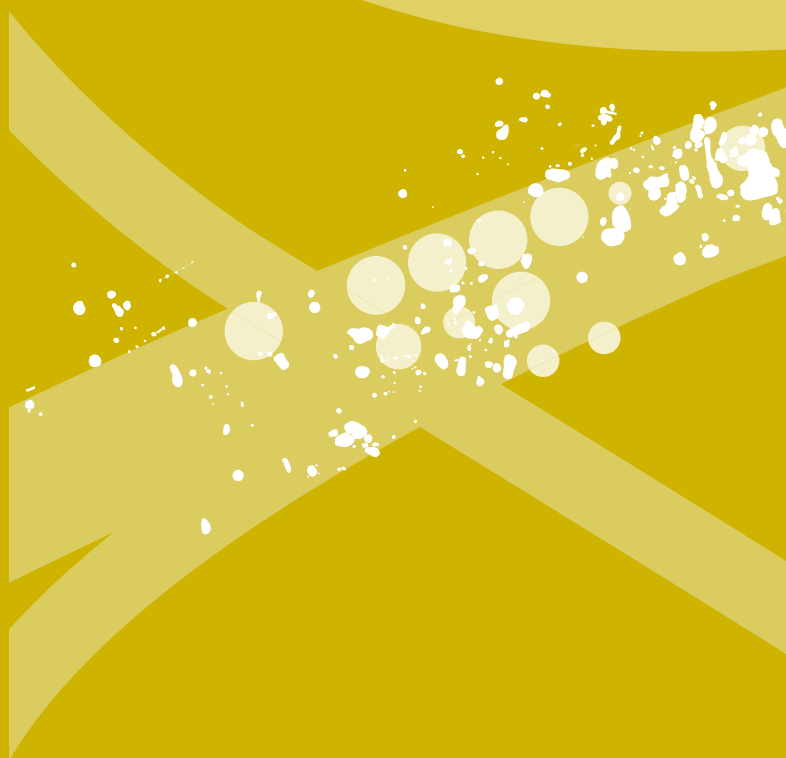

COL 1
PRI PODGRAČENEM

Milena Horvat

85 Arheologija na avtocestah Slovenije

COL 1 PRI PODGRAČENEM

Milena Horvat

Prispevki: Jurij Soklič, Boris Kavur, Simona Petru,
Metka Culiberg, Breda Mirtič, Tomaž Verbič

Uredniški odbor

- ∴ Barbara Nadbath, glavna in odgovorna urednica
- ∴ Bojan Djurič, strokovni svetovalec
- ∴ Tomaž Fabec, pomočnik glavne urednice
- ∴ Nives Zupančič, oblikovalka zbirke in likovna urednica
- ∴ Vanja Čelin, tehnična urednica
- ∴ Matija Črešnar, član
- ∴ Milan Sagadin, član
- ∴ Maša Sakara Sučević, članica
- ∴ Katharina Zanier, članica
- ∴ Bernarda Županek, članica

Izdajatelj

- ∴ Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
- ∴ Poljanska cesta 40, SI-1000 Ljubljana

Zanj

- ∴ Jernej Hudolin, generalni direktor

Avtorica

- ∴ Milena Horvat
- ∴ Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
- ∴ Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana
- ∴ milena.horvat@ff.uni-lj.si

Ostali avtorji

- ∴ Jurij Soklič
- ∴ Gorazdova 17, SI-1000 Ljubljana
- ∴ jurij.soklic@gmail.com

- ∴ Boris Kavur
- ∴ Inštitut za arheologijo in dediščino, Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem
- ∴ Titov trg 5, SI-6000 Koper
- ∴ boris.kavur@zrs.upr.si

- ∴ Simona Petru
- ∴ Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
- ∴ Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana
- ∴ simona.petru@ff.uni-lj.si

- ∴ Metka Culiberg
- ∴ Jadranska 17, SI-1000 Ljubljana
- ∴ meta.culiberg@gmail.com

- ∴ Breda Mirtič
- ∴ Oddelek za geologijo, Naravoslovnotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani
- ∴ Aškerčeva 12, SI-1000 Ljubljana

- ∴ Tomaž Verbič
- ∴ Zasebni raziskovalec
- ∴ Cesta dveh cesarjev 15a, SI-1000 Ljubljana
- ∴ tomaz.verbic@guest.arnes.si

Recenzentka

- ∴ Alenka Tomaž
- ∴ Inštitut za arheologijo in dediščino, Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem
- ∴ Titov trg 5, SI-6000 Koper

Lektorica

- ∴ Nina Krajnc (slovenščina)

Prevajalka

- ∴ Maja Sužnik

Oblikovanje in prelom

- ∴ Nives Zupančič

Tehnična priprava publikacije

- ∴ Vanja Čelin

Računalniška obdelava in priprava slik

- ∴ Jurij Soklič

Geodetska izmera in načrt najdišča

- ∴ Vizura – Vitez, d.o.o
- ∴ Jenkova ul. 24, SI-3000 Celje

Fotografije terenskih posnetkov

- ∴ Marija Korošec, Rafko Urankar, Tomaž Verbič, Darja Grosman

Načrt najdišča

- ∴ Jurij Soklič

Vektorizacija terenskih risb

- ∴ Jurij Soklič

Risbe gradiva

- ∴ Natalija Grum, Boris Kavur

Tehnična obdelava risb predmetov in tabel

- ∴ Milena Horvat

Spletna izdaja

Ljubljana, 2020

Vse edicije zbirke Arheologija na avtocestah Slovenije so brezplačne.

<http://www.zvkds.si/sl/knjiznica/saas-e-knjige>

Vse raziskave je omogočil DARS, d. d.

Vsebina

1	Uvod	5
2	Geografski in arheološki oris prostora	6
	2.1 Opis pokrajine in lega najdišča	6
	2.2 Arheološki oris prostora	8
3	Metodologija in potek izkopavanj	10
4	Predstavitev najdišča in rezultatov terenskih raziskav	14
	4.1 Stratigrafija plasti na najdišču <i>Jurij Soklič</i>	14
	4.2 I. poselitvena faza (druga polovica 44. stoletja pr. n. št.)	19
	4.3 II. poselitvena faza (žarnogrobiščna)	43
	4.4 Stratigrafska enota SE 1	54
5	Analize	56
	5.1 Makroskopska tehnološka analiza I. in II. poselitvene faze in stratigrafske enote SE 1	56
	5.2 Kamnita orodja <i>Boris Kavur</i>	84
	5.3 Analiza sledi uporabe na kamnitih orodjih <i>Simona Petru</i>	96
	5.4 Mineraloška analiza kamnitih artefaktov <i>Breda Mirtič</i>	108
	5.5 Paleovegetacijske raziskave <i>Metka Culiberg</i>	110
	5.6 Geološki in geomorfološki opis okolice najdišča <i>Tomaž Verbič</i>	111
	5.7 Rezultati radiokarbonskih analiz <i>Milena Horvat</i>	118
6	Sklep	119
7	Col 1	121
8	Literatura	123
9	Katalog struktur in stratigrafskih enot <i>Jurij Soklič</i>	127
10	Katalog gradiva	135

1 Uvod

Z arheološkim površinskim pregledom in sondiranji februarja 2000 na odseku AC Krška vas–Obrežje je bilo na območju Cola v bližini Podgračenega odkrito arheološko najdišče poimenovano Col 1, znano predvsem po izredno veliki količini kremenovih odbitkov, jeder, orodij ter fragmentov prazgodovinske in novoveške keramike (Djurić 2000).

Območje arheološkega najdišča se razteza na rahlo padajočem pobočju med avtocestnima profiloma AC 310 in 316 (sl. 5) na trasi avtoceste Krška vas–Obrežje (parcele št. 1128/2, 1130/1, obe k. o. Velika dolina).

Zaščitna arheološka raziskovanja je za ZVKDS prevzel Oddelek za arheologijo Filozofske fakultete, Univerze v Ljubljani, naročnik del je bila družba DARS, d. d. (DARS št. pogodbe 410/01). Delovno skupino so poleg vodje izkopavanj Milene Horvat, univ. dipl. arheol., sestavljali še: dva univ. dipl. geologa (zaradi specifik najdišča), specialista za tipologijo in tehnologijo kamnitega orodja, šest tehnikov in 18 fizičnih delavcev. Dela so se pričela 26. 9. 2001. Po sklepu komisije za arheološko najdišče Col 1 (v sestavi mag. U. Bavec, dr. P. Turk, D. Breščak in dr. B. Djurić) so bila dela 22. 11. 2001 zaradi poslabšanih vremenskih razmer prekinjena. S pomladanskimi raziskovanji smo pričeli 22. 4. 2002 in jih zaključili 30. 4. 2002.

V elementih za oceno arheoloških raziskovanj na najdišču Col 1 (B. Djurić, z dne 6. 11. 2000) naj bi se arheološko najdišče raztezalo na okoli 1.680 m² površine, s povprečno globino stratifikacije plasti okoli 0,26 m. Kulturna plast naj bi bila ohranjena na največ 5 % površine (povprečne globine 0,30 m), vendar so izkopavanja pokazala (zlasti izkop preseka št. 1 in 2), da se pod ornico, povprečne debeline okoli 0,35 m, nahajata dve kulturni plasti (neolitska in žarnogrobiščna) na najmanj 70 % celotne površine, predvidene za izkop. Zato se je strategija izkopavanj delno spremenila. Na površini ene tretjine izkopnega polja smo nadaljevali z izpiranjem izkopane zemljine. Na preostali površini smo izvajali arheološki izkop po ustaljeni in uveljavljeni arheološki metodologiji. Globina izkopa je segala povprečno od 0,80 (na zahodnem delu izkopnega polja) pa do 1,00 m globine (na vzhodnem delu izkopnega polja). Tako je bilo v povprečju ročno odstranjene 768 m³ zemljine.

2 Geografski in arheološki oris prostora

2.1 Opis pokrajine in lega najdišča

Ožje regionalno geografsko gledano obsega Spodnje Posavje (brez Posotelja in porečja Krke) 870 km² (sl. 1–4). V holocenu je Sava nasula prodno-peščeni vršaj, ki se na levi strani Save pojavlja od Krškega do Brežic, na desni pa do Malega Mraševa ter Broda v Podbočju. Na obrobju vršaja prebijajo ponekod na površje (izpod proda) starejši sedimenti s konca pliocena in pleistocena. Pleistocenska je tudi konglomeratna tretja savska terasa. Druga savska terasa predstavlja ravnino holocenskega vršaja. V drugo teraso je Sava (z erozijo) poglobila svojo najmlajšo strugo in jo (zadnjih 2000 let) zasipavala verjetno s prodom in peskom prve terase. Od najnižje, prve savske terase je na desni strani Save ohranjena le zaplata pri Čatežu. Ostankih plitvih fosilnih strug in mrtvice nekdanje Save so še danes vidni (tudi pod novo odkritim najdiščem Col 1) na prvi terasi. Z nasipanjem proda je Sava potisnila Krko ob vznožje Gorjancev. V večjem delu sega aluvialna ravnica Save neposredno pod vznožje Gorjancev. Na levem bregu sta prva in starejša druga terasa ohranjeni, le da sta pri Brežicah prekinjeni z nekoliko višjo zaplato peščenih, prodnih in glinenih pliokvartarnih sedimentov (Bat, Frantar 2008, 14–20).

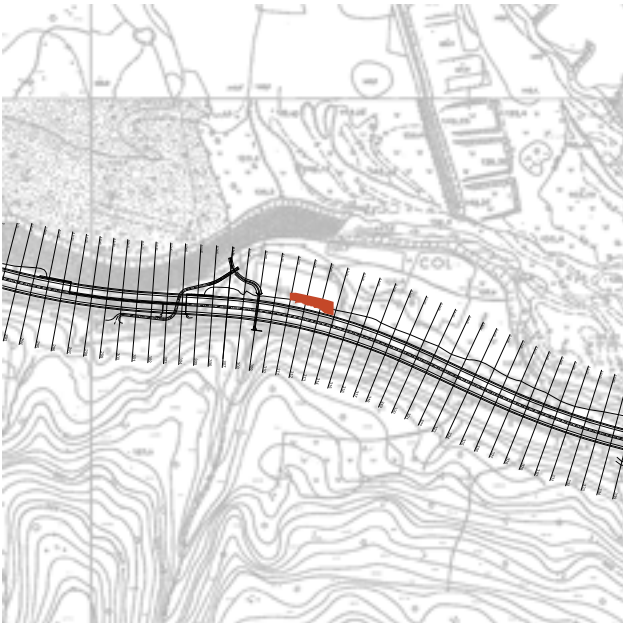
1 Geografski položaj arheološkega najdišča na DMR 100; ©GURS.

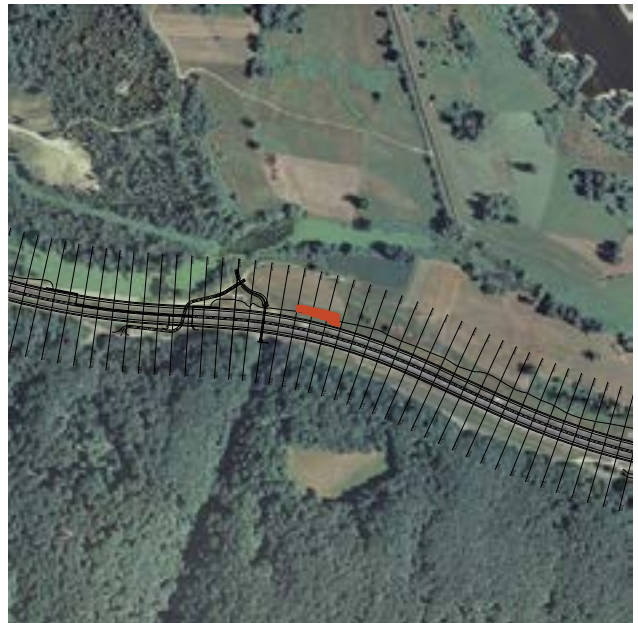
2 Lokacija najdišča na geografski karti, M 1:100 000; vir: Atlas Slovenije, ©Mladinska knjiga Založba, d. o. o.

Arheološko najdišče Col 1 leži v najbolj južni pokrajini slovenskega panonskega sveta, imenovani Krška ravan, ki je na severu zamejena z Bizeljskim in Krškim gričevjem, na zahodu z Novomeško pokrajino, na jugu z Gorjanci, na vzhodu pa sega do Sotle oziroma hrvaške meje (Perko 1999, 664). Nahajalo se je na skrajnem jugu prostrane Krške ravni, na obrobju velikega Brežiškega polja, med krajema Prilipe in Podgračeno v bližini Čateža (sl. 5). Stisnjeno je bilo med poplavno ravnino Save (s številnimi opuščeni strugami) na severu in dolomitnim pobočjem Cirknik (gričevnat vzhodni del Gorjancev na jugu). Vsa naselja so se v preteklosti izogibala poplavne ravnice. Razporejena so bila po ježah nad njo in, kot kaže novo odkrito večfazno arheološko najdišče Col 1, so se nevarnosti poplav zavedali že prebivalci v 5. tisočletju pred našim štetjem, saj so za poselitev izbrali območje, ki je bilo varno pred vodami, še vedno pa v bližini stalnega vodnega vira (potoka Drnovec, reke Save).

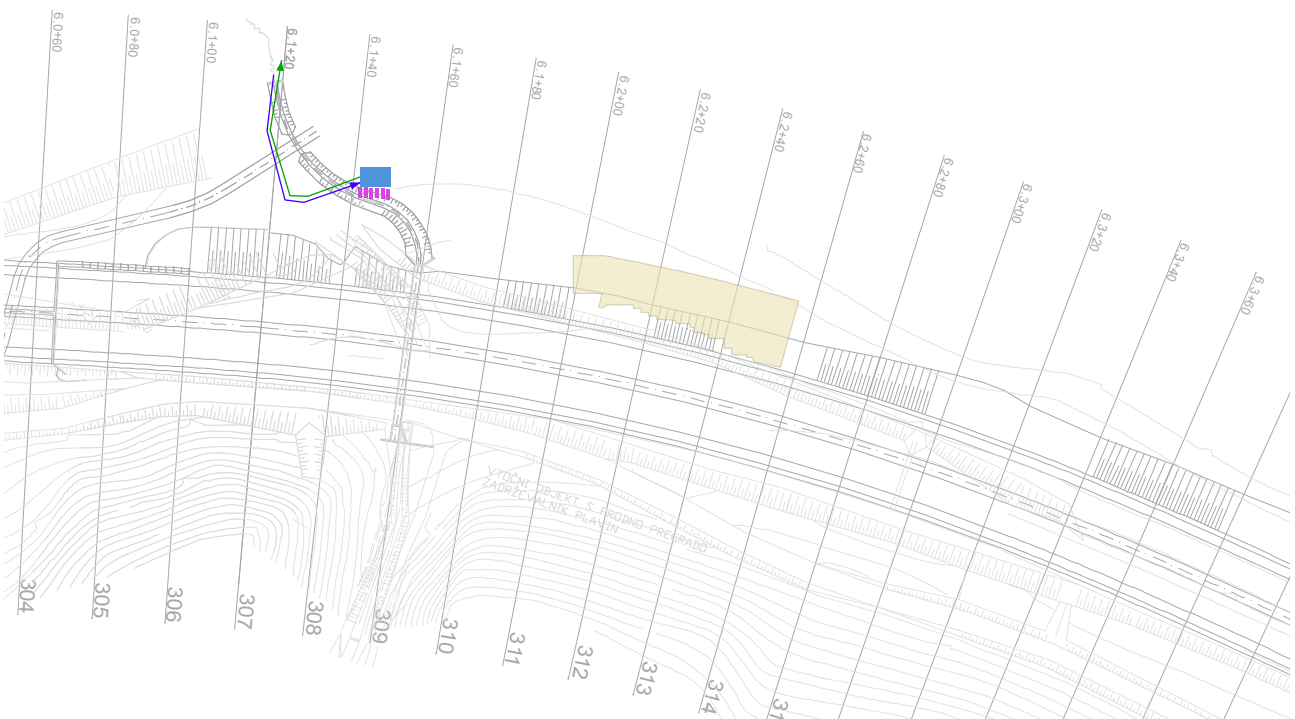
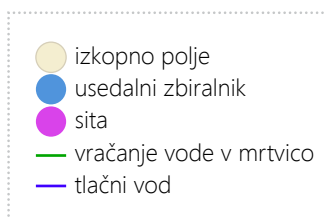

3 Položaj najdišča na trasi avtoceste Krška vas–Obrežje, M 1 : 10 000; podlaga TTN5, listi I220200, I220300, I221200, I221300 in idejni projekt DARS; ©GURS, ©DARS.

4 Trasa AC Krška vas–Obrežje in območje najdišča na digitalnem ortofoto posnetku, M 1 : 10 000; podlaga DOF, listi I220262C, I220362C, I221262C, I221362C; ©GURS, ©DARS.

5 Načrt izkopnega polja na trasi avtoceste; M 1 : 2000.

2.2 Arheološki oris prostora

Ostanki najstarejše prve poselitvene faze (neolitske) so bili odkriti na vzhodnem delu izkopnega polja, katerega proluvialni vršaj ni dosegel (sl. 6). Tu se je takoj pod koluvalnimi tlemi nahajal peščeni prod, ki ga je odložila Sava. Gre za prod degradirane mlajše- ali srednjepleistocenske terase (Verbič 2002). Sledi druge poselitvene faze (žarnogrobiščne Ha A2, Ha B stopnje) so se nahajale na proluvialnem vršaju potoka Veliki Drnovec, ki se razteza v širini približno 150 m nad holocensko ravnino reke Save.

Za poselitev (v obeh poselitvenih fazah) je bila torej izbrana izredno ugodna in varna lega, sotočje potoka Veliki Drnovec z reko Savo.

2.2.1 Arheološka najdišča v okolici in zgodovina prostora

Najdišče Col 1 je ležalo na najožjem delu tako imenovanih brežiških vrat, ki zapirajo prehod iz Panonske kotline v Savsko dolino oziroma zahodno Slovenijo. Ta pomembna komunikacijska pot (ob kateri je ležalo najdišče) je vplivala

na intenzivnost poselitve prostora v različnih časovnih obdobjih. Najstarejša poselitev neposredne okolice najdišča v neolitskem obdobju je postavljena v prvo polovico 5. stoletja pr. n. št. in je dokazana s Savsko skupino (Guštin 2005, 7–12) ter naselbino Čatež – Sredno polje. V drugo polovico 5. tisočletja oziroma v drugo polovico 44. stoletja pr. n. št. so uvrščeni keramični zbiri iz jam PO 020 in PO 034 Ribnica – vzhod (Bekić 2006, 235–236), naselbina, odkrita na najdišču Col 1, najdbe iz jam PO 004 in PO 021, odkrite na naselbini Čatež – Sredno polje (Teifengraber 2006, 229–214). V bronasti dobi je Sava predstavljala pomembno komunikacijsko pot, po kateri so se širili vplivi z egejskega prostora proti srednji Evropi, pomemben dokaz je najdba meča iz Gradišča pri Dunaju pri Brestanici (Dular 2009, 38). O intenzivni železnodobni poselitvi neposredne okolice najdišča Col 1 pričata Čateški grič s poselitvijo v bakreni in mlajši železni dobi ter gradišče na Velikih Malencah, prav tako bronastodobna in halštatska poselitev ter keltsko grobišče na območju Brežic (Guštin 1005, 101–102). Izgradnja ceste *Aquileia–Emona–Neviodunum–Siscia*, ki je potekala preko Krškega polja in brežiških vrat, je vplivala na intenzivnost poselitve tega ožjega predela med Brežicami

6 Pogled na naselbino, proluvialni vršaj, ki sega do mrtvice, reke (mrtvice reke Save).

in Obrežjem že v zgodnjem rimskem obdobju. Dokaz za zgodnjo rimsko navzočnost na območju Brežic so ostanki rimskih vojaških taborov na Obrežju, na Srednjem polju pri Brežicah in pri Urhu ob Gorenjih Stopicah. V bližnji Ribnici je v rimskem obdobju delovala poštna postaja *Romula*. Poraz rimske vojske pri Adrianoplu (387 n. št.) kaže na konec nižinske poselitve tega dela Krškega polja. Skromne najdbe v zapuščenih rimskih objektih pa opozarjajo na poselitev tudi v 5. in 6. stoletju (Bavec 2009, 51–62). S Slovani sta povezani dobovski grobišči (Na Gomilcah in Sela pri Dobovi iz 9. st.). Najmlajša zgodnesrednjeveška predmeta sta bronasta ulita uhana iz Sel pri Dobovi, datirana v drugo polovico 10. in v 11. stoletja (Knific 2009, 62, 83). Za karto razprostranjenosti arheoloških najdišč v Posavju glej *Ukročena lepotica. Sava in njene zgodbe*.

3 Metodologija in potek izkopavanja

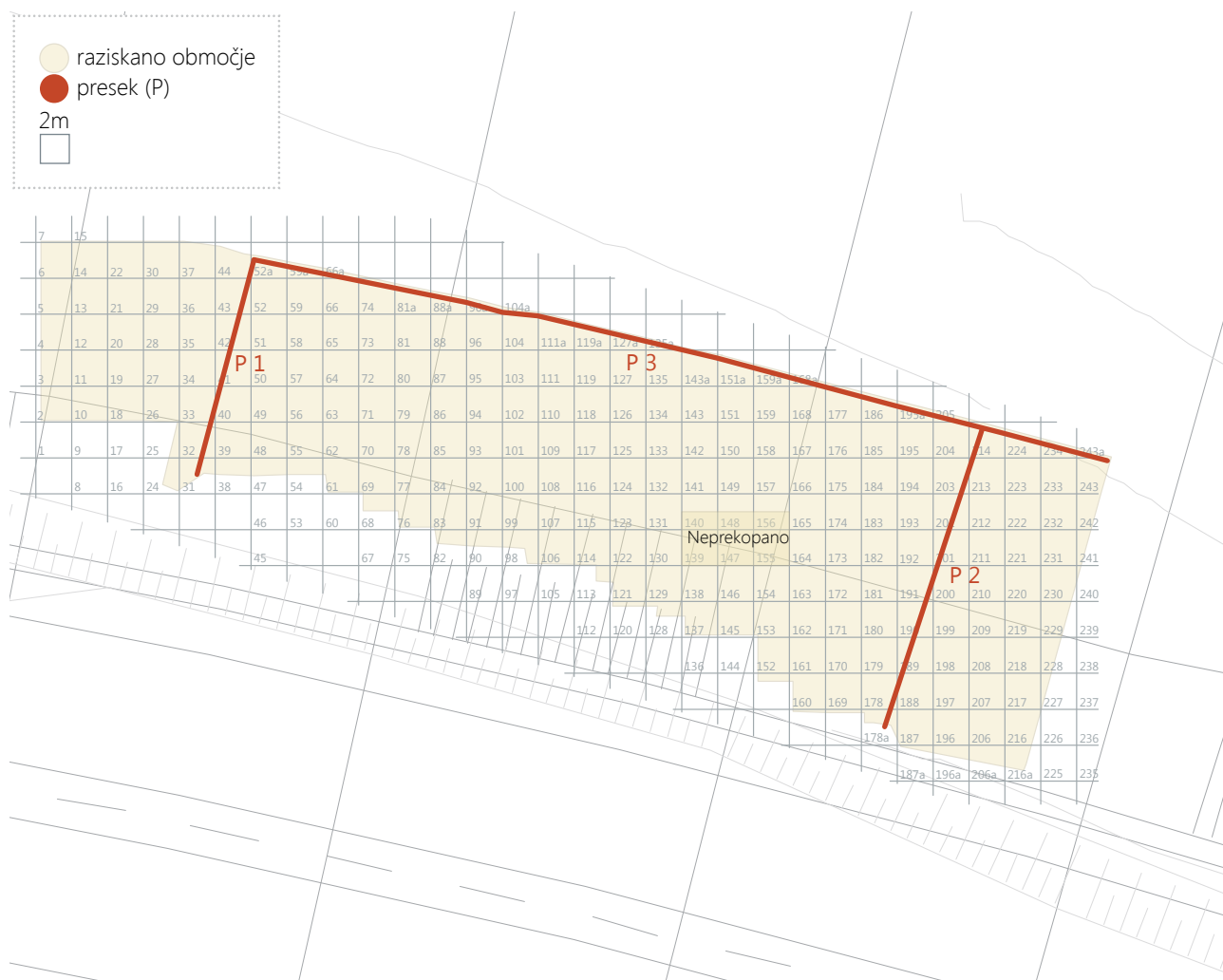
Zaradi obilice kamnitih artefaktov je bil v elementih za oceno arheoloških izkopavanj najdišča Col 1 (Djurić 2000) za arheološki izkop predviden poseben metodološki pristop, in sicer:

- ročni izkop vseh plasti vključno z ornico po kvadrantih 2×2 m (sl. 7, 8),
- mokro sejanje (oziroma izpiranje z vodo) izkopane zemljine v celoti.

Zaradi specifikke arheološkega dela je bila za pridobitev celovitih informacij o najdišču uporabljena tehnika mokrega sejanja skozi sita velikosti $\varnothing 3$ mm. S spiranjem zemljine z vodo je bilo mogoče lažje ločiti drobno gradivo, kot so

kremenovi odbitki, mikroliti in lahko gradivo, na primer semena, delci oglja, od matrice zemljine, v našem primeru rahlo peščeno ilovnate zemljine. Za delo s siti je bila potrebna večja količina vode. Ker je imel bližnji potok (Veliki Drnovec) premajhno kapaciteto vode (zaradi sušnega obdobja je skoraj presahnil), smo bili primorani prečrpavati vodo iz bližnje mrtvice, oddaljene približno 50 m od najdišča. Po udariti moramo, da ni šlo za trajni odvzem vode, ampak za postopno vračanje prečiščene vode po obstoječi strugi potoka nazaj v mrtvico.

V nadaljevanju bo predstavljen potek dela oziroma postopek črpanja vode iz mrtvice (sl. 9–11).

7 Prikaz arheološkega območja po kvadrantih in lokacija presekov. M 1:400.

1. Vodo smo prečrpavali s pomočjo črpalke (na bencinski pogon) kapacitete 1100 l na minuto preko sesalnega voda iz mrtvice (sl. 9).
2. Po tlačnem vodu premera $\varnothing$ 52 mm je bila voda speljana do dvojaka oziroma trojaka (sl. 10).
3. Od razdelilne naprave, dvojaka oziroma trojaka (sl. 11), je tekla voda po gibljivih ceveh premera $\varnothing$ 1,25 cm, na koncu katerih so bile razpršilne šobe (Gardena vrtno razpršilne šobe), do sit.
4. Istočasno je delovalo šest kompletov sit ($\varnothing$ 3 mm – sl. 12, 14), sprva so delovala štiri sita. Ker so bila izkopavanja časovno omejena, sta bila dodana še dva kompleta sit. Vendar moramo poudariti, da smo dnevno izprali le eno četrtno izkopeno zemljino (dnevno je bilo izkopanih preko 400 vreč prsti). Postopek izpiranja izkopene prsti je potekal takole (sl. 12–15): pred izpiranjem je bilo potrebno prst razmočiti v vedru vode (sl. 13).
5. Voda od izpiranja se je zbirala v usedalnem zbiralniku velikosti 6 × 3 × 2 m. Usedalni zbiralnik je bil z izjemo

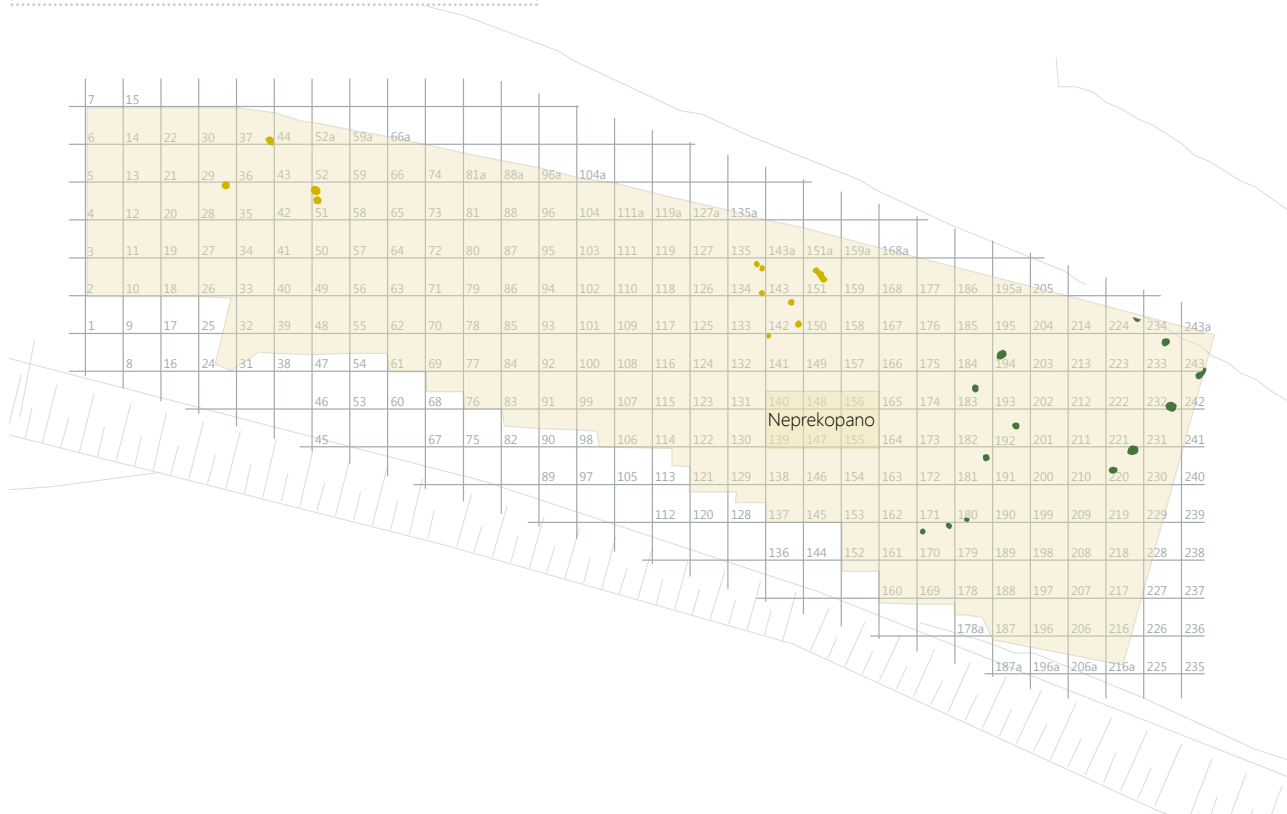
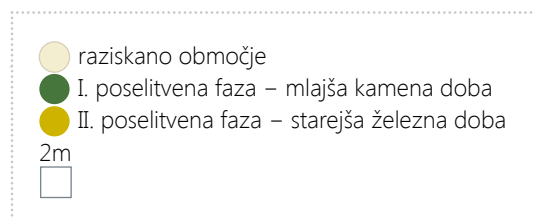
dna obložen s folijo, tako da je voda lahko pronicala skozi osnovo na dnu zbiralnika nazaj v mrtvico.

6. Kapaciteta zbiralnika je zadoščala za približno 56 delovnih dni. Zatem je bilo potrebno iz jame izprazniti zemljino oziroma mulj (sl. 15).

Za prečrpavanje vode iz mrtvice so bila pridobljena soglasja, in sicer:

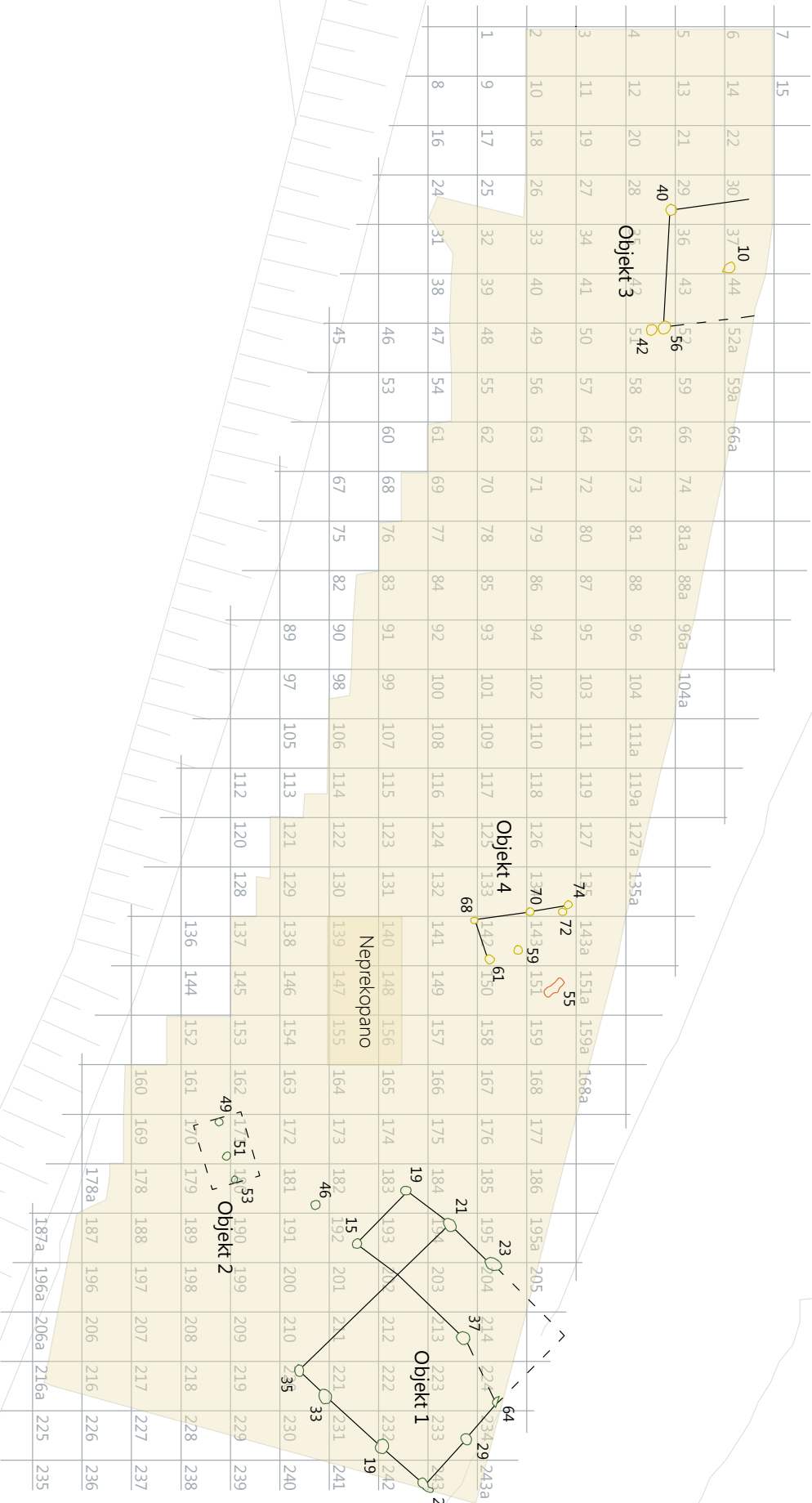
- Agencije Republike Slovenije za okolje, izpostava Novo mesto,
- Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto,
- Vodnogospodarskega podjetja Novo mesto in
- Ribiške družine Brežice.

Površino najdišča je pred arheološkim izkopom prekrivala njivska površina. Zaradi specifikke pričakovanih najdb (kamnitih artefaktov) je bila površina izkopnega polja razdeljena na kvadrante velikosti 2 × 2 m in mikrokvadrante (4 mikrokvadrante). Ti so predstavljali osnovo za ročni izkop in evidentiranje najdb.

8a Kompozitni načrt najdišča. M 1:400.

raziskano območje
 I. poselitvena faza – mlajša kamena doba
 II. poselitvena faza – starejša železna doba
 kuršiče
 Zm

8b Detajlni kompozitni načrt najdišča. M 1:250.

Dokumentiranje arheoloških ostalin je potekalo v skladu z uveljavljenimi merili arheološke stroke. Obsegalo je opis, fotografiranje, tehnično risbo v merilu 1:20 vsake stratigrafske enote in geodetsko izmero odkritih struktur po končanem izkopu. Na terenu sta bili opravljeni primarna obdelava gradiva in kvantifikacija izkopanega gradiva.

Ročni izkop se je opravljal po posameznih mikrokvadrantih. Vsa izkopana zemljina iz določenega mikrokvadranta se je odlagala najprej v vedra, nato pa se je le-ta pretresla v polietilensko vrečo (vsaka vreča je bila napolnjena le z enim vedrom zemljine). Vsaka vreča je bila oštevilčena z zaporedno številko in potrebnimi stratigrafskimi podatki. Tako opremljene vreče so bile pripravljene za mokro sejanje (potek

opisan zgoraj). Po končanem mokrem sejanju in sušenju so bile v postopku kasnejše obdelave (ko se je ločilo kamnite artefakte od kamenja naravnega izvora) najdbe vpisane v sezname posebnih najdb, kamor so se vpisali podatki za vsak odkrit odbitek oziroma kamnito orodje (vsaka najdba je bila oštevilčena z zaporedno številko posebne najdbe, SE, zaporedna številka vreče). Ločevanje kamnitih artefaktov od kamenja naravnega izvora je opravljala posebna ekipa tehnikov (študentov arheologije) pod vodstvom strokovnjaka za kamnita orodja.

Med izkopavanji so se izdvajali vzorci oglja, kamnin in drugih organskih ostankov za analize.

9 Zajetje vode iz mrtvice – sesalni vod, črpalka.

11 Razdelilna naprava (dvojak oziroma trojak) z gibljivimi cevmi.

10 Tlačni vod (Ø 52 mm).

12 Sita za izpiranje prsti (mreža $\varnothing$ 3 mm, 2 mm, 0,2 mm).

14 Sito z najdbami po končanem izpiranju.

15 Usedalni zbiralnik.

13 Ekipa pri izpiranju.

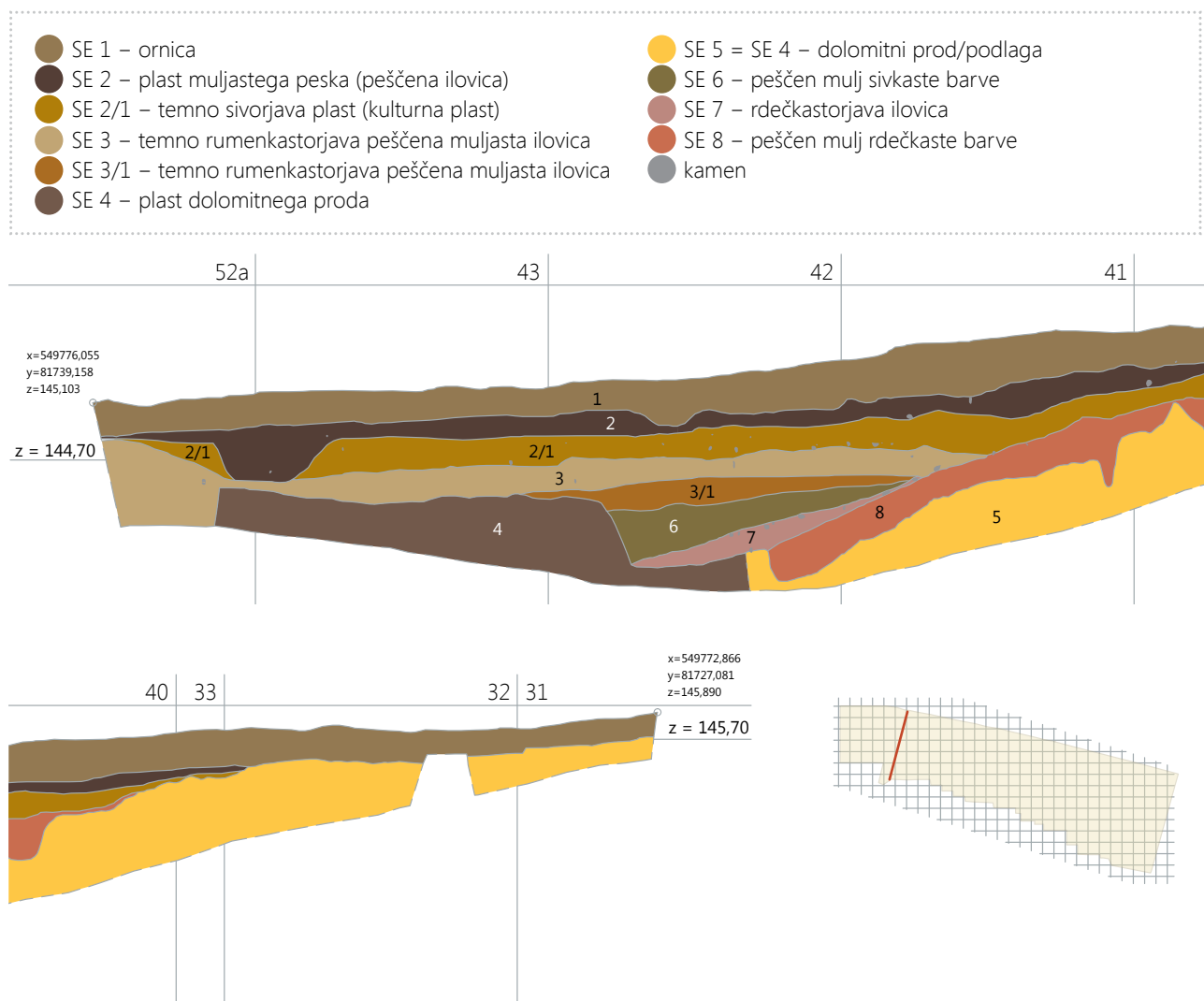
4 Predstavitev najdišča in rezultatov terenskih raziskav

4.1 Stratigrafija plasti na najdišču

Jurij Soklič

Najdišče Col 1 se je razprostiralo na aluvialnem vršaju potoka Veliki Drnovec. Premer vršaja je bil okoli 150 m in se je raztezal nad holocensko poplavno ravnino reke Save. Prostor izkopnega polja se je spuščal od juga na robu pobočja proti severu proti savskemu toku (sl. 16 in 17).

Zgornjo površino izkopnega polja je v celoti prekrivala plast ornice SE 1 (sl. 16, 17 in 18). Plast je vsebovala maloštevilne keramične najdbe poznolatskega in rimskega obdobja (G52–456, G458), odlomke bron (G457, G459) ter najdbe kamnitih orodij (G480–510). Po stratigrafiji predvidevamo, da so kamnita orodja v plasti SE 1 tako v zahodnem delu kot vzhodnem delu (G479, G462, G498, G474, G489, G490, G507, G509, G510) izkopnega polja posledica globokega oranja. V ornici so ležali tudi številni odlomki roženca. V zahodnem delu so bili prineseni zaradi pobočnih koluvalnih (zemeljski plazovi) in proluvialnih procesov (usedlina,

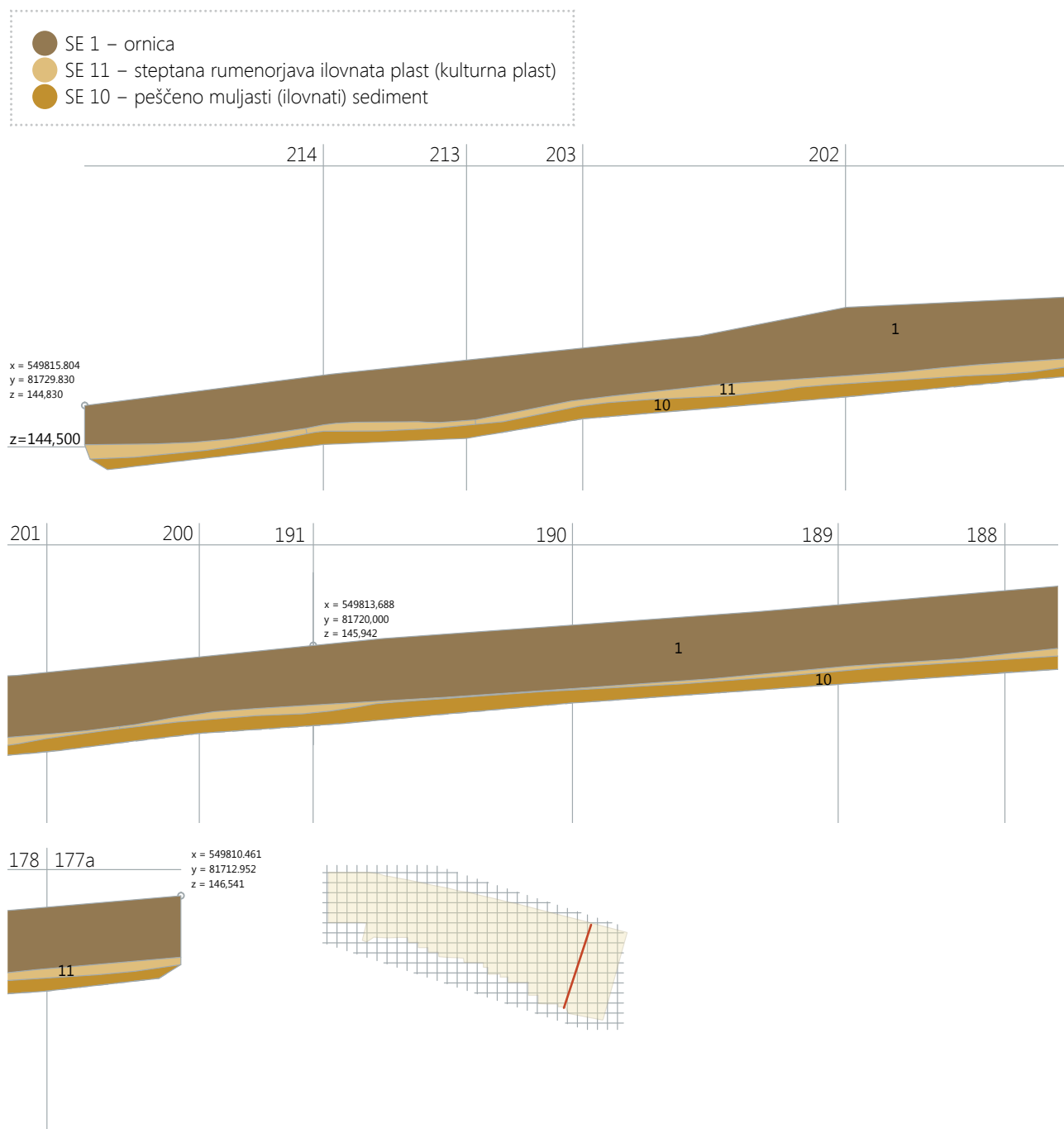

16 Presek 1; M 1:50.

nastala iz nanosov hudournika), v vzhodnem delu pa samo zaradi pobočnih koluvilanih procesov.

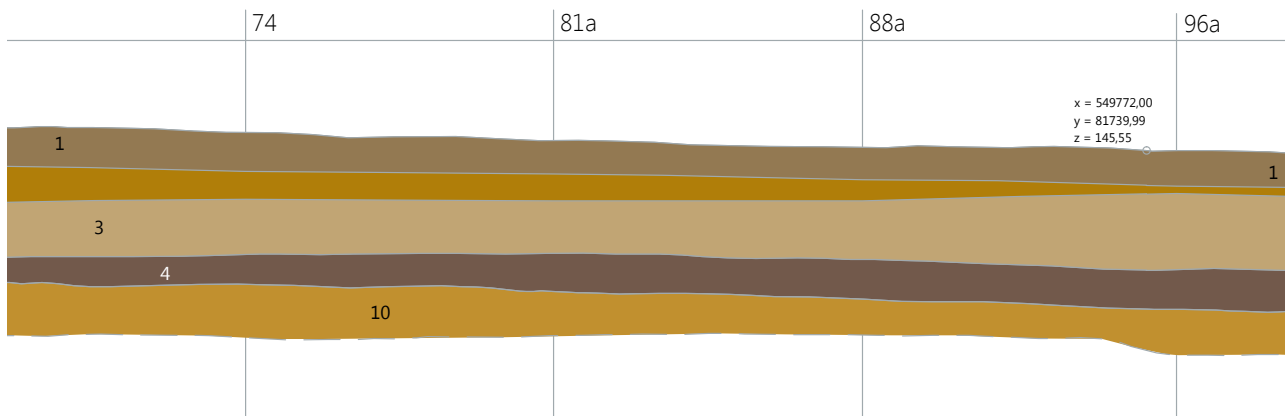
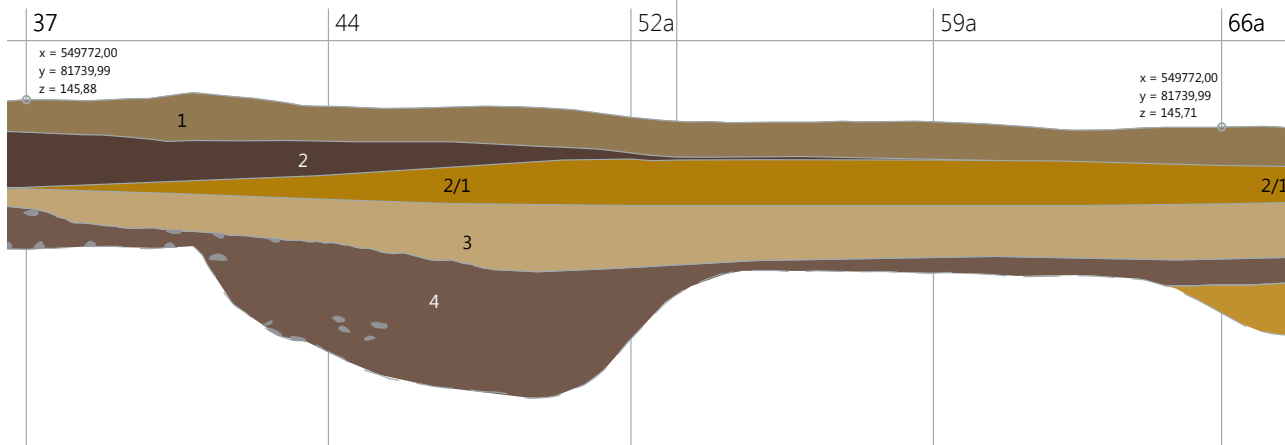
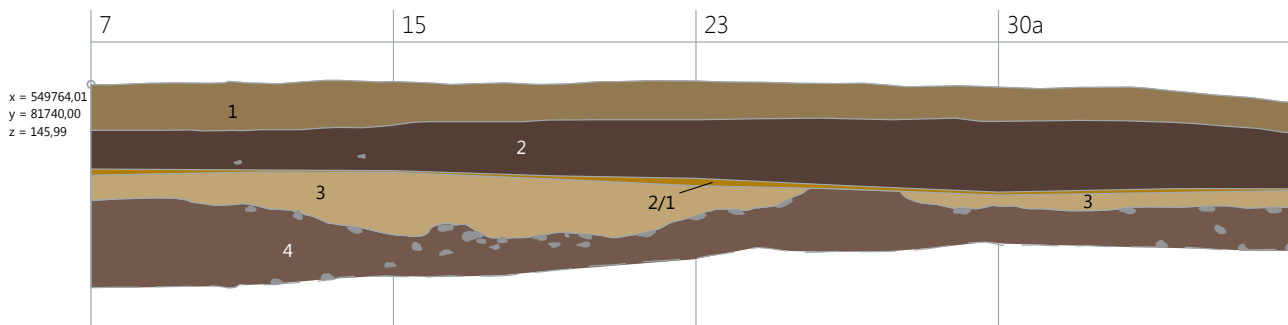
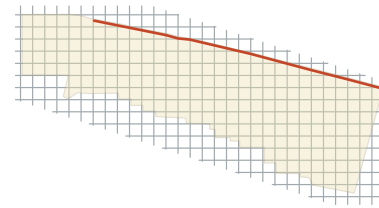
Stratigrafska podoba najdišča se pod ornico razlikuje glede na zahodno in vzhodno stran izkopnega polja. V jugozahodnem delu izkopnega polja, kjer se teren zvišuje, je ornica SE 1 ležala direktno na plasti dolomitne podlage SE 5. V severozahodnem delu izkopnega polja je pod ornico SE 1 sledila z oranjem poškodovana plast slabo izraženega muljastega peska (peščena ilovica) SE 2, ki se je izklinjala proti vzhodu pri kvadrantu kv. 59a (sl. 18) in proti jugu pri kvadrantu kv. 32. V njej so bile ohranjene najdbe II.

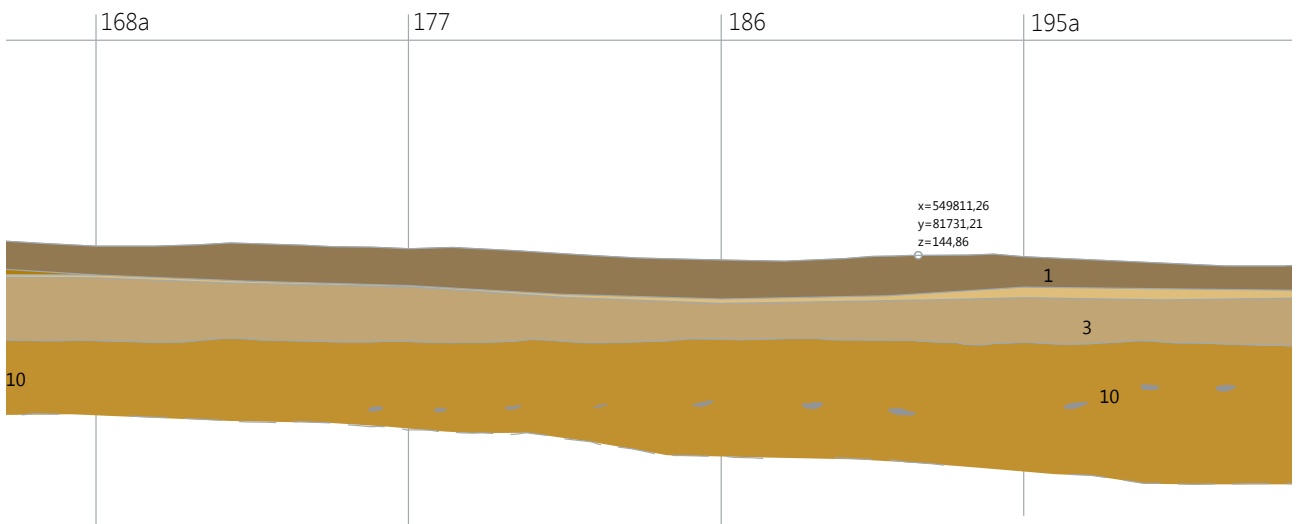
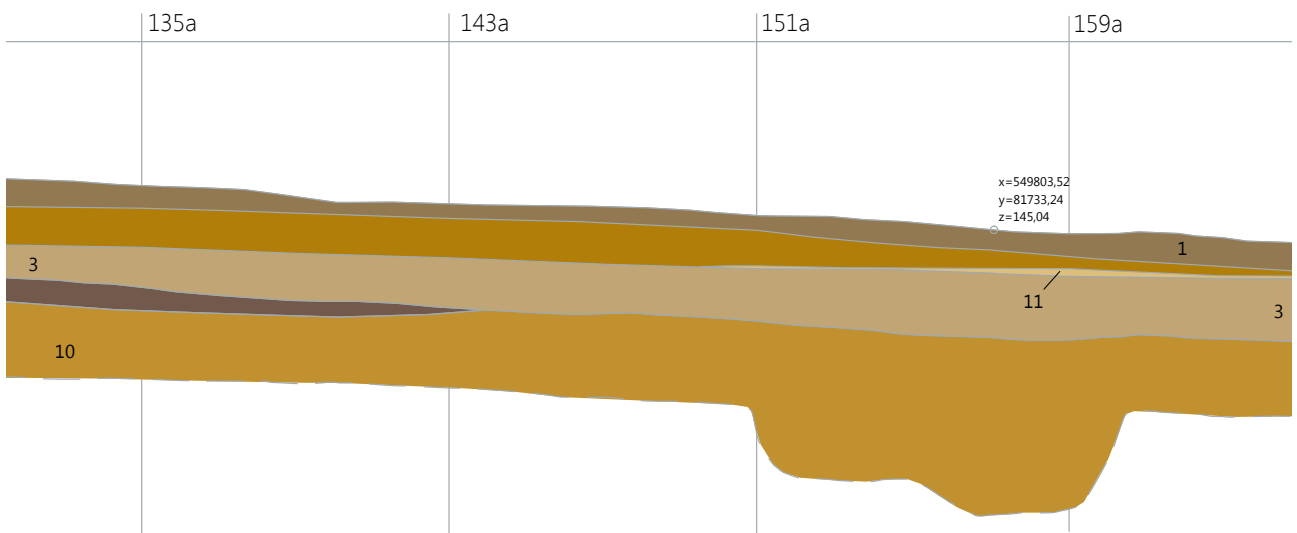
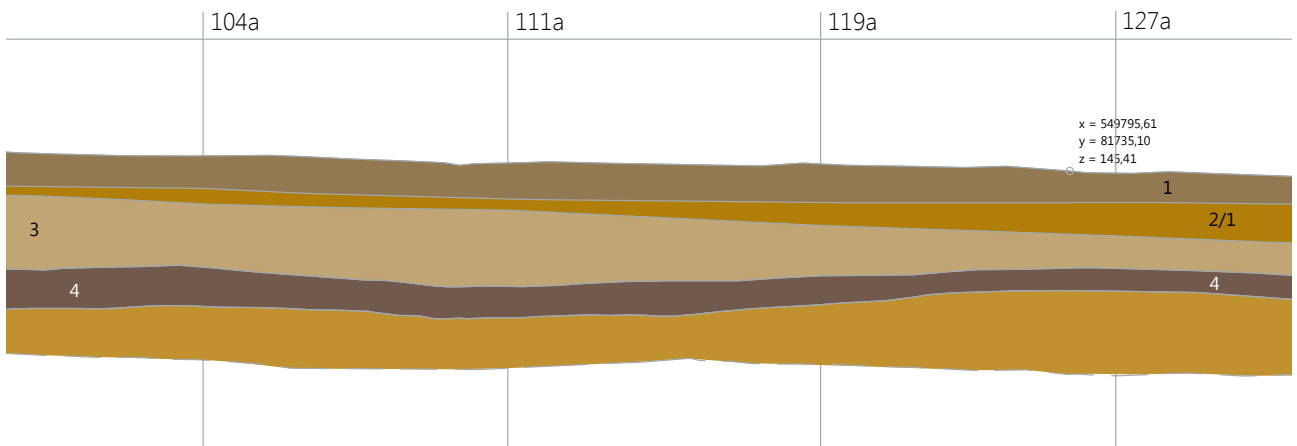
poselitvene faze (keramične najdbe G431–435 in kamnita orodja G436–451). Pod njo je sledila temno sivorjava in-taktna kulturna plast SE 2/1 (II. poselitvena faza), v kateri so bili odkrite keramične najdbe (G373–393), kamnita orodja (G396–430) in ostaline dveh objektov (objekta 3 in 4). Plast SE 2/1 je ležala na arheološko sterilni temno rumenkasto rjavi peščeni muljasto sivi ilovici SE 3 in se je izklinjala proti vzhodu pri kvadrantu kv. 168a (sl. 18, 27), kjer je delno prekrivala plast SE 11, in proti jugu pri kvadrantu kv. 32 (sl. 13), ker se je teren dvigoval. Plast SE 3 je prekrivala celotno površino izkopnega polja. Na zahodnem delu izkopnega

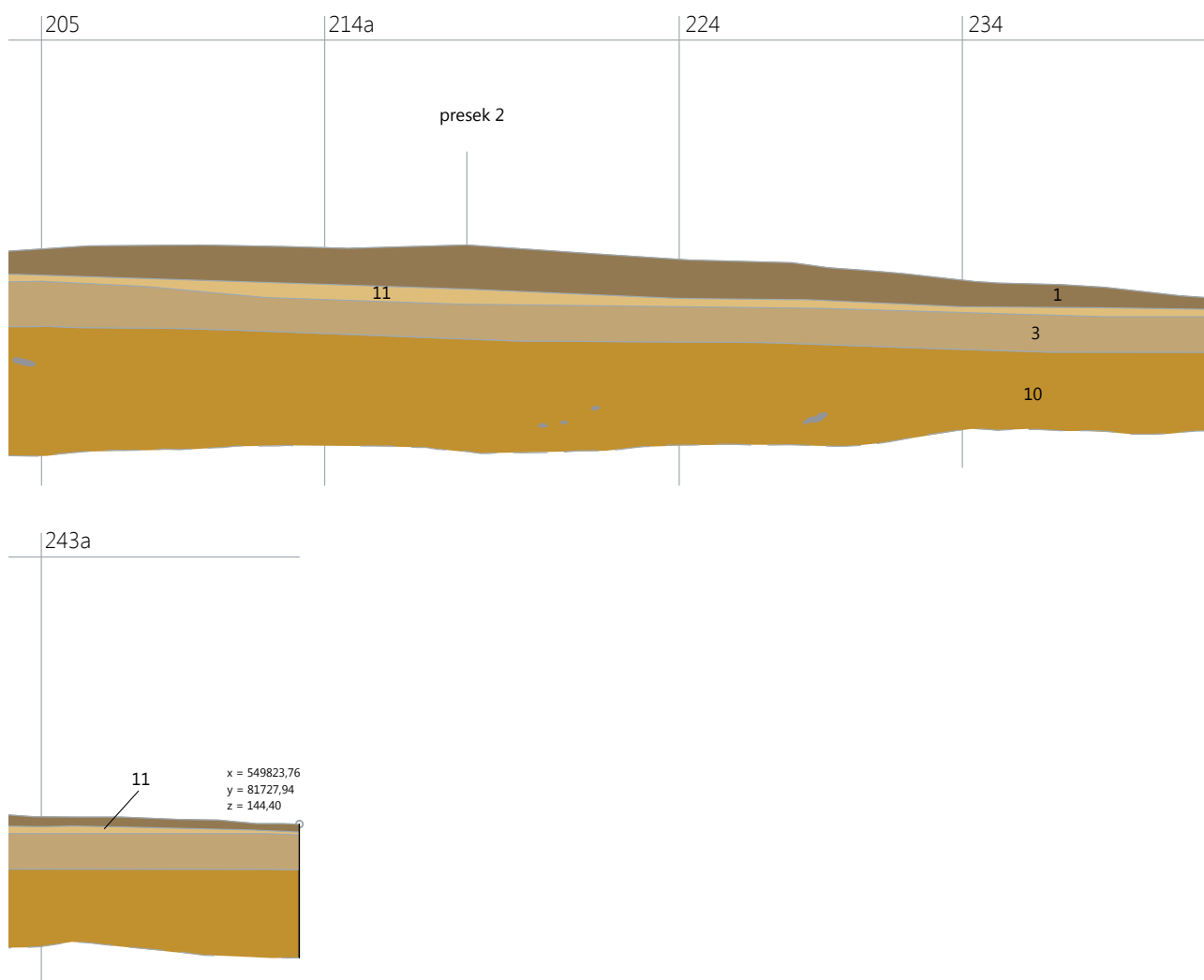

17 Presek 2, M 1:50.

- SE 1 – ornica
- SE 2 – plast muljastega peska (peščena ilovica)
- SE 2/1 – temno sivorjava plast (kulturna plast)
- SE 3 – temno rumenkastorjava peščena muljasta ilovica
- SE 4 – plast dolomitnega proda
- SE 11 – steptana rumenorjava ilovnata plast (kulturna plast)
- SE 10 – peščeno muljasti (ilovnati) sediment
- kamen

18 (strani 17–19) Presek 3; M 1:50.

polja je pod plastjo SE 3 ležala plast dolomitnega proda SE 4 (sl. 16), ki se je izklinjala po širini pri kvadrantu kv. 143a (sl. 18). V preseku 1, ki je bil globlje izkopen, je bila pod plastjo SE 3 odkrita plast temno rumenkasto rjave peščene muljasto sivkaste ilovice SE 3/1 (sl. 16), ki je ležala deloma na dolomitnemrodu SE 4 in večinoma na peščnem mulju sivkaste barve SE 6. Pod slednjo je bila plast rdečkasto rjave ilovice SE 7. Obe plasti SE 6 in SE 7 sta ležali samo v prostoru med kvadrantom kv. 43 in kv. 41. Pod plastjo SE 7 je sledil peščen mulj rdečkaste barve SE 8, ki je ležal na dolomitni podlagi SE 5. Plast SE 8 se je dvigovala v smeri proti jugu, tako da se je v južnem delu nahajala takoj pod plastjo SE 2/1.

V vzhodnem delu izkopnega polja je pod ornico SE 1 sledila steptana rumeno-rjava ilovnata kulturna plast SE 11 (I. poselitvena faza) (sl. 17, 18). Plast SE 11 je prekrivala vzhodni del izkopnega polja, v smeri proti zahodu se je izklinjala pri kvadrantu kv. 143 in je ležala na plasti SE 3. V sterilno plast SE 3 so bili vkopani ostanki objektov 1 in 2. (I. poselitvena

faza). V plasti SE 11 so bila odkrita območja posebnih dejavnosti (1–4) ter keramične najdbe (G1–16) in kamnita orodja (G157–372, G512, G513). Pod plastjo SE 3 je bila plast peščeno muljastega (ilovnatega) sedimenta SE 10. Plast je segala od vzhodnega roba izkopnega polja proti zahodu do kvadranta kv. 59a (sl. 18). V predelu med kvadranti kv. 59a in kv. 143a je bil nad plastjo SE 10 dolomitni prod SE 4.

4.2 I. poselitvena faza (druga polovica 44. stoletja pr. n. št.)

Na osnovi keramičnega gradiva in kamnitega orodnega zbira je mogoče časovno opredeliti I. poselitveno fazo (najstarejša plast SE 11, omejena le na vzhodni del raziskane površine) v čas druge polovice 44. stoletja pr. n. št. Vrhnja plast, označena kot SE 2/1 (omejena na zahodni in osrednji del raziskane površine), spada v žarnogrobiščno obdobje (Ha A2 in Ha B) oziroma II. poselitveno fazo. Plasti z oznako SE 1 in SE 2 sta z oranjem premešani plasti. Plast SE 2 vsebuje najdbe, ki jih lahko pripišemo II. poselitveni fazi. V plasti SE 1 pa so prisotne tako poznolatenske kot zgodnje-rimskodobne črepinje.

Analiza keramičnega gradiva (1262 odlomkov) bo predstavljena v nadaljevanju po posameznih poselitvenih fazah. Pri raziskavah naselbine v Colu 1 je bil odkrit tudi zbir kamnitih artefaktov. Kamnito gradivo je analiziral B. Kavur. Preiskavo ohranjenih sledov uporabe na njih je opravila S. Petru. Analizo surovin, iz katerih je bil izdelan kamniti artefaktni zbir, je izdelala D. Mirtič. Kosti so se, kot je značilno za vsa dolenska najdišča, slabo ohranile, tako da je bila analiza le-teh neizvedljiva. Keramično gradivo je bilo primerjano z radiokarbonsko datiranimi konteksti najdišč osrednje Slovenije, Podravja in avstrijske Štajerske (najdišče Wildon-Schlossberg, Tiefengraber 2015, 223–228).

Gre za kontekste iz arheoloških najdišč, ki se pojavijo v 2. polovici ali ob koncu 44. stoletja pr. n. št. in so koledarsko sočasni še s 6. poselitveno fazo Moverne vasi (Sraka 2016, 179). To fazo bi lahko opredelili kot pozno fazo mlajšega neolitika. Gre za tipološko in tehnološko še neolitske zbir iz najdišč osrednje Slovenije, ki so dokumentirani v 6. poselitveni fazi Moverne vasi (Budja 1992, t. 1; Tomaž 1999, 112, 133, 146, 147), mlajši fazi pokopov v Ajdovski jami (Horvat, Mi. 2009, 25–30) in fazi I b na Gradcu pri Mirni (Sraka 2015, 178, 179), v Podravju artefaktni zbir iz najdišča Zgornje Radvanje (stavba 7 – SE 20, stavba 4 – SE 1102, stavba 5 – SE 324 faza 1 in SE 330 faza 1; stavba 1 – SE 623), najdišču Ptuj – Šolski center (objekt II in IV) (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158) in Ptujskem gradu predvsem zaradi ornamentike (tehnologije izvedbe okrasov in motivike – Korošec, J. 1965, 12). V avstrijski Štajerski najdišče Wildon-Schlossberg IV. faza oziroma horizont (za ostala najdišča, ki so bila vzporejana s Kanzianiberg-lasinjsko stopnjo Tiefengraber meni, da gre za mešane kontekste in bi jih bilo potrebno na novo revidirati – Tiefengraber 2015, 223–228). Radiokarbonsko datirani konteksti, ki jih lahko vzporejamo s 6. poselitveno fazo Moverne vasi, so predstavljeni na sl. 26.

Ob enem je to že čas, ko se po mnenju Srake tako v severovzhodni Sloveniji kot tudi na zahodnem Madžarskem v drugi polovici ali ob koncu 44. stoletja pr. n. št. pojavijo naselbine, ki so koledarsko deloma še sočasne neolitski 6. poselitveni fazi v Moverni vasi, so pa opredeljene že v eneolitsko lasinjsko kulturo (Sraka 2015, 178), in sicer: v Podravju naselbina na Hardeku pri Ormožu (Žižek 2006, 129–140), v Pomurju pa naselbine Turnišče (Tomaž 2012, Turnišče), Turnišče – Gorice (Plestenjak 2010), Turnišče – Kalinovnjek (Kerman 2013) in Popava I pri Lipovcih (Šavel, Karo 2012) (sl. 26).

4.2.1 Naselbinske ostaline

Sledove najstarejše poselitve, odkrite na najdišču Col 1, lahko časovno uvrstimo v čas druge polovice 44. stoletja pr. n. št. glede na številne najdbe (keramične in kamnite) odkrite v plasti SE 11. Pojavljajo se na površini približno 550 m² (od skupno raziskanih 1680 m²), in sicer na skrajnem vzhodnem delu raziskane površine (sl. 19).

Nedoločljiv ostaja obseg naselbine. Z raziskavami je bil ugotovljen le njen zahodni rob, medtem ko predstavlja njen severni rob savska terasa.

Najdbe stratigrafske enote SE 11 so številne in jih delimo na keramične in kamnite.

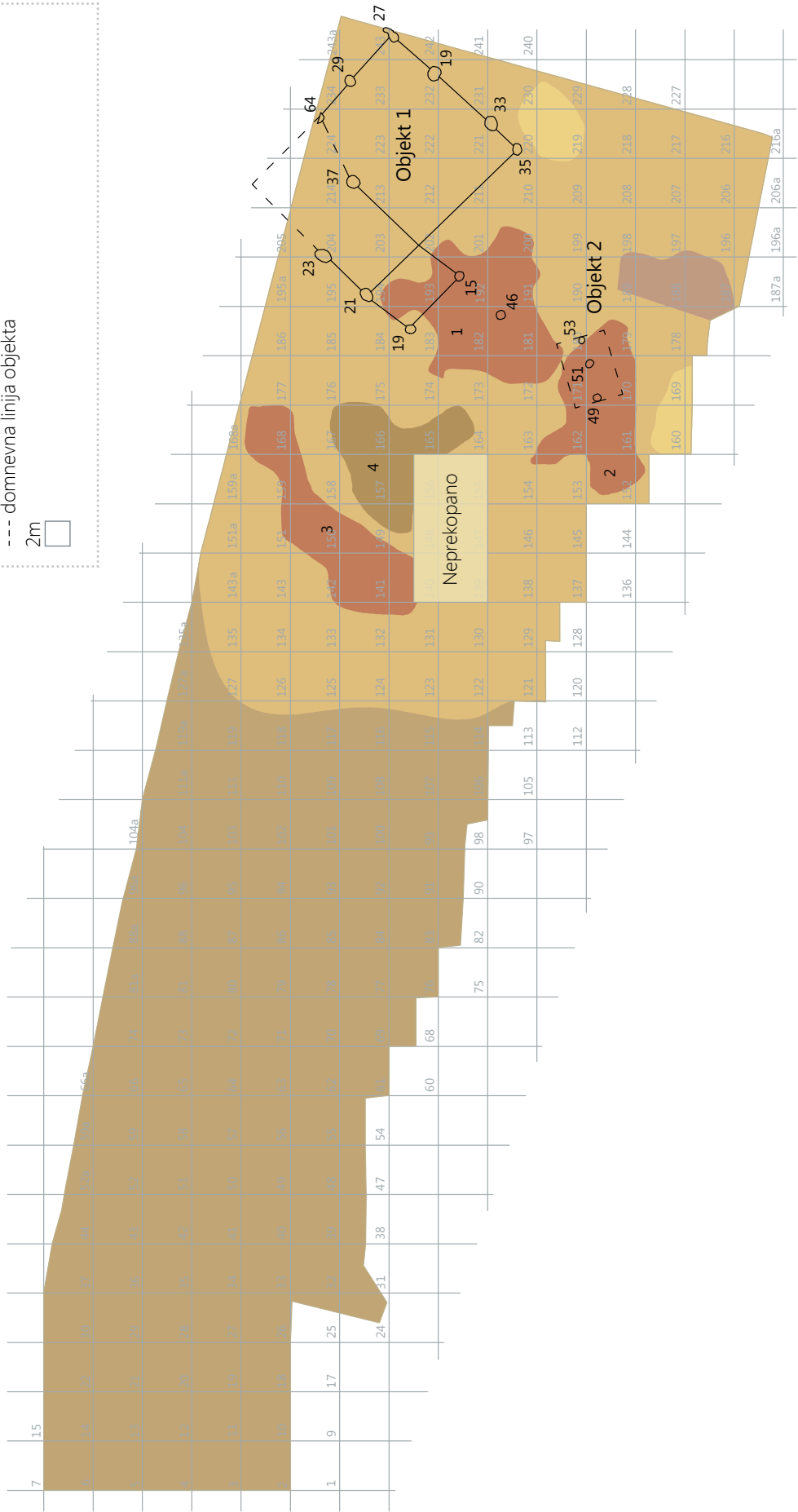
Opis objektov

Objekt 1, 2 – kmetija 1 (sl. 20)

Kmetijo 1 (oziroma stanovanjsko-gospodarsko enoto 1) sta sestavljala dva objekta: stanovanjski objekt 1 in gospodarsko poslopje 2. Stala sta na skrajnem vzhodnem območju raziskovalne površine. Glede na obliko in na podlagi razporeditve samih stojk bi objektu 1 lahko pripisali stanovanjsko funkcijo. Njegovo opredelitev potrjujejo premične najdbe, predvsem fragmenti žrnelj, keramike in kamnitih artefaktov. V oddaljenosti 2,0 m je stalo gospodarsko poslopje 2. Zaradi izredne bližine obeh objektov je imel objekt 1 urejen nadstrešek nad vhodnim delom. S tem so pridobili notranje dvorišče večjih dimenzij, vzpostavljena pa je bila tudi boljša komunikacija med objektoma.

Ob vsakem objektu se je nahajalo območje posebnih dejavnosti (označeno z 1 in 2). Tretje in četrto območje posebnih dejavnosti pa sta bila oddaljena ok. 3 oziroma 6 m severozahodno od objekta 1. Območja posebnih dejavnosti, ki so se mogoče odvijale na določenih delih oziroma površinah kmetije 1, so bila dokumentirana s pomočjo analize prostorskih distribucij in koncentracije kamnitih artefaktov in keramičnih najdb na eni strani ter s pomočjo pridobljenih rezultatov sledi uporabe na kamnitih orodij na drugi strani.

- SE 3 – temno rumenkastorjava peščena muljasta ilovica
- SE 11 – steptana rumenorjava ilovnata plast (kulturna plast)
- območje posebne dejavnosti (1–4)
- območje artefaktnega zbira domnevnega objekta
- steptana ilovica
- stojka
- linija objekta
- domnevna linija objekta
- 2m

19 Načrt najdišča s strukturami I. poselitvene faze, M 1:250.

Objekt 1 – stanovanjski objekt z nadstreškom in območjem posebne dejavnosti 1, območja posebnih dejavnosti 2–4 (sl. 19–20)

Stanovanjski objekt 1 je predstavljal najbolj ohranjeno arheološko strukturo starejše poselitve. Oblika je bila rekonstruirana na podlagi pozicij enajstih jam za stojke, ki so bile postavljene v ravnih linijah, tako da so tvorile dokaj pravilen pravokotni tloris stavbe, velikosti 8,90 × 7,20 m. Severovzhodni vogal objekta je ležal že izven raziskovalnega območja in ni bil raziskan. Orientiran je bil jugozahod–severovzhod. Grajen je bil v tehniki stojkaste gradnje.

Jame za stojke so bile odkrite v jugovzhodni (SE 35/36; SE 33/34; SE 31/32), severovzhodni (SE 27/28; SE 29/30; SE 63/64) in severozahodni (vogalna manjka, SE 23/24, SE 21/22) steni. Njihova medsebojna oddaljenost je bila različna, gibala se je med 1,5 do 2,5 m. Praviloma so bile krožnih do ovalnih oblik, premera 0,38 do 0,64 m, globine od 0,16 do 0,25 m, U (SE 33/34; SE 63/64; SE 31/32; SE 21/22; SE 29/30) in pravokotnega (SE 27/28) preseka. Vidne so bile zaradi temnejšega polnila (10YR 5/3) rjave barve. Vkopane so bile v sterilno plast SE 7. Vhod v objekt je ležal ob severozahodnem vogalu stavbe. Nad njim je bil zgrajen nadstrešek velikosti 2,20 × 3,30 × 1,90 × 3,50 m. Podpirali sta ga dve nosilni stojki. Jame za stojke nadstreška (SE 19/20 in SE 17/18) so bile krožnih oziroma nepravilnih oblik, premera od 0,30 do 0,45 m, globine od 0,15 do 0,20 m, stožčastega preseka.

Objekt je bil pokrit z dvokapno streho. Slemenska gred je verjetno počivala na eni vrsti stojk (SE 23/24, SE 37/30, SE 31/32), čeprav je zadnja stojka nekoliko iz linije.

Glede na skromne ostanke prepleta je težko predvideti, na kakšen način so bile grajene stene objekta.

Objekt je bil razdeljen na dve funkcionalni enoti. V vzhodnem delu je bil glavni prostor velik 6,20 × 5,0 m; v zahodnem delu pa ožji prostor, velik približno 6,20 × 2,5 m (debelina sten odšteta).

Znotraj objekta 1 je bilo odkritih malo najdb (G60 – lonec, G55 – lonec, G44 – skleda na nogi, G30, G32 – odlomki posode na nogi, G319 in G371 – unipolarno jedro, G340 – bipolarno jedro, G354 in G357 – polipolarno jedro, G364, G367 – odlomka brusa, G235, G179 – odlomek klinice z namensko retušo, ki kaže na žetje G235) in odbitek z drobtinčasto retušo (G173).

Neposredno ob objektu 1 se je nahajalo območje posebnih dejavnosti 1 z največjo koncentracijo najdb predvsem v kv. 191–193, 181–183, 172, 173, 175 in 200. S kv. 193 je

segalo že v predprostor stavbe 1. Skupna površina območja posebnih dejavnosti 1 znaša približno 12 m².

Območje posebnih dejavnosti 1

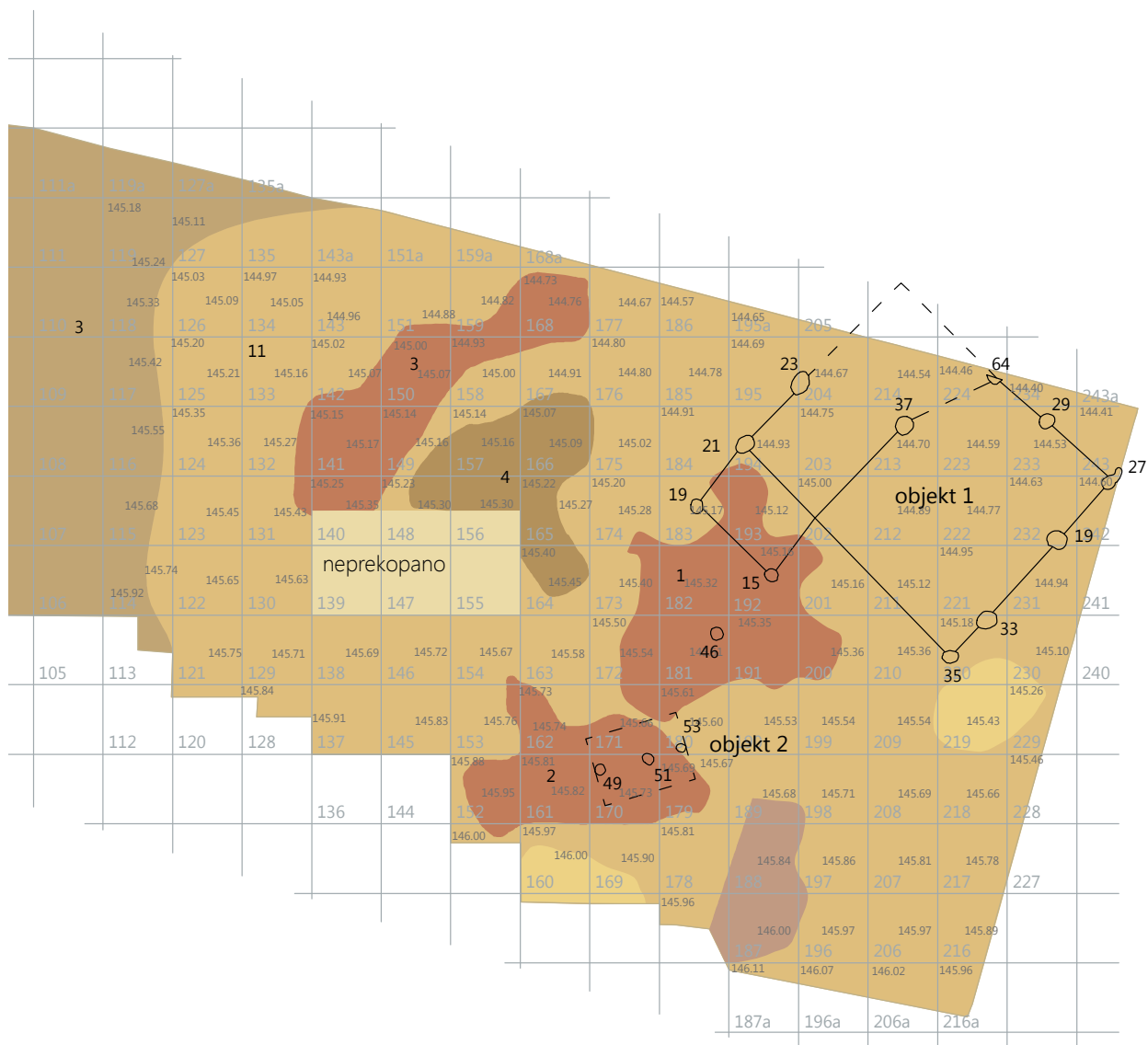
Za območje posebnih dejavnosti 1 je značilna visoka zastopanost orodij z drobtinčasto retušo, in sicer 13 (od skupno 25 orodij z drobtinčasto retušo v SE 11), kot tudi 21 retuširanih orodij (od skupno 48 v plasti SE 11), kar je po mnenju Kavurja znak dokaj intenzivne uporabe kamnitih orodij na tem območju. Od orodij je najdenih šest klin (G177, G178, G180, G181, G212, G228), šest puščičnih konic (G282, G283, G287, G281, G288, G284), osem praskal (G258, G249, G259, G251, G254, G256, G253, G257), štiri strgala (G271, G273, G276, G279) in sveder (G277). Izmed ostalih kamnitih najdb moramo omeniti še fragment kamnite sekire (G372), tolkač (G359), žrmlje (G266), tri bruse (G370, G362, G365), dva prodnika (G239, G369) in najdbo 28 jeder, in sicer 15 unipolarnih (G333, G308, G309, G307, G310, G311, G312, G315, G316, G317, G320, G321, G328, G324, G332), sedem bipolarnih (G330, G334, G337, G339, G331, G336, G338) in šest polipolarnih (G347, G349, G350, G351, G353, G356). Največja pojavnost unipolarnih jeder je zabeležena v kv. 182 in kv. 192, posamično pa še v kv. 191 in kv. 193. Bipolarna jedra so neenakomerno raztresena znotraj območja dejavnosti 1, medtem ko je koncentracija polipolarnih jeder največja v kv. 181 in kv. 191, posamično še v kv. 174 in kv. 193 (sl. 21, 22).

Zanimiva je koncentracija brusov (G370, G362, G365) in še dveh neuporabljenih prodnikov kremenovih peščenjakov (G239, G369) ob žrmljah (G266) v kv. 182/3. To skupino najdb bi lahko povezali z dejavnostmi, ki so povezane z obdelavo kože in izdelavo lončarskih izdelkov. Žrmlje so lahko uporabljene tudi kot pripomoček za drobljenje lončarskih sestavin (npr. kremen, kalcijevega karbonata itd.), poleg mletja žit, seveda. Prisotnost (sl. 55, 56) s sledmi okre na površini (G512, G515), bi morda lahko povezali z obdelavo kože na eni strani kot tudi s postopki krašenja in nanosi glinenih premazov na lončarskih izdelkih.

Najdbe odkrite v vzhodnem delu predprostora stavbe 1 v kv. 193/2 in kv. 193/3, in sicer: žrmlje (G369 – kv. 192/3, 193/2), retuširan odbitek (G214 – kv. 193/2) in odlomek klinice z izjedo (G235 – kv. 193/3 – najden sicer že v notranjosti stavbe 1), pa tudi tolkač (G359 – kv. 193/2) smemo povezati z dejavnostjo, povezano z žetjem in mletjem žita (sl. 22). Z žetjem nas povezuje retuširan odbitek (G214) in odlomek klinice z izjedo (G235), kajti na površini le-teh so bile ugotovljene močne sledi zgladitve, ki jih povzroči žetje. Žito so mleli z žrmljami, ki jih sestavljata fiksni spodnji del kamna (G369) in premični zgornji kamen (ta manjka).

- SE 3 – temno rumenkastorjava peščena muljasta ilovica
- SE 11 – steptana rumenorjava ilovnata plast (kulturalna plast)
- območje posebne dejavnosti (1–4)
- območje artefaktnega zbira domnevnega objekta
- steptana ilovica
- stojka
- linija objekta
- domnevna linija objekta
- 23 stratigrafska enota
- 144.9 nadmorska višina
- 2m

20 Tloris objektov I. poselitvene faze; M 1:200.

Namesto njih bi lahko uporabili tudi tolkač, s katerim so lahko drobili zrnje. Tolkač (G359), ki je bil najden v kv. 193 v predprostoru stavbe 1 v neposredni bližini žrmelj in brusa, je bil na proksimalnem in distalnem delu močno potolčen. Tolkači se lahko uporabljajo za različne namene, npr. drobljenje, trenje, tlačenje.

V bližini teh najdb so najdeni še velik lonec (G70, višine 44 cm), tri sklede, od tega dve z izlivom (G12 z ostanki hrane na površju in G13) in ena brez izliva (G19), skodela (G4), krožnik (G1) in skleda na nogi (G44). Velik lonec (edina od posod, ki na površini nima temnejših lis, ki so lahko dokaz kuhanja) bi lahko predstavljal shrambeno posodo za žito.

Druga dejavnost, ki je prisotna na območju 1, je povezana z obdelavo kože. Najdeni so namreč dvojce praskal (G255 – kv. 200, G259 – kv. 191/4), odlomek retuširanega odbitka (G200 – kv. 173/3) in strgalce na odbitku (G267 – kv. 175/2), na katerih so se ohranile zgladitve, ki nastanejo pri obdelavi mehkejših živalskih materialov, ki jih povzročajo obdelava kože. Tudi kategoriji srednje trdo in srednje trdo do trdo vključujeta po mnenju Petrujeve poleg obdelave grmičevja tudi obdelavo kože. Ti kategoriji sta na območju 1 dokazani na retuširani klini (G178 – kv. 173/2) in kar na šestih odbitkih (kategorija srednje trdo: G199 – kv. 173/1, G205 – kv. 182/3, G169 – kv. 190/4, G208 – kv. 192/3,4; kategorija srednje trdo do trdo: G198 – kv. 172/4, G209 – prof. II (10)) (sl. 22). Z obdelavo kože smemo povezati tudi prodnik, na katerem so ohranjene sledi okre (sl. 56), katero so uporabljali pri obdelavi živalske kože. Kot kaže se je dejavnost, povezana z obdelavo kože, odvijala bližje stavbi 1 (kv. 190, 191, 200, 182/3, 192, 173/3 in 175/2).

Območje 1 zaznamuje tudi visok delež bifacialno retuširanih pušičnih konic (šest primerkov) (sl. 21, 22). Večja koncentracija le-teh je prisotna v kvadrantih kv. 181/1, 172/4, 173/2,3, 182/2,4, 174/4 – torej na površini, ki z ostalimi dejavnostmi, vezanimi na območje 1, nima večjih povezav in je najbolj oddaljeno od objekta 1. Kavur meni, da količina celih konic, najdenih na območju posebnih dejavnosti 1, nakazuje, da so jih na tem prostoru izdelovali oziroma popravljali in jih vstavljali v puščice.

Območje posebnih dejavnosti 3

Območje dejavnosti 3 je najbolj oddaljeno od objekta 1, leži na območju kv. 131/3, 140/3,4, 149/1,3,4, 142/1,2, 150/1-4, 151/1,2, 158/4, 159/3 in 168/1-4. Prostorska primerjava konic, najdenih v območju aktivnosti 3, s konicami v območju aktivnosti 1 je pokazala, da so bili v tej bolj oddaljeni skupini konic odkriti trije odlomljeni distalni (G257 – kv. 131/3, G272 – kv. 140/3, G278 – kv. 168/2) in en proksimalni del

(G280 – kv. 158/4), kar po mnenju Kavurja kaže na to, da so na tej oddaljeni lokaciji opravljali razkosavanje plena.

Območje posebnih aktivnosti 4

Območje 4 (kv. 164/3,4, kv. 165/1,4, kv. 156/3,4, kv. 148/3, kv. 167/2, kv. 175/2), ki leži na vmesnem področju med območjema 1 in 3 (torej proč od stavbe 1), je povezano z uporabo praskal (G242 – kv. 164/4, G245 – kv. 156/3,4, G244 – kv. 157/4, G247 – kv. 157/2, G248 – kv. 167/2, G250 – kv. 164/3) in strgalc (G261 – kv. 148/3, G266 – kv. 164/3). Za obdelavo lesa so uporabljali po navedbah Petrujeve (Petru, tu str.) strgalce, praskala (lahko tudi odbitke z izjedo, klino z retuširanimi robovoma). Večinoma so jih uporabljali za glajenje ali strganje lesa, manj za žaganje. Lahko pa so isto orodje uporabili za strganje in žaganje.

Objekt 2 – objekt s strešno konstrukcijo, postavljeno na tla, in območjem posebnih dejavnosti 2 (sl. 20)

Objekt je ležal 5,5 m južno od stanovanjskega objekta 1. Orientiran je bil zahod–vzhod. Velik je bil okoli 3,0 × 3,0 m in odprt proti vzhodu oziroma zahodu. Ležal je v kv. 172, 180, 170 in 179, ob območju posebnih dejavnosti 2, kjer so se odvijale različne dejavnosti.

Razen treh jam za stojke (SE 48/49, SE 50/51, SE 52/53), ki si sledijo v ravni liniji v medsebojni razdalji 1,1 m in 0,65 m, drugih konstrukcijskih elementov nismo zasledili. Jame so bile krožnih (SE 52/53, SE 48/49) oziroma nepravilnih (SE 50/51) oblik, premera od 0,28 do 0,40 m. Jame niso bile izpraznjene v celoti. Mogoče bi na tem mestu lahko šlo za objekt s strešno konstrukcijo, postavljeno na tla, in bi lahko zgoraj omenjene tri stojke nosile dvokapno strešno konstrukcijo (postavljeno na tla). Objekti s takšno strešno konstrukcijo v arheološki plasti ne zapustijo nobenih sledov (razen stojk). S podobno konstrukcijo strehe so bili doslej prepoznani objekti npr. iz halštatskega, latenskega, slovanškega obdobja. Večinoma je šlo za objekte manjših površin in so interpretirani na različne načine – od obrtniških delavnic do shramb (Črešnar 2007, 54, opombe 94, 95). Prostorska analiza najdb, ki so bile odkrite na območju posebnih dejavnosti 2, je pokazala, da so se večinoma nahajale izven črtkano zarisane gredice objekta 2 (sl. 20).

Območje posebnih dejavnosti 2

Na območju posebnih dejavnosti 2, odkritem v kv. 153, 162, 152, 161, 170, 171 in 179 (okrog objekta 2), so bili najdeni trije neobdelani kosi peščenjaka (PN 5249, PN 5246, PN 5250), štirje kosi neobdelanega roženca (PN 5248, PN 5241–5243), en kvarcit (PN 5244) in 14 jeder – od tega sedem unipolarnih (ki pomenijo začetno fazo obdelave G292, G296, G297, G298, G300, G303, G322), dve bipolarni (G325, G329) in pet polipolarnih (G341, G342, G344,

Tip	Območje okrog objekta 1 oz. kmetije 1						Artefaktni zbir v bližini domnevne kmetije 2
	Območje 1	Območje 2	Območje 3	Območje 4	Stavba 1	Izven	
Jedro (unipolarno)	333, 308, 309, 307, 310, 311, 312, 315, 316, 317, 320, 321, 328, 324, 332	292, 296, 297, 298, 300, 303, 322	291	294, 295, 302, 304	319, 371	306	293, 301, 313, 314, 318
Jedro (bipolarno)	330, 334, 337, 339, 331, 336, 338	325, 329		326, 328	340	327, 335	
Jedro (polipolarno)	347, 349, 350, 351, 353, 356	341, 342, 344, 345, 346		343	354, 357	348	302, 355, 358
Klina	177, 178, 180, 181, 212, 228		171, 232				
Klinica			175		235, 179		176
Konica (bif. retuširana konica)	282, 283, 287, 281, 288, 284	275	272, 286, 276			286, 270	
Praskalo	258, 249, 259, 251, 254, 256, 253, 257	296, 264		245, 247, 250, 242, 244, 248	260, 252	265, 241, 243, 256	268
Strgalo	271, 273, 276, 279		263				
Strgalce		262, 238, 274		261, 266	269	267	
Sveder	277						
Sekira	372						
Tolkač/brus						360	
Tolkač	359						
Žrmlja	266	368					
Brus	370, 362, 365	361			364, 367		217
Prodnik	512, 515						
Odbitek z drobtinčasto retušo	172, 160, 164, 165, 166, 169, 171	220, 158, 162, 163, 221	157, 161	159	731	170	167
Retuširan odbitek	209, 218, 204, 206, 219, 214, 213, 211, 208, 209, 197, 198, 200, 201, 205	196, 185, 186, 188, 184, 191, 203, 192, 281	183, 189, 190	193, 195, 194		215, 216	182, 187, 202, 206, 207, 227, 217
Nazobčan odbitek	225		233, 234				240
Odbitek z izjedo	372	224, 222, 229	230	231			
Okrcan odlomek odbitka	369			290			
Razbitina z izjedo							226
Skupaj	86	39	16	21	13	15	22

21 Glavni tipi orodij in njihova zastopanost (G) po posameznih objektih in območjih posebne dejavnosti v stratifski enoti SE 11.

Obdelovani material	Območje okrog objekta 1 oz. kmetije 1						Artefaktni zbir v bližini domnevne kmetije 2
	Območje 1	Območje 2	Območje 3	Območje 4	Stavba 1	Izven	
Koža (2)	200, 259, 255	192, 222					
Koža + les	251					267	
Les (4)	211		263	261			
Žito (6)	214				235		
Okra	kv. 173/3						
Mehak/srednje trd (8)	165, 171, 168, 160	221, 186	174				
Srednje trd (9)	178, 169, 205	203	157	231	252		176
Srednje trd/trd (10)	209, 208, 198	220, 229	230				
Trd (11)	181, 253, 271, 273, 279	246, 274					202, 240, 226
Skupaj	22	9	4	2	2	1	4
Projektil	283, 287, 282, 289, 288, 284	275	272, 280, 276			270, 286	

22 Obdelovani material po posameznih objektih in območjih posebne dejavnosti v I. poselitveni fazi (v oklepaju je naveden količinski delež).

G345, G346) jeder (ki predstavljajo intenzivneje izkoriščena jedra). Od orodij so najdena praskala (G296, G264), strgalca (G262, G238, G274), pet odbitkov z drobtinčasto retušo (G220, G158, G162, G163, G201), osem retuširanih odbitkov (G184, G185, G186, G188, G191, G192, G196, G203), tri odbitki z izjedo (G224, G222, G229) in odlomka le dveh posod (lonec G64 in skodelica G98)). V kvadrantu 179 so bili najdeni tudi odlomek žrnelj (G368), brus (G361) in prodnik. Ob objektu 2 so se torej odvijale predvsem dejavnosti, povezane z uporabo praskal in strgal, ki so jih uporabljali pri obdelavi trdih snovi, verjetno lesa. Nadalje je pri dveh orodjih dokazana uporabna retuša, ki kaže, da so obdelovali mehak ali srednje trd material (G221, G186), mogoče gre za meso. Dokazana je tudi obdelava kože (G192, G222). Obdelavo kože in grmičevja nakazujeta tudi kategoriji srednje trdo (G203) in srednje trdo do trdo (G220, G229) (sl. 22). Unipolarna (sedem), bipolarna (dve) in polipolarna (pet) jedra pa so dokaz, da sta se zlasti v kv. 152 in 161 odvijali tako priprava jeder z začetno fazo obdelave kot tudi izdelava orodja.

4.2.2 Najdbe I. poselitvene faze (G1–156)

V keramičnem zbiru rimske poselitvene faze (stratigrafske enote SE 11) je med keramičnimi izdelki prisotnih največ fragmentov lončenine (1250) in 12 predmetov, ki sodijo v skupino t. i. specialnih keramičnih oblik (sl. 23).

Med vsemi keramičnimi najdbami zbira jih je bilo 898 natančneje makroskopsko določenih. Med analiziranim gradivom je 84 tipološko opredeljivih posod (prišteti še 12 fragmentov, ki jih z gotovostjo lahko pripišemo loncem). Dokumentiranih je več fragmentov posod na nogi (15 primerkov), fragmentov posod s prstanastim dnom (dva primerka), fragment recipienta posode, fragmentov dna z ostenjem (26 primerkov), fragmentov ustij (12 primerkov) in ročajev (štirje primerki). Izmed celote tipološko opredeljivih posod jih ima 55 določljiv okras. Na 42 izdelkih je površina premazana z glinenim premazom. Med izdelki, ki jih uvrščamo v skupino specialnih keramičnih oblik, so bili evidentirani zajemalke (devet primerkov), predilno vretence, prevrtana keramična ploščica in svitek.

Pri ugotavljanju oblikovno-tehnoloških lastnosti lončenine so uporabljeni parametri, ki so predstavljeni v knjigi Mi. Horvat (Horvat 1999). Tipološka in tehnološka baza podatkov keramičnega zbira najdišča je izdelana v računalniškem programu Excel. Način izdelave keramičnih izdelkov je podrobneje predstavljen v poglavju Makroskopska tehnološka analiza (sl. 38). Oblikovne značilnosti (in korelacija tehnoloških

Osnovna oblika/odlomek	Količinski delež	Kataloška številka
Krožnik	3	1-3
Skodela	1	4
Skleda	11	20
Skleda s prstanastim dnom	3	5-7
Skleda na nogi	10	37-46
Posoda na nogi	15	21-35
Posoda s prstanastim dnom	2	8, 9
Posoda - odlomek recipienta	1	36
Lonec	15	54-57, 69-68, 70
Lonec - odlomek ostenja	8	47-51, 53, 69, 72
Lonec - odlomek roba ustja z ostenjem	3	52, 58, 71
Vrč	23	73-95
Skodelica	5	98-102
Kozarec	2	96, 97
Zajemalka	9	145-153
Keramična ploščica	1	154
Predilno vretence	1	156
Svitek	1	155
Posoda odlomek dna z ostenjem	26	103-126
Posoda - odlomek ustja z ostenjem	12	129-140
Posoda - odlomek ročaja	4	141-144

23 Delež določljivih zvrsti keramičnih izdelkov I. poselitvene faze.

lastnosti z osnovnimi oblikami keramičnega zbira), način okrasa in motivika keramičnih izdelkov so predstavljeni v tipološko-tehnološki bazi podatkov na sl. 38, 36, v tipoloških preglednicah (sl. 24) in preglednici motivov (sl. 25).

Tipologija

Pri celovitem pregledu neolitskega keramičnega gradiva so bili upoštevani vsi tisti odlomki oziroma deli posod, ki so bili ohranjeni v tolikšni meri, da so dopustili zanesljivo tipološko opredelitev.

Tipološko opredeljivih je 156 keramičnih izdelkov, od tega je določljiva oblika 84 posodam, 60 keramičnim odlomkom pa je bil določen le eden izmed odsekov, npr. ustje z ostenjem, odlomki nog, ročaji. Od ostalih keramičnih izdelkov so prisotne tudi zajemalke, predilno vretence, prevrtana keramična ploščica in svitek (skupno 12 izdelkov).

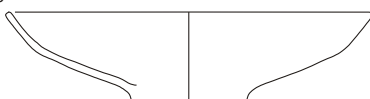
Lončeninski zbir I. poselitvene faze SE 11 sestavljajo (sl. 23): krožnik (trije primerki), skodela, skleda (11 primerkov), skleda s prstanastim dnom (trije primerki), skleda na nogi (10 primerkov), lonec (26 primerkov, 15 delnih rekonstrukcij loncev v risbi, osem odlomkov ostenja loncev in trije odlomki roba ustja z ostenjem lonca), vrč (23 primerkov), skodelica (pet primerkov), kozarec (dva primerka), zajemalka (devet primerkov), keramična ploščica, predilno vretence in svitek ter delno opredeljeni odlomki posod (60 primerkov).

Krožniki

B1a

B01b

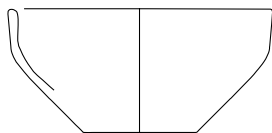
B02

Skodela bikonične oblike

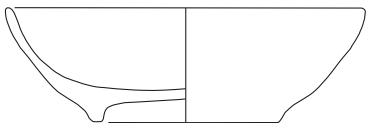
C01

G5

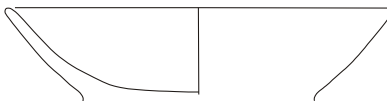

Sklede

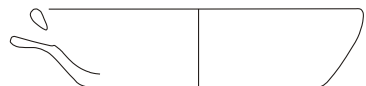
S01

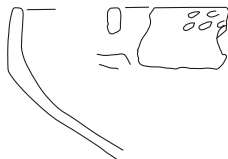
S02

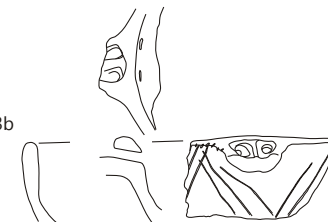
S03a

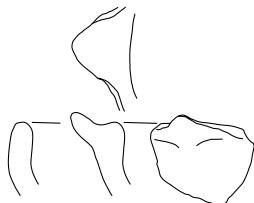
S03c

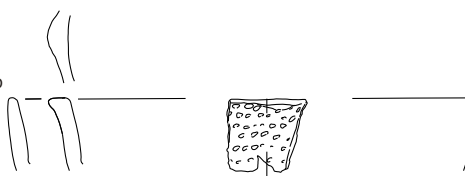
S03b

S04a

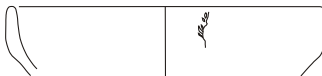
S04b

S05

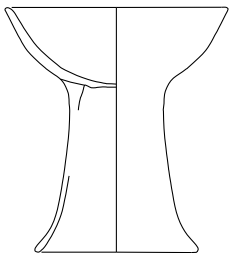

S06

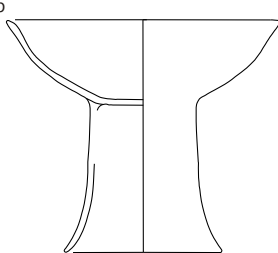

Sklede na nogi

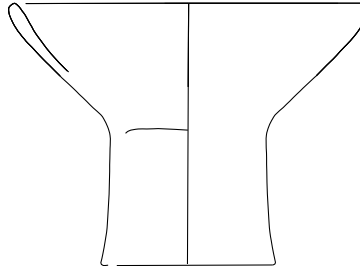
F01a

F01b

F02

F03

24a Tipološka preglednica I. poselitvene faze.

V celotnem lončeninskem zbiru Cola 1 sta poznani dve varianti krožnikov (sl. 24a) (v publikaciji Horvat Mi. 2005 so napačno pripisani pladnjem). Varianti B01a, b (**G1**, **G2**), ki sta si oblikovno sorodni, imata polelipsoidno obliko in prstanasto oblikovano dno. Razlikujeta se v oblikovanosti ustja oziroma roba ustja. Varianta B01a ima zaobljeno preoblikovano ustje (**G1**), varianta B01b pa poševno obliko rob ustja (**G2**). S tipološkega vidika najdemo sorodne oblike le za varianto B01b, in sicer v Moverni vasi (Tomaž 1999, t. MV 34: 2) v njeni 6. poselitveni fazi.

Za krožnik stožčaste oblike variante B02 z zaobljeno oblikovanim ustjem (**G3**) ni paralel, kljub enostavnosti oblike.

Skodela bikonične oblike, varianta C01 (sl. 24a), je v lončeninskem zbiru zastopana le z enim primerom (**G4**). Zgornji del je cilindrično oblikovan, prehod v konični spodnji del (trebuh) je zaobljen. Ustje je enostavno zaobljeno preoblikovano. Čeprav gre za najbolj enostavno obliko skodele, jih med sočasnim gradivom Moverne vasi (torej 6. poselitvena faza) ne najdemo. Enako velja tudi za Ajdovsko jamo. Razmeroma pogoste so bikonične skodele z vertikalnim (oziroma cilindričnim) zgornjim delom v Ptujju (Korošec, J. 1965, t. 19: 3, 10, 11).

Pri razvrstitvi skled (sl. 24a) na različice so upoštevani način prehoda zgornjega v spodnji del posode, oblikovanost roba ustja, pa tudi prisotnost in oblikovanost sekundarnih elementov, npr. izlivov, držajev, ročajev ter odprtost oziroma zaprtost oblike, kot tudi to, ali je posoda plitva oziroma globoka. Tipološko je opredeljivih 11 skled. Vse so odprte in nizke. Glede na oblikovanost ostenja jih delimo v tri skupine: na skleda s prstanastim dnom (varianta S01 in S02), skleda z izlivom (varianta S03, S04) in enostavne oblike skled brez izliva (varianta S05, S06).

V prvo skupino sodijo skleda kroglastih oblik z enostavnim, enakomerno odebeljenim prstanastim dnom (**G5**, **G6**, varianta S01). Ustje je zaobljeno preoblikovano, stik z ostenjem je tekoč (neopazen). Skleda s prstanastim dnom elipsoidne oblike varianta S02 (**G7**) z zaobljeno oblikovanim ustjem (dno ni ohranjeno) je ohranjena z enim primerom. V Ajdovski jami so podobne posode uvrščene med skodele s prstanastim dnom. Prisotnost skleda s prstanastim dnom je v Moverni vasi zabeležena že v 5. poselitveni fazi, vendar imajo poševno oblikovan rob ustja.

Skleda druge skupine, varianta S03, S04 z različno oblikovanim izlivom so odprtih enostavnih oblik. Njihova ostenja so oblikovana polelipsoidno (S03a, S03c) ali konično (S03b). Izliv v obliki pregraje je izdelan na poševnem robu ustja (S03a) ali pa je pritrjen v luknjo, izrezano v rame (S03b, S03c). Posebnost med izlivi s pregrajo predstavlja skleda

G14 (S03b), ki ima v pregraji izdelani dve luknji za izliv tekočine. Običajno ima izliv s pregrajo eno luknjo (S03a – **G10**, **G11**; varianta S03c – **G13**). Skleda varianta S04 (**G15**, **G16**, **G17**), nedoločljive oblike, imajo izvlečeno obliko izliva, izdelano s preoblikovanjem ustja posode – gre za varianto izvlečenega (ozkega) izliva, orientiranega poševno navzgor.

Primerjavo za varianto skled S01 najdemo v Ajdovski jami v skupini pokopov 4 (Horvat 2009, sl. 5, predmet 1). Skleda z izlivom z dvema luknjama v pregraji (varianta S03b) je bila najdena med sistematičnimi raziskavami leta 1984 v Moverni vasi v kv. 2/10,6 v izkopu 7 (R256 – neobjavljeno – izliv je izdelan v poševno oblikovan rob ustja, spodnji del skleda je hiperboloidno oblikovan). Skleda z izlivom s pregrajo varianta S03c so pogoste na najdišču Moverni vas, koder se pojavljajo že v 4. in 5. poselitveni fazi (torej so časovno starejše – Tomaž 1999, t. MV 18: 3; t. MV 19: 1; t. MV 28: 4), medtem ko v 6. poselitveni fazi skleda tega tipa niso poznane (Tomaž 1999, t. MV 33 – 36). Na ostalih slovenskih najdiščih se pojavljajo še na npr. v Drulovki (Korošec J. 1960, t. 13: 10; t. 16: 2; t. 17: 2 – odlomek pregraje), na najdišču Grac pri Selih pri Zajčjem Vrhu (Pavlin 2006, 212 predmet 9 – podobna skledi **G12**).

Primerljive oblike skledam variante S04a (**G17**) najdemo med gradivom lončeninskega zbira skupine pokopov 4 v Ajdovski jami (Aj R572, Aj R567, Aj R566 neobjavljeno – za radiokarbonsko datacijo glej sl. 22) in Drulovke (Korošec J. 1960, 19, t. 17: 5, 6). V najdišču Radvanje je bila najdena miniatura skleda podobne oblike v objektu 4. SE 1102 (Kramberger 2014, t. 69: 745), ki je radiokarbonsko datiran (vzorec Beta 305863 – Kramberger 2014, sl. 156, sl. 158), kar delno ustreza 6. in 7. poselitveni fazi Moverne vasi.

Za skledo variante S04b (**G15**) so značilni izrazit oziroma poudarjen prehod zgornjega v spodnji del, hiperboloidno ali konično oblikovan spodnji del (glede na paralelo s primerkom iz Zgornjega Radvanja) in poševni rob ustja z zaobljenim, neodebeljenim zaključkom roba. Kot dodaten element se pojavlja izliv oziroma držaj na robu ustja. Rob ustja je krašen v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti odtisa orodja z ovalno prirejeno konico. Posoda primerljive oblike je bila najdena v najdišču Ptuj – Šolski center. Objekt I/1982 – plast 2 (Kramberger 2014, t. 38: 432 – za objekt I ni izdelane radiokarbonske analize). V avstrijskem najdišču Wildoner Schlossberg je v horizontu IV podobna skleda, okrašena v tehniki vtiskovanja z orodjem s prirejeno konico Tiefengraber 2018, Taf. 81: 3).

Tretjo skupino predstavljajo skleda koničnih oblik variante S05 (**G18**, **G19**) z zaobljeno oblikovanim ustjem in ravnim dnom. Primerne analogije najdemo med skledami Ajdovske

jame skupine pokopov 4 (Aj R578, neobjavljeno), 5. poselitvene faze Moverne vasi (Tomaž 1999, t. MV 28: 6), Ptuja (Korošec J. 1965, t. 12: 4).

Odlomek skledne variante S06 (G20) kaže, da gre za skledo z elipsoidno oblikovanim ramenom. Spodnji del oziroma trebuh je bil verjetno hiperboloidne oblike. Prehod iz ramena v trebuh je bolj zaobljen. Ustje je enostavno, zaobljeno preoblikovano. Najustreznejše paralele za varianto S06 so med skledami Drulovke (Korošec J. 1960, 20, t. 12: 5) in Ptuja (Korošec J. 1965, 9, t. 3). Skleda podobnih oblik (le da je okrašena) je najdena v 6. poselitveni fazi Moverne vasi (Tomaž 1999, t. MV 34: 1). Direktnih paralel, v časovno ustreznem času, v Ajdovski jami ni.

Ob upoštevanju števila odlomkov nog in robov ustij z ostenjem, ki posredno kažejo, da gre za posode na nogi, so posode na nogi (sl. 24a–c) ena izmed najpogostejših oblik (poleg loncev) oblikovno opredeljive lončenine raziskanega dela najdišča.

Pri tipološki razvrstitvi skled na nogi na variante je upoštevana oblikovanost recipienta (pri tem sta mišljeni tako oblikovanost roba ustja kot oblikovanost spodnjega dela recipienta) in oblikovanost noge. Kot dodaten kriterij (ki je povezan z najširšo klasifikacijo oziroma namembnostjo oblik) je upoštevan še kriterij plitek oziroma visok in odprt oziroma zaprt. Recipient skledne na nogi je plitek, če je višina recipienta manjša od ene tretjine premera odprtine recipienta. Kadar je naš namen, da razvrstimo recipiente posod na nogi tudi glede na odprtost in zaprtost recipienta, potem bo za razvrščanje zadostoval premer roba ustja glede na maksimalni premer recipienta (Horvat 1999, 77, 78). Delitev nog (pri posodah na nogi) na osnovne tipe je izpeljana na osnovi tehnologije izdelave. Tako razlikujemo masivne polne noge, nasajene votle noge in nasajene nogice. Pri nadaljnji delitvi nog na variante so upoštevani trije kriteriji, in sicer podobnost z geometričnimi oblikami, preoblikovanost površine in višina noge (Horvat 1999, 97, 98, 199, 200). Višina noge (visoka, srednja, nizka) je določena glede na relativno višino noge v primerjavi s celotno višino posode na nogi (torej višina recipienta plus višina same noge (Horvat 1999, 200). Noga je: visoka, če je relativna višina noge večja ali enaka 2/3 višine posode na nogi; srednja, če je relativna višina noge manjša ali enaka 1/2 višine posode na nogi; in nizka, če je relativna višina noge manjša ali enaka 1/3 višine posode na nogi.

Ob upoštevanju prej omenjenih kriterijev lahko skledam na nogi pripišemo 10 odlomkov posod (G24–35). Na podlagi rekonstrukcije v risbi so uspeli rekonstrukcije dveh skled na nogi v celoti in rekonstrukcija sedmih recipientov, ki jih lahko

z veliko verjetnostjo pripišemo skledam na nogi. Posodam na nogi lahko zaradi fragmentarne ohranjenosti pripišemo še 15 odlomkov. Gre za odlomke dna z ostenjem recipienta (G24–27), odlomke ostenja noge (G28–30), odlomke roba noge z ostenjem (G31–35) in odlomki roba ustja z ostenjem (G21–23).

Skledne na nogi iz Cola 1 lahko uvrstimo v osnovno skupino skled z nasajeno votlo nogo. Določljive so tri variante (sl. 24a):

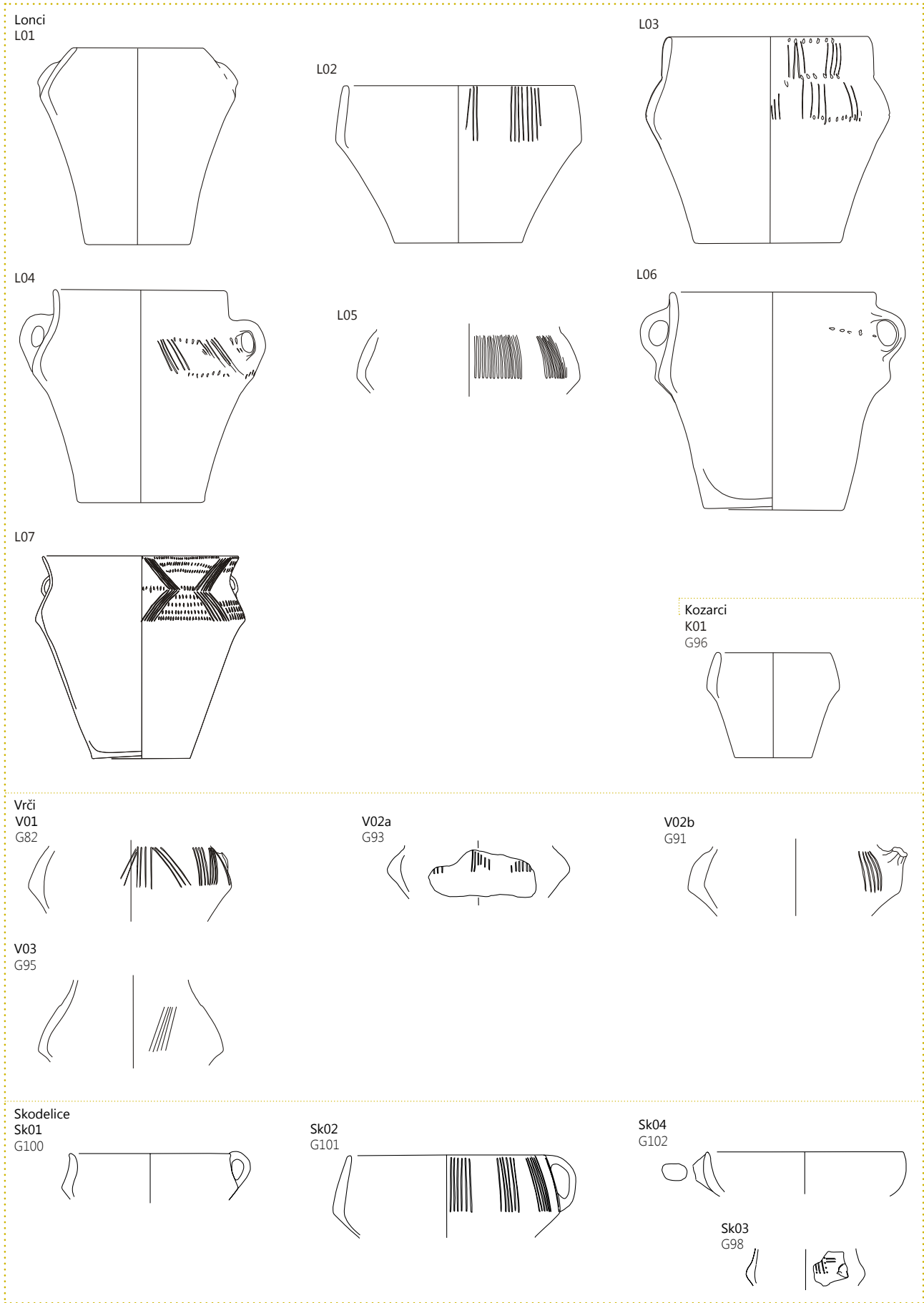
- varianta F01 – skleda na visoki votli nogi, z nogo v obliki hiperboloidnega prisekanega stožca (podvarianti F01a in F01b);
- varianta F02 – skleda na srednje visoki votli nogi, z nogo v obliki pokončnega prisekanega stožca (podvarianta F02a);
- varianta F03 – ohranjen je le odlomek roba noge z ostenjem, ki ga po vsej verjetnosti lahko pripišemo posodi (skledi ?) na visoki votli, zgoraj razširjeni napeti nogi (Kramberger uvršča v tip noge v tip N4 (Kramberger 2014, 135, sl. 100 – tip N4).

Varianta skledne na nogi F01 je prisotna z dvema podvariantama, ki se razlikujeta predvsem v oblikovanosti ustja oziroma roba ustja recipienta in oblikovanosti noge (sl. 24a).

V podvarianto F01a (G37–39) so uvrščene skledne na nogi z globokim, odprtim recipientom in visoko votlo nogo varianta 1. Recipient je kroglasto oblikovan, ustje je zaobljeno preoblikovano, stik roba ustja z ostenjem je tekoč, dno recipienta je ravno (G37) ali pa stanjšano proti sredini (G38). Noga (pri G37 je noga rekonstruirana, pri G38 je ohranjen prehod recipienta v nogo) je visoka votla v obliki hiperboloidnega prisekanega stožca, v zgornjih dveh tretjinah je skoraj valjaste oblike, v spodnji tretjini bolj stožčasta (varianta noge 1). Odlomek roba ustja G39 je pripisan podvarianti F01a glede na oblikovanost roba.

Varianta skled na nogi s kroglasto oblikovanim recipientom (F01a) je maj pogosta. Zaenkrat so poznani primeri iz najdišč: Kamnik – Mali Grad (Sagadin 2005, 31, predmet 1), Ptuj – Šolski center objekt II/2000 – sivo-rumeno-rjava plast (Kramberger 2014, t. 27: 304), Čatež – Sredno polje (Tiefengraber 2006, 233, predmet 3 – gradivo iz objekta PO 4 uvršča v začetno stopnjo Kanzianiberg – Lasinja kulture (Stufe 1/Initialstufe)).

Podvarianta F01b skledne na visoki votli nogi (G40–45) ima recipient plitek in odprt, noga je visoka votla varianta 2. Recipient je kroglasto oblikovan, poševni rob ustja, je na notranji strani konveksno preoblikovan, stik roba s steno recipienta je tekoč. Dno recipienta je ravno in proti sredini stanjšano na notranji in zunanji strani. Noga je visoka votla

24b Tipološka preglednica I. poselitvene faze.

(pri **G45** je noga rekonstruirana, pri ostalih primerih noga ni ohranjena) v obliki hiperboloidnega prisekanega stožca, v zgornjih dveh tretjinah je noga oblikovana bolj valjasto, v spodnji tretjini pa je bolj ali manj hiperboloidna (usločena – varianta noge 2).

Za skleda na nogi variante F01b najdemo najboljše primerjave med gradivom skupine pokopov 2 in 4 v Ajdovski jami (Aj R598, mogoče še Aj R170), 6. poselitveni fazi Moverne vasi (Tomaž 1999, t. MV 34: 4 – nima odebeljenega roba ustja na notranji strani), Drulovke (Guštin *et al.* 2005, 44 predmet 8), Čatež – Sredno Polje (Tiefengraber 2006, 232, 233, predmet 3 – mogoče) in najdišča Grac pri Selah pri Zajčjem Vrhu (Pavlin 2006, 212, predmet 5), Ptuj – Šolski center, objekt II/2000 – sivo-rumeno-rjava plast (Kramberger 2014, t. 27: 306).

Varianta skleda na nogi F02 je zastopana samo s podvarianto F02a (**G46**), ki ima globok in odprt recipient (noga srednje visoka votla varianta 3). Recipient je konične oblike, s konveksno preoblikovanim ustjem, ki tekoče prehaja v ostenje recipienta. Dno in noga nista ohranjena. Glede na paralele (Tomaž 1999, t. MV 34: 4) bi šlo za srednje visoko votlo nogo konične oblike, ki se proti robu noge rahlo razširi navzven (varianta noge 3).

Varianta F03 skleda na nogi, ohranjen je le fragment roba noge z ostenjem (**G34**), ki po vsej verjetnosti pripada visoki votli, zgoraj razširjeni napeti nogi, kakršno Kramberger uvršča v tip noge N4 – različico noge N4b, manj verjetno N4c, d (Kramberger 2014, 135, sl. 100 – tip N4). Gre za plitve skleda na nogi, z navznoter orientiranim, ravno odrezanim, neodebeljenim robom ustja in visečimi bradavicami (2 do 4 bradavice na obodu) na prehodu v rahlo konveksni spodnji del recipienta, verjetno različica skleda na nogi En4/10 (Kramberger 2014, 191, 192, sl. 134 – skleda na nogi tipa En4). Skleda na nogi s tako oblikovano nogo so poznane iz najdišč: Moverna vas (Moverna vas 1988, SE 9.3, kv. 5/8, PN2257 – neobjavljeno), Ptuj – Šolski center (Kramberger 2014, t. 33: 356 – objekt II/2000 iz rumeno-rjave plasti), Zgornje Radvanje (Kramberger 2014, t. 97: 1026 mogoče), Oglarska delavnica (Kramberger 2014, t. 190: 1778 – zemljanka II, keramično gradivo je oblikovno zelo blizu, zlasti vrči, lonci, pečatnik, gradivu 6. poselitvene faze). Zgoraj razširjena napeta noga je bila najdena tudi v horizontu IV najdišča Willdon Schlossberg (Tiefengraber 2018, sl. 190: 13, Taf. 73: 1).

Med vsemi prepoznanimi oblikami keramičnega zbira prevladujejo lonci (**sl. 24b**). Tipološko opredeljivih je 26 loncev. Delimo jih v dve večji skupini, lonce brez vratu (varianta L01, L02) in lonce z vratom (varianta L03–L06).

Lonci brez vratu, varianta L01 (**G54–56**) imajo hiperboloidno oblikovan trebuh in ramena polkroglaste oblike. Tik pod ustjem se lahko nahajata ročaj v obliki ušesca (**G54**) ali pa velika gumbasto oblikovana aplika (**G56**). Najboljše primerjave za omenjene lonce najdemo v Moverni vasi že v 2. poselitveni fazi (Tomaž 1999, t. MV 7: 1, 2), V najdišču Zgornje Radvanje je bil lonec podobnih oblik najden v objektu 5 – faza 1, SE 324 = SE 326 = SE 322 = SE 330 in je uvrščen v tip L16/1 (Kramberger 2014, 152, 153, sl. 153: L16/1; t. 76: 785 – objekt je radiokarbonsko datiran z vzorcem Beta 305855 – glej sl. 23 in Kramberger 2014, sl. 156, 158).

Lonci brez vratu (imenovane tudi terina) varianta L02 imajo stožčasto oblikovana ramena in trebuh hiperboloidne oblike ter zaobljeno oblikovano ustje (**G57, G58**). Prehod iz zgornjega v spodnji del je lahko ostrejši. Na največjem obodu ali ramenih se lahko pojavijo tudi aplikacije ali ročaji (najpogosteje dva), ki povezujejo ustje z največjim obodom. Oblikovno so sorodni skledam ali skodelam, le da so nekoliko globlji. Podobni lonci nastopajo v Ajdovski jami v desnem hodniku v plasti 4, ki ustreza stratigrafski enoti SE 43 (Horvat Ma. 1986, t. III: 4 – posoda ima ročaj in loncu iz skupine pokopov 6 (Korošec, P. 1975, t. 13: 2). Dva odlomka podobne posode (lonca) sta bila najdena tudi v sondi I plast 2 na najdišču Grac pri Selah pri Zajčjem vrhu (Pavlin 2006, predmet 23 in 70). V najdišču Zgornje Radvanje sta bili povsem identični posodi najdeni v objektu 5 faze 1. Vendar obe posodi Kramberger neupravičeno uvršča med skodele oblike C2/1 oziroma C2/7 (Kramberger 2014, 86, 87, t. 72: 774, 775). Obe oblikovno popolnoma ustrezata primerkoma iz Cola 1. Radiokarbonska analiza vzorca oglja Beta 305855 iz objekta 5 faza 1, stratigrafske enote SE 324 = SE 226 = SE 322 = SE 330 datira gradivo v časovni razpon, ki ustreza 6. in delno 7. poselitveni fazi Moverne vasi (Kramberger 2014, sl. 156, sl. 158 – primerjaj s **sl. 26**).

Za lonce druge skupine L03 (**G59–62**) sta značilna kratek cilindričen ali rahlo koničen vrat in poudarjen prehod vratu v ramena. Gre za lonce zahtevnejših oblik z izbočenim, kroglasto oblikovanim ramenom in trebuhom hiperboloidne oblike. Konveksno oblikovano ustje je na zunanji strani poševno odrezano. S štirimi primeri je najmočnejše zastopana varianta na Colu 1. Priljubljenost te variante je izpričana tudi na drugih najdiščih, uvrščenih v drugo polovico 44. stoletja pr. n. št. Lonci primerljivih oblik so odkriti v Ajdovski jami v skupini pokopov 4 (Aj R742, Aj R743 neobjavljeno) in lončeninskem zbiru plasti 3 (= SE 43) desnega hodnika Ajdovske jame (Horvat Ma. 1986, t. I: 3). V Moverni vasi se lonci sorodnih oblik pojavijo že v 5. poselitveni fazi (Tomaž 1999, t. MV 30: 1; t. MV 32: 7), pogostejši pa so predvsem v 6. poselitveni fazi (Tomaž 1999, t. MV 35:

12, 15, 16 – še neolitske fakte). Oblikovno soroden lonec je najden še na najdišču Grac pri Selah pri Zajčjem vrhu plast 2 (sonda 1), ki jo Pavlin vzporeja z gradivom 4., 5. in 6. poselitvene faze Moverne vasi (Pavlin 2006, 212, 213, predmet 18) ter loncem identične oblike in motiva, najdenem na hrvaškem najdišču Ozalj (Gregelj 2005, 159, predmet 17). Močna priljubljenost variante L03 je izpričana tudi na najdišču Drulovka (Korošec, J. 1960, 19, t. 10: 2; t. 16: 1; t. 22: 1, 6, 8). V podravske najdiščih je varianta L03 najdena na Ptujem gradu (Korošec, J. 1955, t. 8: 3; t. 9: 5) in v radiokarbonsko datiranih kontekstih najdišča Zgornje Radvanje in najdišča Ptuj – Šolski center. Lonec **G59** (variante L03) iz Cola 1 lahko vzporejamo z loncem tipa L 10/5 z najdišča Zgornje Radvanje, ki je bil najden v objektu 4, SE 1102 (Kramberger 2014, 147, sl. 109, t. 68: 737). Radiokarbonska analiza vzorca oglja Beta 305863 iz objekta 4, pridobljenega iz plasti SE 1102, datira gradivo v časovni razpon, ki ustreza 6. poselitveni fazi Moverne vasi (Kramberger 2014, sl. 156, 157, glej **sl. 26** v tej objavi). Oblika lonca variante L03 (**G62**) je evidentirana v dveh radiokarbonsko datiranih kontekstih, in sicer na najdišču Zgornje Radvanje v objektu 5 faza 1 (Kramberger 2014, t. 75: 782 – radiokarbonska analiza vzorca oglja Beta 305855 iz objekta 5 faza 1, stratigrafske enote SE 324 = SE 226 = SE 322 = SE 330 datira gradivo v časovni razpon, ki ustreza 6. in delno 7. poselitveni fazi Moverne vasi; Kramberger 2014, sl. 156, sl. 158 – primerjaj s **sl. 26** v tej objavi) in najdišču Ptuj – Šolski center v objektu IV/2010 (SE 435) (Kramberger 2014, t. 24: 266 – radiokarbonska analiza vzorca oglja LTL 5613A datira gradivo v časovni razpon, ki ustreza 6. in delno 7. poselitveni fazi Moverne vasi) (Kramberger 2014, sl. 156, 157, glej **sl. 26**).

Varianta loncev L04 (**G63**) je po višini vratu podobna prejšnji, lonci imajo torej nizek hiperboloidno oblikovan vrat, ki tekoče prehaja v ramena elipsoidne oblike. Prehod ramena v spodnji del je bolj zaobljen in ni tako izrazit. Nekateri primeri imajo trakaste ročaje, ki povezujejo vrat z ramenom oziroma največjim obodom. Ustje je enakomerno preoblikovano na zunanji in notranji strani. Lonci omenjene skupine niso pogosti. Najbližjo paralelo najdemo v desnem hodniku Ajdovske jame v plasti 4 (= SE 43) (Horvat Ma. 1986, 81, t. 3: 2 – na str. 81 je napačno navedena plast 3), Moverni vasi (Tomaž 1999, t. MV 35: 16) in v neposredni bližini Moverne vasi v hrvaškem najdišču Ozalj (Gregelj 2005, 160, predmet 20). S podravske najdišč je zaenkrat poznan le na Ptujem gradu (Korošec, J. 1965, t. 10: 4).

Varianta loncev L05 (**G64**, **G65**) ima poudarjen prehod iz vratu v elipsoidno obliko ramena. Spodnji del (trebuh) je hiperboloidne oblike. Prav poudarjen prehod vratu v rame bistveno spremeni zunanji videz loncev. Lonci te variante

so na Colu 1 precej slabo ohranjeni, najbolje je ohranjen lonec **G65**. Lonec s primerljivimi tipološkimi karakteristikami je najden v Ajdovski jami v skupini pokopov 1 (Aj R120 – neobjavljeno). Na najdišča Ptuj – Šolski center so poznani trije lonci te variante. Neokrašen lonec, toda oblikovno identičen, je bil najden v objektu IV/2010 v stratigrafski enoti SE 430, radiokarbonska analiza vzorca oglja LTL 5612A vzeta iz SE 430 datira gradivo v časovni razpon, ki ustreza 6. in delno 7. poselitveni fazi Moverne vasi (Kramberger 2014, sl. 156, 157, glej **sl. 26** v tej objavi). Drugi lonec, ki se oblikovno in ornamentalno skoraj v ničemer ne razlikuje od lonca **G65**, je bil najden v objektu IV/2010, fragmenti pa izvirajo iz treh stratigrafskih enot SE 410, SE 430 in SE 435. Kramberger lonec uvršča v različico loncev L10/5 z visokim konkavno oblikovanim trebuhom in izrazitim prehodom med dolgim cilindričnim vratom in ramenom lonca (Kramberger 2014, t. 21: 252, sl. 109: L10/5, glej še kombinacijsko tabelo na sl. 166). Tretji lonec iz istega najdišča je bil najden v objektu II/2000 v sivo-rumeno-rjavi plasti. Lonec je okrašen z identičnim motivom okrasa kot lonec **G65** (motiv skupine vertikalnih nizov ovalnih vdolbin izdelanih z odtisi orodja s prirejeno konico – Kramberger 2014, t. 29: 323). Dva lonca variante L05, ki izhaja prav tako iz radiokarbonsko datiranega konteksta, sta bila najdena na najdišču Zgornje Radvanje v objektu 5 faza 1, radiokarbonska analiza vzorca oglja Beta 305855 iz objekta 5 faza 1, stratigrafske enote SE 324 = SE 226 = SE 322 = SE 330 datira gradivo v časovni razpon, ki ustreza 6. in delno 7. poselitveni fazi Moverne vasi (Kramberger 2014, sl. 156, sl. 158, primerjaj s **sl. 26**). Oba lonca je Kramberger v kataloškem opisu pripisal različici L12/1, kar je napačno (Kramberger 2014, 88, 146, t. 75: 782, 783). Lonca sodita v različico L10/5 (Kramberger 2014, 146, sl. 109: L10/5). Na sl. 166 je na kombinacijski tabeli s 14C AMS datiranimi (cal. BC) konteksti prikazana tudi pozicija loncev tipa L10/5, dobro je razvidna postavitve loncev tega tipa (iz najdišča Ptuj – Šolski center in najdišča Zgornje Radvanje) v časovni okvir druge polovice 44. stoletja pr. n. št. (Kramberger 2014, sl. 166, glej lonec L10/5).

Lonca variante L06 (**G66–68** mogoče tudi **G69**) uvrščamo med oblikovne posebnosti, izstopajo po obliki obrisa (prehod vratu v trup je oster, poudarjen) in strukturi (lonci imajo le dva odseka – vrat in trup). Vrat in trup sta hiperboloidno oblikovana. Ustje je zaobljeno preoblikovano, poševno odrezano na zunanji in notranji strani (**G66**, **G68**). Te oblike loncev imajo odlično primerjavo v loncih skupine pokopov 2 in 4 v Ajdovski jami (Aj R150, Aj R737 neobjavljeno) in loncu, ki je bil najden v desnem hodniku jame v plasti 4, ki ustreza SE 43 (Horvat, Ma. 1986, t. III: 1; na str. 81 napačno navedena plast 2). V najdišču Grac pri Selah pri Zajčjem vrhu je

bil najden v sondi 1, plast 2 ali 3 (Pavlin 2006, 221, predmet 63; plast je mešana z neo in eneolitsko lončenino). Morda ga lahko primerjamo tudi z loncem iz najdišča Zgornje Radvanje, najdenem v objektu I v plasti SE623. Radiokarbonska analiza vzorca oglja Beta 305857, vzetea iz SE 623, datira gradivo najdeno v tej plati v časovni razpon, ki ustreza 6. poselitveni fazi Moverne vasi (Kramberger 2014, sl. 156, sl. 158, primerjaj s **sl. 26**).

Visok lonec varianta L07 (**G70**) z močno usločenim, hiperboloidno oblikovanim vratom, ki tekoče prehaja v elipsoidno oblikovano rame in ima visok hiperboloidno oblikovan trebuh, predstavlja eno izmed najlepše okrašenih posod I. poselitvene faze najdišča. Dno lonca je konkavno oblikovano. Ustje je zaobljeno preoblikovano. Lonec izstopa po motiviki (motiv LT6, **sl. 25**). Med lončenino 6. poselitvene faze Moverne vasi in skupinami pokopov v Ajdovski jami, ki časovno ustrezajo najdbam I poselitvene faze Cola 1, lonec varianta L07 ni poznan. Fragment lonca z identičnim motivom je bil najden v jami PO 034 na najdišču Ribnica na Dolenjskem. Jama PO 034 sodi v skupino štirih stojk, ki sodijo k nekemu nadzemnemu objektu. Bekić je najdbe pripisal v časovno obdobje od 4300 do 3500 p. n. št. in jih pripisal lasinjski kulturi (Bekić 2006, 238, predmet 12, sl. 4). Zdi se, da lahko najdbe iz jame PO 043 zaradi izredne podobnosti z najdbami iz Cola I pripišemo v drugo polovico 44. stoletja pr. n. št.

Zaradi motiva in tehnike izvedbe je zanimiv fragmentarno ohranjen lonec **G71** (rekonstrukcija je vprašljiva, rekonstrukcija premera roba ustja in največjega oboda je pravilna, medtem ko je pozicija odlomka največjega oboda le približna). Motiv skupine vertikalnih linij v kombinaciji s horizontalnimi nizi v medprostoru zgoraj in spodaj zapira ornamentalno polje vodoravni niz vdolbin zgoraj (LT02, **sl. 25**). Motiv je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti odtisa orodja z ovalno prirejeno konico. Motivi v skupini poševnih nizov, izdelani v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti odtisa orodja s ovalno prirejeno konico, so pogosti na dveh lokacijah na Ptujju: na Ptujskem gradu (Korošec, J. 1965, t. 4: 3; t. 5: 2, 4, 5; t. 15: 2) in najdišču Ptuj – Šolski center, kjer je najden lonec različice L9/1 v objektu 4/2010 SE 430, ki je tudi radiokarbonsko datiran (analiza vzorca oglja LTL 5612A vzeta iz SE 430 datira gradivo v časovni razpon, ki ustreza 6. in delno 7. poselitveni fazi Moverne vasi) (Kramberger 2014, sl. 156, 157, glej tudi **sl. 26**). Podoben lonec, toda ornamentiran s skupinami poševnih linij v traku (v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja), je bil najden tudi na najdišču Zgornje Radvanje v jami SE 1086 ob objektu 4, SE 1102. Lonec sodi v različico loncev L9/1 (enako kot

lonec iz Šolskega centra v Ptujju) in ne v različico L11/4, kot ga je uvrstil Kramberger (Kramberger 2014, 84 s kataloškim opisom, iz katerega je razvidna napačna uvrstitev v različico L11/4). Radiokarbonska analiza vzorca oglja Beta 305863 iz objekta 4, pridobljenega iz plasti SE 1102, datira gradivo v časovni razpon, ki ustreza 6. poselitveni fazi Moverne vasi (Kramberger 2014, sl. 156, 157, glej **sl. 26**).

Vrči (**sl. 24b**) so poleg loncev druga najpogostejša oblika lončeninskega zbira I. poselitvene faze. Tipološko opredeljenih jih je 17 vrčev. Med vrče pa lahko uvrstimo še 11 fragmentov, ki jih na podlagi analize lončarskih mas, tehnologije okrasa in motivike zanesljivo lahko pripišemo vrčem. Na podlagi proporcionalnosti in upoštevanja višine vratu (visok, kratek) ter prehoda vratu v rame (tekoč, blag ali poudarjen prehod) so vrči SE 11 razvrščeni v tri večje skupine.

Vrč variante V01 (**G77, G82–90**) je vrč s kratkim hiperboloidno oblikovanim vratom, ki tekoče prehaja v kroglasto oblikovano rame, katerega presek se od grla proti največjemu obodu postopoma enakomerno debeli. Prehod ramena v hiperboloidno oblikovan trebuh je izrazit. Vrči variante V01 se pojavljajo v skupini pokopov 1 in 3 v Ajdovski jami (Horvat, Mi. 1989, t. 1: 108; t. 3: 113; t. 5: 430, 453, 437). Iz Moverne vasi sta poznana dva vrča v 6. poselitveni fazi (Tomaž 1999, t. MV 35: 9; t. MV 36: 16, odlomek napačno obrnjen), Drulovke pet odlomkov vrčev (vrči niso objavljeni, najdeni so bili ob pregledu gradiva v letu 1989, odlomki vrčev imajo inv. št. 499, 498, 347, 442, 222; v objavi Guštin, Tomaž, Kavur 2005, 44 med inventarjem I. faze Drulovke vrči niso omenjeni). V kontekstih najdišča Ptuj – Šolski center sta najdena odlomka dveh vrčev variante V01 v objektu II/2000 v sivo-rumeno-rjavi plasti skupaj z vrči variante V02 ter loncem variante L05 (Kramberger 2014, t. 29: 320 (paralela za vrč **G83** iz Cola 1) in t. 29: 321 (paralela za vrče variante **G77, G84, G87** iz Cola 1)). Kontekst ni radiokarbonsko datiran. Za vrče variante V01 najdemo dobre primerjave tudi v dveh vrčih, najdenih na najdišču Zgornje Radvanje v stratigrafski enoti SE 271, objekta 5 faze 2. V enakem kontekstu so bili najdeni še vrči variante V02, V03 in V04, skodelica variante Sk03, zajemalke variante V01 in prevrtana keramična ploščica, torej se vrči variante V01 tudi v tem kontekstu pojavljajo skupaj z oblikami, kakršne se pojavljajo v artefaktnih zbirah druge polovice 44. stoletja pr. n. št. (Kramberger 2014, t. 81: 829, 834).

Vrč variante V02 (**G93, G92**) – pri nobenem vrču te različice ni ohranjeno ustje, zato je različica definirana le na osnovi delno ohranjenega vratu, ramena in trebuha z dnom. Vrat vrča poudarjeno prehaja v nizka elipsoidno oblikovana ramena (presek ramena je odebeljen). Prehod ramena v nizek hiperboloidno oblikovan trebuh je izrazit. Dno je

oblikovano konkavno. Ročaj povezuje ramena z ustjem. V najdišču Zgornje Radvanje so najdeni trije vrči te variante. V radiokarbonsko datirani stratigrafski enoti SE 1102, objekta 4, se vrč variante V02 pojavlja skupaj z varianto vrča V03 in varianto lonca L03. Omenjeni vrč je Kramberger pripisal varianti V7/2 (Kramberger 2014, 168, sl. 122: V7/2, t. 68: 738). Radiokarbonska analiza vzorca oglja Beta 305863, pridobljena iz poglobitve objekta SE 1102, objekta 4, postavlja gradivo v časovni razpon, ki ustreza 6. poselitveni fazi Moverne vasi (Kramberger 2014, sl. 156, 157; sl. 26). Druga dva vrča sta najdena v objektu 5 faze 2 (SE 271) skupaj z vrči variante V03, V04 in skodelico variante Sk03, zajemalkami variante V01 in prevrtano keramično ploščico (Kramberger 2014, t. 81: 828, 834). Dobro primerjavo za varianto vrčev V02 najdemo na najdišču Ptuj – Šolski center, med najdbami, odkritimi v sivo-rumeni plasti objekta II/2000. V isti plasti so bile najdene tudi skode na nogi variante F01a in F01b, lonca variante L05 in dva vrča variante V01 (Kramberger 2014, t. 29: 318, 322). Vrč variante V02 je prisoten v Ajdovski jami med lončeninskim zbirom skupine pokopov 6 ? (Horvat, Mi. 1989, t. 6, 267).

Vrč variante V03 (**G91**) je oblika vrča s poudarjenim prehodom vratu v nizko rame, katerega presek je izrazito odebeljen, prehod ramena v hiperboloidno oblikovan trebuh pa izrazit. Trakast ročaj (nedoločljivega preseka) povezuje ustje z ramenom (dno ni ohranjeno). Vrči so manjših dimenzij, visoki do 10 cm. Vrče primerljivih oblik najdemo v Ajdovski jami v desnem hodniku jame v plasti 4 (= SE 43) (Horvat, Mi. 1989, t. 7: 7), skupini pokopov 3 v centralni dvorani (Horvat, Mi. 1989, t. 8: 431) in v skupini 6 v levem hodniku (Horvat, Mi. 1989, t. 7: 268). Dva odlomka vrča variante V03 sta bila najdena v artefaktnem zbiru stratigrafske enote SE 31, pripisane 6. poselitveni fazi Moverne vasi (Tomaž 1999, t. MV 38: 7 – risba vrča je napačno obrnjena; in pomotoma je pripisan 7. poselitveni fazi; drugi primerek vrča variante V03, najden v plasti SE 31.4 z oznako R5012, je neobjavljen), Ptujskem gradu (Korošec 1965, t. 9: 7).

Vrči variante V04 (**G94, G95**) z visokim hiperboloidno oblikovanim vratom, s poudarjenim prehodom v visoko kroglasto oblikovano rame (katerega presek je enake debeline po vsej višini). Prehod ramena v hiperboloidno oblikovan trebuh je izrazit. Vrči so lahko visoki do 27 cm. Oblikovno sorodne vrče najdemo v Ajdovski jami v skupini pokopov 3 (Horvat, Mi. 1989, t. 4: 467) in 4 v centralni dvorani (Horvat, Mi. 1989, t. 6: 435) ter skupini pokopov 6 v levem hodniku jame (Horvat, Mi. 1989, t. 3: 257). Vrč, ki je bil najden v objektu PO 004 na najdišču Čatež – Sredno Polje Tiefengraber primerja z najdbami iz Ajdovske jame (iz plasti 3. desnega hodnika), Drulovke, Ptujskega gradu (Korošec J. 1965, t. 6, 3, verjetno) in najdbami iz

koroškega najdišča Rabenstein ter jih uvršča v začetno stopnjo Kanzianiberg-Lasinja kulture (Tiefengraber 2005, 232, predmet 5). V dveh primerih je varianta V04 prisotna med gradivom stratigrafske enote SE 271, objekta 5 podravskega najdišča Zgornje Radvanje. Kramberger ju uvršča med vrče tipa V4/1, vrči z visokim konkavnim trebuhom z izrazitim prehodom med dolgim, močno usločenim vratom in ramenom (Kramberger 2014, sl. 1210: V 4/1, t. 80: 827; t. 81: 830).

V lončeninskem zbiru Cola 1 so kozarci (**G96, G97, sl. 24b**) skromno zastopani. Dokumentirana sta le dva kozarca, ki sta umeščena v varianto K01. Kozarci te variante imajo elipsoidno oblikovano rame, ki se zaključuje z enostavnim zaobljeno preoblikovanim ustjem. Rame poudarjeno prehaja v hiperbiloidno oblikovan trebuh. Dno ni ohranjeno. Mogoče bi posodo iz najdišča Grac pri Selih pri Zajčji Dobravi, najdeno v plasti 2, ki jo je Pavlin (Pavlin 2006, 212, predmet 16) uvrstil med skode, smeli opredeliti kot kozarec, kajti oblikovno in proporcionalno ustreza kozarcu iz Cola 1.

Med lončarskimi izdelki so prisotne tudi skodelice (**G98–102**), ki podobno kot kozarci predstavljajo minimalni delež lončeninskega zbira. Skodelice razvrščamo s pomočjo oblikovnih značilnosti (presegajoč ročaj) in volumna (prostornina 1/8 do 1/4 litra). Razvrščene so v štiri variante (**sl. 24b**).

Skodelica varianta Sk01 (**G100**) ima ramena hiperboloidne oblike, ki se zaključujejo z enostavnim, na notranji strani poševno preoblikovanim rahlo izvihanim robom ustja. Rame na poudarjeno prehajajo v hiperboloidno oblikovan trebuh. Trakast ročaj, nedoločljivega preseka in obrisa, povezuje ustje z največjim obodom (dno ni ohranjeno). Varianta bo postala priljubljena v mlajšem lasinjskem horizontu.

Skodelica varianta Sk02 (**G101**) ima elipsoidno oblikovana ramena skodelice, ki se zaključujejo z enostavnim zaobljeno preoblikovanim robom ustja, poudarjeno prehajajo v trebuh hiperboloidne oblike (dno ni ohranjeno). Ohranjene sledi ročaja nakazujejo trakasto obliko ročaja, ki povezuje ustje z največjim obodom. Primerjave za skodelice varianta Sk02 najdemo v lončeninskih zbiri 5. in 6. poselitvene faze Moverne vasi (Tomaž 1999, t. MV 27: 4 – v 5. poselitveni fazi; t. MV 33: 3 – v 6. poselitveni fazi; Budja 1992, t. 1: 19). Ustrezne primerjave najdemo tudi med gradivom na Ptujskem gradu (Korošec, J. 1965, 9, t. 14: 1), skodelici sta si oblikovno podobni, razlikujeta se le v motivu. Skladnost v obliki in motiviki je opazna tudi pri skodelici, najdeni v objektu stratigrafske enote SE 786 na najdišču Zgornje Radvanje. Kramberger uvršča skodelico v tip Sk4 (Kramberger 2014, sl. 138: Sk2/2; t. 118: 1208).

Skodelica variante Sk03 (**G98**) ima nizek vertikalno oblikovan vrat, ki poudarjeno prehaja v nizko oblikovana ramena

(presek je izrazito odebeljen), prehod ramena v hiperbolično oblikovan trebuh pa izrazit. Trakast ročaj (nedoločljivega preseka) povezuje ustje z ramenom (ustje in dno nista ohranjena). Odlično primerjavo za skodelico **G98** najdemo v Moverni vasi v 6. poselitveni fazi (Tomaž 1999, t. MV: 36, 1; t. MV 34: 6; Budja 1992, t. 1: 18, 20). Oblikovno najbolj ustrezne primerjave so poznane iz Ajdovske jame med inventarjem najdb skupine pokopov 3 v centralni dvorani in skupine pokopov 6 v levem hodniku jame (Horvat, Mi. 1989, t. 8: 468; t. 9: 469 – skupina pokopov 3; Korošec, P. 1975, t. IV: 3 – skupina pokopov 6). Skodelica variante Sk03 je prisotna tudi v stratigrafski enoti SE 271 objekta 5 (faza 2) najdišča Zgornje Radvanje. Objekt ni radiokarbonsko datiran, vendar vsebuje gradivo, ki sodi v časovni razpon, ki ustreza 6. in delno 7. poselitveni fazi Moverne vasi. Skodelico Kramberger uvršča med vrče tipa V9/2, vendar oblikovno in proporcionalno bolj ustreza uvrstitev med skodelice (Kramberger 2014, 92, t. 80: 826). V najdišču Wildon Schlossberg so bili najdeni trije odlomki skodelic, od katerih skodelica na Taf. 81: 7 in skodelica na Taf. 66: 7 ustrezata varianti Sk03 iz Cola 1. Tiefengraber je odlomke posod na Taf. 81: 7, Taf. 66: 6, 7 sicer pripisal vrčem? (z vprašajem, vendar gre za skodelice). Najdene so bile v horizontu IV, za katerega so po mnenju Tiefengraberja značilni še močni neolitski elementi. Skodelica na Taf. 66: 6 je okrašena v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti odtisa orodja s kroglasto prirejeno konico (motiv: skupine vertikalnih linij, v medprostoru niz vertikalnih vdolbin in horizontalna linija vdolbin zgoraj), to je ornamentalni tehniki in motiviki, ki je značilna za 6. poselitveno fazo Moverne vasi. Druga skodelica na Taf. 66: 7 je neokrašena (Tiefengraber 2018, 149, 154, 155, sl. 190: 14, 15).

Skodelica variante Sk04 (**G102**) ima rame v obliki horizontalnega prisekanega elipsoida in se zaključuje z enostavnim zaobljeno preoblikovanim robom ustja. Prehod ramena v trebuh je izrazito zaobljen. Odprto ostaja vprašanje oblikovanosti spodnjega dela z dnom. Skodelica ima na ramenih tik pod ustjem ohranjeno poškodovano izboklino – lahko bi šlo za poškodovano apliko ali ročaj. Glede na paralele s podobnima skodelicama, najdenima na najdišču Ptuj – Šolski center in Moverni vasi v 5. poselitveni fazi, lahko prideta v poštev obe možnosti. Skodelica iz Moverne vasi (Tomaž 1999, t. MV 32: 3) ima apliko v obliki živalske glavice (ob reviziji gradiva v letu 2015 je bil najden še fragment ustja). Obe skodelici iz najdišča Ptuj – Šolski center, najdeni v objektu I/1981, plast 2 (Kramberger 2014, t. 38: 438) in plast 1 (Kramberger 2014, t. 49: 464) imata po vsej verjetnosti ročaj, ki povezuje ustje s trebuhom pod največjim obodom.

Za razliko od skodelice iz Cola 1 so skodelice iz zgoraj omejenih najdišč okrašene.

Odlomki dna z ostenjem, ustij z ostenjem in ročajej

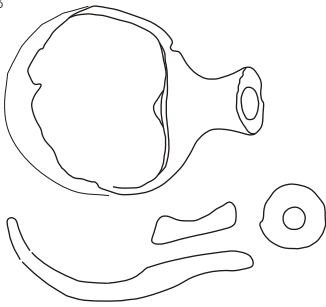
Poleg predstavljenih osnovnih oblik posod je v lončeninskem zbiru najdišča Col 1 tudi večje število odlomkov ustij z ostenjem (12 primerkov, sl. 23, 24c), dna z ostenjem (26 primerkov, sl. 23, 24c) in ročajej (štirje primerki, sl. 23, 24c), ki predstavljajo kar 26,9% delež v objavo zajetih keramičnih izdelkov. Po definiciji, s katerimi so definirani posamezni odseki posod, in ob upoštevanju lončarskih mas, lahko večino teh fragmentov pripišemo loncem (22 odlomkov dna, šest odlomkov ustij) oziroma vrčem (štirje odlomki dna).

Zajemalke (sl. 23, 24c), ki jih uvrščamo med posebne keramične oblike, so v Colu 1 razmeroma pogoste (devet zajemalk). Pojavljajo se v treh variantah. Pri razvrstitvi zajemalk na variante je upoštevana oblika recipienta, prehod med recipientom v držaj in oblikovanost ter usmerjenost držaja. Zajemalke z ovalno oblikovanim zajemalnim delom, velikim ok. 8 cm, votlim držajem okroglega preseka (dolžine do 3,5 cm) predstavljajo varianto Z01 (**G145, G146**). Zajemalke variante Z02 (**G147–152**) imajo okroglo oblikovan zajemalni del, velik ok. 6 cm, držaj je ovalnega preseka dolžine do 2,8 cm. Zajemalka s polnim držajem (**G153**) variante Z03 je najdena le ena (ohranjen je držaj z minimalno ohranjenim zajemalnim delom). Zajemalke variante Z01 in Z02 so pogoste v vseh artefaktnih zbirah druge polovice 44. stoletja pr. n. št. Razlike med zajemalkami na samem najdišču Col 1 in ostalih najdiščih tega časa so minimalne in se kažejo le v detajlih. Dulci so lahko daljši ali krajši, včasih z nekoliko odebeljenim robom zaključka držaja (v starejših poselitvenih fazah Moverne vasi so lahko tudi ornamentirane). Dva odlomka zajemalk (eden s polnim držajem variante Z03 – R5028 in odlomek variante Z01 ali Z02 – R5025), ki sta bila najdena v stratigrafski enoti SE 31. 2 v Moverni vasi, Tomaževa v 6. poselitveni fazi Moverne vasi ne predstavlja (Tomaž 1999, t. MV 33–MV 36). Zajemalke variante Z01 iz najdišča Col 1 so pogoste na podravske najdiščih. Vzporejamo jih lahko z varianto Z03, predvsem z različico Z3/1, zajemalke s polkroglastim recipientom in posebno oblikovanim nastavkom za držaj (Kramberger 2014, 201, 222, sl. 141: Z3/1). Zajemalke s polnim držajem se na vseh najdiščih druge polovice 44. stoletja pr. n. št. redke (pogostejše bodo postale v poznejši lasinjski kulturi). Zaradi fragmentarne ohranjenosti primerka **G153** je iskanje primerjav nemogoče.

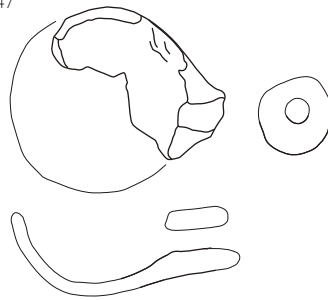
V keramičnem zbiru najstarejše poselitvene faze Cola 1 so tudi predilno vretence (**G156**), keramični svitek (**G155**) in prevrtana keramična ploščica (**G154**, sl. 23, 24c).

Zajemalke

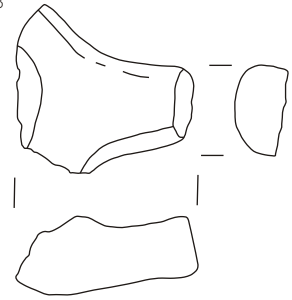
Z01
G148

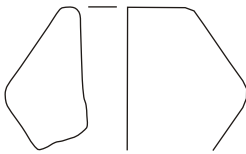
Z02
G147

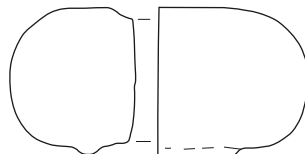
Z03
G153

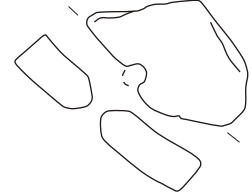
Utež

Švitek

Keramična ploščica

Ustja

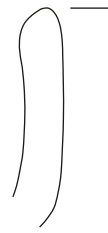
A17

A21

A18

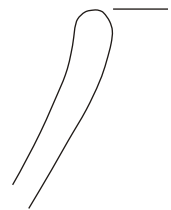
A05

A04

A16

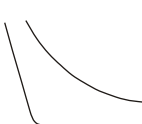

Krožniki

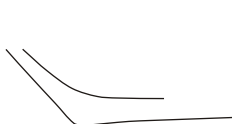
A01

A02

B01

B02

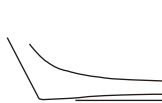
B03

B04

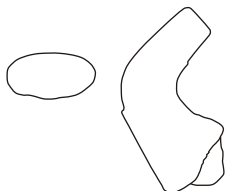

B05

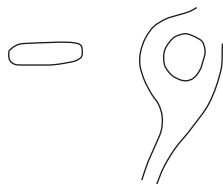

Ročaji

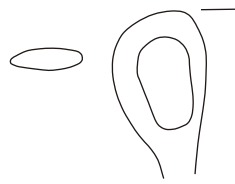
Paličast ročaj - S07
Paraboloidno obl. presek

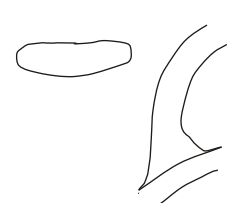
Trakast ročaj - T15
Pravokotno obl. presek

Trakast ročaj - T05
Lečasto obl. presek

Trakast ročaj - T13
Konkavno obl. presek

24c Tipološka preglednica I. poselitvene faze.

Tehnologija okrasa

V nadaljevanju bodo predstavljene osnovne lastnosti okrasa in osnovne tehnike z variantami, lokacija okrasa in motivi okrasa. Podrobna analiza tehnik okrasa na osnovnih oblikah lončenine (sl. 38) daje zanimive ugotovitve, povezane z lončarsko produkcijo najstarejše faze poselitve.

Pri posameznih osnovnih oblikah se okras razlikuje tako v tehniki izdelave kot tudi lokaciji in motivih.

V keramičnem zbiru I. poselitvene faze najdišča Col 1 je okrašenih 55 keramičnih izdelkov. Dokumentirane so tri osnovne tehnike okrasa (sl. 25), ki nastopajo samostojno (30 primerov) ali v kombinacijami z drugimi tehnikami (25 primerov), in sicer: vrezovanje, vtiskovanje in apliciranje.

Med samostojnimi krasilnimi tehnikami prevladuje osnovna tehnika vrezovanja z variantami pravega vreza (štirje primeri), žlebljenja (15 primerov), kaneliranja (trije primeri) in dolbenja (en primer). Manj pogosto nastopa samostojno tehnika vtiskovanja, in sicer z varianto odtisa orodja s prirejeno konico (en primer) in odtisom šila (štirje primeri). Odtis šila je pogost v neolitskih zbiri, medtem ko postane tehnika odtisa orodja s prirejeno konico priljubljena šele ob koncu mlajšega neolitika (v drugi polovici 44. stoletja pr. n. št.).

Osnovna tehnika apliciranja se pojavlja le z varianto ročno oblikovane aplikacije (dva primera). Prisotne so kombinacije osnovnih tehnik vrezovanja in vtiskovanja (šest primerov), žlebljenja in vtiskovanja (15 primerov) in kaneliranja in vtiskovanja (štirje primeri). Z največjim deležem je prisotna kombinacija tehnike žlebljenja in odtisa šila (13 primerov). Le z dvema primeroma je evidentirana kombinacija tehnike žlebljenja in odtisa orodja z ovalno, kroglasto ali nepravilno kroglasto prirejeno konico. Kombinacija pravega vreza z odtisom orodja s prirejeno konico je evidentirana le z enim primerom, pogostejša je kombinacija pravega vreza z odtisom šila (pet primerov). Po dvakrat se na keramičnih izdelkih pojavljata kombinacija kaneliranja z odtisom orodja s prirejeno konico in kombinacija kaneliranja z odtisom šila.

Med keramičnimi izdelki I. poselitvene faze so okrašeni lonci (25 primerov, en je neokrašen), vrči (19 primerov od 23), sklede (štirje primeri od 11) in skodelice (štirje primeri od petih). Na loncih je kot samostojna tehnika krašenja evidentirana največkrat osnovna tehnika vrezovanja, in sicer z varianto pravega vreza (G57), žlebljenja (G48, G50, G55, G58, G61, G64) in kaneliranja (G72). Osnovna tehnika vtiskovanja samostojno z uporabo variante orodja s prirejeno konico je uporabljena na loncu G65. Z ročno oblikovano aplikacijo (kot varianto tehnike apliciranja) pa je okrašen lonec G56. Kombinirana tehnika krašenja je omejena le na

uporabo osnovnih tehnik vrezovanja in vtiskovanja, ki je uporabljena na 15 loncih. S kombinacijo pravega vreza in odtisa šila je okrašen le lonec G69. S kombinacijo tehnik žlebljenja in orodja s prirejeno konico sta okrašena lonca G53, G71. Največkrat uporabljena kombinirana tehnika krašenja na loncih je kombinacija žlebljenja in odtisa šila (G51, G52, G54, G59, G60, G62, G63, G66–68, G70). Vrči (okrašenih 19 od 23) kot druga najbolj pogosto okrašena skupina posod v lončeninskem zbiru I. poselitvene faze imajo izdelan okras v samostojni obliki v štirih variantah osnovne tehnike vrezovanja, in sicer v varianti pravega vreza (G74, G78, G90), žlebljenja (G77, G82, G85, G86, G88, G95), kaneliranja (G80, G93) in dolbenja (G84). Vrči so okrašeni tudi z zahtevnejšimi kombiniranimi tehnikami krašenja. Uporabljeni sta kombinacija tehnike vrezovanja in odtisa šila (G79, G89, G94) ter kombinacija žlebljenja z odtisom šila (G83, G87, G91, G92). Na skledah (okrašene so štiri od 11) je okras izdelan praviloma samostojno le v osnovni tehniki vrezovanja oziroma njeni varianti žlebljenja (G12) in odtisu šila kot varianti osnovne tehnike vtiskovanja (G13, G15). V kombinirani tehniki pravega vreza z odtisi šila je okrašena le skleda G14.

Na skodelicah (okrašeni štirje primeri) sta kot samostojni variantni tehniki krašenja uporabljeni tehnika žlebljenja na G99 in G101 in ročno oblikovana aplikacija na G102. V kombinirani obliki se pojavlja varianta pravega vreza z varianto odtisa orodja s prirejeno konico (G98).

Lokacije okrasa so na lončenini obravnavanega zbira raznolike. Okras je dokumentiran na 11 različnih lokacijah oziroma kombinacijah lokacij. Najbolj pogosta je lokacija okrasa na ramenih posod (33 posod). Ostale lokacije okrasa so redke, dokumentirane so še na: vratu, ostenju (trije primeri) ter kombinacijah lokacij, in sicer: ustje in vrat in največji obod (dva primera), vrat in ramena (dva primera), vrat in ramena in ročaj, vrat in ročaj, ramena in ustje, ramena in največji obod (trije primeri), ramena in trebuh, ramena in ročaj (dva primera).

Motivika

Motivi I. poselitvene faze so predstavljeni v preglednici motivov, kjer so poleg shematičnih prikazov motivov in opisov navedene tudi kataloške številke predmetov (sl. 25).

Med oblikami motivov I. poselitvene faze so na lončenini prepoznani točkovni (koda E), linijski (koda L), tračni (linijsko oziroma črtno organizirani motivi, koda T) in sestavljeni motivi (koda TL). Poleg njih so predstavljeni še delno določljivi motivi, pri katerih je bil zaradi fragmentarne ohranjenosti premeta včasih določljiv le eden od elementov motiva (koda N). Najpogostejši so tračni (oziroma linijsko

Koda motiva	Risba motiva	Številka gradiva	Opis motiva
T01		57, 58, 64, 93, 101	vertikalne skupine linij v traku, medprostorji prazni
T02		55	poševne skupine linij v traku, medprostorji prazni
T03		72, 74, 87, 95	poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku, medprostorji prazni
T04		85, 86	vertikalne skupine linij v medprostorju skupina poševnih linij
T05		82	vertikalne skupine linij v medprostorju V motiv
T06		83	vertikalne skupine linij (v traku) v medprostorju vertikalni niz vdolbin
T07		63	poševne skupine linij v traku povezane nizom vdolbin v medprostorju zgoraj in spodaj
T08		66	poševne skupine linij (v traku ?) medprostorji v celoti zapolnjeni z nizi vdolbin
T09		13, 15	horizontalne linije vdolbin v traku
T10		65	skupine vertikalnih nizov vdolbin v traku
LT01		60	vertikalne skupine linij v traku medprostorji prazni; horizontalni enojni niz vdolbin zgoraj in spodaj
LT02		71	horizontalni enojni niz vdolbin; horizontalni enojni niz vdolbin, vertikalne skupine linij povezane z nizom dolbin zgoraj in spodaj
LT03		59	horizontalni enojni niz vdolbin, vertikalne skupine linij v traku medprostorji prazni; vertikalne skupine linij v traku medprostorji prazni; horizontalni niz vdolbin zgoraj in spodaj
LT04		69	vertikalne skupine linij v medprostorju V motiv; horizontalni niz vdolbin spodaj
LT05		62	horizontalni (dvojni) niz vdolbin; poševne skupine linij v povezanem cik-caku, horizontalni enojni niz vdolbin zgoraj
LT06		70	poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku povezanem z nizom vdolbin spodaj in zgoraj; poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku vmesni prostori zapolnjeni z nizom vdolbin v celoti
LT07		54	vertikalne skupine linij medprostorji prazni; vertikalne skupine linij v medprostorju vertikalni niz vdolbin
LT08		50	nepovezani vertikalni cik-cak

25a Preglednica motivov I. poselitvene faze; okrajšave: T – tračni, LT – linijsko tračni, L – linijski, E – enostavni, N – delno določljivi motivi.

organizirani motivi, koda T01–L10) in kombinirani motivi (oziroma linijsko–tračni, koda LT01–LT08), medtem ko se linijski (koda L01) in točkovni (koda E01) motivi prisotni le po enkrat. Zaradi fragmentarne ohranjenosti nekaterih osnovnih oblik izdelkov prevladujejo sicer delno določljivi motivi (koda N01–N13). Pri lončenini različnih zvrsti (na Colu 1 so okrašeni lonci, vrči, sklede in skodelice) je motiv prilagojen oblikovanosti ostenja, torej poziciji le-tega na izdelku.

Točkovni motivi (sl. 25: koda E01). V lončeninskem zbiru I. poselitvene faze je točkovni motiv izdelan v obliki plastične aplikacije krožne oblike na loncu (G56 variante L01) in je lociran na ramenu posode.

Linijski (oziroma črtni) motivi (sl. 25: koda L – linijski, koda T – tračni) so lahko enostavni (v obliki enojne neprekinjene linije (varianta L01) in tračni (variante T01–T10). Tračni motivi so lahko nerazčlenjeni, izdelani v obliki neprekinjenih skupin linij, povezanih v neprekinjen trak (v obliki vertikalnih, poševnih ali horizontalnih skupin linij, varianta T01, T02, T09, T10) oziroma razčlenjeni, pri katerih je trak prekinjen s skupino drugače usmerjenih skupin linij prav tako povezanih v neprekinjen trak (trak je razčlenjen z skupino vertikalnih, poševnih, horizontalnih skupin linij ali npr. skupinami linij povezanih v obliko črke »V« – varianta T03–T05) ali pa je trak razčlenjen z nizi vdolbin ali vbodov (v vertikalni

Koda motiva	Risba motiva	Številka gradiva	Opis motiva
LT09		51	poševne linije v traku, horizontalni niz vdolbin spodaj
L01		68	horizontalni enojni niz vdolbin
E03		56	aplika posamič
N01		61, 77, 84, 91, 94	vertikalna skupina linij
N02		12, 48, 78, 88, 90, 99	poševna skupina linij
N03		92	poševna skupina linij v medprostoru zgoraj niz vdolbin
N04		80	horizontalni trak linij; vertikalna skupina linij
N05		89	poševna skupina linij; v medprostoru poševni niz vdolbin in horizontalni niz vdolbin spodaj
N06		67	V motiv; horizontalni niz vdolbin spodaj
N07		79	poševna linija, odtis vdolbine spodaj
N08		36	niz vdolbin v loku?
N09		49	vertikalna skupina linij, horizontalni enojni niz vdolbin zgoraj
N10		52, 53	vertikalna skupina linij, horizontalni enojni niz vdolbin v medprostoru spodaj
N11		14	poševne skupine linij v povezanem cik-caku, horizontalni enojni niz vdolbin zgoraj
N12		98	poševna skupina linij v medprostoru poševni niz vdolbin in dve horizontalni liniji zgoraj; horizontalni niz vdolbin spodaj
N13		133	vertikalne linije v traku; horizontalni enojni niz vdolbin zgoraj

25b Preglednica motivov I. poselitvene faze; okrajšave: T – tračni, LT – linijsko tračni, L – linijski, E – enostavni, N – delno določljivi motivi.

ali horizontalni legi, varianta T06–T08). Ti motivi so lahko izdelani v osnovni tehniki vrezovanja (v variantah pravega vreza, žleba ali kanelure) ali pa v osnovni tehniki vtiskovanja (v varianti odtisa šila ali varianti odtisa orodja s kroglasto, ovalno ali nepravilno kroglasto oblikovanim zaključkom).

Enostavna oblika linijskega motiva je običajno vezana na sklede, pri katerih je pri odprtih obliki skled okrašen le rob ustja ali pa se nahaja na prehodu roba ustja (na kleku) v spodnji del (kleku), pri zaprti obliki skled se lahko nahaja na robu ustja ali prehodu zgornjega v spodnji del. Na najdišču Colu 1 se enostavni linijski motiv pojavlja na vratu lonca (G68) variante L06 in je izdelan v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti odtisa šila.

Nerazčlenjeni tračni motivi variante T01 (G57, G58, G64, G93, G101), T02 (G55), T09 (G13, G15), T10 (G65) se pojavljajo na loncih, vrčih, skodelici in skledi. Variante T01 in T02 so izdelane v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza (G57, G64), žlebljenja (G58, G101, G55) ali kaneliranja (G93). Locirani so na ramenih. Varianti motivov T09 (G13, G15) in T10 (G65) sta praviloma izdelani v osnovni tehniki vtiskovanja, v varianti odtisa šila (G13, G15) ter varianti odtisa orodja s (kroglasto, ovalno ali nepravilno kroglasto) prirejeno konico orodja (G65), vsi se nahajajo na ramenih.

Razčlenjeni tračni motivi, pri katerih je trak prekinjen s skupino drugače usmerjenih skupin linij variante T03–T05, so na lončenini I. poselitvene faze zelo pogosti. Značilni so predvsem za vrče T03 (G74, G87, G95), T04 (G85, G86) in T05 (G82), le v enem primeru pa se pojavi motiv variante T03 na loncu (G72). Motivi so izvajani v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza (G74) in žlebljenja (G87, G95, G85, G86, G82). Le na loncu (G72) je izdelan v varianti kaneliranja.

Razčlenjeni tračni motivi, pri katerem je trak razčlenjen z nizi vdolbin ali vbodov v medprostorih zgoraj ali spodaj, ali pa je medprostor v celoti zapolnjen z nizi vdolbin ali vbodov, so predstavljeni z variantami T06–T08. Pri varianti T06 so vertikalne skupine linij v medprostorih prekinjene z vertikalnim nizom vdolbin (G83, vrč). Varianta motiva T07 (G63, lonec) ima niz vdolbin v medprostoru zgoraj in spodaj. Pri varianti T08 (G66, lonec) so medprostori v celoti zapolnjeni z nizi vdolbin. Lokacija motivov je različna. Lahko motiv pokriva ramena posode (G83), ramena in največji obod (G66) ali pa ustje in ramena (G63). Praviloma so ti motivi izdelani v kombinirani tehniki krašenja. Pri vseh treh variantah sta uporabljeni kombinacija osnovne tehnike vrezovanja z varianto žlebljenja in osnovna tehnika vtiskovanja z varianto odtisa šila.

Sestavljene motive uvrščamo med ploskovne (sl. 25). Zanje so značilni ponavljajoči se elementi motivov oziroma

vzorcev. Lahko pokrivajo le del odseka posode (npr. ramena ali vrat), celotno površino določenega odseka posode ali pa celotno površino posode (slednji se na Colu 1 ne pojavlja). Višina samega odseka posode včasih zahteva posebno organiziranost motiva, kar je najbolj opazno pri loncih z ročaji ali skledah z izlivi. Pogosto se pojavljajo v kombinaciji z enostavnim linijskim motivom, v tem primeru ga le-ta zamejuje ali z zgornje ali spodnje ali z zgornje in spodnje strani. Vsi sestavljeni motivi I. poselitvene faze so izdelani na loncih. Le v enem primeru je za izdelavo motiva uporabljena samostojna tehnika vrezovanja varianta žlebljenja (LT08, G50, lonec). Vsi preostali motivi so izdelani v kombinaciji osnovne tehnike vrezovanja (z varianto pravega vreza, žlebljenja ali kaneliranja) in osnovne tehnike vtiskovanja (z variantama odtisa šila in odtisa orodja s kroglasto, ovalno ali nepravilno kroglasto prirejenim zaključkom). Motivi (LT01, LT03–LT07 in LT09) so izdelani v kombinirani tehniki, in sicer v varianti žlebljenja ter varianti odtisa šila. Njihova pozicija na posodi je zelo različna, in sicer: na ramenu (G60), na vratu in ramenu (G71, G62), na ramenu in trebuhu (G54), ramenu in največjem obodu (G51), ustju oziroma robu ustja, vratu in ramenu (G59, G70) ali v primeru odlomka lonca G69 – na ostenju. Z izjemo motivov variante LT06, T10, T09, T06, ki se v drugi polovici 44. stoletja pr. n. št. pojavljajo prvič, so vsi ostali motivi dokumentirani že pred tem časom.

Med vsemi ornamentiranimi lončarskimi izdelki izstopa po motiviki lonec G70 (motiv LT06). Vrat lonca je okrašen s poševnimi skupinami linij v nepovezanem cik-caku, medprostori zgoraj so delno zapolnjeni s trojnimi nizi vdolbin. Na ramenu lonca so poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku, vmesni prostori so zapolnjeni v celoti z nizi vdolbin.

Povzetek značilnosti artefaktnih zbirov, značilnih za drugo polovico 44. stoletja pr. n. št.

Artefaktni zbir iz druge polovice 44. stoletja pr. n. št. je najbolje dokumentiran (na področju centralne Slovenije) v Moverni vasi, v artefaktnem skupku, deponiranem v naselbinski plasti SE 31, ki v stratigrafski sekvenci naseljevanja Moverne vasi predstavlja 6. poselitveno fazo in je bil prvič predstavljen že v letu 1992 (Budja 1992, t. 1). V letu 1999 je 6. poselitveno fazo predstavila tudi Tomaževa v magistrskem delu (Tomaž 1999, t. MV 33, t. MV 36, 6. poselitvena faza). Artefaktne zbirje iz obeh podravskega najdišč Zgornje Radvanje in Ptuj – Šolski center je leta 2014 v doktorskem delu predstavil Kramberger in jih pripisal lasinjski kulturi. Vendar ko je primerjal gradivo obeh najdišč z gradivom iz najdišči v regiji in širše, je menil, »da so v objektih na Šolskem centru (in najdišču Zg. Radvanje) skupaj odkrite najdbe, ki se v osrednji Sloveniji umeščajo

najdišče	vzorec iz konteksta	SE	faza	laboratorij	BP	1δ	2δ
Moverna vas		SE 31	začetek 6. poselitvene faze			4387–4348	4418–4334 (Sraka 2016, sl. 4.1.2)
			zaključek 6. poselitvene faze			4322–4267	4340–4210 (Sraka 2016, sl. 4.1.2)
Zg. Radvanje	stavba 7	SE 20	/	Beta–305853	5450±40BP	4346–4262	4361–4236 (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
	stavba 4	SE 1102	/	Beta–305863	5430± 40BP	4336–4260	4354–4177 (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
	stavba 5	SE 324	faza 1	Beta–305855	5370± 40BP	4325–4079	4331–4057 – delno še v mlajšo fazo (Kramberger 2014, sl. 156)
	stavba 5	SE 330	faza 1	Beta–305856	5420±40BP	4332–4259	4352–4082 (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
	stavba 1	SE 623	/	Beta–305857	5340±40BP	4336–4260	4354–4177 (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
Ptuj – Šolski center	objekt II	SE 10	faza 2	Z–3114	55626±80	4527–4366	4680–4337 – delno starejši (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
	objekt IV	SE 410	/	LTL–5611A	5504±50	4445–4272	4435–4260 – delno starejši (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
	objekt IV	SE 430	faza 2	LTL–5612A	5387±45	4330–4176	4339–4059 – delno še v mlajšo fazo (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
	objekt IV	SE 435	faza 2	LTL–5613A	5384±40	4328–4177	4336–4065 – delno še v mlajšo fazo (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
Ajdovska jama	pokop PN 22	sk. pok. 1	6. poselitvena faza MV	OxA–15041	5485±50 BP	4370–4255	4450–4240 (najstarejši pokop te faze; Sraka 2016, sl. 4.4.3)
	pokop PN 16	sk. pok. 1	6. poselitvena faza MV	OxA–66247	5436±30 BP	4340–4250	4350–4240 (najmlajši pokop te faze) (Sraka 2016, sl. 4.4.3)
Wildoner Schlossberg	vz. živalska kost iz III. hor.		začetek IV horizonta	Poz–28101	5555±35BP	4400–4355	4455–4344 (Tiefeggraber 2018, Abb. 187, 188); začetek 6. poselitvene faze Moverne vasi

26a Konteksti, ki jih lahko vzporejamo s 6. poselitveno fazo Moverne vasi.

Najdišče	Vzorec iz konteksta	SE	Faza	Laboratorij	BP	1δ	2δ
Moverna vas		SE 9/ 4.3.	začetek 7. poselitvene faze MV			4322–4267	4340–4210 (Sraka 2016, sl. 4.1.2)
			zaključek 7. poselitvene faze MV			4298–4238	4311–4087 (Sraka 2016, sl. 4.1.2)
Zg. Radvanje	Stavba 1	SE 625	/	Beta–305858	5320±40BP	4233–4061	4316–4043 (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
	Stavba 22	SE 853	faza 1	Beta–305860	5350± 40BP	4312–4071	4323–4052 (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
	Stavba 22	SE 820	faza 2	Beta–305859	5410± 40BP	4329–4246	4348–4076 (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
	Stavba 6	SE 250	/	Beta–305854	5360±40BP	4321–4074	4328–4054 (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158) (Kramberger 2014, sl. 156)
	Stavba 10	SE 1027	faza 1	Beta–305861	5370±40BP	4325–4079	4331–4057 (Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158)
Ajdovska jama	pokop PN 20	sk. pok. 1	7. poselitvena faza MV	OxA–15091	5421±30 BP	4335–4245	4340–4230 (najstarejši pokop te faze) (Sraka 2016, sl. 4.4.3)
	pokop PN 7	sk. pok. 3	7. poselitvena faza MV	Poz–72740	5380±35 BP	4326–4176	4334–4068 (najmlajši pokop te faze) (Sraka 2016, sl. 4.4.3)

26b Konteksti, ki jih lahko vzporejamo s 7. poselitveno fazo Moverne vasi.

še v pozno neolitsko obdobje» (Kramberger 2014, 391, 393), vendar je gradivo vseeno pripisal lasinjski kulturi. Kramberger je za keramično gradivo iz Šolskega centra ugotovil, da je primerljivo z gradivom iz avstrijskega najdišča Rabenstein (za katerega je tudi Tiefengraber že leta 2004 ugotovil podobnosti s Šolskim centrom na Ptuj; Tiefengraber 2004, 222) in ga uvrstil v zgodnjo fazo (fazo I) kulture Kanzianiberg-lasinja (Tiefengraber 2004, 219). Tiefengraber je na podlagi vertikalne stratigrafije najdišča Wildoner-Schlossberg gradivu iz IV. in V. faze (Tiefengraber 2015, 223–228) v letu 2015 pripisal močno neolitsko tradicijo ter ga povezal s podravske in centralno slovenskimi konteksti, ki so umeščeni v drugo polovico 44. stoletja pr. n. št. (Tiefengraber 2015, 228). Mnenja je, da bo za razrešitev problema razmejitev še neolitskih kontekstov od lasinjskih (ki so umeščeni v drugo polovico 44. stoletja) na območju avstrijske Štajerske, Slovenije, severozahodne Hrvaške in jugozahodne Madžarske potrebno za izdelavo neke fine tipologije in delitve na stopnje upoštevati predvsem zaprte in zanesljive, predvsem pa radiokarbonsko datirane kontekste (Tiefengraber 2015, 224). Na **sl. 26a** so predstavljeni konteksti, ki bi jih lahko uvrstili v drugo polovico 44. stoletja pr. n. št. in jih lahko vzporejamo s 6. poselitveno fazo Moverne vasi. Z njimi je bilo primerjano keramično gradivo, odkrito v I. poselitveni fazi.

Na prehodu med 44. in 43. stoletjem pr. n. št. oziroma okoli leta 4300 BC se lasinjska kultura razširi tudi na podravska najdišča, centralno Slovenijo in avstrijsko Štajersko. V tem času je v širši regiji (severovzhodne Slovenije, Hrvaške, Madžarske) vzpostavljen poselitveni vzorec številnih naselbin, opredeljenih v lasinjsko kulturo (Guštin 2005, 14, sl. 4; Balen 2008, 22; Oross *et al.* 2010, 182; Sraka 2015, 179–181, sl. 5. 1). Prav tako so po ugotovitvah A. Tomaž v Moverni vasi opazne spremembe v lončarski produkciji na prehodu med 6. in 7. poselitveno fazo tako v oblikovanju in krašenju posod in uporabi drugačnih lončarskih mas (finozrnatih kalcitnih lončarskih mas) kot tudi v porastu redukcijskega načina žganja in nepopolnega oksidacijskega žganja z redukcijsko atmosfero v končni fazi (Tomaž 1997, 123, 129–130). Že pred 4300 BC in na prehodu med 44. in 43. stoletjem pr. n. št. lahko postavimo mlajšo fazo pokopov v Ajdovski jami (Sraka 2016, 180, sl. 4.4.3, sl. 5.1). V Podravju je na prehod med 44. in 43. stoletjem umeščen tudi večji del (mlajši) naselbine v Zgornjem Radvanju, stavba 1 – SE 6250, stavba 22 – SE 853 faza 1 in SE 820 faza 2, stavba 6 – SE 250; stavba 10 – SE 1027 faza 1 – Kramberger 2014, sl. 156, 157, 158; Sraka 2014, 180). Te spremembe so opazne tudi na drugih najdiščih lasinjske kulture (katerih konteksti niso bili radiokarbonsko datirani).

Za artefaktne zbirke druge polovice 44. stoletja (uvrščene v pozni neolitik), v katerega so umeščene tudi najdbe, odkrite v stratigrafski enoti SE 11 najdišča Col 1, so v nadaljevanju sumarno predstavljene tehnološko-tipološke značilnosti lončarske produkcije in kamnitega orodnega inventarja.

Vsi keramični izdelki so izdelani iz kremenovih lončarskih mas. Lončarske mase z vsebnostjo kalcijevega karbonata oziroma z vsebnostjo kremena in kalcijevega karbonata (na makroskopskem nivoju raziskav) za izdelavo keramičnih izdelkov niso bile prepoznane.

Značilni sta velika raznovrstnost lončarskih mas in prevladujoča uporaba zelo finozrnatih lončarskih mas, iz katerih so izdelani predvsem krožniki, sklede, sklede na nogi in vrči. Bistveno redkeje so uporabljene finozrnate in drobnozrnate kremenove lončarske mase. Iz njih je izdelana večina loncev, v manjši meri sklede, skodele in krožniki. Preseneča majhna uporaba grobozrnatih lončarskih mas (iz njih sta izdelani le dve skledi in štirje lonci).

Vsa lončenina je izdelana prostoročno, in sicer v tehniki oblikovanja s svaljki.

Površina izdelkov je bila obdelana na različne načine. Znan je porast keramičnih izdelkov z bolj dovršenim načinom obdelave površine. Največji delež posod ima površino po končni obdelavi gladko, nepravilnosti na površini so zabrisane, občutka ostrin ni, opazne so sledi zagladitve z orodjem. Manj je izdelkov z grobo površino. Gre za način obdelave površine, s katerim so odpravljene le osnovne nepravilnosti na površini, površina je neravna, ostra, glina je zaravnana le med grobimi zrni. Poznani so tudi primeri kombiniranega načina obdelave površine, pri katerem sta notranja in zunanja površina dodelani različno (notranja površina je gladka, zunanja pa groba ali obratno). Skromen je delež izdelkov s polirano površino. Površina teh izdelkov je enakomerno zagladjena, spolirana, brez nepravilnosti, nadaljevanje neolitske tradicije.

Še vedno je prisoten visok delež posod z glinenim premazom (rdeče in rjave barve). Pojavlja se skoraj na četrtini izdelkov, nadaljevanje neolitske tradicije.

Delež okrašene keramike je še vedno visok, več kot 30 %. Med krasilnimi tehnikami prevladujejo osnovna tehnika vrezovanja z variantami pravega vreza, žlebljenja (najpogosteje uporabljena krasilna tehnika) in kaneliranja. Osnovni tehniki vtiskovanja (z variantama odtisa šila, odtisa orodja s prirejeno konico – novost) in apliciranja (rebro, ročno oblikovana aplika) sta kot samostojni tehniki (v primerjavi z osnovno tehniko vrezovanja) skromno zastopani. Pogosteje sta uporabljeni v kombinaciji z drugimi krasilnimi tehnikami. Z največjim deležem je

prisotna kombinacija osnovne tehnike vrezovanja in vtiskovanja, predvsem kombinacija tehnike žlebljenja in odtisa šila (kar na četrtini posod, nadaljevanje neolitske tradicije). Pomembna novost osnovne tehnike vtiskovanja je uporaba orodja s prirejeno konico (orodje ima kroglasto, ovalno, trikotno oblikovan zaključek). Redko nastopa samostojno, najpogosteje v kombinaciji z eno od variant osnovne tehnike vrezovanja, z varianto pravega vreza, žlebljenja ali kaneliranja. Poudariti je potrebno, da so motivi druge polovice 44. stoletja pr. n. št. vrezani plitvo še v neolitski tradiciji. Mlajši lasinjski vrezani in žlebljeni motivi so vrezani globlje.

Med motivi so prisotni točkovni, linijski (oziroma črtni) in sestavljeni motivi.

Točkovni motivi se praviloma nahajajo na ramenu (skled ali skodel) ali na prehodu ramena v spodnji del posode (oziroma največjem obodu posode). Pri točkovnih motivih gre predvsem za enostavne motive krožne, ovalne (ali jezičaste, ki v lončeninskem zbiru Cola 1 niso prisotni) oblike in so aplicirani na površino.

Linijski (črtni) motivi so običajno vezani na določena mesta pri različnih vrsteh posodja. So nerazčlenjeni, nanizani po celotnem obodu ali vratu posode. So praviloma vrezani ali žlebljeni ali odtisnjeni v obliki okroglastih ali ovalnih odtisov vbodov ali vdolbin. Linijski motivi so lahko enojni, ali pa več linij tvori trak, odvisno od vrsti posode. Pri loncih se lahko linijski motiv ponovi na robu ustja, prehodu vratu v rame in na prehodu ramena v trebuh oziroma spodnji del posode. Pri skledah se linijski motiv ponovi na robu ustja in na prehodu ramena v spodnji del.

Sestavljeni motivi (linijsko tračni) so običajno ploskovni. Lahko so izvedeni le v eni osnovni tehniki krašenja, običajno pa sta uporabljeni vsaj dve različni osnovni tehniki (običajno osnovna tehnika vrezovanja in osnovna tehnika vtiskovanja). Sestavljeni motivi se pojavljajo pogosto v kombinaciji z linijskimi. Linijski motiv jih običajno zamejuje, lahko pa tudi členi. Sestavljeni motivi lahko prekrivajo posamezen odsek posode (npr. ali vrat ali rame ali rob ustja) ali več odsekov (npr. rob ustja, vrat in rame) posode. Le v dveh primerih se nakazuje možnost, da je bil okrašen tudi spodnji del (trebuh) posode, motiv je potegnjen na trebuh posode. Sestavljeni motivi na ramenih (včasih tudi vratu) so izdelani najpogosteje s ponavljanjem enakih vzorcev (npr. nepovezani vertikalni cik-cak – koda LT08, poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku – koda motiva T03, vertikalne skupine linij v medprostoru »V« motiv – koda motiva T05, poševne skupine linij, povezane z nizom vdolbin v medprostoru zgoraj in spodaj – koda motiva T08, poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku, vmesni prostori zapolnjeni z nizom vdolbin v celoti – koda motiva

LT06, skupine vertikalnih nizov vdolbin – koda motiva T10, horizontalne linije vdolbin – koda T09, vertikalne skupine linij v medprostoru vertikalni niz vdolbin – koda T06 itd.). Z izjemo motivov variante LT06, T10, T09, T06, ki se v drugi polovici 44. stoletja pr. n. št. pojavljajo prvič, so vsi ostali motivi dokumentirani že pred tem časom.

Keramični izdelki so najpogosteje žgani nepopolno oksidacijsko. Nekoliko manjši delež je oksidacijsko žganih izdelkov. V porastu je redukcijsko žganje. Oksidacijsko žganje in v končni fazi redukcijska atmosfera oziroma redukcijsko žganje in v končni fazi oksidacijska atmosfera sta dokaz obvladovanja atmosfere v peči. Temna barva, ki jo dobijo predmeti pri redukcijskem načinu žganja, je poleg količine železovih oksidov, ki so prisotni v lončarskih masah, odvisna tudi od doslednosti izvedbe redukcijske atmosfere (Horvat 1999, 53). Dokaz obvladovanja redukcijske atmosfere so predvsem vrči, pri katerih je dosežena visoka kakovost redukcijskega žganja (prelomi so enotne temne barve), površina je sive do sivo-črna, na površini ni lis.

Opazen je visok delež keramičnih izdelkov, uvrščenih med trdo keramiko (3. in 4. stopnja po Mohsu), kar 74 % izdelkov. Znatno manjši delež je zelo trde (5. in 6. stopnja po Mohsu), še manj pa izredno trde (7., 8. in 9. stopnja po Mohsu) keramike. Kar je v nasprotju z ugotovitvami trdotne stopnje, značilne za 6. poselitveno fazo Moverne vasi, kjer predstavlja zelo trda lončenina kar 73 % celotne produkcije (Tomaž 1999, 147).

Velika raznolikost v oblikovanju posod se pokaže posledično tudi v številnosti variant predvsem pri skledah, loncih, vrčih in skodelici, nekoliko manj pri skledah na nogi. S tipološkega vidika so opazne spremembe v oblikovanosti nekaterih osnovnih oblik zlasti vrčev in skodelic, in sicer v poudarjenem prehodu v nizko rame, katerega presek je izrazito odebeljen, prehod ramena v trebuh pa poudarjen (izrazit). Površina je polirana ali gladka. Rame je okrašeno s skupinami vertikalnih linij v traku, katerih medprostori so prazni (varianta motiva T01), ali poševnimi skupinami linij in nizom vdolbin v medprostoru zgoraj (motiva N03, zaradi stopnje ohranjenost fragmenta je motiv le delno določljiv). Okras je izdelan v kombinaciji tehnik pravega vreza in odtisa šila oziroma kombinaciji tehnike žlebljenja in odtisa šila ter v tehniki kaneliranja. Žgani so redukcijsko, oksidacijsko, v končni fazi v redukcijski atmosferi ali nepopolno oksidacijsko.

Pri loncih z dvema ročajema na ramenih, ki imajo poudarjen prehod vratu v izbočeno kroglasto (L04) ali elipsoidno (L05) oblikovano rame in trebuh hiperboloidne oblike, prav poudarjenost prehoda vratu v rame in ramena v trebuh bistveno spremeni zunanji videz loncev. Običajno so okrašeni s

sestavljene (linijsko tračnimi) ploskovnimi motivi, izdelani vsaj v dveh različnih osnovnih tehnikah – osnovni tehniki vrezovanja in osnovni tehniki vtiskovanja, praviloma z vrezi ali žlebovi ali odtisi v obliki okroglastih ali ovalnih odtisov vbodov ali vdolbin.

Nadaljuje se uporaba skodel in skled z različno oblikovanimi izlivi (v obliki pregraje, dulca, izvlečeni izlivi, izdelani s preoblikovanjem roba ustja), poznanimi že v starejših fazah (2., 4. in 5. poselitveni fazi Moverne vasi).

Za pozni neolitik oziroma 6. poselitveno fazo Moverne vasi je značilen pojav glinenih pečatnikov in žetonov (s problematiko pojava in distribucije le-teh v Sloveniji in širše se je ukvarjal Budja). Ti sicer na najdišču Col 1 niso evidentirani, jih je pa potrebno omeniti. Njihov pojav je vezan na 6. poselitveno fazo Moverne vasi, ki predstavlja zadnjo poselitveno fazo v stratigrafski sekvenci neolitskega dela naselbinske stratifikacije (Budja 1992, 95–108, sl. 4).

Poleg keramičnih najdb je potrebno omeniti še kamnita orodja, ki predstavljajo drugo pomembno skupino najdb pozno neolitskih inventarjev. Značilen kamniti orodni inventar, značilen za drugo polovico 44. stoletja pr. n. št., je bil odkrit v pozno neolitski plasti stratigrafske enote SE 11 prve poselitvene faze najdišča Col 1, s katerim so dokazani:

- uporaba lokalnih surovin slabše kakovosti,
- minimalna izkoriščenost jeder ter njihova hitra zavrženost,
- majhna velikost jeder, ki ni omogočala kompleksnejše obdelave le-teh ter izdelave ustrežnejših polizdelkov,
- uporaba predvsem neobdelanih odbitkov ter njihovo minimalno vzdrževanje oziroma predelava v retuširana orodja,
- nizka zastopanost orodnih tipov – med orodji prevladujejo retuširani odbitki in odbitki z drobtinčasto retušo (torej orodja z minimalno obdelanim delovnim robom)
- izjema so bifacialno retuširane puščične konice (ki kažejo popolnoma drugačno tehnologijo obdelave),
- dejavnosti, povezane z izdelavo in uporabo kamnitih orodij, so se izvajale (na mestih) neposredno ob stavbah.

Keramično gradivo I. poselitvene faze Cola 1 smemo z vso upravičenostjo uvrstiti v drugo polovico 44. stoletja pr. n. št., kar potrjujejo številne podobnosti z gradivom, odkritim v radiokarbonsko datiranih kontekstih najdišč Ptuj – Šolski center (objekt II, SE 10, objekt IV, SE 410, objekt IV, SE 430, objekt IV, SE 435), Zgornje Radvanje (stavba 7, SE 20, stavba 4, SE 1102, stavba 5, SE 324, stavba 5, SE 330 – faza I, stavba 1, SE 623), 6. poselitvena faza Moverne vasi kot tudi najdbe iz radiokarbonsko datiranih skupin pokopov v Ajdovski jami (sl. 26a).

4.3 II. poselitvena faza (žarnogrobiščna)

Sledovi II. poselitvene faze (sl. 27) so bili odkriti na južnem pobočju hriba Cirknik nad holocensko poplavno ravnico reke Save. Na zahodu je segala do potoka Veliki Drnovec, na vzhodu pa nekako do linije kv. 153a (ob severnem) oziroma kv. 144 (ob južnem) robu izkopnega polja. Proti severu se je po vsej verjetnosti širila do opuščene struge Save (danes mrtvica). Južni rob naselbine pa se je naslanjal na dolomitno pobočje Cirknika, do predela, kjer so dolomitne plasti prodrle na površje.

V okviru II. poselitvene faze sta obravnavani dve stratigrafski enoti, in sicer stratigrafska enota SE 2/1, ki je predstavlja intaktno plast, in stratigrafska enota SE 2. Najdbe iz stratigrafske enote SE 2 so izvirale iz globine od 0,20 do 0,58 m, v katero je še poseglo oranje polpreteklega časa in je (kot kažejo najdbe) dodobra načelo tudi vrhnji del spodaj ležeče stratigrafske enote SE 2/1 (globina 0,58 do 0,73 m). Ker pa so bili tako keramične najdbe kot tudi številni kamniti artefakti med arheološkimi izkopavanji dokumentirani kot zbir najdb stratigrafske enote SE 2, jih obravnavamo posebej, čeprav s tipološkega kot tehnološkega vidika ne odstopajo od najdb, odkritih v stratigrafski enoti SE 2/1.

4.3.1 Naselbinske ostaline

Stratigrafska enota SE 2/1

Opis objektov

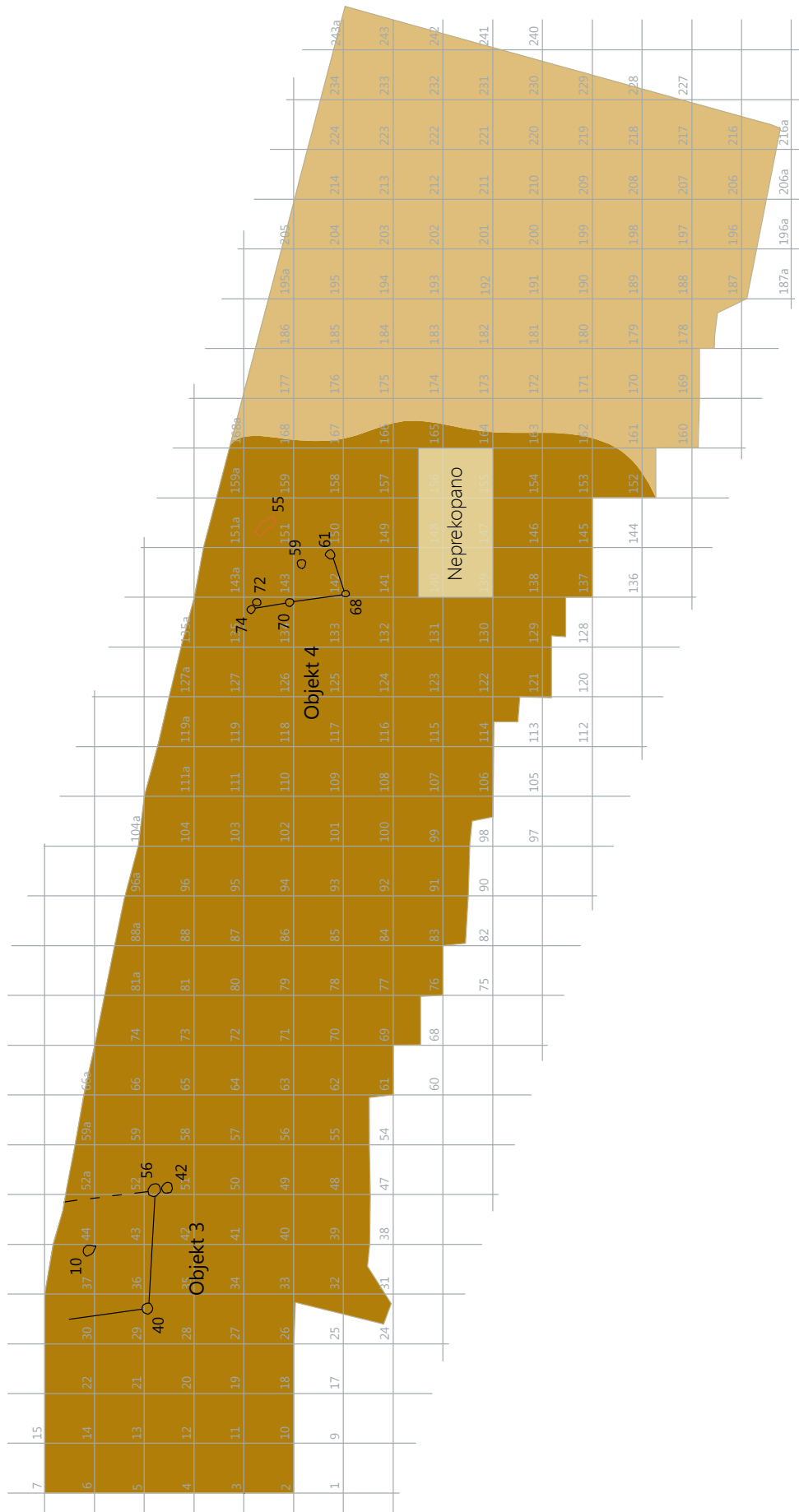
Ostaline II. poselitvene faze so bile odkrite na ok. 1100 m² raziskane površine. V tej fazi poselitve so bili poleg močne kulturne plasti ohranjeni tudi sledovi stavbnih objektov. Odkrite jame za stojke so nakazovale obstoj najmanj dveh objektov (objekta 3 in 4). Njun tloris ni bil poznan v celoti zaradi že zgoraj omenjenih razlogov. Objekta sta ležala v medsebojni oddaljenosti ok. 24,0 m.

Objekt št. 3 – namembnost nedefinirana (sl. 28)

Oblika in velikost nista bila določljiva. Orientiran je bil jug-sever z majhnim odklonom proti zahodu. Ohranjena sta bila dela južne (v dolžini 5,0 m) in zahodne (v dolžini 3,80 m) stene. Prostorska razporeditev štirih jam za stojke (SE 77/78, SE 40/41, SE 42/43 in SE 56/57) kaže na pravokotno obliko stavbe.

Jame za stojke in s tem tudi premeri jam so bili od 0,34 do 0,41 m. Globoke so bile od 0,15 do 0,24 m. Razdalje med njimi so bile od 1,45 do 2,0 m. Vkopane so bile v sterilno temno rumenkasto rjavo peščeno muljasto ilovico SE 3. Na

- SE 2/1 – temno sivorjava plast (kulturalna plast)
  - SE 11 – steptana rumenorjava ilovnata plast (kulturalna plast)
  - kurišče
  - stojka
  - linija objekta
  - domnevna linija objekta
- 2m

27 Načrt najdišča s strukturami II. poselitvene faze; M 1 : 250.

podlagi ohranjenih odlomkov ilovnatega lepa predvidevamo, da so bile stene stavbe grajene s prepletom in ometane z ilovico.

Objekt št. 4 – verjetno stanovanjski objekt (sl. 29, 30)

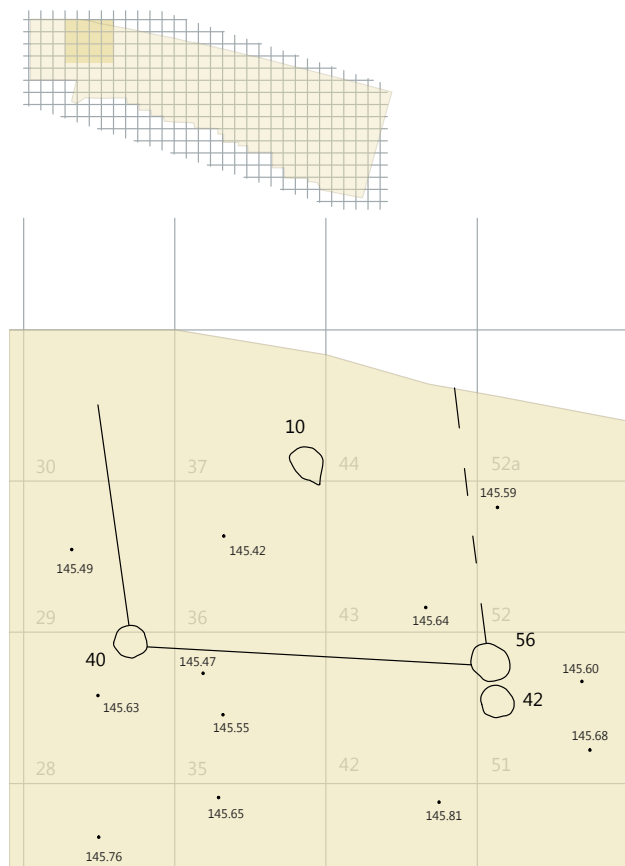
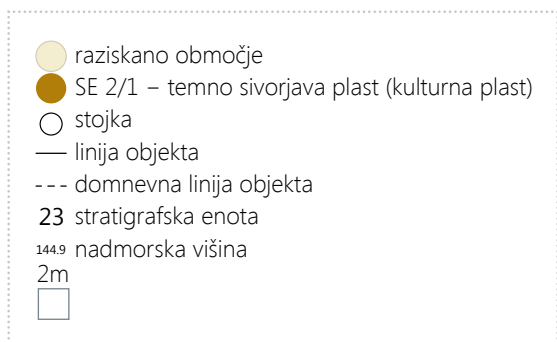
Ohranjeni so bili sledovi plitvih jam za stojke, kurišče, hišni lep in premične najdbe (keramika, kamniti artefakti), ki so opozorili na obstoj objekta. Objekt je ležal na skrajnem vzhodnem delu naselbine.

Ohranjen je bil jugozahodni vogal objekta. Jame za stojke SE 73/74, SE 71/72, SE 69/70 so tvorile del zahodne stene stavbe v dolžini 4,0 m. Južna stena je bila ohranjena le v dolžini 2,0 m (jame za stojke SE 67/68, SE 61/62). Jame za stojke so imele premer od 0,22 do 0,40 m. Globoke so bile

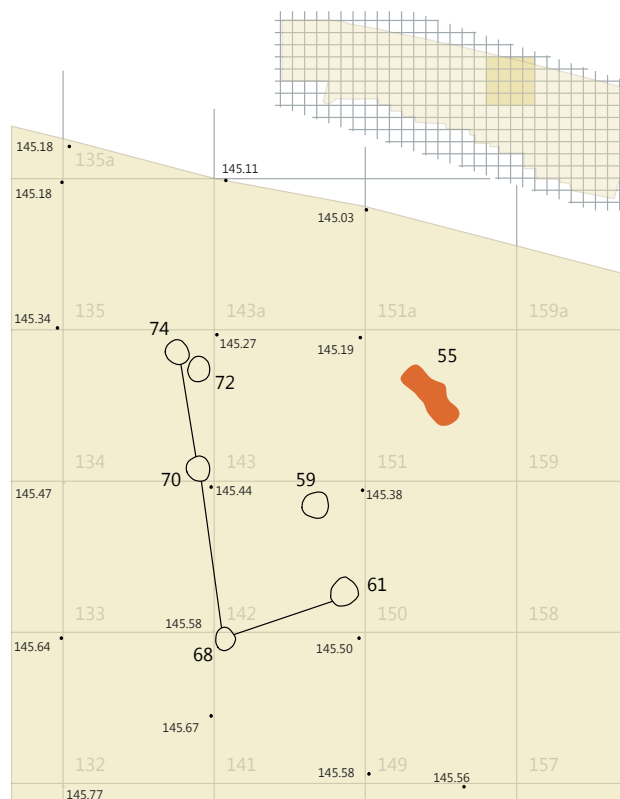
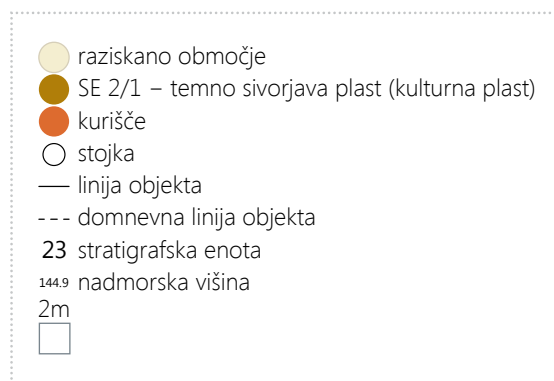
do 0,18 m. Vkopane so bile v sterilno temno rumenkasto rjavo peščeno muljasto ilovico SE 3.

Že glede na pozicijo kurišča SE 55 je bilo jasno, da se je objekt nadaljeval proti vzhodu, le da so bile jame za stojke pri kopanju verjetno spregledane oziroma je bila kulturna plast (SE 2/1) delno uničena z (recentnim) oranjem v polpreteklem času. V oddaljenosti 3,0 m od zahodne stene objekta je bilo odkrito kurišče (SE 55) ovalne oblike (velikosti 1,0 × 0,42 m). Plast močno prežgane ilovice je bila debela do 0,06 m. Okrog kurišča so bili najdeni odlomki keramike (lonca), paramidalna utež in odlomki žrmelj.

Hišni lep se je pojavil še na nekaterih mestih v notranjosti in okrog objekta, vendar je šlo za manjše kose.

28 Tloris objekta 3; M 1:100.

29 Tloris objekta 4; M 1:100.

Kamniti orodni zbir SE 2/1 (G396–430, G514)

V stratigrafski enoti SE 2/1 je bilo odkritih 105 odbitkov, 36 retuširanih orodij. Večino orodij so predstavljala: šest odbitkov z drobtinčasto retušo (G396, G398, G399, G401, G404, G405), odlomek klinice z drobtinčasto retušo (G397), odlomek odbitka z drobtinčasto retušo (G403), odlomljena klinica z drobtinčasto retušo (G400, G402), nazobčan odbitek (G418), odbitek z izjedama (G416), odlomek odbitka z izjedo (G417), odlomek okrcanega odbitka (G428), tri praskala na odlomku odbitka (G422, G421, G424), odlomek retuširane klinice (G414), pet retuširanih odbitkov (G412, G406, G407, G408, G410), tri retuširani odlomki odbitka (G409, G411, G413), retuširana klina (G415), strgalce na odlomku odbirka (G426), strgalo na odlomku odbitka (G425), dva svedra na odlomljenem odbitku (G427, G429), izrobljen odbitek (G419), klinica z izjedo (G420), atipično praskalo (G423), tolkač (G514; sl. 57), unipolarno jedro (G430).

Za stratigrafsko enoto SE 2/1 je bila, v primerjavi s stratigrafskima enotama SE 2 in SE 1, značilna visoka prisotnost retuširanih odbitkov (deset), odbitkov z drobtinčasto retušo (deset) ter odlomki odbitkov (šest). Kamniti artefaktni zbir obravnavane stratigrafske enote je bil razpršen enakomerno po vsej površini plasti. Manjša skupina orodij je bila najdena v bližini objekta 3.

Analiza sledi uporabe na kamnitih orodjih je pokazala, da so največ orodij uporabljali za obdelavo mehkejših živalskih ostankov (npr. obdelavi kože – G421, G405), mehkega (G400 – rezanje), mehkega ali srednje trdega materiala (G403, G401) in srednje trdega materiala (meso – G423, G410, G406), trdega (G409, G427 – les) in srednje trdega do trdega materiala (G410, G406, G423 – lesa, grmičevja). Enkrat (na klini G402) je bila dokazana močna zgladitev, kar

30 Tloris objekta 4.

kaže na žetje. V dveh primerih je bila ugotovljena smola, kar je po vsej verjetnosti povezano z nasaditvijo orodja. V objektu 4 je bil najden odbitek z drobtinčasto retušo, na katerem so bile ugotovljene sledi obdelave kože. V bližini objekta 3 so bila najdena orodja za obdelavo lesa (G399), kože (G421), srednje trdega do trdega materiala (G423) in tolkač s sledmi rdeče barve, ki kaže, da so orodje uporabljali za drobljenje okre (sl. 57).

4.3.2 Najdbe II. poselitvene faze (SE 2/1) (G373–495)

Tipologija

V keramičnem zbiru II. poselitvene faze (stratigrafske enote SE 2/1) je bilo dokumentiranih 28 keramičnih odlomkov. Osnovna oblika je bila določljiva dvanajstim posodam, petim keramičnim odlomkom je določen le eden od odsekov posode – dno z ostenjem (dva odlomka) in odlomek ustja z ostenjem (trije odlomki). Preostali keramični odlomki pripadajo ostenju posod. Od ostalih keramičnih oblik je najdena še piramidalna utež (sl. 31).

Prevladujoča oblika keramičnega zbira so sklede (sl. 32). Zaradi fragmentarne ohranjenosti (ohranjeni so le robovi ustij z ostenjem) jih lahko v grobem razvrstimo le na odprte in zaprte.

Odprte sklede delimo oblikovno na štiri variante. V prvo varianto S1 sodijo polkroglaste sklede, katerih ostenje tekoče prehaja v rahlo poševno odrezano ustje (G387). Sklede so tipološko primerljive z varianto S6 iz Olorisa pri Dolnjem Lakošu (Dular *et al.* 2002, 153, sl. 8, t. 43: 3), kjer so datirane v stopnjo Bd C/Bd D, in skledo varianta So1d iz Rogoze, kjer so umeščene v čas prehoda Bd D/Ha A in zgodnji Ha A (Črešnar 2009, 95, sl. 43, sl. 108, t. 47: 414 iz SE 610). Lahko so prisotne tudi še v mlajših kontekstih npr. Brinjeve gore v plasti 3 (Oman 1981, t. 23: 3 – Ha B1 do Ha B2).

Predstavnica varianta S2 je skleda kroglaste oblike z obojestransko odebeljenim robom ustja oziroma T profiliranim robom ustja (G389). Primerjave zanjo najdemo v Olorisu (Dular *et al.* 2002, varianta S1, t. 18: 8, 9; t. 53: 1; t. 60: 8), Rabelčji vasi (Dular *et al.* 2002, sl. 18: 8), Šimnu pri Gotovljah (Tomažič 2000, t. 22: 4), Podsmreki (Murgelj 2013, t. 26: 1), torej na najdiščih, datiranih v konec srednje bronaste dobe in na začetek obdobja kulture žarnih grobišč. Skleda z obojestransko odebeljenim ustjem je prepoznana tudi v Rogozi kot varianta So2 in je časovno umeščena na prehod Bd D/Ha A (Črešnar 2009, tip. So2, G1237, sl. 108).

Sklede varianta S3 (G378) uvrščamo med sklede s konkavno preoblikovanim poševnim robom ustja, pri katerih je prehod

roba ustja v elipsoidno oblikovan spodnji del posode bolj izrazit. Varianta S3 se oblikovno najbolj približa skledam oblike S7 iz Olorisa pri Doljnem Lakošu (Dular *et al.* 2002, 153, sl. 8 – tip S7 predmet 3 oziroma t. 42: 12) in Rabelčje vasi (Dular *et al.* 2002, 165, sl. 16: 1 – jama 100). V Olorisu imajo sklede te variante pogosto po en ali dva ročaja in so časovno uvrščene na prehod iz srednje bronaste dobe v zgodnje žarnogrobiščno obdobje. Sorodne oblike v Rogozi je Črešnar uvrstil v varianta So5a in jih umestil v čas prehoda Bd D/Ha A in zgodnji Ha A (Črešnar 2009, 101, sl. 43; t. 34: 319). V Gornji Radgoni jo srečamo v nekoliko mlajšem I. kulturnem horizontu, ki je časovno uvrščen v Ha A2 stopnjo (Šavel 1994, pril. 48: 13).

Sklede varianta S4 (**G376**), katerih ustje je na notranji strani ravno odrezano in poudarjeno prehaja v trup polelipsoidne oblike, so sicer oblikovno sorodne varianta S3, vendar se od njih razlikujejo ravno po oblikovanosti ustja in prehodu le-tega v ostenje. Najzgodnejše paralele za varianta S4 najdemo v najnižji plasti1 Brinjeve gore, datirani v Ha A (Oman 1981, t. 3: 1; t. 5: 3). Enake starosti sta tudi skledi iz Kostela, najdeni v sondi 1, reženj 2, kv. 3 (Velušček 1996, t. 11: 12) in sondi 1, reženj 2, kv. 2–4 (Velušček 1996, t. 11: 16). V najdišču Rogoza so sklede varianta S4 primerljive z varianta So5b in so umeščene v čas Ha A in zgodnji Ha B (Črešnar 2009, 101, t. 37: 341; t. 75: 645; t. 90: 789; t. 119: 1099). Časovno najmlajša paralela varianta S4 je poznana iz II. kulturnega horizonta Gornje Radgone, ki kronološko sodi že v Ha B obdobje (Šavel 1994, pril. 50: 3).

Zaprte sklede varianta S5 (t. i. latvice) sodijo med najbolj razširjeno obliko posodja in predstavljajo na širokem področju srednjega Podonavja in jugovzhodno alpskega prostora enega izmed pogostih sestavov grobnih inventarjev in naselbinskih kontekstov, ne le v času trajanja kulture žarnih grobišč, temveč so prisotne še v halštatskem obdobju.

Gre za široke in plitve sklede, koničnih oblik, katerih zaobljeno rame se zaključuje z uvihanim ustjem (varianta S5a/b/c). Po velikosti oziroma volumnu zelo variirajo, zato jih razvrščamo na globoke in plitve. So lahko neokrašene ali okrašene. Ornament je omejen predvsem na ustje in ramena posod. Le redki primerki imajo aplicirane aplikacije, trakast ročaj ali vodoravno ali navpično prevrtane držaje.

V stratigrafski enoti SE 2/1 na Colu 1 so prepoznane tri različice skled varianta S5. Varianta S5a s fasetiranimi rameni, varianta S5b z bolj strmimi in izrazitejšimi poševnimi kanelurami in varianta S5c s poševnimi kanelurami (ki pa niso več tako ostre).

Glavna značilnost skled, uvrščenih v varianta S5a, so fasetirana ramena (**G377**). Posode imajo običajno še plastične

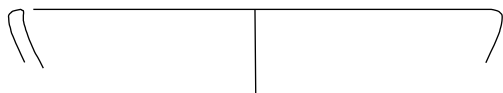
Stratigrafska enota	Ime predmeta	Količinski delež (številka gradiva)
SE 2/1	odl. ostenja	1 (383)
	odl. ostenja z apliko	2 (374, 385)
	odl. ostenja z rebrom	2 (382, 388)
	lonec – odl. dna z ostenjem	2 (373, 39)
	lonec – odl. roba ustja z ostenjem	3 (379, 391, 394)
	skleda – odl. roba ustja z ostenjem	7 (376–378, 386–389, 395)
	sklodela – odl. roba ustja z ostenjem	1 (393)
	skodela – odl. kolenčastega ročaja	2 (380, 384)
	skodelica – odl. ostenja z ročajem in dno	1 (375)
	vrč – odl. ostenja	1 (381)
SE 2	paramidalna utež	1 (392)
	skleda – odl. roba ustja z ostenjem	2 (433, 434)
	lonec	2 (431, 435)
	pokrov – odl. roba z ostenjem	1 (432)

31 Deleži določljivih zvrsti keramičnih izdelkov II. poselitvene faze.

bradavice na trebuhu. Različica variante S5a je primerljiva z varianta Sz3b v Rogozi, kjer se pojavljajo v kontekstih, ki so časovno umeščeni v čas Ha A in zgodnji Ha B (Črešnar 2009, 111, 112, sl. 109, t. 98: 897; t. 117: 1077; t. 121: 1120; t. 122: 1133). Sočasne rogoškimi so tri sklede iz Brinjeve gore, kjer se pojavi varianta (S5a) s komaj vidnimi fasetami na ramenu že v plasti 1, v dveh primerih pa je prisotna še v plasti 5 (Oman 1981, 144, t. 5: 2 – plast 1; t. 33: 6, 11 – plast 5). Pogoste so sklede variante S5a tudi v kontekstih pozno-bronastodobnih višinskih naselbin na Dolenjskem. Tako so najdene v naselbini Makovec nad Zagorico, Gradišču nad Gradiščem pri Trebnjem in Sv. Ani nad Vrhpečjo (Dular 1993, t. 1: 7; t. 2: 6; t. 3: 6). Enega izmed zgodnejših primerov varianta S5a na področju Slovenije predstavlja skleda s fasetami na ramenu iz gr. 90 v Dobovi. Na podlagi igle tipa Velem St. Vid postavlja Črešnar (za razliko od Dularja) omenjeni grob na konec Ha A (Ha A2) in le pogojno v zgodnji Ha B (Črešnar 2009, 1134; Dular 1987, Kombinacijska tabela; Stare 1975, t. 16: 12). Srečamo jih tudi v Ha B1 stopnji v naselbinah npr. Ormož – stopnja I (Lamut 1988–89, t. 5: 15) kot tudi v grobnih inventarjih, uvrščenih v III. skupino Dobove, npr. gr. 387 (Dular 1978, 30; Stare 1975, t. 56: 5). Uporaba takšnih skled se je nadaljevala tudi v stopnji Ha B2 in Ha B3, kar potrjujeta gr. 86 in 137 iz Ruš (Kaerner 1989, 233, sl. 9: 2; sl. 8: 18) ter gr. 1 iz Ormoža (Tomanič Jevremov 1988–89, 293, t. 6: 1). Zgodnji pojav skled s horizontalnimi fasetami na ramenu lahko spremljamo tudi na področju sosednje Hrvaške, in sicer že v času Bd D/Ha A1 na najdiščih Kalčnik – Igrišče (Vrdoljak 1994, 38, t. 16: 1), Lanici pri Gačištu (Pavišič

Sklede

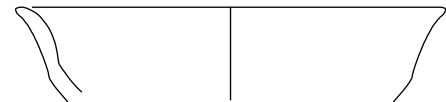
S1 G387

S2 G389

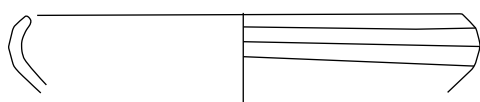
S3 G378

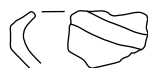
S4 G376

S5a G377

S5b G386

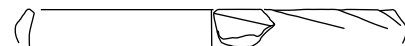
S5c G395

S6a G435

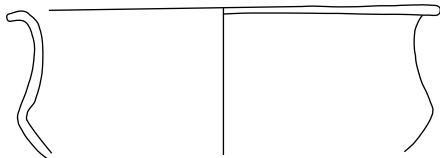

S6b G434

Skodele, sklede in vrči

G393

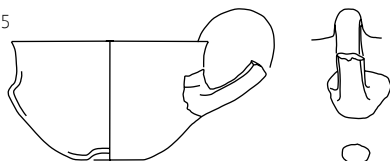
G380

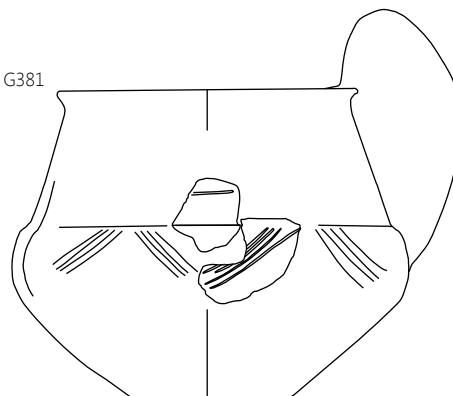
G384

G375

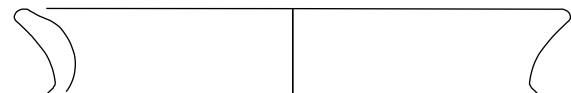

G381

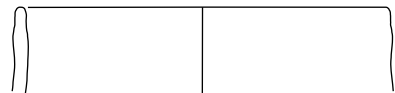

Ustja z ostenjem in dna loncev

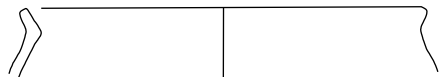
G379

G394

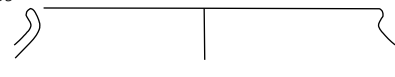
G431

G391

G435

G373

G390

1992, t. 2: 5, 6). V tipokronološki analizi keramičnega posodja iz severovzhodne Slovenije je varianta S5a primerljiva s tipom La 5 in časovno opredeljena od Ha A do Ha C0 (Dular 2013, 45, sl. 13 – La5).

Poudariti moramo, da pri skledah s poševnimi kanelurami na ustju oziroma ramenu razlikujemo dve različici, ki sicer nastopata sočasno, se pa razlikujeta prav po naklonu in izrazitosti kanelur. Sklede, ki imajo bolj redko nanizane široke in plitve kanelure, se na najdišču Col 1 ne pojavljajo (npr. Oman 1981, t. 10: 13, 15 – plast 2.). Sklede, združene v varianta S5b (**G386**), imajo rame okrašeno z bolj strmimi in izrazitejšimi poševnimi kanelurami, le-te pa se razlikujejo po gostoti in naklonu. Zanje je značilen zelo širok časovni razpon. Dobro primerjavo najdemo med rogoškim gradivom, in sicer v varianta Sz3b (pri kateri se kaže težnja k bolj pokončnim, izrazitejšim poševnim kaneluram), ki je umeščena v čas Ha A in zgodnjo Ha B stopnjo (Črešnar 2009, 112, t. 80: 692; t. 84: 742; t. 116: 1068; t. 121: 1120; t. 122: 1133; t. 125: 1157). V časi 3. faze poselitve v Kostelu ob Kolpi se pojavlja varianta S5b skupaj s presegačim kolenčastimi ročaji (Velušček 1996, 67, t. 14: 4; t. 13: 49). Priljubljenost variante S5b naraste v Ha B stopnji tako v grobiščih kot naselbinskih kontekstih. V Posavju najdemo eno od zgodnejših paralel za varianta S5b v Dobovi v grobu 289, ki ga Teržanova na podlagi mlajših elementov v grobu (ogrlc rombičnega preseka, obeskov v obliki polmeseca, fragmenta ločne fibule) postavlja v Ha A2–B1 stopnjo (Teržan 1995, 339, op. 46 – za razliko od Dularja, ki ga postavlja v stopnjo Ha A1 oziroma Dobova I – Dular 1978, 37). Na Pobrežju jo srečamo v grobu 112 skupaj z amforico, okrašeno po ramenu z vrezanimi linijami in šrafiranimi trikotniki, s posodo, ki jo Pahič uvršča v Ha B2 stopnjo (Pahič 1972, 75, t. 22: 10). Na Brinjevi gori se pojavijo izrazitejše in gostejše poševne kanelure na zaprtih skledah šele v stopnji Ha B1 – plast 3 (Oman 1981, t. 24: 2) in mlajši Ha B2 ter delno Ha B3 stopnji – plast 4 (Oman 1981, t. 31: 10–12; t. 32: 1). V še mlajših kontekstih jo zasledimo na Pošteli v sondi 1980 – v 2. nivoju (Teržan 1990, t. 47: 2) in 18. sondi (Teržan 1990, t. 2: 2), torej med gradivom, ki ga Teržanova uvršča v horizont Poštela I (Ha B3 stopnja). V Ormožu najdemo vzporednice v stopnji II. ormoške naselbine (Lamut 1988–89, t. 20: t. 10; t. 23: 5). Skupaj z variantama S5a in S5c so v Ha B stopnji dokazane tudi na hrvaških najdiščih npr. Kalnik – Igrišče (Vrdoljak 1994, t. 19: 2), Špičak Gradina II (Pavišić 1993, t. 5: 7–8). V širok časovni razpon, in sicer od Ha A do Ha C1, Dular umešča sklede tipa La 2 (s katerim vzporejamo tudi našo varianta skled varianta S5b) v tipokronološko ovrednotenem gradivu severovzhodne Slovenije (Dular 2013, 43, 45, sl. 12 – La 2).

Sklede z izraziteje uvihanim močno odebeljenimi ustjem, okrašene s poševnimi kanelurami (ki pa niso več tako ostre) variante S5c (**G395**), se pojavijo v Rogozi v zgodnji Ha B stopnji. Črešnar jih uvršča med sklede varianta Sz3c (Črešnar 2009, 112, t. 143: 1315; t. 144: 1330). V Kostelu jih zasledimo med repertoarjem 3. poselitvene faze (plast 2 – sonda I, režanj 2, kv. 4; Velušček 1996, t. 13: 45). Pogostejše postanejo v Ha B3 stopnji. Tako jih zasledimo v pošteljski naselbini med gradivom sonde 77 in 98, ki ga Teržanova umešča v horizont Poštela I (Teržan 1990, t. 15: 2; t. 20: 10), in med sočasnim keramičnim zbirom radgonskega II. kulturnega horizonta (Šavel 1994, pril. 50: 14). Še večja priljubljenost skled varianta S5c se pokaže v II. stopnji ormoške naselbine, kjer so bile najdene v keramičnih zbirah sonde II, v ognjiščih 28, 32, 31 in stavbi 1a, v ognjišču 6 (Lamut 1988–89, 239, t. 22: 3, 17; t. 23: 13; t. 12: 14) kot tudi sočasnem grobišču, npr. v gr. 1, 10 in 14 (Tomanič Jevremov 1988–89, 288, t. 6: 6; t. 20: 1; t. 23: 1). V ormoških keramičnih zbirah pogosto nastopajo skupaj z variantama S5b in S4a. Skleda varianta S5c se najbolj ujema s skledami tipa La 4 v tipokronološki analizi keramičnega posodja, ki je časovno umeščeno v Ha C0 (Dular 2013, 45, sl. 13: La4).

Odlomki vrča **G381** (sl. 32), najdeni v stratigrafski enoti SE 2/1, po vsej verjetnosti pripadajo tipu trebušatega vrča z visokim stožčastim vratom in poudarjenim prehodom vratu v rame. Na ramenu vrča je ohranjen okras skupine poševnih linij, izdelan v tehniki kaneliranja. Pojav takšnih vrčev je Kaernerjeva umestila v drugo stopnjo Ruš in Pobrežja (Kaerner 1989, 233), za katero je značilna sočasna uporaba dveh tipov vrčev, in sicer bikoničnih z visokim stožčastim vratom, ki tekoče prehaja v rame (Kaerner 1989, sl. 8: 12, Ruše gr. 39), in vrčev, katerih visok stožčast vrat poudarjeno prehaja v rame (Kaerner 1989, sl. 8: 20, Ruše gr. 137 – podoben našemu vrču). Druga stopnja Ruš in Pobrežja je umeščena v časovni okvir stopnje Ha B2 in Ha B3. Istočasen pojav vrčev obeh tipov je dokazan tudi v gr. 31 na Brinjevi gori (Pahič 1989, 188, t. 2: 1 – tip podoben našemu vrču 364), katerega umešča v mlajšo stopnjo grobišča. Med grobovi starejše stopnje grobišča vrčev obeh tipov ni najti. V naselbini Brinjeve gore se pojavlja kaneliranje v obliki skupin poševnih linij prvič že v 3. plasti, ki je časovno umeščena v Ha B1 in delno v Ha B2 (Oman 1981, t. 25: 12; t. 27: 8, 13). Podobne vrče so uporabljali še v Ha B3 stopnji, kot kažejo primerki iz pošteljske naselbine in grobni inventarji habakuških grobov. V habakuških grobovih, uvrščenih v I. pošteljski horizont, sta zastopani dve obliki vrčev, in sicer vrč s presegačim ročajem ter tip vrča z majhnim ročajem na ramenu. Obe obliki izvirata iz oblikovnega zaklada ruške skupine. Vrč s presegačim ročajem iz Lepe ravne, grob 8 (Teržan 1990, t. 58:

2), ki je oblikovno podoben vrču iz Cola 1, Teržanova uvršča v horizont Poštela I (Ha B3 stopnjo). Po njenem mnenju ta oblika vrčev skoraj izgine iz uporabe in ga (glede funkcije) nadomestijo skodele (Teržan 1990, 66). Zanimivo je, da so vrči tega tipa, sicer maloštevilno, zastopani tudi v naselbinskem keramičnem zbiru I. poštelškega horizonta, katerega časovno mesto moramo iskati v Ha B3 (Teržan 1990, 35, sl. 1: 7, 9).

Odperta globoka bikonična skodela **G393** (sl. 32) s poudarjenim prehodom hiperboloidno oblikovanega vratu v trup in močno izvihanim ustjem se uvršča med skodele, katerih priljubljenost in uporabnost je bila precej velika od pozne srednje bronaste dobe pa vse v zgodnje žarnogrobiščno obdobje. Najzgodnejše analogije poznamo iz Olorisa, kjer jih Dular uvršča v varianta Sk1 (Dular *et al.* 2002, 154, sl. 9, Sk1; t. 9: 6; t. 25: 1). V Rabelčji vasi je tipološko primerljiva s skodelo v sondi 1, Parkirišče 1980, bronastodobna jama 100 (Strmčnik Gulič 1988–89, 158, t. 2: 7, 6; t. 4: 10, 12). V Rogozi so podobne oblike posod uvrščene med globoke sklede varianta Sv1a, kar se mi zdi iz proporcionalnega vidika nekoliko sporno, in so umeščene v čas Bd D/Ha A in zgodnji Ha A (Črešnar 2009, 104, sl. 44, varianta Sv1a). Skodelo **G393** bi lahko primerjali s skodelami s koničnim trupom, usločenim vratom in rahlo izvihanim ustjem, ki jih je Dular uvrstil v tip Sk1 in jih časovno umestil v Ha A in Ha B1 (Dular 2013, 41, sl. 12: Sk 1).

Med keramičnimi najdbami moramo izpostaviti najdbo dveh odlomkov kolenčastih ročajev (**G380**, **G384**). Odlomek kolenčastega ročaja (**G380**) lahko glede na trikotni presek horizontalnega dela kolenčastega ročaja in komaj nakazanih rožičkov pripišemo varianti 4 po Veluščku (Velušček 1996, 64). Zanj navaja dve najdišči Veli Zjot (Leben 1991, 175, t. 3: 8 – v plasti, ki jo datira okvirno v Ha B) in Kostel (najdena sta dva ročaja: v sondi 1, reženj 2, kv. 2, in sondi 2, reženj 2, kv. 1). V Kostelu sta bila najdena med gradivom, ki ga Velušček uvršča v tretjo fazo poselitve najdišča (Velušček 1996, 64, t. 16: 14; t. 37: 1, 2). Z najdbami kolenčastih ročajev varianta 4 v najdišču Lanici pri Gačištu na Hrvaškem (Pavišić 1992, t. 6: 1 – najdišče datirano na prehod Bd D in zgodnji Ha A1) ter v Rogozi, kjer so glede na oblikovanost ročaja najbolj sorodni varianta ročaja R4b (Črešnar 2009, 156, t. 57: 488; t. 92: 812 – datiran v Ha A in zgodnji Ha B), se datacija tega tipa ročajev pomakne že v Ha A obdobje. Odlomek drugega kolenčastega ročaja **G384** lahko uvrstimo v Veluščkovo varianta 2, za katero je značilen trakast presek vertikalnega dela ročaja, ki se proti vrhu zožuje. Rožička sta komaj nakazana. Ta varianta ročaja je pogosta na zahodnem Balkanu, in sicer po mnenju Veluščka v Ha B stopnji. V Sloveniji je doslej najdena skodelica s tako

oblikovanim ročajem na Zgornji Hajdini (Stare 1950, 42–47, sl. 3e; t. 4: 28; Müller Karpe 1959, t. 117: 18) in Ormožu skupaj s shrambeno posodo ovalne oblike z razčlenjenim rebrom, katero Lamut uvršča v stopnjo Ormož I (stopnja Ha B1 in B2; Lamut 1988–89, t. 8: 22 – v jami iz kv. 477, 478). V Kostelu je bila ta varianta ročaja najdena v sondi 2, reženj 2, kv. 1, med gradivom, ki sodi v 3. fazo poselitve Kostela. Z najdišč Col 1, Rogoza, Lanici pri Gačištu se območje razširjenosti kolenčastega ročaja tipa 4 (Velušček ga je poimenoval celo tip Kostel – Velušček 1996, 84) iz področja zgornjega toka reke Kolpe razširi na Posavje, Štajersko in Hrvaško.

Po vsej verjetnosti pripadajo odlomki posode **G375** skodelici z nizkim usločenim vratom (sl. 32), polkroglasto oblikovanim trupom in vboklim dnom, ki zaobljeno prehaja v ostenje. Na Dolenjskem je najdena v pozonobronastodobnih višinskih naselbinah npr. Gradišču nad Gradiščem pri Trebnjem, Mekinjami nad Stično (Dular 1993, t. 2: 1; t. 3: 1). Najzgodnejše primere Vrdoljakova na najdišču Kalnik – Igrišče (tip 5c, b) uvršča v čas od Bd D/Ha A1 (2. faza kulture žarnih grobišč po Vinskijevi) in Ha A1 in A2 (3. faza kulture žarnih grobišč po Vinskijevi – Vrdoljak 1994, 34, 35, t. 27: 2). V keramičnem zbiru rogoške naselbine so podobne skodelice uvrščene v varianta Skd4b, časovno pa v stopnjo Ha A in zgodnji Ha B (Črešnar 2009, 119, 120, sl. 109, t. 47: 410). Kaernerjeva uvršča gr. 26 s podobno skodelico (manjka ji ročaj) v stopnjo Ruše 1 (Ha B1 stopnja – Kaerner 1989, sl. 3, gr. 26). Dular je v svoji tipokronološki razvrstitvi posod skodelice uvrstil v tip Sk 1 in jih časovno opredelil v Ha A in Ha B (Dular 2013, 41, sl. 12: Sk 1).

Na Colu 1 je v stratigrafski enoti SE 2/1 prisotnih pet odlomkov loncev (sl. 32), trije odlomki ustja z ostenjem (**G379**, **G391**, **G394**) in dva odlomka dna z ostenjem (**G373**, **G390**). Odlomek ustja z ostenjem **G379** s premerom 29,5 cm pripada pitosu s kratkim, močno izvihanim, na notranji površini fasetiranim ustjem (ena fasete), prehod v rame je oddeljen. Identično oblikovano ustje je najdeno v naselbinskem kontekstu stratigrafske enote SE 610 na Rogozi ter je uvrščeno v čas Ha A in zgodnji Ha B rogoške lončenine (Črešnar 2009, 131, tip L5, t. 39: 358). V Kostelu se nahaja podoben fragment ustja med gradivom sonde 1, reženj 2, kv. 2, ki je uvrščeno v tretjo fazo poselitve (Velušček 1996, t. 12: 34). V jamskem najdišču Veliki Zjot je bil pitos s podobno oblikovanim ustjem najden v plasti skupaj s kolenčastim ročajem – plast datira Leben v Ha B stopnjo (Leben 1991, 175, t. 1: 9). Med tremi tipi pitosov, ki jih je izdvojil Dular v svoji razvrstitvi posod, lahko podobno oblikovana ustja z ostenji najdemo med pitosi tipa P 2. Časovno jih je postavil v Ha B1 (Dular 2013, 29, sl. 6: P 2).

Odlomek lonca s kratkim izvihanim ustjem **G391**, ki je zgoraj ravno odrezano, pripada tipu ovalnih loncev, ki imajo običajno visoko postavljeno razčlenjeno rebro. Najzgodnejše paralele za lonce s tako oblikovanim ustjem srečamo na Brinjevi gori že v plasti 1 in plasti 2, ki časovno spadata v Ha A stopnjo (Oman 1981, t. 2: 4; t. 13: 7). Podobni ovalni lonci z visoko postavljenim razčlenjenim rebrom so pogosti tudi v naselbini Rogoza. Uvrščeni so med lonce varianta L4b in so časovno sočasni brinjegorskimi (Črešnar 2009, 130, t. 35: 326, 327; t. 34: 320; t. 107: 1001; t. 110: 1026). Podobne lonce poznamo še iz drugih najdišč iz naselbinskih kontekstov, npr. Gornje Radgone (Šavel 1994, pri. 48: 17; pril. 49: 1), Ormoža (Lamut 1988–89, t. 8: 20; t. 21: 21), Poštele – sonda iz 1980 (Teržan 1990, t. 50: 1), tj. iz kontekstov, ki sodijo v Ha B stopnjo, vendar ti lonci po oblikovanosti ustja (ustje zaobljeno preoblikovano) odstopajo od variante, najdene na Colu 1. Podobno oblikovane lonce je uvrstil Dular v tip L 4 in jih je časovno razporedil od Ha A do Ha B2/B3 (Dular 2013, 31, sl. 7: L 4).

Tretji odlomek ustja **G394** pripada zopet loncu večjih dimenzij (premer ustja 40,0 cm). Ugotavljanje, kateri obliki lonca bi odlomek ustrezal, bi bilo preveč špekulativno. Podobne odlomke, ki so pripisani loncem, srečamo že v Olorisu (Dular *et al.* 2002, t. 57: 7), v rogoški naselbini (varianta L1) v kontekstih, ki so uvrščeni v čas prehoda Bd D/Ha in zgodnji Ha A (Črešnar 2009, 127, t. 78: 674; t. 105: 989; t. 127: 1171), in med drugim tudi na Brinjevi gori v plasti 3 – Ha B1 in del Ha B2 (Oman 1981, t. 25: 5). Mogoče bi lahko pripisali odlomek ustja z ostenjem (**G394**) obliki loncev, ki imajo stožčast vrat, rahlo izvihano ustje in aplicirano razčlenjeno rebro, tip L 2, ki ga je Dular uvrstil v časovni razpon od Ha A do Ha C0 (Dular 2013, 31, sl. 7: L 2).

Oba odlomka dna s sedlastim prehodom v ostenje **G373**, **G390** zagotovo pripadata loncem.

Za vtisnjen okras v obliki krožcev na obeh odlomkih ostenja **G383** najdemo paralele v ruški skupini v prvi stopnji (Kaerner 1989, 233, sl. 5: 1, 2 – stopnja Ha B1).

Od drugih keramičnih fragmentov moramo omeniti še piramidalno utež **G392**, ki je v zgornjem delu vodoravno preluknjana in je bila najdena v stavbi 4.

Kamniti orodni zbir stratigrafske enote SE 2 (G436–451)

Poleg keramičnih najdb (pet tipološko določljivih oblik posod, **G431–435**) je bilo odkritih še 16 odbitkov, 16 obdelanih kamnitih orodij: odbitka z drobtinčasto retušo (**G436**, **G437**), odlomljena klina z drobtinčasto retušo (**G438**), odbitek z izjedo (**G444**), odlomek odbitka z izjedo (**G445**),

praskalo na odlomku odbitka (**G446**), trije retuširani odbitki (**G440**, **G441**, **G442**), retuširan odlomek odbitka (**G439**), retuširana klina (**G443**), strgalce na odlomku odbitka (**G447**) in štiri jedra, in sicer dva unipolarna (**G448**, **G449**), bipolarno (**G450**) ter polipolarno (**G451**). Pri prostorski primerjavi lokacij posameznih najdb je dokazana koncentracija v prostoru med kv. 3 in 73. Na podlagi drugačne odstotne zastopanosti velikostnih skupin (velikostne skupine 4 cm, 1 cm in 0,5 cm) Kavur pri izdelavi odbitkov domneva uporabo drugačne strategije izkoriščanja surovin kot v SE 2/1 (in SE 1). Domneva, da so obdelovali največja jedra (sl. 40). Največ orodij so uporabljali za obdelavo srednje trdega materiala (les – **G436**, **G438**, **G443**), in srednje trdega do trdega materiala (**G441**, **G437** – grmičevja, lahko tudi mesa). V enem primeru je ugotovljena obdelava kože (**G440**) oziroma kože in trdega materiala (**G447**) ter lesa (**G444**). Večina orodij iz (z oranjem premešane plasti) je bila skoncentrirana na območju objekta 3, ležečega v spodnji (intaktni) plasti SE 2/1.

Keramični zbir stratigrafske enote SE 2 (G431–435)

Tipologija

Med keramičnimi najdbami so tipološko določljivi odlomki dveh skled, dveh loncev in pokrov.

Za zaprte sklede varianta 6 (sl. 32) je značilno kratko rahlo uvihano ustje, ki je na notranji strani (lahko) poševno odrezano. Zaradi fragmentarnosti je oblika spodnjega dela posode nedorečena. Lahko je konična ali rahlo zaobljena.

Varianta sklede S6 se pojavlja v neokrašeni – varianta S6a (**G435**), in okrašeni – varianta S6b (**G434**), različici. Za neokrašene sklede variante S6a najdemo najstarejše paralele v Rogozi (Črešnar 2009, 142, varianta Sz4a; t. 21: 176; t. 22: 210) v stratigrafski enoti SE 600, v kateri se pojavlja skupaj z visoko skledo Sv.1a, z odlomkom visoke globoke konične sklede varianta So6a in odlomki na notranji strani fasetiranih ustij varianta U3, U2e, U2g, za katere najdemo paralele v najdiščnih kontekstih od Bd D in Ha A (Črešnar 2009, 143; Oman 1981, 149, 150). Oblikovno ustreza skledam tipa La8, v katerem so zbrane plitve sklede z rahlo uvihanim ustjem. Zanje je značilen dolg časovni razpon, vse od Ha A do Ha C2–D1 (Dular 2013, 46, 47, sl. 13: La8).

Skleda varianta S6b (**G434**), ki je okrašena s širokimi položnimi kanelurami, ima najustreznejše paralele v identični obliki skled varianta Sz4a na Rogozi (Črešnar 2009, 114, t. 11: 110; t. 102: 956). Rogoški tip Sz4a nastopa v stratigrafski enoti SE 208 skupaj s varianta skled Sz4b in Sz3b, ki so časovno umeščene v kontekste rogoške lončenine Ha A in zgodnje Ha B stopnje (Črešnar 2009, primerjalna tabela sl. 109). Ta

varianta se pojavlja tako v starejše žarnogrobiščnih kontekstih Brinjeve gore (Oman 1981, t. 11: 5) in Gornje Radgone (Šavel 1994, pril. 48: 5) kot tudi v naselbinskih horizontih Ormoža (Lamut 1988–89, t. 9: 3; 2001, t. 5: 5; Strmčnik Gulič *et al.* 2000, t. 17: 6). Sklede varianta S6b lahko primerjamo s skledami tipa La1, ki jih je Dular uvrstil časovno od Ha A do Ha B2/3 (Dular 2013, 46, sl. 13: La7).

Odlomek **G431** (sl. 32) pripada loncem manjših dimenzij ovalnih oblik s kratkim, rahlo navzven izvihanim vratom. Ustje je ravno odrezano, prehod v ostenje je postopen (premer ustja 21,6 cm). Lahko so okrašeni z gladkim ali razčlenjenim rebrom, s plastično bradavico ali pa so neornamentirani. V poznobronastodobnih naselbinah Dolenjske zasledimo lonce s kratkim rahlo izvihanim vratom na Gradišču pri Trebnjem, Gradcu pod Otavnikom in Sv. Križu nad Stražnjim vrhom (Dular 1993, t. 2: 11; t. 3: 10, 11; t. 5: 6–8 – lonci z ostro profiliranim ustjem), oblika lonca, ki se po Dularju v železodobnih naseljih Dolenjske ne pojavlja več (Dular 1993, 105). V rogoški naselbini so lonci sorodnih oblik (varianta L6b) uvrščeni med lončenino stopnje Ha A in zgodnjega Ha B (Črešnar 2009, 132, t. 111: 1022; t. 113: 1046). Podobne lonce zasledimo v 2. in 3. plasti Brinjeve gore (Oman 1981, t. 7: 3; t. 28: 11, 13) ter na hrvaškem najdišču Špičak Gradina II (Pavišić 1993, t. 2: 5; t. 3: 4), časovna stopnja Ha A in Ha B1 in B2. V ormoški naselbini pozna oblikovno primerljive lonce stopnja Ormož I, ki je uvrščena v starejši del stopnje Ha B, in sicer B1 in B2 (Lamut 1988–89, 237, t. 2: 8; t. 7: 1; t. 9: 2; t. 6: 16). Lonec **G431**, najden v Colu, ustreza oblikovno loncem tipa L1 po Dularju, ki jih je časovno uvrstil v čas od Ha A do Ha C0 (Dular 2013, 29, 31, sl. 7: L1).

Odlomek ustja z ostenjem **G435** (sl. 32) pripada pitosu ovalne oblike, večjih dimenzij (premer ustja 37,6 cm). Ustje je izvihano navzven, zaobljeno preoblikovano in postopno prehaja v ostenje. V naselbinskih kontekstih Dolenjske Dular sorodne oblike v naselbini Makovec nad Zagorico, Gradišču nad Gradiščem pri Trebnjem in Velikem vrhu nad Dolenjim Suhorjem (Dular 1993, t. 1: 5, 6; t. 2: 8, 9; t. 4: 12) uvršča v Ha B stopnjo (Dular 1993, 104, 105). Posode s podobno oblikovanim kratkim vratom so najdene v prvi, drugi in četrti plasti Brinjeve gore (torej od Ha A in do Ha B3 stopnje), kjer jih Oman uvršča me pitose jajčaste (ovalne) oblike, okrašene z razčlenjenim rebrom, običajno na ramenu (Oman 1981, t. 2: 1; t. 14: 1; t. 32: 19). Pitosi podobnih oblik so bili odkriti tudi v naselbini Špičak Gradina II v Hrvaškem Zagorju in so datirani v Ha A2 in Ha B1, B2 stopnjo (Pavišić 1993, t. 3: 4). V lončeninskem zbiru severovzhodne Slovenije, ki ga je tipokronološko analiziral Dular, so pitosi ovalne oblike (kakršen je najden na Colu) predstavljeni v tipu P3, kronološko pa so opredeljeni v Ha A, HB2/3 in Ha C0 stopnjo (Dular 2013, 25, sl. 6: P3).

Tehnološka opredelitev keramičnega gradiva ter korelacija tehnologije in tipologije keramičnega zbira II. poselitvene faze

Pri predstavitvi tehnoloških značilnosti zvrsti keramičnih izdelkov II. poselitvene faze so rezultati obeh stratigrafskih enot SE 2/1 in SE 2 obravnavani kot celota (sl. 39).

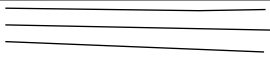
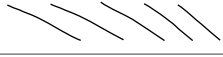

Najpogostejša je uporaba lončarskih mas z oznako LM03 in LM05, iz vsake je bilo izdelanih po sedem izdelkov. Iz zelo fino zrnate kremenove s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti (LM05, koda zrnivosti 1*) so bili izdelani trije lonci (**G390**, **G394**, **G431**), ena skleda (**G389**) in paramidalna utež (**G392**). Fino zrnata kremenova lončarska masa LM03 (koda zrnivosti 2) je bila uporabljena predvsem za izdelavo skled (dve skledi – **G386**, **G434**), skodel (tri skodele – **G380**, **G384**, **G393**), po enkrat pa je bila uporabljena za izdelavo pokrova (**G432**) in lonca (**G391**). Razmeroma pogosto sta bili uporabljeni tudi lončarski masi LM06 in LM07. Iz vsake lončarske mase so bile izdelane po tri sklede (LM06 – **G377**, **G378**, **G387**; LM07 – **G386**, **G395**, **G433**) in po en lonec (LM06 – **G373**; LM07 – **G435**). Uporaba ostalih lončarskih mas je skromna, iz lončarske mase LM01 je bil izdelan lonec (**G379**) in iz lončarske mase LM08 odlomek ostenja (**G385**) (skodelica – **G375**). Lončarska masa LM02 je bila uporabljena za izdelavo osmih odlomkov ostenja (**G383**) in skodelice (**G375**) (sl. 39).

Korelacija zrnovostnih skupin z osnovnimi oblikami kaže, da je najvišji delež keramičnih izdelkov keramičnega zbira izdelan iz fino zrnatih lončarskih mas (17 izdelkov), od tega največ skled (osem skled, štiri skodele, trije lonci, vrč, pokrov). Iz zelo fino zrnatih lončarskih mas je izdelanih 10 izdelkov, od tega štirje lonci, dve skledi, skodelica in paramidalna utež ter trije odlomki ostenja. Drobnozrnata lončarska masa je uporabljena le enkrat (sl. 39).

Iz prve skupine lončarskih mas s kodo zrnivosti 1 so izdelani lonec (**G379** – LM01), skodelica (**G375**) in odlomek ostenja (**G383**).

Pri obdelavi površine prevladuje obojestransko brisanje površine – površina izdelkov je gladka. Le na dveh izdelkih je uporabljena tehnika poliranja (**G381** – vrč, **G383** – odlomek ostenja).

Značilna je prevladujoča oblika nepopolno oksidacijskega žganja (sedem primerov) nad oksidacijskim načinom (en primer). Zavidljiv delež pripada redukcijsko žganim izdelkom (sedem). Bolj specifično obliko žganja predstavljata oksidacijsko žganje z redukcijsko atmosfero končni fazi (dva primera) in nepopolno oksidacijsko žganje z dimljenjem v končni fazi (en primer).

Koda motiva	Risba motiva	Številka gradiva	Opis motiva
L01		382, 388	horizontalna linija (razčlenjeno rebro)
T01		377	horizontalni trak linij
T02		386, 395	poševne linije v traku
E01		374, 385	aplika posamič
N01		381	horizontalna enojna linija; poševna skupina linij
N02		383	horizontalna enojna linija; horizontalni niz vdolbin, prekinjen s poševnim nizom vdolbin

33 Preglednica motivov II. poselitvene faze; okrajšave: T – tračni, L – linijski, E – enostavni, N – delno določljivi motivi.

Korelacija načina žganja z osnovno obliko je pokazala pri skledah, skodelah in loncih uporabo dveh različnih načinov žganja, in sicer redukcijskega (sedem primerov) in nepopolno oksidacijskega (17 primerov). Redukcijski način žganja je prepoznan na treh skledah (G376, G377, G387), dveh skodelah (G380, G384), skodelici (G375), ostenju posode (G383); nepopolno oksidacijsko žganje pa je dokumentirano na skledah (pet primerov: G378, G386, G389, G395, G433, G434), skodeli (G393), loncih (šest primerov: G373, G379, G391, G394, G431, G435), pokrovu (G432), ostenju posod (dva primera: G374, G388) in paramidalni uteži (G392). Le na enem odlomku ostenja je zabeležen oksidacijski način žganja (G382). Na vrču in odlomku ostenja posode je analiza oblike žganja pokazala oksidacijsko žganje z redukcijsko atmosfero v končni fazi (G381 vrč, G385 ostenje) in na loncu G390 nepopolno oksidacijsko žganje z dimljenjem v končni fazi.

Lončarski izdelki obravnavanih keramičnih zbirov sodijo v trdotno skupino izredno trde keramike (tr. sk. 4 oziroma 7. do 9. stopnja po Mohsu: 27 primerov). Le odlomek ostenja (G388) ima trdotno sk. 3 (oziroma 5 in 6 po Mohsu).

20 (od 28) keramičnih izdelkov II. poselitvene faze ima na notranji in zunanji površini enak odtenek barve površine, in sicer: svetlo rjave (šest izdelkov), temno rjave (pet izdelkov), sivo-črne (trije izdelki) barve in po dva izdelka s sivo oziroma rjavo barvo površine. Na osmih izdelkih se barve na notranji površini razlikujejo od barve zunanje površine. Najpogostejša je kombinacija sive barve na notranji z odtenki različnih barv na zunanji površini, od svetlo, blede do temno rjavih tonov oziroma kombinacija svetlo rjave barve na notranji z blede rjavo ali rdeče-črno na zunanji površini (sl. 39).

Tehnologija okrasa in motivika

V lončeninskem zbiru II. poselitvene faze je okrašenih 20 posod (od 33 primerkov), neokrašenih je 17 izdelkov. Samostojno so uporabljene tri osnovne tehnike, in sicer osnovna tehnika vrezovanja z varianto kaneliranja na štirih posodah (G381, G386, G395, G434) in fasete (G377). Druga osnovna tehnika krašenja, ki se prav tako pojavlja samostojno, je tehnika apliciranja z varianto ročno oblikovane aplikacije (na dveh posodah, G374, G385). Delež kombinacij različnih osnovnih tehnik je majhen. Na ostenju dveh posod se pojavlja kombinacija vtiskovanja in apliciranja. Gre za vtiskovanje z vrhom prsta (G382) oziroma ščipanje z dvema prstoma (G388), obakrat na rebro. Na odlomku ostenja (G383) je ugotovljena kombinacija treh osnovnih tehnik, in sicer: vrezovanja, vtiskovanja in apliciranja. Dve skledi imata izdelan okras v tehniki fasetiranja, in sicer: G376 na notranji površini oziroma na zunanji površini G377 (sl. 39).

Shematični prikaz z opisi motivov (in kataloški številki predmetov) II. poselitvene faze je predstavljen v preglednici motivov na sl. 33.

Zaradi fragmentarne ohranjenosti keramičnih izdelkov je večji del motivov le delno določljiv. Iz skupine enostavnih motivov je na odlomku ostenja G385 enojna aplikacija posamič, varianta E01. Na odlomkih ostenja G382, G388 gre za linijski motiv horizontalne linije v obliki razčlenjenega rebra. Tračni motiv se pojavlja dvakrat, in sicer v obliki horizontalnih linij (varianta T01 na G377) ter v obliki poševnih linij v traku na dveh posodah (G386 in G395). Od sestavljenih motivov so ohranjeni le posamezni deli vzorca oziroma motiva (ohranjeni na G381, G383), zato so le-ti uvrščeni med delno določljive motive (koda N). Delno določljivi motivi so evidentirani na odlomku vrča. Določljivi sta skupina poševnih linij in enojna horizontalna linija zgoraj, varianta N01 (G381), na odlomkih ostenja pa je ohranjena horizontalna linija in pod njo niz vdolbin, prekinjen s poševnim nizom vdolbin (G383) (sl. 33).

4.4 Stratigrafska enota SE 1

4.4.1 Najdbe stratigrafske enote SE 1

Kamniti orodni zbir stratigrafske enote SE 1 (G460–511)

V stratigrafski enoti SE 1 so bile arheološke ostaline skromne. Poleg petih poznolatenško oziroma zgodnje rimskih odlomki keramike (G452–456, G458) in dveh odlomkov bronca (G457, G459) je najdenih še 52 kamnitih artefaktov, ki bi jih lahko glede na tipološke značilnosti orodnega zbira pripisali spodaj ležečima plastema SE 2 in SE 2/1). Večji del kamnitih najdb se pojavlja v severozahodnem delu izkopnega polja, in sicer zahodno od preseka 1 (sl. 7). V ornici je bilo odkritih 71 odbitkov ter 52 obdelanih artefaktov, od tega 42 retuširanih orodij, devet jeder (šest unipolarnih, bipolarno in dve polipolarni ter odlomek brusca). Orodni zbir stratigrafske enote izstopa po večji prisotnosti strgalc (G489, G485–489) in bifacialnih puščičnih konic (G495, G497, G498, G500), praskal (G478, G480, G491), strgalce na klini (G48), strgalce na odlomku odbitka (G485, G488), svedrov (G490, G492), odlomljenih klinic (G470, G473), krožnega segmenta (G501) ter odbitkov in retuširanih odbitkov.

Orodja so bila uporabljena za obdelavo kože (G466, G477, G478, G494), kože in trdega materiala (G481), lesa (G467, G471, G473, G475, G484, G488, G490, G492), mehkega ali srednje trdega materiala (G461), srednje trdega ali trdega materiala (G463), srednje trdega do trdega materiala (G465, G472) in srednje trdega materiala (G462). Izredno pogosta je tudi obdelava trdega materiala (G460, G468, G479, G480, G483, G486, G489) in trdega do srednje trdo/trdega materiala (G470). Najdba dveh bifacialno retuširanih konic (projektilov) je verjetno povezana z lovom. Na treh orodjih so bile ugotovljene sledi smole, verjetno ostanki nasaditve.

Keramični zbir stratigrafske enote SE 1 (G452–459)

Način izdelave keramičnih izdelkov je podrobneje predstavljen v poglavju Makroskopska tehnološka analiza (sl. 38). Oblikovne značilnosti (in korelacija tehnoloških lastnosti z osnovnimi oblikami keramičnega zbira) način okrasa in motivika keramičnih izdelkov so predstavljeni v tipološko-tehnološki bazi podatkov (sl. 38, 39) in tipoloških preglednicah (sl. 34, 35).

Keramični zbir predstavlja 15 fragmentov lončenine. Od tega je tipološko opredeljivih pet različnih posod, in sicer: trije lonci in dve skledi (sl. 34).

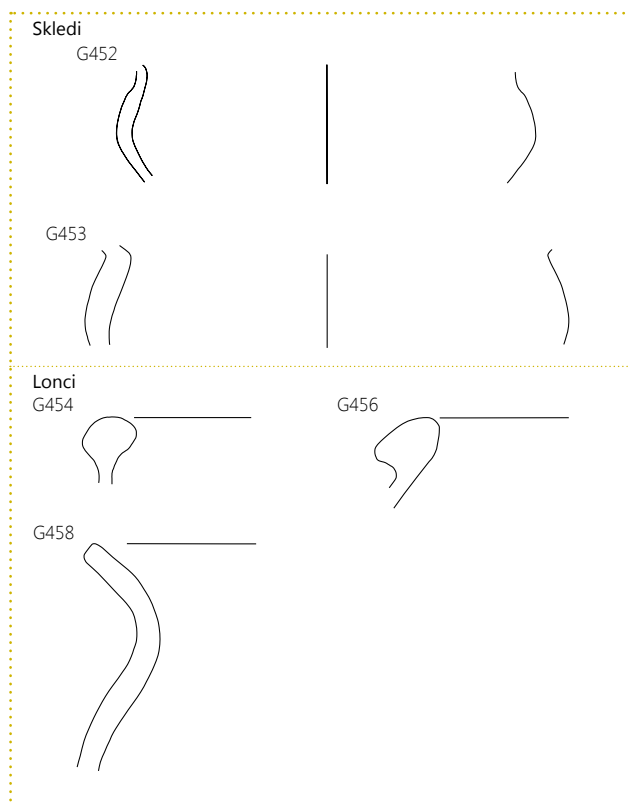
Stratigrafska enota	Ime predmeta	Količinski delež (številka gradiva)
SE 1	skleda – odl. ostenja	2 (452, 453)
	lonec – odl. roba ustja z ostenjem	3 (454+455, 456, 458)
	frg. bronca	1 (457)
	ulit bronast jermenski zaključek	1 (459)

34 Deleži določljivih zvrsti keramičnih in kovinskih izdelkov stratigrafske enote SE 1.

Tipologija

Odlomka G454 in G455 (sl. 35) po vsej verjetnosti pripadajo isti posodi. Gre za varianto kuhinjskih loncev, izdelanih na lončarskem vretenu iz grafitne lončarske mase z močno odebeljenim, zaobljenim ustjem, asimetrične oblike in pregibom (oziroma žlebom) na prehodu ustja v ostenje na notranji površini. Prav notranji žleb oziroma pregib je po Artnerju pozni znak te variante loncev (Artner 1998–99, 231, sl. 15: 223). Primerjave za lonce takšnih značilnosti zasledimo v latenskodobnih keramičnih zbiri Slivnice (Strmčnik Gulič 2000, t. 26: 2; t. 139: 1; t. 310: 5; t. 327: 8), Trnave (Novšak *et al.* 2006, 22, 23, kat. št. 83, 22), Šmategva (Tica 2007, kat. št. 126, 38 – iz negrafitne lončarske mase), Starega gradu nad Podbočjem (Guštin *et al.* 1993, sl. 7, 19 – iz negrafitne lončarske mase), torej najdišč, ki so časovno umeščena v srednji in začetek poznega latena. Pogosti so tudi na najdiščih avstrijske Štajerske in Koroške npr. Frauenberg (Artner 1998–99, t. 17: 223; t. 43: 541; t. 38: 480), Gracarca (Gleischer 1993, 88, sl. 36/1). Vsa ta najdišča sodijo po Artnerju v oblikovni krog t. i. jugovzhodnoalpske poznolatenške kulture, ki traja, v nasprotju s podonavskim prostorom, brez prekinitve vse v klavdijski čas (Artner 1998–99, 247, 248). Jugovzhodnoalpski poznolatenški krog je oblikovno gledano predstavljal integralni del t. i. vzhodne skupine grafitne keramike, v katerega so bili vključeni poleg vzhodno avstrijskih še nasebinski konteksti zahodne Madžarske, Slovaške, Moravske ter severozahodne Hrvaške (Kappel 1969, 51–59), najdišča Slovaške npr. najdišču Zahora (Zachar 1977, 45, sl. 412), Kutoch (Zachar 1976, 39, sl. 8/2).

Drugi odlomek ustja G456 (sl. 35) pripada loncu, ki je izdelan na lončarskem vretenu iz negrafitne lončarske mase. Glede na skoraj trikotno oblikovanost ustja in zaokrožen prehod vratu v grlo (notranji žleb je slabo opažen ali pa ga ni več) sodi v skupino keramike, ki je že blizu tipu loncev Auerberg. Artner uvršča lonca s skoraj trikotno oblikovanim ustjem, brez horizontalnega oziroma svitkasto oblikovanega rebra na prehodu vratu v rame v pozni Lt C2 in Lt D1 (mogoče lahko začetek Lt D2, Artner 1998–99, 233, 235, sl. 15: 176; sl. 28). Podobno oblikovana ustja loncev so

35 Tipološka preglednica stratigrafske enote SE 1.

najdena na slovenskem prostoru med drugim v Stični v sondah 18 in 19 na prečnem nasipu gradišča (Teržan 1994, 122, t. 6: 9; t. 7: 11) in naselbinskih plasteh (Frey 1969, 17, 18, sl. 3: 10), Trnavi (Novšak *et al.* 2006, kat. št. 85, 50 – grafitna lončarska masa), Šmatevžu (Tica 2007, kat. št. 92 – grafitna lončarska masa) ter v Slivnici (Strmčnik Gulič 2000, t. 109: 1; t. 277: 1), kjer je dokazana poselitev teh naselbin tudi še v poznolatskem času.

Odlomek sklede **G452** (sl. 35) je izdelan iz zelo fino prečiščene negrafitne lončarske mase. Rob ustja ni ohranjen. Po vsej verjetnosti gre za tip plitve sklede z bolj ali manj izvihanim, rahlo odebeljenim robom ustja in ravnim ali vbo-klim dnom. Podobna skleda je najdena v lisi 8 v naselbini Mannersdorf v Avstriji, kjer jo srečamo skupaj z loncem z identično oblikovanim robom ustja, kot ga ima naš lonec **G454** (sl. 35), ki je časovno postavljena v Lt C2 in prehod Lt D. Skleda podobnih značilnosti je zastopana tudi v lončeninskem zbiru naselbine Manching na Bavarskem, ki sodi v Lt C2, Lt D (Kappel 1969, 12, t. 30: 761). Med slovenskimi primerki skled imajo oblikovno podobne sklede na prehodu v rame dva žlebiča. Ta tip skled se pojavlja tako v naselbinskih kontekstih npr. Slivnice (Strmčnik Gulič 2000, t. 377: 1), v Spodnji Hajdini pri Ptujju (Tomanič Jevremov, Guštin 1996, sl. 5: 4, 5; sl. 6: 4, 6), pa tudi v grobišču npr. v Skorbi (Pahič 1966, t. 14: 6), ki sodijo v čas mlajšega srednjega latena (Lt C2) oziroma na prehod v pozni laten.

Odlomek lonca **G458** (sl. 35) z izvihanim ustjem in plitvi-mi horizontalnimi kanelurami na ramenu lahko pripišemo kuhinjskim loncem, značilnim za latenskodobne naselbinske plasti. Izdelani so prostoročno z dodelavo na lončarskem vretenu. Pogostejši okras na loncih tega tipa je metličenje ali glavničenje, ki ga kot izrazito domorodno tradicijo lahko sledimo še naprej na grobi rimskodobni keramiki 1. in 2. stoletja n. št. Na odlomku lonca **G458** je izdelan okras v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja.

Pomembna je najdba ulitega bronastega jermenskega zaključka **G459** (sl. 35), ki sodi v poznolatski čas. Jermenske zaključke iz poznolatskega obdobja poznamo v Sloveniji še s Sv. Ane nad Vrhpečjo (Dular *et al.* 1991, 80, t. 10: 17), Ljubljane (Puš 1966, sl. 2) in Celja (Lazar 1996, 291, t. 2: 18). Božič vidi za njih vzporednice v srednji Evropi in meni, da je mokronoška skupina tudi v poznem latenu v pretežni meri ohranila srednjeevropski pečat, kljub vplivom iz severne Italije in viniške skupine (Božič 1993, 143, 145).

Tehnološka opredelitev keramičnega gradiva ter korelacija tehnologije in tipologije keramičnega zbira SE 1 (sl. 39)

V keramičnem zbiru stratigrafske enote SE 1 so bile dokumentirane štiri različne lončarske mase z oznakami LM09 do LM12. Na sl. 37a–b je predstavljen kratek opis lončarskih mas. Tri lončarske mase sodijo v skupino kremenovih lončarskih mas (LM08–LM11, negrafitne). Lončarska masa z oznako LM12 pa sodi v skupino grafitnih lončarskih mas. Iz te lončarske mase je izdelan lonec **G454** + **G455**, ki je izdelan na vretenu na ročni pogon, žgan redukcijsko in okrašen v tehniki glavničenja. Lončarski masi LM09 in LM10 sodita v skupino zelo fino zrnatih kremenovih lončarskih mas. Iz lončarske mase LM09 sta izdelana lonec **G456** in skleda **G452**. Obe posodi sta izdelani na vretenu, lonec je žgan redukcijsko, skleda pa oksidacijsko. Skleda **G453** je izdelana na vretenu iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase LM10, žgana je oksidacijsko. Lonec **G458** je izdelan z obvrtenjem, prostoročno z dodelavo na vretenu iz fino zrnate kremenove lončarske mase LM11, žgan je redukcijsko in okrašen v tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja.

Med dokumentiranimi motivi stratigrafske enote SE 1 je prisotna le ena oblika motiva, ki jo lahko z gotovostjo uvrstimo v skupino linijskih motivov. Gre za nize vzporednih horizontalnih linij, razporejenih na trupu posode (**G458**). Glede na stopnjo ohranjenosti odlomka (**G455**, za katerega je ugotovljeno, da sodi h **G454**), bi lahko sklepali, da gre za vertikalno glavničenje površine. Oba motiva sta izdelana v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja (**G458**) oziroma varianti glavničenja (**G454** + **G455**).

5 Analize

5.1 Makroskopska tehnološka analiza prve in druge poselitvene faze ter stratigrafske enote SE 1

5.1.1 Makroskopska tehnološka analiza keramičnega zbira prve poselitvene faze

Makroskopska tehnološka analiza najdišča Col 1 je izdelana le na keramičnem gradivu, predstavljenem v katalogu gradiva I. in II. poselitvene faze in stratigrafske enote SE 1. Značilnosti keramične produkcije so bile opazovane za vsako poselitveno fazo posebej. Prva poselitvena faza je pripisana časovnemu razdobju druge polovice 44. stoletja pr. n. št., drugo poselitveno fazo pa se umešča v žarnogrobiščno obdobje (Ha A2 in Ha B), medtem ko so v stratigrafski enoti SE 1 prisotne tako pozno latenske kot zgodnje rimskodobne črepinje.

Vsi tehnološki podatki tipološko opredeljive lončenine so v celoti predstavljeni na **sl. 37** (I. poselitvena faza), **sl. 31** (II. poselitvena faza in SE 1) in v kataloških opisih gradiva. Splošni pregled tehnoloških značilnosti keramičnih zbirov I. poselitvene faze (SE 11), II. poselitvene faze (SE 2/1 in SE 2) ter stratigrafske enote SE 1 je predstavljen na **sl. 38**. Na **sl. 36a–b** so predstavljene lončarske mase obeh poselitvenih faz in stratigrafske enote SE 1. Tipološke preglednice tipov (oblikovni tipi) prinašajo **sl. 24a–c** (I. poselitvena faza), **sl. 32** (II. poselitvena faza) in **sl. 35** (SE 1), tabele gradiva kot tudi kataloški opisi gradiva. Deleže določljivih vrsti keramičnih (in kovinskih za SE 1) izdelkov prinašajo **sl. 23, 31, 34**.

Metoda dela

Makroskopska analiza keramičnih zbirov najdišča Col 1 (na 189 odlomkih posod: iz SE 11 156 odlomkov posod; SE 2/1 23 odlomkov posod; SE 2 pet odlomkov posod in SE 1 pet odlomkov posod) je izdelana po kriterijih, ki so predstavljeni v knjigi *Keramika* (Horvat 1999, 107–143). Spremenljivke, s katerimi so natančno definirane tehnološke značilnosti lončenine, so kodirane z alfanumeričnimi vrednostmi. Vsi deskriptorji, ki so uporabljeni pri kodiranju, so navedeni v navodilih za tehnologijo lončenine (Navodila I) v prej

omenjeni knjigi. Vsi pridobljeni podatki so podani že na zgoraj omenjenih slikah.

Izdelana je makroskopska analiza lončarskih mas (oznaka LM). Vsaki lončarski masi so določene sestavine lončarskih mas, velikost in pogostnost posameznih zrn sestavih (t. i. razširjena koda lončarskih mas, npr. A22; A13; C11) in določena oznaka lončarskih mas (indeks lončarskih mas npr. LM01).

Zrnavost je določena glede na velikost in pogostnost evidentiranih zrn v posamezni lončarski masi. Pri skupinah lončarskih masah (zelo fino zrnatih, fino zrnatih, drobnozrnatih in grobozrnatih) se je pokazala potreba po delitvi vsake skupine na dve podskupini, in sicer na: lončarsko maso brez vsebnosti zrn kremenca (oziroma kalcijevega karbonata) večje zrnivosti (1. podskupina, oznaka podskupine je arabska številka, npr. zr. 1) od lončarskih mas z vsebnostjo zrn kremenca oziroma kalcijevega karbonata večje zrnivosti (2. podskupina, oznaka podskupine dobi poleg arabske številke še zvezdico, npr. 1*. Z rni večje zrnivosti so mišljena drobna zrnca velikosti zrn od 0,51 do 2,00 mm, groba zrnca velikosti zrn od 2,01 do 3,00 mm ali zelo groba zrnca velikosti zrn nad 3,00 mm. Groba zrnca večje zrnivosti dajejo tem lončarskim izdelkom bolj grob videz. Včasih dobimo občutek, da je površina raskava. Ta pojav je opazen tudi na lončenini drugih časovnih obdobj (npr. zgodnjerednjeveškega in visokosrednjeveškega obdobja).

Izjemo predstavlja prva podskupina zelo fino zrnatih lončarskih mas, oznaka podskupine, koda zrnivosti 1. Izjemoma so tej podskupini priključene (zaradi zrn v velikosti od 0,25 do 0,50 mm) tudi zelo fino zrnate lončarske mase (lončarske mase z oznakami od LM13 do LM21) s povišano vsebnostjo zrn fine zrnivosti označene s kodo zrnivosti 1**.

Primer 1: za zelo fino zrnate lončarske mase prve podskupine – koda zrnivosti 1

Prvo podskupino zelo fino zrnatih lončarskih mas predstavljajo lončarske mase brez vsebnosti posameznih zrn večje zrnivosti (npr. koda lončarske mase A13; C11; oznaka lončarske mase (LM01); zrnavostna skupina – zelo fino zrnata; prva podskupina – oznaka zr. 1; opis lončarske mase – zelo fino zrnata kremenova lončarska masa (LM01) s sestavinami kremenca (1) in sljude (1). Tej podskupini (torej podskupini

skodo zrnivosti 1) so prištete tudi zelo finozrnate lončarske mase s posameznimi zrni fine zrnivosti (npr. koda lončarske mase A21; A13; C11; oznaka lončarske mase (LM02)); zrnivostna skupina – zelo finozrnata; oznaka zrnivosti zr. 1** (lončarske mase z oznako od LM13 do LM21 zaradi vsebnosti kremenovih zrn večje zrnivosti npr. A21 pridamo arabski številki dve zvezdici (**); opis lončarske mase – zelo finozrnata kremenova lončarska masa (LM02) s posameznimi zrni kremenova fine zrnivosti; s sestavinami kremenova (2, 1) in sljude (1).

Primer 2: za drugo podskupino drobnozrnatih kremenovih lončarskih mas koda zrnivosti 2*

Drugo podskupino drobnozrnatih lončarskih mas z vsebnostjo posameznih zrn večje zrnivosti – v našem primeru grobe in drobne (npr. koda lončarske mase A41; A31; A22; A13; C11; oznaka lončarske mase (LM03)); zrnivostna skupina – drobnozrnata; druga podskupina – oznaka podskupine zr. 2* (zaradi vsebnosti kremenovih zrn grobe (4) in drobne (3) zrnivosti pridamo arabski številki 2 *); opis lončarske mase – finozrnata kremenova lončarska masa (LM03), s posameznimi zrni kremenova grobe in drobne zrnivosti; s sestavinami kremenova (3, 2, 1) in sljude (1).

Poleg lončarskih mas so bili določeni še način oblikovanja posod, način dodelave površine, tehnologija okrasa, trdotna način žganja in barva površine. S statistično obdelavo pridobljenih podatkov je bila izdelana osnovna opredelitev tehnoloških značilnosti keramičnih zbiring obih poselitvenih faz in plasti stratigrafske enote SE 1.

Na ravni najdišča je s pomočjo rezultatov, pridobljenih z makroskopsko analizo, izpeljano ovrednotenje rezultatov le po posameznih stratigrafskih enotah. Zaradi občutnih razlik v deležih v makroskopsko analizo zajetih keramičnih izdelkov v posameznih stratigrafskih enotah ni bila izpeljana medsebojna primerjava le-teh (rezultati bi bili nerelevantni).

Pri opredeljevanju lončarske produkcije predstavljajo lončarske mase pomemben dejavnik. Ko govorimo o lončarskih masah, imamo v mislih že delno predelano naravno glino, torej gre za lončarske mase, ki so že produkt lončarja. Pri analizi lončarskih mas na makroskopski ravni predstavljajo osnovne sestavine kremen, kalcijev karbonat, sljuda, železovi oksidi in organske sestavine, kot tudi zrnivost, osnovo za grupiranje lončarskih mas v osnovne skupine in podskupine, ki predstavljajo dobro osnovo za optično mikroskopijo, s pomočjo katere potem lahko ugotovljamo, kaj je bilo naravni glini dodano in ali je bila glina čiščena. Ta analiza za lončenino najdišča Col 1 žal ni bila izdelana.

V kontekstih I. poselitvene faze najdišča Col 1 je bilo dokumentiranih 48 lončarskih mas z oznakami od LM01 do

LM48. Seznam s kratkim opisom lončarskih mas je predstavljen na **sl. 36a–b**.

Vse lončarske mase sodijo v osnovno skupino kremenovih lončarskih mas (koda A). Lončarske mase z vsebnostjo kalcijevega karbonata (koda B) oziroma lončarske mase z vsebnostjo kremenova in kalcijevega karbonata (koda AB) so popolnoma odsotne. Ob upoštevanju kode osnovnih sestavin; kremenova (koda A), sljude (koda C), organskih sestavin (koda D), železovih oksidov (koda E) in nedefinirane sestavine z oznako L se število lončarskih mas na podlagi makroskopskega opazovanja skrči na pet skupin. Najpogostejše so lončarske mase s kodo osnovnih sestavin ACE (25 LM). Razmeroma pogoste so tudi lončarske mase z vsebnostjo AC (13 LM). Posebnost med lončarskimi masami predstavlja LM22 s sestavino z oznako L, te sestavine na makroskopski ravni raziskav ni mogoče definirati. Pojavnost lončarskih mas z vsebnostjo organskih sestavin, skupina lončarskih mas z vsebnostjo ACD (2 LM) oziroma ACDE (7 LM) je razmeroma redka (**sl. 38**).

Delitev lončarskih mas na lončarske mase s povišano vsebnostjo sljude (koda C) oziroma železovih oksidov (koda E) oziroma sljude in železovih oksidov (EC) in t. i. običajne lončarske mase se je pri vseh dosedanjih analizah keramičnih zbiring na makroskopski ravni izkazala za upravičeno. Pri lončarskih masah s povišano vsebnostjo sljude, sljude in železovih oksidov oziroma samo železovih oksidov mora pogostnost osnovne sestavine (torej C, CE, E) doseči vrednost 2 (zmerna) oziroma 3 (obilna). Pri običajnih lončarskih masah pa je pogostnost prej omenjenih sestavin redka (koda 1). Lončarske mase s povišano vsebnostjo sljude oziroma železovih oksidov kažejo morda na eni strani na uporabo druge izvorne gline (kot surovine) pri izdelavi keramičnih izdelkov oziroma na izdelavo posebnih oblikovnih tipov oziroma lončarskih izdelkov, za katere je bila uporabljena (pri izdelavi) posebna vrsta lončarskih mas. Povišana vsebnost sljude (koda C) je opažena pri 25 zelo finozrnatih kremenovih lončarskih masah, kar predstavlja več kot polovico vseh lončarskih mas keramičnega zbiringa. Sorazmerno visok delež (9 LM) imajo tudi lončarske mase s povišano vsebnostjo sljude in železovih oksidov (koda CE). Redke so lončarske mase s povišano vsebnostjo železovih oksidov (koda E, 3 LM) (**sl. 38**).

Zelo finozrnate kremenove lončarske mase s povišano vsebnostjo sestavin sljude (25 lončarskih mas), železovih oksidov ter sljude (osem lončarskih mas) in železovih oksidov (štiri lončarske mase) (**sl. 38**) so uporabljene za izdelavo univerzalnih nizkih (odprtih posod) keramičnih oblik, ki zaradi svoje odprtosti omogočajo aktivnosti, kot so

ogledovanje vsebine, sušenje vsebine, pa tudi serviranje. V arheološki literaturi je za ta tip posodja uveljavljen termin fino posodje. V keramičnem zbiru Col 1 je izdelana iz tovrstnih lončarskih mas 101 posoda (sl. 38), in sicer: krožniki (trije primeri), posode na nogi (sedem primerov), sklede z izlivom (sedem primerov), sklede na nogi (devet primerov), sklede (sedem primerov) vse sklede s prstanastim dnom (trije primeri) in 18 fragmentov posod, katerih osnovna oblika ni določljiva. Poleg nizkih posod sodijo v to skupino še lonci (pet primerov) in vsi vrči (23 primerov), ki se od nizkih posod razlikujejo tudi po funkcionalnosti, saj zožitev odprtine (vrat) pripomore k ohranjanju vsebine. Lončarske izdelke, izdelane iz lončarskih mas s povišano vsebnostjo sljude in železovih oksidov, dopolnjujejo še kozarci (dva primera) in skodelice (štirje primeri), ki jih po funkcionalno-oblikovnih značilnostih uvrščamo v 2. oblikovno skupino. Preseneča tudi prisotnost visokega števila zajemalk (osem primerkov od devetih). Iz običajnih (sl. 36a–b, 36) zelo fino zrnatih (LM39), fino zrnatih (LM24, LM29, LM30), drobnozrnatih (LM41, LM42, LM47) in grobozrnatih (LM44, LM48) kremenovih lončarskih mas so izdelani predvsem lonci (16 primerov), sklede (štirje primerki), skodelica. Iz običajne lončarske mase sta izdelana še predilno vretence in keramični svitek. Posebnost med lončarskimi izdelki predstavlja zajemalka (G152), ki je izdelana iz povsem svojevrstne lončarske mase (s sestavino L – LM22).

Zrnavost LM

Z vidika zrnavosti so lončarske mase (sl. 38) Cola 1 razvrščene v štiri različne zrnavostne skupine. Zelo fino zrnate (velikost zrnca 0,25 mm), fino zrnate (vel. zrnca od 0,26 do 0,50 mm), drobnozrnate (velikost zrnca od 0,51 do 2,00 mm) in grobozrnate (vel. zrnca od 2,01 do 3,00 mm). Zrnavost bistveno vpliva na linearni skrčček, sušenje, trdnost in odpornost proti zmrzovanju. Zelo grobozrnatih lončarskih mas ni, prevladujoče so zelo fino zrnate lončarske mase, saj je mednje uvrščenih kar 32 lončarskih mas. Med drobnozrnate lončarske mase sodi osem lončarskih mas. Šest lončarskih mas je uvrščenih med fino zrnate in dve med grobozrnate.

Opazovanje zrnavosti na ravni celotnega zbira je ponudilo zanimive izsledke. Značilna je prevladujoča uporaba zelo fino zrnatih lončarskih mas v I. poselitveni fazi. Zrnavost lončarskih mas se pri posameznih osnovnih oblikah odraža različno.

Največ keramičnih izdelkov je izdelanih iz zelo fino zrnatih lončarskih mas brez posameznih zrn večje zrnavosti – koda zrnavosti 1 (LM01 do LM12 in pridružene zelo fino zrnate lončarske mase s povišano vsebnostjo zrn fine zrnavosti LM13–LM28, LM39, LM40, LM45, LM46). Skupno

je izdelanih 63 keramičnih izdelkov (43 tipološko opredeljivih posod, tri specialne oblike in 17 delno opredeljivih fragmentov, katerim je določen le eden od odsekov posode). Iz lončarskih mas s kodo zrnavosti 1 so izdelani: dva krožnika, dve skledi s prstanastim dnom, 10 skled na nogi, štirje lonci, 22 vrčev (od skupno 23) in tri skodelice. Od izdelkov, uvrščenih med specialne keramične oblike, so izdelane dve zajemalki in keramična ploščica. Delno opredeljivih izdelkov, izdelanih iz lončarskih mas s kodo zrnavosti 1, je 17 (sl. 37).

Iz zelo fino zrnatih lončarskih mas s posameznimi zrn večje zrnavosti (ali drobne ali drobne in fine zrnavosti ali zelo grobe, drobne in fine zrnavosti) – koda zrnavosti 1* (lončarske mase z oznako LM13–LM28, LM39, LM40, LM45, LM46) je bilo izdelanih 28 keramičnih izdelkov (12 tipološko opredeljivih, štiri specialne keramične oblike in 12 delno opredeljivih fragmentov, katerim je določljiv le eden od odsekov posode). Iz lončarskih mas, uvrščenih v skupino zrnavosti 1*, so izdelani: pet skled, skleda s prstanastim dnom, štirje lonci, vrč, skodelica, štiri zajemalke iz skupine specialnih keramičnih oblik in 12 fragmentov z delno opredeljivim enim od odsekov posode (sl. 37).

Izdelkov iz fino zrnatih lončarskih mas s kodo zrnavosti 2 ni bilo evidentiranih. Sorazmerno visok delež (35 keramičnih izdelkov oziroma 22,4 %) pa so dosegli izdelki, izdelani iz fino zrnatih lončarskih mas s posameznimi zrn drobne zrnavosti – koda zrnavosti 2* (lončarske mase z oznako LM29–LM34). Med vsemi lončarskimi masami je iz lončarske mase z oznako LM29 izdelanih največ keramičnih izdelkov – kar 17. Največ je izdelanih devet loncev, dva kozarca, krožnik, skodela, skleda in skodelica. Od specialnih keramičnih oblik sta bili izdelani dve zajemalki, predilno vretence in keramični svitek. Poleg prej omenjenih izdelkov dosežejo precej visok delež tudi fragmenti z delno opredeljivim enim od odsekov posode (16 primerkov posod, sl. 37).

Manjši delež keramičnih izdelkov je izdelan iz drobnozrnatih kremenovih lončarskih mas. Od tipološko opredeljivih oblik (posod) so bile uporabljene drobnozrnate lončarske mase le za izdelavo skled in loncev. Tako so iz drobnozrnatih lončarskih mas brez posameznih zrn večje zrnavosti – koda zrnavosti 3 (lončarske mase z oznako LM35–LM38) izdelani le dve skledi in lonec, osem keramičnih izdelkov nedoločljive oblike in zajemalka iz skupine specialnih keramičnih izdelkov. Lončarske mase iz skupine drobnozrnatih lončarskih mas s posameznimi zrn večje zrnavosti – koda zrnavosti 3* (tokrat grobe in zelo grobe zrnavosti – lončarske mase z oznako LM41–LM43, LM47) so uporabljene za izdelavo sklede in štirih loncev. Evidentirane so bile še pri izdelavi šestih fragmentov, katerim je bil določljiv le eden od odsekov posode (sl. 37).

Redko so uporabljene grobozrnate kremenove lončarske mase. Iz skupine grobozrnatih lončarskih mas brez posameznih zrn večje zrnivosti, koda zrnivosti 4 (lončarska masa z oznako LM44), je izdelana le skleda (**G13**). Nizek delež zavzemajo tudi grobozrnate lončarske mase zrnavostne skupine 4* s posameznimi zrni kremenova zelo grobe zrnivosti (lončarska masa z oznako LM48) – uporabljene so bile pri izdelavi štirih loncev in skleda ter fragmenta posode z določljivim enim odsekom (**sl. 37**).

Med evidentiranimi lončarskimi masami je največ izdelkov izdelanih iz lončarske mase z oznako LM29 iz skupine fino-zrnatih lončarskih mas s posameznimi zrni drobne zrnivosti (koda zrnivosti 2*). Razen enega (**G95**) so bili vsi preostali vrči izdelani (22 primerkov) iz zelo fino-zrnatih lončarskih mas brez posameznih zrn večje zrnivosti zrnavostne skupine s kodo zrnivosti 1 (sedem vrčev iz LM14, pet vrčev iz LM17 in LM03, dva vrča iz LM10 in vrč iz LM05, LM06, in LM07). Zelo fino-zrnate lončarske mase zrnavostne skupine s kodo zrnivosti 1 so bile uporabljene tudi za izdelavo vseh skled na nogi in posod na nogi (fragmenti, ki posredno kažejo, da gre za posode na nogi), dveh krožnikov, dveh skled s prstanastim dnom, treh skodelic in samo štirih loncev (**sl. 36**). Skleda so izdelane iz zelo fino-zrnatih lončarskih mas kode zrnivosti 1*, fino-zrnatih lončarskih mas kode zrnivosti 2*, drobnozrnatih lončarskih mas kode zrnivosti 3 in kode zrnivosti 3*, ter grobozrnatih lončarskih mas kode zrnivosti 4 in kode zrnivosti 4* – fino-zrnata lončarska masa kode zrnivosti 1 ni bila uporabljena za izdelavo nobene skleda. Vedno je bila uporabljena drugačna lončarska masa (LM23, LM27, LM39, LM40, LM46, LM29, LM43, LM44, LM48), le iz LM36 sta bili izdelani dve skledi. Lonci so bili izdelani iz vseh zrnavostnih skupin, najpogosteje pa iz zelo fino-zrnatih lončarskih mas s posameznimi zrni drobne zrnivosti – koda zrnivosti 2* (šestkrat iz lončarske mase z oznako LM29 in po dvakrat iz lončarske mase z oznako LM33 in enkrat iz LM30).

Obdelava površine

Opažanja so zelo zanimiva tudi pri ugotavljanju pojavnosti in pogostnosti načina obdelave površine lončarskih izdelkov (**sl. 38**). Največji delež, kar 98 (od 156 v analizo zajetih) keramičnih izdelkov I. poselitvene faze ima po končani obdelavi površino gladko – nepravilnosti na površini so zabrisane, včasih so opazne sledi zagladitve. Na 28 izdelkih je ugotovljena groba površina tako na notranji kot zunanji površini – površina teh izdelkov je neravna, glina je zaravnana le med grobimi zrni, na otip je ostra. Izdelkov s polirano površino je le osem – površina je enakomerno zagljena (spolirana), brez nepravilnosti. Kombiniran način obdelave površine,

pri katerem sta notranja in zunanja površina izdelka različno dodelani, je prepoznan na 30 izdelkih. Najpogosteje je evidentirana kombinacija grobe površine na notranji in gladke na zunanji površini (24 primerkov), v dveh primerih je prepoznana kombinacija gladke na notranji in grobe na zunanji površini ter le na enem izdelku kombinacija gladke na notranji in spolirane na zunanji površini.

Največ različnih načinov obdelave površine (**sl. 37**) je prisotnih pri loncih (štirje načini) in skledah (trije načini). Prevladujoč kombiniran grobo-gladek način obdelave površine je dokumentiran pri 12 loncih – pri tem je potrebno poudariti, da je groba površina kot tehnika dodelave površine prisotna vedno na notranji površini. Loncev z obojestransko grobo (pet loncev) in obojestransko gladko površino (osem loncev) je manj, le na enem loncu je uporabljena najbolj dovršena tehnika obdelave površine, in sicer obojestransko poliranje. Po obdelavi površine izstopajo tudi vrči. Največkrat je zabeležena tehnika obojestranskega glajenja (16 vrčev). Polirano površino tako na zunanji kot notranji površini ima sedem vrčev. Trije načini obdelave površine so zapaženi tudi pri skledah, in sicer: obojestransko gladko (devet primerkov), grob (en primerek) in kombiniran gladko/grob (en primerek) način. Pri vseh ostalih osnovnih oblikah, tj. kozarcu (dva primerka), krožniku (trije primerki), posodah na nogi (14 primerkov – enkrat kombiniran groba-gladka), skledah na nogi (deset primerkov), skodelici (pet primerkov) in zajemalkah (osem primerkov – enkrat obojestransko groba) prevladuje gladka površina tako na notranji kot zunanji površini.

Še vedno je prisoten visok delež posod z glinenim premazom (rdeče in rjave barve). Pojavlja se skoraj na četrtini izdelkov, nadaljevanje neolitske tradicije.

Premazovanje površine lončarskih izdelkov je na najdišču Col 1 razmeroma pogosto. V celotnem keramičnem zbiru se pojavlja glineni premaz na površini 42 posod in to v sedmih različnih barvnih tonih (**sl. 38**). Najpogostejši so glineni premazi rdeče (20 posod) in rjave (15 posod) barve. Delež premazov temno rdeče (ena posoda), rdečkaste (tri posode), rdečkasto sive (ena posoda) in svetlo rjave barve (ena posoda) je skromen. Kombinacija rdečkasto-rdeče barve premaza (rdečkasta na notranji, rdeča na zunanji površini) se pojavlja na eni posodi. Z glinenim premazom sta premazani obe površini (23 posod) ali pa le zunanja (20 posod) ali notranja površina (ena posoda).

Z glinenim premazom (**sl. 38**) je prevlečena površina lončarskih izdelkov izdelanih iz zelo fino-zrnatih kremenovih lončarskih mas. Izjemo predstavlja skleda z izlivom s pregrado (**G13**), ki je izdelana iz grobozrnate kremenove

lončarske mase. Zanimiva je korelacija premazov z osnovnimi oblikami. Premazi so prisotni na vseh skledah na nogi (deset skled) in 14 posodah na nogi (G35 nima premaza), kot tudi na vseh treh krožnikih, na treh skledah s prstanastim dnom, na odlomku ustja z ostenjem. Zelo zanimiva je korelacija premaza z vrči. Na splošno je za vrče značilno, da so žgani redukcijsko oziroma oksidacijsko in v končni fazi v redukcijski atmosferi, torej je njihova površina sive oziroma sivo-črne barve. Na najdišču Col 1 pa se na šestih vrčih pojavlja premaz rjave (štirikrat), svetlo rjave (enkrat) in rdečkasto sive (enkrat) barve. Glineni premaz je prisoten tudi keramični ploščici.

Še vedno prevladuje neokrašena keramika (101 izdelek). Okrašenih je le 55 keramičnih izdelkov I. poselitvene faze. Dokumentirane so tri osnovne tehnike okrasa, ki so uporabljene samostojno ali v kombinaciji z drugimi tehnikami. Prevladuje osnovna tehnika vrezovanja z variantami pravega vreza (štirje primeri), žlebljenja (15 primerov), kaneliranja (trije primeri) in le enkrat dolbljenja. Tehniki vtiskovanja in apliciranja redko nastopata samostojno (odtis šila s štirimi primeri in ročno oblikovana aplika v dveh primerih). Pogosta je kombinacija tehnike vrezovanja ali vtiskovanja s tehniko odtisa šila (s 13 primeri, nadaljevanje neolitske tradicije). Prvič se v I. poselitveni fazi kot varianta tehnike vtiskovanja pojavi vtiskovanje z orodjem z ovalno, kroglasto ali nepravilno kroglasto prirejeno obliko zaključka, novost, ki jo prvič zasledimo v drugi polovici 44. stoletja pr. n. št. Ta tehnika lahko nastopa samostojno (v enem primeru), pogosteje v kombinaciji z drugo tehniko – s tehniko pravega vreza (v enem primeru), po dvakrat s tehniko žlebljenja in kaneliranja (sl. 38).

Med keramičnimi izdelki I. poselitvene faze sta lonec (25 primerov) in vrč (19 primerov) najpogosteje okrašena lončarska izdelka. Okras se pojavlja le še na skledah (štirje primeri) in skodelicah (štirje primeri) (sl. 37).

Na keramičnih izdelkih je prepoznanih šest različnih načinov žganja (sl. 38). Keramično produkcijo poleg prevladujočega nepopolno oksidacijskega načina žganja, katerega odstotkovni delež presega 41 % (65 posod), zaznamuje predvsem razmeroma pogosta uporaba redukcijskega načina žganja (14 posod oziroma 8,9 %) in oksidacijskega žganja z redukcijsko atmosfero v končni fazi (14 posod oziroma 9 % delež). Visok delež, 45 posod oziroma 28,8 %, ima tudi oksidacijsko žganje. Na 8,9 % lončenine (14 posodah) je zabeleženo tudi redukcijsko žganje z oksidacijsko atmosfero v končni fazi. Z minimalnim deležem, in sicer z 2,5 % (oziroma štirih posodah), je prisotno nepopolno oksidacijsko žganje z dimljenjem v končni fazi.

Največ različnih načinov žganja (sl. 37) je prisotnih pri vrčih (vseh šest) in zajemalkah (štirje načini). Večina vrčev je žganih redukcijsko (šest primerkov) oziroma je uporabljeno oksidacijsko žganje z redukcijsko atmosfero v končni fazi (11 primerkov). Nepopolno oksidacijsko žganje z dimljenjem v končni fazi je prepoznano pri treh vrčih. Štirje vrči so žgani nepopolno oksidacijsko. Popolna oksidacija je zabeležena le pri treh vrčih, oblika redukcijskega žganja z oksidacijsko atmosfero v končni fazi pa je prepoznana le pri enem vrču. V postopku izdelave zajemalk so zabeleženi štirje različni načini žganja. Po trikrat je uporabljeno oksidacijsko in redukcijsko žganje, po dvakrat nepopolno oksidacijsko in na eni zajemalki oblika oksidacijskega žganja z redukcijsko atmosfero v končni fazi. Drugo skupino posod s po tremi različnimi oblikami žganja tvorijo skleda in skleda na nogi oziroma posode na nogi. Pri teh oblikah posod se pojavlja oksidacijsko, redukcijsko z oksidacijsko atmosfero v končni fazi in nepopolno oksidacijsko žganje v različnih deležih (glej sl. 36). Lonci so praviloma žgani oksidacijsko (15 od 26), visok delež dosega tudi nepopolno oksidacijsko žganje (osem loncev), minimalno pa je uporabljen redukcijski način žganja (trije lonci). Pri vseh treh skodelicah je prepoznano redukcijsko žganje z oksidacijsko atmosfero v končni, po enkrat pa oksidacijsko in nepopolno oksidacijsko žganje z dimljenjem v končni. Oba kozarca sta žgana oksidacijsko. Pri krožnikih pa je enkrat zabeleženo oksidacijsko in enkrat nepopolno oksidacijsko žganje.

Podobno kot ostale tehnološke lastnosti je lahko tudi trdota (sl. 38) pomemben dejavnik pri ugotavljanju določene lončarske produkcije. Lončenina stratigrafske enote SE 11 je umeščena v štiri trdotne skupine. Lončarski izdelki najdišča Col 1 sodijo večinoma med trdo keramiko (trdotna skupina 2 – trdotna stopnja po Mohsu 3, 4). To stopnjo trdote ima 116 (oziroma 74,3 %) lončarskih izdelkov keramičnega zbira. V manjši meri sta zastopani trdotna skupina 3, zelo trda keramika, in sicer na 25 posodah (oziroma 16 % – trdotna stopnja po Mohsu 5, 6) in trdotna skupina 4 na 14 posodah (oziroma 8,9 %, trdotna stopnja po Mohsu 7–9). Trdotna stopnja 1 (trdotna skupina 1. in 2. stopnja po Mohsu) je zabeležena le enkrat (pri vrču G91).

Zanimiva je primerjava trdotnih skupin z osnovnimi oblikami zastopanimi v keramičnem zbiru (sl. 33). Krožniki, posode na nogi, skleda na nogi, skodele in skodelice imajo stopnjo trdote 2 – sodijo torej med trdo keramiko. Stopnja trdote 2 in 3 se pojavlja na čašah in skledah. Med osnovnimi oblikami se največja raznolikost glede trdote kaže pri loncih, pri katerih so zastopane tri trdotne stopnje: 20 loncev ima trdotno stopnjo 2 (sodijo torej med trdo keramiko). Po trije lonci imajo stopnjo trdote 3 (zelo trda) in stopnjo trdote 4

(izredno trda). Na enem izmed vrčev je analiza trdote pokazala stopnjo trdote 1 (mehka), medtem ko ima preostalih 22 vrčev stopnjo trdote 2 (torej so uvrščeni med trdo keramiko).

Na lončarskih izdelkih (na zunanji in notranji površini) I. poselitvene faze prevladujejo svetlo rjava (34 posod), siva (21 posod) in sivo-črna (14 posod) barva površine. Rdečkaste odtenke ima 8 posod, rdečo pa 23. Manj pogoste so posode, ki imajo na notranji površini drugačno barvo kot na zunanji – najpogostejša je kombinacija rdeče/svetlo rjava (sedem posod) barve, rdeče/rdečkasto sive (štiri posode), rdeče/rdečkaste (tri posode), kombinacije ostalih barv se pojavljajo po enkrat.

5.1.2 Tehnološke značilnosti zvrsti keramičnih izdelkov II. poselitvene faze

Pri predstavitvi tehnoloških značilnosti zvrsti keramičnih izdelkov II. poselitvene faze so rezultati obeh stratigrafskih enot SE 2/1 in SE 2 obravnavani kot celota (sl. 39).

Vsi tehnološki podatki tipološko opredeljive lončenine so v celoti predstavljeni na sl. 38, 39; lončarske mase na sl. 36a–b; tipološke preglednice na sl. 32, deleže določljivih zvrsti na sl. 34.

V keramičnem zbiru II. poselitvene faze, v stratigrafskih enotah SE 2/1 in SE 2, je bilo dokumentiranih osem različnih lončarskih mas z oznakami od LM01 do LM08. Na sl. 36a–b je predstavljen seznam lončarskih mas s kratkim opisom. Najpogostejša je uporaba lončarskih mas z oznako LM03 in LM05, iz vsake je bilo izdelanih po sedem izdelkov.

V keramičnem zbiru II. poselitvene faze so popolnoma odsotne lončarske mase s povišano vsebnostjo železovih oksidov.

Vse lončarske mase sodijo v skupino kremenovih lončarskih mas. Prav tako kot za I. poselitveno fazo velja tudi za II. poselitveno fazo popolna odsotnost karbonatnih oziroma kremenokarbonatnih lončarskih mas.

Ob upoštevanju kode osnovnih sestavin izstopa le lončarska masa LM01 z oznako J, za katero na makroskopski ravni raziskav ni mogoče določiti vrste sestavine. V vseh ostalih lončarskih masah so dokumentirane sestavine: kremen (koda A), sljuda (koda C), organske sestavine (koda D) in železovi oksidi (koda E).

Najpogostejše so lončarske mase s kodo osnovnih sestavin ACDE (4 LM) in ACE (4 LM). S po dvema lončarskima masama sledi skupina lončarskih mas z vsebnostjo ACD in

AC. Posebnost med lončarskimi masami predstavlja LM22 s sestavino z oznako L – te sestavine na makroskopski ravni raziskav ni mogoče definirati (sl. 38).

Povišana vsebnost sljude (koda C) je opažena le pri lončarski masi z oznako LM02 in LM04. Preostale lončarske mase so uvrščene med običajne lončarske mase, pogostnost sljude in železovih oksidov je redka (LM01, LM03, LM05–LM08). Med običajnimi lončarskimi masami izstopa lončarska masa s sestavino J (LM01) (sl. 38).

Z vidika zrnivosti prevladujejo fino zrnate lončarske mase (LM03, LM04, LM06, LM07), sledijo jim zelo fino zrnate (LM01, LM02, LM05). Drobnozrnatim lahko pripišemo le lončarsko maso z oznako LM08.

Zelo fino zrnate lončarske mase se pojavljajo v dveh zrnavostnih skupinah oziroma oblikah, kot zelo fino zrnate lončarske mase brez zrn večje zrnivosti – koda zrnivosti 1 (LM01, LM02), ki so bile uporabljene pri izdelavi treh posod, in zelo fino zrnate lončarske mase s posameznimi zrn drobne zrnivosti – koda zrnivosti 1* (LM05), iz katere je bilo izdelanih sedem izdelkov.

Za izdelavo posod so bile največkrat uporabljene fino zrnate lončarske mase. Iz fino zrnatih lončarskih mas kode zrnivosti 2 brez posameznih zrn večje zrnivosti je bilo izdelanih osem izdelkov – največ iz lončarske mase LM03 (sedem izdelkov) in iz LM04 le en izdelek. Iz druge skupine fino zrnatih lončarskih mas s kodo zrnivosti 2* s posameznimi zrn drobne zrnivosti (LM06 in LM07) je bilo izdelanih sedem izdelkov – iz LM06 pet izdelkov in iz lončarske mase LM07 le dva izdelka.

Iz skupine drobnozrnatih lončarskih mas s kodo zrnivosti 3 brez posameznih zrn večje zrnivosti (LM08) je bil izdelan le en izdelek.

Vsi lončarski izdelki II. poselitvene faze so bili izdelani prostoročno.

Pri ugotavljanju pogostnosti načina obdelave površine lončarskih izdelkov II. poselitvene faze se je pokazalo, da ima kar 31 izdelkov (od 33 izdelkov obeh SE) gladko površino. Na površini izdelkov so vse nepravilnosti zabrisane, površina je gladka. Kombiniran način obdelave površine, pri katerem sta notranja in zunanja površina izdelka različno do delani, je prepoznan na dveh izdelkih. Kombinacija gladke na notranji in spolirane na zunanji površini je evidentirana le pri enem izdelku. Prav tako je le v enem primeru prepoznana kombinacija spolirane površine na notranji in gladke na zunanji strani (sl. 38).

Na nobenem izdelku II. poselitvene faze ni bil prepoznan glineni premaz.

V lončeninskem zbiru II. poselitvene faze je okrašenih 20 posod (od 33 primerkov). Samostojno so uporabljene tri osnovne tehnike, in sicer osnovna tehnika vrezovanja z varianto kaneliranja (v štirih primerih) ter fasetiranja (v dveh primerih) in osnovna tehnika apliciranja z varianto ročno oblikovana aplika (v dveh primerih). Kombinirana tehnika različnih načinov krašenja je zabeležena le v kombinaciji osnovnih tehnik vtiskovanja in apliciranja. Gre za odtis orodja s prirejeno konico (en primer) oziroma odtisa šila (en primer), obakrat na rebro. Na odlomku ostenja je ugotovljena kombinacija treh osnovnih tehnik, in sicer: vrezovanja, vtiskovanja in apliciranja (sl. 38, 39)

Shematični prikaz z opisi motivov (in kataloški štivilkami predmetov) II. poselitvene faze je predstavljen v preglednici motivov na sl. 33.

Zaradi fragmentarne ohranjenosti keramičnih izdelkov v II. poselitveni fazi je določitev oblike motiva bolj ko ne problematična. Med enostavnimi motivi so prepoznani linijski (koda L) in točkovni (koda E) motivi. Ugotovljeni so še linijsko organiziranimi motivi v obliki neprekinjenih trakov (koda T). Od motivov, ki jih uvrščamo med sestavljene, so ohranjeni le deli vzorca oziroma motiva, zato so le-ti uvrščeni med delno določljive motive (koda N).

Pri opazovanju pojavnosti načina žganja preseneča visok delež redukcijskega načina žganja (sedem izdelkov) oziroma oksidacijske žganja z redukcijsko atmosfero v končni fazi (dva izdelka). Največ izdelkov je žganih nepopolno oksidacijsko (17 izdelkov). Po enkrat je dokazan oksidacijski način žganja in nepopolno oksidacijsko žganje, z dimljenjem v končni fazi (sl. 38).

Lončarski izdelki obravnavanih keramičnih zbirov sodijo v trdotno skupino izredno trde keramike (trdotna skupina 4. oziroma 7.–9. stopnja po Mohsu, 27 primerov). Le odlomek ostenja (G388) ima trdotno skupino 3 (oziroma 5. in 6. po Mohsu).

Na 20 keramičnih izdelkih II. poselitvene faze se pojavlja na notranji in zunanji površini izdelkov barvni odtenek iste barve, odtenki svetlo rjave (šest izdelkov), temno rjave (pet izdelkov), sivo-črne (trije izdelki) barve površine in po dva izdelka s sivo oziroma rjavo barvo površine. Osem izdelkov ima na notranji površini drugačno barvo kot je barva zunanje površine. Najpogostejše so barvne kombinacije sive barve na notranji z odtenki svetlo rjavih, rdečkastih, temno rjavih, blede rjavih barvnih odtenkov na zunanji površini. Oziroma kombinacije svetlo rjavo/blede rjavih, rdeče-črnih oziroma rdeče/temno rjavih odtenkov barvnih kombinacij (najprej je navedena barva notranje, nato zunanje površine).

5.1.3 Tehnološke značilnosti zvrsti keramičnih izdelkov stratigrafske enote SE 1

Vsi tehnološki podatki tipološko opredeljive lončenine so v celoti predstavljeni na sl. 39 (II. poselitvene faze in SE 1) in kataloških opisih gradiva. Splošni pregled tehnoloških značilnosti keramičnih zbirov I. poselitvene faze (SE 11), II. poselitvene faze (SE 2/1 in SE 2) ter stratigrafske enote SE 1 je predstavljen na sl. 38. Na sl. 36a–b so predstavljene lončarske mase obeh poselitvenih faz in stratigrafske enote SE 1. Tipološke preglednice tipov (oblikovni tipi) prinašajo sl. 35 (SE 1), tabele gradiva kot tudi kataloški opisi gradiva. Deleže določljivih zvrsti keramičnih (in kovinskih za SE 1) izdelkov prinaša sl. 34. Ker je tipološko opredeljive lončenine v stratigrafski enoti malo (le pet izdelkov), lahko govorimo le o pojavnosti in zastopanosti tehnoloških postopkov, nemogoče pa je podati oceno pogostosti.

Makroskopska analiza keramičnega zbira SE 1 je bila izdelana na petih odlomkih posod. Seznam s kratkim opisom lončarskih mas je predstavljen na sl. 36a–b.

V identificiranih lončarskih masah SE 1 so dokumentirane štiri različne osnovne sestavine: kremen (koda A), sljuda (koda C), železovi oksidi (koda E) in grafit (koda H). Te sestavine se pojavljajo v posameznih lončarskih masah v različnih velikostih in pogostosti. Osnovna sestavina organskih sestavin (koda D) v evidentiranih lončarskih masah na makroskopski ravni raziskav ni zaznana.

Ob upoštevanju kode osnovnih sestavin se število lončarskih mas skrči na tri skupine. Dve lončarski masi sodita v skupino lončarskih mas z vsebnostjo AC (LM09, LM11). Drugo skupino predstavlja lončarska masa z vsebnostjo sestavin ACE in tretjo z vsebnostjo H (LM12). Lončarskih mas z vsebnostjo organskih sestavin. Posebnost med lončarskimi masami predstavlja LM22 s sestavino z oznako L, te sestavine na makroskopski ravni raziskav ni mogoče definirati. Pojavnost lončarskih mas z vsebnostjo organskih sestavin, skupina lončarskih mas z vsebnostjo ACD (2 LM) oziroma ACDE (7 LM) je razmeroma redka (sl. 38).

Z ozirom na glavni sestavini kremen, kalcijevega karbonata in tokrat nove sestavine grafit so lončarske mase stratigrafske skupine SE 1 razporejene v dve osnovni skupini. Tri lončarske mase sodijo v skupino kremenovih lončarskih mas (koda A, lončarske mase z oznako LM09–LM11). Lončarska masa z oznako LM12 je zaradi vsebnosti grafita uvrščena v skupino grafitnih lončarskih mas, ki v I. in II. poselitveni fazi ni prisotna. Makroskopska analiza tudi v keramičnem zbiru

SE 1 ni potrdila prisotnost karbonatnih oziroma karbonatno-kremenih lončarskih mas (sl. 36a–b).

Povišana vsebnost sljude (koda C) je opažena le pri lončarski masi z oznako LM10. Preostale lončarske mase so uvrščene med običajne lončarske mase (pogostnost sljude in železovih oksidov je redka (LM09, LM11). Izstopa lončarska masa z vsebnostjo grafita (LM12) sl. 36a–b).

Z ozirom na zrnavost so mase umeščene med zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (lončarski masi LM09, LM10) in zelo fino-zrnata grafitna lončarska masa (lončarska masa LM12). Fino-zrnata kremenova lončarska masa je prepoznana le ena (LM11).

Zelo fino-zrnate lončarske mase sodijo v skupino zelo fino-zrnatih lončarskih mas brez zrn večje zrnivosti, koda zrnivosti 1 (LM09, LM10). Uporabljene so bile pri izdelavi treh izdelkov (dva izdelka iz lončarske mase LM09 in izdelek iz lončarske mase LM10). Zelo fino-zrnata grafitna lončarska masa brez zrn večje zrnivosti, koda zrnivosti 1, (LM12 grafitna) je bila prepoznana pri dveh odlomkih iste posode (G454 in G455). Iz fino-zrnate lončarske mase brez zrn večje zrnivosti (LM11), koda zrnivosti 2, je bil izdelan le en izdelek.

V stratigrafski enoti SE 1 pride prvič do spremembe v načinu oblikovanja posod. Prvič je bila uporabljena tehnika obvrtenja. Spodnji del posode (trebuh) je bil izdelan v tehniki oblikovanja s svaljki, zgornji del (ramena z vratom) pa na vretenu na ročni pogon. Združitev spodnjega z zgornjim se prepozna po odebeljenem preseku posode na mestu združitve. Površina posode je bila obdelana le na zunanji površini. Ta postopek je bil prepoznan pri posodi G458. Štirje izdelki G456, G452, G453 in G454 + 455 so bili izdelani na vretenu na ročni pogon.

Površina vseh izdelkov je gladka. V postopku izdelave so nepravilnosti zabrisane, občutka ostrin ni. Opazne so sledi zagladitve z orodjem (zlasti na spodnjem delu trebuha).

5.1.4 Krašenje posod

Pri krašenju sta uporabljeni le osnovna tehnika vrezovanja z varianto kaneliranja (G458) in varianta glavničenja (G454 + 455).

Glede na ohranjenost obeh okrašenih posod (G458 in G454 + 455) stratigrafske enote SE 1 bi oba evidentirana motiva uvrstili v skupino tračnih motivov, izdelanih v obliki (nerazčlenjenih) neprekinjenih horizontalnih vzporednih linij (G458) oziroma po vsej verjetnosti vertikalno usmerjenih linij (G454 + 455). Izdelana sta v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja (G458) oziroma varianti glavničenja (G454 + 455).

Pri lončenini stratigrafske enote SE 1 sta dokumentirani dve obliki načina žganja: oksidacijska (dva izdelka) in redukcijska (trije izdelki). Ostali načini žganja niso prisotni.

Lončenina sodi med trdo (13. in 4. stopnja po Mohsu, dva izdelka) in izredno trdo keramiko (7., 8. in 9. stopnja po Mohsu, trije izdelki). Izdelkov, ki bi jih uvrstili med mehke in zelo trde v stratigrafski enoti SE 1, ni.

Na notranji in zunanji površini izdelkov je najpogostejša barva sivih odtenkov, po enkrat odtenek svetlo sive in sive barve, dva izdelka imata sivo-črno površino. Le na enem izdelku je zaznan odtenek blede rjave barve.

Koda LM	Oznaka LM	Zrnavost LM	Kol. delež keramičnih izdelkov	Opis LM
A13; C21; D21; E31	LM01	1	1	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1), sljude (2), organskih sestavin (2) in železovih oksidov (3).
A13; C21; E33	LM02	1	5	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1), sljude (2) in železovih oksidov (3).
A13; C22	LM03	1	8	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1) in sljude (2).
A13; C22; E23	LM04	1	1	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1), sljude (2) in železovih oksidov (2).
A13; C22; D21	LM05	1	1	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1), sljude (2) in organskih sestavin (2).
A13; C22; D21; E21	LM06	1	1	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1), sljude (2), organskih sestavin (2) in železovih oksidov (2).
A13; C22; D21; E32	LM07	1	2	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1), sljude (2), organskih sestavin (2) in železovih oksidov (3).
A13; C22; E22	LM08	1	2	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1), sljude (2) in železovih oksidov (2).
A13; C22; E22; E31	LM09	1	2	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1), sljude (2) in železovih oksidov (2,3).
A13; C23	LM10	1	8	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1) in sljude (3).
A13; C23; D21; E31	LM11	1	1	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1), sljude (2), organskih sestavin (2) in železovih oksidov (3).
A13; C23; E31	LM12	1	1	Zelo fino zrnata kremenova LM; s sestavinami kremena (1), sljude (2), organskih sestavin (2) in železovih oksidov (3).
A21; A13; C21; D22; E22	LM13	1**	3	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena fine zrnivosti; s sestavinami kremena, sljude, organskih sestavin in železovih oksidov.
A21; A13; C22	LM14	1**	7	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena fine zrnivosti; s sestavinami kremena (2,1) in sljude (2).
A21; A13; C22; E22	LM15	1**	1	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena fine zrnivosti; s sestavinami kremena (2,1), sljude (2) in železovih oksidov (2).
A21; A13; C22; D21; E21	LM16	1**	4	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena fine zrnivosti; s sestavinami kremena (2,1), sljude (2), organskih sestavin (2) in železovih oksidov (2).
A21; A13; C22; E21	LM17	1**	7	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena fine zrnivosti; s sestavinami kremena (2,1), sljude (2) in železovih oksidov (2).
A21; A13; C22; E22	LM18	1**	4	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena fine zrnivosti; s sestavinami kremena (2,1), sljude (2) in železovih oksidov (2).
A21; A13; C22; E31	LM19	1**	1	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena fine zrnivosti; s sestavinami kremena (2,1), sljude (2) in železovih oksidov (3).
A21; A13; C22; E32	LM20	1**	1	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena fine zrnivosti; s sestavinami kremena (2,1), sljude (2) in železovih oksidov (3).
A21; A13; C23	LM21	1**	2	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena fine zrnivosti; s sestavinami kremena (2,1) in sljude (2).
A31; A13; C21; L31; L22	LM22	1*	1	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena drobne zrnivosti; s sestavinami kremena (3,1) in sljude (2) in nedefinirane snovi -«limoni» (3,2).
A31; A13; C23; E31	LM23	1*	1	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena drobne zrnivosti; s sestavinami kremena (3,1), sljude (2) in železovih oksidov (3).
A31; A21; A13; C21	LM24	1*	2	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena drobne in fine zrnivosti; s sestavinami kremena (3,1) in sljude (2).
A31; A21; A13; C22	LM25	1*	2	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena drobne in fine zrnivosti; s sestavinami kremena (3,2,1) in sljude (2).
A31; A21; A13; C22; D21	LM26	1*	7	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena drobne in fine zrnivosti; s sestavinami kremena (3,2,1) in sljude (2) in organskih sestavin (2).
A31; A21; A13; C22; E31	LM27	1*	2	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena drobne in fine zrnivosti; s sestavinami kremena (3,2,1), sljude (2) in železovih oksidov (3).
A31; A21; A13; C22; E32	LM28	1*	4	Zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena drobne in fine zrnivosti; s sestavinami kremena (3,2,1), sljude (2) in železovih oksidov (3).
A31; A22; A13; C21	LM29	2*	17	fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena drobne zrnivosti; s sestavinami kremena (3,2,1) in sljude (2).
A31; A22; A13; C21; E31	LM30	2*	1	fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena drobne zrnivosti; s sestavinami kremena (3,2,1), sljude (2) in železovih oksidov (3).
A31; A22; A13; C22	LM31	2*	4	fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnami kremena drobne zrnivosti; s sestavinami kremena (3,2,1) in sljude (2).

Koda LM	Oznaka LM	Zrnavost LM	Kol. delež keramičnih izdelkov	Opis LM
A31; A22; A13; C22; E31	LM32	2*	4	finozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti; s sestavinami kremenova (3,2,1), sljude (2) in železovih oksidov (3).
A31; A22; A13; C22; E32	LM33	2*	8	finozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti; s sestavinami kremenova (3,2,1), sljude (2) in železovih oksidov (3).
A31; A22; A13; C23	LM34	2*	1	finozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti; s sestavinami kremenova (3,2,1) in sljude (2).
A32; A13; C22	LM35	3	1	Drobno zrnata kremenova LM; s sestavinami kremenova (3,1) in sljude (2).
A32; A22; A13; C22	LM36	3	6	Drobno zrnata kremenova LM; s sestavinami kremenova (3,2,1) in sljude (2).
A32; A22; A13; C22; E31	LM37	3	3	Drobno zrnata kremenova LM; s sestavinami kremenova (3,2,1) in sljude (2) in železovih oksidov (3).
A32; A23; A13; C22	LM38	3	2	Drobno zrnata kremenova LM; s sestavinami kremenova (3,2,1) in sljude (2).
A41; A31; A13; C21; E31	LM39	1*	4	Zelo finozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova grobe zrnivosti; s sestavinami kremenova (4,3,1) in sljude (2) in železovih oksidov (3).
A41; A31; A13; C23; E31	LM40	1*	3	Zelo finozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova grobe in drobne zrnivosti; s sestavinami kremenova (4, 3, 1), sljude (2) in železovih oksidov (3).
A41; A32; A13; C21	LM41	3*	1	Drobnozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova grobe zrnivosti; s sestavinami kremenova (4,3,1) in sljude (2).
A41; A32; A22; A13; C21; E31	LM42	3*	4	Drobnozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova grobe zrnivosti; s sestavinami kremenova (4,3,2,1) in sljude (2) in železovih oksidov (3).
A41; A32; A22; A13; C21; E32	LM43	3*	5	Drobnozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova grobe zrnivosti; s sestavinami kremenova (4,3,2,1) in sljude (2) in železovih oksidov (3).
A42; A31; A22; A13; C21; E31	LM44	4	1	Grobozrnata kremenova LM; s sestavinami kremenova (4,3,2,1) in sljude (2) in železovih oksidov (3).
A51; A21; A13; C22; E31	LM45	1*	1	Zelo finozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova zelo grobe in fine zrnivosti; s sestavinami kremenova (5,2,1) in sljude (2) in železovih oksidov (3).
A51; A31; A21; A13; C22; E31	LM46	1*	1	Zelo finozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova zelo grobe, drobne in fine zrnivosti; s sestavinami kremenova (5,3,2,1) in sljude (2) in železovih oksidov (3).
A51; A41; A32; A13; C21; E31	LM47	3*	1	Drobnozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova zelo grobe in grobe zrnivosti; s sestavinami kremenova (5,4,3,1) in sljude (2) in železovih oksidov (3).
A51; A42; A22; C21; E31	LM48	4*	6	Grobozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova zelo grobe zrnivosti; s sestavinami kremenova (5,4,2) in sljude (2) in železovih oksidov (3).

36a (strani 65–66) Opis lončarskih mas keramičnega zbira I. poselitvene faze.

	Koda lončarske mase	Ind. LM	Zr. LM	Kol. delež keramičnih izdelkov	Opis LM	Kol. delež keramičnih izdelkov
SE 2/1	A13; C11; J31; J22	LM01	1	1	zelo finožrnata kremenova LM s sestavinami kremena (1), sljude(1) in nedoločljive sestavine (3, 2)	1
	A13; C12	LM02	1	2	zelo finožrnata kremenova LM s sestavinami kremena (1) in sljude (2)	2
	A22; A13; C11; D22	LM03	2	5	finožrnata kremenova LM s sestavinami kremena (2, 1), sljude (1) in organskih sestavin (2)	5
	A22; A13; C12; E21	LM04	2	1	finožrnata kremenova LM s sestavinami kremena (2, 1), sljude (1) in železovih oksidov (2)	1
	A31; A21; A13; C11; D31; E31	LM05	1*	6	finožrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti; s sestavinami kremena (2, 1), sljude (1) in železovih oksidov (2)	6
	A31; A22; A13; C11	LM06	2*	5	zelo finožrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti; s sestavinami kremena (3, 2, 1), sljude (1), organskih sestavin (3) in železovih oksidov (3)	5
	A31; A22; A13; C11; D32; E31	LM07	2*	2	finožrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti; s sestavinami kremena (3, 2, 1), sljude (1), organskih sestavin (3) in železovih oksidov (3)	2
	A32; A21; A13; C21; E21	LM08	3	1	grobožrnata kremenova LM s sestavinami kremena (3, 2, 1), sljude (2) in železovih oksidov (2)	1
SE 2	A22; A13; C11; D22	LM03	2	2	finožrnata kremenova LM s sestavinami kremena (2, 1), sljude (1) in organskih sestavin (2)	2
	A31; A21; A13; C11; D31; E31	LM05	1*	1	zelo finožrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti; s sestavinami kremena (3, 2, 1), sljude (1) in železovih oksidov (2)	1
	A31; A22; A13; C11; D32; E31	LM07	2*	2	finožrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti; s sestavinami kremena (3, 2, 1), sljude (1), organskih sestavin (3) in železovih oksidov (3)	2
SE 1	A13; C11; negrafitna	LM09	1	1	negrafitna; zelo finožrnata kremenova LM s sestavinami kremena (1) in sljude (1)	2
	A13; C12; E21; negrafitirana	LM10	1	1	negrafitna; zelo finožrnata kremenova LM s sestavinami kremena (1), sljude(1) in železovih oksidov (2)	1
	A22; A13; C11; negrafitirana	LM11	2	2	negrafitna; finožrnata kremenova LM s sestavinami kremena (2, 1) in sljude (1)	1
Laten/ rim	H22; grafitna	LM12	H22; grafitna	1	grafitna LM	1

36b Opis lončarskih mas keramičnega zbira II. poselitvene faze in stratigrafske enote SE 1.

Tehnološki podatki	Spremenljivke tehnoloških podatkov	Krožnik (3); G1–3	Skodela (1); G4	Skleda (11); G10–20	Skleda s pristanastim dnom (3); G5–7	Skleda na nogi (10); G37–46	Posoda na nogi (15); G21–35	Posoda s pristanastim dnom (2); G8, G9	Posoda – odl. recipienta (1); G36
Zrnave skupine LM	zelo fino zrnata kremenova LM (LM01–LM12) – koda zr. 1	3 (LM09)			6 (LM08)	37, 40, 41 (LM02); 38 (LM08); 43 (LM10)	33 (LM01); 29, 31 (LM02); 32 (LM09); 30 (LM10); 34 (LM11); 35 (LM12)		36 (LM03)
	zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova fine zrnave (LM13–LM21) – koda zr. 1 **	1 (LM16)			5 (LM18)	46 (LM13); 42 (LM15); 44, 45 (LM18); 39 (LM20)	21, 22 (LM13); 23 (LM16)	8 (LM18)	
	zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova drobne zrnave (LM22, LM23) – zr. 1*								
	zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova drobne in fine zrnave (LM24–LM28) – koda zr. 1 *			19 (LM23); 17 (LM27)	7 (LM28)		24, 26 (LM26)	9 (LM28)	
	zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova grobe zrnave (LM39–LM40) – koda zr. 1*			11 (LM39); 12 (LM40)					
	zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova zelo grobe in fine zrnave (LM45) – koda zr. 1*								
	zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova zelo grobe, drobne in fine zrnave (LM46) – koda zr. 1*			20 (LM46)					
	fino zrnate kremenove LM s posameznimi zrni kremenova drobne zrnave (LM29–LM34) – koda zr. 2*	2 (LM33)	4 (LM31)	15 (LM29)			28 (LM29); 25 (LM33)		

Lonec (15); G54-57, G59-68, G70	Lonec – odl. ostenja (8); G47-51, G53, G69, G72	Lonec – odl. roba ustja z ostenjem (3); G52, G58, G71	Vrč (23); G73-95	Skodelica (5); G98-102	Kozarec (2); G96, G97	Zajemalka (9); G145-153	Keramična ploščica (1); G154	Predilno vretence (1); G156	Svirtek (1); G155	Posoda – odl. dna z ostenjem (26); G103-126	Posoda – odl. ustja z ostenjem (12); G129-140	Posoda – odl. ročajja (4); G141-144
57 (LM10)		58 (LM10)	80, 85, 87, 90, 93 (LM03); 84 (LM05); 83 (LM06); 88 (LM07); 76, 94 (LM10)	98 (LM03)		151 (LM03); 149 (LM07)	154 (LM04)			128 (LM10)	130 (LM10)	
56 (LM17)	47 (LM17)		73, 74, 78, 79, 82, 86, 92 (LM14); 75, 77, 81, 89, 91 (LM17)	100, 101 (LM16)						125 (LM19); 111, 126 (LM21)		
						152 (LM22)						
63 (LM27)			95 (LM26)	99 (LM24)		150 (LM26)				105 (LM24); 113 (LM25); 103, 116, 117 (LM26); 124 (LM28)	129 (LM25)	144 (LM28)
60, 54, 62 (LM39)						145, 146 (LM40)						
										122 (LM45)		
66 (LM29), 70 (LM33)	48-51, 53 (LM29); 69 (LM30); 62 (LM33)	72 (LM33)		102 (LM32)	96, 97 (LM32)	148 (LM33); 147 (LM34)		156 (LM29)	155 (LM29)	108, 123 (LM29); 104 (LM31); 115 (LM33)	131, 136, 140 (LM29); 132 (LM31); 137 (LM32); 134, 139 (LM33)	143 (LM31)

Tehnološki podatki	Spremenljivke tehnoloških podatkov	Krožnik (3); G1-3	Skodela (1); G4	Skleda (11); G10-20	Skleda s pristanastim dnom (3); G5-7	Skleda na nogi (10); G37-46	Posoda na nogi (15); G21-35	Posoda s pristanastim dnom (2); G8, G9	Posoda – odl. recipienta (1); G36
Zrnavostne skupine LM	drobnozrnata kremenova LM (LM35–LM38) – koda zr. 3			14, 18 (LM36)					
	drobnozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova grobe zrnivosti (LM41–LM43) – koda zr. 3*			10 (LM43)			27 (LM41)		
	drobozrnata kremenova LM s posameznimikremenovimi zrni zelo grobe zrnivosti (LM47) – koda zr. 3*								
	grobozrnata kremenova LM (LM44) – koda zr. 4			16 (LM44)					
	grobozrnata kremenova LM s posameznimi zrni zelo grobe zrnivosti (LM48) – koda zr. 4*			13 (LM48)					
Oblikovanje	vsi keramični izdelki so izdelani	prostoročno	(koda 1)						
Dodelava površine	groba površina (koda A)		4	16					
	gladka površina (koda B)	1-3		10-13, 15, 17-20	5-7	37-46	21-27, 29-35	8, 9	36
	spolirana površina (koda C)								
	groba NP/gladka ZP (koda AB)						28		
	gladka NP/groba ZP površina (koda BA)			14					
	gladka NP/spolirana ZP (koda BC)								
Nanos	navadni glineni premaz (koda D)	1-3		13	5-7	27-46	21-34 (35 nima premaza)	8, 9	36
	vrezovanje (samostojno – koda A01)								
	žlebljenje (samostojno – koda A02)			12					
Krasilne tehnike	kaneliranje (samostojno – koda A03)								
	dolbenje (koda A04)								
	odtis orodja s prirejeno konico (samostojno – koda B05a)								
	odtis šila (samostojno – koda B05b)			15, 13				8	36

Lonec (15); G54–57, G59–68, G70	Lonec – odl. ostenja (8): G47–51, G53, G69, G72	Lonec – odl. roba ustja z ostenjem (3); G52, G58, G71	Vrč (23); G73–95	Skodelica (5); G98–102	Kozarec (2); G96, G97	Zajemalka (9); G145–153	Keramična ploščica (1); G154	Predilno vretence (1); G156	Svitek (1); G155	Posoda – odl. dna z ostenjem (26); G103–126	Posoda – odl. ustja z ostenjem (12); G129–140	Posoda – odl. ročaja (4); G141–144
		71 (LM35)				153 (LM6)				107, 110 (LM36); 111, 112, 114 (LM37); 121, 127 (LM38)	133 (LM36)	
68, 59 (LM42); 55 (LM43)										106, 109, 120 (LM43)		141, 142 (LM42)
67 (LM47)												
61, 64, 65 (LM48)		52 (LM48)								118 (LM48)		
65, 67, 68, 70	50					146				103, 106, 108, 109, 114, 116, 123, 127	131, 133, 137	141– 144
55–57, 63	47, 49, 72	71	73–79, 81, 82, 86–89, 92, 94–95	98–102	96, 97	145, 147–153	154	156	155	111, 112, 117, 119–122, 124–126	129, 130, 132, 135	
		58	80, 83– 85, 90, 91, 93									
54, 59–62, 64, 66	48, 51, 53, 69	52								105, 107, 110, 113, 115, 118	134, 136, 138–140	
										104		
										128		
			77, 82, 83, 86, 88, 94				154				130	
57			74, 78, 90									
55, 61, 64	48, 50	58	77, 82, 85–88, 95	99, 101								
	72		80, 93									
			84									
65												

Tehnološki podatki	Spremenljivke tehnoloških podatkov	Krožnik (3); G1-3	Skodela (1); G4	Skleda (11); G10-20	Skleda s prstanastim dnom (3); G5-7	Skleda na nogi (10); G37-46	Posoda na nogi (15); G21-35	Posoda s prstanastim dnom (2); G8, G9	Posoda – odl. recipienta (1); G36
Krasilne tehnike	ročno oblikovana aplika (koda C02)								
	vrezovanje, odtis orodja s prirejeno konico (koda A01; B05a)								
	vrezovanje, odtis šila (koda A01; B05b)			14					
	žlebljenje, odtis orodja s prirejeno konico (koda A02; B05a)								
	žlebljenje, odtis šila (koda A02; B05b)								
	kaneliranje, odtis orodja s prirejeno konico (A03; B05a)								
	kaneliranje, odtis šila (koda A03; B05b)								
	neokrašen								
	oksidacijsko žganje (koda 1)	2,3	10, 16	6	37, 38, 40	25, 29, 31, 32, 35			
Način žganja	redukcijsko žganje (koda 2)			14					
	oksidacijsko žganja, v končni fazi redukcijska atmosfera (koda 4)								
	redukcijsko žganje, v končni fazi redukcijska atmosfera (koda 5)			12	5	39, 42-45	30	8, 9	
	nepopolno oksidacijsko žganje, v končni fazi dimljenje (koda 6)								
	nepopolno oksidacijsko žganje (koda 7)	1	4	11, 13, 15, 17-20	7	41, 46	21-24, 26-28, 33, 34		
	mehka (koda 1 = 1. in 2. stopnja po Mohsu)								
Trdota	trda (koda 2 = 3. in 4. stopnja po Mohsu)	1-3	4	11, 15-17, 19, 20	5-7	37-46	21-35	8, 9	
	zelo trda (koda 3 = 5. in 6. stopnja po Mohsu)			10, 12, 13, 18					
	izredno trda (koda 4 = 7., 8. in 9. stopnja po Mohsu)			14					
Barva površine po žganju	siva (koda 03)			14	6	39		9	

Lonec (15); G54-57, G59-68, G70	Lonec – odl. ostenja (8): G47-51, G53, G69, G72	Lonec – odl. roba ustja z ostenjem (3): G52, G58, G71	Vrč (23): G73-95	Skodelica (5): G98-102	Kozarec (2): G96, G97	Zajemalka (9): G145-153	Keramična ploščica (1): G154	Predilno vretence (1): G156	Svitek (1): G155	Posoda – odl. dna z ostenjem (26): G103-126	Posoda – odl. ustja z ostenjem (12): G129-140	Posoda – odl. ročaja (4): G141-144
56				102								
				98								
	69		79, 89, 94									
	53	71										
54, 59, 60, 62, 63, 66-68, 70	51	52	83, 91, 92									
	49										133	
	47		73, 75, 76, 81	100								
54-56, 59, 60, 62, 63, 66-68	49, 51, 69, 72	52	77, 78	102	96, 97	149, 152, 153	154		155	109, 120, 122, 124		143, 144
57		58, 71	73, 76, 78, 85, 90, 94			145-147				127		
			75, 79, 80, 81, 84, 87, 91, 92	99-101		151				126, 128		
			74							104, 107	130	
			89, 95	98						125		
61, 64, 65, 70	47, 48, 50, 53		82, 83, 86, 93			150, 148		156		103, 105, 106, 108, 110-119, 121, 123	129, 131-140	141, 142
			91									
54-57, 59-68	47, 48, 53, 69, 72	58	73-90, 92-95	98-102	96	147, 149-152	154	156	155	103, 109, 117, 119, 124-126, 128	130, 134-136, 138-140	141-144
70	49, 51				97	145, 146, 148, 153				104, 110-115, 122, 123	129, 132, 133, 137	
50		52, 71								105-108, 116, 118, 120, 121, 127	131	
63		71	73, 75, 78, 81, 89, 90, 95	98, 100, 101		147, 150, 151		156		121		

Tehnološki podatki	Spremenljivke tehnoloških podatkov	Krožnik (3); G1-3	Skodela (1); G4	Skleda (11); G10-20	Skleda s pristanastim dnom (3); G5-7	Skleda na nogi (10); G37-46	Posoda na nogi (15); G21-35	Posoda s pristanastim dnom (2); G8, G9	Posoda – odl. recipienta (1); G36
Barva površine po žganju	sivo črna (koda 04)					43			
	svetlo rdeča (koda 06)	2	4			38	25, 27, 28, 31		36
	rdeča (koda 07)	3		15		37, 40, 41	21, 22, 29, 32-34		
	rdečkasta (koda 09)				5	42, 44, 45	23, 26	8	
Barva površine po žganju	rdeča (koda 07)								
	rdečkasto siva (koda 10)						30		
	bledo rjava (koda 11)								
	svetlo rjava (koda 12)	1		11, 18, 19		7	46	24, 35	
	rjava (koda 13)			13, 16, 20					
	temno rjava (koda 14)								
	sivo/svetlo rdeča (koda 03; 06)								
	sivo/rdečkasta (koda 03; 10)								
	sivo/svetlo rjava (koda 03; 12)								
	sivo črno/rdeča (koda 04; 07)								
	sivo črno/rjava (koda 04; 13)								
	rdeče/siva (koda 07; 03)								
	rdeče/rdečkasta (koda 07; 10)								
	rdeče/svetlo rjava (koda 07; 12)								
	rdečkasto/bledo rjava (09; 11)								
	rdečkasto/rdeča (koda 10; 07)								
	svetlo rjavo/siva (koda 12; 03)								
	svetlo rjavo/rdeča (koda 12; 07)			10					
	svetlo rjavo/rdečkasta (koda 12; 10)								
	svetlo rjavo/rjava (koda 12; 13)								
svetlo rjavo/rdeča (koda 13; 07)									
suvo/svetlo rjava (koda 13; 11)									
rjavo/svetlo rjava (koda 13; 12)				17					
temno rjavo/rjava (koda 14; 13)				12					
temno rjavo/rdečkasta (koda 14; 10)									

Lonec (15); G54 – 57, G59 – 68, G70	Lonec – odl. ostenja (8); G47 – 51, G53, G69, G72	Lonec – odl. roba usnja z ostenjem (3); G52, G58, G71	Vrč (23); G73 – 95	Skodelica (5); G98 – 102	Kozarec (2); G96, G97	Zajemalka (9); G145 – 153	Keramična ploščica (1); G154	Predilno vretence (1); G156	Svitek (1); G155	Posoda – odl. dna z ostenjem (26); G103 – 126	Posoda – odl. usnja z ostenjem (12); G129 – 140	Posoda – odl. ročaja (4); G141 – 144
57		58	76, 79, 84, 85, 91, 92, 94			145, 146				126, 127		
	47		77, 83						155			
	48, 69					149				116, 122, 124	130-132, 139	141, 142
							154					
			93									
										103		
										110	136	
55, 56, 59, 60, 70, 78	50, 53, 72	52	74, 82, 86	102		148, 152				106, 108, 109, 120, 123	133, 137, 140	143, 144
	49		80	99	97							
						153						
			88									
										111		
										112		
										104		
										107		
										128		
										114, 119	138	
54, 66, 67	51									105, 113, 115		
61												
											129	
			87									
62											134	
										117		
										125	136	
65												
64												
					96							
										118		

Tehnološki podatki	Spremenljivke tehnoloških podatkov	Krožnik (3); G1-3	Skodela (1); G4	Skleda (11); G10-20	Skleda s prstanastim dnom (3); G5-7	Skleda na nogi (10); G37-46	Posoda na nogi (15); G21-35	Posoda s prstanastim dnom (2); G8, G9	Posoda – odl. recipienta (1); G36
barva premaza	rdeča (koda 07)	2,3		13	6	37-41, 43, 46	22, 23,25, 29, 31, 32		36
	temno rdeča (koda 08)						30		
	rdečkasta (koda 09)						24, 28, 33		
	rdečkasto siva (koda 10)								
	svetlo rjava (koda 12)								
	rjava (koda 13)			11	5,7	42, 44, 45	26, 27, 34 (35 nima premaza)	8, 9	
rdečkasto/rdeča (koda 09; 07)					21				

37 (strani 68–77) Tehnološke značilnosti zvrsti keramičnih izdelkov I. poselitvene faze.

Tehnološki podatki LM	Spremenljivke tehnoloških podatkov	
Zrnavostne skupine LM (48 LM) – SE 11	koda zr. 1 - zelo fino zrnata kremenova LM brez posameznih zrn večje zrnivosti (LM01-LM12)	skupina zelo fino zrnatih LM; prva podskupina - koda zr. 1 - brez posameznih zrn večje zrnivosti oz. s posameznimi zrni fine zrnivosti
	koda zr. 1 ** - zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova fine zrnivosti (LM13-LM21)	
	koda zr. 1* - zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti (LM22-LM23)	skupina zelo fino zrnatih LM; druga podskupina - koda zr. 1* s posameznimi zrni ali drobne zrnivosti ali drobne in fine zrnivosti ali zelo grobe, drobne in fine zrnivosti
	koda zr. 1* - zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova drobne in fine zrnivosti (LM24-LM28)	
	koda zr. 1* - zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova grobe zrnivosti (LM39-LM40)	
	koda zr. 1* - zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova zelo grobe in fine zrnivosti (LM45)	
	koda zr. 1* - zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova zelo grobe, drobne in fine zrnivosti (LM46)	
	koda zr. 2* - fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti (LM29-LM34)	skupina fino zrnatih LM; druga podskupina - koda zr. 2* s posameznimi zrni drobne zrnivosti
	koda zr. 3 - drobnozrnata kremenova LM brez posameznih zrn večje zrnivosti LM (LM35-LM38)	skupina drobnozrnatih LM; prva podskupina - koda zr. 3 brez posameznih zrn večje zrnivosti
	koda zr. 3* - drobnozrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova grobe zrnivosti (LM41-LM43)	skupina drobnozrnatih LM; druga podskupina koda zr. 3* s posameznimi zrni grobe ali zelo grobe zrnivosti
	koda zr. 3* - drobnozrnata kremenova LM s posameznimi kremenovimi zrni zelo grobe zrnivosti (LM47)	
	koda zr. 4 - grobozrnata kremenova LM brez posameznih zrn večje zrnivosti (LM44)	skupina grobozrnatih LM; prva podskupina - koda zr. 4 brez posameznih zrn večje zrnivosti
	koda zr. 4* - grobozrnata kremenova LM s posameznimi zrni zelo grobe zrnivosti (LM48)	skupina grobozrnatih LM; druga podskupina - koda zr. 4* s posameznimi zrni zelo grobe zrnivosti
Zrnavostne skupine LM - SE 2/1 in SE 2 (8 LM)	koda zr. 1 - zelo fino zrnata kremenova LM brez posameznih zrn večje zrnivosti (LM01, LM02)	skupina zelo fino zrnatih LM; prva podskupina - koda zr. 1 brez posameznih zrn večje zrnivosti
	koda zr. 1* - zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova drobne in fine zrnivosti (LM05)	skupina zelo fino zrnatih LM; druga podskupina - koda zr. 1* s posameznimi zrni drobne in fine zrnivosti
	koda zr. 2 - fino zrnata kremenova LM brez posameznih zrn večje zrnivosti (LM03, LM04)	skupina fino zrnatih LM; prva podskupina - koda zr. 2 brez posameznih zrn večje zrnivosti
	koda zr. 2* - fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti (LM06, LM07)	skupina fino zrnatih LM; druga podskupina - koda zr. 2* s posameznimi zrni drobne zrnivosti
	koda zr. 3 - drobnozrnata kremenova LM s sestavinami kremenova, brez posameznih zrn večje zrnivosti (LM08)	skupina drobnozrnatih LM; prva podskupina - koda zr. 3 brez posameznih zrn večje zrnivosti
Zrnavostne skupine LM - SE 1 (4 LM)	koda zr. 1 - negrafitna; zelo fino zrnata kremenova LM (LM09, LM10)	zelo fino zrnate »negrafitne« LM
	koda zr. 2 - negrafitna; fino zrnata kremenova LM (LM11)	drobnnozrnata »negrafitna« LM
	koda zr. 1 - grafitna LM (LM12)	grafitna LM
Osnovne sestavine LM	kremen, sljuda (koda AC)	LM s sestavinami: kremenova, sljude, organskih sestavin, železovih oksidov
	kremen, sljuda, organske sestavine (koda ACD)	
	kremen, sljuda, organske sestavine železovi oksidi (koda ACDE)	
	kremen, sljuda železovi oksidi (koda ACE)	
	kremen, sljuda, neznana sestavina (koda ACL)	LM z vsebnostjo neznane sestavine
	kremen, sljuda železovi oksidi, neznana sestavina (koda ACEJ)	
	grafit (koda H)	
Skupina LM s povišanimi vsebnostmi in posebne LM	LM s povišano vsebnostjo sljude (koda C)	LM s povišano vsebnostjo ene od sestavin
	LM s povišano vsebnostjo železovih oksidov (koda E)	
	LM s povišano vsebnostjo sljude in železovih oksidov (koda CE)	
	običajne LM	običajne LM
	posebne LM (koda L)	posebne LM
	posebne LM (koda J)	
	grafitna LM (koda H)	
Oblikovanje	prostoročno (koda obl. 1)	
	obvrtenje (dodelava na vretenu na ročni pogon (koda 2a)	
	vreteno na ročni pogon (koda 2)	
	vreteno na nožni pogon (koda 3)	

SE 11	SE 2/1	SE 2	SE 1
12 (LM01-LM12); 1 (LM01); 5 (LM02); 8 (LM03); 1 (LM04); 1 (LM05); 1 (LM06); 2 (LM07); 2 (LM08); 2 (LM09); 8 (LM10); 1 (LM11); 1 (LM12)			
9 (LM13-LM21); 3 (LM13); 7 (LM14); 1 (LM15); 4 (LM16); 7 (LM17); 4 (LM18); 1 (LM19); 1 (LM20); 2 (LM21)			
2 (LM22-LM23); 1 (LM22); 1 (LM23)			
5 (LM24-LM28); 2 (LM24); 2 (LM25); 7 (LM26); 2 (LM27); 4 (LM28)			
2 (LM39-LM40); 4 (LM39); 3 (LM40)			
1 (LM45); 1 (LM45)			
1 (LM46); 6 (LM46)			
6 (LM29-LM34); 17 (LM29); 1 (LM30); 4 (LM31); 4 (LM32); 3 (LM33); 1 (LM34)			
4 (LM35-LM38); 1 (LM35); 6 (LM36); 3 (LM37); 2 (LM38)			
3 (LM41-LM43); 1 (LM41); 4 (LM42); 5 (LM43)			
1 (LM47); 1 (LM47)			
1 (LM44); 1 (LM44)			
1 (LM48); 6 (LM48)			
	2 (LM01, LM02); 1 (LM01); 2 (LM02)		
	1 (LM05); 6 (LM05)	1 (LM05); 1 (LM05)	
	2 (LM03, LM04); 5 (LM03); 1 (LM04)	1 (LM03); 2 (LM03)	
	2 (LM06, LM07); 5 (LM06); 2 (LM07)	1 (LM07); 2 (LM07)	
	1 (LM08); 1(LM08)		
			2 (LM09, LM10); 2 (LM09); 1 (LM10)
			1 (LM11); 1 (LM11)
			1 (LM12); 1 (LM12)
13 (LM03, LM10, LM14, LM21, LM24, LM25, LM29, LM31, LM34-LM36, LM38, LM41)	2 (LM02, LM06)		2 (LM09, LM11)
2 (LM05, LM26)	1 (LM03)	1 (LM03)	
7 (LM01, LM06, LM07, LM09, LM11, LM13, LM16)	2 (LM05, LM07)	2 (LM05, LM07)	
25 (LM02, LM08, LM12, LM15, LM17-LM20, LM23, LM27, LM28, LM30, LM32, LM33, LM37, LM39, LM40, LM42, LM43-LM48)	2 (LM04, LM08)		1 (LM11)
1 (LM22)			
	1 (LM01)		
			1 (LM12)
25 (LM10-LM12, LM14, LM16, LM17, LM19, LM21, LM23, LM25-LM27, LM31, LM32, LM34-LM38, LM40)	2 (LM02, LM04)		
3 (LM02, LM13, LM43)			
9 (LM04, LM07-LM09, LM15, LM18, LM20, LM28, LM33)			
10 (LM01, LM24, LM29, LM30, LM39, LM41, LM42, LM44, LM47, LM48)	5 (LM03, LM05-LM08)	3 (LM03, LM05, LM07)	3 (LM09-LM11)
1 (LM22)			
	1 (LM01)		
			1 (LM12)
156	23	5	1
			2
			2

Tehnološki podatki LM	Spremenljivke tehnoloških podatkov	
Dodelava površine	groba površina (koda A)	osnovne tehnike samostojno
	gladka površina (koda B)	
	spolirana površina (koda C)	
	groba NP/gladka ZP (koda AB)	kombinacija osnovnih tehnik
	gladka NP/groba ZP površina (koda BA)	
	gladka NP/spolirana ZP (koda BC)	
spolirana NP/gladka ZP (koda CB)		
Nanos	navadni glineni premaz (koda D)	
Krasilne tehnike	vrezovanje (samostojno - koda A01)	osnovna tehnika vrezovanja
	žlebljenje (samostojno - koda A02)	
	kaneliranje (samostojno - koda A03)	
	dolbenje (koda A04)	
	fasete (koda - A10)	
	glavničenje (koda A08)	
	odtis orodja s prirejeno konico (samostojno - koda B05a)	osnovna tehnika vtiskovanja samostojno
	odtis šila (samostojno - koda B05b)	
	ročno oblikovana aplika (koda C02)	osnovna tehnika apliciranja samostojno
	vrezovanje, odtis orodja s prirejeno konico (koda A01; B05a)	kombinacija osnovnih tehnik vrezovanja in vtiskovanja
	vrezovanje, odtis šila (koda A01; B05b)	
	žlebljenje, odtis orodja s prirejeno konico (koda A02; B05a)	
	žlebljenje, odtis šila (koda A02; B05b)	
	kaneliranje, odtis orodja s prirejeno konico (A03; B05a)	
	kaneliranje, odtis šila (koda A03; B05b)	
vtiskovanje z vrhom prsta, rebro (koda - B91a; C01)	kombinacija osnovnih tehnik vtiskovanja in apliciranja	
ščipanje z dvema prstoma, rebro (koda - B01b; C01)		
vrezovanje, odtis šila, inkrustiranje (koda A01; B05b; F01)	kombinacija osnovnih tehnik vrezovanja, vtiskovanja, inkrustiranja	
neokrašen		
Način žganja	oksidacijsko žganje (koda 1)	variete načina žganja
	redukcijsko žganje (koda 2)	
	oksidacijsko žganje, v končni fazi redukcijska atmosfera (koda 4)	
	redukcijsko žganje, v končni fazi oksidacijska atmosfera (koda 5)	
	nepopolno oksidacijsko žganje, v končni fazi dimljenje (koda 6)	
	nepopolno oksidacijsko žganje (koda 7)	
Trdota	mehka (koda 1 = 1. in 2. stopnja po Mohsu)	trdotne skupine
	trda (koda 2 = 3. in 4. stopnja po Mohsu)	
	zelo trda (koda 3 = 5. in 6. stopnja po Mohsu)	
	izredno trda (koda 4 = 7., 8. in 9. stopnja po Mohsu)	
Barva površine po žganju	svetlo siva (koda 02)	barva površine izdelka na notranji in zunanji površini
	siva (koda 03)	
	sivo črna (koda 04)	
	svetlo rdeča (koda 06)	
	rdeče črna (koda 05)	
	rdeča (koda 07)	
	rdečkasta (koda 09)	
	rdeča (koda 07)	
	rdečkasto siva (koda 10)	
	bledo rjava (koda 11)	
	svetlo rjava (koda 12)	
	rjava (koda 13)	
	temno rjava (koda 14)	
	sivo/svetlo rdeča (koda 03; 06)	barva površine izdelka na notranji (vedno prva številka) in zunanji površini (vedno druga številka)
	sivo/rdečkasta (koda 03; 10)	
	sivo/svetlo rjava (koda 03; 12)	
sivo/temno rjava (koda 03; 14)		
sivo črno/rdeča (koda 04; 07)		

SE 11	SE 2/1	SE 2	SE 1
23			
98	26	5	5
8			
24			
2			
1	1		
	1		
42			
4			
15			
3	3	1	
1			1
	1		
			1
1			
4			
2	2		
1			
5			
2			
13			
2			
2			
	1		
	1		
	1		
101	14	4	3
45	1		2
14	7		3
14	2		
14			
4	1		
65	12	5	
1			
116			2
25	1		
14	22	5	3
			1
21	2		1
14	3		2
12			
	2		
23			
8			
1			
2			
2			1
34	3	3	
7	2		
1	5		
1			
1	1		
1	1		
		1	
1			

Tehnološki podatki LM	Spremenljivke tehnoloških podatkov	
Barva površine po žganju	sivo črna/bledo rjava (koda 04; 11)	barva površine izdelka na notranji (vedno prva številka) in zunanji površini (vedno druga številka)
	sivo črno/rjava (koda 04; 13)	
	rdeče/siva (koda 07; 03)	
	rdeče/rdečkasta (koda 07; 10)	
	rdeče/svetlo rjava (koda 07; 12)	
	rdeče/temno rjava (koda 07; 14)	
	rdečkasto/bledo rjava (09; 11)	
	rdečkasto/rdeča (koda 10; 07)	
	svetlo rjavo/siva (koda 12; 03)	
	svetlo rjavo/rdeča (koda 12; 07)	
	svetlo rjavo/rdečkasta (koda 12; 10)	
	svetlo rjavo/bledo rjava (koda 12; 11)	
	svetlo rjavo/rjava (koda 12; 13)	
	svetlo rjavo/rdeče črna (koda 13; 05)	
	svetlo rjavo/rdeča (koda 13; 07)	
	svetlo rjavo/bledo rjava (koda 13; 11)	
	rjavo/svetlo rjava (koda 13; 12)	
	temno rjavo/rjava (koda 14; 13)	
temno rjavo/rdečkasta (koda 14; 10)		
Barva premaza (42)	rdeča (koda 07)	barva premaza le na enih od površin izdelka (zunanji ali notranji) ali obeh površinah izdelka
	temno rdeča (koda 08)	
	rdečkasta (koda 09)	
	rdečkasto siva (koda 10)	
	svetlo rjava (koda 12)	
	rjava (koda 13)	
rdečkasto/rdeča (koda 09; 07)		

38 (strani 78–83) Tehnološke značilnosti keramičnih zbirov I. in II. poselitvene faze in stratigrafske enote SE 1. Pojasnilo k okrajšavam LM: 5 (LM24–LM28); 2 (LM24); 2 (LM25); 7 (LM26); 2 (LM27); 4 (LM28); pojasnilo k: 5 (LM24–LM28) pomeni 5 različnih LM z oznako od LM24 do LM28, združenih v drugo skupino zelo fino zrnatih LM s posameznimi zrni večje (drobne) zrnivosti (koda zr. 1 *); pojasnilo k okrajšavam: 2 (LM24); 2 (LM25); 7 (LM26); 2 (LM27); 4 (LM28) npr. 2 (LM24) pomeni 2 izdelka izdelana iz LM24 oziroma 7 izdelkov izdelanih iz LM26 itd.; pojasnilo k okrajšavi: zr. 1 * - * LM s posameznimi zrni večje zrnivosti.

SE 11	SE 2/1	SE 2	SE 1
		1	
1			
1			
3			
7			
		1	
1			
1			
1			
3			
1			
			1
2			
		1	
1			
1			
2			
1		1	
1			
20			
1			
3			
1			
1			
15			
1			

	Tehnološki podatki	SE 2/1		
		Skleda	Skodela	Skodelica
Zrnavostne skupine LM - SE 2/1 in SE 2 (8 LM)	koda zr. 1 - zelo fino zrnata kremenova LM (LM01, LM02)			375 (LM02)
	koda zr. 2 - fino zrnata kremenova LM (LM03, LM04)	386 (LM03)	380, 384, 393 (LM03)	
	koda zr. 1* - zelo fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnji kremenova drobne zrnivosti (LM05)	389 (LM05)		
	koda zr. 2* - fino zrnata kremenova LM s posameznimi zrnji kremenova drobne zrnivosti (LM06, LM07)	377, 378, 387 (LM06); 386, 395 (LM07)		
	koda zr. 3 - drobnozrnata kremenova LM s sestavinami kremenova drobne in fine zrnivosti (LM08)			
	koda zr. 1 - negrafitna; zelo fino zrnata kremenova LM (LM09, LM10)			
Zrnavostne skupine LM - SE 1	koda zr. 2 - negrafitna; fino zrnata kremenova LM (LM11)			
	koda zr. 1 - grafitna LM (LM12)			
Oblikovanje	prostoročno - koda obl. 1	376–378, 386–389, 395	380, 384, 393	375
	obvrtenje - dodelava na vretenu (koda 2a)			
	vreteno na ročni pogon (koda 2)			
	vreteno na nožni pogon			
Dodelava površine	gladka površina (koda B)	376–378, 386–389, 395	380, 384, 393	375
	gladka NP/spolirana ZP (koda BC)			
	spolirana NP/glادka ZP (koda CB)			
Krasilne tehnike	vrezovanje, odtis šila, inkrustiranje (koda A01; B05b; F01)			
	kaneliranje (samostojno - koda A03)	386, 395		
	dolbenje (koda A04)			
	vtiskovanje z vrhom prsta, rebro (koda - B01a; C01)			
	ščipanje z dvema prstoma, rebro (koda - B01b; C01)			
	ročno oblikovana aplika (koda C02)			
	glavničenje (koda A08)			
	fasete (koda - A10)	377		
Način žganja	neokrašen			
	oksidacijsko žganje (koda 1)			
	redukcijsko žganje (koda 2)	376, 377, 387	380, 384	375
	oksidacijsko žganje, v končni fazi redukcijska atmosfera (koda 4)			
	redukcijsko žganje, v končni fazi oksidacijska atmosfera (koda 5)			
	nepopolno oksidacijsko žganje, v končni fazi dimljenje (koda 6)			
	nepopolno oksidacijsko žganje (koda 7)	378, 386, 389, 395	393	
Trdota	mehka (koda 1 = 1. in 2. stopnja po Mohsu)			
	trda (koda 2 = 3. in 4. stopnja po Mohsu)			
	zelo trda (koda 3 = 5. in 6. stopnja po Mohsu)			
	izredno trda (koda 4 = 7., 8. in 9. stopnja po Mohsu)	376–378, 386–387, 395, 398	380, 384, 393	375
Barva površine po žganju	svetlo siva (koda 02)			
	siva (koda 03)		380, 384	
	sivo črna (koda 04)	376, 377		375
	rdeče črna (koda 05)	387		
	bledo rjava (koda 11)			
	svetlo rjava (koda 12)	389		
	rjava (koda 13)	378		
	temno rjava (koda 14)	386, 395	393	
	sivo/rdečkasta (koda 03;10)			
	sivo/svetlo rjava (koda 03;12)			
	sivo/temno rjava (koda 03;14)			
	sivo črno/bledo rjava (koda 04;11)			
	rdeče/temno rjava (koda 07;14)			
	svetlo rjavo/bledo rjava (koda 12;11)			
	svetlo rjavo/rdeče črna (koda 13;05)			
	temno rjavo/rjava (koda 14;13)			

39 (strani 84–85) Tehnološke značilnosti vrstni keramičnih izdelkov II. poselitvene faze in stratigrafske enote SE 1.

SE 2/1				SE 2			SE 1	
Lonec	Vrč	Piramidalna utež	Odl. ostenja	Skleda	Lonec	Pokrov	Skleda	Lonec
379 (LM01)			383 (LM02)					
391 (LM03)	381 (LM04)			434 (LM03)		432 (LM03)		
390, 394 (LM05)		392 (LM05)	382, 388 (LM05)		431 (LM05)			
373 (LM96)			374 (LM06)	433 (LM07)	435 (LM07)			
			385 (LM08)					
							452 (LM09), 453 (LM10)	456 (LM09)
								458 (LM11)
								454+455 (LM12-grafitna)
373, 379, 390-391, 394	381	392	356, 382-383, 385, 388	433-434	431, 435	432		
								458
								454+455, 456, 452, 453
							452, 453	
373, 379, 390, 391, 394		392	374, 382, 385, 388	433, 434	431, 435	432	452, 453	454+455, 456, 458
	381							
			383					
			383					
	381			434				458
			382					
			388					
			374, 385					
								454+455
			382				452, 453	
			383					456, 458, 454+455
	381		385					
390								
373, 379, 391, 394		392	374, 388	433, 434	431, 435	432		
							452, 453	
			388					
373, 379, 390, 391, 394	381	392	383, 374, 385, 382	433, 434	431, 435	432		456, 458, 454+455
							453	
								454+455
								456, 458
			385					
							452	
		392	382	433, 434		432		
379								
373, 390			383					
394								
392					431			
			374					
			388					
					435			
	381							

5.2 Kamnita orodja

Boris Kavur

Arheološke raziskave v zadnjem desetletju, ki jih je sprožil projekt predhodnih raziskav trase bodočega avtocestnega omrežja, so temeljito spremenile dosedanje poznavanje strukture in poselitve slovenskega ozemlja v preteklosti. Kljub sistematičnemu izogibanju področij, kjer so bila arheološka najdišča že predhodno dokumentirana, je topografija pokrajine velikokrat zožila možnosti za izogibanje ter prisilila načrtovalce k postavitvi trase avtoceste na ozemlje, kjer je bila verjetnost za dolgotrajno poseljenost v preteklosti dokaj visoka.

Eno izmed takih ozkih grl v pokrajini je prav gotovo širše območje brežičkih vrat, ki predstavlja prehod iz severozahodnega dela Zagrebške kotline v Krško kotlino, oziroma v širšem prostoru predstavlja prehod iz Panonske kotline v Savsko dolino ter s tem poglobljeni koridor za prehod v osrednjo oziroma zahodno Slovenijo. Poleg poznanih najdišč iz poznorimskega oziroma rimskega obdobja ter mlajše železne dobe so največje presenečenje predstavljali odkriti ostanki rimskih pohodnih vojaških taborov, razdrobljena najdišča iz pozne bronaste in bakrene dobe ter predvsem dve obsežnejši mlajšekamenodobni najdišči iz 5. tisočletja pred našim štetjem, Čatež – Sredno polje in Col 1 pri Podgračnem.

Na prvem je bilo odkritih več kot 20 ostankov večjih objektov, ki so jih izkopavalci interpretirali kot ostanke arhitekture. Znotraj objektov je bilo poleg večje količine lončenine odkritih tudi okoli 12.000 odbitkov, okoli 2.000 jeder ter okoli 100 polizdelkov in uničenih glajenih sekir. Prostorska distribucija v posameznih objektih ter tipološke razlike orodnih zbirov oziroma tehnološke razlike med ostanki iz posameznih objektov omogočajo na slednjem prepoznavo različnih prostorov aktivnosti, ki so oblikovale arheološki zapis. Na najdišču Col 1 pa se je struktura arheološkega zapisa razlikovala, najdbe kamnitih orodij so se na najdišču nahajale v štirih plasteh. Prav tako je bilo odkritih skoraj desetkrat manj kamnitih orodij, kar pa še vedno predstavlja enega izmed največjih ter najbolj dokumentiranih zbirov kamnitih artefaktov na področju današnje Slovenije. Skupaj je bilo na najdišču odkritih 1.229 neobdelanih odbitkov ter 326 obdelanih artefaktov, od tega je bilo 225 retuširanih orodij iz drobnozrnatih kamnin, 86 jeder iz drobnozrnatih kamnin, devet brusov, tolkač, odlomek glajene sekire in štrije odlomki žrmelj.

Metodologija

Arheološko najdišče je bilo razdeljeno v mrežo kvadrantov in mikrokvadrantov, ki so predstavljali osnovo za izkopavanje ter evidentiranje najdb. Najdbe iz posameznega mikrokvadranta so dobile številko vrečke, po pregledu in sortiranju oziroma odstranitvi naravnih prodnikov in odlomkov kremena naravnega izvora, ki je prisoten v vseh plasteh, kot tudi v plasteh na pobočjih južno nad najdiščem, pa so arheološke najdbe dobile številko posebne najdbe.

V postopku kasnejše obdelave so bile najdbe vpisane v sezname najdb, ki so bili urejeni najprej po stratigrafskem in nato po prostorskem principu. Za vsak mikrokvadrant je bil izdelan opisni listi, v katerega so se vpisovali podatki za vsak odkrit odbitek (številka posebne najdbe, velikost odbitka, prisotnost ohranjene skorje prodnika in morebitna obdelava). Zaradi majhnega števila v posameznih mikrokvadrantih so bili za pričujočo predstavitev numerični podatki združeni v posamezne kvadrante, namesto navajanja števil vsake posebne najdbe pa je bilo v zbirnih formularjih podano zgolj skupno število odkritih odbitkov v kvadrantu, sl. 48–51.

Odkrite kamnite najdbe smo delili v dve tehnološki skupini, in sicer: v odbitke in jedra, pri čemer smo glede na obliko prve delili na odbitke v ožjem pomenu besede ter kline (Kavur 2005). Stanje fragmentacije odbitkov smo beležili zgolj pri obdelanih orodjih, pri čemer smo jih razdelili na cele odbitke, odlomljene odbitke in odlomke odbitkov. Barva surovine je bila podana opisno, dodatno pa je bilo navedeno, če so odbitki kazali znake poškodbe surovine zaradi izpostavljenosti višjim temperaturam. Zaradi lažjega opisovanja smo odbitke po velikosti razvrstili v štiri velikostne razrede, in sicer: 4, 2, 1 in 0,5 centimetra, pri čemer izhajamo iz predpostavke, da izvirajo večji odbitki iz zgodnejših faz obdelave in izkoriščanja jeder, manjši pa iz kasnejših faz izkoriščanja jeder oziroma izdelave in popravljanja orodij. Prav tako smo pri vsaki kategoriji beležili prisotnost oziroma odsotnost ostankov skorje prodnika, spet izhajajoč iz predpostavke, da izvirajo odbitki z ohranjenimi sledmi skorje prodnika iz zgodnejših faz obdelave in izkoriščanja jedra, odbitki brez ostankov skorje pa iz kasnejših faz izkoriščanja jeder.

Zaradi skromne in površne obdelave orodij smo obdelana orodja delili v zgolj generalne orodne tipe (orodja z drobtinčasto retušo, retuširana orodja, orodja z izjedo), ki pa smo jih spet delili glede na obliko odbitka oziroma na orodja, izdelana na odbitkih, ter orodja, izdelana na klinah. Zaradi majhnega števila ter predvsem zaradi slabe obdelave oziroma izkoriščenosti smo jedra razdelili zgolj v tri skupine glede na število smeri, iz katerih se je z jeder odbijalo odbitke.

Razdelili smo jih na unipolarna jedra, bipolarna jedra ter polipolarna jedra, pri čemer so pri prvi skupini odbitke odbijali zgolj v eni smeri z ene udarne ploskve, pri drugi v dveh smereh ter pri tretji skupini so odbitke odbijali v več smereh.

Odkrite najdbe

Na najdišču je bilo odkritih 1229 odbitkov, od tega 71 v SE 1 (5,8 %), 160 v SE 2 (13 %), 105 v SE 2/1 (8,5 %) in 893 v SE 11 (72,7 %). V velikostni razred 4 centimetrov smo uvrstili 225 odbitkov (18,3 %), v razred 2 cm 509 odbitkov (41,4 %), v razred 1 cm 398 odbitkov (32,4 %) in v velikostni razred 0,5 cm 97 odbitkov (7,9 %). Med odbitki jih je 428 (34,8 %) imelo na dorzalni strani ohranjene ostanke skorje prodnika. Na najdišču je bilo odkritih 322 kamnitih orodij, od tega je bilo 222 retuširanih orodij iz drobnozrnatih kamnin, 83 jeder iz drobnozrnatih kamnin, osem brusov, trije tolkači, tolkač ali brus, odlomek glajene sekire in dva odlomka žrmelj. Od 83 odkritih jeder je bilo 46 unipolarnih, 16 bipolarnih in 21 polipolarnih.

SE 1

Skupaj je bilo v plasti SE 1 odkritih 71 odbitkov. Od tega jih je bilo 13 (18,3 %) velikostne kategorije 4 cm, 37 (52,1 %) iz velikostne kategorije 2 cm, 17 (23,9 %) iz velikostne kategorije 1 cm in 4 (5,6 %) iz velikostne kategorije 0,5 cm. Od tega jih je imelo 23 na dorzalni strani ohranjene ostanke korteksa (32,4 %). Pri tem so najvišji odstotni delež imeli odbitki iz velikostnega razreda 4 cm (46,1 %), nižjega odbitki iz velikostnega razreda 2 cm (32,4 %), nižjega iz velikostnega razreda 1 cm (25 %) ter najnižjega odbitki iz velikostnega razreda 0,5 cm (23,5 %).

V plasti SE 1, recentno premešani ornici, je bilo odkritih tudi 52 obdelanih artefaktov, od tega 42 retuširanih orodij, devet jeder in odlomek brusa. Od devetih jeder je bilo šest unipolarnih, eno bipolarno in dve polipolarni jedri.

SE 2

Skupaj je bilo v plasti SE 2 odkritih 160 odbitkov. Od tega jih je bilo 31 (19,4 %) velikostne kategorije 4 cm, 54 (33,7 %) iz velikostne kategorije 2 cm, 46 (28,7 %) iz velikostne kategorije 1 cm in 29 (18,1 %) iz velikostne kategorije 0,5 cm. Od tega jih je imelo 58 na dorzalni strani ohranjene ostanke korteksa (36,2 %). Pri tem so najvišji odstotni delež imeli odbitki iz velikostnega razreda 4 cm (58,1 %), nižjega odbitki iz velikostnega razreda 2 cm (44,4 %), nižjega iz velikostnega razreda 0,5 cm (28,7 %) ter najnižjega odbitki iz velikostnega razreda 1 cm (10,3 %).

V plasti SE 2 je bilo odkritih tudi 16 obdelanih artefaktov, od tega 12 retuširanih orodij, štiri jedera in odlomek brusa.

Od štirih jeder so bila dva unipolarna, eno bipolarno in eno polipolarno jedro.

SE 2/1

Skupaj je bilo v plasti SE 2/1 odkritih 105 odbitkov. Od tega jih je bilo 18 (17,1 %) velikostne kategorije 4 cm, 62 (59 %) iz velikostne kategorije 2 cm, 20 (19 %) iz velikostne kategorije 1 cm in 5 (4,8 %) iz velikostne kategorije 0,5 cm. Od tega jih je 35 imelo na dorzalni strani ohranjene ostanke korteksa (33,3 %). Pri tem so najvišji odstotni delež imeli odbitki iz velikostnega razreda 4 cm (77,8 %), nižjega odbitki iz velikostnega razreda 2 cm (30,6 %), nižjega iz velikostnega razreda 0,5 cm (20 %) ter najnižjega odbitki iz velikostnega razreda 1 cm (5 %).

V plasti SE 2/1 je bilo odkritih tudi 36 obdelanih artefaktov 34 retuširanih orodij, jedro in tolkač.

SE 11

Skupaj je bilo v plasti SE 11 odkritih 893 odbitkov. Od tega jih je bilo 163 (18,2 %) velikostne kategorije 4 cm, 356 (39,9 %) iz velikostne kategorije 2 cm, 315 (35,2 %) iz velikostne kategorije 1 cm in 59 (6,6 %) iz velikostne kategorije 0,5 cm. Od tega jih je 312 imelo na dorzalni strani ohranjene ostanke korteksa (34,9 %). Pri tem so najvišji odstotni delež imeli odbitki iz velikostnega razreda 4 cm (57 %), nižjega odbitki iz velikostnega razreda 2 cm (34 %), nižjega iz velikostnega razreda 1 cm (29,2 %) ter najnižjega odbitki iz velikostnega razreda 0,5 cm (10,2 %).

V plasti SE 11 je bilo odkritih tudi 218 kamnitih orodij, od tega 134 retuširanih orodij, 69 jeder, sedem odlomkov brusov, dva tolkača, dva odlomka žrmelj in odlomek glajene sekire in dva prodnika. Od 69 jeder jih je bilo 37 unipolarnih, 14 bipolarnih in 18 polipolarnih jeder.

SE 34 (II. poselitvena faza)

V strukturi SE 34 je bilo odkrito kamnito orodje, brus.

SE 39 (II. poselitvena faza)

V strukturi SE 39 je bilo odkrito kamnito orodje, unipolarno jedro.

Tehnološke značilnosti odkritih odbitkov

Pri primerjavi odstotnih deležev se je pokazalo, da deleži zastopanosti pri odbitkih velikostne skupine 4 cm variirajo od 17 do 20 % vseh odbitkov tega velikostnega razreda v posamezni plasti (sl. 40). Pri odbitkih velikostnega razreda 2 cm deleži zastopanosti variirajo od 33 do 59 %, pri dobitkih velikostnega razreda 1 cm od 19 do 29 % in pri odbitkih velikostnega razreda 0,5 cm od 4 do 18 %.

Vse skupine odbitkov v plasteh na najdišču delujejo na prvi pogled dokaj homogeno oziroma so posamezne kategorije zastopane s primerljivimi odstotnimi deleži odbitkov, nekoliko odstopa zgolj plast SE 2, ki ima v velikostni skupini 4 cm najvišjo odstotno vrednost (19,4 %), v velikostni skupini 2 cm najnižjo odstotno vrednost (33,7 %) ter v velikostnih skupinah 1 in 0,5 cm spet najvišji vrednosti (28,7 in 18,1 %). Na podlagi drugačne odstotne zastopanosti velikostnih skupin odbitkov lahko domnevamo, da so se pri izdelovanju odbitkov, ki so deponirani v tej plasti, uporabljale nekoliko drugačne strategije izkoriščanja surovin kot pri ostalih plasteh, očitno so tukaj obdelovali največja jedra.

Prav tako se pri primerjavi odstotnih deležev zastopanosti odbitkov z ohranjeno prodnikovo skorjo pokaže, da so v vseh plasteh skoraj enaki (med 32 in 37 %) (sl. 41). Nekoliko vrednosti variirajo pri posameznih velikostnih skupinah, tako pri odbitkih velikostne skupine 4 cm variirajo od 46 do 78 % vseh odbitkov tega velikostnega razreda v posamezni plasti. Pri odbitkih velikostnega razreda 2 cm deleži zastopanosti variirajo od 30 do 45 %, pri dobitkih velikostnega razreda 1 cm od 5 do 30 % in pri odbitkih velikostnega razreda 0,5 cm od 10 do 25 odstotkov. Pokaže se, da je odstotna variabilnost pri najmanjših dveh kategorijah velika, kar pa je posledica majhnega števila odbitkov in zaradi velike standardne deviacije izračunov ne nudi osnove za sklepanje o realni zastopanosti količine odbitkov v teh kategorijah.

Vel. kat.\SE	SE 1	SE 2	SE 2/1	SE 11	Skupaj	%
Velikostna skupina 4	13	31	18	163	225	18,3
%	18,3	19,4	17,1	18,2		
Velikostna skupina 2	37	54	62	356	509	41,4
%	52,1	33,7	59	39,9		
Velikostna skupina 1	17	46	20	315	398	32,4
%	23,9	28,7	19	25,2		
Velikostna skupina 0,5	4	29	5	59	97	7,9
%	5,6	18,1	4,9	6,6		
Skupaj	71	160	105	893	1229	
%	5,8	13	8,5	72,7		

40 Število in odstotni deleži velikostnih skupin odbitkov po posameznih plasteh.

Vel. kat.\SE	SE 1	SE 2	SE 2/1	SE 11	Skupaj
Velikostna skupina 4	6	18	14	93	131
%	46,1	58,1	77,8	57	
Velikostna skupina 2	12	24	19	121	176
%	32,4	44,4	30,6	34	
Velikostna skupina 1	4	13	1	92	110
%	23,5	28,3	5	29,2	
Velikostna skupina 0,5	1	3	1	6	11
%	25	10,3	20	10,2	
Skupaj	23	58	35	312	428
%	32,4	36,2	33,3	34,9	

41 Število in odstotni deleži odbitkov z ohranjenimi ostanki prodnikove skorje, razdeljeni po velikostnih skupinah odbitkov po posameznih plasteh.

Vse skupine odbitkov v plasteh na najdišču delujejo na prvi pogled dokaj homogeno oziroma so posamezne kategorije zastopane s primerljivimi odstotnimi deleži odbitkov, nekoliko odstopa zgolj plast SE 2/1, ki ima v velikostni skupini 4 cm najvišjo odstotno vrednost (77,8 %), v velikostni skupini 2 cm pa najnižjo odstotno vrednost (30,6 %). Vrednosti za velikostno kategorijo 1 in 0,5 cm zaradi majhnega števila najdb nista relevantni. Na podlagi drugačne odstotne zastopanosti odbitkov z ohranjenimi ostanki prodnikove skorje lahko domnevamo, da so se pri izdelovanju odbitkov, ki so deponirani v tej plasti, uporabljale nekoliko drugačne strategije izkoriščanja surovin kot pri ostalih plasteh. Upoštevajoč drugačne tehnološke značilnosti najdb iz SE 2 lahko opazimo, da so v primeru, ko opazujemo velikost odbitkov najdb iz SE 2/1 in SE 11 tehnološko primerljive, v primeru, ko pa opazujemo prisotnost prodnikove skorje, nas preseneti drugačen delež prisotnosti ostankov skorje prodnikov.

Prav tako lahko že pri opazovanju prostorskih distribucij posameznih velikostnih skupin odbitkov opazimo različne koncentracije v prostoru (sl. 48–51). V plasti SE 1 je distribucija odbitkov enakomerna po celotni površini, v starejših plasteh pa lahko določimo dve koncentraciji s specifičnim arheološkim zapisom.

V plasti SE 11 lahko opazimo koncentracijo odbitkov na prostoru med kv. 149 in 201. Zdi se, da odraz te koncentracije lahko zasledimo tudi pri plasteh SE 2 in SE 2/1 v prostoru med kvadranti 152 in 204 (koncentracijo med kv. 152 in 204 je potrebno pripisati plasti SE 11). Zanimivo je, da so v vseh plasteh prisotni odbitki velikostnega razreda 4 cm, vendar pa so številčnejši odbitki velikostnih razredov 1 in 0,5 cm zgolj v plasti SE 11. Zdi se, kot da je koncentracija odbitkov v obeh mlajših plasteh posledica uničenja starejše plasti oziroma premestitve arheoloških najdb, pri čemer je očitno erozija manjšo velikostno skupino najdb prestavila drugam, kar kaže majhna količina najdb iz velikostne skupine 1 cm ter skoraj popolna odsotnost najdb iz velikostne skupine 0,5 cm.

Drugo koncentracijo lahko prepoznamo v plasti SE 2, v prostoru med kvadranti 3 in 73. Zanimivo je, da ne vsebuje veliko večjih, ampak številčneje manjše odbitke, odbitki iz velikostne kategorije 4 cm so skoraj popolnoma odsotni, prisotni pa so številni odbitki velikostne kategorije 0,5 cm.

Tipološke značilnosti odkritih orodij

Pregled retuširanih orodij pokaže, da imamo v primeru najdišča Col 1 opravka z navidezno homogenim orodnim inventarjem vseh štirih plasteh (sl. 42). Vsem je skupno, da vsebujejo večinoma kratkotrajno ter zgolj minimalno obdelana orodja, medtem ko so specialistična in za izdelavo tehnološko zahtevna orodja, kot so na primer bifacialno retuširane puščične konice v plasteh SE 1 in SE 11, zgolj redka. V vseh plasteh predstavljajo večino orodij odbitki z drobtinčasto retušo in retuširani odbitki. V vseh plasteh so orodja na odbitkih redka.

Ob natančnejšem pregledu odstotnih zastopanosti pa opazimo nekaj majhnih razlik med orodnimi inventarji. Spet, podobno kot pri pregledu velikosti odbitkov, izstopajo najdbe iz plasti SE 2. Sicer trditev zaradi majhnega števila najdb morda ni najbolj relevantna, vendar lahko opazujemo, da imajo plasti SE 1, SE 2/1 in SE 11 odstotni delež odbitkov z drobtinčasto retušo nižji od odstotnega deleža retuširanih odbitkov, pri plasti SE 2 pa je situacija obrnjena. Prav tako slednja vsebuje tudi višji odstotni delež odbitkov z izjedo,

katerih število je v drugih plasteh zanemarljivo. Delno izstopa tudi plast SE 11, ki ima za razliko od ostalih plasti višji odstotni delež praskal, še posebej pa jo zaznamuje prisotnost bifacialno retuširanih puščičnih konic. Podobne konice so bile odkrite tudi v premešani ornici SE 1. Upoštevajoč tehnološke značilnosti odkritih artefaktov (velikosti odbitkov in ohranjenost skorje prodnika) ter tipološke značilnosti orodnega zbira (prisotnost bifacialno retuširanih puščičnih konic) bi se lahko zdelo, kot da večina najdb, odkritih v plasti SE 1, izvira iz poškodovanega oziroma premeščenega dela mlajšekamenodobne plasti SE 11, vendar plast odstopa od ostalih zaradi prisotnosti višjega števila strgalc ter predvsem zaradi prisotnosti večjega števila orodnih tipov (klina s prečno retušo, dvojno praskalo, kombinirano orodje – praskalo in vbadalo, odbitek s strmo retušo in krožni segment).

Vsem orodnim zbirom je skupna visoka prisotnost odbitkov z drobtinčasto retušo in retuširanih odbitkov. V zbiri posameznih plasti lahko prepoznamo specifične posebnosti v orodnih inventarjih. V plasti SE 11 predstavljata posebnost prisotnost praskal na odbitku in bifacialno retuširanih puščičnih konic, v plasti SE 2/1 prisotnost odbitkov z izjedo in klin z drobtinčasto retušo, v plasti SE 2 prisotnost odbitkov z izjedo ter v plasti SE 1 prisotnost strgalc in bifacialno retuširanih puščičnih konic.

Pri prostorski primerjavi lokacij posameznih najdb v SE 11 se je pokazalo, da je bila večina bifacialno retuširanih konic

Tip	SE 1	%	SE 2	%	SE 2/1	%	SE 11	%	Skupaj	%
Odbitek z drobtinčasto retušo	2	4,8%	2	16,7%	8	23,5%	19	14,2%	31	14
Klina z drobtinčasto retušo	1	2,4%	1	8,3%	3	8,8%	5	3,7%	10	4,5%
Retuširan odbitek	10	23,7%	3	25%	8	23,5%	37	27,5%	58	26,1%
Retuširana klina	1	2,4%	1	8,3%	1	2,9%	2	1,5%	5	2,3%
Klina s prečno retušo	2	4,8%							1	0,5%
Odbitek z izjedo	2	4,8%	2	16,7%	2	5,9%	6	4,7%	12	5,4%
Klina z izjedo	1	2,4%			1	2,9%	1	0,7%	3	1,3%
Nazobčan odbitek	1	2,4%	1	8,3%	1	2,9%	5	3,7%	8	3,6%
Praskalo na odbitku	2	4,8%	1	8,3%	3	8,8%	19	14,2%	25	11,3%
Dvojno praskalo	1	2,4%							1	0,5%
Atipično praskalo	3	7,1%			1	2,9%	3	2,2%	7	3,2%
Strgalce	5	11,8%	1	8,3%	1	2,9%	6	4,7%	13	5,9%
Praskalo/vbadalo	1	2,4%					1	0,7%	2	0,9%
Sveder	2	4,8%			2	5,9%			4	1,8%
Odbitek s strmo retušo	1	2,4%							1	0,5%
Bifacialno retuširana konica	6	14,2%					14	10,5%	20	9,0%
Krožni segment	1	2,4%							1	0,5%
Izrobljen odbitek					1	2,9%			1	0,5%
Strgalo					1	2,9%	7	5,2%	8	3,6%
Okrcan odbitek					1	2,9%	2	1,5%	3	1,3%
Klina z drobtinčasto retušo							5	3,7%	5	2,3%
Praskalo in sveder							1	0,7%	1	0,5%
Strgalo na unipolarnem jedru							1	0,7%	1	0,5%
Skupaj	42	18,9%	12	5,5%	34	15,3%	134	60,4%	222	

42 Seznam, količine in odstotne zastopanosti posameznih orodnih tipov v plasteh SE 1, SE 2, SE 2/1 in SE 11.

odkrita na prostoru med stavbo 1 in stavbo 2 (kv. 171, 172, 173, 174, 181 in 182), nekaj pa se jih je nahajalo tudi nekoliko severozahodno (kv. 131, 140, 158 in 168). Nasprotno pa se je večina praskal nahajala prav na vmesnem prostoru med obema koncentracijama (kv. 152, 156, 157, 161, 164, 167 in 185), le redka pa med največjo koncentracijo konic (kv. 171, 174 in 182). Zdi se, kot da so se dejavnosti, povezane z bifacialno retuširanimi puščičnimi konicami, odvijale tik ob stavbah, dejavnosti, povezane z uporabo praskal, pa nekoliko proč od stavb.

Morda nam lahko vzorci fragmentacije bifacialno retuširanih konic nakazujejo na vrsto dejavnosti. V nekoliko oddaljeni skupini konic so bili odkriti trije odlomljeni distalni deli konic in en proksimalni del. Skratka odlomki, ki nastanejo pri uporabi – deli, ki so odlomljeni od vpete konice v primeru, ko puščica zgreši cilj, oziroma, ko se poškoduje v cilju. Na drugi strani pa je bilo bližje stavbi kar 50 % vseh konic celih (štirje kosi) ter tri z odlomljenim proksimalnim oziroma dva z odlomljenim distalnim delom. Količina celih konic ob stavbah nas napeljuje k domnevi, da so jih v bližini stavb izdelovali oziroma popravljali ter vstavljali v puščice, oddaljena skupina pa bi lahko bila odraz razkosavanja plena, v katerem so se nahajale zataknjene poškodovane konice. Za potrditev smo preverili tudi prostorsko koncentracijo strgal in klin z drobtinčasto retušo, vendar se je pokazalo, da je vzorec prostorske distribucije prej podoben distribuciji bifacialno retuširanih konic, in sicer: največja koncentracija se nahaja med stavbama ter manjša koncentracija se nahaja onkraj koncentracije praskal v severozahodni smeri.

Pri opazovanju tehnoloških značilnosti celih retuširanih odbitkov se pokaže nekaj korelacij med debelino odbitka in obdelavo talona, debelejši in širši odbitki imajo večkrat fasetiran talon, krajši odbitki pa imajo po drugi strani večkrat gladek talon. Domnevamo lahko, da v bistvu ne gre za neposredno razmerje med oblikovanjem talona oziroma tehniko odbijanja in velikostjo odbitka, ampak za vplivanje oblikovanja oziroma predpriprave jedra. Slednje, kar se odraža na talonu odbitka, je predvsem odvisno od velikosti jedra, kar pa neposredno vpliva na velikost izdelanega odbitka. Pokaže se, da so na večjih jedrih udarne površine kompleksnejše in bolj kakovostno pripravljene, kar omogoča izdelavo večjih in dolgotrajno uporabnejših odbitkov. Kljub ustrezni metodologiji terenskega dela pa ostaja presenetljiv majhen delež odbitkov iz velikostne kategorije 0,5 cm, opazimo lahko, da so se ohranili zgolj na področju osrednjega prostora aktivnosti v SE 11. Vendar se tudi tam niso ohranili majhni odbitki in odlomki delovnega roba orodij, ki bi nakazovali na uporabo, popravljanje in vzdrževanje orodij.

Pravzaprav je bil odkrit en sam odlomek (G273), ki predstavlja odlomljeno konico strgala.

V povezavi s tehnološkimi procesi izdelave orodij je pomembno posvetiti nekoliko pozornosti predvsem izdelavi bifacialno retuširanih puščičnih konice iz SE 11 (G270, G272, G275, G278, G28). Predvsem preseneča dejstvo, da so bile vse izdelane na odbitkih. Načeloma bi jih lahko delili na širši (G278 in G285) in ožje oblike, pri čemer sta širši izdelani na odbitkih, ki imata večji kot konvergirajočih lateralnih robov na distalni strani. Proksimalni del pa običajno predstavlja najširši del konice in je raven ter stanjšan. V primeru štirih konic (G280, G282, G283 in G289) je bil stanjšan z bifacialnim retuširanjem, v enem primeru (G274) pa je bil distalni del odbitka naravno najtanjši.

Konice so bile izdelane na tri načine. Pri najštevilnejšem načinu obdelave (G270, G278, G281, G282 in G288) je en lateralni rob konice predstavljal naravno tanek in oster rob odbitka, drugi pa je bil konvergentno oblikovan in stanjšan z bifacialnimi ploskovitimi oziroma včasih tudi stopnjevitimi retušami. V drugem primeru sta bila oba lateralna robova konvergentno oblikovana in stanjšana z bifacialnimi ploskovitimi oziroma včasih tudi stopnjevitimi retušami (G280, G283, G287, G289 in G286). V dveh primerih je bil konvergentno oblikovan in stanjšan z bifacialnimi ploskovitimi retušami zgolj distalni del odbitka.

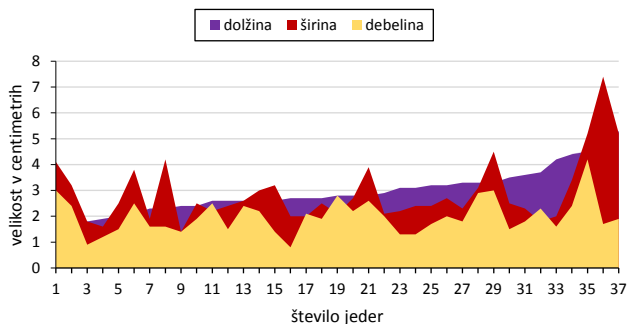
Zanimivo je, da na najdišču med jedri prevladujejo unipolarna jedra, ki predstavljajo 55,9 % vseh jeder oziroma 55 % v najbogatejši plasti SE 11 (sl. 43). Tradicionalno se domneva, da predstavljajo unipolarna jedra začetne faze obdelave in izkoriščanja jeder, bi- in polipolarna jedra pa intenzivnejše izkoriščana jedra. Posledično se pričakuje, da so unipolarna jedra povprečno večja od bipolarnih ter slednja večja od najbolj izkoriščenih polipolarnih. Za primerjavo merskih vrednosti jeder smo uporabili največjo skupino, jedra iz plasti SE 11. Pokazalo se je, da med povprečnimi velikostmi jeder ni bistvenih razlik oziroma da so bipolarna jedra zgolj nekoliko manjša. Vsa jedra so zelo majhna, povprečne vrednosti za dolžino in širino se nahajajo pod mejo 3 centimetrov, povprečne vrednosti za debelino pa celo pod 2 centimetroma.

Grafična primerjava merskih vrednosti za unipolarna, bipolarna in polipolarna jedra pokaže (sl. 44–46), da obstaja blaga korelacija med vrednostmi dolžine in širine, korelacije z debelino pa očitno ni. V primeru, da vrednosti dolžine jeder zvezno naraščajo, lahko opazujemo tudi relativno, vendar variabilno naraščanje vrednosti širine pri unipolarnih in polipolarnih jedrih, vrednosti debeline pa ne kažejo trenda naraščanja.

	Unipolarna – 38 jeder	Bipolarna – 13 jeder	Polipolarna – 18 jeder
Dolžina	2,6	2,7	2,9
Širina	2,9	2,5	2,8
Debelina	2	1,8	2

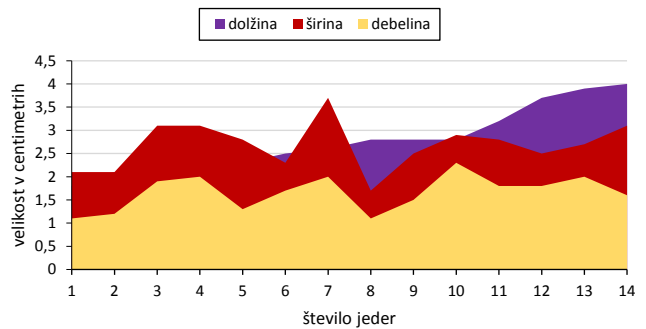
43 Povprečne merske vrednosti jeder iz SE 11.

	Dolžina	Širina	Debelina
1	0,9	4,1	3
2	1,2	3,2	2,4
3	1,8	1,8	0,9
4	1,9	1,6	1,2
5	2	2,5	1,5
6	2,1	3,8	2,5
7	2,3	1,9	1,6
8	2,3	4,2	1,6
9	2,4	1,4	1,4
10	2,4	2,5	1,9
11	2,6	2,2	2,5
12	2,6	2,4	1,5
13	2,6	2,6	2,4
14	2,6	3	2,2
15	2,6	3,2	1,4
16	2,7	2	0,8
17	2,7	2	2,1
18	2,7	2,5	1,9
19	2,8	2,1	2,8
20	2,8	2,7	2,2
21	2,8	3,9	2,6
22	2,9	2,1	2
23	3,1	2,2	1,3
24	3,1	2,4	1,3
25	3,2	2,4	1,7
26	3,2	2,7	2
27	3,3	2,3	1,8
28	3,3	3,1	2,9
29	3,3	4,5	3
30	3,5	2,5	1,5
31	3,6	2,3	1,8
32	3,7	1,8	2,3
33	4,2	2	1,6
34	4,4	3,4	2,4
35	4,5	5,2	4,2
36	4,6	7,4	1,7
37	5,3	5,2	1,9

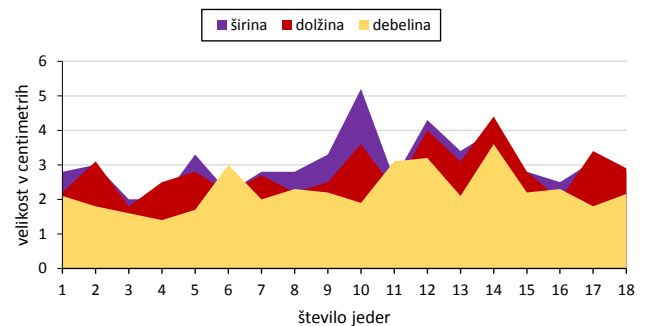
44 Grafični prikaz merskih vrednosti unipolarnih jeder iz SE 11.

	Dolžina	Širina	Debelina
1	1,8	2,1	1,1
2	2,1	2,1	1,2
3	2,1	3,1	1,9
4	2,2	3,1	2
5	2,3	2,8	1,3
6	2,5	2,3	1,7
7	2,6	3,7	2
8	2,8	1,7	1,1
9	2,8	2,5	1,5
10	2,8	2,9	2,3
11	3,2	2,8	1,8
12	3,7	2,5	1,8
13	3,9	2,7	2
14	4	3,1	1,6

45 Grafični prikaz merskih vrednosti bipolarnih jeder iz SE 11.

Jedro	Širina	Dolžina	Debelina
1	2,8	2,2	2,1
2	3	3,1	1,8
3	2	1,8	1,6
4	2	2,5	1,4
5	3,3	2,8	1,7
6	2,2	2,2	3
7	2,8	2,7	2
8	2,8	2,2	2,3
9	3,3	2,5	2,2
10	5,2	3,6	1,9
11	2,6	2,3	3,1
12	4,3	4	3,2
13	3,4	3,1	2,1
14	4	4,4	3,6
15	2,8	2,8	2,2
16	2,5	2	2,3
17	3,1	3,4	1,8
18	2,8	2,9	2,2

46 Grafični prikaz merskih vrednosti polipolarnih jeder iz SE 11.

Tip	Col 1		Čatež – Sredno polje			
	SE 11	%	SE 55	%	SE 93	%
Orodje z drobtinčasto retušo	29	23,0%	66	25,8%	15	22,3%
Retuširano orodje	53	42,1%	25	9,8	17	25
Orodje z izjedo	7	5,6	21	8,3	6	8,3
Nazobčano orodje	5	3,9	13	5,0	2	2,9
Praskalo	24	19,0%	59	23,0%	18	26,7%
Sveder			54	21,1%	4	5,9
Strgalo	8	5,4	18	7,0	6	8,9
Skupaj	126		256		68	

47 Primerjava števila in odstotnih deležev glavnih orodnih skupin med plastjo SE 11 z najdišča Col 1 in struktur SE 55 in SE 93 z najdišča Čatež – Sredno polje.

Na podlagi dobljenih rezultatov lahko domnevamo, da je za nadaljnje izkoriščanje jeder predstavljala ključni dejavnik njihova debelina – izdelovalci jih niso mogli več izkoriščati v trenutku, ko je njihova debelina padla pod mejo 2 centimetrov. Večja in širša kot tudi manjša in ožja jedra so bila zavržena v trenutku, ko njihova debelina ni več omogočala nadaljnega izkoriščanja. Podobna situacija je bila dokumentirana tudi na mezolitskem najdišču Zalog, kjer je bila izkoriščenost jeder še večja in se jih je zavrglo, ko je debelina dosegla mejo okoli 1,5 cm (Kavur 2006b, 48–50).

Pri tem je potrebno opozoriti, da kljub majhni velikosti zavrženih jeder na najdišču Col 1 slednja niso bila intenzivno izrabljena – jedra niso pravilnejših oblik in na njih so sledi zgolj redkih negativov odbitkov. Tako lahko domnevamo, da so izdelovalci izkoriščali zgolj majhne prodnike ustrezne surovine za izdelavo odbitkov, ki pa zaradi svoje majhne izhodiščne velikosti niso omogočali izdelave kompleksnejše pripravljenih jeder oziroma jeder za izdelavo klin. Prav tako jeder niso dolgo izkoriščali, ampak so jih zelo hitro zavrgli – zdi se, da je zgolj manjša povprečna vrednost za širino bipolarnih jeder posledica zoženja jedra zaradi odbijanja odbitkov v drugi smeri, ki je običajno potekala pod kotom 90 stopinj na prvotno smer odbijanja.

Tako predstavljajo zanimivost odbitki velikostne skupine 4 centimetre. V primeru, da bi bila odkrita jedra močno izkoriščana, bi lahko domnevali, da so bili izdelani v začetnih fazah redukcij jeder, ker pa slednja ne kažejo sledi intenzivnega izkoriščanja, lahko domnevamo, da so bili večji odbitki izdelani drugje z drugih jeder ter na najdišče prineseni. Žal je večina odkritih surovin dokaj homogena oziroma izvira iz neposredne okolice najdišča – dejavnosti v širšem prostoru, oziroma nam zbiranje surovin na starejših najdiščih v neposredni okolici ilustrirata zgolj dve orodji. Kombinirano orodje praskalo in sveder (G258), ki je bilo odkrito v plasti 11, je bilo izdelano iz svetlo do temneje sivega plastovitega

roženca, ki drugače na Colu 1 ni poznan, na zgolj nekaj kilometrov oddaljenem Čatežu – Srednem polju pa so bila odkrita številna jedra in odbitki iz te surovine. Praskalo na retuširanem odbitku (G273) iz kakovostnega roženca, odkrito v plasti SE 1, pa izvira glede na izdelavo orodja, kakovost surovine ter preperelost oziroma zaobljenost orodja iz nekega bližnjega paleolitskega najdišča.

Predvsem zaradi geografske bližine, relativne časovne in kulturne podobnosti, predvsem pa tudi zaradi statistično relevantnega števila odkritih orodij v jasno prepoznavnih in omejenih kontekstih je najprimerneje za primerjavo med najdišči vključiti v razpravo najdbe kamnitih orodij iz objektov SE 55 in SE 93 z bližnjega najdišča Čatež – Sredno polje ter jih primerjati z orodji iz plasti SE 11 (Guštin *et al.* 2005; Guštin *et al.* 2006; Kavur 2005). Na sl. 47 so prikazane generalne skupine orodnih tipov, ki so bile ustvarjene glede na specifično izdelavo oblike orodja ter obdelavo delovnega roba. V skupno kategorijo so bila združena orodja, ki so bila narejena na različnih oblikah polizdelkov.

Primerjava je pokazala podobno visoko odstotno zastopanost orodij z drobtinčasto retušo ter praskal. V primeru redko zastopanih orodij z izjedo ter strgal je odstotna zastopanost v SE 11 skoraj polovico nižja kot v primerjanih objektih. Primerjava odstotne zastopanosti svedrov je nesmiselna, saj gre v primeru SE 55 z najdišča Čatež – Sredno polje za prostor posebne dejavnosti, ki je bila povezana z njihovo uporabo. Odstotna zastopanost nazobčanih orodij je primerljiva med SE 11 ter SE 55, v primeru SE 93 pa je skoraj za polovico nižja. Izstopajočo podobo kaže odstotna zastopanost retuširanih orodij, ki je na Colu veliko višja kot v obeh objektih na Čatežu – Srednem polju (Kavur 2005).

Visoka zastopanost retuširanih orodij hkrati z dokaj visoko zastopanostjo orodij z drobtinčasto retušo kaže na dokaj intenzivno uporabo kamnitih orodij na Colu. Vendar pa so odstotki močno popravljenih enostavnih ter vzdrževanih kompleksnejših orodij, kot so strgalca in strgala, nizki (če predpostavljamo, da poteka redukcиска strategija od uporabljenega odbitka, preko retuširanega odbitka do odbitka s stopnjevitno retušo).

Celoten orodni inventar z najdišča Col 1 pri Podgračenem, predvsem pa orodja, odkrita v neolitski plasti, predstavljajo nekaj novosti v izdelavi ter uporabi kamnitih orodij na področju jugovzhodne in osrednje Slovenije. Pri izkoriščanju surovin ponavljajo vzorec južnega Posavja, kjer se je večinoma izkoriščalo lokalne surovine ter se je kljub pomanjkanju dobrih orodij slednja le malo vzdrževalo ter hitro zavrglo (Guštin 2005; Kavur 2006a). Na drugi strani pa so v na bližnjem in nekoliko starejšem najdišču Čatež – Sredno polje

intenzivno izkoriščali večje prodnike, domnevno iz savskega proda. Prav tako so tam sledi poljedelstva na kamnitih orodjih veliko intenzivnejše (veliko klin s sledovi zagladitev), popolnoma pa nam manjkajo bifacialno retuširane pušične konice (Kavur 2005). Tako lahko domnevamo, da so slednje kulturni element, ki se pojavi v orodnih inventarjih šele ob samem koncu Lengyelske kulture v drugi polovici 5. oziroma v začetku 4. tisočletja pr. n. št.

Zaključek

Tako lahko zaključimo, da imamo v primeru štirih plasti z najdišča Col 1 opravka s štirimi časovno ter posledično tipološko in tehnološko različnimi orodnimi inventarji. Vsem je skupno, da so za izdelavo orodij izkoriščali lokalne surovine slabše kakovosti, uporabljali predvsem neobdelane odbitke ter jih minimalno vzdrževali oziroma predelovali v kompleksnejša retuširana orodja.

Najpomembnejša so zagotovo orodja iz najstarejše, neolitike plasti SE 11. Domnevamo lahko, da gre za dokaj jasno situacijo, medtem ko moramo v mlajših plasteh računati na kombinacijo sočasnih izdelkov ter starejših, z erozijskimi procesi v samem sedimentu primešanih najdb. Posledično bi lahko bile distribucije najdb tako odraz minimalno premeščenih najdb s prostorov aktivnosti kot tudi erozijskih procesov, ki so delovali na starejše sedimente. Zato smo večjo pozornost namenjali predvsem najdbam iz najstarejše plasti.

V primeru najdb iz neolitike plasti SE 11, gre za drugi najštevilčnejši doslej objavljeni skupek kamnitih orodij z območja Slovenije. Vendar je kljub relativno velikemu številu odkritih najdb število zastopanih orodnih tipov dokaj nizko. Posledično lahko za to krivimo uporabo dokaj slabih lokalnih surovin za izdelavo orodij, ki že zaradi svoje majhne velikosti niso omogočale kompleksnejše obdelave jeder ter izdelave za nadaljnjo predelavo ustrežnejših polizdelkov.

Kvadrant	Velikostni razred 4			Velikostni razred 2			Velikostni razred 1			Velikostni razred 0,5			Skupaj
	Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	
Kv. 4					2	2							2
Kv. 5					3	3							3
Kv. 6	1		1	1		1							1
Kv. 11		1	1										1
Kv. 20	1		1		4	4							5
Kv. 26					1	1							1
Kv. 27								2	2				2
Kv. 28				2	1	3	1	1					4
Kv. 30											1	1	1
Kv. 34					1	1							1
Kv. 35							1		1				1
Kv. 37		1	1	2		2							3
Kv. 42	1		1										1
Kv. 52								1	1				1
Kv. 59					1	1							1
Kv. 85	1		1										1
Kv. 88					1	1							1
Kv. 99				1		1							1
Kv. 102							1		1				1
Kv. 119								1	1				1
Kv. 128	1		1										1
Kv. 132								1	1				1
Kv. 137		2	2		1	1							1
Kv. 145				1		1							1
Kv. 148					1	1							1
Kv. 149								1	1				1
Kv. 150	1		1	1		1							2
Kv. 151				1	2	3							3
Kv. 166		1	1	1	1	2							3
Kv. 201		1	1										1
Presek 1				2	1	3	2	3	5				8
Presek 2		1	1		2	2		3	3	1	2	3	9
Brez podatkov					3	3							3
Skupaj	6	7	13	12	25	37	4	13	17	1	3	4	71

48 SE 1 – Distribucija velikostnih razredov odbitkov z ostanki prodnikove skorje in brez slednje po posameznih kvadrantih.

Jedra so bila minimalno izkoriščena ter hitro zavržena, med orodji pa prevladujejo orodja z minimalno obdelanim delovnim robom, kot so retuširani odbitki ter odbitki z drobtinčasto retušo. Izjemo predstavljajo zgolj bifacialno retuširane

puščične konice, ki kažejo popolnoma drugačno tehnologijo obdelave in visoko spretnost izdelovalcev oziroma dobro prilagojeno strategijo, ki je omogočala, da so iz manj kakovostnih odbitkov uspeli izdelati uporabne konice projektilov.

Kvadrant	SE	Velikostni razred 4			Velikostni razred 2			Velikostni razred 1			Velikostni razred 0,5			Skupaj	
		Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj		
Kv. 3	SE 2								1	1				1	
Kv. 4									3	3				3	
Kv. 6		1		1		1	1							2	
Kv. 10							1	1	1	1	2		3	3	6
Kv. 11							1	1							1
Kv. 12													3	3	3
Kv. 13			1		1										1
Kv. 14						1		1		2	2				3
Kv. 19									1		1	1	2	3	4
Kv. 20										1	1				1
Kv. 21						1		1				1		1	2
Kv. 22									1	3	4		5	5	9
Kv. 26						2		2	1	2	3		1	1	6
Kv. 27							1	1							1
Kv. 29							1	1		1	1				2
Kv. 30						2		2		1	1		1	1	4
Kv. 37						1		1	1		1		2	2	4
Kv. 58		SE 2/1				3	2	5					2	2	7
Kv. 59						1	1	2	1	2	3		2	2	7
Kv. 64													1	1	1
Kv. 66								1		1					1
Kv. 73						1		1		1	1		1	1	3
Kv. 86							1	1							1
Kv. 152				1	1	1	1	2							3
Kv. 160	SE 11				1	1	2	3		1	1				5
Kv. 161		1	1	2		1	1							3	
Kv. 169						1	1							1	
Kv. 170		2	1	3		1	1							4	
Kv. 171			3	3		1	1							4	
Kv. 179		1		1										1	
Kv. 180		1		1	1	1	2							3	
Kv. 181		2		2				1	1	2				4	
Kv. 192						1	1							1	
Kv. 204					2		2							2	
Presek 1		1	1	2										2	
Presek 2 (1 m)		1		1		1	1							2	
Presek 2 (4 m)			1	1										1	
Presek 2 (7 m)					1		1							1	
Presek 2 (7 m)		1		1		1	1							2	
Presek 2 (8 m)						1	1	1	1	2				3	
Presek 2 (9 m)		1		1	1		1		1	1				3	
Presek 2 (10 m)		2		2										2	
Presek 2 (10 m)					1		1		2	2		1	1	4	
Presek 2 (11 m)		2	2	4		1	1	3	7	10	1	2	3	18	
Presek 2 (13 m)				1	1	2							2		
Presek 2 (14 m)	1	1	2		1	1		1	1				4		
Presek 2 (15 m)					1	1							1		
Presek 2 (16 m)					1	3	4						4		
Presek 2 (17 m)				2	1	3	1	1	2				5		
Presek 2 gl. 20–40	1		1		1	1							2		
Skupaj		18	13	31	24	30	54	13	33	46	3	26	29	160	

49 Distribucija velikostnih razredov odbitkov z ostanki prodnikove skorje in brez slednje po posameznih kvadrantih.

Zanimive rezultate je producirala prostorska primerjava odkritih orodij. Pokazalo se je, da je bila večina orodij odkrita na dokaj majhnem prostoru med obema stavbama, kar kaže, da so se dejavnosti, povezane z izdelavo in uporabo kamnitih orodij, izvajale v prostoru neposredno ob stavbah.

Kvadrant	SE	Velikostni razred 4			Velikostni razred 2			velikostni razred 1			velikostni razred 0,5			Skupaj	
		Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj		
Kv. 1–2	SE 2/1								1	1				1	
Kv. 10					1		1							1	
Kv. 11												1	1	1	
Kv. 12						1	2	3		1	1			4	
Kv. 18												1		1	
Kv. 19			1		1		1	1						2	
Kv. 21			1		1				1	1	2			3	
Kv. 22													1	1	
Kv. 27							1	1						1	
Kv. 28						1		1					2	2	
Kv. 29							1	1						1	
Kv. 30							1							1	
Kv. 36				1	1									1	
Kv. 37							1	1		1	1			2	
Kv. 40			1		1									1	
Kv. 41						2	2	4						4	
Kv. 42			1		1									1	
Kv. 52			1		1									1	
Kv. 57							2	2						2	
Kv. 58				1	1									1	
Kv. 59							1	1						1	
Kv. 63						3	2	5						5	
Kv. 65							1	1						1	
Kv. 71						1		1						1	
Kv. 72							2	2						2	
Kv. 80										2	2			2	
Kv. 81										1	1			1	
Kv. 93				1	1		1	1						2	
Kv. 99							1	1						1	
Kv. 103						2		2						2	
Kv. 111							2	2		2	2			4	
Kv. 121			1		1	3	2	5						6	
Kv. 129						1		1		1	1			2	
Kv. 130						1		1						1	
Kv. 131							1	1						1	
Kv. 151							1	1						1	
Kv. 152							3	3						3	
Kv. 160		SE 11				1		1						1	
Kv. 163				1		1									1
Kv. 169								1	1						1
Kv. 170			1		1									1	
Kv. 171			2		2									2	
Kv. 177							1	1						1	
Kv. 180							1	1						1	
Kv. 188			2		2		2	2						4	
Kv. 195			2	1	3	1	2	3		3	3			9	
Kv. 196							2	2		4	4			6	
Presek 2 (1 m)										1	1			1	
Presek 2 (11 m)						1	6	7		1	1			8	
Skupaj			14	4	18	19	43	62	1	19	20	1	4	5	105

50 Distribucija velikostnih razredov odbitkov z ostanki prodnikove skorje in brez slednje po posameznih kvadrantih.

Kvadrant	SE	Velikostni razred 4			Velikostni razred 2			Velikostni razred 1			Velikostni razred 0,5			Skupaj		
		Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj			
Kv. 5	SE 2/1	1		1					1	1				2		
Kv. 12			1	1	1		1							2		
Kv. 13						1		1		1	1			2		
Kv. 21			1		1									1		
Kv. 27												1		1		
Kv. 28			1		1									1		
Kv. 36									1		1			1		
Kv. 118						2		2	2	1	3		1	1	6	
Kv. 124						2		2							2	
Kv. 125							1	1							1	
Kv. 131							1	1		3	3				4	
Kv. 132							4	4							4	
Kv. 133						2	1	3							3	
Kv. 134			1		1										1	
Kv. 140						2	2	4							4	
Kv. 141						1	1	2							2	
Kv. 142							2	2	1	1	2				4	
Kv. 144							1	1							1	
Kv. 148							1	1							1	
Kv. 149				1	1	2	4	6		2	2		1	1	10	
Kv. 150			2	3	5	1	4	5		5	5	1	1	2	17	
Kv. 151			2	3	5		2	2	1	2	3				10	
Kv. 152			7	4	11	1	20	21	3	17	20		12	12	64	
Kv. 153				1	1		4	4		3	3				8	
Kv. 154			2		2	2		2		1	1				5	
Kv. 156				1	1		1	1		2	2				4	
Kv. 157			2	1	3	5	5	10	3	4	7		1	1	21	
Kv. 158						4	2	6		2	2				8	
Kv. 159			4	1	5	1	2	3	5	7	12		1	1	21	
Kv. 160		SE 11		2	2	4	4	8		7	7		4	4	21	
Kv. 161			7	7	14	6	16	22	7	15	22		6	6	64	
Kv. 162							1	1								1
Kv. 164			7	5	12	15	5	20	5	11	16		3	3		51
Kv. 165			4	4	2	5	7	1	10	11	1	6	7		29	
Kv. 166	1			1					1	1					2	
Kv. 167						1	1	1	1	2					3	
Kv. 168	1		1	2	2	3	5	2	3	5	2	1	3		15	
Kv. 169					1	1	2								2	
Kv. 170	1			1	4	5	9	2	2	4					14	
Kv. 171	6		2	8	4	7	11	8	14	22		3	3		44	
Kv. 172	3		4	7	3	4	7		13	13					27	
Kv. 173	2		1	3	3	10	13	5	8	13					29	
Kv. 174	2		4	6		6	6	4	5	3		4	4		19	
Kv. 175					3	1	4								4	
Kv. 176						1	1	2		2					3	
Kv. 179	1			1					2	2					3	
Kv. 180	1			1	3	1	4		1	1					6	
Kv. 181	3		1	4	7	9	16	4	14	18					38	
Kv. 182	3		2	5	21	31	52	16	17	33	1	4	5		95	
Kv. 183	1			1		3	3		1	1					5	
Kv. 184	5			5		1	1		1	1					7	
Kv. 185	1			1		2	2	3	2	5		2	2		10	
Kv. 186								2	2	4					4	
Kv. 187	1		1	2		1	1								3	
Kv. 188			2	2	3	3	6	3	4	7					16	
Kv. 190						1	1								1	
Kv. 191					2	2								2		
Kv. 192		6	3	9	2	7	9	1	2	3				21		

Kvadrant	SE	Velikostni razred 4			Velikostni razred 2			Velikostni razred 1			Velikostni razred 0,5			Skupaj
		Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	Korteks	Brez	Skupaj	
Kv. 193	SE 11	1	1	2	2		2		1	1				5
Kv. 195							1	1						1
Kv. 196a						1	1	2						2
Kv. 197			1		1	1	1	2	3		3			6
Kv. 198			1		1					2	2			3
Kv. 199			1		1									1
Kv. 200			1	4	5	3	3	6		9	9			20
Kv. 201				1	1		3	3		3	3			7
Kv. 206			1		1									1
Kv. 207				1	1				1		1			2
Kv. 208				1	1					1	1			2
Kv. 209							1	1		1	1			2
Kv. 212				1	1					1	1			2
Kv. 213										1	1			1
Kv. 218			1		1				1		1			2
Kv. 220							1	1		1	1			2
Kv. 221										1	1			1
Kv. 224							1	1						1
Kv. 231							1	1						1
Kv. 242							1	1						1
Kv. 243										1	1			1
Presek 2 (2 m)						1	1	2						2
Presek 2 (4 m)						1	2	3						3
Presek 2 (5 m)				1	1		1	1						2
Presek 2 (5 m)							1	1						1
Presek 2 (6 m)							1	1						1
Presek 2 (7 m)						1	1	2						2
Presek 2 (8 m)			1	1	2		1	1	1		1			4
Presek 2 (9 m)				2	2	1	2	3	1	2	3	1	1	9
Presek 2 (10 m)			3		3	1	7	8	2	6	8	1	1	20
Presek 2 (11 m)				1	1		2	2	1	3	4	1	1	8
Presek 2 (12 m)			3		3		1	1		1	1			5
Presek 2 (13 m)			2		2	1	4	5		1	1			8
Presek 2 (14 m)						3	3						3	
Presek 2 (8–12 m)		1	1	2		4	4						5	
Brez podatkov		1		1		2	2						3	
Skupaj		93	70	163	121	235	356	92	223	315	6	53	59	893

51 (strani 96–97) Distribucija velikostnih razredov odbitkov z ostanki prodnikove skorje in brez slednje po posameznih kvadrantih.

5.3 Analiza sledi uporabe na kamnitih orodjih

Simona Petru

Pregledanih je bilo 199 kamnitih orodij z najdišča Col 1. Sledi uporabe so analizirane makroskopsko in mikroskopsko. Izdelan je tudi katalog pregledanih orodij.

Katalog pregledanih orodij

SE 1

460 SE 1, PN 3394.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Na levem robu sta namenska in uporabna retuša, na desnem robu pa je le uporabna retuša. Na ventralni strani so pod konico orodja zgladitve nastale pri obdelavi trdega materiala.

461 SE 1, PN 3094.

Odlomek odbitka. Odbitek ima na levem robu uporabno retušo. Na ventralni strani tega roba so brazde, ki kažejo, da so orodje uporabljali za rezanje. Po uporabni retuši lahko sklepamo, da so z orodjem rezali mehke ali srednje trde materiale.

462 SE 1, PN 1328.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Odbitek ima namensko retuširan distalni rob. Sledi uporabe ni. Na distalni strani orodja so zgladitve nastale, ko se je orodje drgnilo ob drug kamen.

463 SE 1, PN 2155.

Odlomljena klina z drobtinčasto retušo. Na desnem robu je uporabna retuša. Zgornji del roba je na ventralni strani tudi namensko retuširan. Po uporabni retuši lahko sklepamo, da so z orodjem obdelovali srednje trd ali trd material. Drugih sledi uporabe ni.

464 SE 1, PN 1837.

Retuširan odbitek. Odbitek ima namensko retuširan zgornji del levega roba. Sledi uporabe ni.

465 SE 1, PN 2095.

Retuširan odbitek. Na desnem robu odbitka je uporabna retuša značilna za obdelavo srednje trdih do trdih materialov. Druge sledi uporabe se niso ohranile. Na ventralni strani orodja so makroskopski ostanki neznane snovi, verjetno gre za smolo. Za natančno določitev materiala bi bile potrebne kemijske analize.

466 SE 1, PN 3211.

Retuširan odbitek odbitka. Na desnem robu je retuširana izjeda. Poleg namenske retuše je tudi uporabna. Na ventralni strani so ob izjedi zgladitve, nastale pri obdelavi kože.

467 SE 1, PN 3684.

Retuširan odbitek. Odbitek ima na desnem robu uporabno retušo. Na ventralni strani tega roba so zgladitve, nastale pri obdelavi lesa. Na površju so tudi makroskopski ostanki neznane snovi, morda smole. Za natančno določitev snovi bi bile potrebne kemijske analize.

468 SE 1, PN 241.

Odlomek retuširanega odbitka. Odbitek ima na levem robu namensko in uporabno retušo. Na ventralni strani levega roba so ob retuši zgladitve, nastale pri obdelavi trdega materiala.

469 SE 1, PN 3499.

Retuširan odbitek. Odbitek ima na obeh stranskih robovih uporabno retušo, distalni rob pa je retuširan namensko. Uporabna retuša je neznana, druge sledi uporabe pa se niso ohranile, zato nisem mogla določiti, za kaj so orodje uporabljali. Na površju orodja so makroskopski ostanki neznane snovi, morda gre za smolo. Možno je, da je bilo orodje na spodnjem delu nasajeno.

470 SE 1, PN 3266.

Odlomljen retuširan odbitek. Odbitek ima na levem robu uporabno retušo, na desnem robu pa namensko in uporabno retušo. Drugih sledi uporabe ni. Retuša na desnem robu nakazuje, da so s tem robom obdelovali trd material, retuša na levem pa, da so z njim obdelovali srednje trd do trd material.

471 SE 1, PN 222.

Odlomek retuširanega odbitka. Odbitek ima na distalnem in obeh stranskih robovih uporabno retušo. Na ventralni strani orodja so slabo ohranjene zgladitve nastale pri obdelavi lesa.

472 SE 1, PN 4759.

Retuširan odlomek kline. Na levem robu sta namenska in uporabna retuša, na desnem robu pa je le uporabna retuša. Na ventralni strani desnega roba so mikrobrazde, zgladitve se niso ohranile. Glede na retušo in brazde so z orodjem obdelovali srednje trd do trd material.

473 SE 1, PN 1731.

Odlomljena klinica s prečno retušo. Odbitek ima na desnem robu uporabno retušo. Ob retuši so na dorzalni strani mikrobrazde. Zgladitve se niso ohranile. Glede na brazde in retušo lahko sklepamo, da so orodje uporabljali za obdelavo lesa.

474 SE 1, PN 444.

Odlomek kline s prečno retušo. Odbitek ima namensko retuširan distalni rob. Sledi uporabe ni.

475 SE 1, PN 2782.

Odlomljen odbitek z izjedo. Na ventralni strani izjede so zgladitve in mikrobrazde, ki so nastale pri obdelavi lesa.

476 SE 1, PN 1074.

Klina z izjedama iz sivega roženca. Na srednjem delu levega lateralnega roba na ventralni strani je izdelana retuširana izjeda. Analiza ni delana.

477 SE 1, PN 2158.

Odlomek z izjedo. Odbitek ima na levem robu uporabno retušo in z namensko retušo izdelano izjedo. Na ventralni strani levega roba so zgladitve nastale pri obdelavi kože.

478 SE 1, PN 3005.

Praskalo na odlomljenem odbitku. Na ventralni strani delovnega roba so zgladitve nastale pri obdelavi kože. Obdelavo kože potrjuje tudi močno zaobljen delovni rob.

479 SE 1, PN 6044.

Nazobčan odbitek. Na levem robu odbitka je uporabna retuša, ki je nastala pri obdelavi trdega materiala. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

480 SE 1, PN 3167.

Praskalo na retuširanem odbitku. Na distalnem in desnem robu je poleg namenske tudi uporabna retuša. Drugih sledi uporabe ni. Glede na retušo lahko sklepamo, da so z orodjem obdelovali trd material.

481 SE 1, PN 2483.

Dvojno praskalo na odlomku odbitka. Na ventralni strani desnega roba so zgladitve nastale pri obdelavi kože. Na sredini ventralne strani pa je zgladitev, ki jo je povzročil trd material. Morda so z orodjem obdelovali različne materiale ali pa je zgladitev na sredi orodja povzročil ročaj, v katerega je bilo orodje nasajeno.

482 SE 1, PN 2263.

Atipično praskalo na odbitku z izjedama. Sledi uporabe ni. Spodnji del orodja je morda z izjedami oblikovan za lažjo nasaditev.

483 SE 1, PN 833.

Atipično praskalo na odbitku. Na levem delu zgornjega roba sta namenska in uporabna retuša, ki je nastala pri obdelavi trdih materialov. Drugih sledi uporabe ni.

484 SE 1, PN 2881.

Atipično praskalo na odlomku odbitka. Na ventralni strani delovnega roba so zgladitve nastale pri obdelavi lesa.

485 SE 1, PN 6148.

Strgalce na odlomku odbitka. Sledi uporabe ni. Na distalnem robu orodja je majhen ostanek rdečega barvila. Lahko, da gre za okro ali pa za moderno kontaminacijo.

486 SE 1, PN 2183.

Strgalce na odlomku odbitka. Na ventralni strani delovnega roba so slabo ohranjene zgladitve nastale pri obdelavi trdega materiala.

487 SE 1, PN 2959.

Strgalce na odlomku odbitka. Na levem robu je ob namenski tudi uporabna retuša. Na spodnjem delu tega roba so na ventralni strani mikrobrazde. Zgladitve se niso ohranile, mikrobrazde in uporabna retuša pa niso značilne, zato nisem mogla določiti uporabe orodja.

488 SE 1, PN 4024.

Strgalce na odlomku odbitka. Strgalce ima na obeh stranskih robovih namensko in uporabno retušo. Na ventralni strani orodja so zgladitve nastale pri obdelavi lesa.

489 SE 1, PN 756.

Strgalce na klini. Strgalce ima levem robu z retušo izdelano plitvo izjedo. Ob namenski je tudi uporabna retuša. Drugih sledi uporabe ni, po uporabni retuši pa lahko sklepamo, da so z orodjem obdelovali trd material.

490 SE 1, PN 1608.

Sveder na odlomku odbitka. Na ventralni strani je pod konico zgladitev nastala pri obdelavi lesa. Orodje so uporabljali za vrтанje v les.

491 SE 1, PN 2295.

Praskalo in vbadalo na odlomku odbitka. Brez sledi uporabe. Na ventralni strani so makroskopski ostanki neznane snovi, verjetno gre za smolo. Za natančno določitev materiala

492 SE 1, PN 2117.

Sveder na odbitku. Ob namenski je tudi uporabna retuša. Drugih sledi uporabe ni. Na površju orodja so se ohranili makroskopski ostanki neznane snovi, verjetno gre za smolo. Če obloge predstavljajo smolo, je možno, da so sveder uporabljali za vrтанje v les. Druga možnost je, da je bilo orodje s pomočjo smole nasajeno. Za potrditev možnosti, da gre res za smolo, bi bile potrebne kemijske analize.

493 SE 1, PN 234.

Odlomek odbitka s strmo retušo. Ob namenski je tudi uporabna retuša. Na celotni ventralni strani orodja so močne zgladitve, ki so verjetno posledica naravnih dejavnikov. Kakšna je bila uporaba orodja nisem mogla določiti.

494 SE 1, PN 2385.

Bifacialno retuširana konica na odbitku. Na ventralni strani so pod konico zgladitve, ki jih je povzročila obdelava kože. Sveder so verjetno uporabljali za luknjanje kože. Na ventralni strani levega roba so ostanki rdečega barvila ali pa je rdeča barva posledica preperevanja in oksidacije železovih mineralov.

495 SE 1, PN 2362.

Bifacialno retuširana konica na odlomku odbitka. Orodje ima po celotnem površju zgladitve, ki so lahko nastale ob uporabi orodja za projektil ali pa so posledica drgnjenja puščice ob druge kamne.

496 SE 1, PN 996.

Odlomek odbitka s ploskovito retušo. Na proksimalnem robu je uporabna retuša. Drugih sledi uporabe ni. Ker je retuša neznačilna, nisem mogla določiti načina uporabe.

497 SE 1, PN 470.

Odlomek bifacialno retuširane puščične konice. Na površju orodja so na več mestih neobičajne zgladitve. Morda so nastale, ko so puščico rahlo zgladili, ali pa, ko se je puščica zapčila v tla ali drugo trdo snov. Drugih sledi uporabe ni, po obliki orodja pa lahko sklepamo, da gre za projektil.

498 SE 1, PN 2136.

Odlomek bifacialno retuširane konice. Sledi uporabe ni, po obliki orodja pa lahko sklepamo, da gre za fragment projektila.

499 SE 1, PN 142.

Bifacialno retuširana konica na odbitku. Sledi uporabe ni, po obliki orodja pa lahko sklepamo, da gre za projektil.

500 SE 1, PN 699.

Bifacialno retuširana konica na odlomljenem odbitku. Morda gre za odlomek večje puščične konice. Sledi uporabe se niso ohranile, glede na ploskovno retušo, s katero so odbitek stanjšali in oblikovali, ter glede na odlomljen zgornji del lahko sklepamo, da so orodje uporabljali kot projektil.

501 SE 1, PN 2444.

Krožni segment na odlomku odbitka. Površje orodja je prepe-relo, zato se sledi uporabe niso ohranile.

SE 2

436 SE 2, PN 5953.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Uporabna retuša je na obeh stranskih robovih. Z obema so obdelovali srednje trd material. Drugih sledi uporabe ni. Na dorzalni strani orodja so makro-skopski ostanki neznane snovi, verjetno gre za smolo. Za natančno določitev materiala bi bile potrebne kemijske analize.

437 SE 2, PN 6186.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Odbitek ima na distalnem robu uporabno retušo, ki je nastala pri obdelavi srednje trdih do trdih materialov. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

438 SE 2, PN 4153.

Odlomljena klina z drobtinčasto retušo. Odbitek ima na desnem robu uporabno retušo. Na ventralni strani delovnega roba so brazde, zgladitve se niso ohranile. Brazde in uporabna retuša nakazujejo obdelavo srednje trdih materialov.

439 SE 2, PN 6112.

Retuširan odlomek odbitka. Brez sledi uporabe.

440 SE 2, PN 5852.

Retuširan odbitek. Odbitek ima uporabno retušo na distalnem robu. Na ventralni strani tega roba so zgladitve, nastale pri obdelavi kože.

441 SE 2, PN 4047.

Retuširan odbitek. Glede na retušo so orodje uporabljali za obdelavo srednje trdih ali trdih materialov. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

442 SE 2, PN 4146.

Retuširan odbitek. Površje je močno preperelo, zato se sledi uporabe niso ohranile.

443 SE 2, PN 4189.

Retuširana klina. Na desnem robu je poleg namenske tudi uporabna retuša. Na ventralni strani tega roba so mikro-brazde. Zgladitev ni. Glede na brazde in uporabno retušo so orodje uporabljali za obdelavo srednje trdih materialov.

444 SE 2, PN 4571.

Odbitek z izjedo. Odbitek ima na levem robu izdelano izjedo. Ob izjedi so na dorzalni in ventralni strani zgladitve nastale pri obdelavi lesa.

445 SE 2, PN 5767.

Odlomek odbitka z izjedo. Odbitek ima na levem robu retuširano izjedo. Ob namenski je tudi uporabna retuša, ki kaže na obdelavo trdega materiala. Druge sledi uporabe se zaradi preperelosti površja niso ohranile.

446 SE 2, PN 6132.

Praskalo na odlomku odbitka. Brez sledi uporabe.

447 SE 2, PN 4070.

Strgalce na odlomku odbitka. Oba stranska robova sta retuširana, poleg namenske je na obeh tudi uporabna retuša. Na ventralni strani zgornjega dela levega roba so zgladitve nastale pri obdelavi kože. Na sredini ventralne strani je zgladitev, ki jo je povzročil trd material. Morda je bilo orodje nasajeno in je zgladitev nastala pri trenju med orodjem in ročajem ali pa so orodje uporabljali za različne dejavnosti.

448 PN4163

Unipolarno jedro.

449 PN4166

Unipolarno jedro.

450 PN4458

Bipolarno jedro.

451 PN5704

Polipolarno jedro.

SE 2/1 – II. poselitvena faza

396 SE2/1, PN 4862.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Brez sledi uporabe.

397 SE 2/1, PN 5756.

Odlomek kline z drobtinčasto retušo. Odbitek ima na levem robu uporabno retušo, ki nakazujejo obdelavo srednje trdih ali trdih materialov. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

398 SE 2/1, PN 5754.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Na distalnem robu je neznanična uporabna retuša. Drugih sledi uporabe ni, zato nisem mogla določiti uporabe orodja.

399 SE 2/1, PN 5868.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Na desnem robu je z namensko retušo izdelana izjeda, poleg namenske je uporabna retuša, ki je tudi na distalnem robu. Na ventralni strani desnega roba so ob izjedi slabo ohranjene zgladitve, ki so nastale pri obdelavi lesa. Kako je nastala retuša na distalnem robu, nisem mogla določiti.

400 SE 2/1, PN 5757.

Odlomljena klinica z drobtinčasto retušo. Na desnem robu je uporabna retuša, ki je verjetno nastala pri rezanju mehkega materiala. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

401 SE 2/1, PN 5759.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Na distalnem robu je uporabna retuša, ki je verjetno nastala pri obdelavi mehkega do srednje trdega materiala. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

402 SE 2/1, PN 5778.

Odlomljena klinica z drobtinčasto retušo. Na obeh stranskih robovih je uporabna retuša. Ob njej so slabo ohranjene zgladitve, ki so nastale pri žetju.

403 SE 2/1, PN 6035.

Odlomek odbitka z drobtinčasto retušo. Retuša, ki je na desnem robu, je verjetno nastala pri obdelavi mehkih ali srednje trdih materialov. Drugih sledi uporabe ni.

404 SE 2/1, PN 6040.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Odbitek ima na levem robu neznačilno uporabno retušo. Tudi na distalnem robu ima retušo, ki je morda posledica uporabe orodja, še verjetneje pa je naravnega izvora. Drugih makro ali mikro sledi uporabe ni, zato nisem mogla določiti uporabe orodja.

405 SE 2/1, PN 6039.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Na desnem robu odbitka je drobtinčasta namenska ali uporabna retuša. Drugih sledi uporabe ni. Glede na retušo, ki je podobna kot na orodju PN 5852, so z orodjem obdelovali kožo.

406 SE 2/1, PN 5813.

Retuširan odbitek. Odbitek ima na levem robu uporabno retušo, ki nakazuje obdelavo srednje trdih ali trdih materialov. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

407 SE 2/1, PN 5762.

Retuširan odbitek. Brez sledi uporabe.

408 SE 2/1, PN 5763.

Retuširan odbitek. Na desnem robu je ob namenski tudi uporabna retuša. Na ventralni strani tega roba so brazde, ki kažejo, da so orodje uporabljali za rezanje. Obdelovanega materiala nisem mogla določiti.

409 SE 2/1, PN 5999.

Retuširan odlomek odbitka. Na obeh stranskih robovih je poleg namenske tudi uporabna retuša. Na ventralni strani konice so mikrobrazde, zgladitve se niso ohranile. Glede na brazde in uporabno retušo so z orodjem obdelovali trd material.

410 SE 2/1, PN 5798.

Retuširan odbitek. Drugih sledi uporabe ni, po retuši pa lahko sklepamo, da so z orodjem obdelovali srednje trd material.

411 SE 2/1, PN 5806.

Retuširan odlomek odbitka. Brez sledi uporabe. Na ventralni strani je odbitek močno zglajen, kar je verjetno posledica vodne erozije.

412 SE 2/1, PN 4465.

Retuširan odbitek. Odbitek ima na desnem robu uporabno retušo. Ker je retuša neznačilna, drugih sledi uporabe pa ni, nisem mogla določiti uporabe orodja.

413 SE 2/1, PN 6303.

Retuširan odlomek odbitka. Na desnem robu odbitka je uporabna retuša. Na ventralni strani tega roba so zgladitve, nastale pri obdelavi lesa.

414 SE 2/1, PN 4856.

Odlomek retuširane klinice. Na desnem robu je uporabna retuša. Drugih sledi uporabe ni. Na ventralni strani so makroskopski ostanki neznane snovi, verjetno gre za smolo. Za natančno določitev materiala bi bile potrebne kemijske analize.

Retuša je neznačilna, zato nisem mogla določiti obdelovanega materiala.

415 SE 2/1, PN 4204.

Retuširana klina. Sledi uporabe se niso ohranile, glede na obliko so klino, ki spominja na sveder, morda uporabljali za prebadanje ali luknjanje.

416 SE 2/1, PN 5800.

Odbitek z izjedama. Na desnem robu odbitka je uporabna retuša. Na dorzalni strani so ob celotnem desnem robu zgladitve značilne za obdelavo lesa. Orodje je bilo morda nasajeno.

417 SE 2/1, PN 5997.

Odlomek odbitka z izjedo. Brez sledi uporabe.

418 SE 2/1, PN 5802.

Nazobčan odbitek. Brez sledi uporabe.

419 SE 2/1, PN 5777.

Izrobljen odbitek. Na levem robu in na levem delu distalnega roba je uporabna retuša. Ker je retuša neznačilna, druge sledi uporabe pa se niso ohranile, nisem mogla določiti kako so uporabljali orodje.

420 SE 2/1, PN 4480.

Klinica z izjedo. Brez sledi uporabe.

421 SE 2/1, PN 6133.

Praskalo na odlomku odbitka. Na ventralni strani so zgladitve, ki so nastale pri obdelavi kože.

422 SE 2/1, PN 5774.

Praskalo na odlomku odbitka. Sledi uporabe se niso ohranile. Na ventralni strani orodja so ostanki rdečega pigmenta (okre) ali pa gre za moderno kontaminacijo.

423 SE 2/1, PN 5113.

Atipično praskalo. Odbitek ima retuširan levi rob. Ob namenski retuši je tudi neznačilna uporabna retuša. Mikrosledi uporabe ni, glede na velikost retuše lahko sklepamo, da so z orodjem obdelovali srednje trd do trd material.

424 SE 2/1, PN 6055.

Praskalo na odlomku odbitka. Sledi uporabe se niso ohranile. Na ventralni strani orodja so ob delovnem robu makroskopski ostanki neznane snovi, verjetno gre za smolo. Za natančno določitev materiala bi bile potrebne kemijske analize.

425 SE 2/1, PN 6129.

Strgalo na odlomku odbitka. Brez sledi uporabe.

426 SE 2/1, PN 6037.

Strgalo na odlomku odbitka. Namenska in uporabna retuša sta na desnem robu in spodnjem delu levega roba. Uporabna retuša je neznačilna, zato nisem mogla določiti sledi uporabe.

427 SE 2/1, PN 5808.

Sveder na odlomljenem odbitku. Pod konico so na ventralni strani polkrožne brazde, ki kažejo, da so orodje uporabljali za vrtanje. Na prehodu med konico in levo ramo svedra so na ventralni strani slabo ohranjene zgladitve, ki jih je povzročil trd material, verjetno les. Možno je, da je bilo orodje nasajeno in je te zgladitve povzročil ročaj.

428 SE 2/1, PN 4859.

Odlomek okrcanega odbitka. Na desnem robu je izjeda, ki ima uporabno retuša. Ker je retuša neznačilna, druge sledi uporabe pa se niso ohranile, nisem mogla določiti uporabe orodja.

429 SE 2/1, PN 5569.

Sveder na odlomljenem odbitku. Na konici svedra je ob namenski tudi uporabna retuša, drugih sledi uporabe ni. Orodje je na dorzalni strani stanjšano, da so ga lažje nasadili. Glede na obliko orodja lahko sklepamo, da so ga verjetno uporabljali za luknjanje ali prebadanje, možno bi tudi bilo, da so ga uporabili kot projektil.

SE 11 – I. poselitvena faza

157 SE 11, PN 6306.

Retuširan odbitek. Na proksimalnem robu je namenska, na desnem robu pa uporabna retuša. Drugih sledi uporabe ni. Po retuši lahko sklepamo, da so z orodjem obdelovali srednje trd material.

158 SE 11, PN 5874.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Na spodnji strani levega roba odbitka je uporabna retuša, ob njej so tudi mikrobrazde. Retuša je neznačilna, zato obdelovanega materiala nisem mogla določiti.

159 SE 11, PN 5863.

Analiza ni delana.

160 SE 11, PN 5698.

Odbitek z uporabno retušo. Odbitek ima na desnem robu uporabno retušo. Na ventralni strani delovnega roba so mikrobrazde, ki kažejo, da so orodje uporabljali za rezanje. Zgladitve se niso ohranile, glede na uporabno retušo pa lahko sklepamo, da so rezali mehek do srednje trd material.

161 SE 11, PN 6348.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Sledi uporabe se niso ohranile, ker je površje preveč preperelo.

162 SE 11, PN 5736.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Brez sledi uporabe. Retuša je verjetno naravnega izvora.

163 SE 11, PN 5738.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Na distalnem robu odbitka je uporabna retuša. Druge sledi uporabe se niso ohranile. Uporabna retuša je neznačilna, zato nisem mogla določiti uporabe orodja.

164 SE 11, PN 5281/2.

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Na desnem in distalnem robu je uporabna retuša. Sledi na vrhnjem delu na dorzalni in na ventralni strani opazne mrežasto razporejene zgladitve, nastale pri obdelavi trdega materiala, verjetno lesa. Tudi na ventralni strani distalnega roba so podobne zgladitve, ki se jim pridružujejo zgladitve, nastale pri obdelavi kože. Na površju orodja so sledi rdečega pigmenta, ki bi ga lahko uporabljali pri delu z orodjem ali pa je recentnega izvora.

165 SE 11, PN 5723.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Na zgornjem delu desnega roba je uporabna retuša, ki je nastala pri obdelavi mehkega ali srednje trdega materiala. Druge sledi uporabe se niso ohranile. Na površju orodja so rdeče pikice, ki morda predstavljajo barvilo ali pa so posledica preperevanja železovih mineralov v kamnu.

166 SE 11, PN 6236.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Brez znakov uporabe. Na ventralni strani spodnjega dela levega roba so rdeče pikice, ki so lahko barvilo ali pa posledica preperevanja.

167 SE 11, PN 6250.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Brez sledi uporabe.

168 SE 11, PN 4828.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Na desnem robu odbitka je uporabna retuša, ki je nastala pri obdelavi mehkega do srednje trdega materiala. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

169 SE 11, PN 5446/1.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Odbitek ima na desnem robu uporabno retušo, ki je nastala pri obdelavi srednje trdih materialov. Na površju orodja so rdeče pike, ki so verjetno posledica preperevanja.

170 SE 11, PN 6260.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Na spodnji strani in na vrhu levega roba odbitka je neznačilna uporabna retuša, drugih sledi uporabe ni. Obdelovanega materiala nisem mogla določiti.

171 SE 11, PN 4827.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Na distalnem robu je drobtinčasta retuša, ki je verjetno nastala pri uporabi orodja, ko so obdelovali mehek ali srednje trd material. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

172 SE 11, PN 3954.

Odlomek odbitka z drobtinčasto retušo. Na levem robu orodja je izdelana namenska retuša. Sledi uporabe se niso ohranile. Analiza ni delana.

173 SE 11, PN 3847.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Odbitek ima na distalnem robu uporabno retušo. Ker je retuša neznačilna, drugih sledi uporabe pa ni, nisem mogla določiti uporabe orodja.

174 SE 11, PN 6283.

Klina z drobtinčasto retušo. Na prečnem robu je namenska retuša, na levem robu orodja pa je uporabna retuša, ki kaže na obdelavo mehkih do srednje trdih materialov. Na ventralni strani delovnega roba so tudi mikrobrazde, ki kažejo, da so orodje uporabljali za rezanje. Na površju orodja se pojavljajo rdeče pikice, ki so verjetno posledica preperevanja in oksidacije železovih mineralov.

175 SE 11, PN 6347.

Klinica z drobtinčasto retušo. Brez sledi uporabe.

176 SE 11, PN 5792.

Odlomljena klinica z drobtinčasto retušo. Na desnem robu je namenska in uporabna retuša. Ob uporabni retuši so na dorzalni strani zgladitve, nastale pri obdelavi srednje trdih rastlin (npr. grmičevja).

177 SE 11, PN 6224/1.

Klina z drobtinčasto retušo. Na zgornjem delu desnega roba je uporabna retuša. Ker je retuša neznatna, drugih sledi uporabe pa ni, nisem mogla določiti uporabe orodja.

178 SE 11, PN 6227/1.

Klina z drobtinčasto retušo. Odbitek ima na levem in zgornjem delu desnega roba uporabno retušo. Na ventralni strani so brazde, zgladitev ni. Glede na uporabno retušo so z orodjem obdelovali srednje trd material. Brazde na orodju so verjetno posledica razenja zaradi delcev, ki so se odkrušili od orodja pri delu.

179 SE 11, PN 3965.

Odlomljena klinica z drobtinčasto retušo. Sledi uporabe niso ohranjene.

180 SE 11, PN 5281/1.

Klina z drobtinčasto retušo. Na levem robu je drobtinčasta retuša, na desnem pa uporabna retuša. Druge sledi uporabe se zaradi preperelosti površja niso ohranile.

181 SE 11, PN 5458/1.

Klina z drobtinčasto retušo. Odbitek ima na spodnjem delu levega roba uporabno retušo, ki je nastala pri obdelavi trdega materiala. Na ventralni strani so ob uporabni retuši delci neznane snovi. Za določitev te snovi bi bile potrebne kemijske analize.

182 SE 11, PN 5705.

Retuširan odbitek. Na distalnem robu je uporabna retuša, ob njej so na ventralni strani mikrobrazde, ki so pravokotne na delovni rob, iz česar sledi, da so orodje uporabljali za strganje. Obdelovanega materiala nisem mogla določiti.

183 PN 6309.

Analiza ni delana. Retuširan odbitek.

184 SE 11, PN 6323/2.

Retuširan odlomek odbitka. Brez sledi uporabe.

185 SE 11, PN 6323/1.

Retuširan odbitek. Brez sledi uporabe.

186 SE 11, PN 6295.

Retuširan odbitek. Na levem robu je poleg namenske tudi uporabna retuša, po kateri lahko sklepamo, da so orodje uporabljali za obdelavo mehkih do srednje trdih snovi. Drugih sledi uporabe ni.

187 SE 11, PN 6297.

Retuširan odbitek. Na sredini proksimalnega dela roba so na ventralni strani mrežasto razporejene zgladitve, ki jih je povzročil trd material (morda ročaj?).

188 SE 11, PN 6269/1.

Retuširan odbitek. Površje je močno preperelo, zato nisem mogla določiti sledi uporabe. Zaradi močne preperelosti tudi ni jasno, če je retuša namenska ali uporabna.

189 SE 11, PN 5867.

Retuširan odbitek. Brez sledi uporabe. Na zgornjem delu dorzalne strani so obloge neznane snovi. Za natančno določitev materiala bi bile potrebne kemijske analize.

190 SE 11, PN 6319/1.

Retuširan odbitek. Na levem in desnem robu je uporabna retuša. Zaradi preperelosti površja se druge sledi uporabe niso ohranile. Na orodju so obloge, ki bi morda lahko predstavljale obdelovani material.

191 SE 11, PN 6300/2.

Retuširan odlomek odbitka. Brez znakov uporabe.

192 SE 11, PN 6338.

Retuširan odlomljen odbitka. Na levem robu odbitka sta namenska in uporabna retuša. Na spodnjem delu levega roba so na ventralni strani zgladitve nastale pri obdelavi kože.

193 SE 11, PN 6341.

Retuširan odbitek. Brez sledi uporabe.

194 SE 11, PN 6277/2.

Retuširan odlomljen odbitek. Analiza ni delana.

195 SE 11, PN 6277/3.

Retuširan odlomek odbitka. Brez ohranjenih sledi uporabe.

196 SE 11, PN 6232/2.

Retuširan odlomek odbitka. Brez znakov uporabe.

197 SE 11, PN 5716.

Odlomek retuširanega odbitka. Na desnem robu je neznatna uporabna retuša, na ventralni strani tega roba pa so mikrobrazde. Zgladitev ni, zato nisem mogla določiti kakšen material so obdelovali z orodjem. Na desnem robu so tudi makroskopsko vidni ostanki rdeče barve. Morda so to ostanki okre ali pa gre za moderno kontaminacijo.

198 SE 11, PN 6224/2.

Odlomek retuširanega odbitka. Na desnem robu odbitka je uporabna retuša, drugih sledi uporabe ni. Glede na retušo lahko sklepamo, da so z orodjem obdelovali srednje trd do trd material. Na ventralni strani konice so rdeče pike, lahko gre za ostanek neznane snovi, barvilo ali pa so posledica preperevanja kamnine.

199 SE 11, PN 5781.

Retuširan odbitek. Na levem robu odbitka je uporabna retuša, na ventralni strani tega roba pa so mikrobrazde, ki kažejo, da so orodje uporabljali za rezanje. Zgladitve se niso ohranile, po uporabni retuši pa sklepam, da so orodje uporabljali za obdelavo srednje trdega materiala.

200 SE 11, PN 5715.

Odlomek retuširanega odbitka. Na vrhnjem delu desnega roba je poleg namenske tudi uporabna retuša. Na ventralni strani delovnega roba so slabo ohranjene zgladitve, ki so nastale pri obdelavi kože.

201 SE 11, PN 6226/2.

Odlomek retuširanega odbitka. Brez ohranjene sledi uporabe.

202 SE 11, PN 6344.

Retuširan odbitek. Na levem robu je namenska in uporabna retuša. Na ventralni strani roba so zgladitve, nastale pri obdelavi trdega materiala.

203 PN 5721.

Retuširan odlomljen odbitek. Na levem robu je namenska in uporabna retuša, ki je nastala pri obdelavi srednje trdih materialov. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

204 SE 11, PN 5435/1.

Retuširan odbitek. Brez znakov uporabe.

205 SE 11, PN 5678.

Odlomek retuširanega odbitka. Na levem robu je poleg namenske tudi uporabna retuša, ki je nastala pri obdelavi srednje trdih materialov. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

206 SE 11, PN 6210.

Retuširan odbitek. Na spodnji strani levega roba odbitka je neznačilna uporabna retuša, drugih sledi uporabe ni. Obdelovanega materiala nisem mogla določiti.

207 SE 11, PN 625.

Retuširan odlomljen odbitek. Brez znakov uporabe.

208 SE 11, PN 3960.

Retuširan odbitek. Odbitek ima na distalnem robu uporabno retušo. Drugih sledi uporabe ni, glede na retušo pa lahko sklepamo, da so z orodjem obdelovali srednje trd ali trd material.

209 SE 11, PN 4831.

Retuširan odlomek odbitka. Ob namenski retuši je tudi uporabna retuša, ki kaže, da so orodjem obdelovali srednje trd do trd material. Na delovnem robu in ob njem so makroskopski ostanki neznane snovi, verjetno gre za smolo. Za natančno določitev materiala bi bile potrebne kemijske analize.

210 SE 11, PN 4330.

Retuširan odbitek. Površje je močno preperelo, zato se sledi uporabe niso ohranile.

211 SE 11, PN 4302.

Retuširan odbitek. Odbitek ima na distalnem robu uporabno retušo. Na ventralni strani tega roba so brazde in slabo ohranjene zgladitve, nastale pri obdelavi lesa.

212 SE 11, PN 5340.

Retuširan odlomek kline. Ob namenski retuši je na konici tudi uporabna retuša. Druge sledi uporabe se niso ohranile, ker je površje preveč preperelo. Glede na retuše in obliko orodja lahko sklepamo, da so orodje uporabljali za prebadanje ali vrtanje.

213 SE 11, PN 4538.

Retuširan odbitek. Brez sledi uporabe.

214 SE 11, PN 3958.

Retuširan odbitek. Na desnem robu odbitka je uporabna retuša. Ob njej so na ventralni strani slabo ohranjene zgladitve, ki so nastale pri obdelavi žit.

215 SE 11, PN 4596.

Retuširan odbitek. Brez sledi uporabe.

216 SE 11, PN 4592.

Retuširan odbitek. Brez sledi uporabe.

217 SE 11, PN 4808/1.

Odlomek retuširanega odbitka. Odbitek ima na vrhnjem delu desnega roba uporabno retušo. Ker drugih sledi uporabe ni, retuša pa je neznačilna, nisem mogla določiti uporabe orodja.

218 SE 11, PN 6282.

Retuširan odbitek. Odbitek ima na ventralni strani levega roba namensko retušo, na distalnem robu pa uporabno retušo. Ker je retuša neznačilna, druge sledi uporabe pa se niso ohranile, nisem mogla določiti uporabe orodja.

219 SE 11, PN 4424.

Retuširan odbitek. Na sredini in na levi strani distalnega roba je uporabna retuša. Ob njej so na dorzalni in ventralni strani slabo ohranjene zgladitve, ki jih je morda povzročila obdelava rastlin.

220 SE 11, PN 4706.

Odlomek odbitka z drobtinčasto retušo. Odbitek ima na levem robu uporabno retušo, ki je nastala pri obdelavi srednje trdih do trdih materialov. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

221 SE 11, PN 4800.

Odbitek z drobtinčasto retušo. Uporabna retuša je na distalnem delu levega in na proksimalnem delu desnega roba. Drugih sledi uporabe ni. Glede na uporabno retušo so z orodjem obdelovali mehek do srednje trd material

222 SE 11, PN 4801.

Odbitek z izjedo. Odbitek ima na desnem delu distalnega roba uporabno retušo. Na dorzalni strani so ob retuši zgladitve, nastale pri obdelavi kože.

223 SE 11, PN 4416.

Odbitek z izjedo. Brez ohranjenih sledi uporabe.

224 SE 11, PN 4711.

Odlomek odbitka z izjedo. Brez sledi uporabe.

225 SE 11, PN 4811.

Nazobčan odbitek. Brez ohranjenih sledi uporabe.

226 SE 11, PN 4808/2.

Razbitina z izjedo. Na levem robu odbitka je uporabna retuša, ki nakazuje obdelavo trdih materialov. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

227 SE 11, PN 6259.

Retuširana odlomljena klinica. Na ventralni strani desnega roba je namenska, na levem robu pa neznačilna uporabna retuša. Drugih sledi uporabe ni. Obdelovanega materiala nisem mogla določiti.

228 SE 11, PN 4543.

Retuširana klina. Brez sledi uporabe.

229 SE 11, PN 6269/2.

Odbitek z izjedo. Na levem robu odbitka je uporabna retuša, drugih sledi uporabe ni. Glede na retušo lahko sklepamo, da so z orodjem obdelovali srednje trd do trd material.

230 SE 11, PN 6351.

Odbitek z izjedo. Odbitek ima na levem robu izjedo, ki je verjetno posledica uporabe. Tudi na desnem robu ima uporabno retušo. Retuša na levem robu je verjetno posledica obdelave trdih materialov, z desnim robom pa so obdelovali srednje trde materiale.

231 SE 11, PN 6340.

Odbitek z izjedo. Odbitek ima na desnem robu uporabno retušo. Drugih sledi uporabe ni, glede na retušo pa lahko sklepamo, da so z orodjem obdelovali srednje trd material.

232 SE 11, PN 6319/2.

Klina z izjedo. Na robu z izjedo je uporabna retuša. Ob njej so na dorzalni in ventralni strani orodja zgladitve, nastale pri obdelavi lesa. Na površju orodja so obloge, morda gre za smolo.

233 SE 11, PN 6337.

Nazobčan odbitek. Na levem robu je uporabna retuša. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

234 SE 11, PN 6265.

Nazobčan odlomek odbitka. Brez znakov uporabe.

235 SE 11, PN 3967.

Odlomek klinice. Klinica ima namensko retušo na desnem robu, na zgornjem delu levega roba pa je uporabna retuša. Ob njej so značilne zgladitve, nastale pri žetju žit. Zgladitve se širijo tudi na distalni rob, kjer je klinica odlomljena. Klinica je bila verjetno nasajena.

236 SE 11, PN 6225/3.

Nazobčan odbitek. Na ventralni strani levega roba sta tako namenska kot uporabna retuša, ki kaže na obdelavo trdega materiala. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

237 SE 11, PN 6262.

Strgalce na odbitku. Brez sledi uporabe. Na ventralni strani so rdeče pike, ki so lahko ostanki barvila ali pa posledica prepevanja kamnine.

238 SE 11, PN 4435.

Strgalo na odlomku odbitka. Analiza ni delana.

239 SE 11, PN 5559.

Nazobčan prodnik. Brez znakov uporabe.

240 SE 11, PN 6249.

Nazobčan odbitek. Na desnem robu je namenska retuša, ob njej pa tudi uporabna retuša. Na ventralni strani tega roba so mikrobrazde, zgladitev ni. Glede na brazde in retušo lahko sklepamo, da so z orodjem obdelovali trd material.

241 SE 11, PN 6292.

Praskalo na odlomku odbitka. Brez znakov uporabe.

242 SE 11, PN 6277/1.

Praskalo na odlomljenem odbitku. Na sredini praskalovega roba so na ventralni strani slabo ohranjene, mrežasto razporejene zgladitve, nastale pri obdelavi trdega materiala.

243 SE 11, PN 6304.

Praskalo na odlomku odbitka. Sledi uporabe se niso ohranile, ker je površje preveč preperelo. Na ventralni strani so rdeče pike, ki so verjetno posledica preperevanja.

244 SE 11, PN 6325.

Praskalo na odlomljenem odbitku. Sledi uporabe se niso ohranile, ker je površje preveč preperelo.

245 SE 11, PN 5864.

Praskalo na odlomku odbitka. Brez sledi uporabe. Na površju so makroskopski ostanki neznane snovi. Za določitev te snovi bi bile potrebne kemijske analize.

246 SE 11, PN 6300/1.

Praskalo na odbitku. Na ventralni strani delovnega roba so brazde, ki kažejo, da so praskalo uporabljali za strganje. Uporabna retuša, ki je nastopa skupaj z namensko, kaže na obdelavo trdega materiala. Zgladitve se niso ohranile.

247 SE 11, PN 6328.

Praskalo na odlomku odbitka. Sledi uporabe se niso ohranile. Na ventralni strani so rdeče pike, ki so verjetno posledica preperevanja.

248 SE 11, PN 5601.

Praskalo na odlomljenem odbitku. Na ventralni strani delovnega roba so mikrobrazde. Druge sledi uporabe se niso ohranile, zato nisem mogla določiti obdelovanega materiala.

249 SE 11, PN 6226/3.

Praskalo na odbitku. Površje je preperelo, sledi uporabe se niso ohranile.

250 SE 11, PN 6220/1.

Praskalo na odlomku odbitka. Brez znakov uporabe.

251 SE 11, PN 4966.

Praskalo na odlomku odbitka. Na ventralni strani praskalovega roba so zgladitve, ki so nastale pri obdelavi dveh različnih materialov – kože in lesa. Orodje je bilo verjetno nasajeno.

252 SE 11, PN 6216.

Praskalo na odlomku odbitka. Na delovnem robu praskala je tudi uporabna retuša. Na dorzalni strani so zgladitve, ki so verjetno posledica drgnjenja ob druge kamne. Poleg tega so na površju tudi makroskopski ostanki materiala, morda smole. Na ventralni strani roba praskala so mikrobrazde, na desnem delu ventralne strani pa je nenavadna zgladitev, ki je verjetno ni posledica uporabe, temveč kasnejših procesov, ki jim je bilo orodje izpostavljeno. Z orodjem so verjetno obdelovali srednje trd material. Brazde so povzročili trdi delci (lahko mikroodlomki orodja ali pa delci trde snovi, ki so jo uporabljali pri delu), ki so razili površje orodja.

253 SE 11, PN 5733.

Praskalo na odlomljenem odbitku. Na praskalovem robu je poleg namenske tudi uporabna retuša, ki kaže na obdelavo trdega materiala. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

254 SE 11, PN 5356.

Praskalo na odlomku odbitka. Na ventralni strani delovnega roba so slabo vidne mikrobrazde, ki so pravokotne na delovni rob. Obdelovanega materiala nisem mogla določiti.

255 SE 11, PN 6065.

Praskalo na odlomku odbitka. Na ventralni strani praskalovega desnega roba so slabo ohranjene zgladitve, ki so nastale pri obdelavi kože.

256 SE 11, PN 6247.

Praskalo na odlomku odbitka. Brez znakov uporabe.

257 SE 11, PN 5450.

Praskalo na odlomljenem odbitku. Na ventralni strani praskalovega roba so na dveh mestih zgladitve, nastale pri obdelavi lesa. Na površju orodja so obloge, morda smola.

258 SE 11, PN 4945.

Praskalo in sveder na odlomku. Brez sledi uporabe.

259 SE 11, PN 4304.

Praskalo na odbitku. Na ventralni strani praskalovega roba so zgladitve nastale pri obdelavi kože.

260 SE 11, PN 6264.

Praskalo na odbitku. Brez sledi uporabe.

261 SE 11, PN 5870.

Strgalce na odbitku. Na levem robu je ob namenski tudi uporabna retuša. Na ventralni strani delovnega roba so mikrobrazde in zgladitve, nastale pri obdelavi lesa.

262 SE 11, PN 4533.

Strgalce na odlomku odbitka. Brez sledi uporabe.

263 SE 11, PN 5875.

Strgalo na odlomku odbitka. Na desnem robu je poleg namenske tudi uporabna retuša. Na ventralni strani orodja so zgladitve, nastale pri obdelavi lesa.

264 SE 11, PN 4595.

Atipično praskalo na odbitku. Analiza ni delana.

265 SE 11, PN 4595.

Atipično praskalo. Brez sledi uporabe.

266 SE 11, PN 6220/2.

Strgalce na odbitku. Površje je močno preperelo, zato se sledi uporabe niso ohranile.

267 SE 11, PN 622.

Strgalce na odbitku. Retuširana sta oba stranska robova. Na ventralni strani levega roba so zgladitve nastale pri obdelavi kože in slabo ohranjena zgladitev, ki jo je povzročil trd material. Ob zgladitvah so se ohranile tudi mikrobrazde. Z orodjem so obdelovali različne materiale ali pa je zgladitev, ki jo je povzročil trd material, posledica nasaditve orodja. Po površju so rdeče pikice, ki so lahko barvilo ali pa posledica preperevanja.

268 SE 11, PN 6256.

Atipično praskalo. Brez sledi uporabe.

269 SE 11, PN 3833.

Strgalce na odlomljenem odbitku. Brez sledi uporabe.

270 SE 11, PN 6307.

(Odbitek s ploskovno retušo.) Bifacialno retuširana puščica. Brez sledi uporabe.

271 SE 11, PN 5786.

Strgalo na odbitku. Na desnem in distalnem robu so uporabne retuše, ki kažejo na obdelavo trdega materiala. To potrjujejo tudi številne mikrobrazde na ventralni strani orodja.

272 SE 11, PN 5565.

Bifacialno ploskovito retuširana konica. Sledi uporabe se niso ohranile, glede na obliko pa lahko sklepamo, da gre za projektil.

273 SE 11, PN 5357.

Strgalo na odbitku. Na distalnem robu orodja je ob namenski tudi uporabna retuša. Na ventralni strani delovnega roba so mikrobrazde, ki kažejo, da so orodje uporabljali za strganje. Zgladitve se niso ohranile. Glede na uporabno retušo in mikrobrazde pa lahko sklepamo, da so z orodjem strgali trd material.

274 SE 11, PN 6288.

Strgalo na odlomku odbitka. Na desnem robu je ob namenski retuši tudi slabo vidna uporabna retuša, ki nakazuje obdelovanje trdega materiala. Površje orodja je močno preperelo, zato se druge sledi uporabe niso ohranile. Na delovnem robu in ob njem so obloge neznane snovi. Za natančno določitev materiala bi bile potrebne kemijske analize.

275 SE 11, PN 6281/1.

Bifacialno ploskovito retuširan odlomek odbitka. Analiza ni delana.

276 SE 11, PN 6227/2.

Prečno strgalo. Površje je močno preperelo, zato se sledi uporabe niso ohranile.

277 SE 11, PN 5726.

Sveder na odlomku odbitka. Vrhnji del svedra je odlomljen, kar se je morda dogodilo pri uporabi. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

278 SE 11, PN 6350.

Bifacialno retuširana puščična konica na odlomku odbitka. Na ventralni strani so poškodbe, ki so verjetno nastale pri uporabi puščice, ki se je pri uporabi tudi zlomila. Orodje so uporabljali kot projektil.

279 SE 11, PN 5724.

Strgalo na unipolarnem jedru. Na levem robu je poleg namenske tudi uporabna retuša, ki je nastala pri obdelavi trdega materiala. Druge sledi uporabe se niso ohranile.

280 SE 11, PN 5541.

Bifacialno ploskovito retuširana konica. Sledi uporabe se niso ohranile, glede na obliko pa lahko sklepamo, da gre za projektil.

281 SE 11, PN 6232/1.

Odlomljen bifacialno retuširan odlomek. Brez znakov uporabe.

282 SE 11, PN 496.

Puščična konica. Sledi uporabe se niso ohranile, glede na obliko pa lahko sklepamo, da gre za projektil.

283 SE 11, PN 5136.

Bifacialno ploskovito retuširana konica. Na konici puščice so brazde značilne za projekte.

284 SE 11, PN 6226/1.

Odlomek bifacialno retuširanega odbitka. Na površju orodja so pod mikroskopom vidni nedoločljivi svetli madeži. Drugih sledi uporabe ni.

285 SE 11, PN 5135.

Bifacialno ploskovito retuširana konica. Na ventralni strani puščice so brazde, značilne za projekte.

286 SE 11, PN 5283.

Bifacialno ploskovito retuširana konica na odlomku odbitka. Na desni strani konice so brazde, značilne za projekte.

287 SE 11, PN 5049.

Bifacialno retuširana puščična konica. Na spodnjem delu orodja so na obeh straneh zgladitve, nastale zaradi nasajenosti orodja. Druge sledi se niso ohranile, glede na obliko pa lahko sklepamo, da gre za projektil.

288 SE 11, PN 5358.

Odlomek bifacialno ploskovito retuširane konice. Brez znakov uporabe.

289 SE 11, PN 5728.

Bifacialno ploskovito retuširana konica. Na dorzalni strani so zgladitve in brazde. Zgladitve je verjetno povzročil ročaj, v katerem je bilo orodje nasajeno. Glede na obliko lahko sklepamo, da so konico uporabljali kot projektil. Vendar je zelo majhna in obstaja tudi možnost, da so jo uporabljali v drugače namene. Na površju so rdeče pikice, ki morda predstavljajo barvilo ali pa gre za moderno kontaminacijo.

290 SE 11, PN 6267.

Okrcan odlomek odbitka. Sledi uporabe ni, na ventralni strani pa so zgladitve, ki so nastale zaradi naravnih procesov, ko se je orodje drgnilo.

Rezultati

Sledi uporabe so ohranjene srednje dobro. Popolnoma brez sledi je 73 orodij, nekatera med njimi sploh niso bila uporabljena, na ostalih pa sledi niso vidne ali se niso ohranile. Na mnogih orodjih se je ohranila le uporabna retuša, mikrosledi uporabe (mikrobrazde, zgladitve) pa ne (sl. 52). Zgladitve so večinoma slabo ohranjene tudi, kadar so prisotne, kar je posledica agresivnega okolja, v katerem so bila orodja deponirana.

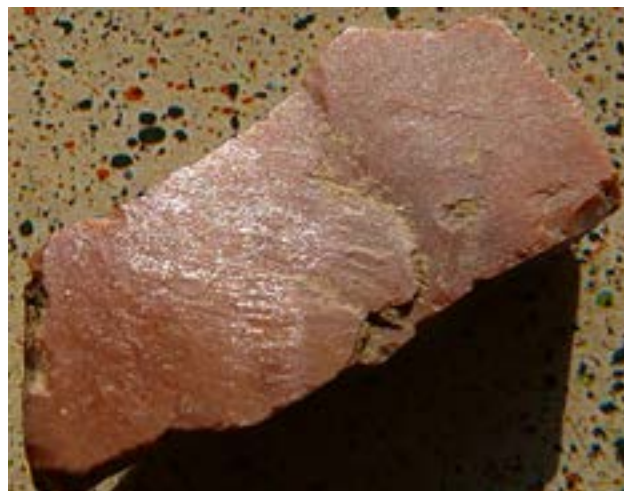
Največ orodij so uporabljali za obdelavo trdih snovi (sl. 53). Med orodja, s katerimi so obdelovali trde snovi, sodijo tudi tista, s katerimi so obdelovali les. Prav na teh orodjih se je ohranilo največ zgladitev. Tudi mnoga druga orodja iz kategorije trdo so verjetno uporabljali za obdelavo lesa, čeprav se zgladitve niso ohranile. Druge trde materiale, kot so kost in rog, so verjetno obdelovali le redko, saj se ni ohranila nobena zgladitev, ki bi jo lahko pripisali obdelavi teh materialov. Seveda so kost ali rog lahko obdelovali s katerim od orodij, na katerih se je ohranila le uporabna retuša, značilna za obdelavo trdih snovi, vendar menim, da v najdišču obsežnejše obdelave trdih materialov živalskega izvora ni bilo.

Med zgladitvami, ki nastanejo pri obdelavi mehkejših živalskih ostankov, so se ohranile le zgladitve, ki jih je povzročila obdelava kože, zgladitve, ki nastanejo pri obdelavi mesa, pa se niso ohranile na nobenem izmed orodij. Meso so verjetno obdelovali z orodji, pri katerih uporabna retuša kaže, da so z njimi obdelovali mehke ali srednje trde material. Tako je orodje, s katerimi so rezali meso, najbrž več, kot je razvidno iz grafov. Kategoriji srednje trdo in srednje trdo do trdo vključujeta obdelavo grmičevja in kože, lahko pa tudi še kakšnega drugega materiala. Morda je obdelava kože, pri kateri so uporabljali strojila ali snovi, ki podaljšajo obstojnost kože, povzročila neobičajno retušo na nekaterih izmed orodij. Možno je tudi, da je to retušo povzročil kateri drug material, ki ga nisem uspela določiti. Na šestih orodjih so bile zgladitve, ki so pokazale, da so orodja uporabljali za obdelavo vsaj dveh različnih materialov, najpogosteje kože in lesa. Značilne močne zgladitve, ki jih povzročijo žetje, so le na treh orodjih.

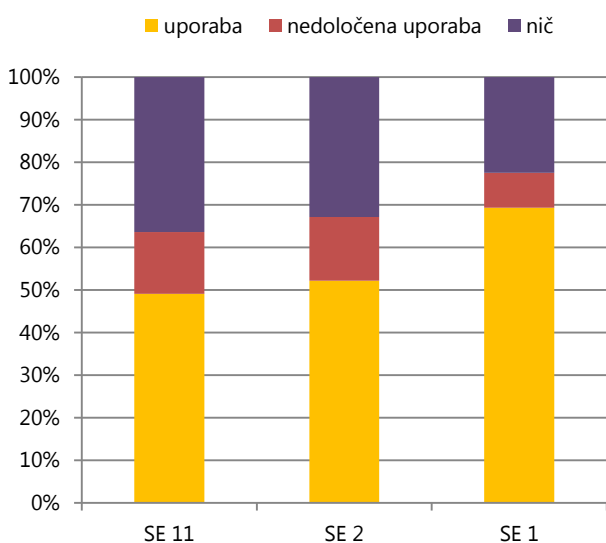
V plasteh SE 11 in SE 1 je precej puščičnih konic, ki so jih uporabljali kot projekte.

Na nekaterih orodjih se pojavljajo makroskopsko vidne svetle zgladitve, ki so naravnega izvora. Dobro opazna zgladitev te vrste, ki je verjetno posledica vodne erozije, je na orodju G411 (sl. 54). Druge so posledica medsebojnega drgnjenja kamnitih orodij pred depozicijo.

Na številnih orodjih so se ohranile makroskopsko vidne obloge neznane snovi. Morda gre za smolo, vendar bi bilo potrebno obloge za natančno določitev snovi kemijsko analizirati. Na orodjih se pojavljajo tudi rdeče pikice, ki so lahko ostanki pigmenta, posledica preperevanja kamnine in oksidacije železa ali pa gre za moderno kontaminacijo, do katere je prišlo med izkopavanji ali pri poizkopavalnih preiskavah orodij. Na nekaterih orodjih so tudi večje, makroskopsko vidne rdeče obloge, za katere menim, da predstavljajo ostanke okre. Za izključitev možnosti moderne kontaminacije in za natančno določitev, iz česa so obloge sestavljene, bi bile tudi v tem primeru potrebne kemijske analize.

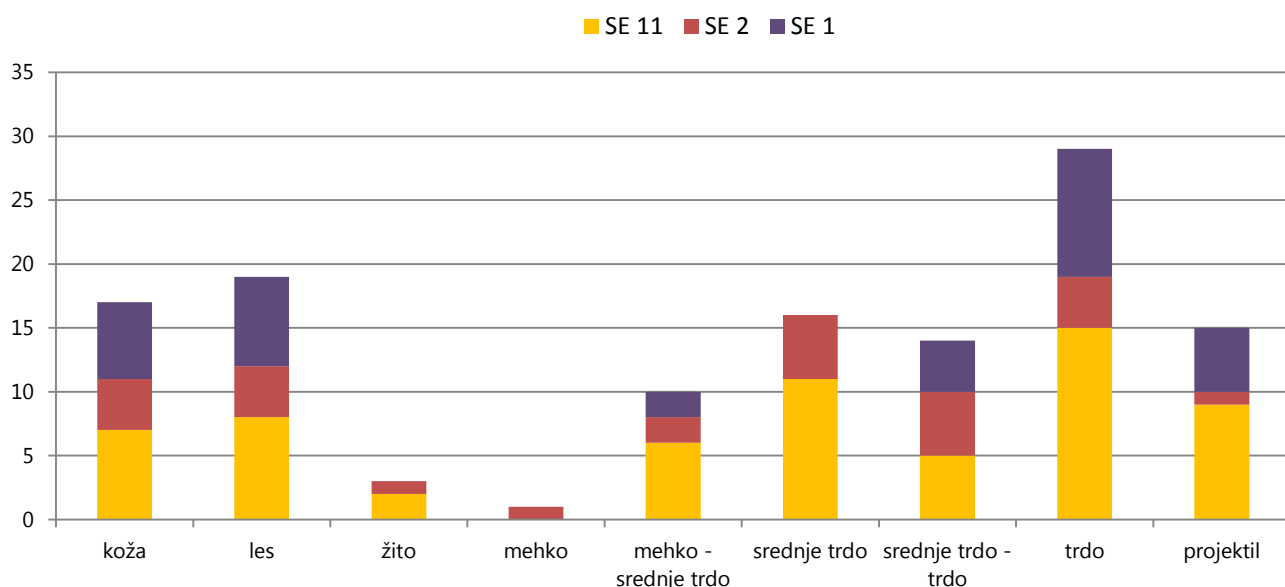
54 Kamnito orodje G411, na katerem je makroskopsko vidna močna zgladitev, ki jo je verjetno povzročila vodna erozija.

52 Razmerje med orodji z določljivo uporabo, orodji, ki so bila uporabljena, vendar uporaba ni določljiva, in orodji, kjer se sledi uporabe niso ohranile.

55 Tolkač G512, s katerim so drobili okro.

53 Rezultati analize sledi uporabe na orodjih.

Okro so gotovo uporabljali, kar kaže nekaj najdb. Med njimi je najpomembnejša košček okre (PN 4489) v SE 1. Posredne dokaze pa imamo na treh kamnih iz različnih plasti, na katerih so sledi rdečega barvila. Dva med njimi so uporabljali kot tolkač za drobljenje okre, tretji pa ima na površju dobro vidne sledi rdečega barvila.

G512 SE 11, PN 3715.

Tolkač. Na površju so izrazite vdolbine, ki kažejo, da so orodje uporabljali kot tolkač, s katerim so med drugim drobili tudi okro, katere ostanki so se ohranili na površju orodja (sl. 55).

G513 SE 11, kv. 173/3, PN 5732.

Ploščat prodnik, ki ima na obeh straneh sledi okre (sl. 56).

G514 SE 2/1, kv. 51/4, PN 5752.

Tolkač. Na vrhnjem delu orodja so sledi rdeče barve, ki kažejo, da so orodje uporabljali za drobljenje okre. Manjša verjetnost je, da je rdeča barva nastala naravno, kot posledica preperevanja, pri katerem je prišlo do oksidacije železovih mineralov (sl. 57).

Okro so lahko uporabljali za krašenje ali pa v praktične namene, na primer pri obdelavi živalske kože.

Kamnita orodja so v najdišču največ uporabljali za obdelavo lesa. Manj je bilo obdelave in predelave mehkih delov živali (mesa, kože). Predvsem v neolitiku so se ukvarjali tudi z lovom, kar je razvidno iz dobre zastopanosti projektilov med kamnitim zbirom. Gojenje žit po vsej verjetnosti nikoli ni bila pomembna dejavnost v najdišču. Kamernih srpov je malo, dva sta iz SE 11, eden pa iz SE 2/1.

56 Ploščat prodnik G513 s sledmi okre.

57 Tolkač G514, s katerim so verjetno drobili okro.

5.4 Mineraloška analiza kamnitih artefaktov

Breda Mirtič

Uvod

Iz arheološkega nahajališča Col je bilo preiskanih 37 vzorcev kamnitih artefaktov in kamnin. Namen vzorčenja je bil določiti vrsto kamnine in izvor kamnine.

Pri nekaterih vzorcih je bilo že na prvi pogled vidno, da so to prodniki ali odlomljeni deli prodnikov, drugi pa so bili odlomki. Ker vzorci niso bili predvideni za destruktivno preiskavo, so bili makroskopsko pregledani pod lupo pri desetkratni povečavi. Na podlagi makroskopskega pregleda sta bila vzorcem določena vrsta kamnine ter izvor kamnine, kar pa je s tako omejenimi možnostmi za preiskave lahko zelo vprašljivo. Vzorci so označeni z oznako PN in številko. Kjer te oznake ni bilo, je kot oznaka vzorca uporabljena številka vrečke. Vzorci so razdeljeni v skupine glede na vrsto kamnine, ki ji pripadajo.

Opis vzorcev

Roženci

Makroskopsko so razdeljeni roženci glede na velikost zrn, ki sestavljajo rožence, na debelo, srednje in drobnozrnate. Velikosti zrn niso bile merjene, temveč so bila pri debelozrnatih primerkih zrna vidna pri desetkratni povečavi, pri drobnozrnatih pa posameznih zrn ni bilo mogoče razločiti. Zrnatost vpliva na sijaj roženca. Bolj kot so drobnozrnati, bolj je izražen njihov masten sijaj. Posredno so lahko bolj drobnozrnati roženci tudi bolj presewni.

Debelozrnati

PN 3750 - siv, laminiran, brez sijaja, prosojen na robovih.

Srednjezrnati

PN 6147 - temno siv "ludit", masten sijaj, školjkast lom, na robovih slabo prosojen.

PN 5351 - siv, masten sijaj, školjkast lom, na robovih slabo prosojen.

PN 5746 - siv, laminiran, posamezne lamine so svetlo sive, druge pa rdeče barve, masten sijaj, školjkast lom, na robovih slabo prosojen.

PN 3739 - modrikasto siv, masten sijaj, školjkast lom, na robovih prosojen.

PN 4341 - svetlo rjavkasto siv, laminiran, v plasteh tudi kovinski minerali, ki so že oksidirani, brez sijaja, školjkast lom, na robovih slabo prosojen.

PN 876 - svetlo rjavkasto siv, masten sijaj, vidni ostanki radiolarij svetlejše barve in kovinski minerali, ki so že precej oksidirani, školjkast lom, na robovih ni prosojen.

PN 4945 - (G258 – praskalo in sveder na odbitku – podobni na najdišču Čatež–Sredno polje) Plast vzorca je iz belkaste karbonatne kamnine, druga plast pa iz sivega roženca, kjer je karbonatno kamnino v večini nadomestila silikatna komponenta. V rožencu so vidni ostanki radiolarij svetle barve. Roženčev del vzorca ima masten sijaj, školjkast lom in je na robovih slabo prosojen.

PN 4437 - svetlo siv do modrikasto siv, laminiran z ostanki radiolarij, masten sijaj, školjkast lom, slabo presewn na robovih, kovinski minerali v njem so delno oksidirani.

PN 4444 - modrikasto siv, laminiran z ostanki radiolarij, homogen, znotraj lamin, masten sijaj, školjkast lom, presewn.

PN 2470 - svetlo siv do modrikasto siv, laminiran, kovinski minerali so delno oksidirani, masten sijaj, školjkast lom, slabo presewn na robovih.

PN 484 - svetlo siv do rožnato rdeč, vsebuje ostanke radiolarij, kovinski minerali so oksidirani, masten sijaj, školjkast lom, slabo presewn na robovih.

Drobnozrnati

PN 5086 - siv, visok masten sijaj, školjkast lom, prosojen, vidni kristali dolomita, ki pa ne zmanjšujejo presewnosti.

PN 5861 - siv, masten sijaj, vsebuje svetlejše ostanke radiolarij, školjkast lom, prosojen na robovih.

PN 5863 - modrikasto siv laminiran, masten sijaj, školjkast lom, presewn na robovih, vidni kristali dolomita.

PN 6183 - svetlo rjav, masten sijaj, školjkast lom.

Št. vr. 3120b - svetlo siv, brez sijaja, školjkast lom, slabo presewn na robovih, vidni kristali dolomita.

Apnenec

PN 4306 - belkast okremenjen apnenec z dobro vidno laminacijo. Izmenjujejo se lamine bolj in manj okremenjenih delov apnenca. Kovinski minerali v posameznih laminah so zelo malo oksidirani.

PN 6103 - svetlo siv oolitni apnenec s temnimi ooliti, okremenjen, vidni tudi bioklasti.

Tuf

Št. vr. 3118 - rumenkasto zelen pelitni tuf, kamnina je spremenila barvo zaradi oksidacije, oksidirani so tudi vključki kovinskih mineralov. Sicer je kamnina homogena brez klastov drugih kamnin in mineralov. Izražen školjkast lom.

Št. vr. 3120a - svetlo zelen tuf, homogen, zelo drobnozrnat, izražen školjkast lom, brez klastov drugih kamnin in mineralov. Vidni so samo vključki že oksidiranih kovinskih mineralov.

PN 5262 - prodnik umazano rjavo-zelenega tufa, vsebuje do nekaj milimetrov velika belkasta zrna že preperelih glinencev in orientiranimi bolj drobnimi klasti temnejših kamnin. Kamnina je spremenila barvo, ker je vsaj po površini že precej preperela. Posamezna zrna glinencev so že izpadla, zato površina kamnine ni več gladka, povečana je tudi poroznost. Kljub temu je kamnina kompaktna in trdna.

PN 4324 - prodnik umazano rjavo zelenega tufa, ki je že močno preperel. Vključki belih zrn glinencev so vsaj na površini kamnine že skoraj povsem izpadli. Vidni so tudi temnejši klasti drugih kamnin. Vzorec je sicer dokaj podoben vzorcu PN 5262, s to razliko, da je bolj preperel, vsebuje manj glinencev in več klastov. Tudi klasti so v tem vzorcu večjih dimenzij. Kljub temu je kamnina kompaktna in plastnatost ni izražena.

Peščenjaki

PN 5256 - prodnik rjavkasto sivega sljudnatega kremenovega peščenjaka, laminiran.

PN 3790 - prodnik rjavkasto sivega kremenovega peščenjaka.

PN 6200 - rdečkast kremenov peščenjak z nekaj sljude.

PN 4908 - prodnik drobnozrnatega kremenovega peščenjaka vijoličaste barve.

Št. vr. 3138 - verjetno del prodnika rumenkasto rjave barve, kremenov peščenjak s karbonatnim vezivom, ki pa je skoraj povsem odtopljen, zato je kamnina porozna in se z lahkoto drobi.

PN 5263 - prodnik zelenkastega kremenovega peščenjaka.

PN 3717 - prodnik zelenkastega kremenovega zelo drobnozrnatega peščenjaka.

Tufiti

Št. vr. 3208 - prodnik piroklastične kamnine svetlo rjave do rdečkaste barve, zrna preperelih belih glinencev in temnejšimi klasti.

Št. vr. 8138 - prodnik piroklastične kamnine oker do svetlo rjave barve z belimi močno preperelimi glinenci.

PN 3832 - prodnik piroklastične kamnine rdečkaste barve z močno preperelimi belimi glinenci in temnejšimi klasti.

Konglomerat

PN 4435 - (G238 strgalo, kv. 170/3, SE 2/1) konglomerat z različnimi odtenki sive barve, ki ga sestavljajo klasti debeložrnatega roženca in vezivo prav tako iz debeložrnatega roženca, masten sijaj in večinoma s školjkastim lomom.

PN 5078 konglomerat s prodniki iz temno sivega in temno rjavega roženca s peščenim vezivom.

Metamorfna kamnina

PN 5148 - prodnik drobnozrnatega filita zelenkaste barve, prepereli kovinski minerali.

Breča

PN 3961 - kremenova breča s kosi žilnega kremenja in kremenovim vezivom.

Rezultati

Vzorci roženec predstavljajo v glavnem odlomke roženca z ostrimi robovi in svežim prelomom. Pri nekaterih je vidna določena stopnja preperelosti, ki se kaže kot sprememba barve celotnega kosa kamnine ali pa samo njenega dela. Spremembo barve povzročajo oksidacija kovinskih mineralov v rožencih. Roženci so debelo do drobnozrnat, kar se odraža v njihovem sijaju, presevnosti, pa tudi v ostrini roba odlomka. Če je kamnina laminirana, se lamine med sabo ločijo predvsem po barvi. V posameznih rožencih so vidni tudi ostanki radiolarij, katerih prostor je okremenjen. Roženec po barvi lahko delimo v dve skupini, prvo, v kateri so predvsem temni sivo obarvani primerki, in drugo, v kateri so svetlo sivi do modrikasto obarvani roženci.

Belkast laminiran okremenjen apnenec vsebuje dovolj okremenjenih lamin, da je trden, odlomek ima oster rob. Zato bi lahko bil primeren za orodje z rezilom oziroma ostrino.

Med vzorci tufa so odlomki čistega tufa, ki so toliko homogeni, da imajo izražen školjkast lom, in toliko gosti, da imajo ustrezno trdnost in bi jih bilo možno uporabljati kot predmet z ostrino. Med tufi pa so tudi prodniki tufa, ki so vsaj po površini močno prepereli, zaradi česar je njihova značilna zelena barva zbledela. Zaradi oksidacije kovinskih mineralov v njih so porumeneli.

Prodniki kremenovih peščenjakov so v glavnem nepoškodovani, nekaj primerkov pa je bilo odlomljenih in je bilo

lahko samo na podlagi ene zaglajene površine skleпали na njihov nastanek.

Prodniki tufitov so zanimivi predvsem zaradi njihove izstopajoče barve rumenih do rdečih tonov. Ker jih sestavljajo samo silikatne komponente, so stabilni in kompaktni. V njih so prepereli samo glinenci.

Dva vzorca konglomerata sestavljajo klasti oziroma prodniki roženca, ki so v enem primeru vezani z vezivom iz sekundarnega roženca. V drugem primeru je vezivo peščeno.

Eden od prodnikov predstavlja drobnozrnato metamorfno kamnino filit.

Na koncu je potrebno omeniti še kremenovo brečo, katere vzorec sestavlja več kosov te breče.

Glede na to, da je obravnavano arheološko nahajališče umeščeno v prostor, kjer se je odlagal rečni sediment reke Save, je možno sklepati, da so prodniki različnih silikatnih kamnin prišli s tokom reke. Prodniki tufa (pa tudi odlomki tufa) in tufitov so opravili najdaljšo pot, saj jih je morala Sava prinesiti iz Gorenjske. Prodniki peščenjakov imajo lahko opravljeno krajšo pot. Porečje Save namreč križa kar nekaj lokacij, kjer se pojavljajo različni kremenovi peščenjaki.

Roženci in konglomerati imajo verjetno svoj izvor v hribovju južno od najdišča. Geološka karta kaže, da je tam veliko

različnih vrst rožencev in roženčevih konglomeratov. Roženci so tako makroskopsko kot mikroskopsko lahko zelo različni. Razlikujejo se po fizikalnih lastnostih, kot so barva, zrnatost, sijaj, lom, pa tudi po mineralni in kemični sestavi. Same makroskopsko vidne lastnosti ne izključujejo možnosti, da je bil kateri od primerkov prinesen od drugod. Vendar pa dejstvo, da je najdišče na proluvialnem vršaju potoka Veliki Drinovec, ki lahko prinaša kose rožencev iz kamnin kredne in jurske starosti, ki sestavljajo obrobje Krške kotline, kaže, da ni prav posebnega razloga, zakaj takratni prebivalci ne bi uporabili kar teh rožencev.

5.5 Paleovegetacijske raziskave

Metka Culiberg

Analiziranih je bilo 17 vzorcev z rastlinskimi ostanki. Skoraj izključno je bilo to lesno oglje, ki je bilo zaradi vlažnega peščeno-ilovnatnega sedimenta precej slabo ohranjeno. Zaradi močne impregnacije je bilo zelo krhko in drobljivo. V nekaterih primerih je bila determinacija vrstne pripadnosti celo nemogoča, ker je bila lesna struktura popolnoma uničena. V več vzorcih je bilo oglje še vključeno v grude peščeno ilovnatnega sedimenta. Ker je ob raztapljanju grude v vodnem mediju tudi oglje popolnoma razpadlo, je bila determinacija

Vzorec	SE	Poselitvena faza	Kvadrant	Globina	Quercus (hrast)	Alnus (jelaša)	Fagus (bukev)	Carpinus (gabert)	Acer (javor)	Fraxinus (jesen)	Sambucus (črni bezeg)	nedoločljivo	opombe
1190	SE 11	I.	37/2		1		6						+ drobci (nedoločljivi; oglje v ilovnato-peščeni grudi; zelo preperelo; ob raztapljanju razpade)
1192	SE11		37/2		3		8						oglje, večinoma določano v grudah, razpadajoče, korodirano
1191	SE 11		37/2		5		3	6	1				+ nedoločeno oglje, zelo korodirano
15000	SE 11		191/2	1,10 m				2					2 večja kosa
1113	SE 2	II.	37/2	26-34 cm				3					
15001	SE 2		191/2,200/4	dno plasti				5					
1118	SE 2		preseki 2					1					večji kos ok. 2 cm dolžina
1199	SE 2/1		125/2					1					večji kosi: 1 × 1 × 0,5 cm; anat. dobro ohranjen, + nekaj drobcev
1206	SE 2/1		127/1				1						
1204	SE 2/1		143/4	145,1	2								zelo krhko, impregnirano oglje
1189	SE 2/1		28/4						3				verjetno od istega kosa; v grudi
1197	SE 2/1		65/4										v grudi poogleneli rastl. delci, oglje ob raztapljanju popolnoma razpade
1194	SE 2/1 (SE 41)		28/3		3		1	4		2			+ zelo majhni kosi; oglje v grudah, močno impregnirano, ob raztapljanju razpade
1200	SE 2/1 (SE 57)		51/4		6	5							+ nedoločljivo
1205	SE 2/1 (SE 60)		142/3		3		1						5
1203	SE 2/1 (SE 62)		142/2					0,5			1		+ nekaj manjših kosov, ni mogoče določiti
1202	SE 2/1 (SE 62)	142/2				1		1				+ zelo preperelo, nedoločljivo	

58 Rezultati paleovegetacijskih raziskav.

primerkov mogoča le tako, da so ostali vključeni v sediment. To je otežilo delo, kajti za zanesljivo determinacijo je potrebno mikroskopsko preveriti anatomske značilnosti lesa (oglja) v treh presečnih ravninah (prečni, radialni in tangencialni).

Prvih pet vzorcev v tabeli (sl. 58) je iz neolitskih plasti. Količina oglja je bila skromna. Med enajstimi primerki so bile pri dveh ugotovljene anatomske značilnosti lesa hrasta (*Quercus*) in pri devetih belega gabra (*Carpinus*).

V žarnogrobiščnih kulturnih plasteh je pestrost drevesnih vrst večja in po sestavi kaže precejšnjo podobnost današnji gozdni vegetaciji. Le predvidevamo pa lahko, da je bila tedaj pokrivnost z gozdom morda večja kot je danes, kajti skozi pretekla obdobja je bil gozd gotovo občasno ali trajno krčen za poljedelske ali pašniške površine, v mlajši preteklosti pa tudi za vinogradništvo.

Nižinske predele danes poraščajo poplavni gozdovi hrasta doba (*Quercus robur*) in belega gabra (*Carpinus betulus*) ter tudi jesena (*Fraxinus*), na dvignjenih obrobjih ravnine pa svetle gozdove sestavljajo v glavnem bukev (*Fagus sylvatica*) in tudi gaber. Pogost je tudi kostanj (*Castanea sativa*), ki pa je mlajši priseljenec, najverjetneje so ga pričeli saditi v rimski dobi, vse bolj pa se v naravne gozdove nevarno in močno vrašča robinija (*Robinia pseudoacacia*). Ta drevesna vrsta izhaja iz severne Amerike in so jo v Evropo prinesli šele v začetku 17. stoletja, njen les pa je zaradi izjemne trdnosti in obstojnosti uporaben za vinogradniške kole.

Analize kažejo, da so podobni gozdovi uspevali tudi v času, ko je obstajala naselbina. Poleg hrasta, jesena, gabra in bukve so bili ugotovljeni še javor (*Acer*), jelša (*Alnus*) in črni bezeg (*Sambucus nigra*). Javor pogost element mešanih bukovih gozdov, jelša pa raste povsod tam, kjer so vlažna tla. Še najbolj zanimivo pa je oglje črnega bezga, ki ga le redko najdemo med zoglenelimi rastlinskimi ostanki v arheoloških najdiščih, saj kot grm ali kot drevo raste bolj ali manj posamič, poleg tega pa njegov les ni posebno uporaben. Morda je v tem primeru uspeval celo v naselbini sami, tako kot ga še danes marsikje opazimo ob hišah ali v živih mejah.

Popolnejšo sliko o naravnih ali antropozoogenih spremembah v vegetaciji v holocenu na področju Krške ravnine bi dobili s pelodno analizo, vendar doslej pelodonosnih holocenskih sedimentov še nismo dobili.

5.6 Geološki in geomorfološki opis okolice najdišča

Tomaž Verbič

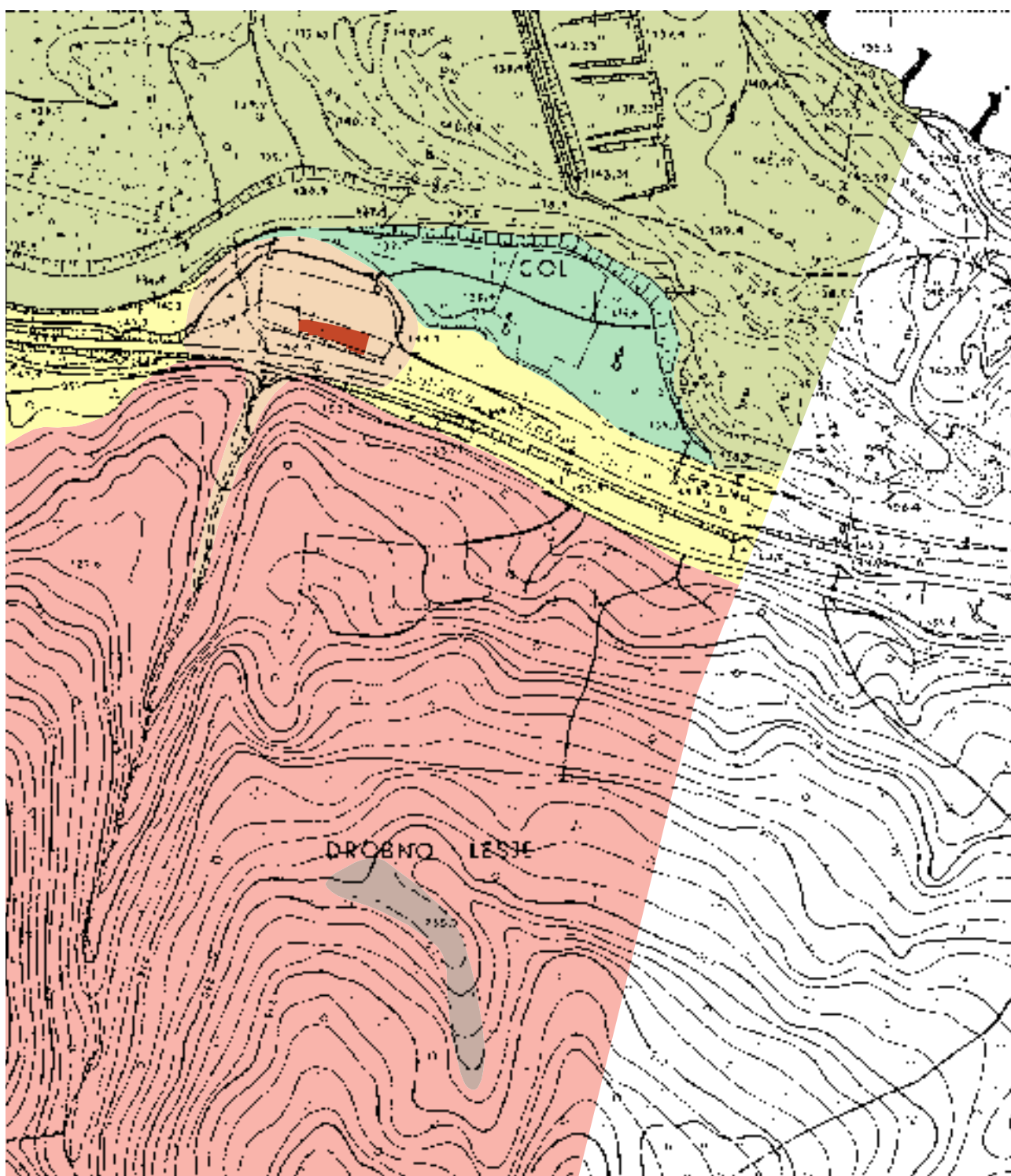
Arheološko najdišče Col 1 leži med poplavno ravnino Save s številnimi opuščenimi prepletajočimi se strugami na severu in pobočje Cirnika na jugu. Pobočje Cirnika nad najdiščem je dolomitno. Ponekod na pobočju so lahko opazni tudi erozijski ostanki roženčevega proda, ki so večinoma pomešani s muljastim sedimentom in preperino (sl. 59). Tak prod je sicer razširjen po pobočjih okoli celotne Krške kotline, na pregledanem terenu pa so opazni le na enem. Odložili so ga lokalni potoki, ki so se s hribovitega obrobja stekali v Krško kotlino v spodnjem pleistocenu (Verbič 2002a; Verbič 2002b). Na številnih mestih v kotlini je opazno mešanje savskega in roženčevega proda, v njenem osrednjem delu pa je odložen izključno savski prod. Roženčev prod je torej zelo pogost sediment na pobočjih Krške kotline (sl. 60). Izvor roženčev v temrodu je v jurskih in krednih plasteh, ki na širšem območju Krške kotline zelo pogosto vsebujejo raznobavne rožence.

S pobočja Cirnika nad Colom meteorne vode odteka po potokom Veliki Drnovec. Njegov strmec je velik in znaša kar 100 m/km, kar pogojuje njegov izrazito hudourniški značaj. Ta se kaže tudi po naplavinah v sami hudourniški dolini. Dolino na več mestih prekrivajo nanosi grobega dolomitnega proda (sl. 61). Med slabo zaobljenimi dolomitnimi kosi, ki so veliki do 20 cm, nahajamo tudi posamezne odlomke roženca, velike do 5 cm. Podoben nanos dolomitnega proda je na samem izkopnem polju (sl. 62).

Izkopno polje se nahaja na morfološko izrazitem aluvialnem vršaju potoka Veliki Drnovec (sl. 59, 63, 64). Premer vršaja je okoli 150 m in se razteza nad holocensko poplavno ravnino reke Save. Ena izmed starih prepletajočih se savskih strug je potekala prav pod vršajem, danes je to mrtev rokav, mrtvica. Vzhodno (nizvodno) od vršaja je ohranjena še ena, nekoliko višja savska holocenska terasa (sl. 59). To je pred erozijo ohranil verjetno le hudourniški potok Veliki Drnovec, ki je s svojimi naplavinami odpravljal savski tok proti severu.

Če lego arheološkega najdišča ocenjujemo s stališča naravne ogroženosti pred visokimi vodami, moramo ugotoviti, da je bila ugodna za poselitev.

- koluvij, pobočni sediment
- proluvij, vršaj Velikega Drnovca (zgornji Col)
- nižja savska holocenska terasa, poplavna ravnina z opuščenimi savskimi strugami
- višja savska terasa, holocen (spodnji Col)
- roženčev prod in peščen mulj, v preperini; pliocen in/ali spodnji pleistocen
- dolomit, trias
- izkopno polje

59 Geološka skica arheološkega najdišča; M 1:5000.

60 Plasti roženčevega praha in peščenega mulja pri Globočicah nad Malencami.

61 Enoletni nanos dolomitnega praha v hudourniški dolini Velikega Drnovca, pogled proti severu.

63 Pogled na najdišče na aluvialnem vršaju, v ozadju nižja savska holocenska terasa.

62 Nanos dolomitnega praha na aluvialnem vršaju v izkopu.

64 Pogled na najdišče z jugovzhoda, na izrazito silhueto aluvialnega vršaja.

Opis geoloških razmer na izkopnem polju

Površina aluvialnega vršaja ima pahljačasto obliko in je značilno nagnjena proti svojemu robu. Površina izkopnega polja je nagnjena proti severu. V času ogleda je bila odprta površina nekaj sto kvadratnih metrov, vendar le do globine okoli 20 do 30 cm. Večina tega materiala pripada ornemu horizontu, ornici. Največ podatkov o geološki sestavi je bilo pridobljenih v dveh globljih izkopih.

Izkop v smeri sever–jug

Na jugu izkopa pod ornico in tankim B horizontom izdaja dolomit (sl. 65). Dolomit prepereva značilno, z izrazitim *Zogovičevim efektom* (sl. 66). Ta trdi, da se dolomit ne topi frontalno, površinsko kot apnenec, ampak se najprej raztopi vezivo med posameznimi dolomitnimi zrnji. Dolomitna zrna opazujemo kot dolomitni pesek. Sčasoma v raztopino prehaja tudi večina dolomita, njegov netopni ostanek pa v tla.

Proti severu se dolomitna podlaga naglo spusti, nad njo so odloženi različni sedimenti. V najglobljem delu razkopa je bil profil sledeč (sl. 67):

1	0–58 cm	ornica in obrečna, tudi koluvial na tla,
2	58–73 cm	slabo izražena plast muljastega peska (peščene ilovice),
3	73–94 cm	pokopana tla I, Ab in Bb horizonta,
4	94–121 cm	peščen mulj, ilovica, sivkasta,
5	121 cm	posamezni prodniki, ležijo na pokopanih tleh II,
6	121–148 cm	pokopana tla II,
7	148–165 cm	peščeno muljast horizont Bb,
8	165+	dolomit.

Bočno je ob opisanem profilu na plasti 4 odložen dolomitni prod (sl. 62).

V zgornjem horizontu (plast 1), v obrečnih in koluvialnih tleh, so številni odlomki rožencev (sl. 68). Njihovo pojavljanje je verjetno povezano z aluvialnimi procesi na vršaju, kljub temu pa ne moremo povsem izključiti antropogenega faktorja. Obrečna tla so poseben tip tal. Vsebujejo premešan material, ki jih je hudourniški potok s svojega porečja naplavlil na površino aluvialnega vršaja. Pri sedimentaciji so sodelovali tudi koluvialni procesi. Taka tla so lahko zelo kvalitetna, tak primer je tudi pri nas.

Pod plastjo (1) je plast muljastega peska, ki bi lahko nakazovala na enkratni poplaven dogodek. Pod njo je slabo izražen horizont pokopanih tal (3), ki nakazujejo na prekinitve v

sedimentaciji. Plast 4 (sl. 69) je po strukturi peščen mulj do muljast pesek, pedološko ilovica. Delno je marmorirana, kar nakazuje na menjavanje oksidacijsko redukcijskih pogojev. Plast je nastala kot aluvialna, vršajna naplavina. Na to naplavino je bil lateralno odložen hudourniški nanos dolomitnega proda (sl. 62). Prodniki so zelo prepereli (*Zogovičev efekt*).

65 Pogled z juga proti severu na izkop preko najdišča. Proksimalno je dolomitna podlaga skoraj neposredno pod ornico, distalno je vidna med peščeno muljastimi naplavinami plast dolomitnega proda, hudourniškega nanosa Velikega Drnovca.

66 Preperavanje dolomita po *Zogovičevem pravilu*: dolomit prepereva v dolomitni pesek.

Pod plastjo ilovice so pokopana tla II, horizont Ab. Ta lahko izločimo na podlagi barve in strukture. Hkrati so na tej plasti odloženi posamezni prodniki (keratofir in peščenjak), ki pripadajo savskemu zasipu in so na to mesto verjetno prišli s pobočnimi procesi iz višje ležečega srednje pleistocenskega savskega zasipa (sl. 69).

Pod tem horizontom so rdečkasta avtohtona tla na dolomitu, horizont Bb (plast 7). Pod tem horizontom pa je dolomit.

67 Profil v najglobljem delu izkopa – sestava plasti v preseku (razlaga v tekstu).

68 Kosi roženca v peščeno muljastem materialu, obrečno-koluvalna tla (plast 1 v profilu) na najdišču.

Izkop v smeri vzhod–zahod (sl. 70)

V zahodnem delu izkopa (osrednji del aluvialnega vršaja) se v vertikalnem zaporedju menjavajo plasti dolomitnega proda in peščeno muljastih naplavin (sl. 71). V smeri proti vzhodu (distalni del pahljačastega aluvialnega vršaja) dolomitnega proda ni več, menjavajo se pretežno peščeno-muljaste plasti z bolj ali manj pogostimi odlomki roženca. Plasti

69 Ilovnata plast (4) nad muljastimi pokopanimi tlemi II (6), med njima prodniki iz srednje pleistocenskega savskega zasipa.

70 Zahodni del izkopa v smeri vzhod–zahod.

z redkimi odlomki roženca ali celo brez njih so nastajale kot naplavine na distalnem delu vršaja. Plasti s pogostimi odlomki roženca so verjetno nastajale vsaj deloma tudi s koluvialnimi procesi (sl. 72).

Pod zaporedjem aluvialnih naplavin je v vzhodnem delu izkopa savski peščen prod (sl. 73). Prodniki so prekriti z debelimi glinastimi oblogami, to je posledica spiranja glin z zgornjih horizontov navzdol. Številni silikatni prodniki so precej prepereli, karbonatni močno korodirani. Opisane lastnosti nakazujejo, da ta prod pripada srednje pleistocenskemu savskemu zasipu.

Povzetek

Predkvartarna geološka podlaga na najdišču in v njegovi okolici je triasni dolomit. Sedimente na najdišču lahko ločimo v dve genetski skupini (sl. 74):

Skupina A (plasti 1–3): sedimenti so nastali z aluvialnimi in koluvialnimi procesi. Aluvialni procesi so bili vezani na občasne poplavne razmere na vršaju. Glavno sredstvo transporta so aluvialni in pobočni procesi.

Skupina B (plasti 4–7): sedimenti so nastali v aluvialnih okoljih na vršaju. Glavno sredstvo transporta je hudourniška tekoča voda (Veliki Drnovec).

Velika količina odlomkov roženca na najdišču je posledica naravnih danosti in naravnih procesov. Odlomki roženca so na najdišču v veliki večini odloženi kot posledica koluvialnih in aluvialnih procesov. Očitno gre za roženca iz porečja Velikega Drnovca. Podobni roženca so razširjeni na številnih mestih na obrobju Krške kotline. Po drugi strani pa vzorci obdelanega roženca nedvomno kažejo na človekovo aktivnost. Dodatne analize izbranih 37 vzorcev kamnitih artefaktov in kamnin, ki jih je izdelala B. Mirtič, dokazujejo njihov lokalni izvor.

71 Plasti dolomitnega proda med peščeno-muljastimi naplavinami.

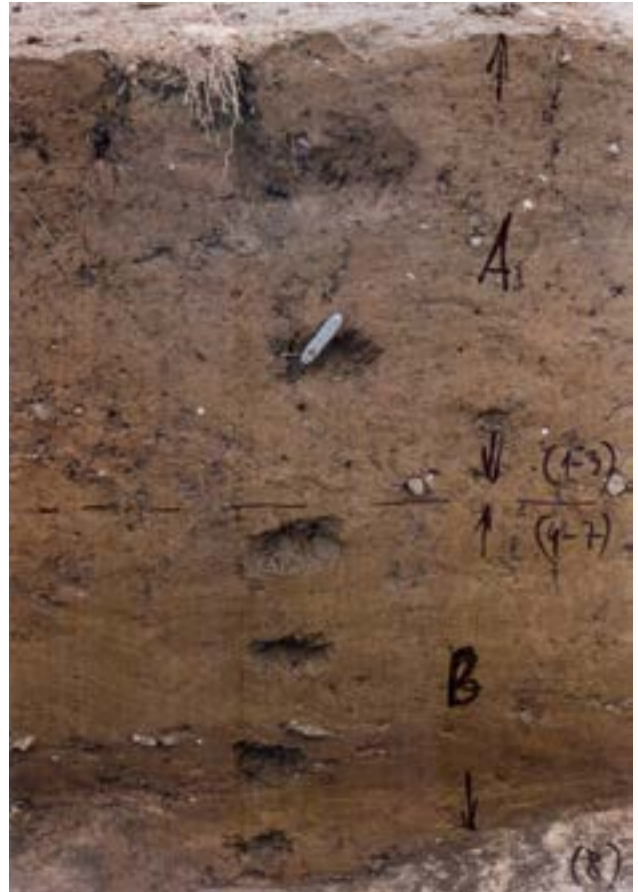

72 Pretežno koluvialna plast (1) s številnimi odlomki roženca, pod njo aluvialna peščeno-muljasta plast (2).

73 Peščen prod, močno zaglinjen in preperel v spodnjem delu izkopa.

74 Skupini plasti A in B (razlaga v tekstu).

5.7 Rezultati radiokarbonskih analiz

Milena Horvat

Iz arheološkega najdišča Col 1 sta bila radiokarbonsko analizirana dva vzorca oglja KIA 37372 (vzorec oglja vzet iz SE 43 št. 1195, **sl. 76**) in KIA 21323 (vzorec oglja vzet iz plasti SE 11, **sl. 76**). Analize so bile izdelane v laboratoriju Leibniz Labor für Alterbestimmung und Isotopenforschung Cristian-Albrechts-Universitat, Kiel. Izvedba večjega števila radiokarbonskih analiz je bila neizvedljiva zaradi slabo ohranjenega lesnega oglja, ki je bilo, kot je bilo že omenjeno v poglavju Culibergove, sprijeto s peščeno-ilovnatim sedimentom, iz katerega ga je bilo izredno težko izdvojiti (lesna struktura je bila v nekaterih primerih že popolnoma uničena).

Radiokarbonska analiza, ki je bila opravljena na vzorcu oglja – vz. št. 1179 iz SE 11, kv. 182/3 (blizu objekta 1 I. poselitvene faze), je predstavljena na **sl. 75**.

Radiokarbonska analiza postavlja objekt v čas 5165 ± 35 BP (kalibrirana starost 1- δ : 4036–4023 (12,3 % ver.), 3993–3956 (56,0 % ver.); kalibrirana starost 2- δ : 4041–4005 (17,9 % ver.), 4005–3938 (68,0 % ver.), 3858–3812 (9,4 % ver.). Tudi ta radiokarbonska datacija se je izkazala za neustrezno glede na najdbe (predvsem keramične in pripadajoči objekt 1), ki izvirajo iz plasti SE 11 in kažejo na čas druge polovice 44. stoletja pr. n. št. (oziroma čas 6. poselitvene faze Moverne vasi (**sl. 26**)).

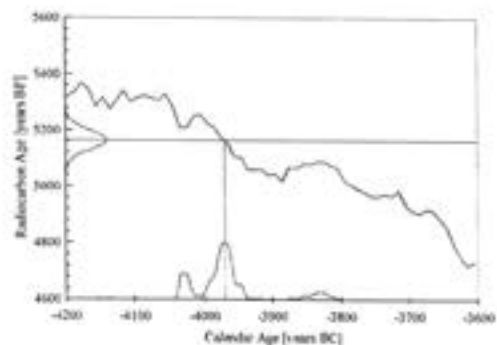
Analiza oglja KIA 37372 – (**sl. 76**) je bila izdelana na vzorcu oglja št. 1195, ki je bil vzet iz vrha polnila SE 43, vkopa SE 42 v kv. 51/4 (plast SE 2/1; Katalog struktur in SE, G34). Stojka sodi k objektu 3, ki je uvrščen v II. poselitveno fazo. Radiokarbinska analiza postavlja to jamo v čas 2267 ± 27 BP (kalibrirana starost 1- δ : 392–358 cal. BC (42,3 % ver.), 243–236 cal. BC (5,6 % ver.); kalibrirana starost 2- δ : 397–351 (46,7 % ver.), 224–210 (3,8 % ver.).

Radiokarbonska datacija vzorca oglja (iz polnila SE 43) se je izkaza za neustrezno, ker arheološke najdbe (iz plasti in okolice objekta 3) kažejo na žarnogrobišni čas. Večja verjetnost je, da gre pri vrhnjem delu polnila v bistvu za zgornjo plast SE 2, z oranjem premešano plast.

KIA21323 VZOREC 1179 (SE 42/1)
Holo ¹⁴C aus COL 1

Fraction	PMC (corrected)	Radiocarbon Age	$\delta^{13}C$ (‰)
Hydriable Lignocellulose, 1.0 mg C	52.51 ± 0.15	5165 ± 35 BP	-26.05 ± 0.17
Hydriable Huminate, 4.2 mg C	54.91 ± 0.20	4818 ± 30 BP	-26.38 ± 0.19

Radiocarbon Age:	BP	5165 ± 35
Calibrated Age:	cal BC	3970
One Sigma Range:	cal BC	4036 - 4023 (Probability 12.3 %)
(Probability 68.3 %)		3993 - 3956 (Probability 56.0 %)
Two Sigma Range:	cal BC	4041 - 4005 (Probability 17.9 %)
(Probability 95.4 %)		4005 - 3938 (Probability 68.0 %)
		3858 - 3812 (Probability 9.4 %)

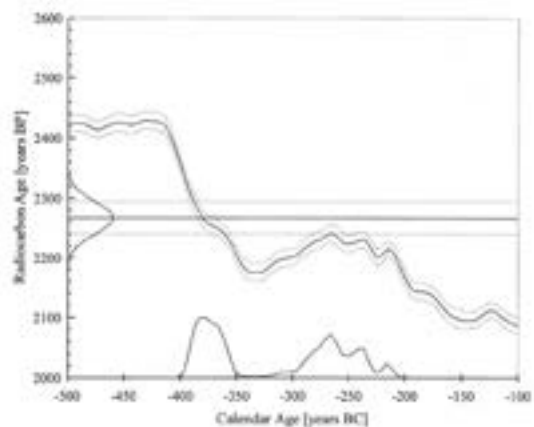

75 Radiokarbonska analiza KIA-21323 (SE 11, vz. št. 1179).

KIA37372 COL02 (SE42-vrk, st. Vozna 1195)
charcoal, Col, sample depth: 0,15 m

Fraction	Corrected μ MC	Conventional Age	$\delta^{13}C$ (‰)
Charcoal, alkali residue, 5.3 mg C	75.41 ± 0.21	2267 ± 27 BP	-24.62 ± 0.14

Radiocarbon Age:	BP	2267 ± 27
One Sigma Range:	cal BC	392 - 358 (Probability 42.3 %)
(Probability 68.3 %)		281 - 218 (Probability 28.5 %)
		243 - 216 (Probability 5.5 %)
Two Sigma Range:	cal BC	397 - 351 (Probability 46.7 %)
(Probability 95.4 %)		299 - 227 (Probability 44.8 %)
		224 - 210 (Probability 3.8 %)

76 Radiokarbonska analiza KIA-37372 (SE 2, vz. št. 1195).

Na najdišču Col 1 je mogoče razlikovati dva časovna horizonta, pozno neolitskega in žarnogrobišnega. Časovna opredelitev najdišča ima oporo v radiokarbonsko datiranih kontekstih najdišč druge polovice 44. stoletja pr. n. št. in kontekstih najdišč od 11. do 9. stoletja pr. n. št. Utemeljena pa sta tudi s spremembami materialne kulture.

I. poselitvena faza

Za razreševanje kronologije poznega neolitika je pomembna najnižja kulturna plast z oznako SE 11, ki se razprostira na severovzhodnem delu izkopnega polja. S keramičnim gradivom se I. poselitvena faza navezuje na mlajše neolitsko tradicijo osrednje slovenskih in podravske (predvsem radiokarbonsko datiranih kontekstov najdišč Moverna vas, Ptuj – Šolski center, Zgornje Radvanje, Ajdovska jama, ter pozno neolitskih najdb Ptujskega gradu, Drulovke in drugih) tako v oblikovnih tipih, tehnologiji kot tudi v ornamentalnih motivih na keramiki ter tehnologiji izvedbe le-te. Bifacialne konice, ki so odkrite v okviru I. poselitvene faze, so značilne za orodne inventarje iz druge polovice 5. oziroma začetka 4. stoletja pr. n. št., kar dodatno potrjuje datacijo naselbine v drugo polovico 44. stoletja pr. n. št.

Obseg neolitske naselbine ostaja nepoznan. Ugotovljen je le njen zahodni rob. Na raziskani površini je odkrita kmetija z dvema objektoma, zgrajenima v stojkasti tehniki gradnje, stanovanjsko (objekt 1) in gospodarsko poslopje (objekt 2). Objekta 1 in 2 glede na postavitve omejujeta oziroma zapirata večje območje objekta 1 oziroma večje dvorišče. Območje kmetije 1 je zaprto le s vzhodne smeri. Prostorsko so na omenjeno območje (oziroma dvorišče) in oba stavbna objekta (1 in 2) vezane štiri koncentracije najdb oziroma območij posebnih dejavnosti, kar kaže na to, da so se na teh štirih manipulativnih površinah odvijale najmanj tri, če ne štiri različne vrste dejavnosti. Dejavnosti, povezane z bifacialno retuširanimi puščičnimi konicami, so se odvijale tik ob stavbah. Tu so jih izdelovali oziroma popravljali in jih vstavljali v puščice (območje posebnih dejavnosti 1). Dejavnosti, povezane z uporabo praskal, so se odvijale stran od stavb. Največja koncentracija strgal in klin z drobtinčasto retušo ima podobno distribucijo kot bifacialno retuširane konice, torej med stavbama in severozahodno od praskal.

Območje artefaktnega zbira v kv. 160, 169, 178, 187, 188, 189 nakazuje obstoj domnevnega objekta oziroma kmetije 2 na skrajnem jugu izkopnega polja.

Kamnita orodja, odkrita v neolitski plasti, so izdelana iz lokalnih surovin. Jedra, iz katerih so izdelovali orodja, so slabo izkoriščena, niso bila intenzivno vzdrževana in so bila hitro zavržena. Analize sledi uporabe (ohranjene na 137 kamnitih orodjih) so pokazale, da so orodja največ uporabljali za obdelavo trdih snovi (lesa, grmičevja) in mehkejših živalskih ostankov (kože). Za obdelavo mesa so uporabili orodja, pri katerih uporabna retuša kaže obdelavo mehkega in srednje trdega materiala. Puščične konice so uporabljali kot projekte, torej pri lovu. Ostanki okre na prodniku dokazujejo, da so jo uporabljali po vsej verjetnosti za krašenje ali pri obdelavi živalske kože. Dvakrat je na klini dokazana močna zgladitev, kar kaže na žetje. Vendar analiza sledi uporabe na kamnitih orodjih I. poselitvene faze kaže, da so se na kmetiji 1 pretežno ukvarjali z lovom (kar je razvidno predvsem po večji zastopanosti projektilov).

II. poselitvena faza

S plastjo SE 2/1 je izpričana poselitev v žarnogrobiškem obdobju v severozahodnem in osrednjem delu raziskane površine, kjer sta bila odkrita stavbna objekta (objekt 3 in 4), grajena v stojkasti tehniki gradnje.

Gre za naselbino, ki je ne moremo uvrstiti pod kategorijo višinskih naselbin, kakršne predvideva Dular, v gričevnatem svetu Dolenjske (kar pa je verjetno bolj posledica usmeritve raziskav, ki so bile usmerjene v odkrivanje utrjenih naselbin višinskega tipa na tem prostoru; Dular 1993, 101–102). Teržanova predvideva izjemo v poselitvi ravninskega dela Spodnjega Posavja in Posotolja v žarnogrobiškem obdobju in meni, da lahko obstaja na tem območju enak model poselitve kot v Podravju (Teržan 1999, 135), torej odprta naselja raztresenega tipa vaškega značaja, v katerih pa so bile lahko opravljane že tudi druge dejavnosti (npr. metalurška – Rogoza, Dragomelj). Njena predvidevanja so potrjena z žarnogrobiško naselbino, odkrito na Colu 1, ki vsebuje tudi keramični zbir (sicer skromen), katerega večji del lahko uvrstimo v srednje in mlajše žarnogrobiško obdobje.

Na osnovi keramičnih najdb v plasti SE 2/1 je mogoče časovno dobro opredeliti naselbino, in sicer v časovni razpon

Ha A2 in Ha B stopnje. Za keramično gradivo so najdene paralele v I. horizontu Poštele (Teržan 1990), 3. in 4. plasti Brinjeve gore (Oman 1981), 3. fazi poselitve Kostela (Velušček 1996), Rogozi (Črešnar 2009). Drugo fazo poselitve karakterizirajo kolenčasti ročaji, sklede s poševno žlebljenim izrazito uvihanim ustjem, sklede s horizontalnimi fasetami na ramenu, fasetiranje notranjih strani ustij loncev, pitosi, vrč, skodelice. Kamniti orodni zbir druge poselitvene faze ne kaže velikih odstopanj od ugotovitev, navedenih že v prvi poselitveni fazi, le da je v plasti SE 2/1 prisotnost odbitkov z izjedo in klin z drobtinčasto retušo večja.

Interdisciplinarne raziskave, ki so bile opravljene, so dale zanimive rezultate. Mineraloška analiza kamnitih artefaktov je pokazala, da so bili za izdelavo orodij uporabljeni kosi roženecv iz kamnin kredne in jurske starosti, ki sestavljajo obrobje Krške kotline. Pobrani so bili lahko na proluvialnem vršaju potoka Veliki Drnovec. Ni pa izključena možnost, da je bil kateri od primerkov prinesen tudi od drugod – dokaz za to vidimo v praskalu in svedru iz roženca (G258). Tufe in tufite je prinesla Sava iz Gorenjske. Prodniki peščenjakov imajo krajšo pot – porečje Save križa nekaj lokacij, kjer se pojavljajo kremenovi peščenjaki.

Izvedba paleovegetacijskih analiz je bila otežena zaradi močne impregnacije ostankov lesnega oglja, ki je bilo ujeta v peščeno-ilovnat sediment (v nekaterih primerih je bila lesna struktura popolnoma uničena). Zato so rezultati skromni. V vzorcih iz neolitske plasti sta bila ugotovljena hrast in beli gaber. V žarnogrobiščnih plasteh (SE 2/1 in SE 2) je zastopanost drevesnih vrst večja – dokazani so javor, bukev, hrast in gaber.

Z multivariantnimi analizami makroskopskih analiz lončarskih izdelkov gospodarstva 1 (SE 11; Mlekuž, Horvat 2011, 7–16) je bilo med 48 lončarskimi masami prepoznanih pet glavnih skupin oziroma pet receptov, ki jih določajo predvsem razlike med sestavinami v lončarskih masah. To pomeni, da so uporabljali po vsej verjetnosti gline iz najmanj petih različnih glinokopov pri pripravi lončarskih mas, iz katerih je bilo izdelano posodje I. poselitvene faze (kar bi nam potrdile kemične analize vzorcev keramike, ki pa žal niso bile izdelane).

Pomembnost najdišča povečuje tudi količina najdenih kamnitih artefaktov. Na najdišču je bilo odkritih 1229 neobdelanih odbitkov in 326 obdelanih artefaktov (od tega 225 retuširanih orodij, 86 jeder, devet brusov, dva tolkača, odlomek glajene sekire in štirje odlomki žrmelj). Za izdelavo kamnitih orodij so uporabljali lokalno surovino (predvsem roženca). Jedra so majhna, slabo izkoriščena. Prevladujejo minimalno predelana in uporabljena orodja. Ta so bila slabo vzdrževana in hitro zavržena.

Two time horizons can be distinguished at the site of Col 1, the late Neolithic and the Urnfield culture. The chronological classification of the site is supported by the radiocarbon-dated contexts of sites from the second half of the 44th century BC and the contexts of sites from the 11th to the 9th century BC. The horizons are also substantiated by changes in material culture.

Ist settlement phase

For the clarification of the chronology of the Late Neolithic the lowest cultural layer marked as SU 11 is important and stretches over the north-eastern part of the excavation field. Through pottery material the Ist settlement phase refers to the younger Neolithic tradition of the central Slovenian and the Drava region (especially radiocarbon-dated contexts of Moverna vas, Ptuj-Šolski center, Zgornje Radvanje, and Ajdovska jama sites, and Late Neolithic finds from Ptujski grad, Drulovka, and others), both in design type and technology as well as in ornamental motifs on pottery and the technology of its manufacture. Bifacial points discovered in the Ist settlement phase are typical for tool inventories from the second half of the 5th or the beginning of the 4th millennium BC, which additionally confirms the dating of the settlement into the second half of the 44th century BC.

The scope of the Neolithic settlement remains unknown, only its western edge was determined. In the researched area, a farm with two structures built in the "earthfast post" construction technique was discovered – a dwelling building (structure 1) and an outbuilding (structure 2). Structures 1 and 2, considering their placement, limit or close a larger area of structure 1 or a larger courtyard. The area of farm 1 is enclosed only from the east. Considering the space, four concentrations of finds or areas of special activity are linked to the mentioned area (or the courtyard) and both structures (1 and 2), which indicates that on these four manipulative surfaces at least three if not four different types of activities were carried out here. Activities connected with bifacially retouched arrow points were performed immediately by the buildings – they were made or repaired and inserted into arrows here (special activity area 1). Activities connected to the use of endscrapers were carried out away from the buildings. The greatest concentration of endscrapers and blades with alternating fine retouch has a

similar distribution as the bifacially retouched points – therefore, between the two buildings and north-west of the endscrapers.

The area of artefact assemblage in squares 160, 169, 178, 187, 188, and 189 indicates the existence of a supposed building or farm 2 at the far south of the excavation field.

Stone tools discovered in the Neolithic layer are made of local raw material. The cores the tools were made of are underutilised, were not intensively maintained, and were quickly discarded. Analyses of use traces (preserved on 137 stone tools) revealed that tools were used the most for the processing of hard substances (wood, shrubs) and softer animal remains (skins, hides). For the processing of meat, tools were used in which use retouch indicates the processing of soft or medium-hard material. Arrow points were used as projectiles – therefore in hunting. Remains of ochre on a gravel stone prove that it was used most probably for decoration or in animal skin processing. On a blade, a strong smoothing is proven twice, which indicates harvesting. However, the analysis of use traces on stone tools from the Ist settlement phase reveals that farm 1 dealt mostly with hunting (which is evident primarily from the greater representations of projectiles).

IIInd settlement phase

Layer SU 2/1 attests to the settlement in the period of the Urnfield culture in the north-western and central parts of the researched area, where two buildings were discovered (structures 3 and 4) built in the earthfast post construction technique.

This is a settlement that cannot be assigned under the category of hilltop settlements as supposed by Dular in the hilly world of the Dolenjska region (but which is probably more the consequence of the research direction which was oriented into the discovery of fortified hilltop settlements in this area – Dular 1993, 101–102). B. Teržan predicts the exception in the population of the lowland part of the Spodnje Posavje and Posotelje regions in the period of the Urnfield culture and believes that in this area the same model of settlement could exist as in the Podravje region (Teržan 1999, 135) – therefore, open settlements of a dispersed type and rural character, in which other activities could also

be carried out (e.g. metallurgic – Rogoza, Dragomej). Her expectations are confirmed with the Urnfield culture settlement discovered at Col 1, which includes also a pottery assemblage (although modest), the greater part of which can be assigned to the Middle and Late Urnfield culture period.

Based on pottery finds in layer SU 2/1 the settlement can be well defined in time, i.e. into the time span of Ha A2 and Ha B stages. The pottery material has its parallels in the Ist horizon of Poštela (Teržan 1990), the 3rd and 4th layer of Brinjeva gora (Oman 1981), the 3rd phase of the settlement of Kostel (Velušček 1996), and at Rogoza (Črešnar 2009). The second settlement phase is characterised by knee-shaped handles, dishes with a diagonally grooved expressively inverted lip, dishes with horizontal facets at the shoulder, faceting of internal sides of pot lips, pithoi, pitchers, cups. The stone tool assemblage of the second settlement phase does not display any greater discrepancies from the findings stated in the first settlement phase, only the presence of flakes with a notch and blades with alternating fine retouch is greater in layer SU 2/1.

Interdisciplinary research done at the site yielded interesting results. The mineralogical analysis of stone artefacts revealed that pieces of chert from rocks of the Cretaceous and Jurassic ages that compose the edges of the Krška kotlina basin were used for the making of tools. They could have been gathered on the proluvial scree cone of the Veliki Drnovec creek. It is also possible that some of the items were brought from elsewhere – proof **G258** (chert – an endscraper and a borer). Tuffs and tuffites were brought here by the Sava from the Gorenjska region. Sandstone pebbles came from closer by – the Sava river basin is crossed by a few locations where quartz sandstones appear.

The performance of palaeovegetational analyses was made difficult due to strong impregnation of wooden charcoal remains caught in the sandy-clay sediment (in some examples the wood structure was completely destroyed). Therefore, the results are modest. Oak and common hornbeam were determined in the samples from the Neolithic layer. In the layers of the Urnfield culture (SU 02/1 and SE 02), the representation of tree species is more diverse; maple, beech, oak, and hornbeam were proven.

Multivariate analyses of macroscopic analyses of pottery items from economic property 1 (SU 11 – Mlekuž, Horvat 2011, 7–16) recognised five main groups or five recipes, which are determined primarily by the differences between ingredients in pottery-making masses, among 48 pottery-making masses. This means that in the preparation of pottery masses they most probably used clay from at least five

different clay pits for the making of vessels of the Ist settlement phase (which could have been confirmed by pottery analyses of pottery samples but which were unfortunately not done).

The significance of the site is increased by the amount of stone artefacts found (Kavur, p. 86). A total of 1,229 unworked flakes and 326 worked artefacts were discovered at the site (from these 225 were retouched tools, 86 cores, 9 whetstones, 2 hammers, 1 fragment of a polished axe, and 4 fragments of querns). Local raw material (especially cherts) was used to make stone tools. Cores are small and underutilised. Minimally remade and used tools prevail which were poorly maintained and quickly discarded.

- ARTNER, W. 1998–1999, Der Frauenberg bei Leibnitz, Steiermark, in der Spätlatenezeit und der vorclaudischer Kaiserzeit. Ausgrabungen des Landesmuseums Joanneum 1979–1985. – *Archaeologica Austriaca* 82–83, 221–342.
- BALEN, J. 2008, Apsolutni datumi sa zaštitnih istraživanja na prostoru Slavonije kao prilog poznavanju kronologije srednjeg eneolitika. – *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 41, 17–35.
- BAT, M. in P. FRANTAR 2008, Sava od Suhadola do hrvaške meje in njeno porečje. – V: J. Peternel (ur.), *Ukročena lepoticica. Sava in njene zgodbe*, Javni zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Sevnica, Sevnica, 17–24.
- BAVEC, U. 2009, V: Rimljani ob veliki reki – poskus opisa rimske poselitve v času od 1. do 4. stoletja. – V: J. Peternel (ur.), *Ukročena lepoticica. Sava in njene zgodbe*, Javni zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Sevnica, Sevnica, 36–41.
- BOŽIČ, D. 1993, Slovenija in srednja Evropa v poznolaten-skem obdobju. – *Arheološki vestnik* 44, 137–152.
- BUDJA, M. 1992, Pečatniki v slovenskih neolitskih naselbinskih kontekstih. – *Poročilo o raziskovanju paleolitika, neolitika in neolitika v Sloveniji* 20, 95–109.
- ČREŠNAR, M. 2009, *Rogoza pri Mariboru in njeno mesto v bronasti in starejši železni dobi Podravja*. – Doktorska disertacija. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo, Ljubljana (neobjavljeno).
- ČREŠNAR, M. 2007, Način lesenih gradenj v času bronaste in starejše železne dobe v Sloveniji. – *Arheo* 24, 39–68.
- DJURIĆ, B. 2000, *Elementi za oceno arheoloških izkopavanj na najdišču Col 1, z dne 6. 11. 2000*. – Ljubljana.
- DULAR, J. 1978, Poskus kronološke razdelitve dobovskega žarnega grobišča. – *Arheološki vestnik* 29, 36–45.
- DULAR, J., B. KRIŽ, D. SVOLJŠAK in S. TECCO HVALA 1991, Utrjena prazgodovinska naselja v Mirenski in Temeniški dolini. – *Arheološki vestnik* 42, 65–198.
- DULAR, J. 1993, Začetki železnodobne poselitve v osrednji Sloveniji. – *Arheološki vestnik* 44, 101–112.
- DULAR, J. 2001, Neolitska in eneolitska višinska naselja v osrednji Sloveniji. – *Arheološki vestnik* 52, 89–106.
- DULAR, J., I. ŠAVEL in S. TECCO HVALA 2002, *Bronastodobno naselje Oloris pri Dolnjem Lakošu*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 5, Ljubljana.
- DULAR, J. 2009, Sava v bronasti dobi. – V: J. Peternel (ur.), *Ukročena lepoticica. Sava in njene zgodbe*, Javni zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Sevnica, Sevnica, 36–41.
- DULAR, J. 2013, *Severovzhodna Slovenija v pozni bronasti dobi*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 27, Ljubljana.
- FREY, O.-H. 1974, Bericht über die Ausgrabungen im Ringwall von Stična (Slowenien). – V: *Symposium zu Problemen der jüngeren Hallstattzeit in Mitteleuropa*, 25.–29. September 1970, Smolenice, Bratislava, 151–162.
- GLEISCHER, P. 1993, Urzeitliche Siedlungsreste im Bereich der Gracarca am Klopeinersee bei Unterkärnten. – *Carinthia* I 183, 33–94.
- GUŠTIN, M. 2005, Savska skupina Lengyelske culture. – V: M. Guštin (ur.), *Prvi poljedelci. Savska skupina Lengyelske kulture*, Annales Mediterranea, Koper, 7–22.
- GUŠTIN, M., R. CUNJA in K. K. PREDOVNIK 1993, *Podbočje/ Stari grad*. – Posavski muzej Brežice 9, Brežice.
- GUŠTIN, M., A. TOMAŽ in B. KAVUR 2005, Drulovka. – V: M. Guštin (ur.), *Prvi poljedelci. Savska skupina Lengyelske kulture*, Annales Mediterranea, Koper, 37–64.
- GUŠTIN, M., A. TOMAŽ, B. KAVUR, Z. MILEUSNIČ, G. TIEFENGRABER, A. JAKIMOVSKI in Z. HINCAK 2005, Neolitska naselbina Čatež – Sredno polje. – V: M. Guštin (ur.), *Prvi poljedelci. Savska skupina Lengyelske kulture*, Annales Mediterranea, Koper, 101–112.
- GUŠTIN, M., A. TOMAŽ in B. KAVUR 2006, The neolithic site at Čatež – Sredno polje (Slovenia). – V: A. Pessina in P. Visentini (ur.), *Preistoria dell'Italia settentrionale: studi in ricordo di Bernardino Bagolini: atti del convegno, 23–24 settembre 2005*, Museo friulano di storia naturale, Udine, 381–390.
- HORVAT, Mi. 1989, *Ajdovska jama pri Nemški vasi*. – Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana.

- HORVAT, Mi. 1999, *Keramika. Tehnologija keramike, tipologija lončenine, keramični arhiv*. – Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana.
- HORVAT, Mi. 2005, Col 1 pri Podgračenem. Tipološka opredelitev neolitskega keramičnega zbira SE 22/1/1 – V: M. Guštin (ur.), *Prvi poljedelci. Savska skupina Lengyelske kulture*, Annales Mediterranea, Koper, 145–155.
- HORVAT, Mi. 2009, Prvi prebivalci v Posavju. – V: J. Peternel (ur.), *Ukročena lepota. Sava in njene zgodbe*, Javni zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Sevnica, Sevnica, 25–35.
- HORVAT, Ma. 1986, Ajdovska jama pri Nemški vasi – desni hodnik. – *Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji XIV*, 77–88.
- KAERNER, J. 1989, *Zur Chronologie der slowenisch draulandischen Urnenfelder und deren Beziehung zu benachbarten Gebieten*. – Diplomski naloga, Univerza v Heidelbergu, Heidelberg.
- KAPPEL, I. 1969, *Die Graphittonkeramik von Manching*. – Die Ausgrabungen in Manching. Band 2, Römisch-Germanische Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts zu Frankfurt am Main, Wiesbaden.
- KAVUR, B. 2005, Kamnita orodja na najdišču Čatež – Sredno polje. – V: M. Guštin (ur.), *Prvi poljedelci. Savska skupina Lengyelske kulture*, Annales Mediterranea, Koper, 131–144.
- KAVUR, B. 2006a, The Neolithic between the Adriatic and the Pannonian plain: the stone tools in the stone age. – V: A. Pessina in P. Visentini (ur.), *Preistoria dell'Italia settentrionale: studi in ricordo di Bernardino Bagolini: atti del convegno*, 23–24 settembre 2005, Museo friulano di storia naturale, Udine, 373–380.
- KAVUR, B. 2006b, Kamnita orodja. – V: A. Gaspari (ur.), *Zalog pri Verdu. Tabor kamenodobnih lovcev na zahodnem robu Ljubljanskega barja*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 11, Ljubljana, 45–120.
- KERN, A. 1996, Vorbericht zum latènezeitlichen Siedlungsplatz in Mannersdorf an der March, NÖ. – *Arheološki vestnik* 47, 209–227.
- KNIFIC, T. 2009, Naselitev Slovanov v Posavju. – V: J. Peternel (ur.), *Ukročena lepota. Sava in njene zgodbe*, Javni zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Sevnica, Sevnica, 25–35.
- KOROŠEC, J. 1960, *Drulovka*. – Zbornik filozofske fakultete III/4, Ljubljana.
- KOROŠEC, J. 1965, Neo- in eneolitski elementi na Ptujskem gradu. – *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji II*, 5–51.
- KOROŠEC, P. 1975, Poročilo o raziskavah v Ajdovski jami 1967. leta. – *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji IV*, 170–210.
- KRAMBERGER, B. 2014, *Naselbinske strukture in keramični zbiri v petem tisočletju pred našim štetjem v severovzhodni Sloveniji*. – Doktorska disertacija. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo, Ljubljana (neobjavljeno).
- LAMUT, B. 1988–1989, Kronološka skica prazgodovinske naselbine v Ormožu. – *Arheološki vestnik* 39–40, 235–276.
- LAZAR, I. 1996, Laténzeitliche und frühromische Funde aus der Savinja in Velje. – *Arheološki vestnik* 47, 279–296.
- LEBEN, F. 1991, Veliki Zjot, bakrenodobno in bronastodobno jamsko bivališče v Beli krajini. – *Poročilo o raziskovanju neolita in eneolita v Sloveniji* 19, 169–191.
- MEDUNA, J. 1970, *Staré Hradisko 2. Katalog der Funde aus den Museen in Brno/Brün, Praha/Prag, Olomouc, Plumlov und Prostějov*. – Fontes Archaeologiae Moraviae 5, Brno.
- MEDUNA, J. 1980, *Die Latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*. – Československá akademie věd, Praha.
- MLEKUŽ, D. in M. HORVAT 2011, Med fiksnim in fleksibilnim: multivariantne analize tehnologije lončenine. – *Arheo* 28, 7–18.
- MURGELJ, I. 2013, *Podsmreka pri Višnji Gori*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 42, Ljubljana.
- MÜLLER KARPE, H. 1959, *Beiträge zur Chronologie der Urnenfelderzeit nördlich uns südlich der Alpen*. – Römisch-Germanische Forschungen 22, Mainz.
- NOVŠAK, M. 2006, *Trnava*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 2, Ljubljana.
- OMAN, D. 1981, Brinjeva gora – 1953 (Obdelava prazgodovinske keramike). – *Arheološki vestnik* 32, 144–216.
- OROSS, K., T. MARTON, A. WHITTLE, W. RICHARDSON, R. E. M. HEDGES in L. J. E. CRAMP 2011, Die Siedlung der Balaton-Lasinja-Kultur in Balatonszárszó-Kis-erdei-dűlő. – V: J. Šuteková, P. Pavúk, P. Kalábková, B. Kovár (ur.), *PANTA RHEI: Studies in Chronology and Cultural Development of South-Eastern and Central Europe in Earlier Prehistory Presented to Juraj Pavúk on the Occasion of his 75th Birthday*, Bratislava, 161–187.

- PAHIČ, S. 1966, Keltske najdbe v Podravju. – *Arheološki vestnik* 17, 290–416.
- PAHIČ, S. 1957, *Drugo žarnogrobišče v Rušah*. – Razprave 1. razreda SAZU 4/3, Založba ZRC, Ljubljana.
- PAHIČ, S. 1972, *Pobrežje*. – Katalogi in monografije 6, Ljubljana.
- PAVIŠIČ, I. 1992, Neki novi nalazi Virovitičke grupe iz Gačišta kod Virovitice. – *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu* 9, 49–63.
- PAVIŠIČ, I. 1993, Kasnobrončanodobno naselje Špičak u Bojačnom. – V: B. Lamut (ur.), *Ptujski arheološki zbornik: ob 100-letnici muzeja in Muzejskega društva*, Ptuj, 171–188.
- PAVLIN, P. 2006, Grac pri Selih pri Zajčjem vrhu. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela. Prispevki o kamenodobnih in bakrenodobnih kulturah med Savo in Donavo*, Annales Mediterranea, Koper, 211–227.
- PERKO, D. in M. ORAŽEM ADAMIČ (ur.) 1999, *Slovenija – Pokrajine in ljudje*. – Ljubljana.
- PIETA, K. 1996, Römische Import der Spätlatènezeit in der Slowakei. – *Arheološki vestnik* 47, 183–195.
- PUŠ, I. 1966, Nove latenskodobne najdbe v Ljubljani. – *Arheološki vestnik* 17, 413–416.
- SAGADIN, M. 2005, Nekateri neolitske najdbe z vzhodne Gorenjske. – V: M. Guštin (ur.), *Prvi poljedelci. Savska skupina Lengyelske kulture*, Annales Mediterranea, Koper, 29–36.
- SLOVENIJA 2001, *Slovenija, pokrajina in ljudje. Atlas Slovenije v sliki in besedi*. – Ljubljana.
- STARE, F. 1950, Ilirsko grobišče na Zgornji Hajdini pri Ptuju. – *Arheološki vestnik* 1, 31–86.
- STARE, F. 1975, *Dobova*. – Posavski muzej Brežice 2, Brežice.
- STRMČNIK GULIČ, M. 1988–1989, Bronastodobni naseljitveni kompleks v Rabelčji vasi v Ptuju. – *Arheološki vestnik* 39–40, 147–170.
- STRMČNIK GULIČ, M. (ur.) 2000, *Poročilo o arheoloških raziskavah na avtocestnem odseku Slivnica–Pesnica, na odseku Slivnica–Maribor*. – Zavod za varstvo kulturne dediščine, Maribor.
- ŠAVEL, I. 1994, *Prazgodovinske naselbine v Pomurju*. – Pomurska založba, Murska Sobota.
- ŠIMIČ, J. 1992, Horizont kasnoga brončanog doba na lokalitetu »Gradac« u Sarvašu. – *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu* 18, 37–48.
- TERŽAN, B. 1990, *Starejša železna doba na Slovenskem Štajerskem*. – Katalogi in monografije 25, Ljubljana.
- TERŽAN, B. 1994, Sonde 9, 18 in 19 na prečnem nasipu Gradišča. – V: S. Gabrovec (ur.), *Stična I. Naselbinska izkopavanja*, Katalogi in monografije 28, Ljubljana, 120–137.
- TERŽAN, B. 1995, Stand und Aufgaben der Forschungen zur Urnenfelderzeit in Jugoslawien. – V: *Beiträge zur Urnenfelderzeit nördlich und südlich der Alpen*, Monographien 35, Römisch-Germanisches Zentmuseum Mainz, Mainz, 332–372.
- TICA, G. 2007, *Šmatevž*. – Arheologija na avtocestah Slovenije 4, Ljubljana.
- TIEFENGRABER, G. 2004, Jungneolithische Funde vom Rabenstein bei St. Paul im Lavanttal. – *Carinthia I* 194, 185–253.
- TIEFENGRABER, G. 2006, Jungneolithische Funde aus Čatež-Sredno polje. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela. Prispevki o kamenodobnih in bakrenodobnih kulturah med Savo in Donavo*, Annales Mediterranea, Koper, 229–214.
- TIEFENGRABER, G. 2015, Jungsteinzeit und Kupferzeit. – V: B. Herbert (ur.), *Geschichte der Steiermark. Band 1. Urgeschichte und Römerzeit in der Steiermark*, Böhlau Verlag, Wien, 189–275.
- TIEFENGRABER, G. 2018, *Der Wildoner Schlossberg. Die Ausgrabungen des Landesmuseums Joanneum 1985–1988*. – Schild von Steier Beiheft 7/2018. Forschungen zur geschichtlichen Landeskunde der Steiermark Band 80.
- TOMANIČ JEVREMOV, M. 1988–89, Žarno grobišče v Ormožu. – *Arheološki vestnik* 39–40, 277–322.
- TOMANIČ JEVREMOV, M. in M. GUŠTIN 1996, Keltska lončarska peč s Spodnje Hajdine pri Ptuju. – *Arheološki vestnik* 47, 267–278.
- TOMAŽ, A. 1997, Tehnološka raziskava lončenine iz Moverne vasi v Beli Krajini. – *Poročilo o raziskovanju paleolitika, neolitika in eneolitika v Sloveniji* 24, 113–142.
- TOMAŽ, A. 1999, *Časovna in prostorska strukturiranost neolitskega lončarstva: Bela krajina, Ljubljansko barje, Dinarski kras*. – Magistrska naloga. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo, Ljubljana (neobjavljeno).
- VELUŠČEK, A. 1996, Kostel, prazgodovinska naselbina. – *Arheološki vestnik* 47, 55–134.
- VERBIČ, T. 2002a, *Poročilo o geološkem pregledu arheološkega najdišča Col 1 in okolice*. – Ljubljana.

VERBIČ, T. 2002b, *Dodatek k poročilu o geološkem pregledu arheološkega najdišča Col 1 in okolice*. – Ljubljana.

VINSKI GASPARINI, K. 1973, *Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj*. – Filozofski fakultet, Zadar.

VRDOLJAK, S. 1994, Tipološka klasifikacija kasnobrončano-dobne keramike iz naselja Kalnik-Igrišče (SZ Hrvatska). – *Opuscula archaeologica* 18, 7–83.

ZACHAR, L. 1976, Neskoro-laténske sídlisko pri Kútoch. – *Zborník Slovenského Národného Múzea* 70, 31–53.

ZACHAR, L. 1977, Príspevok k poznavannju neskorolaténskeho obdobia na Záhori. – *Zborník Slovenského Národného Múzea* 71, 35–58.

ŽIŽEK, I. 2006, Bakrenodobna naselbina Hardek. – V: A. Tomaž (ur.), *Od Sopota do Lengyela. Príspevki o kamenodobnih in bakrenodobnih kulturah med Savo in Donavo*, *Annales Mediterranea*, Koper, 129–140.

9 Katalog struktur in stratigrafskih enot

Jurij Soklič

V katalogu struktur in stratigrafskih enot so najprej predstavljene evidentirane plasti na najdišču, sledijo jim opisi arheoloških ostalin bronastodobne in visokosrednjeveške poselitve (vsakemu opisu posameznega objekta sledijo opisi jam za stojke, ki sodijo k objektu).

Risbe so v merilu 1: 20, razen kjer je navedeno drugače.

Geološke plasti in formacije

SE 5

Plast predstavlja dolomitno podlago, ki je bila prisotna v jugozahodnem delu izkopnega polja. Nad njo so bile plasti SE 8, SE 3 in SE 2/1 ter SE 1. Plast ni bila kopana.

SE 10

Peščena muljasta plast ilovnatih sedimentov, ki se je nahajala v osrednjem in zahodnem delu izkopnega polja. Prekrivali sta jo plasti SE 4 in SE 3. Plast ni bila kopana.

SE 4

Plast dolomitnega proda, ki je bil prisoten predvsem v severozahodnem delu izkopnega polja. Nad njo so bile plasti SE 3, SE 3/1, SE 6 in SE 7. Plast ni bila kopana.

SE 8

Plast peščenega mulja rdečkasto rjave ilovice, odkrita je bila samo v preseku 1. Prekrivale so jo plasti SE 7, SE 3, SE 2/1 in SE 2. Plast ni bila kopana.

SE 7

Plast rdečkasto rjave ilovice, nekdanja paleotla II. Odkrita je bila v preseku 1 in prekrivala jo je plast SE 6. Plast ni bila kopana.

SE 9

Plast prodnikov iz starejšega erodiranega savskega zasipa, ki ležijo na paleotleh II ali SE 7. Plast je bila prekrita s SE 6 in ni bila kopana.

SE 6

Plast peščenega mulja sivkaste barve. Zasledili smo jo v preseku 1. Plast je prekrivala SE 3/1 in ni bila kopana.

SE 3/1

Plast temno rumenkaste rjave peščene muljaste sivkaste ilovice. Plast predstavlja nekdanja paleotla I. Zasledili smo jo samo v preseku 1. Plast je prekrivala SE 3 in ni bila kopana.

Okrajšave

dl.	dolžina
pr.	premer
š.	širina
v.	višina
gl.	globina
nmv	nadmorska višina

SE 3

Plast temno rumeno rjave peščene muljaste ilovice, ki je prekrivala večji del izkopnega polja, razen v jugozahodnem delu. Plast predstavlja paleotla I. Plast SE 3 sta prekrivali SE 2/1 v zahodni polovici izkopnega polja in SE 2/1/1 v vzhodni polovici izkopnega polja. Plast ni bila kopana.

SE 11

Plast rumeno rjave steptane ilovice s fragmenti prazgodovinske keramike in kamnitega orodja. Nahajala se je v vzhodni polovici izkopnega polja nekje do linije kvadrantov 113–119, 127, 135 in 143a. Plast sta prekrivali SE 2/1 v osrednjem delu izkopnega polja in SE 1 v vzhodnem delu.

SE 2/1

Slabo izražena plast muljastega peska in peščeno rjave ilovice z redkimi ostanki roženca, odlomki prazgodovinske keramike. Plast je bila prisotna v zahodnem delu izkopnega polja do linije kvadrantov 152 ter 160–168a. Prekrivali sta jo plasti SE 2 v zahodnem delu izkopnega polja in SE 1 v osrednjem delu.

SE 2

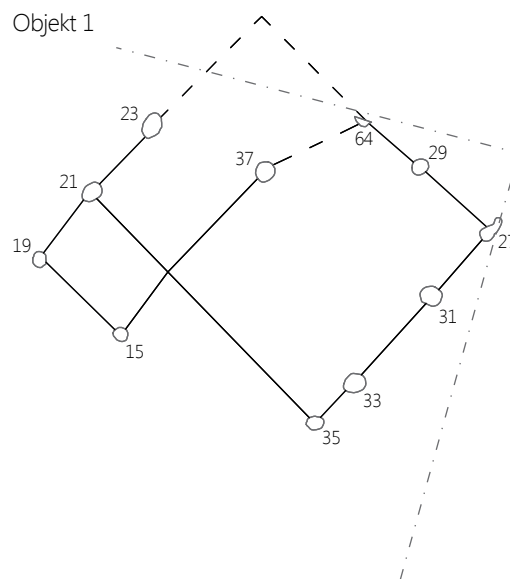
Slabo izražena plast muljastega peska in peščene ilovice rjave barve. Nahajala se je predvsem v zahodnem delu izkopnega polja, verjetno do linije kvadrantov 59a–54. Plast je prekrivala ornica SE 1.

SE 1

Z oranjem premešana proluvialno – koluvialna tla temno sivorjave barve. V plasti so številni odlomki roženec, ki so prišli s pobočnimi (koluvialnimi) procesi. Med njimi so najbolj pomembni gravitacijsko izpiranje ter proluvialni procesi. Kljub temu se pri tem ne izključuje antropogen faktor. Plast je prekrivala celotno izkopno polje.

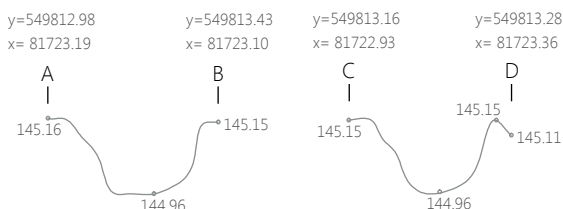
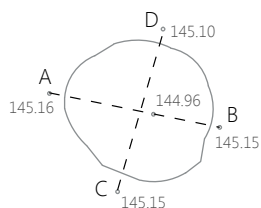
Objekt 1, kv. 183, 184, 192–195, 201–205, 210–214, 220–224, 231–234, 242–243, M 1: 200

Ostaline objekta 1 so sestavljale jame za stojke: SE 15, SE 19, SE 21, SE 23, SE 27, SE 29, SE 31, SE 33, SE 35, SE 37, SE 64. Objekt je imel pravokotno obliko površine velikosti $8,90 \times 7,20$ m. Severovzhodni vogal leži izven izkopnega polja in je zato ostal neraziskan.

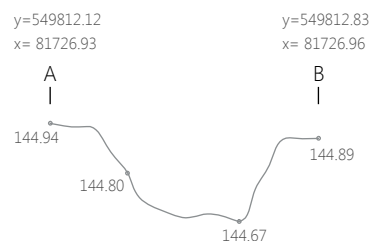
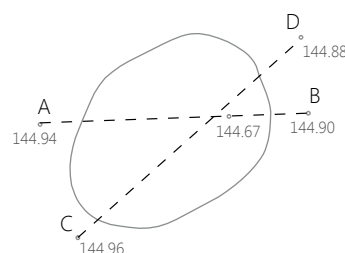
SE 15, kv. 192

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela okroglo obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom in drobci oglja (vzorec št. 1172). Presek je imel nepravilno polkrožno obliko. Velikost: pr. 0,41 m, gl. 0,20 m.

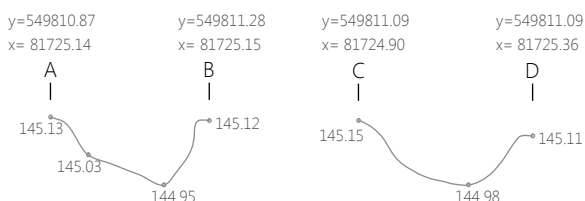
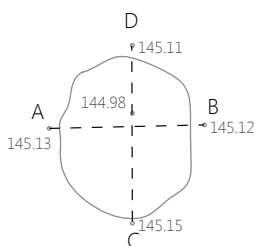
SE 21, kv. 194

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom, drobci oglja (vzorec št. 1170) in hišnega lepa. V jami je bil odkrit kos roženca. Presek je imel nepravilno polkrožno obliko. Velikost: pr. 0,60 m, gl. 0,25 m.

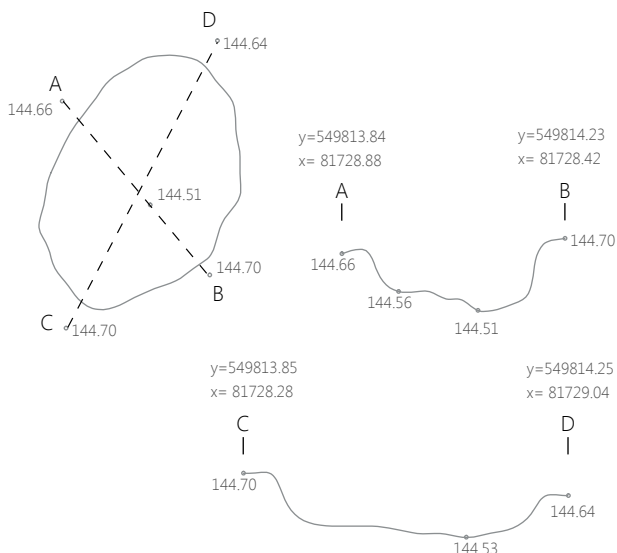
SE 19, kv. 183

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom. V jami je bil odkrit kos peščenjaka ali tufa. Presek je imel nepravilno polkrožno obliko. Velikost: pr. 0,43 m, gl. 0,18 m.

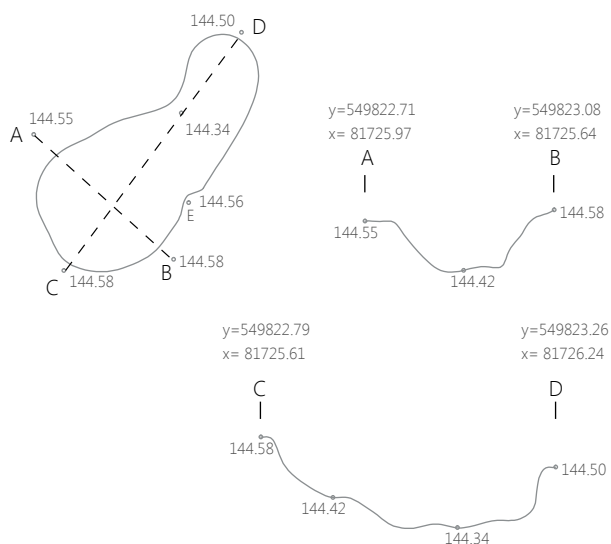
SE 23, kv. 195, 204

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom, drobcu oglja (vzorec št. 1171) in hišnega lepa. V jami so bili odkriti trije kosi roženca. Presek je imel nepravilno polkrožno obliko. Velikost: pr. 0,70 m, gl. 0,19 m.

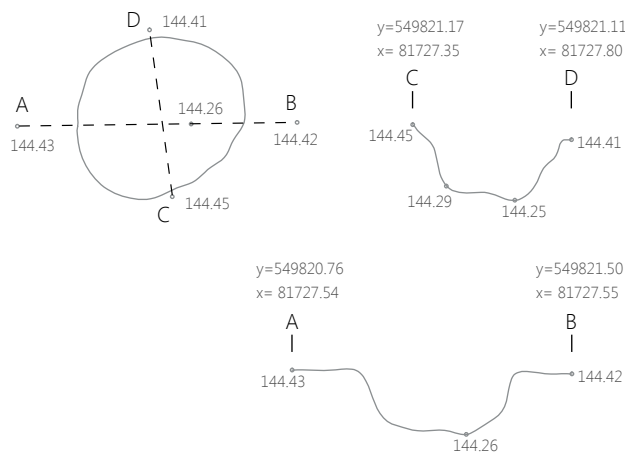
SE 27, kv. 242, 243

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom, drobcu oglja (vzorec št. 1167) in hišnega lepa. Presek je imel nepravilno polkrožno obliko. Velikost: pr. 0,70 m, gl. 0,19 m.

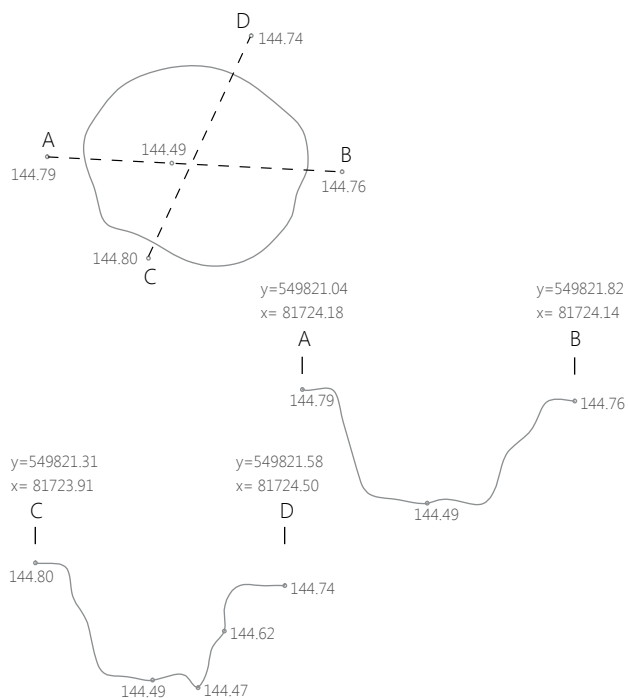
SE 29, kv. 233

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom, drobcu oglja (vzorec št. 1168) in hišnega lepa. Presek je imel nepravilno polkrožno oziroma oglato obliko. Velikost: pr. 0,47 m, gl. 0,20 m.

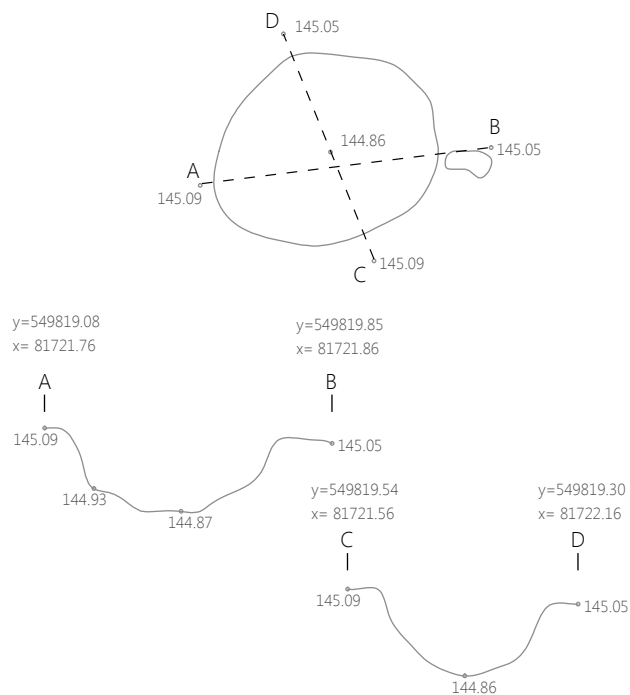
SE 31, kv. 231, 232

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela okroglo obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom in drobcu oglja (vzorec št. 1173). Presek je imel koničasto oglato obliko. Velikost: pr. 0,57 m, gl. 0,33 m.

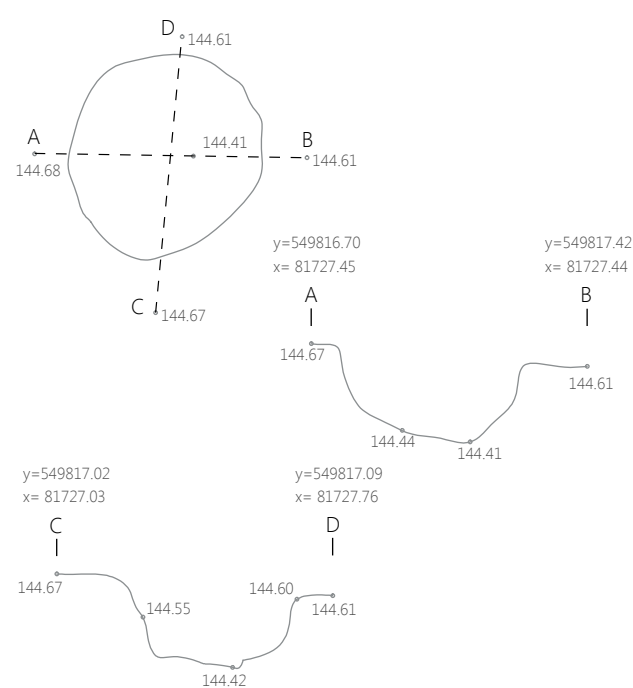
SE 33, kv. 220, 221

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom in drobci oglja (vzorec št. 1165). V polnilu je bil odkrit kos roženca. Presek je imel polkrožno oziroma stopničasto polkrožno obliko. Velikost: pr. 0,62 m, gl. 0,24 m.

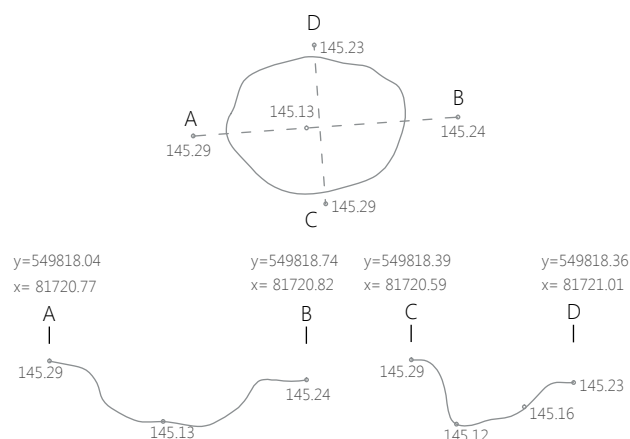
SE 37, kv. 213

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela okroglo obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom, drobci oglja (vzorec št. 1169) in hišnega lepa. V jami so bili odkriti trije odlomki keramike. Presek je imel polkrožno oziroma nepravilno koničasto obliko. Velikost: pr. 0,48 m, gl. 0,17 m.

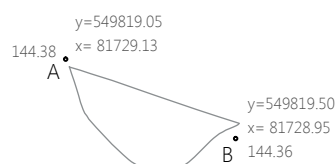
SE 35, kv. 220

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom. Presek je imel polkrožno oziroma nepravilno koničasto obliko. Velikost: pr. 0,48 m, gl. 0,17 m.

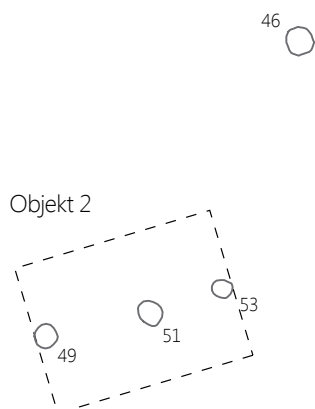
SE 64, kv. 224

Jama za kol je bila vkopana v SE 3, njena oblika je nedoločena, ker je bila odkrita na robu izkopnega polja. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom. Velikost: pr. 0,47 m.

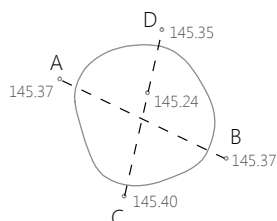
Objekt 2, kv. 170, 171, 180, 181, M 1:100

Ostaline objekta sestavljajo jame za stojke: SE 46, SE 49, SE 51 in SE 53. Objekt je imel verjetno pravokotno ali kvadratno obliko površine velikosti okoli 3 × 3m.

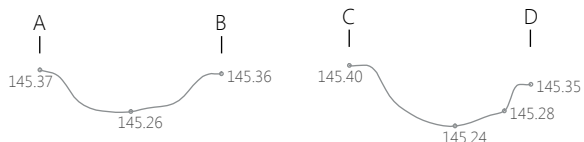

SE 46, kv. 181

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela okroglo obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom. V jami je bil odkrit odlomek keramike in kos roženca. Presek je imel polkrožno obliko. Velikost: pr. 0,37 m, gl. 0,16 m.

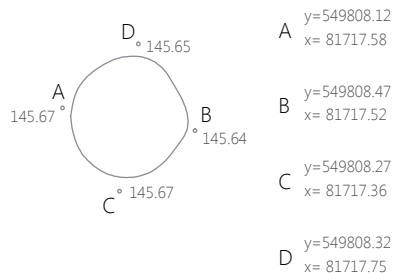

y=549811.43 x= 81721.56   y=549811.87 x= 81721.35   y=549811.60 x= 81721.25   y=549811.70 x= 81721.69

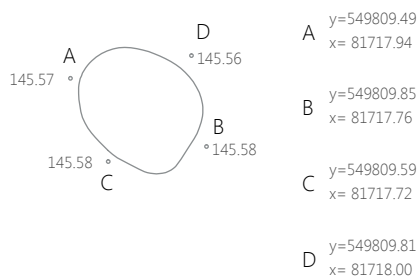
SE 49, kv. 170

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela okroglo obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom. Velikost: pr. 0,32 m.

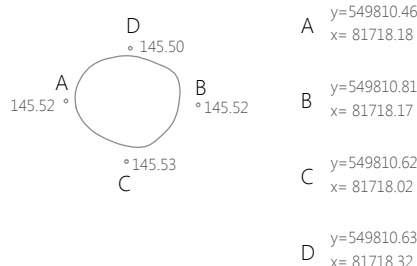
SE 51, kv. 170, 171

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom. Velikost: pr. 0,35 m.

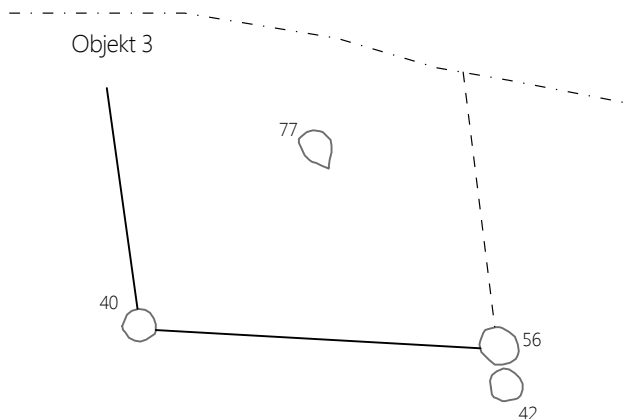
SE 53, kv. 180

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom. Velikost: pr. 0,28 m.

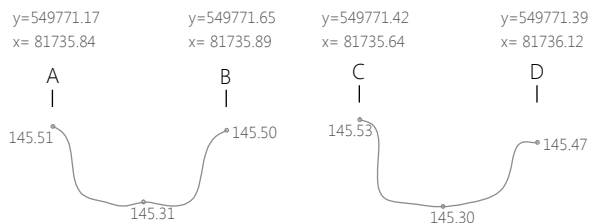
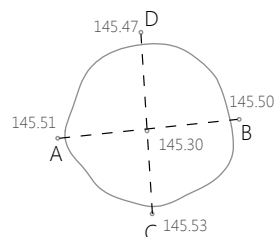
Objekt 3, kv. 28–30, 35–37, 42–44, 51, 52, M 1:100

Ostaline objekta 3 so sestavljale jame za stojke: SE 77, SE 40, SE 42, SE 56. Odkrita sta bila samo južni del stene v dolžini 5 m in zahodni del stene v dolžini 3,80 m.

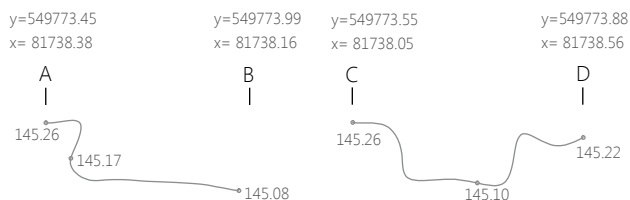
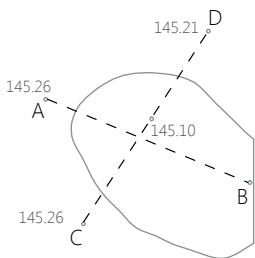
SE 40, kv. 28, 29

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela okroglo obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom in drobcu oglja. V jami so bili odkriti pet kosov roženca in odlomek keramike. Profil je imel oglato obliko. Velikost: pr. 0,43 m, gl. 0,20 m.

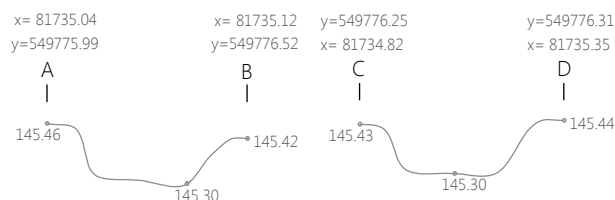
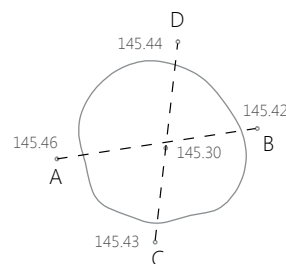
SE 77, kv. 37

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom in drobcu oglja. V jami je bil odkrit kos roženca. Profil je imel oglato obliko. Velikost: pr. 0,59 m, gl. 0,18 m.

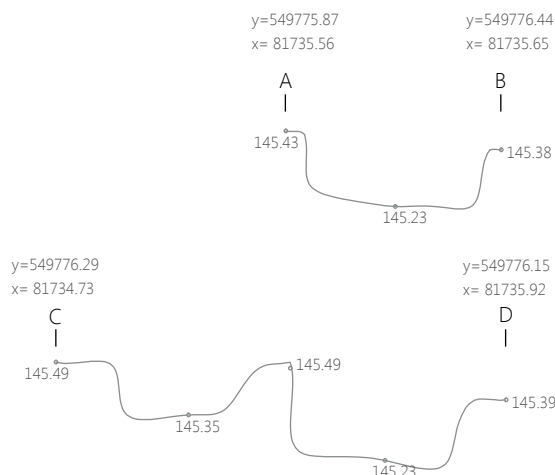
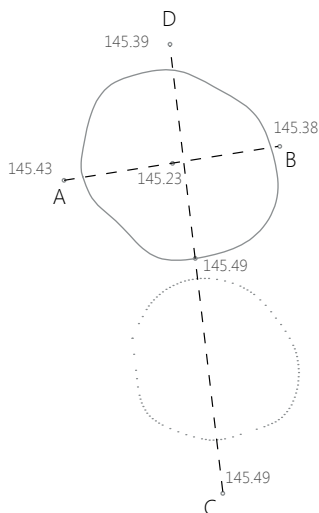
SE 42, kv. 51

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela okroglo obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom in drobcu oglja (vzorec št. 1195 KIA 37372). V jami je bil odkrit odlomek keramike. Profil je imel koničasto oglato obliko. Velikost: pr. 0,45 m, gl. 0,17 m.

SE 56, kv. 42, 51

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom in drobcu oglja (vzorec št. 1198, 1200). V jami je bil odkrit odlomek keramike. Profil je imel oglato obliko. Velikost: pr. 0,56 m, gl. 0,25 m.

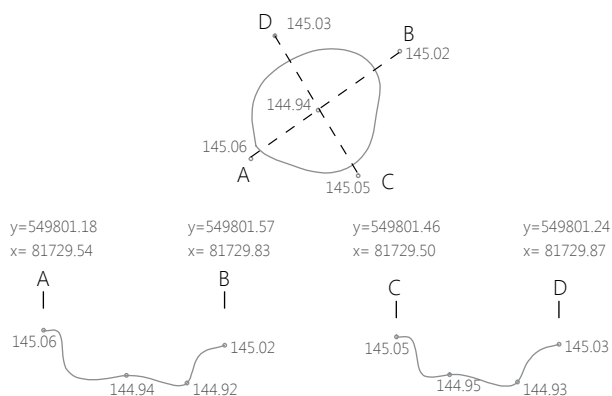

Objekt 4, kv. 133, 134, 141, 142 in 151, M 1:100

Ostaline objekta 4 so sestavljale jame za stojke: SE 59, SE 61, SE 68, SE 70, SE 72, SE 74 in kurišče SE 55. Objekt je imel verjetno pravokotno ali kvadratno obliko površine. Odkrit je bil samo jugozahodni del objekta. Ohranjeni sta bili zahodna stena v dolžini 4 m in južna stena v dolžini 2 m.

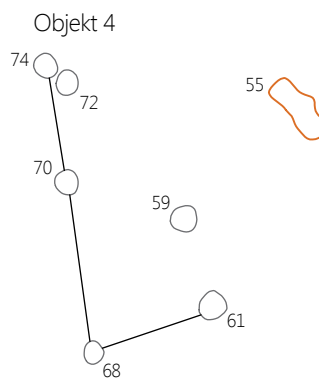
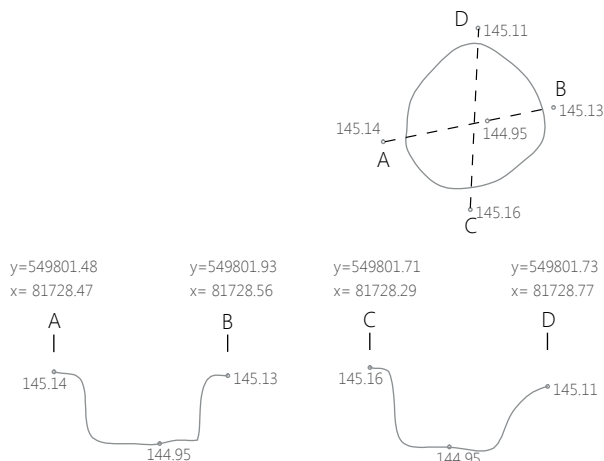
SE 59, kv. 142

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom in drobci oglja. Profil je imel oglato obliko. Velikost: pr. 0,37 m, gl. 0,15 m.

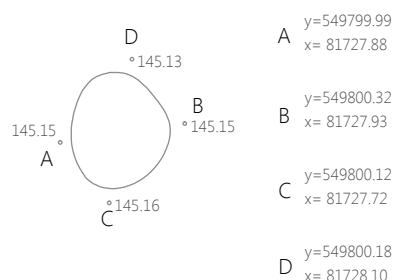
SE 61, kv. 142

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom in drobci oglja (vzorec št. 1202, 1203). V jami je bil odkrit odlomek keramike. Profil je imel oglato obliko. Velikost: pr. 0,40 m, gl. 0,22 m.

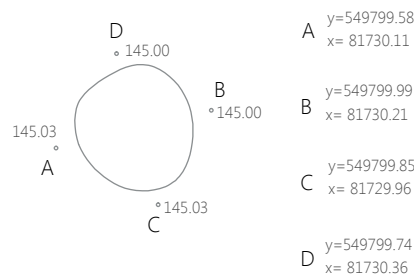
SE 68, kv. 141, 142

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom. Velikost: pr. 0,30 m.

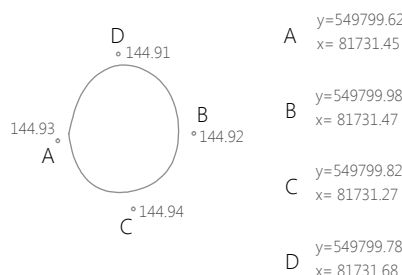
SE 70, kv. 133, 134

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela okroglo obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom. Velikost: pr. 0,33 m.

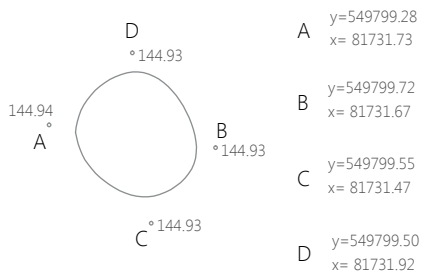
SE 72, kv. 134

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom. Velikost: pr. 0,33 m.

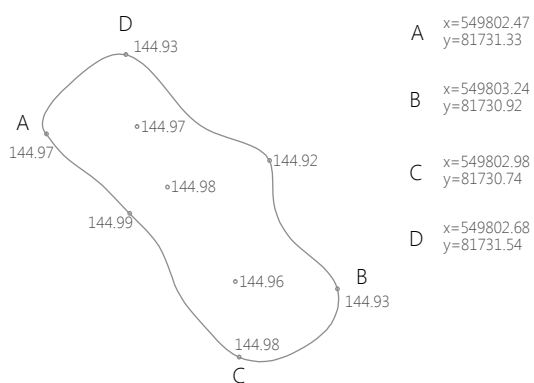
SE 74, kv. 134

Jama za kol je bila vkopana v SE 3 in je imela ovalno obliko. Zapolnjena je bila s temno sivo-rjavo peščenim muljastim polnilom. Velikost: pr. 0,33 m.

SE 55, kv. 151

Kurišče je imelo nepravilno pravokotno obliko tlorisa. V njem je bil odkrit odlomek keramike. Velikost: dl. 0,94 m, š. 0,37 m.

10 Katalog gradiva

V katalogu najdb je predstavljeno gradivo iz posameznih stratigrafskih enot oziroma poselitvenih faz. Kera-mično gradivo je predstavljeno v merilu 1:2 oziroma 1:4. Kamniti artefaktni zbir je predstavljen v merilu 1:1 oziroma 1:2. Mere so podane v cm.

Gradivo hrani Posavski muzej Brežice.

Pojasnilo k predmetnemu opisu kamnitih orodij.

Na koncu predmetnega opisa je pri kamnitih orodjih po-dan tudi podatek s prepoznanimi sledmi uporabe (analizo izdelala Simona Petru) – navedena sta *obdelovani material* in *način* (namen) *uporabe* orodja (pri vsakem kataloškem opisu). Pri obdelovanem materialu je navedena vrsta mate-riala, če je le-ta določljiva (npr. les, meso, koža, žito itd.). Če vrsta materiala ni bila določljiva, je navedena trdota mate-riala (npr. mehak, srednje trd, trd material). Pri načinu upo-rabe orodja so navedene tehnike obdelave materiala, npr. luknjanje, prebadanje, rezanje, glajenje, žaganje, praskanje, žetje. Le pri puščičnih konicah in klinah se način uporabe lahko določa glede na tip (obliko) orodja (za puščično ko-nico se kot način uporabe orodja navede projektil; za klino se kot način uporabe orodja navede rezanje). V primeru, da so uporabne in namenske retuše ugotovljene, vendar vrste materiala oziroma tehnike obdelave materiala ni bilo mogoče določiti, je pri obdelovanem materialu in načinu uporabe orodja pripisano – *nedoločljivo*.

Če je bilo površje preperelo in sledi uporabe ni bilo mogoče določiti, je na koncu tipološkega opisa zapisano – *površje preperelo* – *sledi uporabe nedoločljive*. Nasajenost orodij in obloge (npr. smola, kri, okra) na orodju so navedeni le, ka-dar so dejansko ugotovljeni.

Okrajšave

sek.	sektor
kv.	kvadrant
SE	stratigrafska enota
PN	posebna najdba
inv. št. COL 1	inventarna številka (COL – koda najdišča; arabska št. (npr. 1) zaporedna inventarna številka)
š.	širina
dl.	dolžina
v.	višina
pr.	premer
ohr.	ohranjen/-a
rek.	rekonstrukcija
d.	dno
u.	ustje
r.	rob
n.	noga
roč.	ročaj
F	skleda na nogi
L	lonec
E	skleda
Sk	skodelica
V	vrč
okr.	okras

Motiv okrasa

V katalogu je motiv okrasa naveden v oklepaju pri opisu tehnologije okrasa.

x x x	nasaditev orodja
.....	korteks, ohranjen na kamnitem orodju
-----	prekinjana linija ob risbi kamnitega orodja označuje sledi uporabe na kamnitem orodju

I. poselitvena faza

1 SE 11, kv. 192/4, 193/2, PN 5485, 5123/2, inv. št. COL 1

Odlomek roba ustja z ostenjem krožnika, izdelanega prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove (LM16) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rjave barve. Varianta os. obl. B01a. Pr. u. 30,6 cm, ohr. v. 6,0 cm.

2 SE 11, kv. 200/4, 192/2, PN 5455, inv. št. COL 2

Odlomek roba ustja in dna (delna rekonstrukcija) krožnika, izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM33) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Varianta os. obl. B01b. Pr. u. 31,8 cm, ohr. v. 8,4 cm.

3 SE 11, kv. 191/1,4, PN 5230, PN 5222, inv. št. COL 3

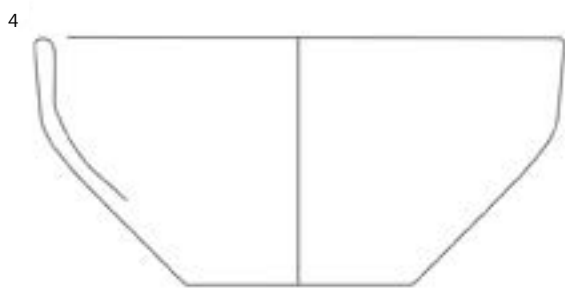
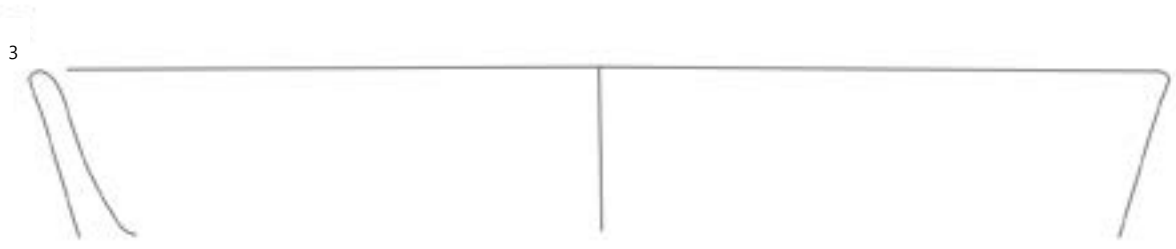
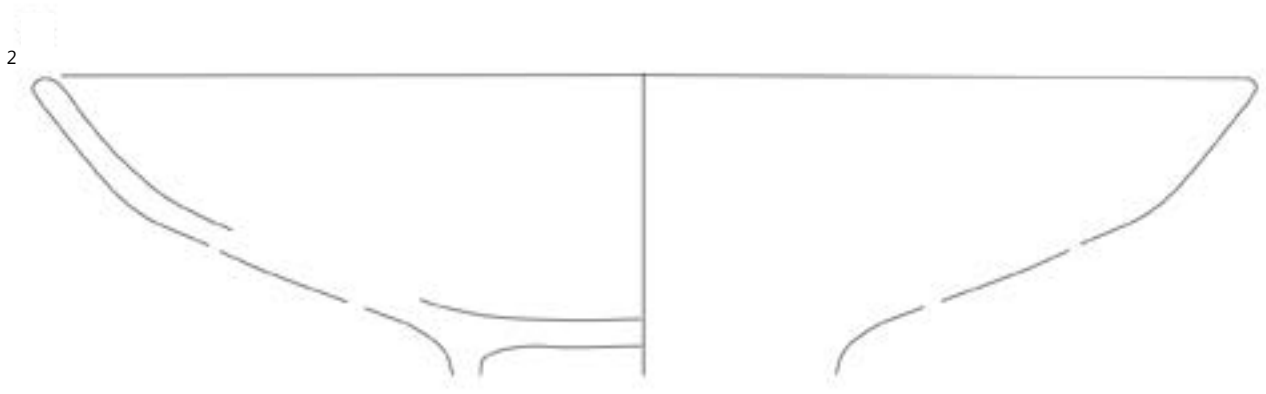
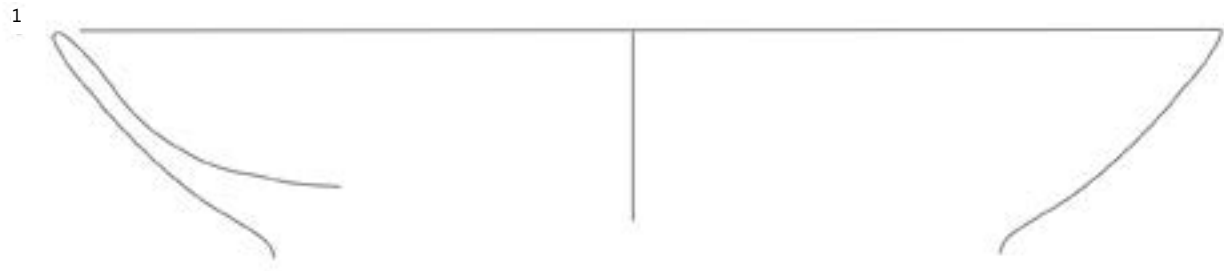
Odlomek roba ustja z ostenjem (delna rekonstrukcija) krožnika, izdelanega prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM09). Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. B02. Pr. u. 30,6 cm, ohr. v. 6,0 cm.

4 SE 11, kv. 192/4, PN 5264/2, inv. št. COL 4

Odlomek roba ustja z ostenjem skodele, izdelane prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM31) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta svetlo rdeče barve. Varianta os. obl. C01. Pr. u. 13,8 cm, ohr. v. 4,2cm, rek. v. 6,6 cm.

5 SE 11, kv. 182/4, 192/1, PN 5278, PN 5274, PN 5224, inv. št. COL 5

Skleda s prstanastim dnom je izdelana prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM18) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rdečkaste barve. Na zunanji in notranji površini je glineni premaz rjave barve. Varianta os. obl. S01. Pr. u. 23,6 cm, Pr. d. 12,4cm, v. 7,4 cm.

SE 11, merilo 1:2.

6 SE 11, kv. 192/1, PN 5222, inv. št. COL 6

Odlomek ustja z ostenjem sklede s prstanastim dnom, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM08). Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Na zunanji in notranji površini je glineni premaz rdeče barve. Varianta os. obl. S01. Pr. u. 20,8 cm, ohr. v. 4,5 cm.

7 SE 11, kv. 191/4, PN 5253, inv. št. COL 7

Odlomek ustja z ostenjem sklede s prstanastim dnom, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM28) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Na zunanji in notranji površini je glineni premaz rjave barve. Varianta os. obl. S02. Pr. u. 22,8 cm, ohr. v. 5,3 cm.

8 SE 11, kv. 182/2, 181/3, PN 5987, PN 5986, PN 5274, inv. št. COL 8

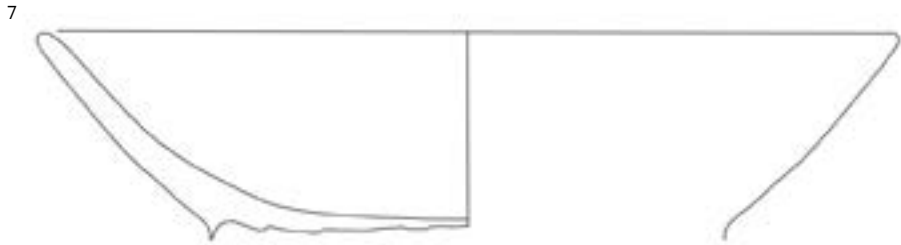
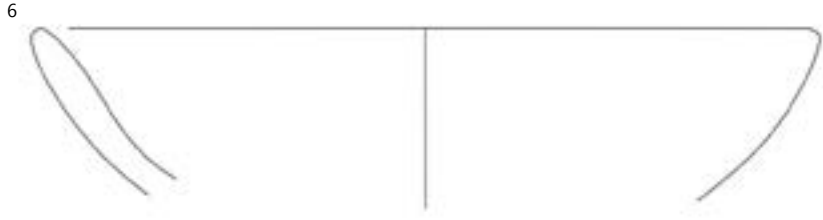
Odlomek ostenja in dna posode s prstanastim dnom, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM18) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rdečkaste barve. Na zunanji in notranji površini je glineni premaz rjave barve. Okras (motiv okrasa: odtis posamič) je izdelan v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti odtisa šila. Na notranji površini so ostanki hrane. Varianta os. obl. /. Ohr. v. 6,8 cm.

9 SE 11, kv. 187/3, PN 4825, inv. št. COL 9

Odlomek prstanastega dna z ostenjem posode s prstanastim dnom, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM28) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Na zunanji in notranji površini je glineni premaz rjave barve. Varianta os. obl. /. Pr. d. 10,3 cm, ohr. v. 3,7 cm.

10 SE 11, kv. 182/2, PN 5268, inv. št. COL 10

Odlomek ustja z ostenjem sklede z izlivom s pregrajo, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM43) s posameznimi zrni kremena grobe zrnivosti. Brisana notranja površina je svetlo rjave, zunanja pa rdeče barve. Varianta os. obl. S03a. Pr. ustja 19,0 cm, ohr. v. 3,6 cm.

11 SE 11, kv. 191/2, PN 5545, inv. št. COL 11

Odlomek ustja z ostenjem sklede z izlivom s pregrajo, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM39) s posameznimi zrni kremena grobe zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. S03a. Pr. u. 17,4 cm, ohr. v. 4,0 cm.

12 SE 11, kv. 193/2, PN 5286, inv. št. COL 12

Odlomek ustja z ostenjem sklede z izlivom s pregrajo, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM40) s posameznimi zrni kremena grobe in drobne zrnivosti. Brisana notranja površina je temno rjave, zunanja pa rjave barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: skupina poševnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Varianta os. obl. S03b. Š. 5,8 cm, dl. 5,2 cm.

13 SE 11, kv. 171/3, kv. 189/1, kv. 192/3, PN 4824, PN 5561, PN 5069, PN 5066, PN 5569, inv. št. COL 13

Odlomek ustja z ostenjem sklede z izlivom s pregrajo, izdelane prostoročno iz grobozrnate kremenove lončarske mase (LM48) s posameznimi zrni kremena zelo grobe zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rjave barve. Na zunanji in notranji površini je glineni premaz rdeče barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: horizontalne linije vdolbin v traku) je izdelan v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Na notranji površini so lise rjave barve. Varianta os. obl. S03c. Š. 7,4 cm, dl. 5,0 cm; š. 6,5 cm, dl. 3,9 cm; š. 4,0 cm, dl. 5,5 cm.

14 SE 11, kv. 188/3, PN 5475, inv. št. COL 14

Odlomek ustja z ostenjem sklede z izlivom s pregrajo, izdelane prostoročno iz drobnnozrnate kremenove lončarske mase (LM36). Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: poševne skupine linij v povezanem cik-caku, horizontalni enojni niz vdolbin zgoraj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Varianta os. obl. S03b. Š. 5,8 cm, dl. 5,2 cm.

15 SE 11, kv. 192/4, PN 5264, inv. št. COL 15

Odlomek ustja z ostenjem sklede z izvlečenim izlivom, izdelane prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: horizontalne linije vdolbin v traku (verjetno)) je izdelan v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Na notranji površini je lisa sivo-črne barve. Varianta os. obl. S04b. Pr. u. 21,8 cm, ohr. v. 3,8 cm.

16 SE 11, kv. 192/1, PN 5222/1, inv. št. COL 16

Odlomek ustja z ostenjem sklede z izvlečenim izlivom, izdelane prostoročno iz grobozrnate kremenove lončarske mase (LM44). Brisani notranja in zunanja površina sta rjave barve. Varianta os. obl. S04a. Š. 4,0 cm, dl. 3,4 cm.

17 SE 11, kv. 191/1,4, PN 4305, inv. št. COL 17

Odlomek ustja z ostenjem sklede z izvlečenim izlivom, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM27) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Brisana notranja površina je rjave, zunanja pa svetlo rjave barve. Varianta os. obl. S04a. Š. 5,5 cm, dl. 4,7 cm.

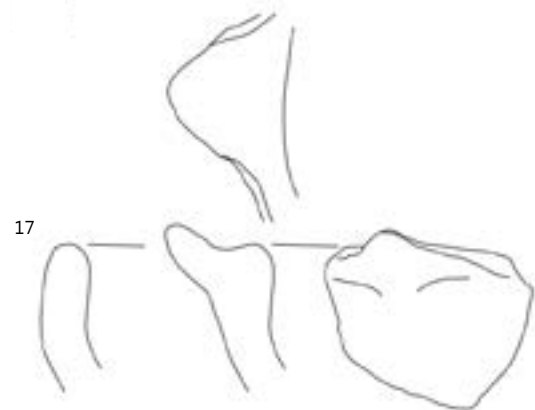
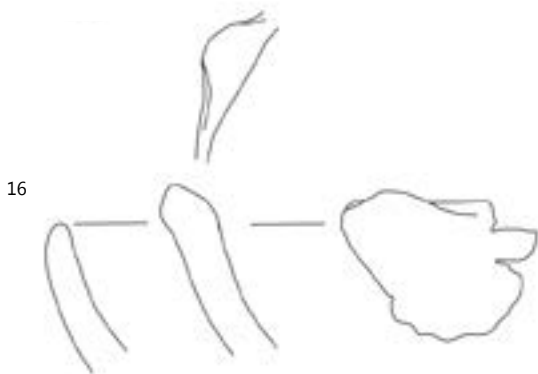
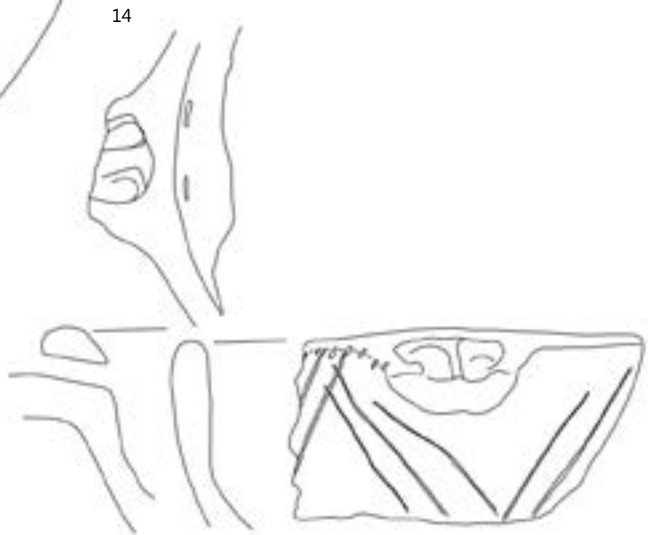
18 SE 11, kv. 191/2, PN 5450A, inv. št. COL 18

Skleda je izdelana je prostoročno iz drobnnozrnate kremenove lončarske mase (LM36). Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. S05. Pr. u. 12,7 cm, pr. d. 4,0 cm, v. 3,9 cm.

19 SE 11, kv. 191/4, 192/1, PN 4780, inv. št. COL 19

Skleda je izdelana je prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM23) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. S05. Pr. u. 14,9 cm, pr. d. 10,9 cm, v. 3,2 cm.

SE 11, merilo 1:2.

20 SE 01, kv. 173/3, PN 6090/2, inv. št. COL 20

Odlomek ustja z ostenjem sklede, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM46) s posameznimi zrni kremena zelo grobe, drobne in fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rjave barve. Okras (motiv okrasa: nedoločljiv) je izdelan v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Varianta os. obl. S06. Pr. u. 27,0 cm, ohr. v. 5,9 cm.

21 SE 11, kv. 191/4, 192/1, PN 4336, inv. št. COL 21

Odlomek roba ustja z ostenjem posode (sklede ?) na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM13). Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji površini je glineni premaz rdečkaste, na zunanji pa rdeče barve. Š. 5,0 cm, dl. 5,7 cm.

22 SE 11, kv. 191, PN B-4, inv. št. COL 22

Odlomek ustja z ostenjem posode (sklede ?) na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM13) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Pr. u. 26,4 cm, ohr. v. 3,4 cm.

23 SE 11, kv. 182/2, PN 5271, inv. št. COL 23

Odlomek ustja z ostenjem posode (sklede ?) na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM18) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rdečkaste barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Varianta os. obl. F00. Pr. u. 21,8 cm, ohr. v. 2,2 cm.

24 SE 11, kv. 232/1, PN 4929, PN 5466, inv. št. COL 24

Odlomek noge in dna z ostenjem posode na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM26) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdečkaste barve. Pr. d. 12,6 cm, ohr. v. 3,7 cm.

25 SE 11, kv. 191/4, 192/1, PN 3920, PN 4327, inv. št. COL 25

Odlomek dna posode na nogi, izdelane prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM33) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni PN premaz rdeče barve. Pr. d. 10,8 cm, ohr. v. 1,5 cm.

26 SE 11, kv. 192/1, PN 5042, inv. št. COL 26

Odlomek dna z ostenjem posode na nogi, izdelane prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM26) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rjave barve. Pr. d. 13,8 cm, ohr. v. 3,2 cm.

27 SE 11, kv. 193/1, PN 5487-1, inv. št. COL 27

Odlomek noge in dna z ostenjem posode na nogi, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM41) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rjave barve. Pr. d. 8,1 cm, ohr. v. 1,7 cm.

28 SE 11, kv. 232/1, PN 5969-1, inv. št. COL 28

Odlomek noge in dna posode na nogi, izdelane prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Groba notranja in brisana zunanja površina sta svetlo rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdečkaste barve. Š. 4,3 cm, dl. 9,0 cm.

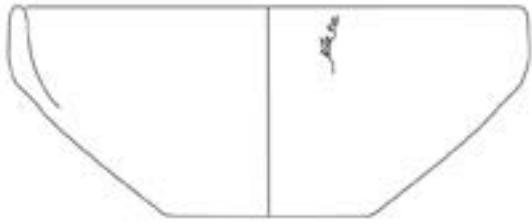
29 SE 11, kv. 182/2, 192/4, PN 5268/5, PN 5264/1, inv. št. COL 29

Odlomek ostenja noge posode na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM02). Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Š. 3,4 cm, dl. 4,9 cm.

30 SE 11, kv. 192/4, PN 5261/G, inv. št. COL 30

Odlomek ostenja noge posode na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM10). Brisani notranja in zunanja površina sta rdečkasto sive barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz temno rdeče barve. Š. 4,8 cm, dl. 8,2 cm.

20

21

22

23

24

25

26

28

27

29

30

SE 11, merilo 1:2.

31 SE 11, kv. 192/1, PN 5224/2, inv. št. COL 31

Odlomek roba noge z ostenjem posode na nogi, izdelane prostoročno iz zelo finožrnate kremenove lončarske mase (LM02). Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Š. 4,5 cm, dl. 6,8 cm.

32 SE 11, kv. 192/3, 4, PN 4831, inv. št. COL 32

Odlomek roba noge z ostenjem posode na nogi, izdelane prostoročno iz zelo finožrnate kremenove lončarske mase (LM09). Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Š. 4,8 cm, dl. 2,8 cm.

33 SE 11, kv. 202/1, PN 5463/1, inv. št. COL 33

Odlomek roba noge z ostenjem posode na nogi, izdelane prostoročno iz zelo finožrnate kremenove lončarske mase (LM01). Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdečkaste barve. Na notranji površini so ostanki hrane. Š. 4,6 cm, dl. 4,5 cm.

34 SE 11, kv. 190/4, 191/2, PN 5446/2, inv. št. COL 34

Odlomek roba noge z ostenjem posode na nogi, izdelane prostoročno iz zelo finožrnate kremenove lončarske mase (LM11). Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rjave barve. Š. 3,0 cm, dl. 2,8 cm.

35 SE 11, kv. 191/2, 4, PN 5149, inv. št. COL 35

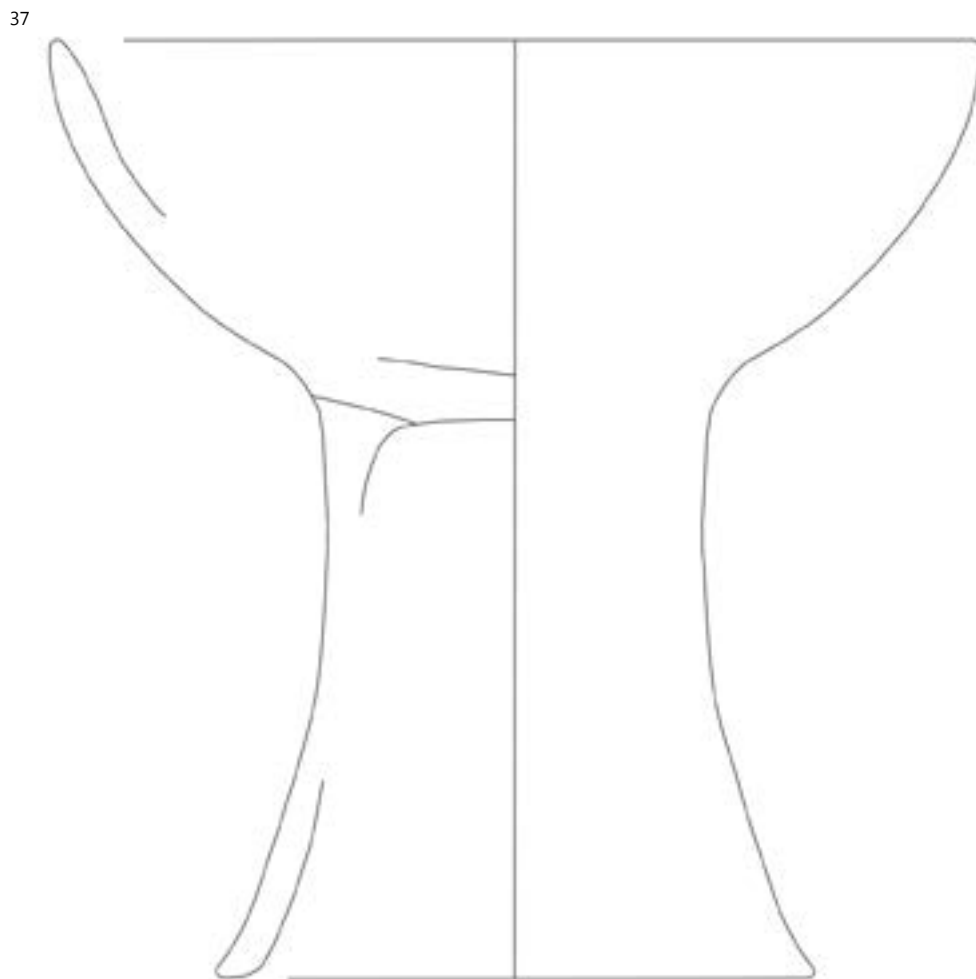
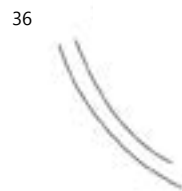
Odlomek roba noge z ostenjem posode na nogi, izdelane prostoročno iz zelo finožrnate kremenove lončarske mase (LM12). Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Š. 3,7 cm, dl. 3,2 cm.

36 SE 11, kv. 191, PN B1-6, inv. št. COL 36

Odlomek ostenja posode na nogi, izdelane prostoročno iz zelo finožrnate kremenove lončarske mase (LM03). Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: niz vdolbin v »loku«?) je izdelan v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Š. 3,9 cm, dl. 9,0 cm.

37 SE 11, kv. 192/1, PN 5221, PN 5221/1, inv. št. COL 37

Skleda na nogi je izdelana prostoročno iz zelo finožrnate kremenove lončarske mase (LM02). Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Varianta os. obl. F01a. Pr. u. 24,4 cm, v. 23,0 cm.

38 SE 11, kv. 188/4, PN 5432, PN 4233, PN 5265, inv. št. COL 38

Odlomek ustja z ostenjem sklede na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM08). Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Na notranji površini je premaz, ohranjen le v sledovih. Varianta os. obl. F01a. Pr. u. 23,2 cm, ohr. v. 9,8 cm.

39 SE 11, kv. 193/2,3, PN 3842, inv. št. COL 39

Odlomek ustja z ostenjem sklede na nogi (?), izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM20). Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Varianta os. obl. F01a (verjetno). Š. 2,9 cm, dl. 3,3 cm.

40 SE 11, kv. 182/2, PN 5268/4, inv. št. COL 40

Odlomek roba ustja z ostenjem sklede na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM02). Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Varianta os. obl. F01b. Pr. r. u. 25,5 cm, ohr. v. 4,0 cm.

41 SE 11, kv. 191/4, PN 5253/A, inv. št. COL 41

Odlomek roba ustja z ostenjem sklede na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM02). Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Varianta os. obl. F01b. Pr. r. u. 18,2 cm, ohr. v. 3,9 cm.

42 SE 11, kv. 191, PN B-5, inv. št. COL 42

Odlomek roba ustja posode (sklede?) na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM15) s posameznimi zrnji kremenca fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rdečkaste barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rjave barve. Š. 2,3 cm, dl. 4,0 cm.

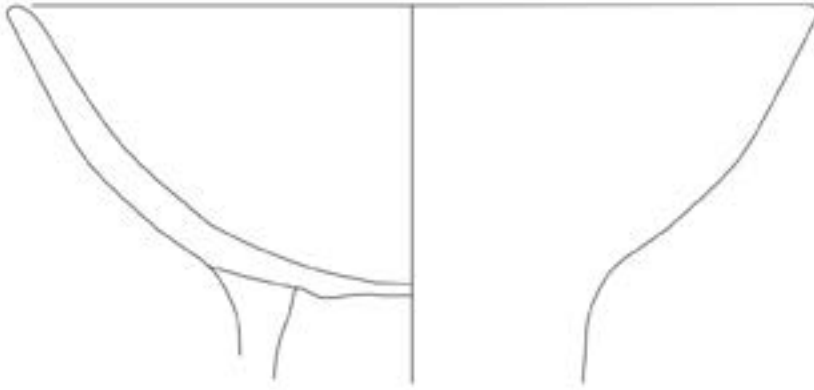
43 SE 11, kv. 181/4, PN 6097/2, inv. št. COL 43

Odlomek roba ustja posode (sklede ?) na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM10). Brisani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Š. 2,5 cm, dl. 2,8 cm.

44 SE 11, kv. 193/1, PN 5485, PN 5489, inv. št. COL 44

Odlomek dna z ostenjem in roba ustja sklede na nogi, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM18) s posameznimi zrnji kremenca fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rdečkaste barve. Na notranji in zunanji površini je glineni premaz rjave barve. Varianta os. obl. F01b. Pr. r. u. 26,6 cm, ohr. v. 10,4 cm.

38

39

40

41

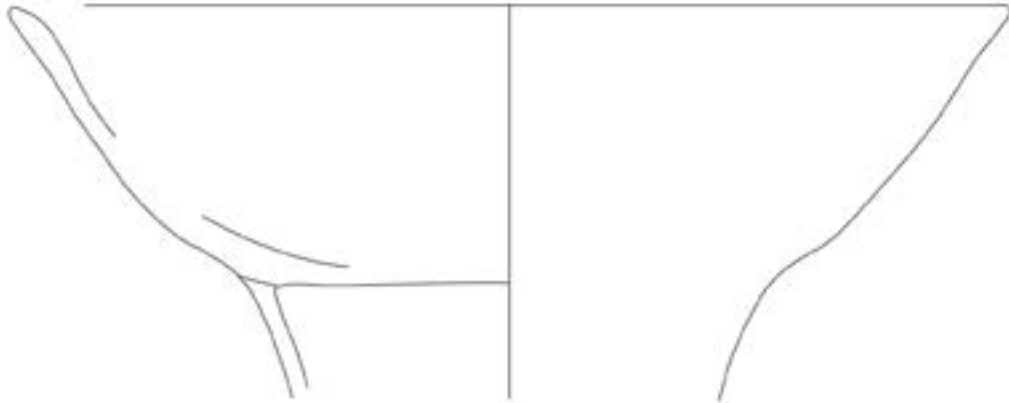
42

43

44

SE 11, merilo 1:2.

45 SE 11, kv. 192/1,2, PN 5227/4, PN 3891, PN 5270,
inv. št. COL 45

Skleda na nogi je izdelana prostoročno iz zelo fino-
zrnate kremenove lončarske mase (LM18) s posameznimi zrn
kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina
sta rdečkaste barve. Na notranji in zunanji površini je glineni
premaz rjave barve. Varianta os. obl. F01b. Pr. r. u. 26,2 cm,
pr. d. 19,5 cm, v. 22,2 cm, v. n. 14,5 cm, pr. n. 15,1 cm.

46 SE 11, kv. 192/1, PN 5227/3, inv. št. COL 46

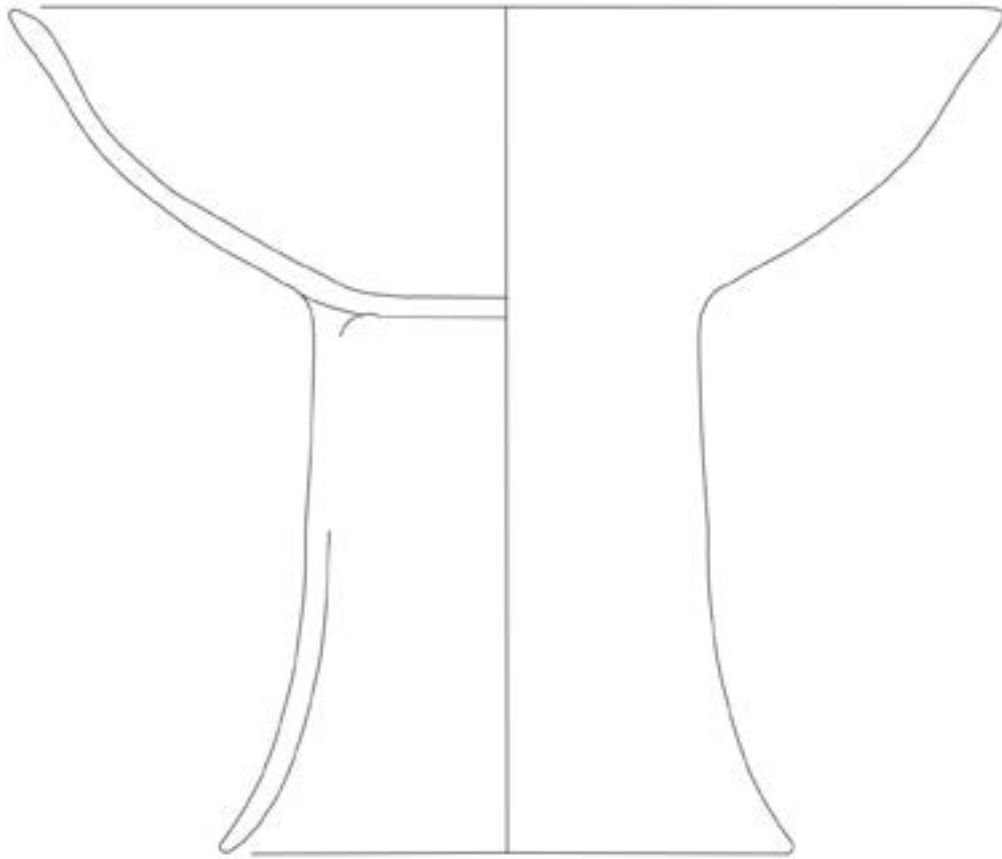
Odlomek ustja z ostenjem posode (sklede ?) na nogi, izdelane
prostoročno iz zelo fino-
zrnate kremenove lončarske mase (LM13) s posameznimi zrn
kremena fine zrnivosti. Brisani
notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Na notra-
nji in zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Varianta
os. obl. F02. Pr. u. 19,0 cm, ohr. v. 3,9 cm.

47 SE 11, kv. 193/4, PN 5231, inv. št. COL 47

Odlomek ostenja lonca, izdelanega prostoročno iz zelo fino-
zrnate kremenove lončarske mase (LM17) s posameznimi zrn
kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina
sta svetlo rdeče barve. Na zunanji površini so lise svetlo sive
barve. Š. 9,4 cm, dl. 4,0 cm; š. 8,2 cm, dl. 26,0 cm.

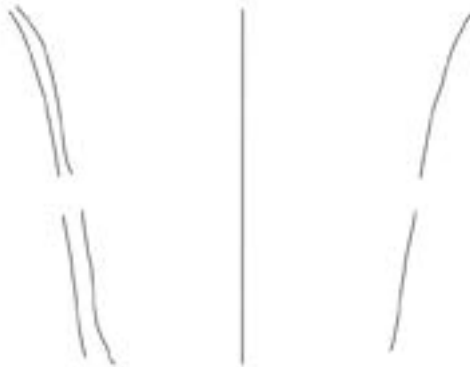
45

46

47

SE 11; 47 merilo 1:4, ostalo merilo 1:2.

48 SE 11, kv. 193/4, PN 5268/2,3,7, inv. št. COL 48

Odlomek ostenja z ročajem in dna lonca, izdelanega prostoročno iz finoizrnatne kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Groba notranja in brisana zunanja površina sta rdeče barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: skupina poševnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Š. 8,1 cm, dl. 5,3 cm; š. 8,2 cm, dl. 2,1 cm.

49 SE 11, kv. 182/2,3, PN 5273, inv. št. COL 49

Odlomek ostenja z ročajem lonca, izdelanega prostoročno iz finoizrnatne kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisana notranja in zunanja površina sta rjave barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: skupina vertikalnih linij, horizontalni enojni niz vdolbin zgoraj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa orodja s prirejeno konico. Š. 11,0 cm, dl. 5,0 cm.

50 SE 11, kv. 191/4, 192/2, PN 5221, inv. št. COL 50

Odlomek ostenja lonca, izdelanega prostoročno iz finoizrnatne kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Groba notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: verjetno nepovezani vertikalni cik-cak) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja. Š. 4,3 cm, dl. 3,9 cm.

51 SE 11, kv. 192/3,4, PN 5325/2, inv. št. COL 51

Odlomek ostenja lonca, izdelanega prostoročno iz finoizrnatne kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Groba notranja površina je rdeče, brisana zunanja pa svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: poševne linije v traku, horizontalni niz vdolbin spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Š. 3,4 cm, dl. 7,7 cm; š. 2,2 cm, dl. 2,1 cm.

52 SE 11, kv. 180/2, PN 3889, inv. št. COL 52

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz grobozrnate kremenove lončarske mase (LM48) s posameznimi zrni kremena zelo grobe zrnivosti. Groba notranja in brisana zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: skupina vertikalnih linij, horizontalni enojni niz vdolbin v medprostoru spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa orodja s prirejeno konico. Š. 4,4 cm, dl. 6,4 cm.

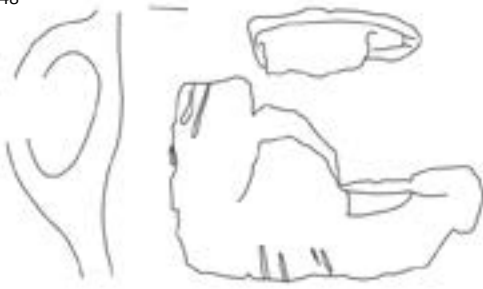
53 SE 11, kv. 191, PN A-1, inv. št. COL 53

Odlomek ostenja lonca, izdelanega prostoročno iz finoizrnatne kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Groba notranja in brisana zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: vertikalna skupina linij, horizontalni enojni niz vdolbin v medprostoru spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa orodja s prirejeno konico. Na zunanji površini so lise sive barve. Š. 3,5 cm, dl. 2,8 cm.

54 SE 11, kv. 187/3, PN 4825, inv. št. COL 54

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz finoizrnatne lončarske mase (LM039) s posameznimi zrni kremena grobe zrnivosti. Groba notranja površina je rdeče, gladka zunanja pa svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: vertikalne skupine linij medprostori prazni; vertikalne skupine linij v medprostoru vertikalni niz vdolbin) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Na notranji površini je lisa temno rjave barve. Varianta os. obl. L01. Pr. u. 16,4 cm, ohr. v. 19,0 cm.

48

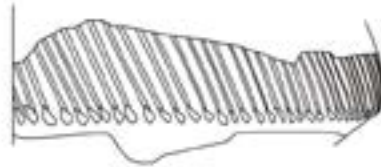
49

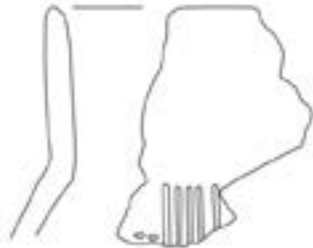
50

51

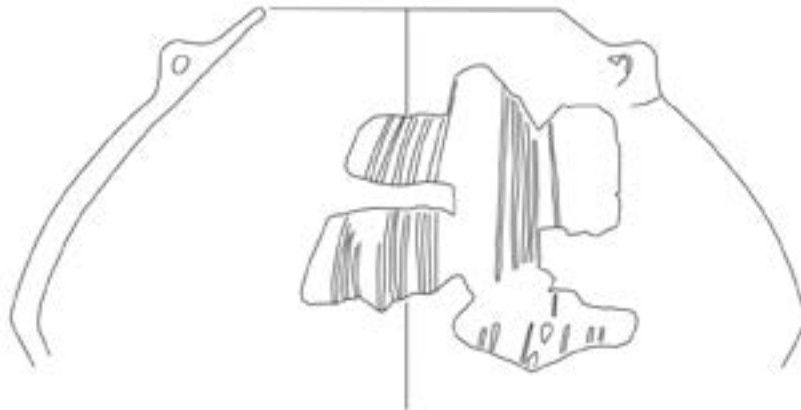
52

53

54

SE 11; 54 merilo 1:4, ostalo merilo 1:2.

55 SE 11, kv. 192/3,4, PN 4785, inv. št. COL 55

Odlomek ostenja lonca, izdelanega prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM43) s posameznimi zrni kremenova grobe zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: poševne skupine linij v traku medprostori prazni) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Zunanja površina je delno poškodovana. Varianta os. obl. L01. Š. 9,2 cm, dl. 6,4 cm.

56 SE 11, kv. 182/2, 192/1, PN 5275, PN 5258, PN 5268, PN 5274, inv. št. COL 56

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM17) s posameznimi zrni kremenova fine zrnivosti. Brisana zunanja in notranja površina je svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: aplika posamič) je izdelan v osnovni tehniki apliciranja v varianti prostoročno oblikovane aplikacije. Varianta os. obl. L01. Pr. u. 16,8 cm, ohr. v. 8,2 cm.

57 SE 11, kv. 191/2, PN 5449, inv. št. COL 57

Odlomek ustja z ostenjem lonca (terine), izdelanega prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM10). Brisani zunanja in notranja površina sta sivo-črne barve. Okras (motiv okrasa: vertikalne skupine linij v traku medprostori prazni) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza. Varianta os. obl. L02. Pr. u. 17,4 cm, ohr. v. 4,8 cm.

58 SE 11, kv. 192/1,4, PN 5224, PN 5259, PN 5264, inv. št. COL 58

Odlomek ustja z ostenjem lonca (terine), izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM10). Polirani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Okras (motiv okrasa: vertikalne skupine linij v traku medprostori prazni) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Varianta os. obl. L02. Pr. u. 20,3 cm, ohr. v. 5,3 cm.

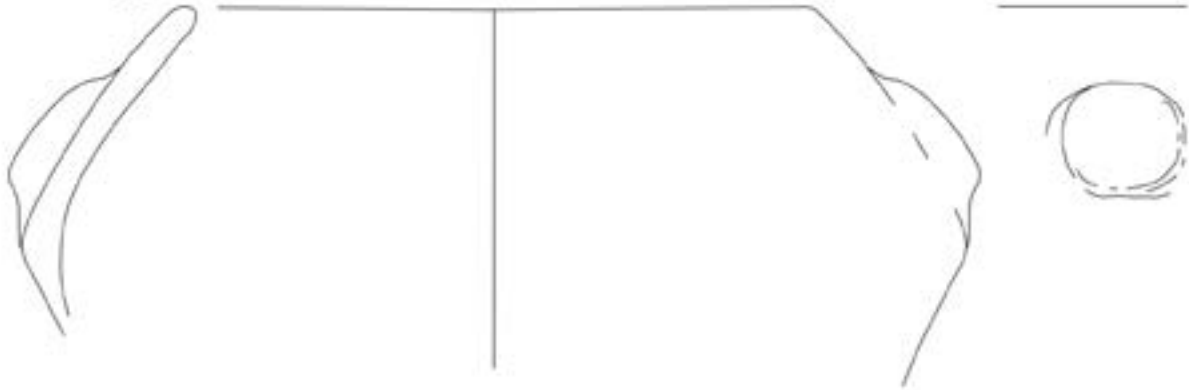
59 SE 11, kv. 173/3, PN 6090/1, inv. št. COL 59

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM42) s posameznimi zrni kremenova grobe zrnivosti. Groba notranja in brisana zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: horizontalni enojni niz vdolbin, vertikalne skupine linij v traku medprostori prazni; vertikalne skupine linij v traku, medprostori prazni; horizontalni enojni niz zgoraj in spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtis šila s prirejeno konico in v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Na zunanji površini so lise sivo-črne barve. Varianta os. obl. L03. Pr. u. 18,8 cm, ohr. v. 10,1 cm.

55

56

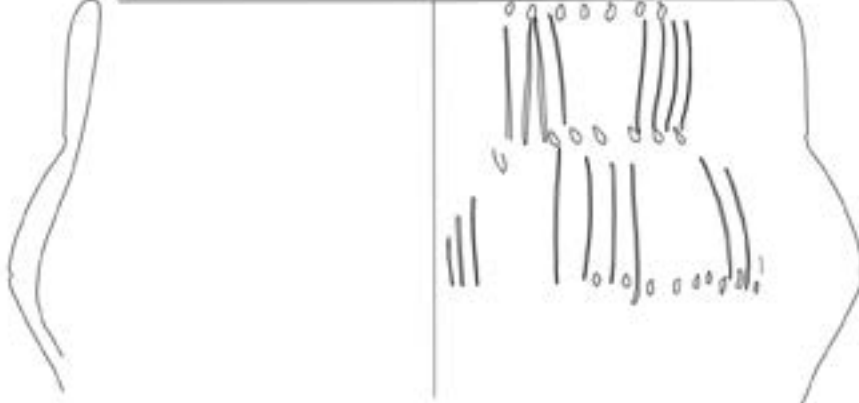
57

58

59

SE 11; 55 merilo 1:4, ostalo merilo 1:2.

60 SE 11, kv. 161/3, PN 5251, inv. št. COL 60

Odlomek ostenja lonca, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM39) s posameznimi zrni kremenova grobe zrnivosti. Groba notranja in brisana zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: vertikalne skupine linij v traku medprostori prazni; horizontalni enojni niz vdolbin zgoraj in spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila in osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja. Na zunanji površini je lisa temno rjave barve. Varianta os. obl. L03. Š. 5,4 cm, dl. 5,4 cm.

61 SE 11, kv. 181/3, PN 6070, inv. št. COL 61

Odlomek ostenja lonca, izdelanega prostoročno iz grobozrnate kremenove lončarske mase (LM48) LM s posameznimi zrni kremenova zelo grobe zrnivosti. Groba notranja površina je rdečkasto sive, brisana zunanja pa blede rjave barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: vertikalna skupina linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Na zunanji in notranji površini je lisa rjave barve. Varianta os. obl. L03. Š. 6,3 cm, dl. 6,7 cm.

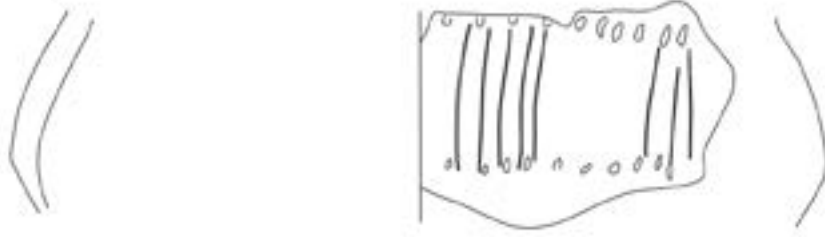
62 SE 11, kv. 192/4, PN 5123/1,3, PN 5264/4, inv. št. COL 62

Odlomki ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM39) s posameznimi zrni kremenova grobe zrnivosti. Groba notranja površina je svetlo rjave, zunanja pa rdeče barve. Okras (motiv okrasa: horizontalni (dvojni) niz vdolbin; poševne skupine linij v povezanem cik-caku, horizontalni enojni niz vdolbin zgoraj) je izdelan v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila in osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja. Na zunanji površini je lisa temno rjave barve. Varianta os. obl. L03. Pr. u. 30,4 cm, ohr. v. 9,6 cm.

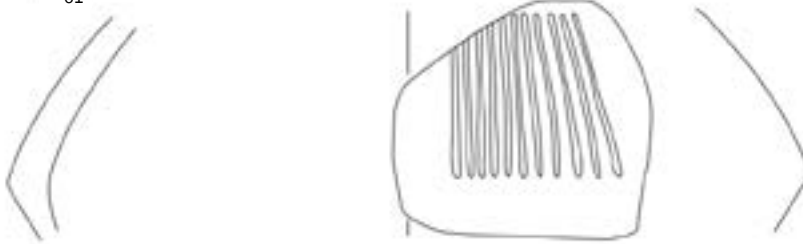
63 SE 11, kv. 181/2, 191/1, PN 5583, PN 5230, PN 4303, inv. št. COL 63

Odlomki ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM27) s posameznimi zrni kremenova drobne in fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Okras (motiv okrasa: poševne skupine linij v traku povezane z nizom vdolbin v medprostoru zgoraj in spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Na zunanji in notranji površini so lise sive oziroma temno rjave barve. Varianta os. obl. L04. Pr. u. 14,6 cm, ohr. v. 8,6 cm.

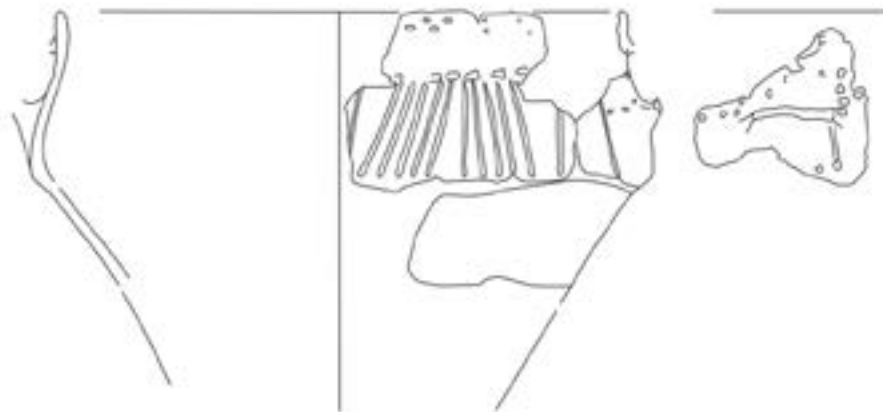
60

61

62

63

SE 11; 62 merilo 1:4, ostalo merilo 1:2.

64 SE 11, kv. 191/4, PN 4784, inv. št. COL 64

Odlomek ostenja lonca, izdelanega prostoročno iz grobozrnate kremenove lončarske mase (LM48) LM s posameznimi zrni kremenena zelo grobe zrnivosti. Groba notranja površina je rjave, brisana zunanja pa blede rjave barve. Okras (motiv okrasa: vertikalne skupine linij v traku medprostori prazni) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Na zunanji površini je lisa temno rjave barve. Varianta os. obl. L05. Š. 6,8 cm, dl. 13,6 cm.

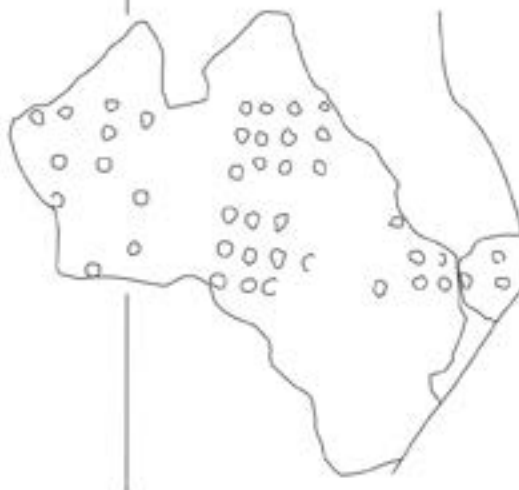
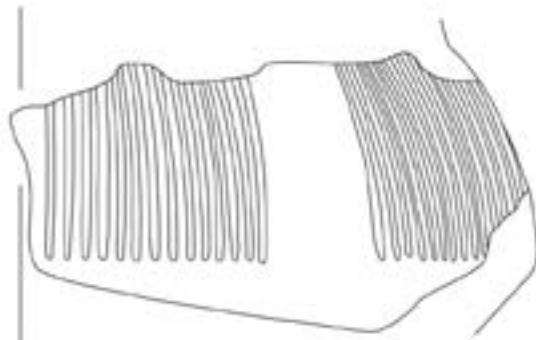
65 SE 11, kv. 192/1–4, PN 4942, inv. št. COL 65

Odlomki ostenja lonca, izdelanega prostoročno iz grobozrnate kremenove lončarske mase (LM48) LM s posameznimi zrni kremenena zelo grobe zrnivosti LM s posameznimi zrni kremenena zelo grobe zrnivosti. Groba notranja površine je svetlo rjave, zunanja pa rdeče barve. Okras (motiv okrasa: skupine vertikalnih nizov vdolbin v traku) je izdelan v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike šila s prirejeno konico. Varianta os. obl. L05. Š. 12,4 cm, dl. 10,6 cm, š. 8,0 cm, dl. 11,8 cm.

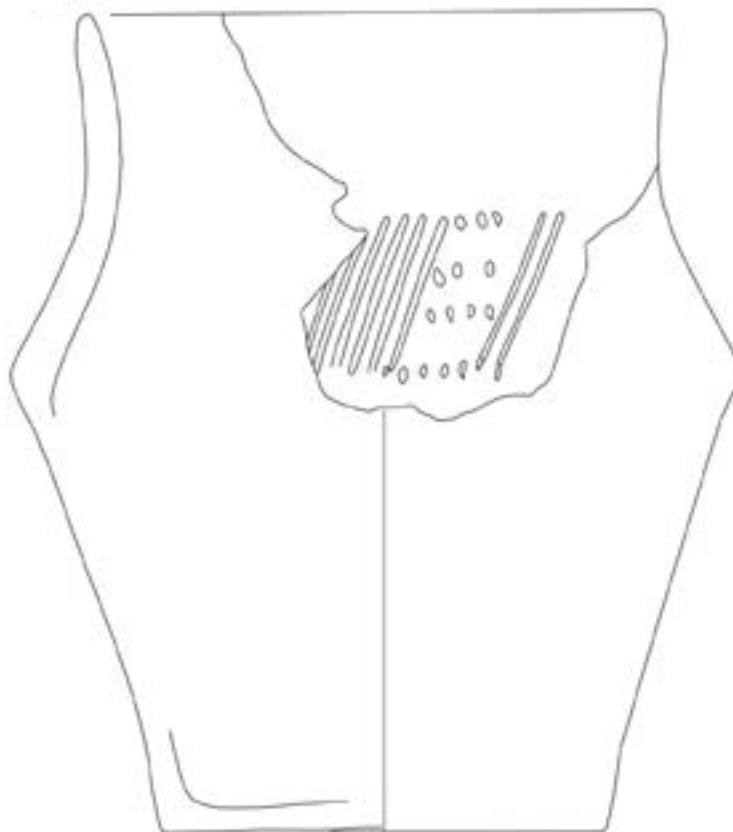
66 SE 11, kv. 182/1, PN 5331, PN 5261, inv. št. COL 66

Odlomki ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz finozrnate kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremenena drobne zrnivosti. Groba notranja površina je rdeče, zunanja pa svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: poševne skupine linij (v traku ?) medprostori v celoti zapolnjeni z nizi vdolbin) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Varianta os. obl. L06. pr. u. 16,4 cm, pr. d. 11,6 cm, rek. v. 21,7 cm.

66

67 SE 11, kv. 182/1, PN 5603, inv. št. COL 67

Odlomki ostenja lonca, izdelanega prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM47) s posameznimi zrni kremenca drobne zrnivosti. Groba notranja površina je rdeče, zunanja pa svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: »V« motiv; horizontalni niz vdolbin spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtis šila. Varianta os. obl. L06. Š. 8,1 cm, dl. 5,6 cm.

68 SE 11, kv. 191/4, 182/4, PN 5221, PN 5282, inv. št. COL 68

Odlomki ustja z ostenjem in dno lonca, izdelanega prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM42) s posameznimi zrni kremenca grobe zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: horizontalni enojni niz vdolbin) je izdelan v osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Na zunanji in notranji površini je lisa temno rjave barve. Varianta os. obl. L06. Pr. u. 20,0 cm, pr. d. 12,8 cm, rek. v. 20,0 cm.

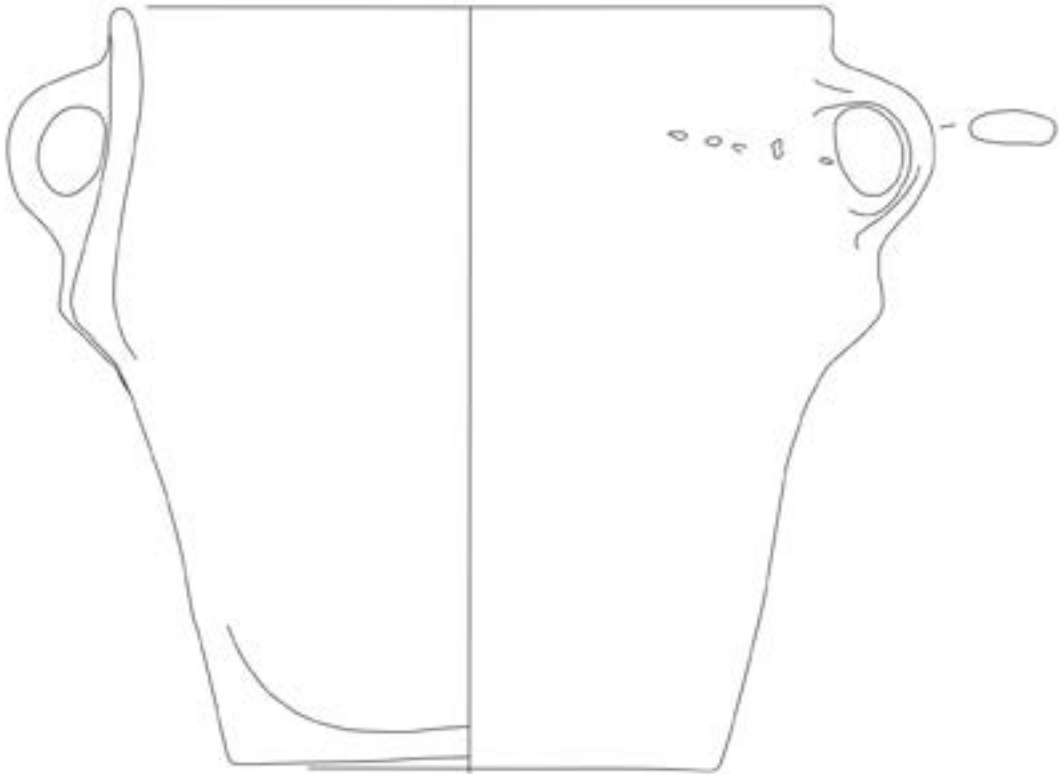
69 SE 11, kv. 192/3,4, PN 4912, PN 5230, PN 5252, PN 5253, inv. št. COL 69

Odlomki ostenja lonca, izdelanega prostoročno iz fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM30 s posameznimi zrni kremenca drobne zrnivosti). Groba notranja in brisana zunanja površina sta rdeče barve. Okras (motiv okrasa: vertikalna skupina linij v medprostoru »V« motiv; horizontalni niz vdolbin spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Varianta os. obl. L06. Š. 7,0 cm, dl. 10,0 cm.

67

68

69

70 SE 11, kv. 181/1, 192/1,3,4, 193/2, 198/2, PN 4388, PN 5072, PN 5096, PN 5125, PN5130, PN 5131, PN 5229, PN 5261, PN 5444, inv. št. COL 70

Lonec je izdelan prostoročno iz finoizrnat kremenove lončarske mase (LM33) s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku povezanem z nizom vdolbin spodaj in zgoraj; poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku, vmesni prostori zapolnjeni z nizi vdolbin v celoti) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Na zunanji in notranji površini so lise sive in temno rjave barve. Varianta os. obl. L07. Pr. u. 41,2 cm, pr. d. 20,8 cm, v. 42,4 cm.

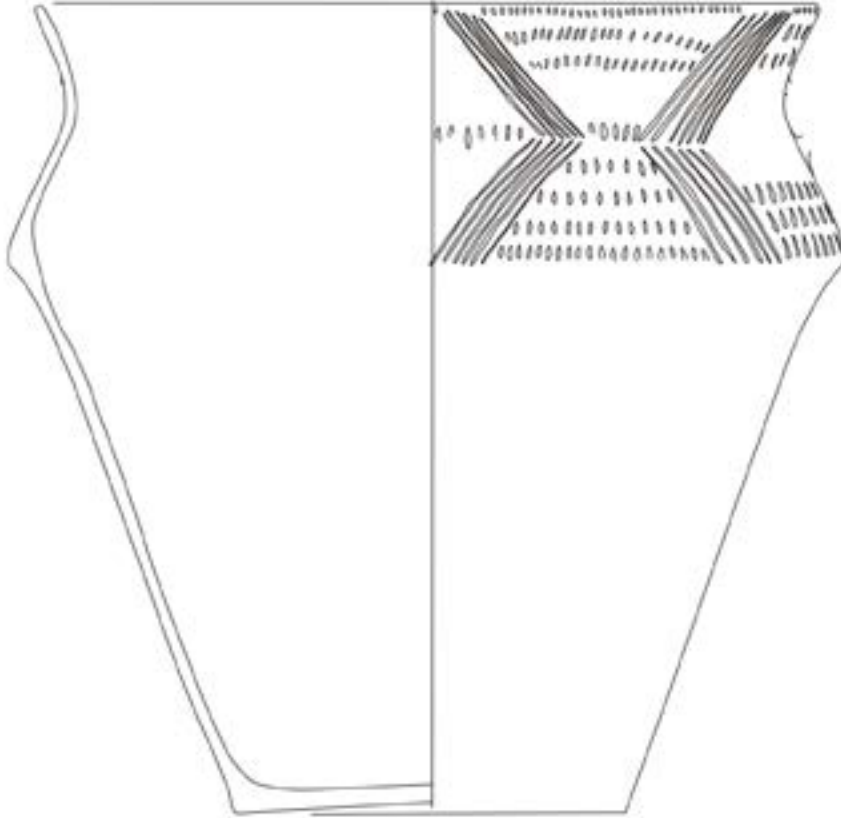
71 SE 11, kv. 193/4, PN 5269, PN 5261, inv. št. COL 71

Odlomki ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM35). Brisana zunanja in notranja površina sta svetlo sive barve. Okras (motiv okrasa: horizontalni enojni niz vdolbin; horizontalni enojni niz vdolbin, vertikalne skupine linij povezane z nizom vdolbin zgoraj in spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti odtisa orodja s prirejeno konico. Varianta os. obl. L07. Š. 4,3 cm, dl. 4,3 cm; š. 2,3 cm, dl. 5,7 cm; š. 3,1 cm, dl. 2,3 cm.

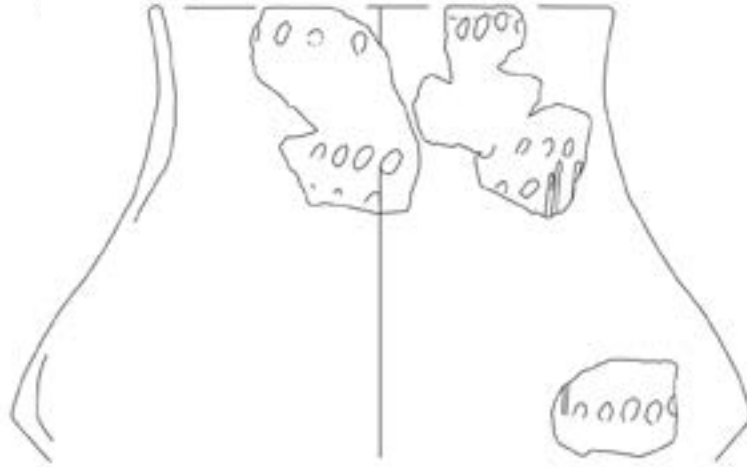
72 SE 11, kv. 178/1, 3, PN 4221, PN 4420, inv. št. COL 72

Odlomki ostenja lonca (rekonstrukcija največjega oboda), izdelanega prostoročno iz finoizrnat kremenove lončarske mase (LM33) s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti. Groba notranja in zunanja površine sta svetlo rjave barve. Okras (motiv: poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku, medprostori prazni) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Varianta os. obl. mogoče L07. Š. 8,4 cm, dl. 9,6 cm.

70

71

72

SE 11; 70 merilo 1:4, ostalo merilo 1:2.

73 SE 11, kv. 172/2, PN 5258, inv. št. COL 73

Odlomek ročaja z ostenjem vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM14). Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Š. 5,3 cm, dl. 2,6 cm.

74 SE 11, kv. 182/2, PN 5268/8, inv. št. COL 74

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM14) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku, medprostori prazni) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza. Š. 4,2 cm, dl. 4,4 cm.

75 SE 11, kv. 182/4, PN 5325-3, inv. št. COL 75

Odlomek dna z ostenjem vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM17) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Pr. d. 6,2 cm, ohr. v. 1,7 cm.

76 SE 11, kv. 192/3, 4, PN 4781, inv. št. COL 76

Odlomek ročaja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM10). Brisani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Š. 3,0 cm, dl. 2,4 cm.

77 SE 11, kv. 192/1, 3, PN B-2, inv. št. COL 77

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM17)) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rdeče barve. Na zunanji površini je glineni premaz rjave barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: skupina vertikalnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Š. 2,0 cm, dl. 1,8 cm.

78 SE 11, kv. 182/3, PN 5434/2, inv. št. COL 78

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM14) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo sive barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: skupina poševnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza. Š. 2,0 cm, dl. 3,6 cm.

79 SE 11, kv. 181/1, PN 5010, inv. št. COL 79

Odlomek ostenja z ročajem (poškodovan) vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM14) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: poševna linija, odtis vdolbine spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Š. 4,6 cm, dl. 3,2 cm.

80 SE 11, kv. 182/1, 4, PN 5276/2, inv. št. COL 80

Odlomek ostenja z ročajem vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM03). Polirani notranja in zunanja površina sta rdečkasto sive barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: horizontalni trak linij; skupina vertikalnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja. Š. 4,1 cm, dl. 7,8 cm, š. 2,5 cm, dl. 3,2 cm.

81 SE 11, kv. 173/2, PN 5965, PN 6096, inv. št. COL 81

Odlomek dna z ostenjem vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM17) s posameznimi

zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Pr. d. 7,0 cm, ohr. v. 2,2 cm.

82 SE 11, kv. 191/4, 192/1, PN 5583, inv. št. COL 82

Odlomek ostenja vrča (rekonstrukcija), izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM14) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Na zunanji površini je glineni premaz rjave barve. Okras (motiv okrasa: vertikalne skupine linij v medprostoru »V« motiv) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Varianta os. obl. V01. Š. 5,7 cm, dl. 4,4 cm.

83 SE 111, kv. 181/3, 192/1, PN A-3, inv. št. COL 83

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM06). Polirani notranja in zunanja površina sta svetlo rdeče barve. Na zunanji površini je glineni premaz rjave barve. Okras (motiv okrasa: vertikalne skupine linij v medprostoru vertikalni niz vdolbin) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Varianta os. obl. V01. Š. 5,1 cm, dl. 2,9 cm.

84 SE 11, kv. 192/4, PN 5264/1,2, inv. št. COL 84

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM05). Polirani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: vertikalna skupina linij) je izdelan v tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza. Varianta os. obl. V01. Š. 4,4 cm, dl. 3,0 cm, š. 3,0 cm, dl. 2,4 cm.

85 SE 11, kv. 192/1, 191/4, PN 5221, inv. št. COL 85

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM03). Polirani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Okras (motiv okrasa: vertikalne skupine linij v medprostoru skupina poševnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Varianta os. obl. V01. Š. 2,7 cm, dl. 2,2 cm.

86 SE 11, kv. 192/1, 191/4, PN 4772, inv. št. COL 86

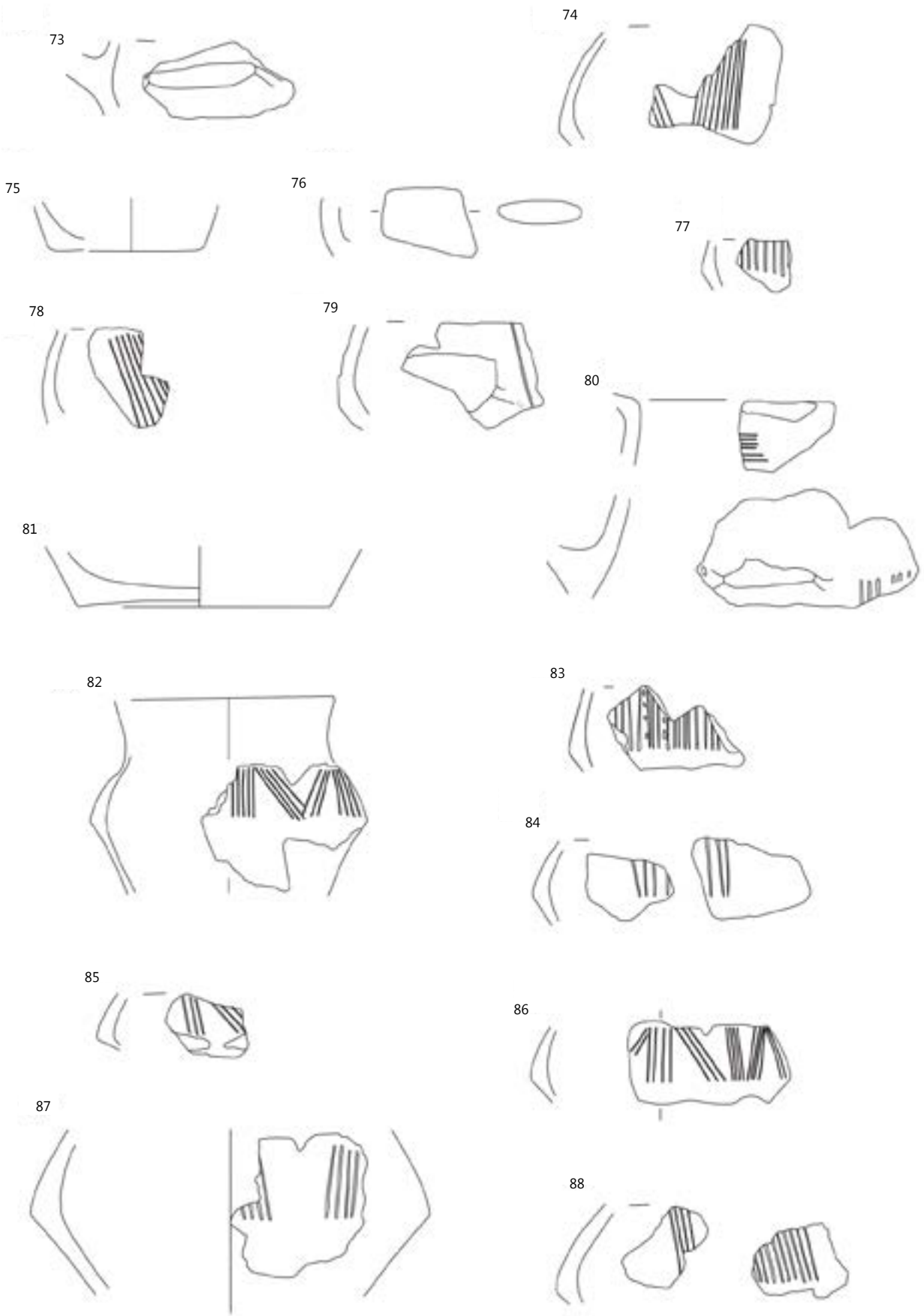
Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM14) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Na zunanji površini je glineni premaz rjave barve. Okras (motiv okrasa: vertikalne skupine linij v medprostoru skupina poševnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Varianta os. obl. V01. Š. 5,6 cm, dl. 3,0 cm.

87 SE 11, kv. 191/4, PN 5230, inv. št. COL 87

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM03). Brisana notranja površina je svetlo rjave, zunanja pa sive barve. Okras (motiv okrasa: poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku, medprostori prazni) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Varianta os. obl. V01. Š. 5,2 cm, dl. 5,5 cm.

88 SE 11, kv. 191/2, PN 5545-B, inv. št. COL 88

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM07). Brisana notranja površina je sive, zunanja pa svetlo rdeče barve. Na zunanji površini je glineni premaz svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: skupina poševnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Varianta os. obl. V01. Š. 2,2 cm, dl. 2,9 cm; š. 3,3 cm, dl. 2,2 cm.

89 SE 11, kv. 192/4, PN 5126, inv. št. COL 89

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM17) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: skupina poševnih linij; v medprostoru poševni niz vdolbin in horizontalni niz vdolbin spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Varianta os. obl. V01. Š. 2,5 cm, dl. 2,2 cm.

90 SE 11, kv. 182, PN E-1, inv. št. COL 90

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM03). Polirani notranja in zunanja površina sta sive barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: poševna skupina linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza. Varianta os. obl. V02. Š. 2,0 cm, dl. 1,9 cm.

91 SE 11, kv. 181/4, PN 5586, inv. št. COL 91

Odlomek ostenja z ročajem vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM17) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Polirani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: poševna skupina linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja. Varianta os. obl. V03. Š. 3,2 cm, dl. 6,5 cm.

92 SE 2/1/1, kv. 167/3, PN D, inv. št. COL 92

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM14) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: poševna skupina linij v medprostoru zgoraj niz vdolbin) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Varianta os. obl. V03. Š. 1,9 cm, dl. 1,9 cm.

93 SE 11, kv. 192, PN 3792, inv. št. COL 93

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM03). Polirani notranja in zunanja površina sta rdečkasto sive barve. Na zunanji površini je glineni premaz rdečkasto sive barve. Okras (motiv okrasa: vertikalne skupine linij v traku medprostori prazni) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja. Varianta os. obl. V03. Š. 4,0 cm, dl. 1,7 cm.

94 SE 11, kv. 191/1, PN 5011, PN 5123, PN 5253, inv. št. COL 94

Odlomek ostenja z ročajem vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM10). Brisani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: skupina vertikalnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila. Varianta os. obl. V04. Š. 5,4 cm, dl. 8,4 cm.

95 SE 11, kv. 191/3, PN 5551, inv. št. COL 95

Odlomek ostenja vrča, izdelanega prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM26) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja

površina sta sive barve. Okras (motiv okrasa: poševne skupine linij v nepovezanem cik-caku, medprostori prazni) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Varianta os. obl. V04. Ohr. v. 8,8 cm.

96 SE 11, kv. 191, PN B-3, inv. št. COL 96

Odlomek ustja z ostenjem čaše, izdelane prostoročno iz fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM32) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisana notranja površina je rjave, zunanja pa svetlo rjave barve. Varianta os. obl. K01. Pr. u. 10,4 cm, ohr. v. 4,4 cm.

97 SE 11, kv. 191/4, 192/1, PN 5221/1, inv. št. COL 97

Odlomek ustja z ostenjem čaše, izdelane prostoročno iz fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM32) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rjave barve. Varianta os. obl. K01. Pr. u. 11,2 cm, ohr. v. 4,2 cm.

98 SE 11, kv. 161/4, št. vrečke 3277, inv. št. COL 98

Odlomek ostenja skodelice, izdelane prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM03). Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: poševna skupina linij v medprostoru, poševni niz vdolbin in dve horizontalni liniji zgoraj; horizontalni niz vdolbin spodaj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa orodja s prirejeno konico. Varianta os. obl. Sk03. Š. 3,2 cm, dl. 3,9 cm.

99 SE 11, kv. 183/3, PN 5493, inv. št. COL 99

Trakast ročaj z ostenjem skodelice, izdelane prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM24) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rjave barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: skupina poševnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Š. 4,2 cm, dl. 4,4 cm.

100 SE 11, kv. 173/1, PN 6084, inv. št. COL 100

Odlomek ustja z ostenjem skodelice (ročaj delno ohranjen), izdelane prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM16) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Varianta os. obl. Sk01. Pr. u. 12,0 cm, ohr. v. 3,4 cm.

101 SE 11, kv. 192, PN 3915, inv. št. COL 101

Odlomek ustja z ostenjem (ročaj delno ohranjen) skodelice, izdelane prostoročno iz zelo fino-zrnate lončarske mase (LM16) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Okras (motiv okrasa: vertikalne skupine linij v traku medprostori prazni) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti žlebljenja. Varianta os. obl. Sk02. Pr. u. 14,4 cm, ohr. v. 6,0 cm.

102 SE 11, kv. 169/4, PN 4918, inv. št. COL 102

Odlomek ustja z ostenjem (ročaj delno ohranjen) skodelice, izdelane iz drobnozrnate kremenove lončarske mase LM32 s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. Sk04. Pr. 14,6 cm, ohr. v. 3,6 cm.

89

90

91

92

93

95

94

96

97

98

99

100

101

102

SE 11, merilo 1:2.

103 SE 11, kv. 183/4, PN 6091, inv. št. COL 103

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate lončarske mase (LM26) LM s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta rdečkasto sive barve. Na zunanji površini je lisa sive barve. Varianta os. obl. d. A01. Pr. d. 13,0 cm, ohr. v. 4,2 cm.

104 SE 11, kv. 192/1, PN 5224/1, inv. št. COL 104

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM31) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisana notranja površina je sivo-črne, groba zunanja pa rdeče barve. Na zunanji površini je lisa sive barve. Varianta os. obl. d. A01. Pr. d. 18,4 cm, ohr. v. 4,2 cm.

105 SE 11, kv. 193/1, PN 5485, inv. št. COL 105

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM24) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Groba notranja površina je rdeče, brisana zunanja pa svetlo rjave barve. Na notranji in zunanji površini je lisa sive barve. Varianta os. obl. d. A01. Pr. d. 13,5 cm, ohr. v. 2,4 cm.

106 SE 11, kv. 173/3, PN 5146, inv. št. COL 106

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM43) s posameznimi zrni kremena grobe zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. d. A01. Pr. d. 10,4 cm, ohr. v. 3,6 cm.

107 SE 11, kv. 200, PN 4932, PN 4931, PN 4958, inv. št. COL 107

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM36). Groba notranja površina je sivo-črne, zunanja pa rjave barve. Varianta os. obl. d. A02. Pr. d. 6,8 cm, ohr. v. 3,4 cm.

108 SE 11, kv. 192/4, PN 5261, inv. št. COL 108

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. d. A02. Pr. d. 15,3 cm, ohr. v. 3,4 cm.

109 SE 11, kv. 173/3, PN 5563, PN 5542, inv. št. COL 109

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM43) s posameznimi zrni kremena grobe zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. d. A02. Pr. d. 9,0 cm, ohr. v. 9,9 cm.

110 SE 11, kv. 170/3, PN 4960, inv. št. COL 110

Odlomek dna z ostenjem posode, prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM36). Groba notranja in brisana zunanja površina sta blede rjave barve. Na notranji površini je lisa sive barve. Varianta os. obl. d. A02. Pr. d. 6,4 cm, ohr. v. 2,1 cm.

111 SE 11, kv. 192/1, 3, PN 4773, inv. št. COL 111

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM37) s sestavinami kremena. Brisana notranja površina je sive, zunanja pa rdečkasto sive barve. Na notranji in zunanji površini je lisa sive barve. Varianta os. obl. d. B01. Pr. d. 13,5 cm, ohr. v. 3,3 cm.

112 SE 11, kv. 170/2, PN 4717, inv. št. COL 112

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM37) s sestavinami kremena. Brisana notranja površina je sive, zunanja pa blede rjave barve. Na notranji in zunanji površini je lisa sive barve. Varianta os. obl. B01. Pr. d. 18,7 cm, ohr. v. 3,6 cm.

113 SE 11, kv. 182/3, 191/2, PN 5434/1, inv. št. COL 113

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM25) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Groba notranja površina je rdeče, brisana zunanja pa blede rjave barve. Varianta os. obl. d. B01. Pr. d. 10,9 cm, ohr. v. 3,0 cm.

103

104

105

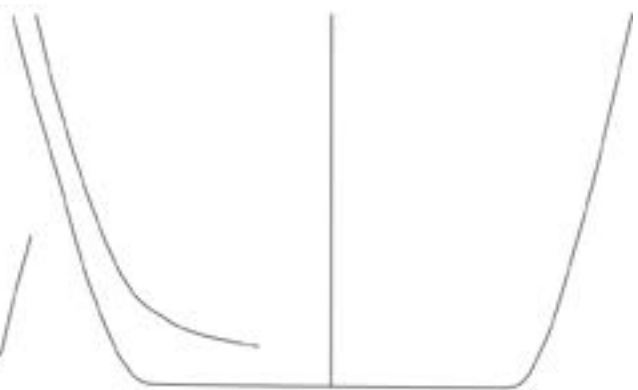
106

107

109

108

110

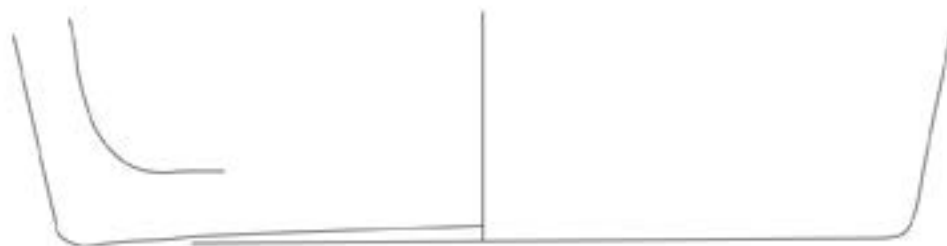
111

112

113

114 SE 11, kv. 192/1, PN 5227/3, inv. št. COL 114

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM37) s sestavnimi kremena. Groba notranja površina je rdeče, zunanja pa rdečkasto sive barve. Na notranji in zunanji površini je lisa sive barve. Varianta os. obl. d. B01. Pr. d. 11,4 cm, ohr. v. 42,4 cm.

115 SE 11, kv. 192/1, 3, PN 4776, inv. št. COL 115

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz finoizrnat kremenove lončarske mase (LM33) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Groba notranja površina je rdeče, brisana zunanja pa svetlo rjave barve. Varianta os. obl. d. B01. Pr. d. 13,5 cm, ohr. v. 2,4 cm.

116 SE 11, kv. 192/4, PN 5229, PN 5259, inv. št. COL 116

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo finoizrnat kremenove lončarske mase (LM26) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na zunanji površini je lisa rdečkasto sive barve. Varianta os. obl. d. B01. Pr. d. 13,9 cm, ohr. v. 2,5 cm.

117 SE 11, kv. 189/2, PN 5439, inv. št. COL 117

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo finoizrnat kremenove lončarske mase (LM26) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Brisana notranja površina je svetlo rjave, zunanja pa rdečkasto sive barve. Na zunanji površini je lisa sive barve. Varianta os. obl. d. B01. Pr. d. 9,6 cm, ohr. v. 3,3 cm.

118 SE 11, kv. 191/4, PN 5230/2, inv. št. COL 118

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz grobozrnate kremenove lončarske mase (LM48) s posameznimi zrni kremena zelo grobe zrnivosti. Groba notranja površina je temno rjave, brisana zunanja pa rdečkasto sive barve. Na zunanji površini je lisa sive barve. Varianta os. obl. d. B01. Pr. d. 14,0 cm, ohr. v. 2,2 cm.

119 SE 11, kv. 192, PN 3854, inv. št. COL 119

Odlomek dna posode, izdelane prostoročno iz zelo finoizrnat kremenove lončarske mase (LM21) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisana notranja površina je rdeče, zunanja pa rdečkasto sive barve. Varianta os. obl. d. B01. Pr. d. 6,0 cm, ohr. v. 0,9 cm.

120 SE 11, kv. 190/4, 191/2, PN 5446/1, inv. št. COL 120

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM43) s posameznimi zrni kremena grobe zrnivosti. Brisana notranja in groba zunanja površina je svetlo rjave barve. Varianta os. obl. d. B01. Pr. d. 13,5 cm, ohr. v. 2,4 cm.

121 SE 11, kv. 181/2, PN 4968, inv. št. COL 121

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz finoizrnat kremenove lončarske mase (LM38). Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Na notranji površini je lisa rdečkasto sive barve. Varianta os. obl. d. B01. Pr. d. 14,8 cm, ohr. v. 3,7 cm.

122 SE 11, kv. 181/4, PN 5583, inv. št. COL 122

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo finoizrnat kremenove lončarske mase (LM45) s posameznimi zrni kremena zelo grobe in fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na zunanji površini je lisa rdečkasto sive barve. Varianta os. obl. d. B01. Pr. d. 14,2 cm, ohr. v. 4,3 cm.

123 SE 11, kv. 203/1, 4, PN 3974, inv. št. COL 123

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz finoizrnat kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Na zunanji površini je lisa rdeče barve. Varianta os. obl. d. B02. Pr. d. 10,6 cm, ohr. v. 3,4 cm.

124 SE 11, kv. 181/4, PN 6097, inv. št. COL 124

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo finoizrnat kremenove lončarske mase (LM28) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na zunanji površini je lisa sive barve. Varianta os. obl. d. B02. Pr. d. 11,5 cm, ohr. v. 1,9 cm.

125 SE 11, kv. 179/4, PN 5332/1, inv. št. COL 125

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo finoizrnat kremenove lončarske mase (LM19) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisana notranja površina je svetlo rjave barve, zunanja pa rjave barve. Varianta os. obl. d. B02. Š. 2,4 cm, dl. 3,6 cm.

126 SE 11, kv. 172/2, PN 6082/2, inv. št. COL 126

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo finoizrnat kremenove lončarske mase (LM21) s posameznimi zrni kremena fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Varianta os. obl. d. B04. Pr. d. 3,4 cm, ohr. v. 3,0 cm.

127 SE 11, kv. 193/1, PN 5486, inv. št. COL 127

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz finoizrnat kremenove lončarske mase (LM38). Grobi notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Varianta os. obl. d. B04. Pr. d. 8,0 cm, ohr. v. 2,3 cm.

128 SE 11, kv. 191/4, PN 5230/2, inv. št. COL 128

Odlomek dna z ostenjem posode, izdelane prostoročno iz zelo finoizrnat kremenove lončarske mase (LM10). Brisana notranja površina je rdeče, polirana zunanja pa sive barve. Varianta os. obl. d. B04. Pr. d. 4,8 cm, ohr. v. 1,6 cm.

114

115

116

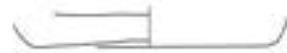
117

118

119

120

121

122

123

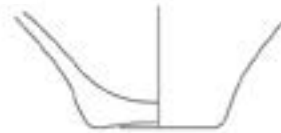
124

125

126

127

128

129 SE 11, kv. 172/3, 4, PN 6079, inv. št. COL 129

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM27) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Brisana notranja površina je rdečkasto sive, zunanja pa rdeče barve. Na notranji in zunanji površini so lise sive barve. Varianta os. obl. u. A17. Š. 3,4 cm, dl. 3,8 cm.

130 SE 11, kv. 191/3, PN 5547/1, inv. št. COL 130

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM10). Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Varianta os. obl. u. A017. Š. 3,4 cm, dl. 4,3 cm.

131 SE 11, kv. 182/1, 4, PN 5593, inv. št. COL 131

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji površini so lise sive barve. Varianta os. obl. u. A21. Š. 3,8 cm, dl. 5,4 cm.

132 SE 11, kv. 191, PN B-1, inv. št. COL 132

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM31) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji površini so lise sive barve. Varianta os. obl. u. A18. Š. 3,6 cm, dl. 5,3 cm.

133 SE 11, kv. 192/4, PN 5076, inv. št. COL 133

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM36). Grobi notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa – delno določljiv: poševne linije v traku; horizontalni enojni niz vdolbin zgoraj) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa orodja s prirejeno konico. Na notranji površini so lise sive barve. Varianta os. obl. u. A05. Š. 3,3 cm, dl. 4,6 cm.

134 SE 11, kv. 191/3, PN 5550, inv. št. COL 134

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM33). Groba notranja površina je svetlo rjave, brisana zunanja pa rdeče barve. Varianta os. obl. u. A05. Š. 6,2 cm, dl. 8,6 cm.

135 SE 11, kv. 191/2, PN 5450-C, inv. št. COL 135

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta blede rjave barve. Na notranji površini so lise sive barve. Varianta os. obl. u. A04. Š. 2,4 cm, dl. 3,0 cm.

136 SE 11, kv. 188/2, PN 5370, inv. št. COL 136

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Groba notranja površina je svetlo rjave, zunanja pa rjave barve. Varianta os. obl. u. A04. Š. 6,0 cm, dl. 9,0 cm.

137 SE 11, kv. 173/3, PN 6088, inv. št. COL 137

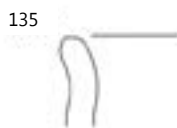
Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM32) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. u. A04. Š. 4,4 cm, dl. 5,6 cm.

138 SE 11, kv. 187/4, PN-E, inv. št. COL 138

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Groba notranja površina je rdeče, zunanja pa rdečkasto sive barve. Varianta os. obl. u. A04. Š. 8,2 cm, dl. 5,7 cm.

139 SE 11, kv. 191/4, 192/1, PN 4326/1, 2, inv. št. COL 139

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM35). Groba notranja in brisana zunanja površina sta rdeče barve. Na notranji in zunanji površini so lise blede rjave barve. Varianta os. obl. u. A04. Š. 5,4 cm, dl. 8,2 cm; š. 5,6 cm, dl. 6,0 cm.

SE 11, merilo 1:2.

140 SE 11, kv. 192/2, PN 5456/1, inv. št. COL 140

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Groba notranja in brisana zunanja površina sta svetlo rjave barve. Na notranji površini so lise sive barve. Varianta os. obl. u. A16. Š. 5,4 cm, dl. 4,5 cm.

141 SE 11, kv. 181/3, PN 6070, inv. št. COL 141

Odlomek svitkastega ročaja posode, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM42) s posameznimi zrni kremena grobe zrnivosti. Groba zunanja površina je rdeče barve. Varianta os. obl. roč. S07. Vel. 6,2 × 3,0 cm.

142 SE 11, kv. 192/4, PN-G, inv. št. COL 142

Odlomek trakastega ročaja posode, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM42) s posameznimi zrni kremena grobe zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Varianta os. obl. roč. T11. Š. 2,6 cm, dl. 5,4 cm.

143 SE 11, kv. 192/4, PN 5128, inv. št. COL 143

Odlomek trakastega ročaja posode, izdelane prostoročno iz fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM31) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Groba zunanja površina je svetlo rjave barve. Varianta os. obl. roč. T13. Š. 3,0 cm, dl. 3,6 cm.

144 SE 11, kv. 191/4, 192/1, PN 4328, inv. št. COL 144

Odlomek trakastega ročaja posode, izdelane prostoročno iz fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM28) s posameznimi zrni kremena drobne in fine zrnivosti. Groba zunanja površina je svetlo rjave barve. Varianta os. obl. T15. Vel. 3,2 × 4,2 cm.

145 SE 11, kv. 172/2, PN 5132, inv. št. COL 145

Recipient z držajem zajemalke, izdelane prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM40) s posameznimi zrni kremena grobe in drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Varianta os. obl. 1. Š. 10,4 cm, dl. 8,2 cm.

146 SE 11, kv. 192, PN 3793, inv. št. COL 146

Odlomek recipienta zajemalke, izdelane prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM40) s posameznimi zrni kremena grobe in drobne zrnivosti. Grobi notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Na zunanji in notranji površini so lise rjave in rdeče barve. Varianta os. obl. 1. Š. 8,6 cm, dl. 6,8 cm.

147 SE 11, kv. 181/3, 191/1, 4, PN 4307, inv. št. COL 147

Odlomek recipienta zajemalke, izdelane prostoročno iz fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM34) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Na zunanji površini je lisa svetlo rjave barve. Varianta os. obl. 1. Š. 6,0 cm, dl. 4,8 cm.

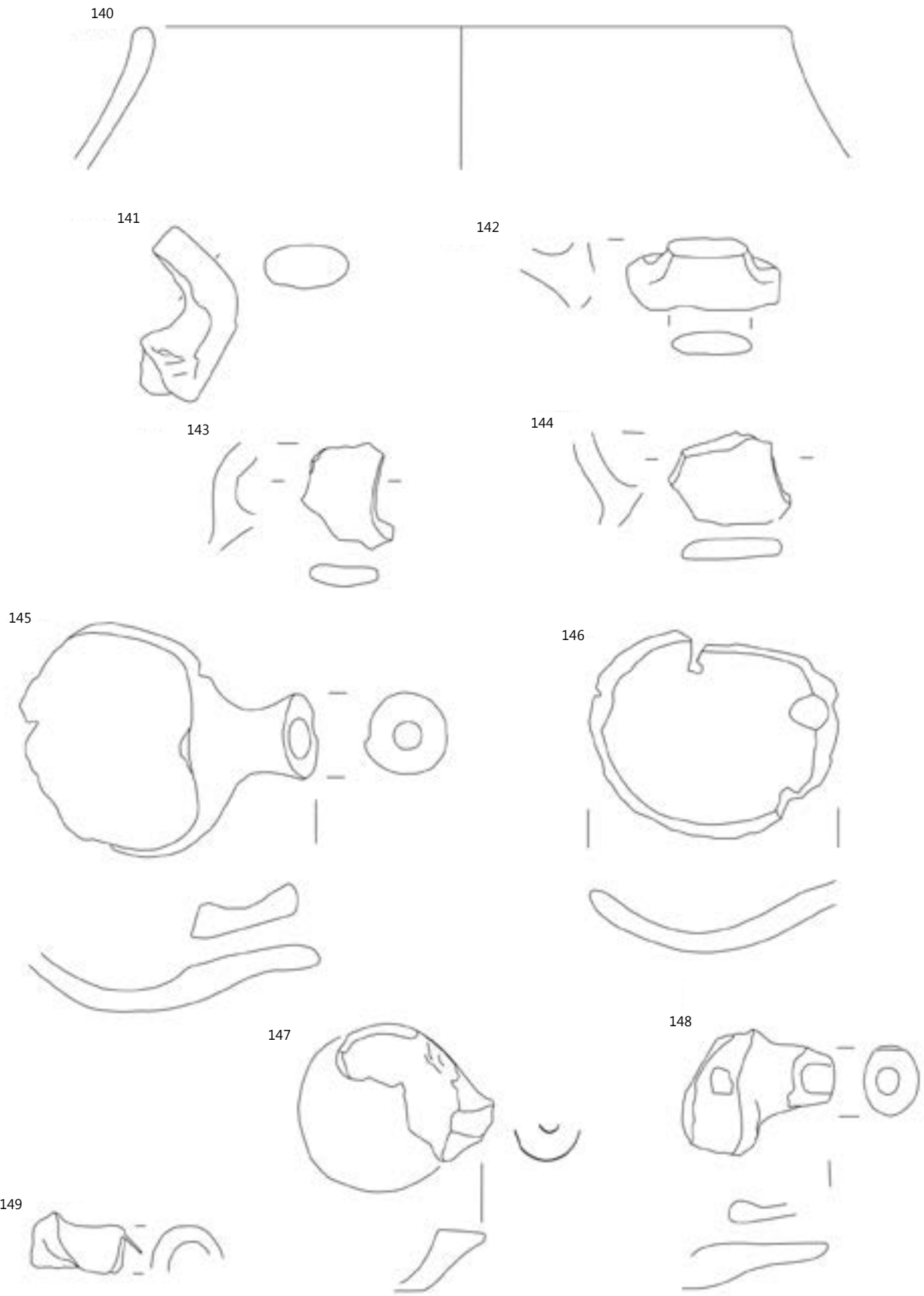
148 SE 11, kv. 190/3, PN 5448, inv. št. COL 148

Odlomek držaja z recipientom zajemalke, izdelane prostoročno iz fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM33) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. 1. Š. 5,2 cm, dl. 4,4 cm.

149 SE 11, kv. 182/1,4, PN 5276/1, inv. št. COL 149

Odlomek držaja zajemalke, izdelane prostoročno iz zelo fino-zrnate kremenove lončarske mase (LM07). Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče barve. Š. 2,0 cm, dl. 3,2 cm.

150 SE 11, kv. 171/4, PN 5063, inv. št. COL 150

Odlomek držaja zajemalke, izdelane prostoročno iz zelo finozrnate kremenove lončarske mase (LM26) s posameznimi zrni kremenova drobne in fine zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Varianta os. obl. 2. Š. 3,5 cm, dl. 3,8 cm.

151 SE 11, kv. 182/1, PN 5587, inv. št. COL 151

Odlomek držaja z recipientom zajemalke, izdelane prostoročno iz zelo finozrnate kremenove lončarske mase (LM03). Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Varianta os. obl. 2. Š. 3,9 cm, dl. 4,6 cm.

152 SE 11, kv. 182/2, PN 5468, inv. št. COL 152

Odlomek držaja z recipientom zajemalke, izdelane prostoročno iz zelo finozrnate kremenove lončarske mase (LM22) s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Na zunanji površini je lisa sivo-črne barve. Varianta os. obl. 2. Š. 3,2 cm, dl. 4,6 cm.

153 SE 11, kv. 173/2, 182/1, PN 5964, inv. št. COL 153

Odlomek držaja z recipientom zajemalke, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM36). Brisani notranja in zunanja površina sta temno rjave barve. Varianta os. obl. 3. Š. 4,2 cm, dl. 4,6 cm.

154 SE 11, kv. 182/1, PN 5331, inv. št. COL 154

Odlomek prevrtane keramične ploščice, izdelane prostoročno iz zelo finozrnate kremenove lončarske mase (LM04). Brisana zunanja površina je rdečkaste barve. Na zunanji površini je glineni premaz rdeče barve. Š. 2,0 cm, dl. 2,6 cm.

155 SE 11, kv. 182/1, PN 6081, inv. št. COL 155

Svitek je izdelan prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM29). Brisana zunanja površina je svetlo rdeče barve. Š. 9,8 cm, dl. 4,9 cm.

156 SE 11, kv. 192/1, PN 5224/5, inv. št. COL 156

Odlomek predilnega vretenca, izdelanega prostoročno iz finozrnate kremenove lončarske mase (LM29) s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti. Brisana zunanja površina je sive barve. Š. 4,6 cm, dl. 3,9 cm.

157 SE 11, kv. 132/3, PN 6306, inv. št. COL 157

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je fase-tiran. Na levem lateralnem robu na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv. Š. 2,2 cm, dl. 3,7 cm, db. 0,7 cm.

158 SE 11, kv. 162/1, PN 5874, inv. št. COL 158

Odbitek z drobtinčasto retušo iz temno sivega Rožanca. Talon je gladek. Na srednjem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste izjede. Obdelovani material: nedoločljiv – neznačilna uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv. Š. 1,4 cm, dl. 2,5 cm, db. 0,4 cm.

159 SE 11, kv. 156/3,4, PN 5863, inv. št. COL 159

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Analiza ni delana. Š. 2,2 cm, dl. 3,6 cm, db. 0,5 cm.

160 SE 11, kv. 182/2, PN 5698, inv. št. COL 160

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Rezanje. Obdelovani material: mehak do srednje trd material. Način uporabe orodja: rezanje. Š. 1,9 cm, dl. 3,4 cm, db. 0,7 cm.

161 SE 11, kv. 168/4, PN 6348, inv. št. COL 161

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na levem lateralnem robu na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Površje preperelo – sledi uporabe nedoločljive. Š. 1,5 cm, dl. 2,5 cm, db. 0,9 cm.

162 SE 11, kv. 170/1, PN 5736, inv. št. COL 162

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je točkovit. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja nedoločljiva – retuša verjetno naravnega izvora. Š. 2,3 cm, dl. 1,0 cm, db. 0,5 cm.

150

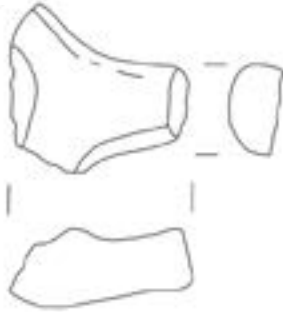
151

152

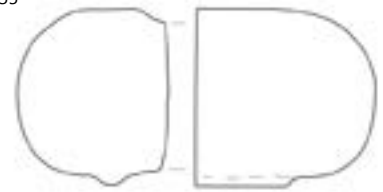
153

154

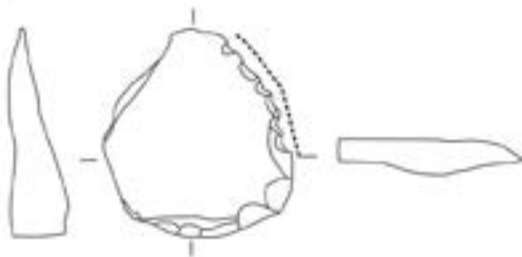
155

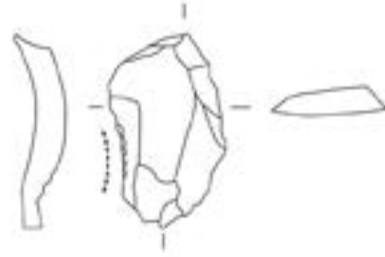
156

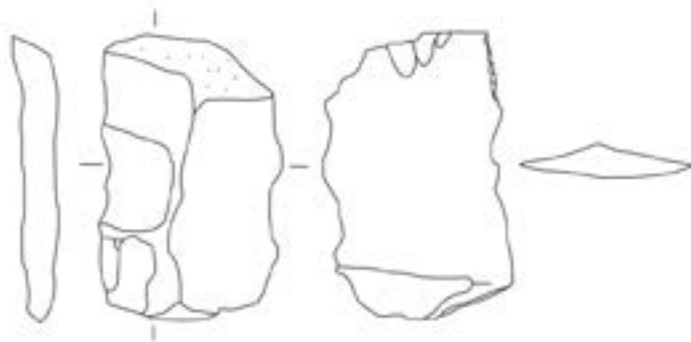
157

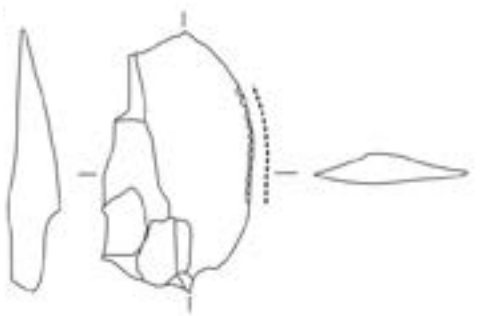
158

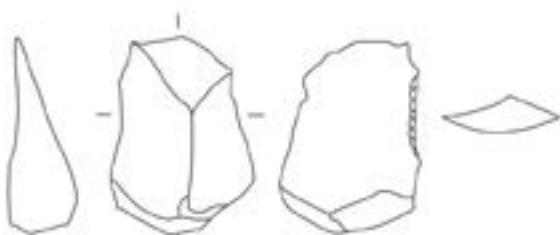
159

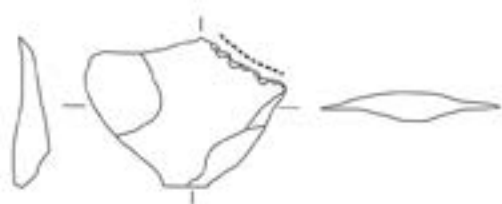
160

161

162

SE 11; 150–153, 155 merilo 1:2, ostalo merilo 1:1.

163 SE 11, kv. 170/1, PN 5738, inv. št. COL 163

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – neznačilna uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 2,1 cm, dl. 2,0 cm, db. 0,6 cm.

164 SE 11, kv. 182/3, PN 5281/2, inv. št. COL 164

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: trdi material – verjetno les in koža. Način uporabe: na dorzalni in ventralni strani zgladitve povezane z obdelavo trdega materiala (lesa) in zgladitve na ventralni strani distalnega dela (povezane z obdelavo kože). Na površini sledi rdečega pigmenta, ki je lahko ostanek dela z orodjem ali pa recentnega izvora. Š. 1,2 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

165 SE 11, kv. 183/1, PN 5723, inv. št. COL 165

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: mehak do srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – uporabna retuša ni ohranjena. Rdeče pikice na površju – lahko barvilo ali posledica preperevanja. Š. 1,6 cm, dl. 2,5 cm, db. 0,3 cm.

166 SE 11, kv. 184/2, PN 6236, inv. št. COL 166

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na srednjem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Površje preperel – sledi uporabe nedoločljive. Rdeče pikice na površju – lahko barvilo ali posledica preperevanja. Š. 2,4 cm, dl. 2,4 cm, db. 0,7 cm.

167 SE 11, kv. 188/1, PN 6250, inv. št. COL 167

Odbitek z drobtinčasto retušo iz rjavo-sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 2,0 cm, dl. 2,7 cm, db. 0,8 cm.

168 SE 11, kv. 191/4, 192/1, 2, PN 4828, inv. št. COL 168

Odbitek z drobtinčasto retušo iz svetlo sivo-rjavega roženca. Talon je zdrobljen. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani se nahaja drobtinčasta retuša. Obdelovani material: mehak do srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,2 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,3 cm.

169 SE 11, kv. 190/4, 191/2, PN 5446/1, inv. št. COL 169

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Rdeče pikice – verjetno posledica preperevanja. Š. 2,2 cm, dl. 2,8 cm, db. 0,4 cm.

170 SE 11, kv. 199/1, PN 6260, inv. št. COL 170

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: neznačilna uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 2,1 cm, dl. 2,4 cm, db. 0,6 cm.

171 SE 11, kv. 192/1, 2, 4, PN 4827, inv. št. COL 171

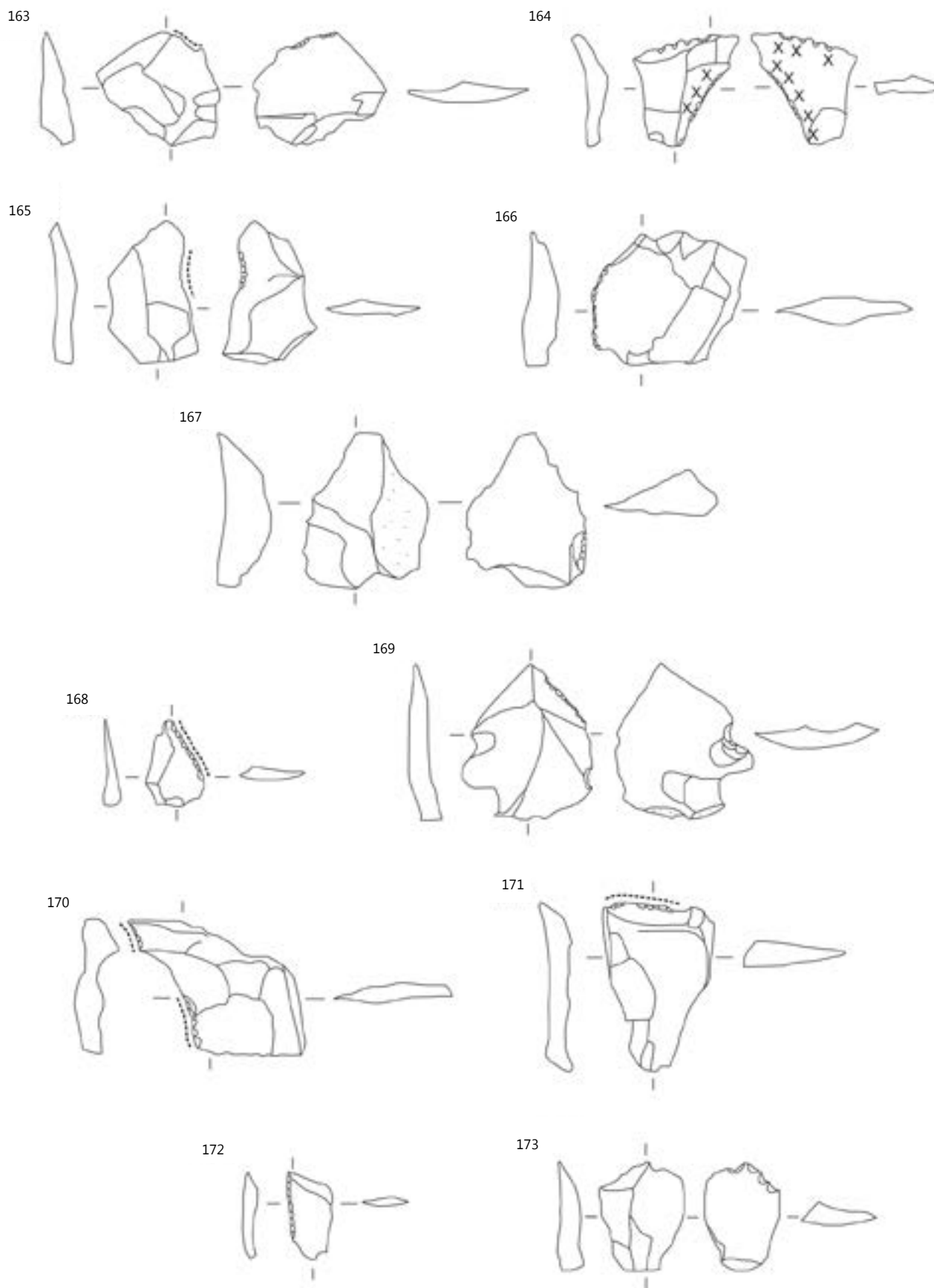
Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivo-rjavega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: mehak do srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,8 cm, dl. 3,0 cm, db. 0,4 cm.

172 SE 11, kv. 182/4, 193/2, PN 3954, inv. št. COL 172

Odlomek odbitka z drobtinčasto retušo. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani se nahaja drobtinčasta retuša. Obdelovani material: nedoločljiv. Način uporabe: nedoločljiv – namenska retuša. Š. 0,8 cm, dl. 1,5 cm, db. 0,2 cm.

173 SE 11, kv. 193/3, 4, 202/3, PN 3847, inv. št. COL 173

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – neznačilna uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,5 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

SE 11, merilo 1:1.

174 SE 11, kv. 150/3, PN 6283, inv. št. COL 174

Klina z drobtinčasto retušo iz zelenkasto-sivega roženca. Talon je točkovit. Na distalnem delu in na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: mehak do srednje trd material. Način uporabe orodja: rezanje. Pikice na površini – verjetno preperevanje ali oksidacije železovih oksidov. Š. 1,1 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,5 cm.

175 SE 11, kv. 168/ 4, PN 6347, inv. št. COL 175

Klinica z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Š. 0,7 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,3 cm.

176 SE 11, kv. 169/4, PN 5792, inv. št. COL 176

Odlomljena klinica z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na srednjem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd. Material. Način uporabe: grmičevje. Klinica odlomljena. Š. 0,9 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,8 cm.

177 SE 11, kv. 172/4, PN 6224/1, inv. št. COL 177

Klina z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je zdobljen. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – neznatna uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska uporaba ni ohranjena. Š. 1,0 cm, dl. 3,6 cm, db. 0,7 cm.

178 SE 11, kv. 173/2, PN 6227/1, inv. št. COL 178

Klina z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na srednjem in distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša neohranjena. Š. 1,5 cm, dl. 3,8 cm, db. 0,9 cm.

179 SE 11, kv. 193/3, 4, 202/3, PN 3965, inv. št. COL 179

Odlomljena klinica z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani je izdelana drobtinčasta retuša. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 0,8 cm, dl. 1,1 cm, db. 0,2 cm.

180 SE 11, kv. 182/3, PN 5281/1, inv. št. COL 180

Klina z drobtinčasto retušo iz svetlo sivega roženca. Talon je gladek. Na levem lateralnem robu na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – ohranjena uporabna retuša. Površje preperelo. Š. 1,6 cm, dl. 3,7 cm, db. 0,4 cm.

181 SE 11, kv. 192/2, PN 5458/1, inv. št. COL 181

Klina z drobtinčasto retušo iz svetlo sivega do sivega roženca. Talon je gladek. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša neohranjena. Obloga – drobci neznane snovi. Š. 2,6 cm, dl. 5,6 cm, db. 0,9 cm.

182 SE 11, kv. 160, PN 5705, inv. št. COL 182

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je gladek. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – neznatna uporabna retuša. Način uporabe orodja: strganje. Š. 1,2 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,6 cm.

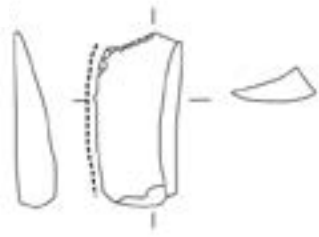
183 SE 11, kv. 142//1, PN 6309, inv. št. COL 183

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je zdobljen. Na distalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – neznatna uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,1 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,3 cm.

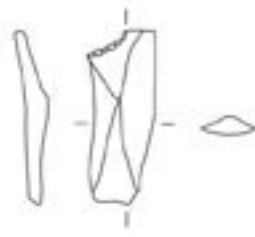
184 SE 11, kv. 152/4, PN 6323/2, inv. št. COL 184

Retuširan odlomek odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Š. 1,9 cm, dl. 3,8 cm, db. 0,9 cm.

174

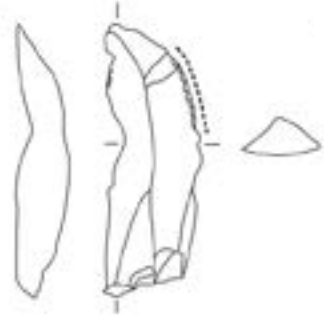
175

176

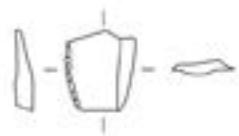
177

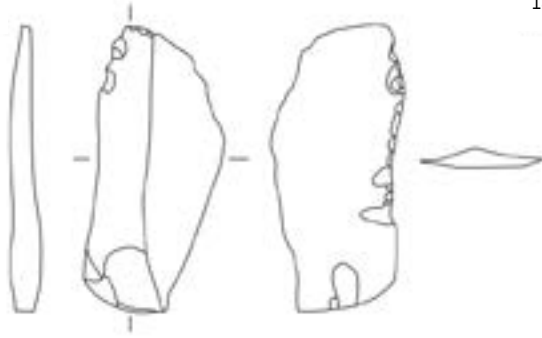
178

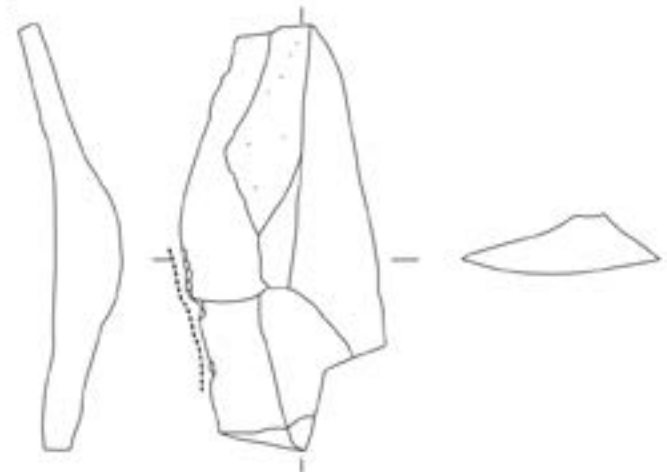
179

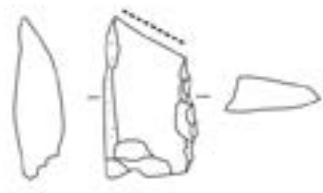
180

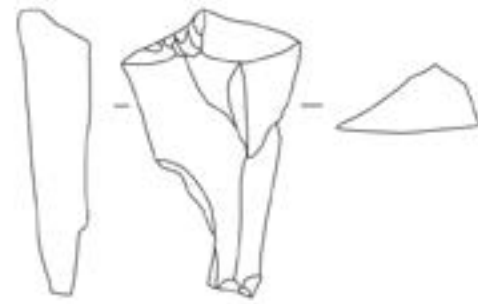
181

182

184

183

185 SE 11, kv. 152/4, PN 6323/1, inv. št. COL 185

Retuširan odbitek iz temno sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – sledi uporabe nedoločljive. Š. 2,7 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

186 SE 11, kv. 152/4, PN 6295, inv. št. COL 186

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni in ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: mehak do srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv. Š. 1,0 cm, dl. 1,7 cm, db. 0,2 cm.

187 SE 11, kv. 160/1, PN 6297, inv. št. COL 187

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na proksimalnem delu na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: trd material. Način uporabe: nedoločljiv. Zgladitve morda povzročil ročaj ?. Š. 1,7 cm, dl. 1,8 cm, db. 0,4 cm.

188 SE 11, kv. 154/2, PN 6269/2, inv. št. COL 188

Retuširan odbitek iz svetlo sivo-rjavega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu na dorzalni in ventralni strani so izdelane retuše. Površje preperelo – sledi uporabe nedoločljive. Š. 2,8 cm, dl. 3,7 cm, db. 0,8 cm.

189 SE 11, kv. 151, PN 5867, inv. št. COL 189

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je točkovit. Na srednjem in distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani materiala in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Obloga: drobci neznane snovi. Š. 0,8 cm, dl. 2,2 cm, db. 0,4 cm.

190 SE 11, kv. 151/1, PN 6319/1, inv. št. COL 190

Retuširan odbitek iz svetlo sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe: nedoločljiv – namenska retuša. Na orodju so obloge, ki bi morda predstavljale obdelovani material. Š. 1,4 cm, dl. 2,7 cm, db. 0,4 cm.

191 SE 11, kv. 161/2, PN 6300/2, inv. št. COL 191

Retuširan odlomek odbitka iz sivega do svetlo sivega roženca. Na levem in desnem lateralnem robu na ventralni strani so izdelane školjko retuše. Analiza ni delana. Dl. 3,4 cm, š. 2,5 cm, db. 1,2 cm.

192 SE 11, kv. 161/4, PN 6338, inv. št. COL 192

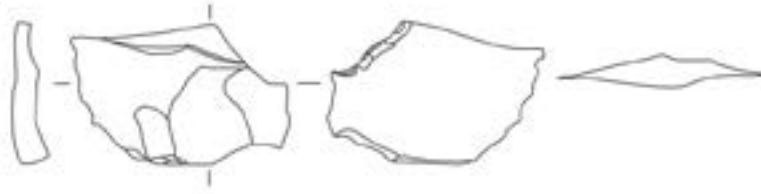
Retuširan odlomljen odbitek iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: nedoločljiv (ohranjene zgladitve). Š. 2,2 cm, dl. 2,8 cm, db. 0,4 cm.

193 SE 11, kv. 164/2, PN 6341, inv. št. COL 193

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na srednjem in distalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,1 cm, dl. 2,0 cm, db. 0,3 cm.

185

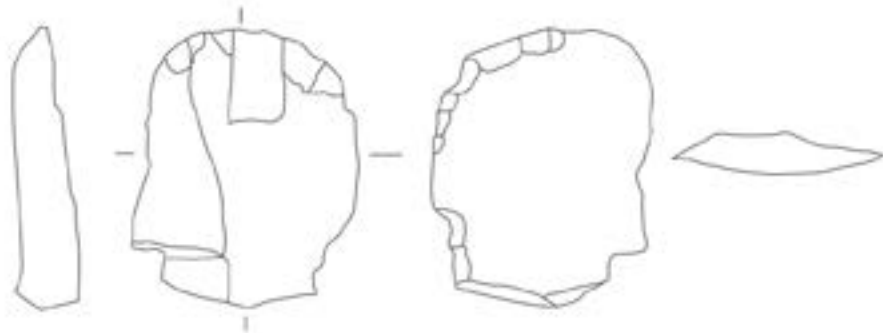
186

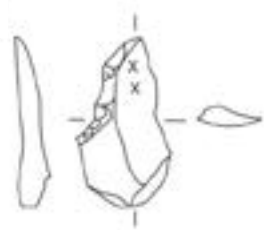
187

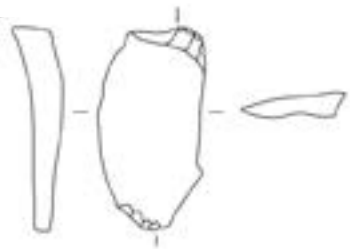
188

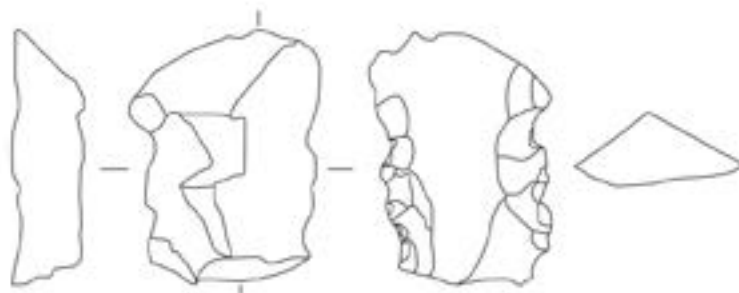
189

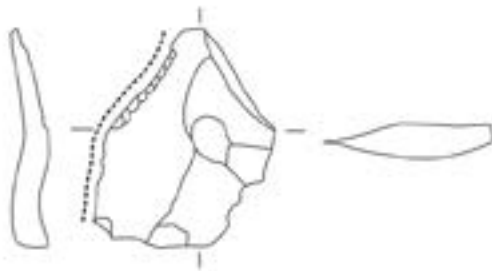
190

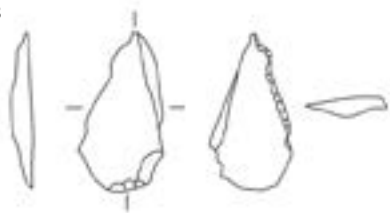
191

192

193

SE 11, merilo 1:1.

194 SE 11, kv. 164/4, PN 6277/2, inv. št. COL 194

Retuširan odlomljen odbitek iz sivega roženca. Talon je gladek. Na srednjem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Analiza ni delana. Š. 1,1 cm, dl. 1,5 cm, db. 0,5 cm.

195 SE 11, kv. 164/4, PN 6277/3, inv. št. COL 195

Retuširan odlomek odbitka iz temno sivega roženca. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Odbitek je del delovnega roba. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Odbitek je bil izpostavljen visoki temperaturi. Š. 0,9 cm, dl. 1,8 cm, db. 1,1 cm.

196 SE 11, kv. 171/1, PN 6232/2, inv. št. COL 196

Retuširan odlomek odbitka iz sivega roženca. Na dorzalni strani vseh robov so izdelane pol strme retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 0,8 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,5 cm.

197 SE 11, kv. 172/4, PN 5716, inv. št. COL 197

Odlomek retuširanega odbitka iz sivega roženca. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – neznani uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene mikro brazde. Obloga: morda okra ali moderna kontaminacija. Š. 1,1 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,3 cm.

198 SE 11, kv. 172/4, PN 6224/2, inv. št. COL 198

Odlomek retuširanega odbitka iz sivega roženca. Na srednjem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: srednje trd do trd material. Način uporabe orodja: namenska retuša ni ohranjena. Rdeče pikice – neznana snov ali barvilo ali preperina. Š. 1,2 cm, dl. 2,5 cm, db. 0,4 cm.

199 SE 11, kv. 173/1, PN 5781, inv. št. COL 199

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je točkovit. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani se nahajajo retuše. Obdelovani material: srednje trd material. Način uporabe orodja: rezanje. Š. 1,7 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,3 cm.

200 SE 11, kv. 173/3, PN 5715, inv. št. COL 200

Odlomek retuširanega odbitka iz sivega roženca. Na dorzalni in ventralni strani levega lateralnega roba so izdelane retuše. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 1,4 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

201 SE 11, kv. 174/2, PN 6226/2, inv. št. COL 201

Odlomek retuširanega odbitka iz temno sivega roženca. Na proksimalnem delu desnega lateralnega roba in na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane strme retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Odbitek je bil izpostavljen visoki temperaturi. Š. 1,3 cm, dl. 2,8 cm, db. 0,5 cm.

202 SE 11, kv. 188/1, PN 6344, inv. št. COL 202

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na proksimalnem in distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Na proksimalnem delu desnega lateralnega roba in distalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 2,1 cm, dl. 3,3 cm, db. 1,1 cm.

203 SE 11, kv. 179/1, PN 5721, inv. št. COL 203

Retuširan odlomljen odbitek iz sivega roženca. Talon je točkovit. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Orodje odlomljeno. Š. 1,2 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,3 cm.

204 SE 11, kv. 192/4 182/3, PN 5435/1, inv. št. COL 204

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 2,0 cm, dl. 2,6 cm, db. 0,6 cm.

205 SE 11, kv. 182/3, PN 5678, inv. št. COL 205

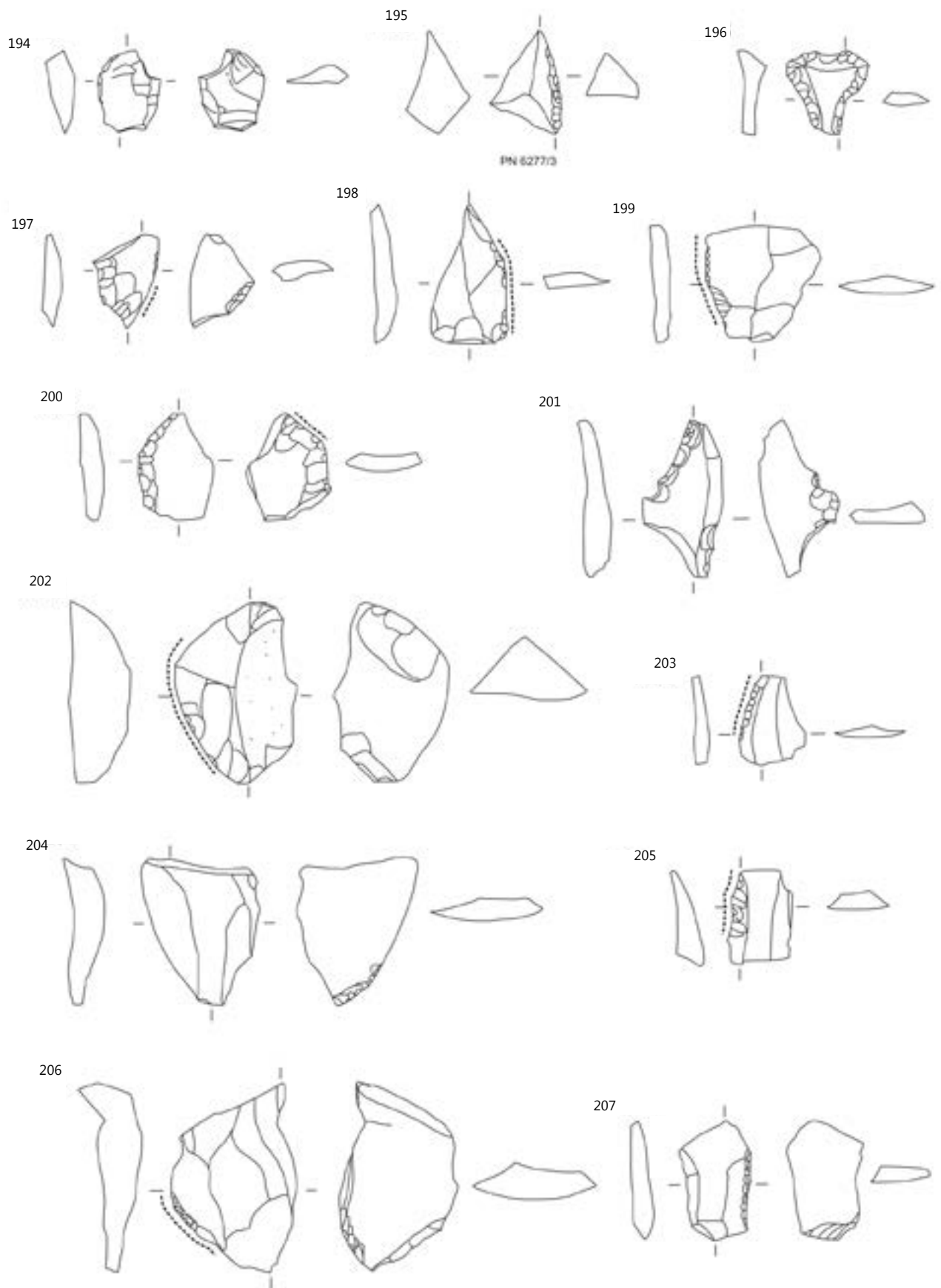
Odlomek retuširanega odbitka iz sivega roženca. Na srednjem in distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv. Š. 1,1 cm, dl. 1,7 cm, db. 0,5 cm.

206 SE 11, kv. 208/1, PN 6210, inv. št. COL 206

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na srednjem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Na proksimalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – neznani uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ohranjena. Š. 2,2 cm, dl. 3,4 cm, db. 0,8 cm.

207 SE 11, kv. 196a/3, PN 6255, inv. št. COL 207

Retuširan odlomljen odbitek iz sivega roženca. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: brez sledi uporabe. Orodje odlomljeno. Š. 1,0 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,4 cm.

SE 11, merilo 1:1.

208 SE 11, kv. 192/4, 193/2, PN 3960, inv. št. COL 208

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na distalnem delu na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: srednje trd ali trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 2,0 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,6 cm.

209 SE 11, kv. 192/3, 4, PN 4831/1, inv. št. COL 209

Retuširan odlomek odbitka iz sivega roženca. Na proksimalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: srednje trd do trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – neznačilna namenska retuša ohranjena. Obloga: smola. Š. 1,1 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,2 cm.

210 SE 11, kv. 192/3, 4, PN 4330, inv. št. COL 210

Retuširan odbitek iz svetlo rjave preperete kamnine. Talon je gladek. Na distalnem delu na dorzalni strani so izdelane retuše. Površje preperelo: sledi uporabe nedoločljive. Š. 4,6 cm, dl. 6,3 cm, db. 2,5 cm.

211 SE 11, kv. 191/1, 4, PN 4302, inv. št. COL 211

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve in brazde. Š. 2,5 cm, dl. 2,8 cm, db. 1,0 cm.

212 SE 11, kv. 172/3, PN 5340, inv. št. COL 212

Retuširan odlomek kline iz sivega roženca. Na levem in desnem lateralnem robu na dorzalni strani je izdelana strma retuša. Obdelovani material: brez sledi uporabe – površje preperelo. Način uporabe: prebadanje ali vrtanje – glede na tip orodja. Š. 1,9 cm, dl. 0,9 cm, db. 0,4 cm.

213 SE 11, kv. 180/3, 190/4, PN 4538, inv. št. COL 213

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je gladek. Na proksimalnem delu na dorzalni strani so izdelane retuše. Odbitek je del delovnega roba orodja. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Š. 2,1 cm, dl. 0,9 cm, db. 0,4 cm.

214 SE 11, kv. 192/4, 193/2, PN 3958, inv. št. COL 214

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: žito. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 2,1 cm, dl. 3,2 cm, db. 0,5 cm.

215 SE 11, kv. 177/2, PN 4596, inv. št. COL 215

Retuširan odbitek odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,7 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,6 cm.

216 SE 11, kv. 195/4, PN 4592, inv. št. COL 216

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 2,2 cm, dl. 2,9 cm, db. 0,5 cm.

217 SE 11, kv. 188/1, PN 4808, inv. št. COL 217

Odlomek retuširanega odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – neznačilna uporabna retuša. Način uporabe orodja: namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,0 cm, dl. 2,0 cm, db. 0,6 cm.

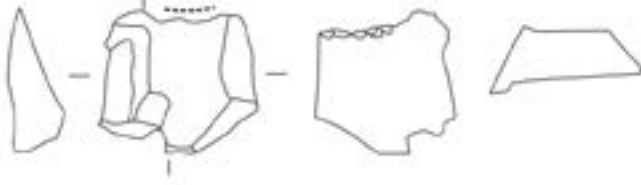
218 SE 11, kv. 191/1, 4, PN 6282, inv. št. COL 218

Retuširan odbitek iz temno sivega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani in na levem lateralnem robu na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – neznačilna uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – neznačilna namenska retuša ohranjena. Izpostavljen visoki temperaturi. Š. 1,5 cm, dl. 2,2 cm, db. 0,5 cm.

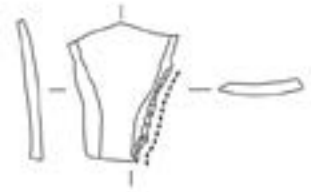
219 SE 11, kv. 192/4, 193/2, PN 4424, inv. št. COL 219

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je gladek. Na proksimalnem in distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: morda obdelava rastlin. Način uporabe: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 2,4 cm, dl. 1,3 cm, db. 0,3 cm.

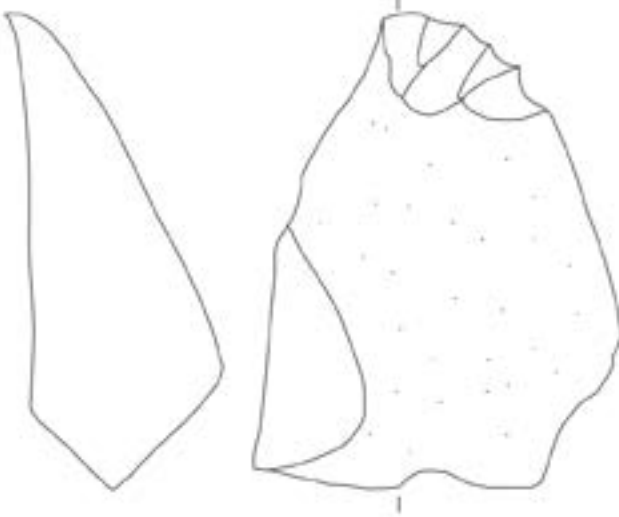
208

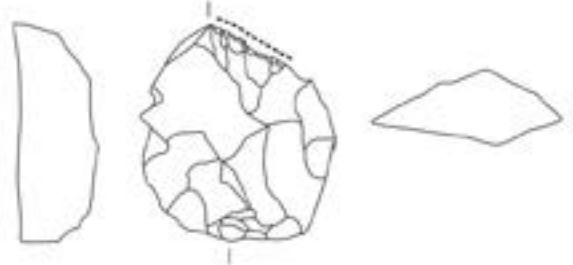
209

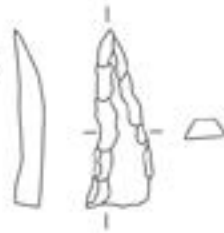
210

211

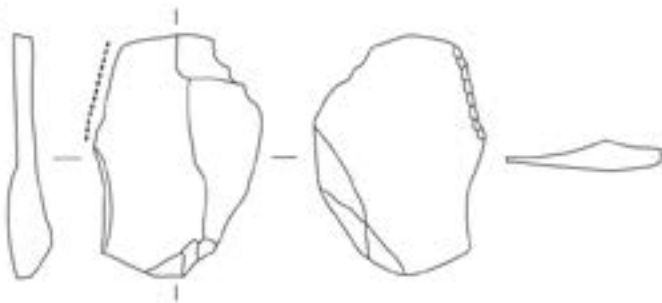
212

213

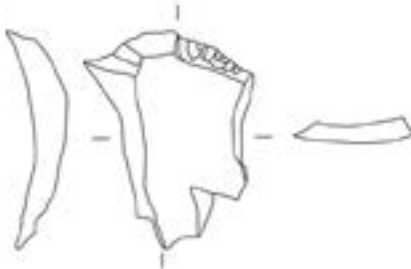
214

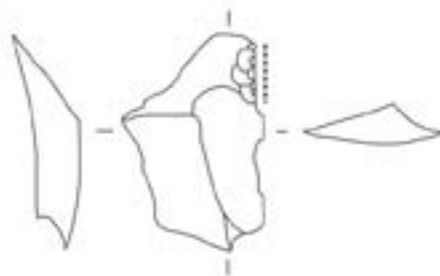
215

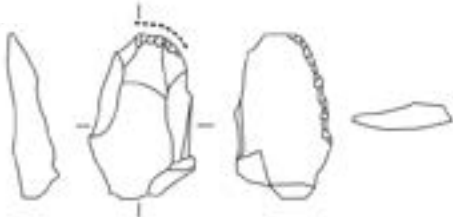
216

217

218

219

SE 11, merilo 1:1.

220 SE 11, kv. 170/4, PN 4706, inv. št. COL 220

Odlomek odbitka z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Na srednjem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd do trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 2,7 cm, dl. 3,4 cm, db. 0,7 cm.

221 SE 11, kv. 170/3, PN 4800, inv. št. COL 221

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na proksimalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani in na srednjem delu levega lateralnega roba na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: mehak ali srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 2,4 cm, dl. 2,4 cm, db. 0,4 cm.

222 SE 11, kv. 161/3, PN 4801, inv. št. COL 222

Odbitek z izjedo iz sivega roženca. Talon je točkovit. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelana izjeda. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 3,3 cm, dl. 2,7 cm, db. 0,9 cm.

223 SE 11, kv. 191/1, 4, PN 4416, inv. št. COL 223

Odbitek z izjedo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Š. 1,8 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,3 cm.

224 SE 11, kv. 171/1, PN 4711, inv. št. COL 224

Odlomek odbitka z izjedo iz sivega roženca. Na srednjem delu levega lateralnega roba na ventralni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Š. 3,4 cm, dl. 3,1 cm, db. 0,9 cm.

225 SE 11, kv. 171/3, PN 4811, inv. št. COL 225

Nazobčan odbitek iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu so na dorzalni in ventralni strani izdelane retuširane izjede. Obdelovani material: nedoločljiv – neznačilna uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 3,5 cm, dl. 3,4 cm, db. 0,7 cm.

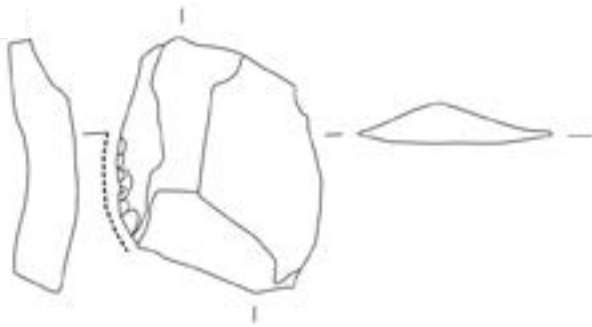
226 SE 11, kv. 188/1, PN 4808/2, inv. št. COL 226

Razbitina z izjedo iz sivega do rjavega roženca. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 2,9 cm, dl. 3,1 cm, db. 1,5 cm.

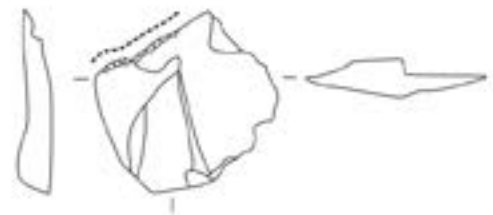
227 SE 11, kv. 198/3, PN 6259, inv. št. COL 227

Retuširana odlomljena klinica iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – neznačilna uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjena neznačilna namenska retuša. Orodje odlomljeno. Š. 0,8 cm, dl. 1,4 cm, db. 0,3 cm.

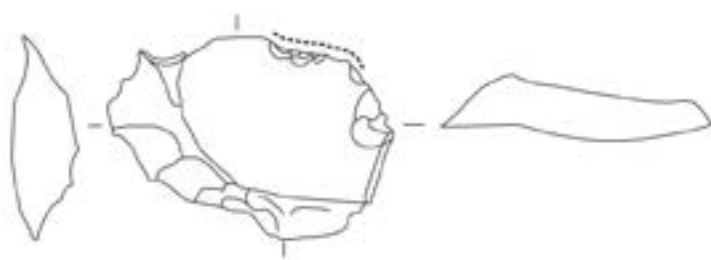
220

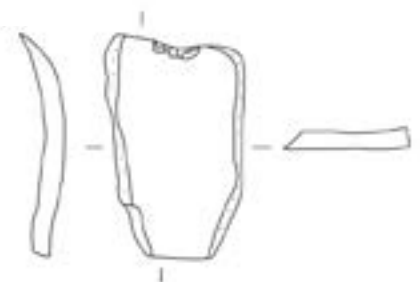
221

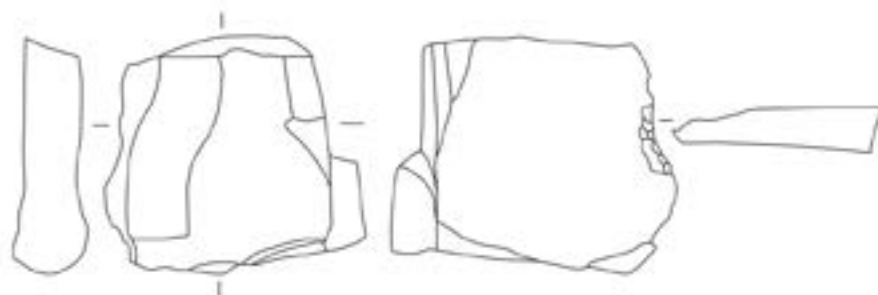
222

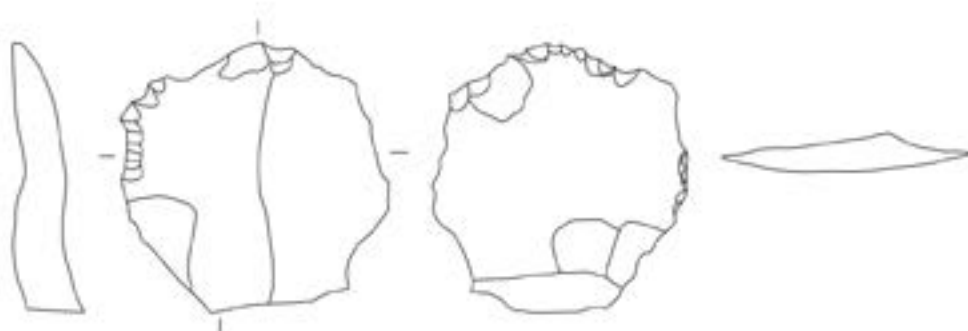
223

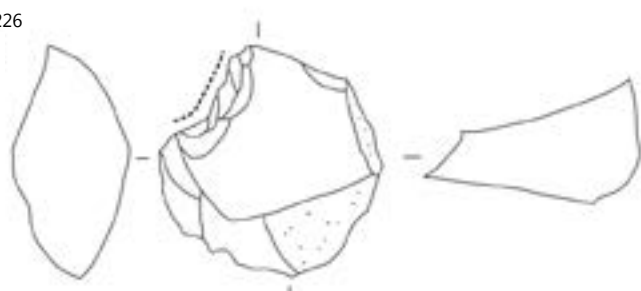
224

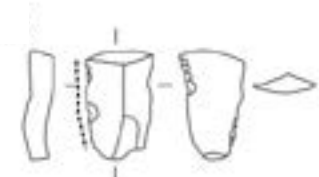
225

226

227

SE 11, merilo 1:1.

228 SE 11, kv. 191/4, 192/1, 2, PN 4543, inv. št. COL 228
Retuširana klina iz sivega roženca. Talon je točkovit. Na proksimalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,1 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,3 cm.

229 SE 11, kv. 154/2, PN 6269/2, inv. št. COL 229
Odbitek z izjedo iz svetlo sivo-rjavega roženca. Talon je točkovit. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material: srednje trd do trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,3 cm, dl. 2,0 cm, db. 0,5 cm.

230 SE 11, kv. 168/3, PN 6351, inv. št. COL 230
Odbitek z izjedo iz svetlo sivega roženca. Talon je fasetiran. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material: srednje trd in trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,7 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,4 cm.

231 SE 11, kv. 164/4, PN 6340, inv. št. COL 231
Odbitek z izjedo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material: srednje trd. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 3,0 cm, dl. 2,2 cm, db. 0,5 cm.

232 SE 11, kv. 151/1, PN 6319/2, inv. št. COL 232
Klina z izjedo iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material: les. Način uporabe: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Na površju orodja so obloge morda smola. Š. 1,6 cm, dl. 3,2 cm, db. 0,7 cm.

233 SE 11, kv. 159/3, PN 6337, inv. št. COL 233
Nazobčan odbitek iz sivega roženca. Talon je gladek. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so z retuširanjem izdelane izjede. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 2,6 cm, dl. 3,4 cm, db. 0,7 cm.

234 SE 11, kv. 168/3, PN 6265, inv. št. COL 234
Nazobčan odlomek odbitka iz sivega roženca. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuširane izjede. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,4 cm, dl. 2,4 cm, db. 0,7 cm.

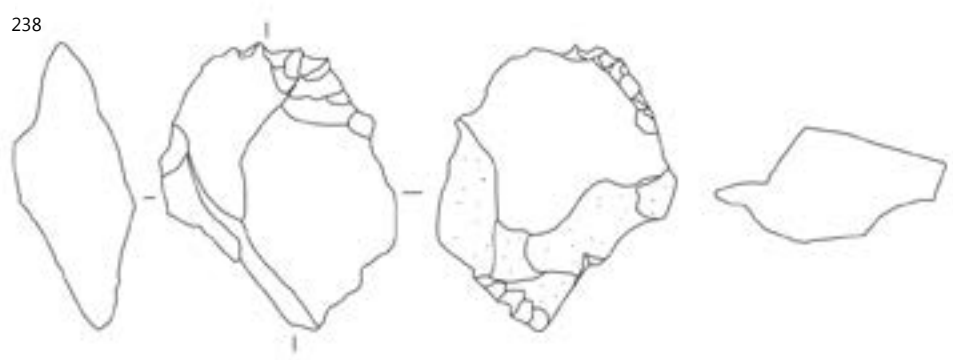
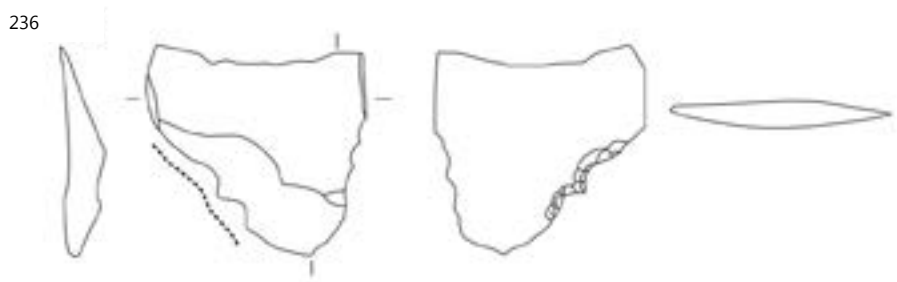
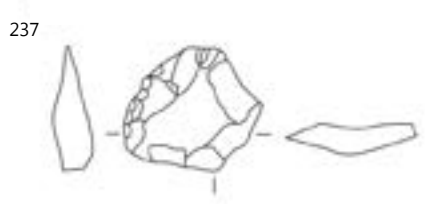
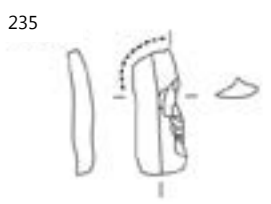
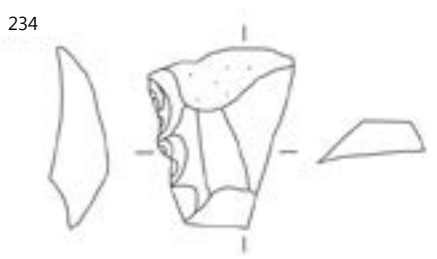
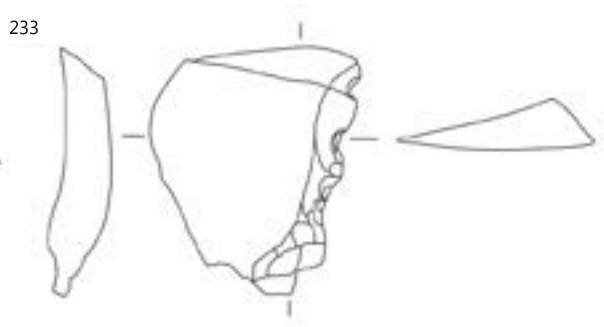
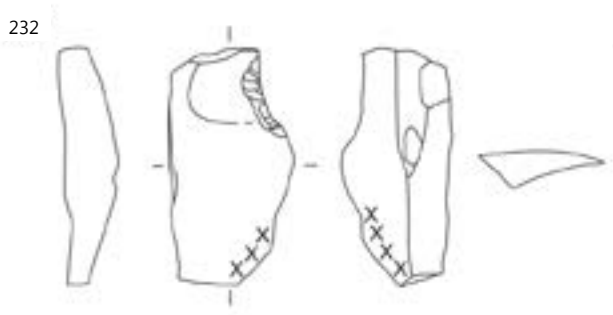
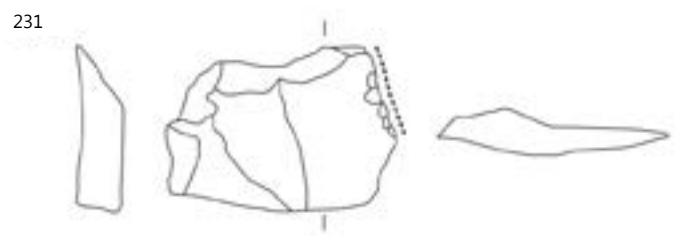
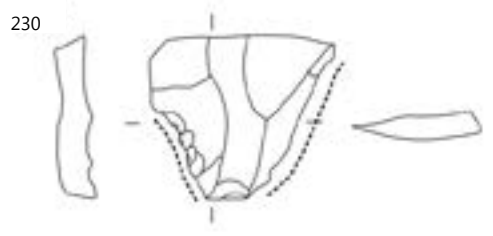
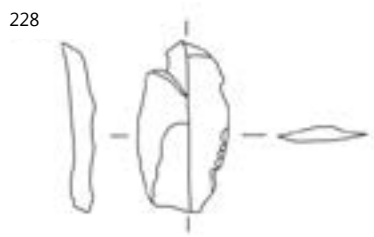
235 SE 11, kv. 193/3, 4, 203/1, PN 3967, inv. št. COL 235
Odlomek klinice z izjedo iz sivega roženca. Na srednjem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material: žito. Način uporabe orodja: žetje. Orodje nasajeno. Š. 0,6 cm, dl. 1,7 cm, db. 0,2 cm.

236 SE 11, kv. 174/1, PN 6225/3, inv. št. COL 236
Nazobčan odbitek iz svetlo sivega do sivega roženca. Talon je točkovit. Na proksimalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani sta izdelani dve retuširani izjedi. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjena neznačilna namenska retuša. Š. 2,9 cm, dl. 2,8 cm, db. 0,5 cm.

237 SE 11, profil II, PN 6262/1, 2, inv. št. COL 237
Strgalce na odbitku is sivega roženca. Talon je fasetiran. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Rdeče pikice na površju: ostanki barvila ali posledica preperevanja. Š. 1,8 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,4 cm.

238 SE 11, kv. 170/3, PN 4435, inv. št. COL 238
Strgalo na odlomku odbitka iz temno sivega do rjavega roženca. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba in distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Na distalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Analiza ni delana. Š. 6,2 cm, dl. 7,4 cm, db. 3,0 cm.

239 SE 11, kv. 192/2, PN 5559, inv. št. COL 239

Nazobčan prodnik iz svetlo sivo-rjavega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani so izdelane retuširane izjede. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 3,0 cm, dl. 5,1 cm, db. 3,0 cm.

240 SE 11, kv. 187/4, PN 6249, inv. št. COL 240

Nazobčan odbitek iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani sta izdelani dve retuširani izjedi. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene mikrobrazde. Š. 1,9 cm, dl. 2,4 cm, db. 0,6 cm.

241 SE 11, kv. 152/2, PN 6292, inv. št. COL 241

Praskalo na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,8 cm, dl. 1,2 cm, db. 0,4 cm.

242 SE 11, kv. 164/4, PN 6277/1, inv. št. COL 242

Praskalo na odlomljenem odbitku iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Orodje odlomljeno. Š. 1,8 cm, dl. 3,6 cm, db. 0,7 cm.

243 SE 11, kv. 124/2, PN 6304, inv. št. COL 243

Praskalo na odlomku odbitka iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani se nahajajo retuše. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Brez sledi uporabe – površje preperelo. Rdeče pikice – verjetno posledica preperevanja. Š. 1,9 cm, dl. 2,0 cm, db. 1,0 cm.

244 SE 11, kv. 157/4, PN 6325, inv. št. COL 244

Praskalo na odlomljenem odbitku iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Površje preperelo – brez sledi uporabe. Orodje odlomljeno. Š. 1,6 cm, dl. 1,5 cm, db. 0,7 cm.

245 SE 11, kv. 156/3, 4, PN 5864, inv. št. COL 245

Praskalo na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Obloga: neznana snov. Š. 1,7 cm, dl. 2,9 cm, db. 0,7 cm.

246 SE 11, kv. 161/2, PN 6300/1, inv. št. COL 246

Praskalo na odbitku iz sivega do svetlo sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: strganje. Š. 2,4 cm, dl. 2,8 cm, db. 0,8 cm.

247 SE 11, kv. 157/2, PN 6328, inv. št. COL 247

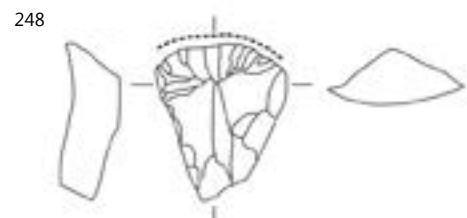
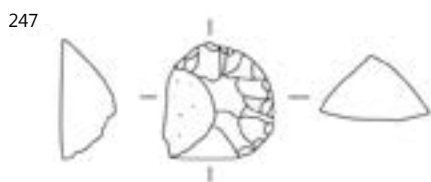
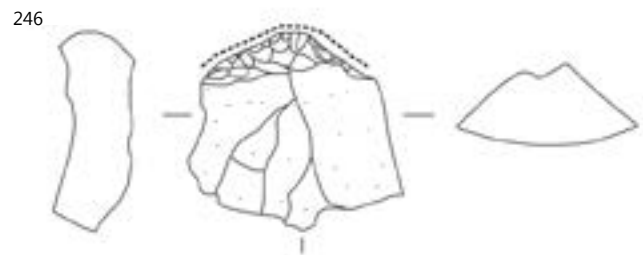
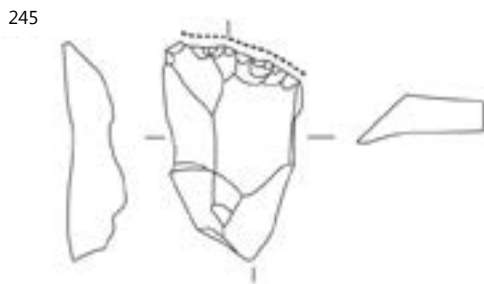
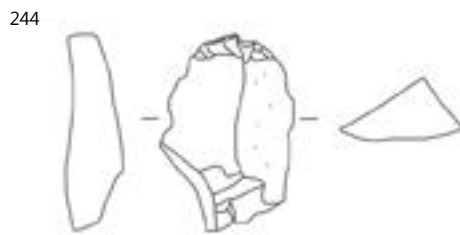
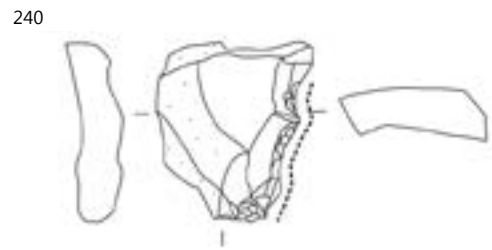
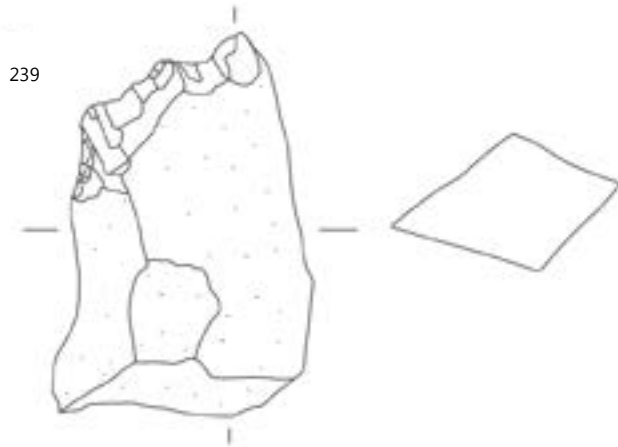
Praskalo na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Površje preperelo – sledi uporabe nedoločljive. Rdeče pikice na površju – posledica preperevanja. Š. 1,5 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,7 cm.

248 SE 11, kv. 167/2, PN 5601, inv. št. COL 248

Praskalo na odlomljenem odbitku iz sivega roženca. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe: nedoločljiv – ohranjene mikrobrazde. Orodje odlomljeno. Š. 1,8 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,7 cm.

249 SE 11, kv. 174/2, PN 6226/3, inv. št. COL 249

Praskalo na odbitku iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Š. 1,4 cm, dl. 1,8 cm, db. 0,5 cm.

250 SE 11, kv. 164/3, PN 6220/1, inv. št. COL 250

Praskalo na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Š. 1,7 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,5 cm.

251 SE 11, kv. 171/4, PN 4966, inv. št. COL 251

Praskalo na odlomku odbitka iz svetlo sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Na proksimalnem delu na dorzalni strani so izdelane stopnjevite retuše. Obdelovani material: koža in les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Orodje verjetno nasajeno. Š. 2,5 cm, dl. 2,4 cm, db. 0,7 cm.

252 SE 11, kv. 231/3, PN 6216, inv. št. COL 252

Praskalo na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Na površju makroskopski ostanki morda smole. Obdelovani material: srednje trd. Način uporabe orodja: rezanje. Obloga: smola. Š. 1,4 cm, dl. 1,4 cm, db. 0,4 cm.

253 SE 11, kv. 182/1, PN 5733, inv. št. COL 253

Praskalo na odlomljenem odbitku iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: trd material. Orodje odlomljeno. Š. 1,7 cm, dl. 2,5 cm, db. 1,1 cm.

254 SE 11, kv. 182/2, PN 5356, inv. št. COL 254

Praskalo na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: nedoločljiv. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene mikrobrazde. Izpostavljen visoki temperaturi. Š. 1,7 cm, dl. 1,8 cm, db. 0,3 cm.

255 SE 11, kv. 200, PN 6065, inv. št. COL 255

Praskalo na odlomku odbitka iz svetlo sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 1,2 cm, dl. 1,3 cm, db. 0,3 cm.

256 SE 11, kv. 185/3, PN 6247, inv. št. COL 256

Praskalo na odlomku odbitka iz svetlo sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,9 cm, dl. 2,0 cm, db. 0,4 cm.

257 SE 11, kv. 191/2, PN 5450, inv. št. COL 257

Praskalo na odlomljenem odbitku iz sivega roženca. Talon je točkovit. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: les. Način uporabe: nedoločljiv – zgladitve. Na površju orodja obloge, morda smola. Š. 1,8 cm, dl. 2,2 cm, db. 0,5 cm.

258 SE 11, kv. 200, PN 4945, inv. št. COL 258

Praskalo in sveder na odlomku sivega plastovitega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Na proksimalnem delu na ventralni strani sta izdelani izjedi, ki tvorita sveder. Kamen je podoben plastovitemu rožencu iz Čateža. Analiza ni delana. Š. 2,5 cm, dl. 3,2 cm, db. 0,9 cm.

259 SE 11, kv. 191/1, 4, PN 4304, inv. št. COL 259

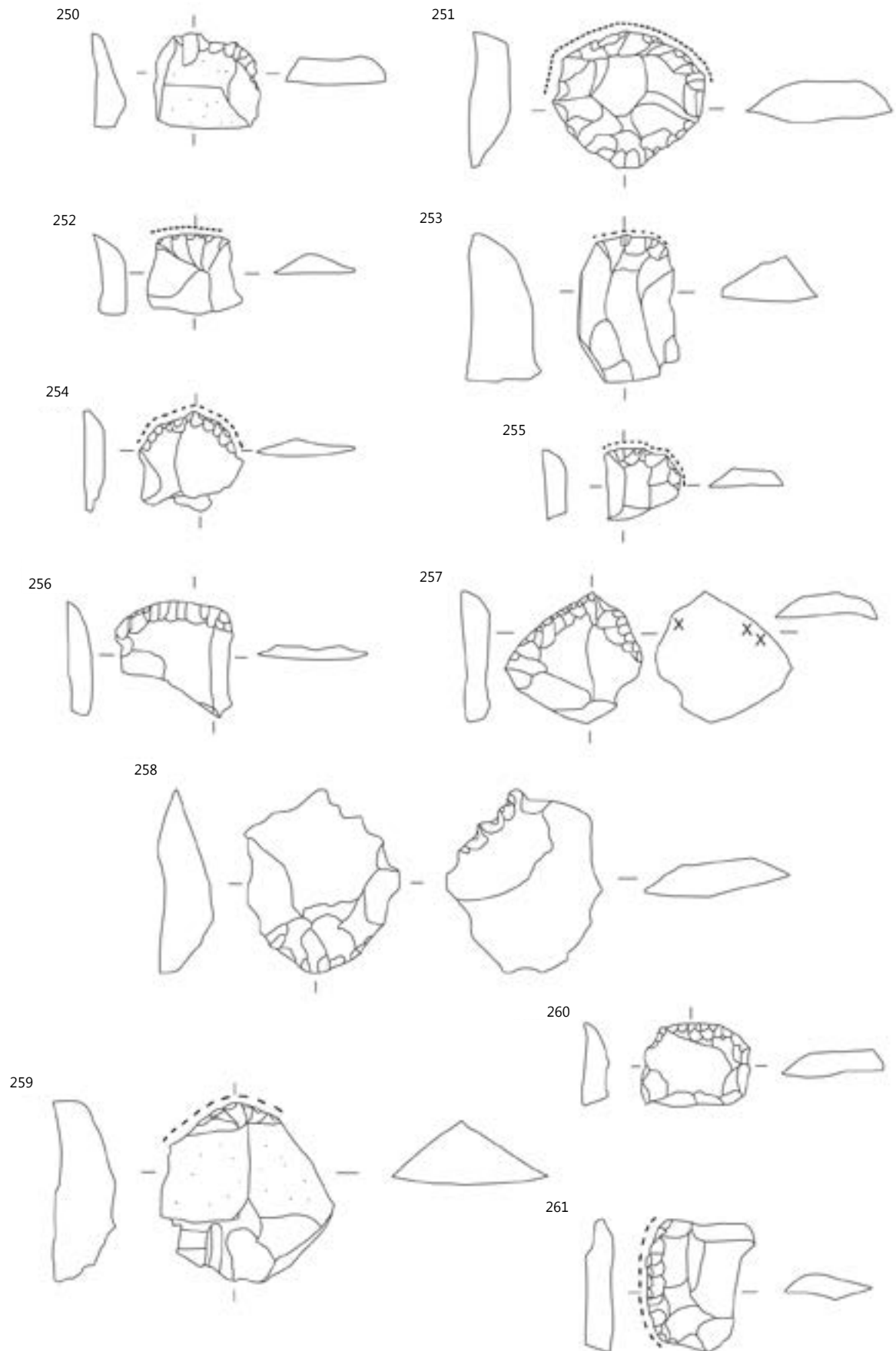
Praskalo na odbitku sivega do rjavega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 2,7 cm, dl. 3,1 cm, db. 1,1 cm.

260 SE 11, kv. 224/1, PN 6264, inv. št. COL 260

Praskalo na odbitku iz svetlo sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material in način uporabe: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,8 cm, dl. 1,4 cm, db. 0,4 cm.

261 SE 11, kv. 148/3, 4, PN 5870, inv. št. COL 261

Strgalce na odbitku iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane stopnjevite retuše. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene mikrobrazde in zgladitve. Š. 1,6 cm, dl. 2,2 cm, db. 0,4 cm.

262 SE 11, kv. 180/2, 191/1, PN 4533, inv. št. COL 262

Strgalce na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,3 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,6 cm.

263 SE 11, kv. 140/3, 4, PN 5875, inv. št. COL 263

Strgalo na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani o izdelane retuše. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 1,6 cm, dl. 2,7 cm, db. 1,0 cm.

264 SE 11, kv. 153/3, PN 6281/2, inv. št. COL 264

Atipično praskalo na odbitku iz temno sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Odbitek je bil izpostavljen visoki temperaturi. Analiza ni delana. Š. 1,2 cm, dl. 2,6 cm, db. 1,5 cm.

265 SE 11, kv. 195/1, PN 4595, inv. št. COL 265

Atipično praskalo na odbitku iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 2,6 cm, dl. 3,3 cm, db. 1,4 cm.

266 SE 11, kv. 164/3, PN 6220/2, inv. št. COL 266

Strgalce na odbitku iz temno sivega roženca. Talon je gladek. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane stopnjevite retuše. Površje preperelo – sledi uporabe nedoločljive. Š. 1,5 cm, dl. 2,7 cm, db. 0,8 cm.

267 SE 11, kv. 175/2, PN 6229, inv. št. COL 267

Strgalce na odbitki iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani in na desnem lateralnem robu na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: obdelava različnega materiala kože in trdega materiala (posledica nasaditve). Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene mikrobrazde in zgladitve. Orodje nasajeno. Rdeče pikice na površju – lahko barvilo ali posledica preperevanja. Š. 1,0 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,4 cm.

268 SE 11, kv. 197/3, PN 6256, inv. št. COL 268

Atipično praskalo na odlomljeni klini iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Brez sledi uporabe. Š. 1,1 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,5 cm.

269 SE 11, kv. 193/3, 4, 202/3, PN 3833, inv. št. COL 269

Strgalce na odlomljenem odbitku iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na distalnem delu na dorzalni strani so izdelane stopnjevite retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 3,2 cm, dl. 2,5 cm, db. 1,3 cm.

270 SE 11, kv. 131/1, PN 6307, inv. št. COL 270

Bifacialno retuširana pušična konica na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 0,9 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,2 cm.

271 SE 11, kv. 171/3, PN 5786, inv. št. COL 271

Strgalo na odbitku iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na distalnem delu levega lateralnega roba in distalnem delu na dorzalni strani so izdelane stopnjevite retuše. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene mikrobrazde. Odbitek je bil izpostavljen visoki temperaturi. Š. 2,7 cm, dl. 3,9 cm, db. 1,4 cm.

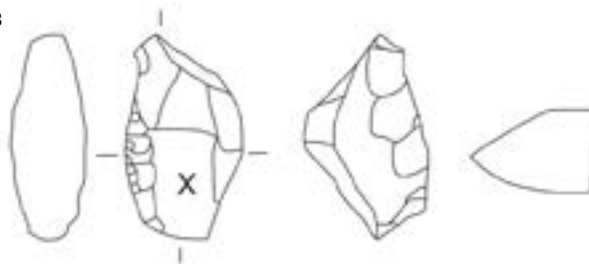
272 SE 11, kv. 140/3, PN 5565, inv. št. COL 272

Bifacialno ploskovito retuširana konica na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material: nedoločljiv. Način uporabe orodja: glede na tip orodja – projektil. Š. 1,1 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,4 cm.

262

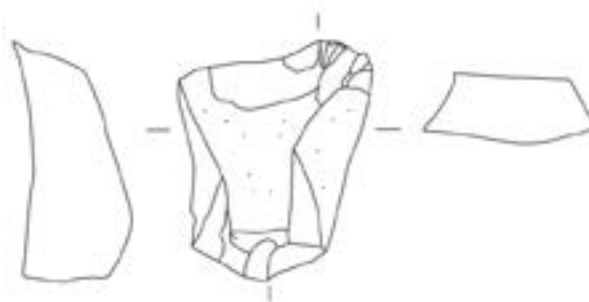
263

264

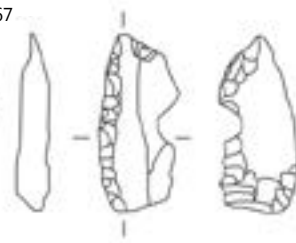
265

266

267

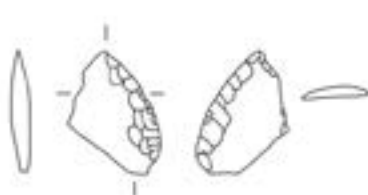
268

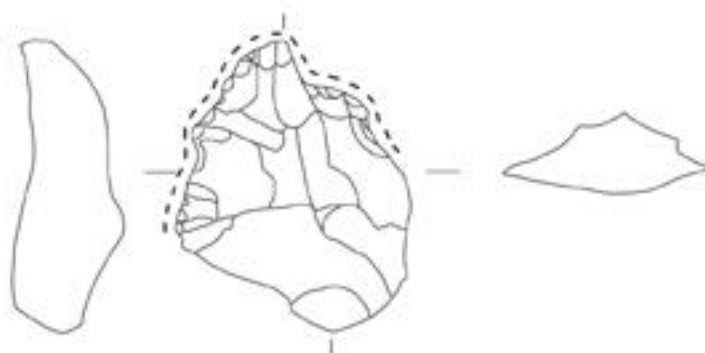
269

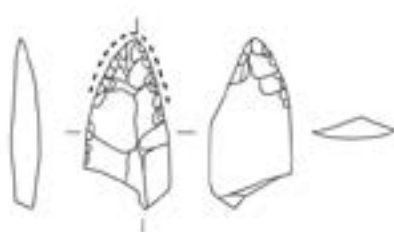
270

271

272

SE 11, merilo 1:1.

273 SE 11, kv. 182/2, PN 5357, inv. št. COL 273

Strgalo na odbitku iz sivega roženca. Talon je gladek (prelom). Na distalnem delu na dorzalni strani so izdelane stopnjevite retuše. Odlomek delovnega roba – konica strgala. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: strganje. Š. 1,0 cm, dl. 2,09 cm, db. 0,7 cm.

274 SE 11, kv. 161/2, PN 6288, inv. št. COL 274

Strgalo na odlomku odbitka iz svetlo rjavega roženca. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane stopnjevite školjkovite retuše. Orodje je močno preperelo. Verjetno je starejše. Obdelovani material: trdi material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – neznatna namenska retuša. Površje delno preperelo. Obloga: neznana snov. Š. 2,2 cm, dl. 4,3 cm, db. 1,1 cm.

275 SE 11, kv. 153/3, PN 6281/1, inv. št. COL 275

Bifacialno ploskovito retuširan odlomek odbitka iz svetlo sivega roženca. Na proksimalnem delu na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani in na proksimalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane ploskovite retuše. Analiza ni delana. Š. 1,9 cm, dl. 2,6 cm, db. 0,7 cm.

276 SE 11, kv. 173/2, PN 6227/2, inv. št. COL 276

Strgalo na odbitku iz svetlo sivega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane stopnjevite retuše. Površje preperelo – sledi uporabe nedoločljive. Š. 4,4 cm, dl. 3,2 cm, db. 0,8 cm.

277 SE 11, kv. 182/4, PN 5726, inv. št. COL 277

Sveder na odlomku odbitka iz svetlo sivega roženca. Na distalnem delu levega in desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane strme retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Orodje zlomljeno ob uporabi. Š. 1,7 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,2 cm.

278 SE 11, kv. 168/2, PN 6350, inv. št. COL 278

Bifacialno retuširana puščična konica na odlomku odbitka iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na distalnem delu levega in desnega lateralnega roba na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – glede na tip orodja. Orodje zlomljeno ob uporabi. Š. 1,7 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

279 SE 11, kv. 183/1, PN 5724, inv. št. COL 279

Strgalo na unipolarnem jedru iz sivega roženca. Udarna površina je pokrita s korteksom. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane stopnjevite školjkovite retuše. Na ventralni strani je izdelano unipolarno jedro. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjena neznatna namenska retuša. Š. 1,8 cm, dl. 4,3 cm, db. 1,3 cm.

280 SE 11, kv. 158/4, PN 5541, inv. št. COL 280

Bifacialno ploskovito retuširana konica na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – glede na tip orodja. Š. 1,7 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

281 SE 11, kv. 171/1/1, PN 6232/1, inv. št. COL 281

Odlomljen bifacialno retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je gladek. Na desnem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Orodje zlomljeno. Š. 1,2 cm, dl. 1,2 cm, db. 0,2 cm.

282 SE 11, kv. 172/4, PN 4967, inv. št. COL 282

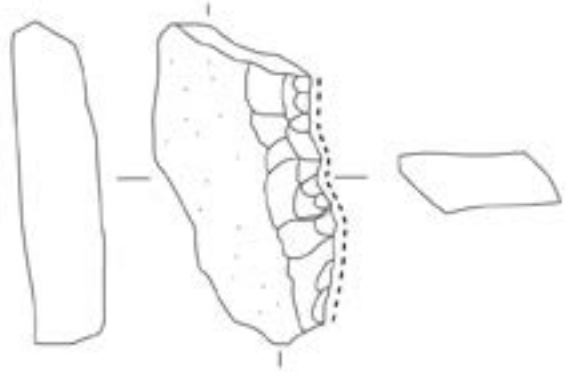
Bifacialno ploskovito retuširana konica na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – glede na tip orodja. Š. 0,9 cm, dl. 1,3 cm, db. 0,3 cm.

273

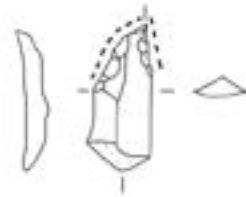
274

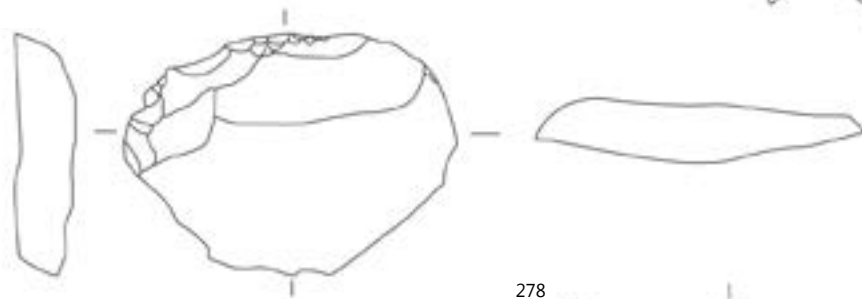
275

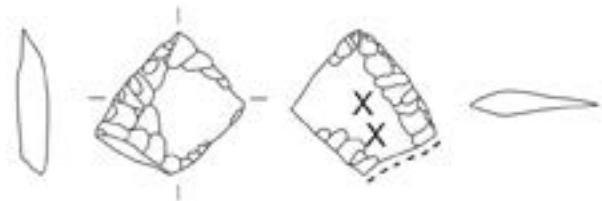
277

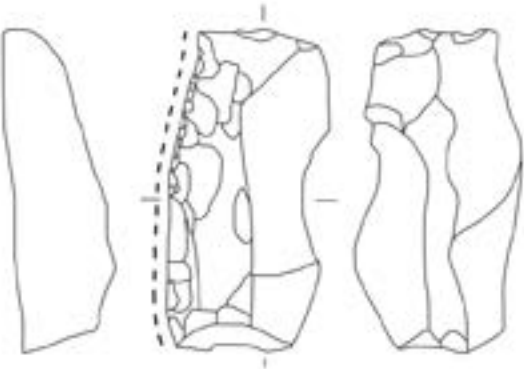
276

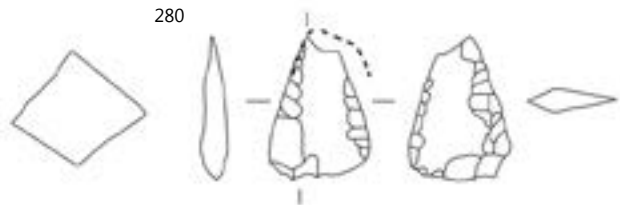
278

279

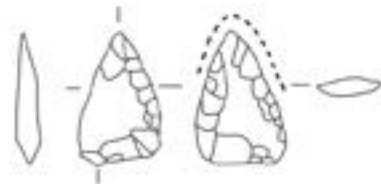
280

281

282

283 SE 11, kv. 173/2, PN 5136, inv. št. COL 283

Bifacialno ploskovito retuširana konica na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – ohranjene brazde značilne za projektil. Š. 1,2 cm, dl. 2,6 cm, db. 0,6 cm.

284 SE 11, kv. 174/2, PN 6226/1, inv. št. COL 284

Odlomek bifacialno retuširanega odbitka iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Na površju orodja vidni svetli madeži. Š. 1,6 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,6 cm.

285 SE 11, kv. 173/4, PN 5135, inv. št. COL 285

Bifacialno ploskovito retuširana konica na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – ohranjene brazde, značilne za projektil. Š. 1,9 cm, dl. 2,5 cm, db. 0,4 cm.

286 SE 11, kv. 174/3, PN 5283, inv. št. COL 286

Bifacialno ploskovito retuširana konica na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – ohranjene brazde, značilne za projektil. Orodje nasajeno (zgladitve). Š. 1,6 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,5 cm.

287 SE 11, kv. 181/1, PN 5049, inv. št. COL 287

Bifacialno retuširana puščična konica na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na srednjem in distalnem delu levega in desnega lateralnega roba na ventralni in dorzalni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – glede na tip orodja. Orodje nasajeno (ohranjene zgladitve). Š. 0,9 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,3 cm.

288 SE 11, kv. 182/2, PN 5358, inv. št. COL 288

Odlomek bifacialno ploskovito retuširane konice iz sivega roženca. Na desnem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,0 cm, dl. 1,7 cm, db. 0,3 cm.

289 SE 11, kv. 182/4, PN 5728, inv. št. COL 289

Bifacialno ploskovito retuširana konica na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – glede na tip orodja. Š. 0,8 cm, dl. 1,3 cm, db. 0,3 cm.

290 SE 11, kv. 165/1, PN 6267, inv. št. COL 290

Okrcan odlomek odbitka iz sivega roženca. Proksimalni del je na dorzalni in ventralni strani retuširan – zdrobljen. Obdelovani material in način obdelave orodja: nedoločljiv – zgladitve zaradi naravnih procesov. Š. 2,3 cm, dl. 2,4 cm, db. 2,5 cm.

291 SE 11, kv. 142/1, PN 6309, inv. št. COL 291

Unipolarno jedro iz sivo do rjavega roženca. Udarna površina je retuširana. Š. 2,6 cm, dl. 2,6 cm, db. 2,4 cm.

292 SE 11, kv. 152a/3, PN 6353/2, inv. št. COL 292

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarna površina je retuširana. Š. 1,4 cm, dl. 2,4 cm, db. 1,4 cm.

293 SE 11, kv. 160/1, PN 6297, inv. št. COL 293

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarna površina je retuširana. Š. 1,8 cm, dl. 1,8 cm, db. 0,9 cm.

294 SE 11, kv. 156/3, 4, PN 6354, inv. št. COL 294

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarna površina je retuširana. Š. 2,5 cm, dl. 3,5 cm, db. 1,5 cm.

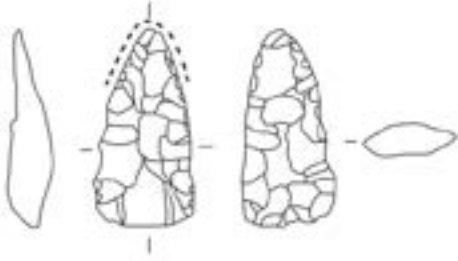
295 SE 11, kv. 157, PN 6358/1, inv. št. COL 295

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarna površina je retuširana. Dl. 2,0 cm, š. 2,1 cm, db. 1,2 cm.

296 SE 11, kv. 152/3, PN 6286, inv. št. COL 296

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarna površina je retuširana. Š. 2,3 cm, dl. 3,3 cm, db. 1,8 cm.

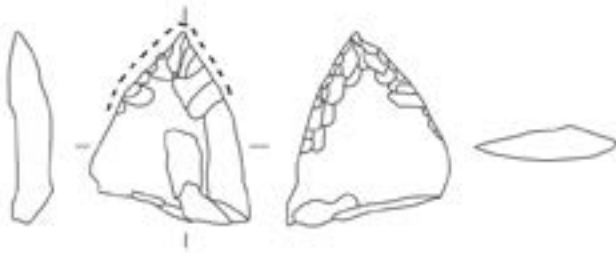
283

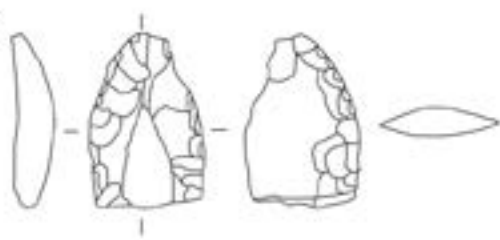
284

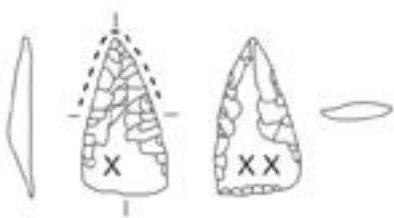
285

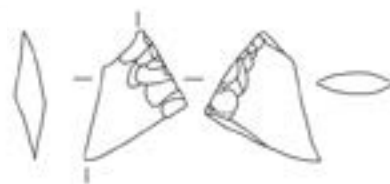
286

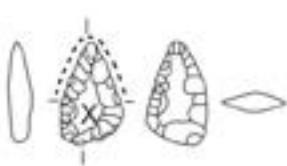
287

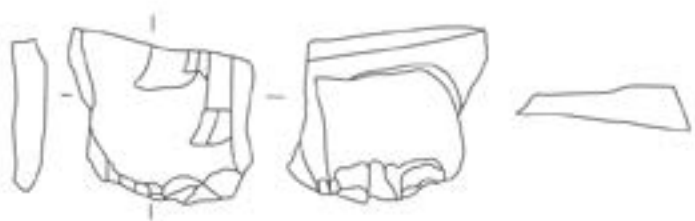
288

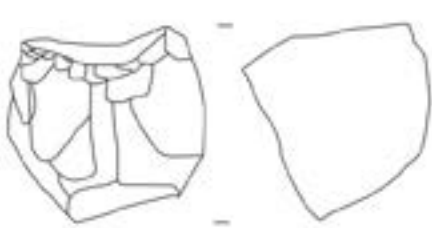
289

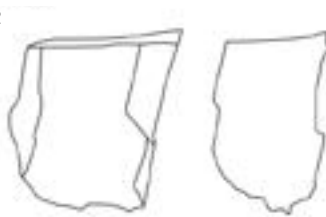
290

291

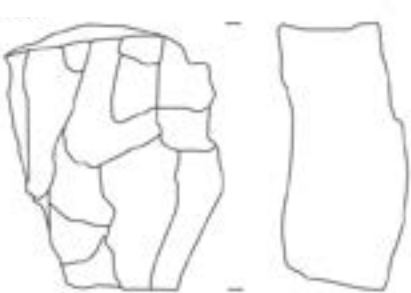
292

293

294

295

296

SE 11, merilo 1:1.

297 SE 11, kv. 152a/3, PN 6353/1, inv. št. COL 297

Unipolarno jedro iz sivo-rjavega roženca. Udarne površine so pokrite s korteksom. Š. 7,4 cm, dl. 4,6 cm, 1,7 cm.

298 SE 11, kv. 161/4, PN 6289, inv. št. COL 298

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Udarne površine je retuširana. Š. 2,0 cm, dl. 2,7 cm, db. 2,1 cm.

299 SE 11, kv. 161/1, PN 6287/1, inv. št. COL 299

Odbitek unipolarnega jedra. Udarne površine je retuširana. Š. 4,1 cm, dl. 0,9 cm, db. 3,0 cm.

300 SE 11, kv. 161/3, PN 6301/1, inv. št. COL 300

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 2,4 cm, dl. 3,1 cm, db. 1,3 cm.

301 SE 11, kv. 161/1, PN 6287/2, inv. št. COL 301

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 1,6 cm, dl. 1,9 cm, db. 1,2 cm.

302 SE 11, kv. 164/4, PN 6277/5, inv. št. COL 302

Unipolarno jedro iz svetlo sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 2,2 cm, dl. 3,1 cm, db. 1,3 cm.

303 SE 11, kv. 161/3, PN 6270/2, inv. št. COL 303

Unipolarno jedro iz svetlo sivo-rjavega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 3,1 cm, dl. 3,3, dl. 2,9 cm.

304 SE 11, kv. 164/4, PN 6277/4, inv. št. COL 304

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 2,3 cm, dl. 3,6 cm, db. 1,8 cm.

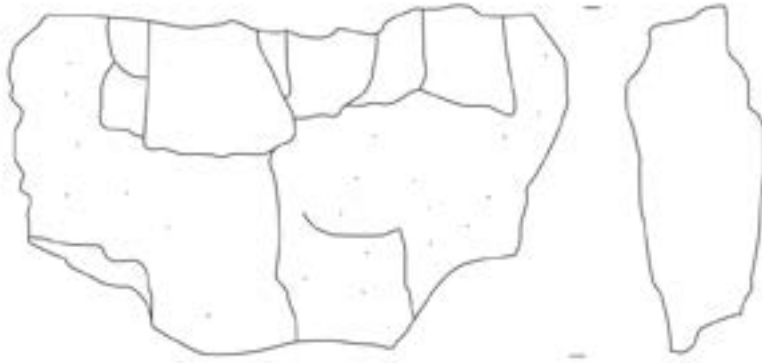
305 SE 11, kv. 165/1, PN 6222, inv. št. COL 305

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 2,5 cm, dl. 2,7 cm, db. 1,9 cm.

306 SE 11, kv. 176/3, PN 6352, inv. št. COL 306

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 2,0 cm, dl. 4,2 cm, db. 1,6 cm.

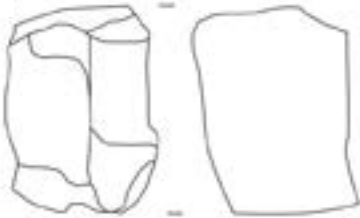
297

299

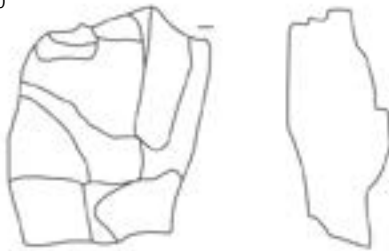
298

301

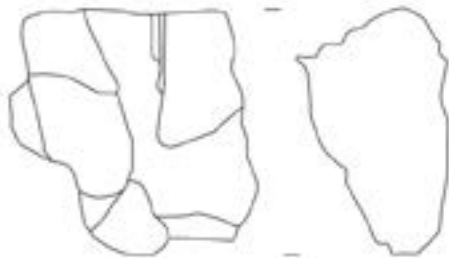
300

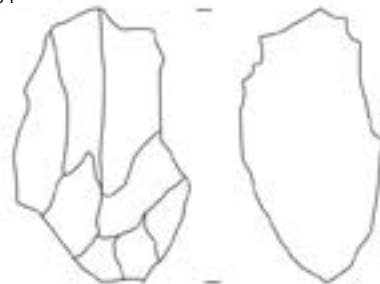
302

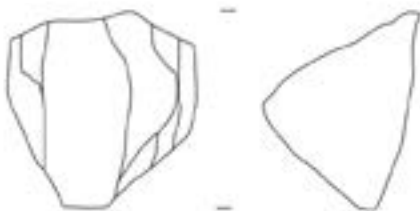
303

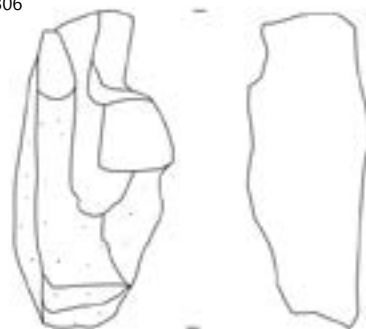
304

305

306

307 SE 11, kv. 182/1, PN 6241, inv. št. COL 307

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 2,1 cm, dl. 2,8 cm, db. 2,8 cm.

308 SE 11, kv. 182, PN 6246/2, inv. št. COL 308

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 2,7 cm, dl. 3,2 cm, db. 2,0 cm.

309 SE 11, kv. 182, PN 6246/3, inv. št. COL 309

Unipolarno jedro iz svetlo sivega do svetlo rjavega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 1,8 cm, dl. 3,7 cm, db. 2,3 cm.

310 SE 11, kv. 182/2, 3, PN 5280/1, inv. št. COL 310

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 3,0 cm, dl. 2,6 cm, db. 2,2 cm.

311 SE 11, kv. 182/4, PN 5894, inv. št. COL 311

Unipolarno jedro iz sivega do svetlo rjavega roženca. Udarne površine je pokrita s korteksom. Š. 3,2 cm, dl. 1,2 cm, db. 2,4 cm.

312 SE 11, kv. 182/1, PN 5592, inv. št. COL 312

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 2,7 cm, dl. 2,8 cm, db. 2,2 cm.

313 SE 11, kv. 188/1, PN 6250, inv. št. COL 313

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 2,0 cm, dl. 2,7 cm, db. 0,8 cm.

314 SE 11, kv. 188/3, PN 6362, inv. št. COL 314

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je pokrita s korteksom. Š. 2,4 cm, dl. 2,6 cm, db. 1,5 cm.

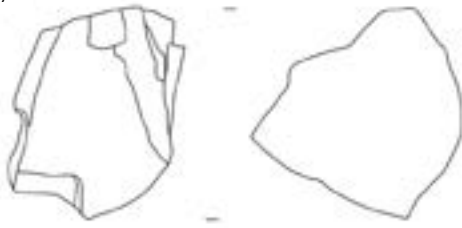
315 SE 11, kv. 192/4, PN 5259/1, inv. št. COL 315

Unipolarno jedro iz svetlo sivega do sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 5,2 cm, dl. 5,3 cm, db. 1,9 cm.

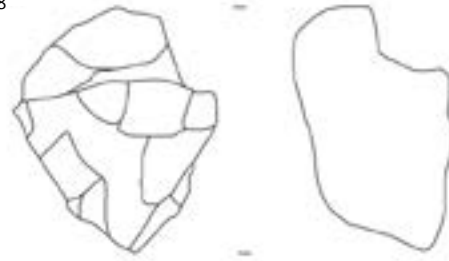
316 SE 11, kv. 193/1, 2, PN 5487/1, inv. št. COL 316

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 4,2 cm, dl. 2,3 cm, db. 1,6 cm.

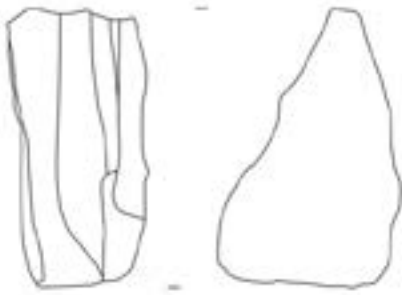
307

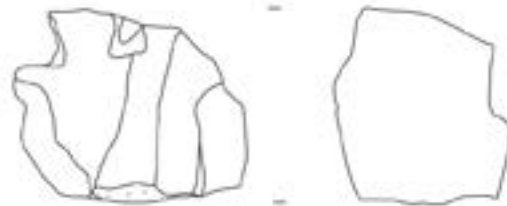
308

309

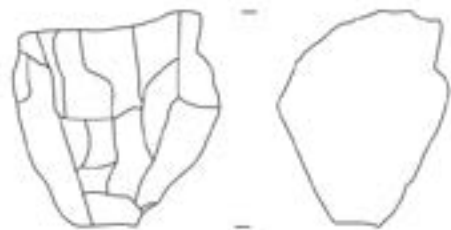
310

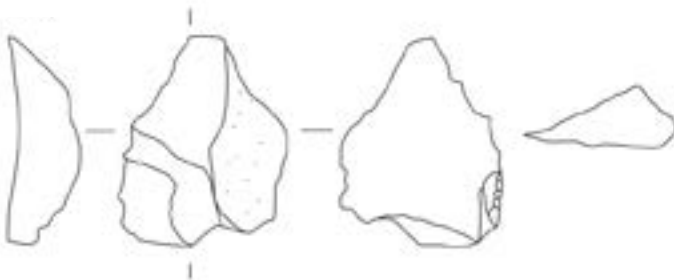
311

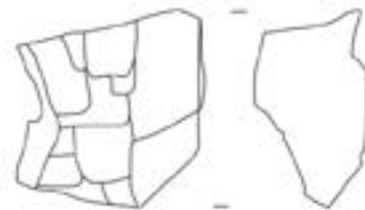
312

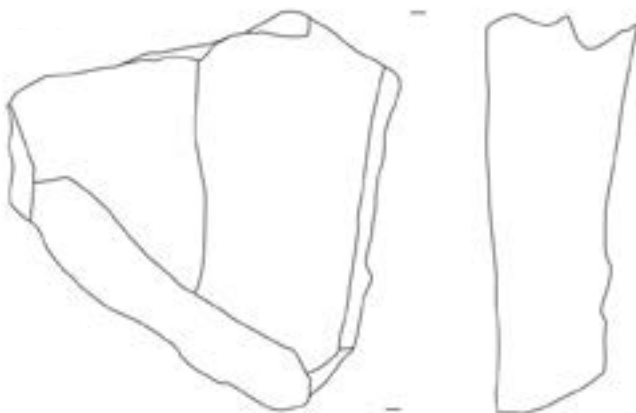
313

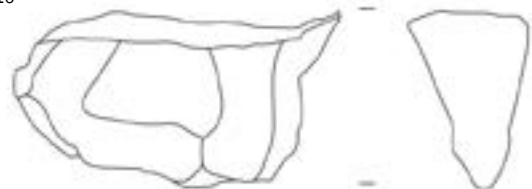
314

315

316

SE 11, merilo 1:1.

317 SE 11, kv. 193/4, PN 5231/1, inv. št. COL 317

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 3,9 cm, dl. 2,8 cm, db. 2,6 cm.

318 SE 11, kv. 206/1, PN 6361, inv. št. COL 318

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 1,9 cm, dl. 2,3 cm, db. 1,6 cm.

319 SE 11, kv. 243/4, PN 6218, inv. št. COL 319

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 2,5 cm, dl. 2,4 cm, db. 1,9 cm.

320 SE 11, kv. 191/3, 200/4, PN 5553, inv. št. COL 320

Unipolarno jedro iz svetlo sivo-rjavega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 3,4 cm, dl. 4,4 cm, db. 2,4 cm.

321 SE 11, kv. 191/ 2 PN 5452/1, inv. št. COL 321

Unipolarno jedro iz sivega do svetlo sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 4,5 cm, dl. 3,3 cm, dl. 3,0 cm.

322 SE 11, kv. 179/3, 4, PN 4234, inv. št. COL 322

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 2,4 cm, dl. 3,2 cm, db. 1,7 cm.

323 SE 11, kv. 192/3, 4, PN 4318/1, inv. št. COL 323

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je pokrita s korteksom. Udarne površine je retuširana. Š. 5,2 cm, dl. 4,5 cm, db. 4,2 cm.

324 SE 11, kv. 182/3, PN 4613/1, inv. št. COL 324

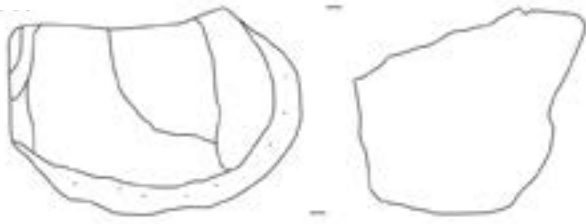
Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine je retuširana. Š. 3,2 cm, dl. 2,6 cm, db. 1,3 cm.

325 SE 11, kv. 171/2, PN 4707, inv. št. COL 325

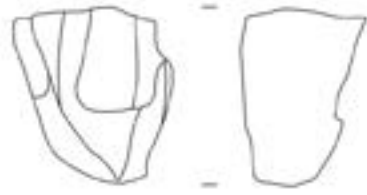
Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 3,5 cm, dl. 3,6 cm, db. 0,7 cm.

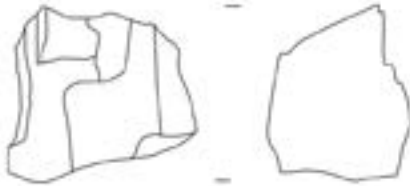
317

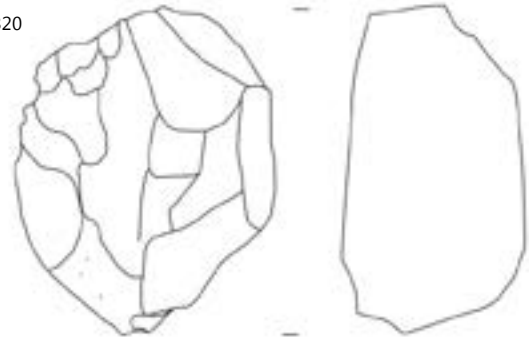
318

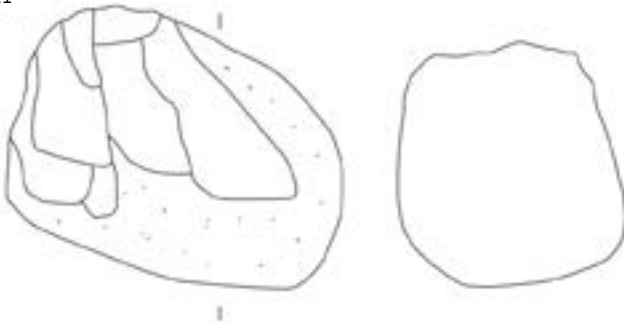
319

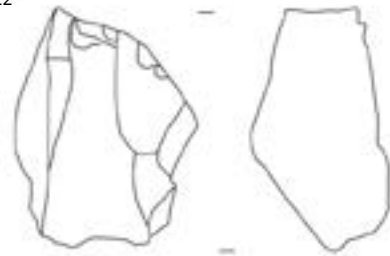
320

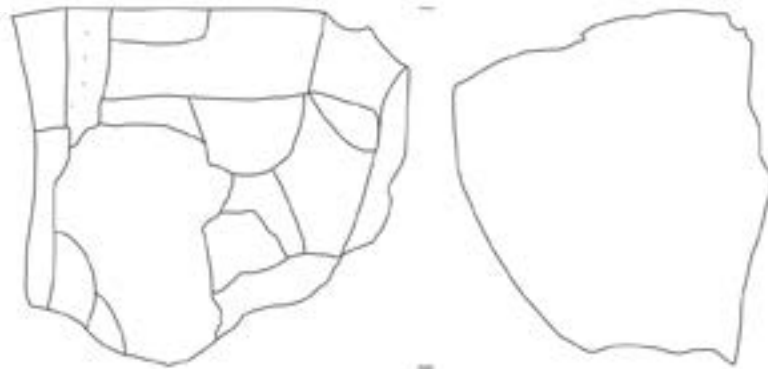
321

322

323

324

325

SE 11, merilo 1:1.

326 SE 11, kv. 164/1, PN 6275, inv. št. COL 326

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarni površini sta retuširani. Š. 2,1 cm, dl. 2,1 cm, db. 1,2 cm.

327 SE 11, kv. 180/2, 190/3, PN 5453/2, inv. št. COL 327

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarni površini sta retuširani. Š. 1,7 cm, dl. 2,8 cm, db. 1,1 cm.

328 SE 11, PN 6377/1, kv. 157/3 ali PN 5499, kv. 193/1, inv. št. COL 328

Bipolarno jedro. Š. 2,8 cm, dl. 3,2 cm, db. 1,8 cm.

329 SE 11, kv. 161/3, PN 6301/2, inv. št. COL 329

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarni površini sta retuširani. Š. 2,8 cm, dl. 2,4 cm, db. 1,2 cm.

330 SE 11, kv. 181/1, 4, PN 5901, inv. št. COL 330

Bipolarno jedro iz svetlo sivega roženca. Udarni površini sta retuširani. Š. 2,5 cm, dl. 2,8 cm, db. 1,5 cm.

331 SE 11, kv. 172/4, PN 5957, inv. št. COL 331

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarni površini sta retuširani. Š. 2,5 cm, dl. 3,7 cm, db. 1,8 cm.

332 SE 11, kv. 192/3, 4, PN 4729, inv. št. COL 332

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarna površina je pokrita s korteksom. Udarna površina je retuširana. Dl. 2,1 cm, š. 4,0 cm, db. 2,5 cm.

333 SE 11, kv. 192/4, 193/2, PN 3780, inv. št. COL 333

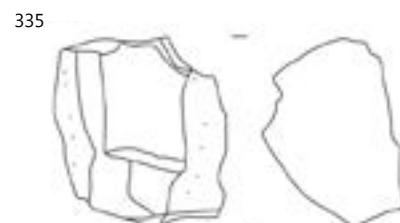
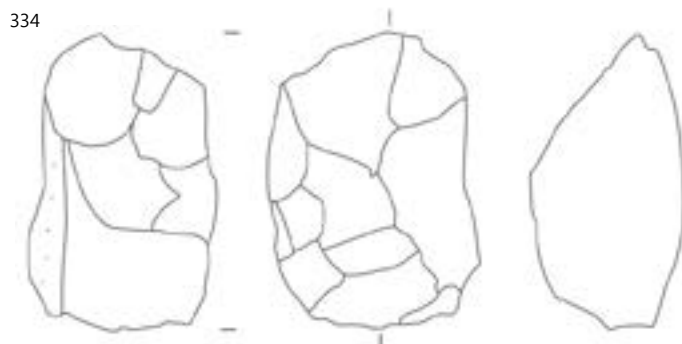
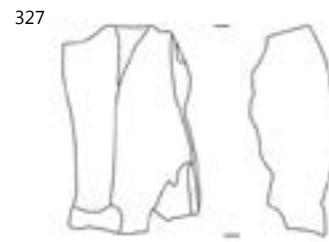
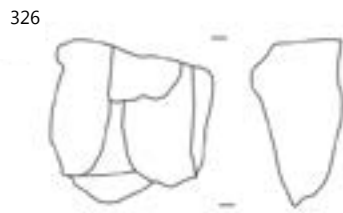
Odlomek unipolarnega jedra iz sivega roženca. Udarna površina je retuširana. Š. 2,2 cm, dl. 2,6 cm, db. 2,5 cm.

334 SE 11, kv. 192/4, PN 5259/2, inv. št. COL 334

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarni površini sta retuširani. Š. 2,7 cm, dl. 3,9 cm, db. 2,0 cm.

335 SE 11, kv. 176/3, PN 6271/2, inv. št. COL 335

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,3 cm, dl. 2,5 cm, db. 1,7 cm.

336 SE 11, kv. 192/4, PN 5118, inv. št. COL 336

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površini sta retuširani. Š. 3,1 cm, dl. 4,0 cm, db. 1,6 cm.

337 SE 11, kv. 200/4, PN 5455/1, inv. št. COL 337

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površini sta retuširani. Š. 3,7 cm, dl. 2,6 cm, db. 2,0 cm.

338 SE 11, kv. 192/2, PN 5450/1, inv. št. COL 338

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površini sta retuširani. Š. 3,1 cm, dl. 2,2 cm, db. 2,0 cm.

339 SE 11, kv. 191/4, 192/1, 2, PN 4783, inv. št. COL 339

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 3,1 cm, dl. 2,1 cm, db. 1,9 cm.

340 SE 11, kv. 193/3, 4, 200/3, PN 3778, inv. št. COL 340

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,9 cm, dl. 2,8 cm, db. 2,3 cm.

341 SE 11, kv. 152/3, PN 6294, inv. št. COL 341

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,8 cm, dl. 2,2 cm, db. 2,1 cm.

342 342 SE 11, kv. 152/3, PN 6322, inv. št. COL 342

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 3,0 cm, dl. 3,1 cm, db. 1,8 cm.

343 343 SE 11, kv. 157, PN 6358/2, inv. št. COL 343

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,0 cm, dl. 1,8 cm, db. 1,6 cm.

344 344 SE 11, kv. 152/4, PN 6357, inv. št. COL 344

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,0 cm, dl. 2,5 cm, db. 1,4 cm,

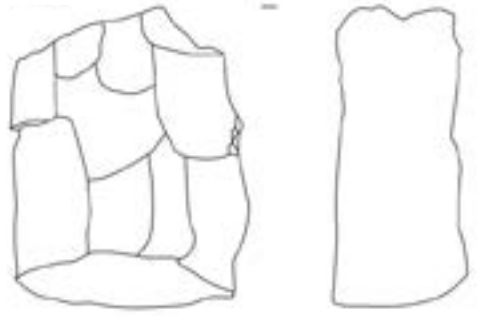
345 345 SE 11, kv. 161/3, PN 6301/3, inv. št. COL 345

Polipolarno jedro iz temno sivega silificiranega oolitskega apnenca. Udarne površine so retuširane. Š. 3,3 cm, dl. 2,8 cm, db. 1,7 cm.

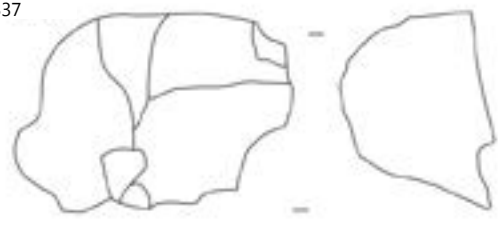
346 346 SE 11, kv. 161/3, PN 6270/1, inv. št. COL 346

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,2 cm, dl. 2,2 cm, db. 3,0 cm.

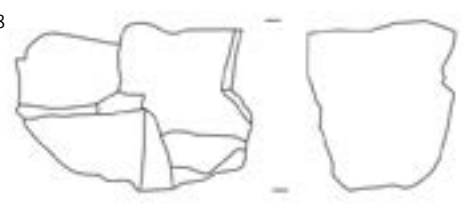
336

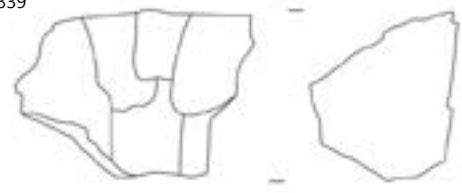
337

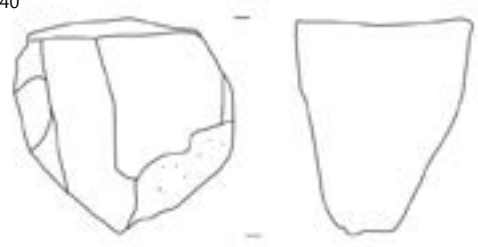
338

339

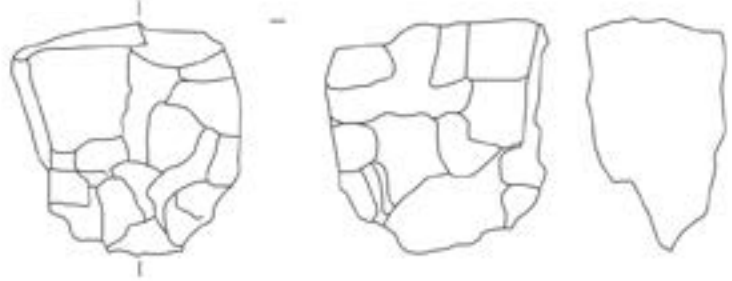
340

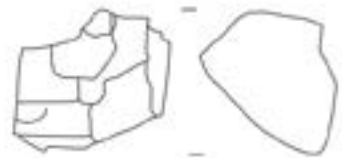
341

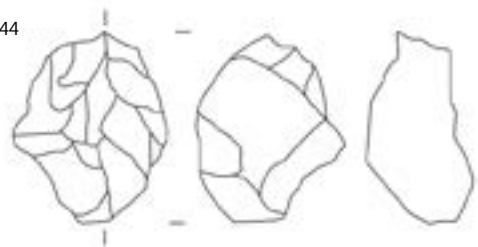
342

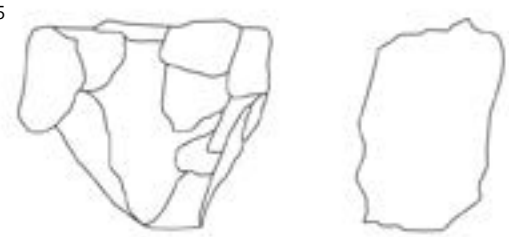
343

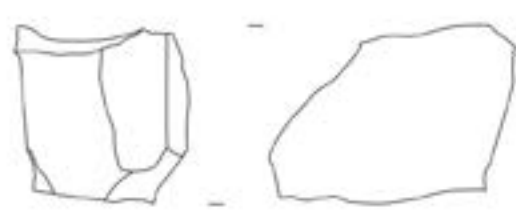
344

345

346

347 SE 11, kv. 174/2, PN 6226, inv. št. COL 347

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,8 cm, dl. 2,7 cm, db. 2,0 cm.

348 SE 11, kv. 176/3, PN 6271/1, inv. št. COL 348

Polipolarno jedro iz sivo-rjavega roženca. Udarne površine so pokrite s korteksom in retuširane. Š. 2,8 cm, dl. 2,2 cm, db. 2,3 cm.

349 349 SE 11, kv. 181/2, PN 6235, inv. št. COL 349

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Jedro je bilo izpostavljeno visoki temperaturi. Š. 3,3 cm, dl. 2,5 cm, db. 2,2 cm.

350 SE 11, kv. 181/1, PN 6273, inv. št. COL 350

Polipolarno jedro iz svetlo sivo-zelenega kamna. Udarne površine so retuširane. Š. 5,2 cm, dl. 3,6 cm, db. 1,9 cm.

351 SE 11, kv. 182, PN 6246/1, inv. št. COL 351

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,6 cm, dl. 2,3 cm, db. 3,1 cm.

352 352 SE 11, kv. 187/4, PN 4796, inv. št. COL 352

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 4,3 cm, dl. 4,0 cm, db. 3,2 cm.

353 353 SE 11, kv. 191/3, PN 5453/1, inv. št. COL 353

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 3,4 cm, dl. 3,1 cm, db. 2,1 cm.

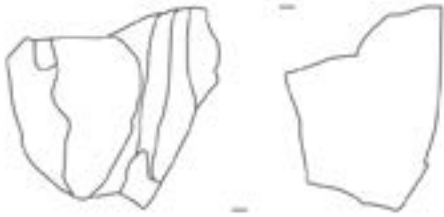
354 354 SE 11, kv. 193/3, PN 5490/1, inv. št. COL 354

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 4,0 cm, dl. 4,4 cm, db. 3,6 cm.

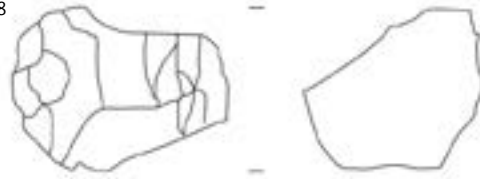
355 355 SE 11, kv. 207/3, PN 6209, inv. št. COL 355

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,8 cm, dl. 2,8 cm, db. 2,2 cm.

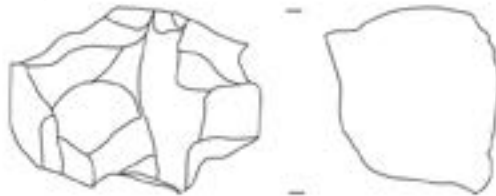
347

348

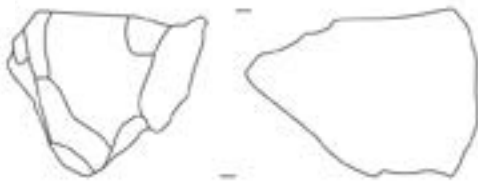
349

350

351

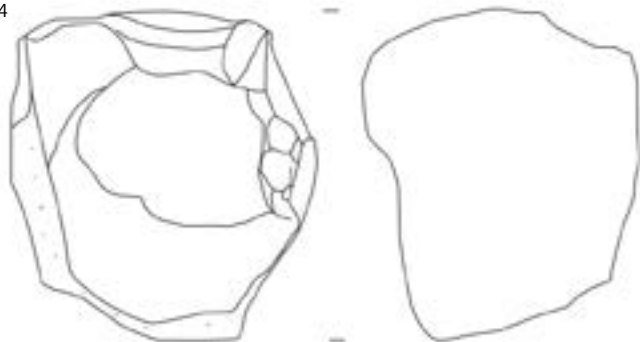
352

353

354

355

SE 11, merilo 1:1.

356 SE 11, kv. 191/3, 4, PN 3904, inv. št. COL 356

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,5 cm, dl. 2,0 cm, db. 2,3 cm.

357 SE 11, kv. 193/3, 194/2, 202/4, 203/1, PN 3964, inv. št. COL 357

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 3,1 cm, dl. 3,4 cm, db. 1,8 cm.

358 SE 11, kv. 169/4, PN 4924, inv. št. COL 358

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,8 cm, dl. 2,9 cm, db. 1,6 cm.

359 SE 11, kv. 192/4, 193/2, PN 4277, inv. št. COL 359

Tolkač iz svetlo rjavo-sivega kamna. Proksimalni del je rahlo potolčen. Distalni del je močno potolčen – retuširan. Na srednjem delu na ventralni strani je potolčen. Š. 4,0 cm, dl. 12,0 cm, db. 3,8 cm.

360 SE 11, kv. 210/2, PN 5041, inv. št. COL 360

Tolkač in brus iz peščenjaka. Proksimalni in distalni del sta močno potolčena – zdrobljena. Celotna površina orodja je obrušena. Š. 5,0 cm, dl. 15,0 cm, db. 4,8 cm.

361 SE 11, kv. 170/2, PN 4716, inv. št. COL 361

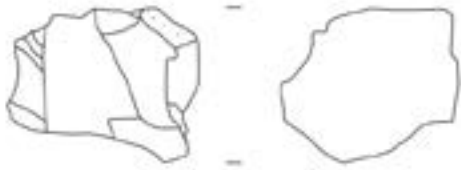
Brus iz sivega peščenjaka. Š. 8,4 cm, dl. 13,8 cm, db. 5,4 cm.

362 SE 11, kv. 182/3, PN 5281/1, inv. št. COL 362

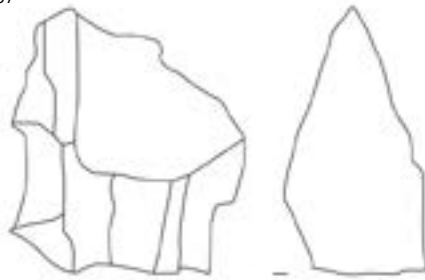
Brus iz svetlo rjave preperele kamnine. Š. 9,0 cm, dl. 12,8 cm, db. 1,4 cm.

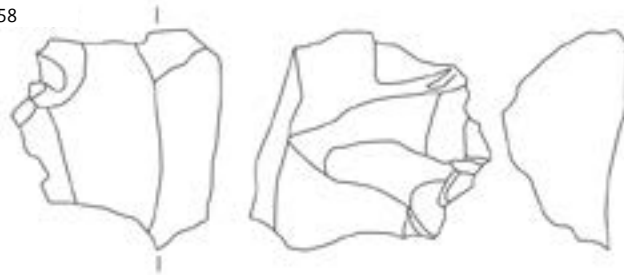
356

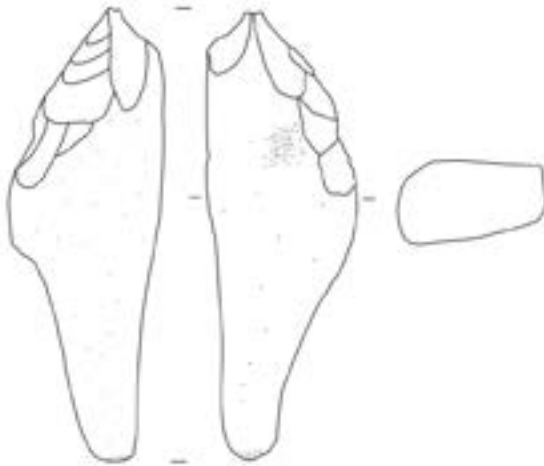
357

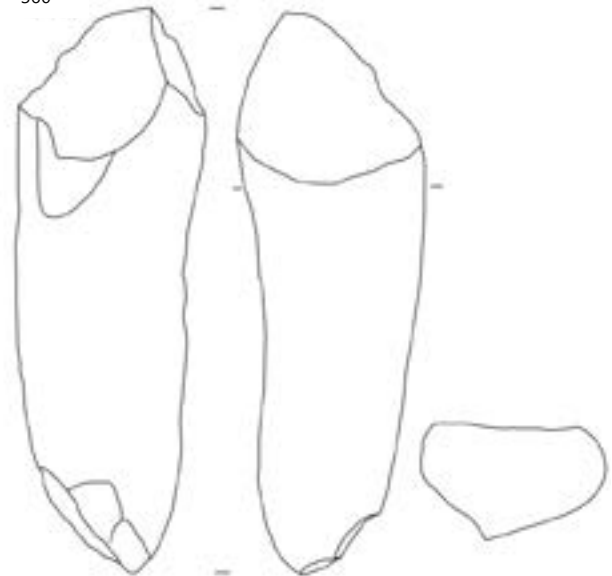
358

359

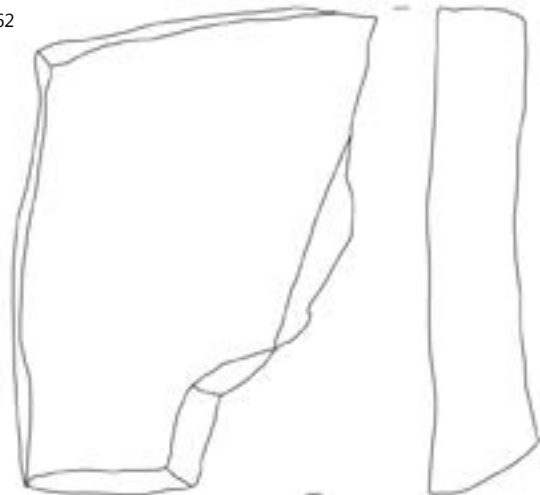
360

361

362

SE 11; 360 merilo 1:2, ostalo merilo 1:1.

363 SE 11, kv. 188/3, PN 5478, inv. št. COL 363

Odlomek brusa iz sivo-rjavega peščenjaka. Š. 4,1 cm, dl. 6,4 cm, db. 3,8 cm.

364 SE 11, kv. 193/3, 194/2, 202/4, 203/1, PN 3841, inv. št. COL 364

Odlomek brusa iz rdečkasto rjavega peščenjaka. Š. 4,6 cm, dl. 8,0 cm, db. 4,6 cm.

365 SE 11, kv. 192/4, 193/2, PN 4278, inv. št. COL 365

Odlomek brusa iz svetlo rjavega peščenjaka. Š. 3,2 cm, dl. 4,4 cm, db. 3,2 cm.

366 SE 11, kv. 182/2,3, PN 5281, PN 5075, inv. št. COL 366

Odlomek žrmlje iz rjavo-sivega konglomerata. Š. 14,0 cm, dl. 13,8 cm, db. 3,2 cm.

367 SE 34, kv. 220, 221, PN 6068, inv. št. COL 367

Brus iz svetlo rjave preperele kamnine. Š. 4,4 cm, dl. 9,6 cm, db. 4,4 cm.

368 SE 11, kv. 197/3, PN 6256, inv. št. COL 368

Odlomek žrmlje iz rjavo-sivega konglomerata. Š. 3,0 cm, dl. 8,0 cm, db. 2,4 cm.

369 SE 11, kv. 192/4, 193/2, PN 3784, inv. št. COL 369

Odlomek žrmlje iz rjavo-sivega konglomerata. Š. 7,4 cm, dl. 7,6 cm, db. 3,2 cm.

370 SE 11, kv. 182/2, PN 5274/1, inv. št. COL 370

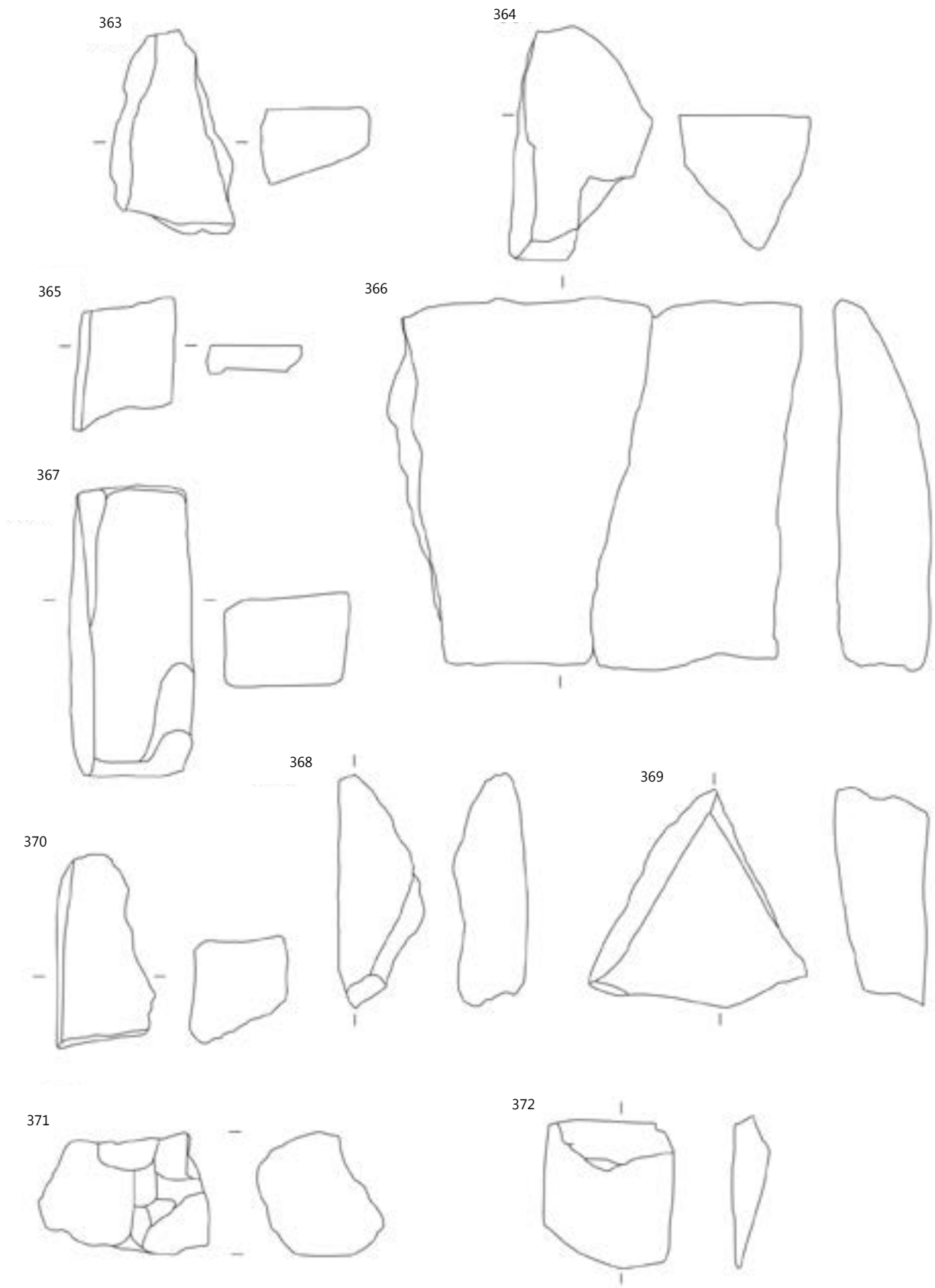
Odlomek brusa iz svetlo rjavega peščenjaka. Š. 3,4 cm, dl. 6,4 cm, db. 3,2 cm.

371 SE 39, kv. 211/3, PN 4972, inv. št. COL 371

Unipolarno jedro iz sivega do svetlo rjavega roženca. Udarna površina je retuširana. Š. 3,0 cm, dl. 2,0 cm, db. 2,0 cm.

372 SE 11, kv. 192/3, PN 5441, inv. št. COL 372

Odlomek glajene sekire iz svetlo rjave kamnine. Š. 2,2 cm, dl. 2,6 cm, db. 0,6 cm.

361–370 SE 11, 371 SE 39; 371 merilo 1:1, ostalo merilo 1:2.

II. poselitvena faza

SE 2/1

373 SE 2/1, kv. 29/1, PN 4461, inv. št. COL 373

Odlomek dna z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz finoizrnate kremenove lončarske mase (LM06) s posameznimi zrni kremenoma drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta temno rjave barve. Na zunanji površini je lisa rjave barve. Pr. d. 13,6 cm, ohr. v. 3,6 cm.

374 SE 2/1, kv. 3/4, PN 4472, inv. št. COL 374

Odlomek ostenja z apliko posode, izdelane prostoročno iz finoizrnate kremenove lončarske mase (LM06) s posameznimi zrni kremenoma drobne zrnivosti. Brisana notranja površina je sivo-črne, zunanja pa svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: točkovni) je izdelan v osnovni tehniki apliciranja v varianti tehnike ročno izdelane aplikacije. Š. 4,6 cm, dl. 2,8 cm.

375 SE 2/1, kv. 19/1, PN 4131, inv. št. COL 375

Odlomek ostenja z ročajem in dno skodelice, izdelane iz zelo finoizrnate kremenove lončarske mase (LM02). Polirani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Pr. u. 10,4 cm, pr. d. 3,6 cm, rek. v. 6,2 cm.

376 SE 2/1, kv. blizu stavbe 3, PN 1668, inv. št. COL 376

Odlomek ustja z ostenjem skledice, izdelane prostoročno iz finoizrnate kremenove lončarske mase (LM03). Brisani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Na zunanji površini je lisa temno rdeče barve. Varianta os. obl. S4. Pr. u. 19,6 cm, ohr. v. 1,8 cm.

377 SE 2/1, kv. 19/1, PN 4172, inv. št. COL 377

Odlomek ustja z ostenjem skledice, izdelane prostoročno iz finoizrnate kremenove lončarske mase (LM06) s posameznimi zrni kremenoma drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Okras (motiv okrasa: horizontalne linije) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja – fasetiranja. Varianta os. obl. S5a. Pr. u. 23,2 cm, ohr. v. 4,2 cm.

378 SE 2/1, kv. 40/1, PN 4868, inv. št. COL 378

Odlomek roba ustja z ostenjem skledice, izdelane prostoročno iz finoizrnate kremenove lončarske mase (LM06). Brisani notranja in zunanja površina sta rjave barve. Varianta os. obl. S3. Pr. r. u. 22,8 cm, ohr. v. 5,0 cm.

379 SE 2/1, kv. med stavbama 3 in 4, PN 4150, inv. št. COL 379

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz finoizrnate kremenove lončarske mase (LM01) s posameznimi zrni kremenoma drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta rjave barve. Na zunanji površini lisa sivo-črne barve. Pr. u. 21,5 cm, ohr. v. 4,2 cm.

380 SE 2/1, kv. 73/4, PN 4895, inv. št. COL 380

Odlomek kolenčastega ročaja skodelice, izdelane prostoročno iz finoizrnate kremenove lončarske mase (LM04). Brisana zunanja površina je sive barve. Na zunanji površini je lisa rjave barve. Š. 2,2 cm, dl. 3,0 cm.

381 SE 2/1, kv. 79/1, PN 4882, inv. št. COL 381

Odlomek ostenja vrča, izdelanega iz finoizrnate kremenove lončarske mase (LM04). Brisana notranja površina je rjave, zunanja pa rdeče-črne barve. Okras (motiv okrasa: skupina poševnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja. Š. 3,4 cm, dl. 4,0 cm, š. 3,2 cm, dl. 4,4 cm.

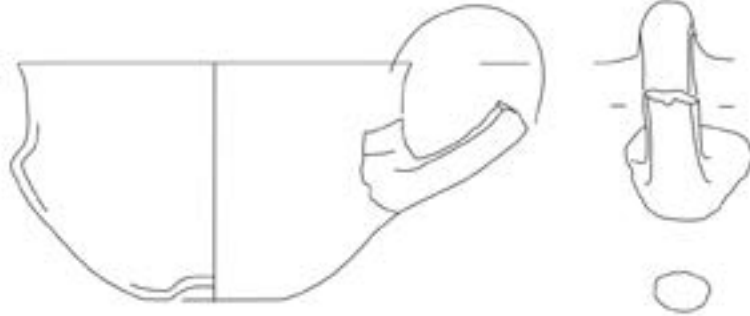
373

374

375

376

377

378

379

380

381

372 SE 11, 373-381 SE 2/1; merilo 1:2.

382 SE 2/1, kv. 117/4, PN 3303, inv. št. COL 382

Odlomek ostenja posode izdelane prostoročno iz zelo finozrnate kremenove lončarske mase (LM05) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: nedoločljiv) je izdelan v osnovni tehniki apliciranja v varianti tehnike prostoročno izdelanega rebra in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa vrha prsta. Na zunanji površini je lisa rjave barve. Š. 3,8 cm, dl. 2,8 cm.

383 SE 2/1, kv. 135/2, PN 5535, PN 5545A, inv. št. COL 383

Odlomka ostenja posode izdelane iz zelo finozrnate kremenove lončarske mase (LM02). Polirana notranja površina je sive barve, zunanja pa rdečkaste barve. Okras (motiv okrasa: horizontalna linija, poševna linija) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti pravega vreza in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike odtisa šila s prirejeno konico ter v osnovni tehniki inkrustiranja (le v sledovih). Š. 4,4 cm, dl. 3,2 cm; š. 3,4 cm, dl. 2,8 cm.

384 SE 2/1, kv. 109/2, PN 5520, inv. št. COL 384

Odlomek kolenčastega ročaja skodele, izdelane prostoročno iz finozrnate kremenove lončarske mase (LM03). Brisana zunanja površina je sive barve. Š. 4,6 cm, dl. 4,8 cm.

385 SE 2/1, kv. 109/1, PN 5099, inv. št. COL 385

Odlomek ostenja posode, izdelane prostoročno iz drobnozrnate kremenove lončarske mase (LM08). Brisani notranja in zunanja površina sta rdeče-črne barve. Okras (motiv okrasa: točkovni) je izdelan v osnovni tehniki apliciranja v varianti tehnike ročno izdelane aplikacije. Š. 4,2 cm, dl. 3,0 cm.

386 SE 2/1, kv. 116/2, PN 5663, inv. št. COL 386

Odlomek ustja z ostenjem skodele, izdelane prostoročno iz finozrnate kremenove lončarske mase (LM06) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta temno rjave barve. Okras (motiv okrasa: trak poševnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja. Var. os. obl. S5b. Š. 3,0 cm, dl. 4,2 cm.

387 SE 2/1, blizu stavbe 4, PN 5300, inv. št. COL 387

Odlomek ustja z ostenjem skodele. Izdelana je prostoročno iz finozrnate kremenove lončarske mase (LM06) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani zunanja in notranja površina sta rdeče-črne barve. Varianta os. obl. S1. Pr. u. 26,0 cm, ohr. v. 3,0 cm.

388 SE 2/1, kv. 167, PN 5821, inv. št. COL 388

Odlomek ostenja posode, izdelane prostoročno iz zelo finozrnate kremenove lončarske mase (LM05) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisana notranja površina je rdeče, zunanja pa temno rjave barve. Okras (motiv okrasa: horizontalna linija) je izdelan v osnovni tehniki apliciranja v varianti tehnike prostoročno izdelanega rebra in osnovni tehniki vtiskovanja v varianti tehnike žčipanja z dvema prstoma. Š. 7,0 cm, dl. 4,8 cm.

389 SE 2/1, kv. 149, SN vrečka C, inv. št. COL 389

Odlomek roba ustja z ostenjem skodele, izdelane prostoročno iz zelo fino prečiščene kremenove lončarske mase (LM05) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. S2. Pr. r. u. 17,4 cm, ohr. v. 3,2 cm.

390 SE 2/1, kv. 21/4, PN 5646, inv. št. COL 390

Odlomek dna z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz zelo finozrnate kremenove lončarske mase (LM05) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta temno rjave barve. Pr. d. 14,4 cm, ohr. v. 2,8 cm.

391 SE 2/1, kv. 7, PN 4615, inv. št. COL 391

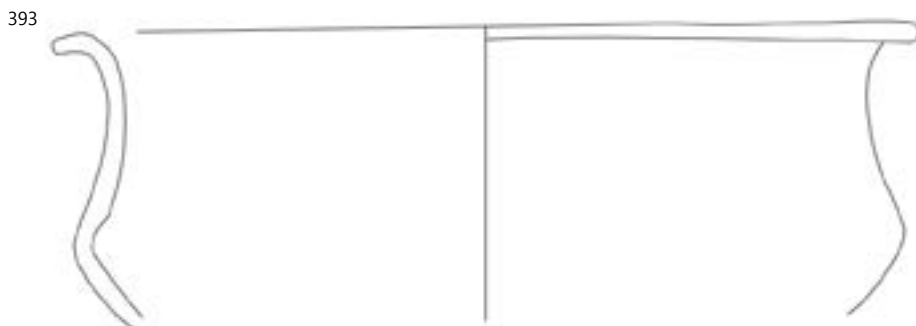
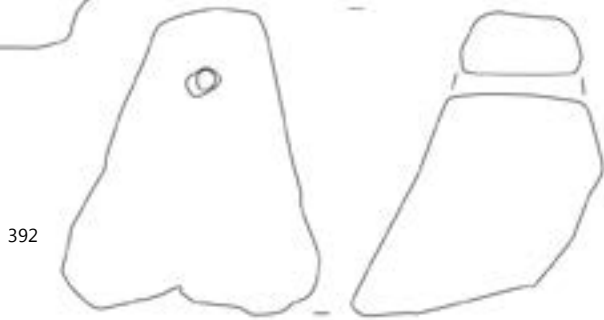
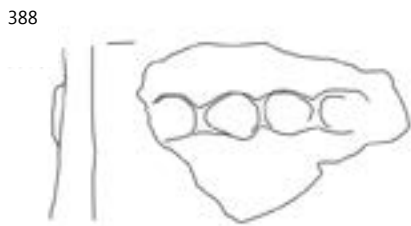
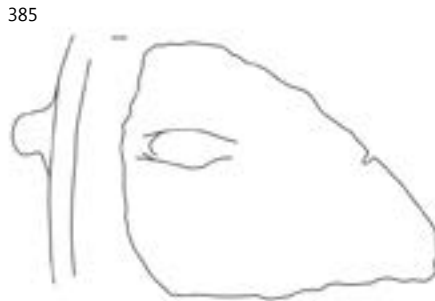
Odlomek roba ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz finozrnate kremenove lončarske mase (LM03). Brisana notranja površina je rjave, zunanja pa temno rjave barve. Š. 4,2 cm, dl. 5,0 cm.

392 SE 2/1, kv. 143a, PN 5824, inv. št. COL 392

Paramidalna utež, izdelana prostoročno iz finozrnate kremenove lončarske mase (LM05) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisana zunanja površina je svetlo rjave barve. Na zunanji površini je lisa rdečkaste barve. Š. 6,8 cm, dl. 8,0 cm.

393 SE 2/1, kv. 135/2, PN 5833, inv. št. COL 393

Odlomek roba ustja z ostenjem skodele, izdelane prostoročno iz finozrnate kremenove lončarske mase (LM03). Brisani notranja in zunanja površina sta temno rjave barve. Pr. r. u. 23,0 cm, ohr. v. 7,8 cm.

SE 2/1, merilo 1:2.

394 SE 2/1, kv. 135/2, PN 5821, inv. št. COL 394

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM05) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisana notranja površina je sive, zunanja pa svetlo rjave barve. Odlomek je naknadno prežgan. Na notranji površini je lisa rdeče-črne barve. Pr. u. 19,8 cm, ohr. v. 4,4 cm.

395 SE 2/1, kv. 143/1, PN 5694, inv. št. COL 395

Odlomek ustja z ostenjem skleda, izdelane prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM07) s posameznimi zrni kremena drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta temno rjave barve. Okras (motiv okrasa: trak poševnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja. Na zunanji površini je lisa rjave barve. Varianta os. obl. S5c. Pr. u. 18,4 cm, ohr. v. 2,4 cm.

396 SE 2/1, kv. 27/4, PN 4862, inv. št. COL 396

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na srednjem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,6 cm, dl. 2,4 cm, db. 0,3 cm.

397 SE 2/1, kv. 30/3, PN 5756, inv. št. COL 397

Odlomek kline z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd do trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,1 cm, dl. 2,0 cm, db. 0,3 cm.

398 SE 2/1, kv. 130, PN 5754, inv. št. COL 398

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je točkovit. Na distalnem delu na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – neznačilna uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,6 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

399 SE 2/1, kv. 52/3, PN 5868, inv. št. COL 399

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na srednjem delu desnega lateralnega rob na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 2,1 cm, dl. 3,2 cm, db. 0,7 cm.

400 SE 2/1, kv. 72/3, PN 5757, inv. št. COL 400

Odlomljena klinica z drobtinčasto retušo iz svetlo sivega roženca. Talon je gladek. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: mehak material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjena neznačilna namenska retuša. Š. 1,6 cm, dl. 2,7 cm, db. 0,3 cm.

401 SE 2/1, kv. 99, PN 5759, inv. št. COL 401

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: mehak do srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 2,9 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,2 cm.

402 SE 2/1, kv. 93, PN 5778, inv. št. COL 402

Odlomljena klinica z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: žito. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 0,8 cm, dl. 1,7 cm, db. 0,2 cm.

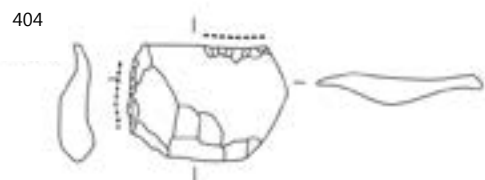
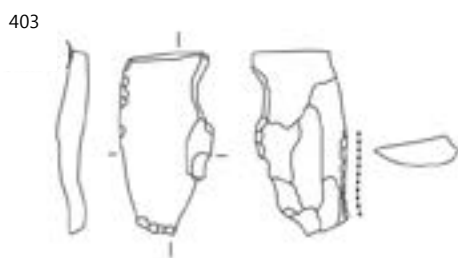
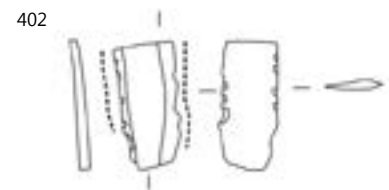
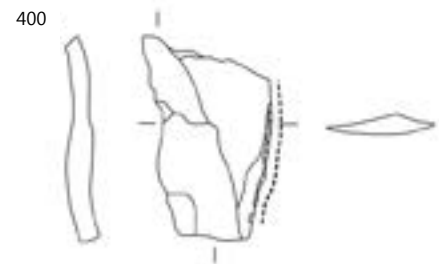
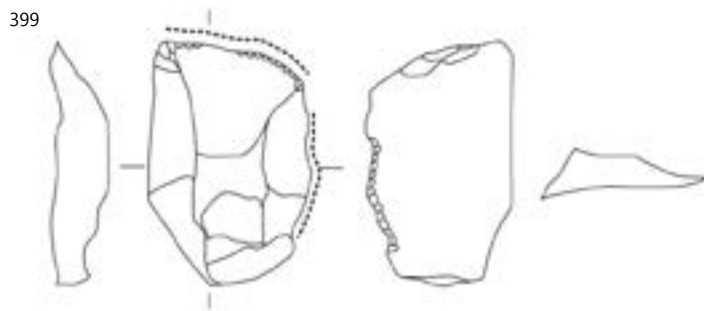
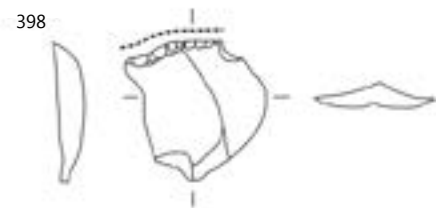
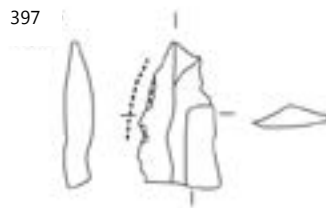
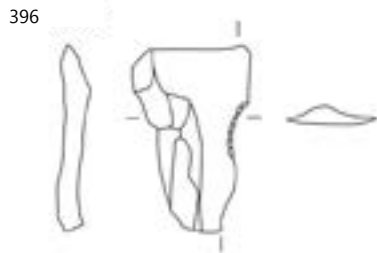
403 SE 1, kv. 148/3, PN 6035, inv. št. COL 403

Odlomek odbitka z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: mehak do srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,2 cm, dl. 2,4 cm, db. 0,3 cm.

404 SE 2/1, kv. 151/4, PN 6040, inv. št. COL 404

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je fasetiran gladek. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – retuša verjetno naravnega izvora. Š. 2,1 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,4 cm.

SE 2/1; 394, 395 merilo 1:2, ostalo merilo 1:1.

405 SE 2/1, kv. 151/1, PN 6039, inv. št. COL 405

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu desnega lateralnega oba na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 2,2 cm, dl. 2,2 cm, db. 0,6 cm.

406 SE 2/1, kv. 10/4, PN 5813, inv. št. COL 406

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je pokrit s kortsom. Na srednjem in distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: srednje trd do trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,8 cm, dl. 2,8 cm, db. 0,8 cm.

407 SE 2/1, kv. 12/2, PN 5762, inv. št. COL 407

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je gladek. Na desnem lateralnem robu na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,9 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

408 SE 2/1, kv. 12/2, PN 5763, inv. št. COL 408

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv. Način uporabe orodja: rezanje – ohranjene brazde. Š. 1,9 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

409 SE 2/1, kv. 63/1, PN 5999, inv. št. COL 409

Retuširan odlomek odbitka iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu in na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene mikrobrazde. Š. 1,1 cm, dl. 2,0 cm, db. 0,5 cm.

410 SE 2/1, kv. 63/3, PN 5798, inv. št. COL 410

Retuširan odbitek iz svetlo sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – neznatna uporabna retuša. Š. 1,5 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,3 cm.

411 SE 2/1, kv. 71/2, PN 5806, inv. št. COL 411

Retuširan odlomek odbitka iz sivega do rjavega roženca. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Š. 1,1 cm, dl. 2,4 cm, db. 0,5 cm.

412 SE 2/1, kv. 12/2, PN 4465, inv. št. COL 412

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je točkovit. Na distalnem delu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – ohranjena neznatna uporabna retuša. Način uporabe: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Š. 1,7 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,4 cm.

413 SE 2/1, kv. 118/3, PN 6303, inv. št. COL 413

Retuširan odlomek odbitka iz svetlo sivega roženca. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Obloga: smola na ventralni strani. Š. 1,0 cm, dl. 1,1 cm, db. 0,5 cm.

414 SE 2/1, kv. 21/1, PN 4856, inv. št. COL 414

Odlomek retuširane klinice iz svetlo sivega roženca. Na proksimalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiva – brez sledi uporabe. Obloga: smola na ventralni strani. Š. 0,9 cm, dl. 1,2 cm, db. 0,2 cm.

415 SE 2/1, kv. 121, PN 4204, inv. št. COL 415

Retuširana klina iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: prebadanje ali luknjanje – glede na tip orodja. Š. 1,1 cm, dl. 3,0 cm, db. 0,3 cm.

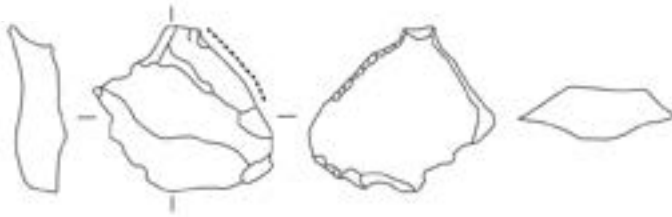
416 SE 2/1, kv. 80, PN 5800, inv. št. COL 416

Odbitek z izjedama iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani in na distalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani sta izdelani retuširani izjedi. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Orodje nasajeno. Š. 1,6 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,6 cm.

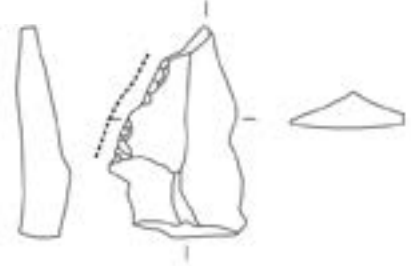
417 SE 2/1, kv. 151A, PN 5997, inv. št. COL 417

Odlomek odbitka z izjedo iz svetlo rjavega do sivega roženca. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 2,1 cm, dl. 2,6 cm, db. 0,6 cm.

405

406

407

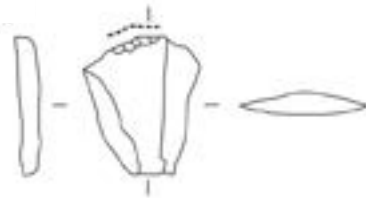
408

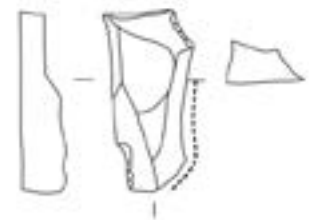
409

410

411

412

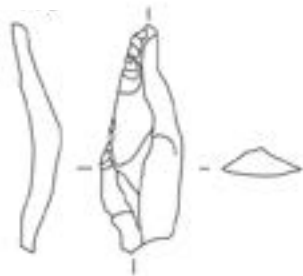
413

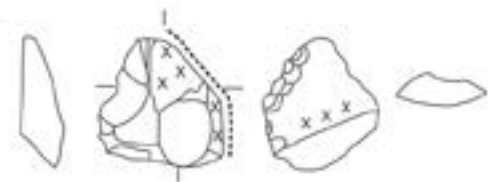
414

415

416

417

SE 2/1, merilo 1:1.

418 SE 2/1, kv. 42/2, PN 5802, inv. št. COL 418

Nazobčan odbitek iz sivega do svetlo rjavega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na dozalni in ventralni strani so izdelane izmenične izjede. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 3,0 cm, dl. 3,3 cm, db. 0,8 cm.

419 SE 2/1, kv. 93, PN 5777, inv. št. COL 419

Izrobljen odbitek iz sivega do rdečkastega roženca. Talon je gladek. Na proksimalnem delu levega in desnega lateralnega roba na dorzalni strani sta izdelani izrobi. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 2,2 cm, dl. 3,7 cm, db. 0,8 cm.

420 SE 2/1, kv. 37/1, PN 4480, inv. št. COL 420

Klinica z izjedo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na srednjem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 0,9 cm, dl. 2,0 cm, db. 0,3 cm.

421 SE 2/1, kv. 22/4, PN 6133, inv. št. COL 421

Praskalo na odlomku odbitka iz svetlo sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 0,9 cm, dl. 0,6 cm, db. 0,3 cm.

422 SE 2/1, kv. 93/1, PN 5774, inv. št. COL 422

Praskalo na odlomku odbitka iz svetlo sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Obloga: rdeč pigment ali moderna kontaminacija. Š. 0,8 cm, dl. 1,1 cm, db. 0,3 cm.

423 SE 2, kv. 28/4, PN 5113, inv. št. COL 423

Atipično praskalo na unipolarnem jedru iz sivega roženca. Udarne površine je pokrita s korteksom. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: srednje trd do trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – neznačilna namenska retuša. Š. 2,9 cm, dl. 2,4 cm, db. 1,1 cm.

424 SE 2/1, kv. 166/1, PN 6055, inv. št. COL 424

Praskalo na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Obloga: smola. Š. 1,6 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,6 cm.

425 SE 2/1, kv. 19/3, PN 6129, inv. št. COL 425

Strgalo na odlomku odbitka iz črnega do rjavega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše (Kavur – mogoče paleolitsko ??). Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 3,0 cm, dl. 4,3 cm, db. 1,3 cm.

426 SE 2/1, kv. 150/1, PN 6037, inv. št. COL 426

Strgalce na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane školjkovite retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,5 cm, dl. 2,9 cm, db. 0,9 cm.

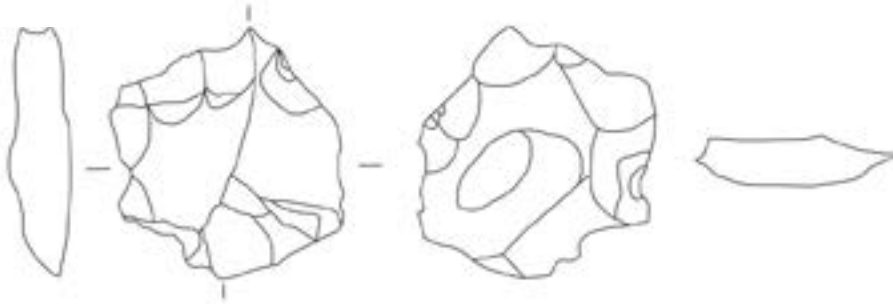
427 SE 2/1, kv. 129, PN 5808, inv. št. COL 427

Sveder na odlomljenem odbitku iz sivega roženca. Talon je točkovit. Na levem in desnem lateralnem robu na dorzalni strani je s trmo retušo izdelan sveder. Obdelovani material: trd material – les. Način uporabe orodja: vrtnanje. Orodje nasajeno. Š. 1,7 cm, dl. 2,6 cm, db. 0,8 cm.

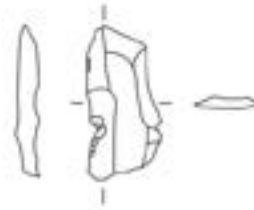
428 SE 2/1, kv. 41/1, PN 4859, inv. št. COL 428

Odlomek okrcanega odbitka iz temno sivega roženca. Proksimalni del je na dorzalni in ventralni strani retuširan in zdrobljen. Obdelovani material: nedoločljiv – neznačilna uporabna retuša. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjena neznačilna namenska retuša. Š. 1,7 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

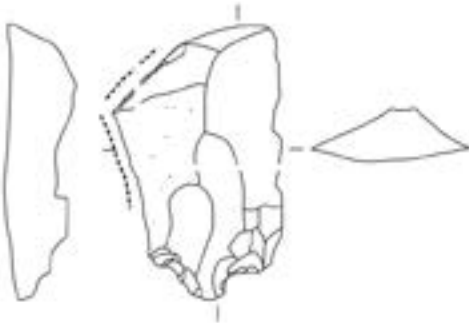
418

420

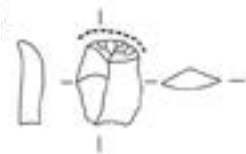
419

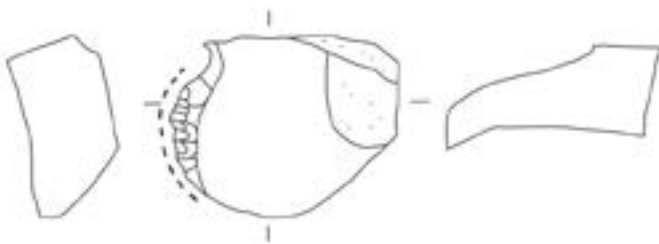
421

422

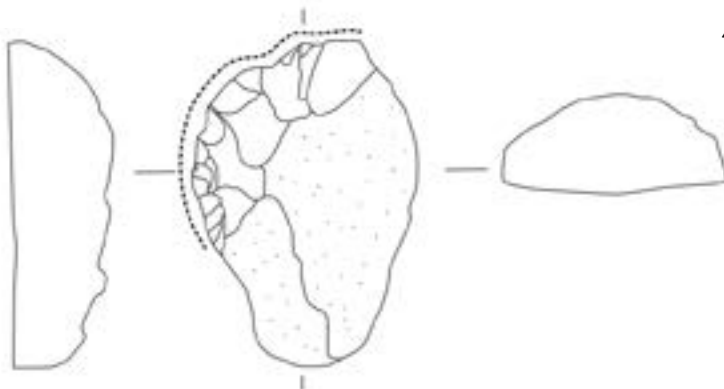
423

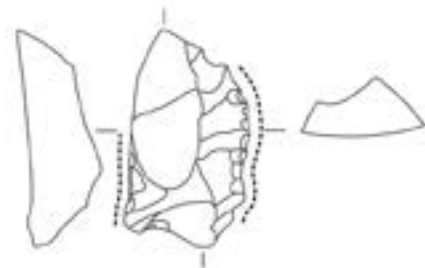
424

425

426

427

428

SE 2/1, merilo 1:1.

429 SE 2/1, kv. 131/3, PN 5569, inv. št. COL 429

Sveder na odlomljenem odbitki iz sivega roženca. Talon je gladek. Na levem in desnem lateralnem robu na dorzalni strani je s strmo retušo izdelan sveder. Obdelovani material: nedoločljiv – ohranjena neznatna uporabna retuša. Način uporabe orodja: luknjanje, prebadanje. Mogoče projektil. Š. 1,2 cm, dl. 2,6 cm, db. 0,4 cm.

430 SE 2/1, kv. 51/1, PN 3160, inv. št. COL 430

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarna površina je retuširana. Š. 1,3 cm, dl. 1,4 cm, db. 1,2 cm.

SE 2

431 SE 2, kv. 18/4, PN 4709, inv. št. COL 431

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz zelo fino zrnate kremenove lončarske mase (LM05) s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti. Brisana notranja površina je sive, zunanja površina pa temno rjave barve. Pr. u. 21,6 cm, ohr. v. 2,6 cm.

432 SE 2, kv. 18/3, PN 3923, inv. št. COL 432

Odlomek roba z ostenjem pokrova, izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM03). Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Pr. r. pokrova 27,0 cm, ohr. v. 2,6 cm.

433 SE 2, kv. 18/4, PN 4709, inv. št. COL 433

Odlomek ustja z ostenjem sklede, izdelane prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM07) s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti. Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Varianta os. obl. S6a. Pr. u. 20,2 cm, ohr. v. 2,2 cm.

434 SE 2, kv. 28/3, PN 2033, inv. št. COL 434

Odlomek ustja z ostenjem sklede, izdelane prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM03). Brisani notranja in zunanja površina sta svetlo rjave barve. Okras (motiv okrasa: trak poševnih linij) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja. Varianta os. obl. S6b. Pr. u. 19,4 cm, ohr. v. 2,0 cm.

435 SE 2, kv. 52/4, PN 4060, inv. št. COL 435

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz fino zrnate kremenove lončarske mase (LM07) s posameznimi zrni kremenova drobne zrnivosti. Brisana notranja površina je svetlo rjave, zunanja pa blede rjave barve. Pr. u. 37,6 cm, ohr. v. 2,4 cm.

436 SE 2, kv. 29/4, PN 5953, inv. št. COL 436

Odbitek z drobtinčasto retušo iz svetlo sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na srednjem delu levega lateralnega roba na ventralni strani se nahaja drobtinčasta retuša. Obdelovani material: srednje trd. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša neohranjena. Obloga: smola. Š. 2,3 cm, dl. 2,2 cm, db. 0,5 cm.

437 SE 2, kv. 58/1, PN 6186, inv. št. COL 437

Odbitek z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd do trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša neohranjena. Š. 2,2 cm, dl. 1,8 cm, db. 0,4 cm.

438 SE 2, kv. 58/3, PN 4153, inv. št. COL 438

Odlomljena klina z drobtinčasto retušo iz svetlo sivega do svetlo rjavega roženca. Talon je gladek. Na proksimalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene brazde. Š. 1,4 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,3 cm.

439 SE 2, kv. 4/3, PN 6112, inv. št. COL 439

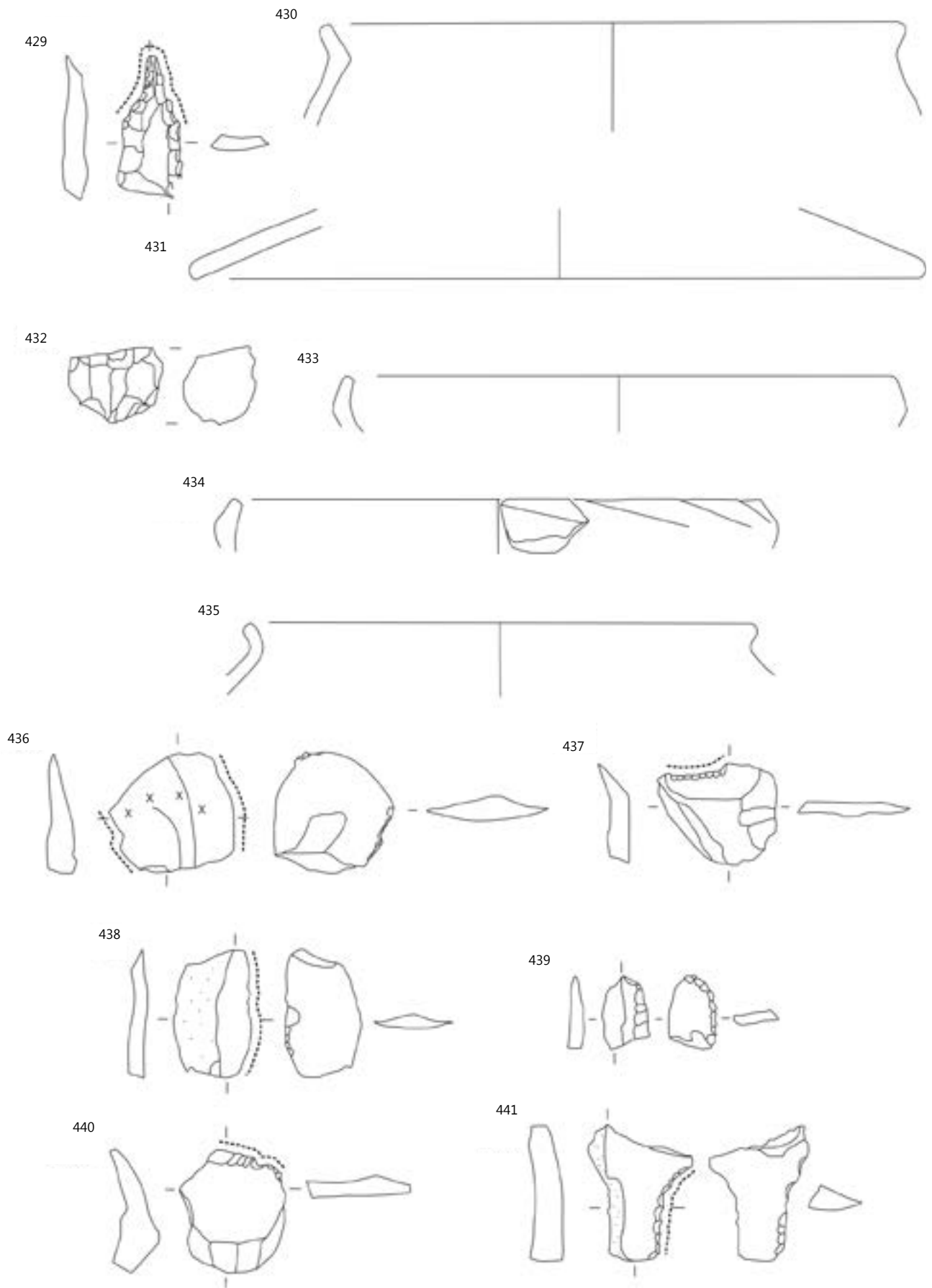
Retuširan odlomek odbitka iz svetlo sivega roženca. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani in na levem lateralnem robu na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 0,9 cm, dl. 1,3 cm, db. 0,3 cm.

440 SE 2, kv. 26/1, PN 5852, inv. št. COL 440

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na distalnem delu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 1,9 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,7 cm.

441 SE 2, kv. 59/2, PN 4047, inv. št. COL 441

Retuširan odbitek iz svetlo rjavega roženca. Talon je gladek. Na proksimalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: srednje trd do trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša neohranjena. Š. 1,9 cm, dl. 2,5 cm, db. 0,5 cm.

429, 430 SE 2/1, 431-441 SE 2; 431-435 merilo 1:2, ostalo merilo 1:1.

442 SE 2, kv. 58/4, PN 4146, inv. št. COL 442

Retuširan odbitek iz svetlo rjavega roženca. Talon je točkovit. Na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Površje preperelo – sledi uporabe nedoločljive. Š. 1,5 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,3 cm.

443 SE 2, kv. 37/3, PN 4189, inv. št. COL 443

Retuširana klina iz sivega roženca. Talon je gladek. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene mikrobrazde. Š. 1,6 cm, dl. 2,8 cm, db. 0,5 cm.

444 SE 2, kv. 30/4, PN 4571, inv. št. COL 444

Odbitek z izjedo iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na srednjem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani je z retuširanjem izdelana izjeda. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 1,2 cm, dl. 2,2 cm, db. 0,6 cm.

445 SE 2, kv. 73/2, PN 5767, inv. št. COL 445

Odlomek odbitka z izjedo iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani se izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – neznatna namenska retuša. Š. 1,4 cm, dl. 1,7 cm, db. 0,6 cm.

446 SE 2, kv. 22/4, PN 6132, inv. št. COL 446

Praskalo na odlomku odbitka iz svetlo sivo-rjavega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 0,8 cm, dl. 1,2 cm, db. 0,3 cm.

447 SE 2, kv. 30/3, PN 4070, inv. št. COL 447

Strgalce na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na levem in desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane stopnjevite retuše. Obdelovani material: koža in trd material – morda uporaba za različne namene. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Orodje nasajeno. Š. 1,4 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,6 cm.

448 SE 2, kv. 51/4, PN 4163, inv. št. COL 448

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarna površina je retuširana. Š. 2,0 cm, dl. 2,6 cm, db. 3,8 cm.

449 SE 2, kv. 64/4, PN 4166, inv. št. COL 449

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarna površina je pokrita s korteksom. Š. 2,6 cm, dl. 2,1 cm, db. 1,2 cm.

450 SE 2, kv. 50/3, PN 4458, inv. št. COL 450

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,4 cm, dl. 3,6 cm, db. 0,7 cm.

451 SE 2, kv. 72/2, PN 5704, inv. št. COL 451

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,4 cm, dl. 2,6 cm, db. 2,1 cm.

SE 1

452 SE 1, kv. 119/1, PN 4669, inv. št. COL 452

Odlomek ostenja sklede, izdelane na vretenu iz zelo fino-zrnate (ne grafitne) lončarske mase (LM09). Brisani notranja in zunanja površina sta blede rjave barve. Ohr. v. 4,2 cm.

453 SE 1, kv. 119/1, PN 288, inv. št. COL 453

Odlomek ostenja sklede, izdelane na lončarskem vretenu iz fino-zrnate (ne grafitne) lončarske mase (LM10). Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Ohr. v. 3,6 cm.

454 SE 1, kv. 11/3, 26/4, 448 PN 2270, PN 2973, inv. št. COL 454

Odlomek roba ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno z dodelavo na vretenu iz zelo fino-zrnate grafitne lončarske mase (LM12). Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Pr. r. u. 21,6 cm, ohr. v. 1,8 cm. Fragment sodi k posodi G455.

455 SE 1, kv. 26/4, PN 5212, inv. št. COL 455

Odlomek ostenja posode, izdelane prostoročno z dodelavo na vretenu iz zelo fino-zrnate grafitne lončarske mase (LM12). Brisani notranja in zunanja površina sta sive barve. Okras (motiv okrasa: vertikalno glavničenje površine) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti plitvega glavničenja. Š. 7,2 cm, dl. 4,8 cm. Fragment sodi k posodi G454.

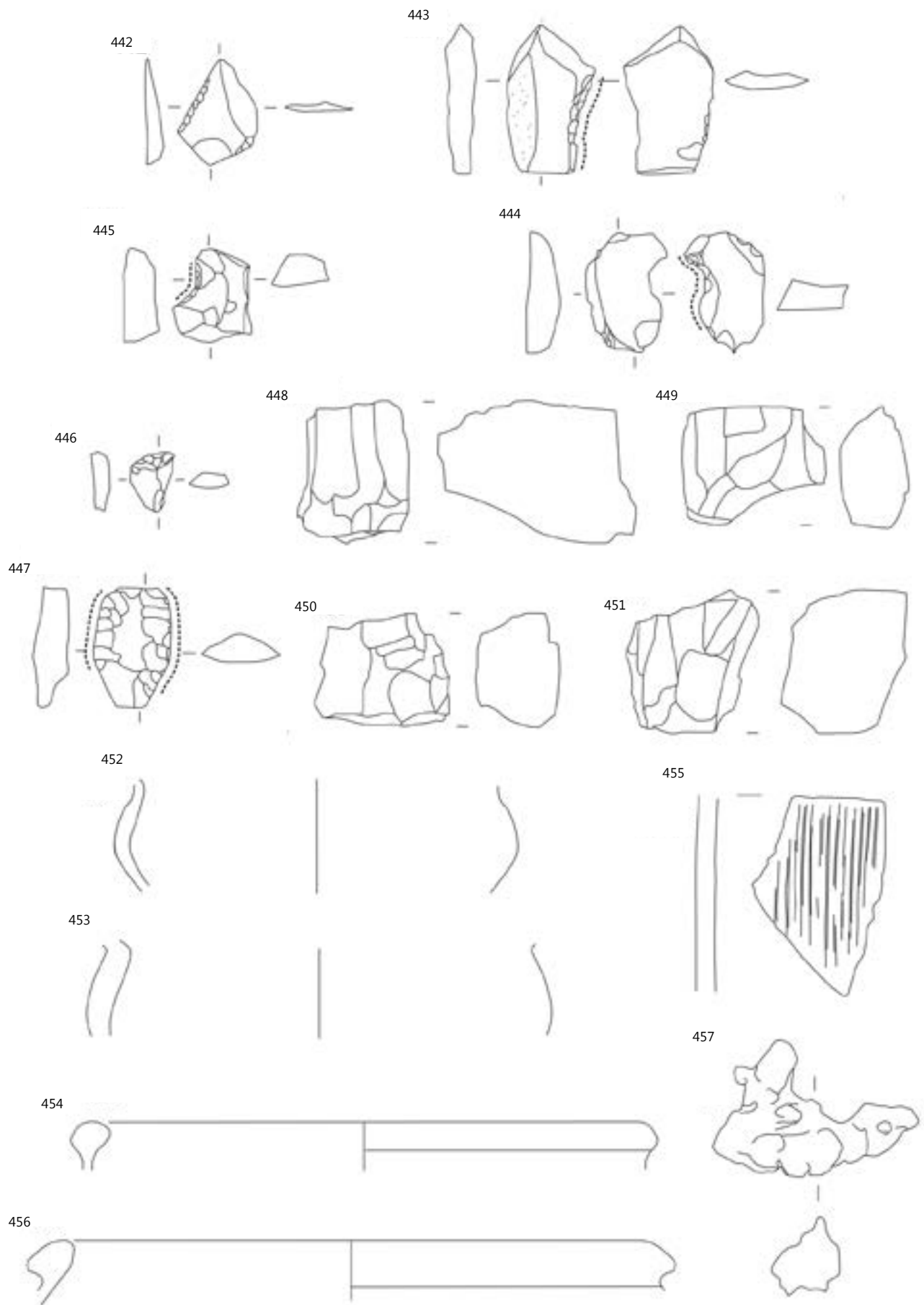
456 SE 1, kv. 65/3, PN 4145, inv. št. COL 456

Odlomek roba ustja lonca, izdelanega prostoročno z dodelavo na vretenu iz zelo fino-zrnate (ne grafitne) kremenove lončarske mase (LM09). Brisani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Pr. r. u. 23,8 cm, ohr. v. 2,0 cm.

457 SE 1, kv. 64, PN 42, inv. št. COL 457

Fragment brona. Š. 3,8 cm, dl. 2,4 cm.

442–451 SE 2, 452–457 SE 1; 452–456 merilo 1:2, ostalo merilo 1:1.

458 SE 1, kv. 21/3, PN 1474, inv. št. COL 458

Odlomek ustja z ostenjem lonca, izdelanega prostoročno iz finozrnate (ne grafitne) kremenove lončarske mase. Brisani notranja in zunanja površina sta sivo-črne barve. Okras (motiv okrasa: horizontalne linije) je izdelan v osnovni tehniki vrezovanja v varianti kaneliranja. Na zunanji površini je lisa rjave barve. Pr. u. 19,2 cm, ohr. v. 5,8 cm.

459 SE 1, kv. 166/2, PN 4428, inv. št. COL 459

Jermenski zaključek (ulit) iz bron. Š. 0,6 cm, dl. 4,5 cm, db. 0,5 cm.

460 SE 1, kv. 37/4, PN 3394, inv. št. COL 460

Odbitek z drobtinčasto retušo iz svetlo sivega roženca. Talon je fasetiran. Na desnem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: trdi material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Odbitek je bil izpostavljen visoki temperaturi. Š. 2,4 cm, dl. 2,9 cm, db. 0,7 cm.

461 SE 1, kv. 52A/2, PN 3094, inv. št. COL 461

Odlomek odbitka z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd material. Način uporabe orodja: rezanje. Š. 0,9 cm, dl. 2,0 cm, db. 0,3 cm.

462 SE 1, kv. 191/1,4, PN 1328, inv. št. COL 462

Odbitek z drobtinčasto retušo iz svetlo sivega roženca. Talon je točkovit. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjena neznačilna namenska retuša. Š. 0,9 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,3 cm.

463 SE 1, kv. 5/2, PN 2155, inv. št. COL 463

Odlomljena klina z drobtinčasto retušo iz sivega roženca. Talon je gladek fasetiran. Na desnem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd ali trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjena neznačilna namenska retuša. Orodje odlomljeno. Š. 1,1 cm, dl. 2,5 cm, db. 0,4 cm.

464 SE 1, kv. 28/3, PN 1837, inv. št. COL 464

Retuširan odbitek iz svetlo rjavega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjena neznačilna namenska retuša. Š. 1,9 cm, dl. 2,6 cm, db. 0,4 cm.

465 SE 1, kv. 28/4, PN 2095, inv. št. COL 465

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je gladek. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Na srednjem in distalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani se nahajajo drobtinčaste retuše. Obdelovani material: srednje trd do trd. Način uporabe orodja: nedoločljiv – namenska retuša ni ohranjena. Obloga: smola. Š. 2,2 cm, dl. 1,5 cm, db. 0,7 cm.

466 SE 1, kv. 42/3, PN 3211, inv. št. COL 466

Retuširan odlomek odbitka iz svetlo sivega do zelenkastega roženca. Na proksimalnem in distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani sta izdelani izjedi. Na levem lateralnem robu na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 1,8 cm, dl. 3,8 cm, db. 0,7 cm.

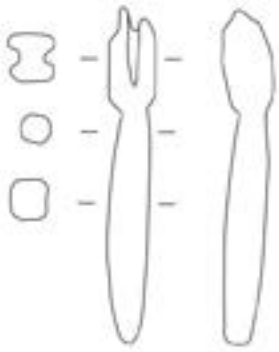
467 SE 1, kv. 85/1, PN 3684, inv. št. COL 467

Retuširan odbitek iz sivega o rjavega roženca. Talon je točkovit. Na srednjem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Obloga: smola. Š. 2,5 cm, dl. 3,0 cm, db. 0,6 cm.

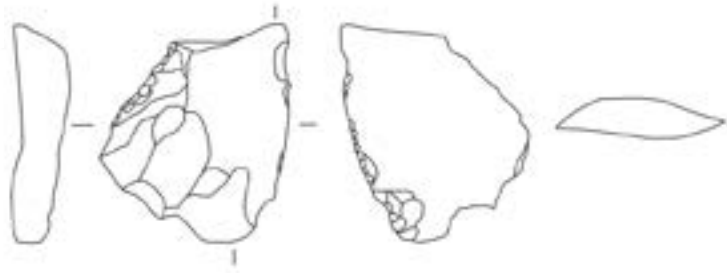
458

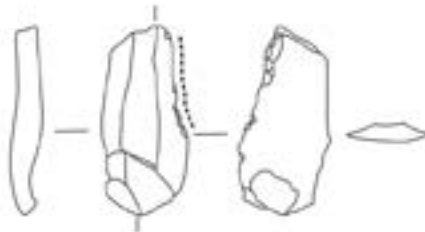
459

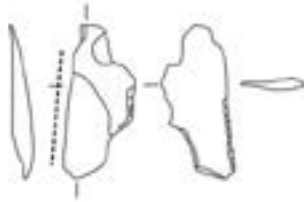
460

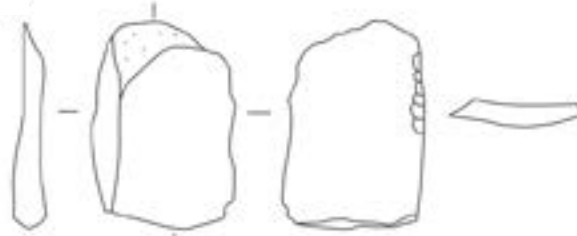
463

461

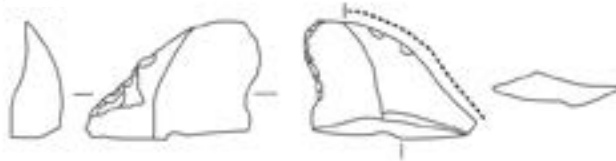
464

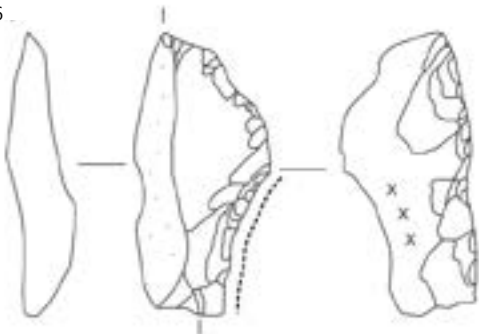
462

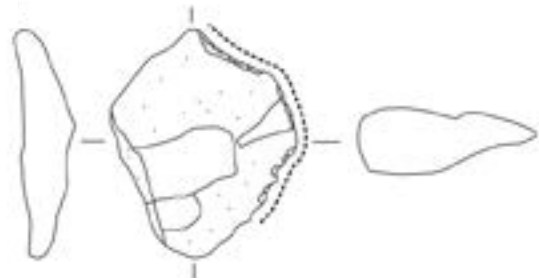
465

466

467

SE 1; 458 merilo 1:2, ostalo merilo 1:1.

468 SE 1, kv. 33, PN 241, inv. št. COL 468

Odlomek retuširanega odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani so izdelane retuše. Na levem lateralnem robu na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 1,0 cm, dl. 1,2 cm, db. 0,4 cm.

469 SE 1, kv. 88/1, PN 3499, inv. št. COL 469

Retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na proksimalnem delu na dorzalni strani so izdelane retuše. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Obloga: smola. Orodje morda nasajeno. Š. 1,8 cm, dl. 1,7 cm, db. 0,5 cm.

470 SE 1, kv. 42, PN 3266, inv. št. COL 470

Odlomljen retuširan odbitek iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: trd material, srednje trd do trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv. Orodje odlomljeno. Š. 1,4 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,6 cm.

471 SE 1, kv. 40, PN 222, inv. št. COL 471

Odlomek retuširanega odbitka iz zelenkasto-sivega roženca. Na distalnem delu levega lateralnega roba in na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 1,2 cm, dl. 2,0 cm, db. 0,5 cm.

472 SE 1, kv. 132/1, PN 4759, inv. št. COL 472

Retuširan odlomek kline iz sivega roženca. Na levem in desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: srednje trd do trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve in mikrobrazde. Š. 1,0 cm, dl. 1,7 cm, db. 0,4 cm.

473 SE 1, kv. 27/4, PN 1731, inv. št. COL 473

Odlomljena klinica s prečno retušo iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelana strma prečna retuša. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene mikrobrazde. Š. 1,0 cm, dl. 1,5 cm, db. 0,3 cm.

474 SE 1, kv. 178/1, 3, PN 444, inv. št. COL 474

Odlomek kline s prečno retušo iz sivega roženca. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani in na distalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,3 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,2 cm.

475 SE 1, kv. 26/1, PN 2783, inv. št. COL 475

Odlomljen odbitek z izjedo iz sivega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani je s stopničasto retušo izdelana izjeda. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene mikrobrazde. Š. 2,0 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,5 cm.

476 SE 1, kv. 6/2, PN 1074, inv. št. COL 476

Klina z izjedama iz sivega roženca. Talon je gladek. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelana retuširana izjeda. Na srednjem delu levega lateralnega roba na ventralni strani je izdelana retuširana izjeda. Analiza ni delana. Š. 1,0 cm, dl. 2,1 cm, db. 0,4 cm.

477 SE 1, kv. 20/3, PN 2158, inv. št. COL 477

Odlomek kline z izjedo iz sivega roženca. Na proksimalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 1,0 cm, dl. 1,8 cm, db. 0,4 cm.

478 SE 1, kv. 4/2, PN 3005, inv. št. COL 478

Praskalo na odlomljenem odbitku iz sivega roženca. Talon je gladek. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 1,5 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,5 cm.

479 SE 1, kv. 137/4, PN 6044, inv. št. COL 479

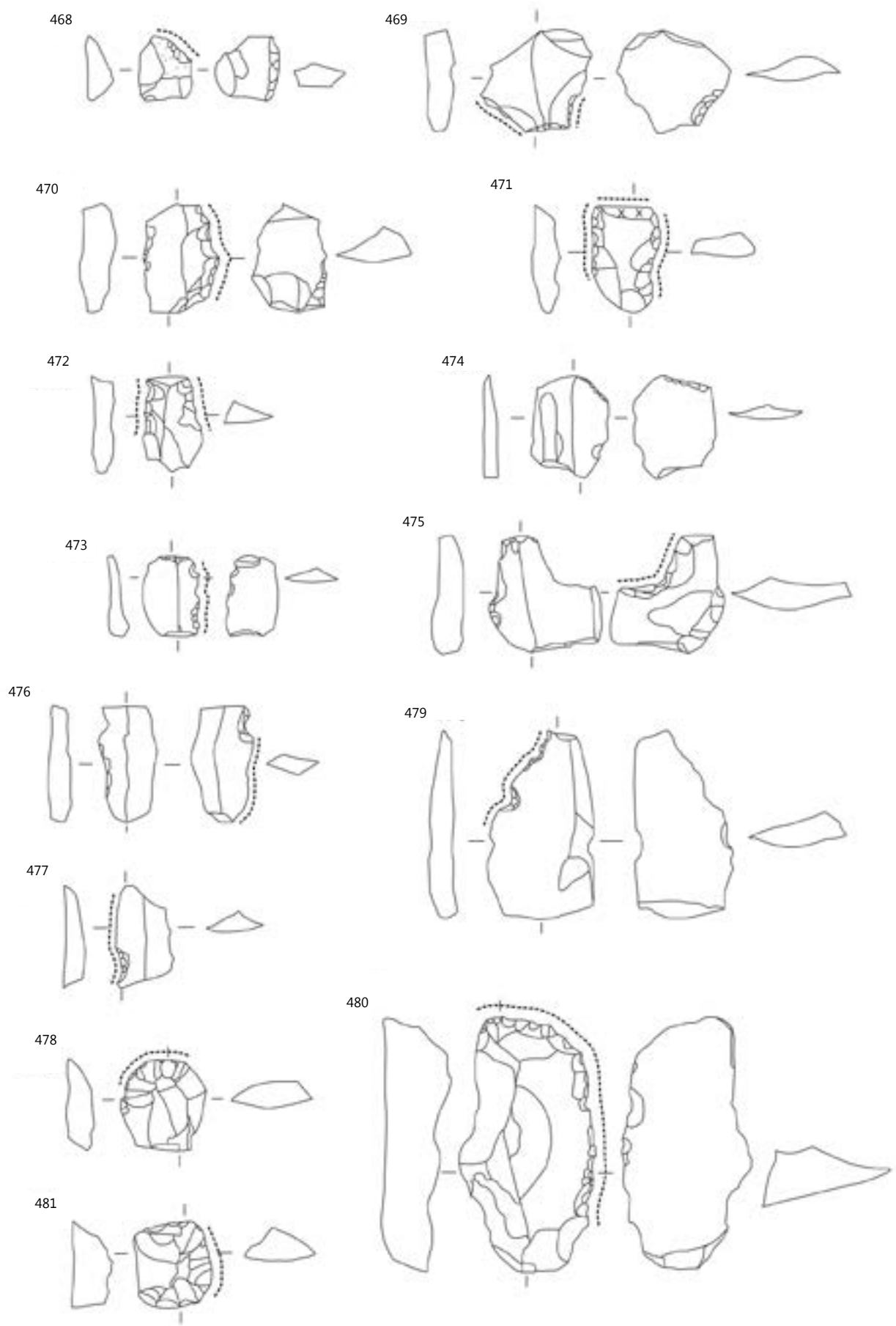
Nazobčan odbitek iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na levem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani so izdelane izjede. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv. Orodje odlomljeno. Š. 1,9 cm, dl. 3,4 cm, db. 0,4 cm.

480 SE 1, kv. 59A/1, PN 3167, inv. št. COL 480

Praskalo na retuširanem odbitku iz temno rjavega roženca. Talon je fasetiran. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Na desnem lateralnem robu so izdelane retuše (paleolitsko). Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – neznačilna namenska retuša. Š. 2,6 cm, dl. 4,6 cm, db. 1,2 cm.

481 SE 1, kv. 4/3, PN 2483, inv. št. COL 480

Dvojno praskalo na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na proksimalnem in distalnem delu na dorzalni strani sta izdelani čeli praskal. Obdelovani material: koža in trd material – večnamenska uporaba. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Orodje odlomljeno, nasajeno. Š. 1,4 cm, dl. 1,5 cm, db. 1,2 cm.

SE 1, merilo 1:1.

482 SE 1, kv. 37/2, PN 2263, inv. št. COL 482

Atipično praskalo na odbitku z izjedama iz sivega roženca. Talon je zdrobljen. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Na proksimalnem delu desnega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelana retuširana izjeda. Na srednjem delu desnega lateralnega roba na ventralni strani je izdelana retuširana izjeda. Obdelovani material in način uporabe: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Orodje morda nasajeno. Š. 1,2 cm, dl. 2,4 cm, db. 0,3 cm.

483 SE 1, kv. 6/2, PN 833, inv. št. COL 483

Atipično praskalo na odbitku iz črnega roženca. Talon je gladek. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjena neznačilna namenska retuša. Š. 2,6 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

484 SE 1, kv. 43/3, PN 2881, inv. št. COL 484

Atipično praskalo na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano atipično čelo praskala. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 1,6 cm, dl. 1,8 cm, db. 0,6 cm.

485 SE 1, kv. 30/4, PN 6148, inv. št. COL 485

Strgalce na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani je s stopničasto retušo izdelano strgalce. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Obloga: rdeče barvilo (okra) ali moderna kontaminacija. Š. 0,9 cm, dl. 0,9 cm, db. 0,3 cm.

486 SE 1, kv. 37/2, PN 2183, inv. št. COL 486

Strgalce na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane stopnjevite retuše. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv. Š. 1,5 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,8 cm.

487 SE 1, kv. 59A/1, PN 2959, inv. št. COL 487

Strgalce na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani je s stopničasto retušo izdelano strgalce. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,1 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,4 cm.

488 SE 1, kv. 99/1, PN 4024, inv. št. COL 488

Strgalce na odlomku odbitka iz sivo-rjavega roženca. Na distalnem delu in desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Na distalnem delu levega lateralnega roba na ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: nedoločljiv – ohranjene zgladitve. Š. 2,0 cm, dl. 2,5 cm, db. 0,6 cm.

489 SE 1, kv. 180/, 190/1, PN 756, inv. št. COL 489

Strgalce na klini iz sivega roženca. Talon je gladek. Na srednjem in distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane stopnjevite retuše. Obdelovani material: trd material. Način uporabe orodja: nedoločljiv – neznačilna namenska retuša. Š. 1,5 cm, dl. 3,3 cm, db. 0,6 cm.

490 SE 1, kv. 178/3, 4, PN 1608, inv. št. COL 490

Sveder na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na srednjem in distalnem delu levega in desnega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane strme retuše. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: vrtnanje. Š. 0,8 cm, dl. 2,2 cm, db. 0,4 cm.

491 SE 1, kv. 11/3, PN 2295, inv. št. COL 491

Praskalo in vbadalo na odlomku odbitka iz črnega roženca. Na distalnem delu na dorzalni strani je izdelano čelo praskala. Na proksimalnem delu je izdelano vbadalo. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Obloga: smola. Š. 2,0 cm, dl. 2,9 cm, db. 0,4 cm.

492 SE 1, kv. 201/4, PN 2117, inv. št. COL 492

Sveder na odbitku iz sivega roženca. Talon je fasetiran gladek. Na distalnem delu levega in desnega lateralnega roba na dorzalni strani je izdelan sveder. Obdelovani material: les. Način uporabe orodja: vrtnanje. Obloga: smola. Š. 1,8 cm, dl. 3,3 cm, db. 0,8 cm.

493 SE 1, kv. 11/3, PN 234, inv. št. COL 493

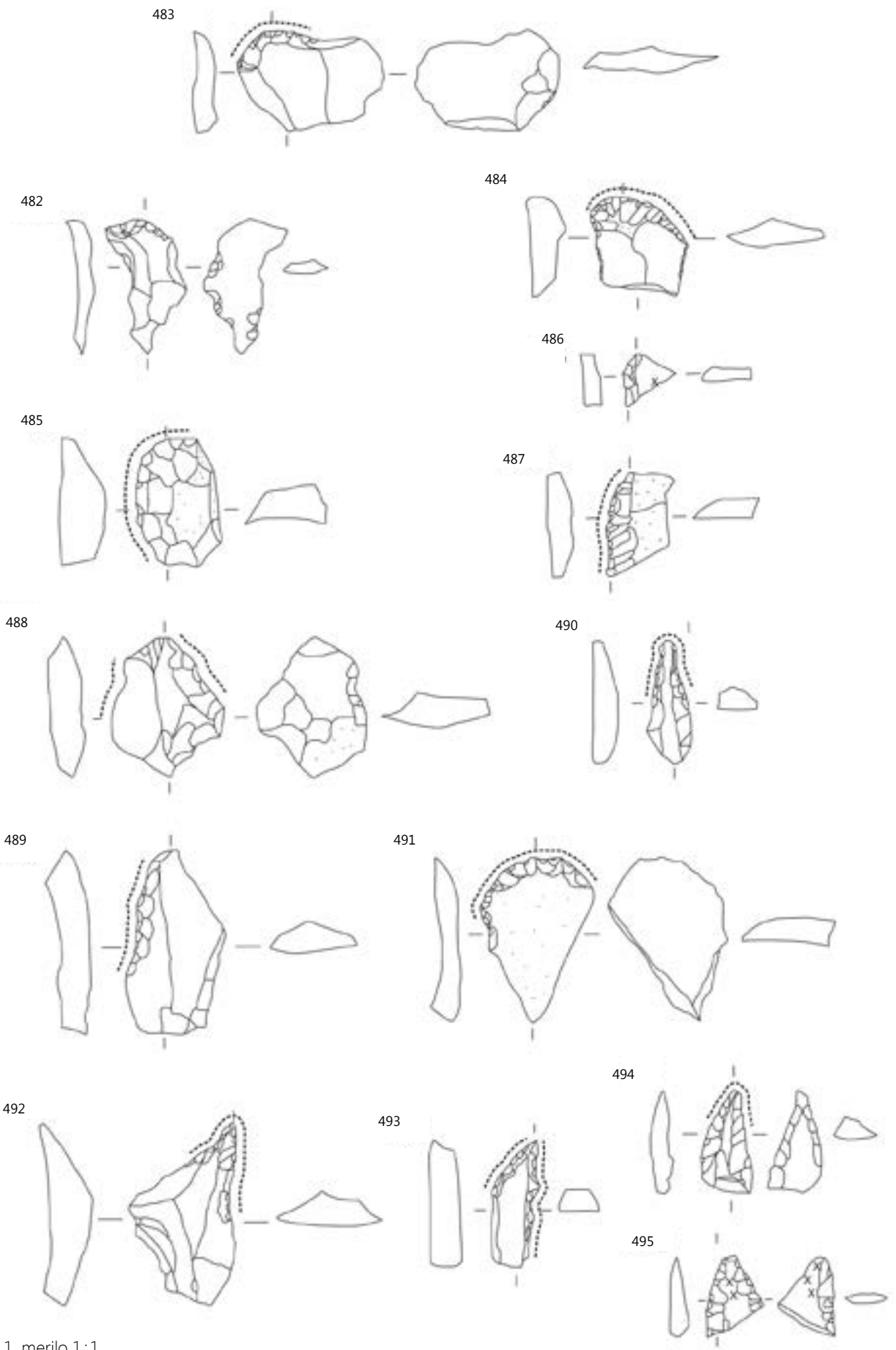
Odlomek odbitka s strmo retušo iz sivega roženca. Na desnem lateralnem robu in na distalnem delu levega lateralnega roba na dorzalni strani so izdelane strme retuše. Obdelovani material in način uporabe: nedoločljiv – zgladitve naravnega izvora. Š. 0,8 cm, dl. 2,3 cm, db. 0,5 cm.

494 SE 1, kv. 20/1, PN 2385, inv. št. COL 494

Bifacialno retuširana konica na odbitku iz sivega roženca. Talon je gladek. Na levem in desnem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: koža. Način uporabe orodja: luknjanje – orodje uporabljeno kot sveder. Obloga: rdeče barvilo – preperevanje oziroma oksidacija železovih oksidov. Š. 0,9 cm, dl. 1,8 cm, db. 0,3 cm.

495 SE 1, kv. 20/4, PN 2362, inv. št. COL 495

Bifacialno retuširana konica na odlomku odbitka iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani so izdelane retuše. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – glede na tip orodja. Š. 0,9 cm, dl. 1,4 cm, db. 0,3 cm.

SE 1, merilo 1:1.

496 SE 1, kv. 34/4, PN 996, inv. št. COL 496

Odlomek odbitka s ploskovito retušo iz sivega roženca. Na proksimalnem delu na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material in način uporabe orodja: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Š. 1,3 cm, dl. 2,0 cm, db. 0,4 cm.

497 SE 1, kv. 43/3, PN 470, inv. št. COL 497

Odlomek bifacialno retuširane puščične konice iz sivega roženca. Dorzalna in ventralna stran sta retuširani s ploskovito retušo. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – glede na tip orodja. Neobičajne zgladitve nastale ob zapiku v tla ali drugo trdo snov. Š. 0,7 cm, dl. 1,6 cm, db. 0,2 cm.

498 SE 1, kv. 193/3, 4, 202/3, PN 2136, inv. št. COL 498

Odlomek bifacialno retuširane konice iz sivega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani so izdelane retuše. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – glede na tip orodja. Š. 0,7 cm, dl. 1,0 cm, db. 0,2 cm.

499 SE 1, na deponiji, PN 142, inv. št. COL 499

Bifacialno retuširana konica na odbitku iz svetlo sivo-rjavega roženca. Talon je točkovit. Na levem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani so izdelane retuše. Na desnem lateralnem robu na dorzalni strani so izdelane retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – glede na tip orodja. Š. 1,4 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,3 cm.

500 SE 1, na deponiji, PN 699, inv. št. COL 500

Bifacialno retuširana konica na odlomljenem odbitku iz sivega roženca. Talon je pokrit s korteksom. Na levem in desnem lateralnem robu na dorzalni in ventralni strani so izdelane ploskovite retuše. Obdelovani material: nedoločljiv – brez sledi uporabe. Način uporabe orodja: projektil – glede na tip orodja. Š. 1,5 cm, dl. 1,8 cm, db. 0,5 cm.

501 SE 1, kv. 28/4, PN 2444, inv. št. COL 501

Krožni segment na odlomku odbitka iz rjavega roženca. Na levem lateralnem robu na dorzalni strani je s strmo retušo izdelan hrbet. Površina preperela – sledi uporabe nedoločljive. Š. 0,9 cm, dl. 1,9 cm, db. 0,3 cm.

502 SE 1, kv. 2/3, PN 2784, inv. št. COL 502

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so pokrite s korteksom. Š. 2,9 cm, dl. 2,5 cm, db. 2,1 cm.

503 SE 1, kv. 80/3, PN 3264, inv. št. COL 503

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 1,6 cm, dl. 2,8 cm, db. 1,4 cm.

504 SE 1, kv. 4/3, PN 2484, inv. št. COL 504

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 3,3 cm, dl. 2,1 cm, db. 1,8 cm.

505 SE 1, kv. 51/4, PN 3091, inv. št. COL 505

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Jedro se spreminja v sferoid. Š. 3,0 cm, dl. 2,3 cm, db. 2,2 cm.

506 SE 1, kv. 43, PN 2775, inv. št. COL 506

Unipolarno jedro iz svetlo sivo-rjavega roženca. Udarne površine so pokrite s korteksom. Š. 2,8 cm, dl. 2,1 cm, db. 1,7 cm.

507 SE 1, kv. 145, PN 5994, inv. št. COL 507

Unipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,0 cm, dl. 2,3 cm, db. 2,1 cm.

508 SE 1, kv. 19/4, PN 2435, inv. št. COL 508

Bipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 2,6 cm, dl. 1,9 cm, db. 1,6 cm.

509 SE 1, kv. 191/4, 192/1, 2, PN 898, inv. št. COL 509

Unipolarno jedro iz svetlo sivo-rjavega roženca. Udarne površine so pokrite s korteksom. Š. 2,4 cm, dl. 1,2 cm, db. 2,0 cm.

510 SE 1, kv. 201, PN 4181, inv. št. COL 510

Brus iz temno rjave kamnine. Š. 4,4 cm, dl. 2,0 cm, db. 3,4 cm.

511 SE 1, kv. 118/2, PN 3498, inv. št. COL 511

Polipolarno jedro iz sivega roženca. Udarne površine so retuširane. Š. 3,7 cm, dl. 3,5 cm, db. 2,3 cm.

512 SE 11, kv. 114/2, PN 3715, inv. št. COL 512

Tolkač, s katerim so drobili okro. Na površju ostanki okre.

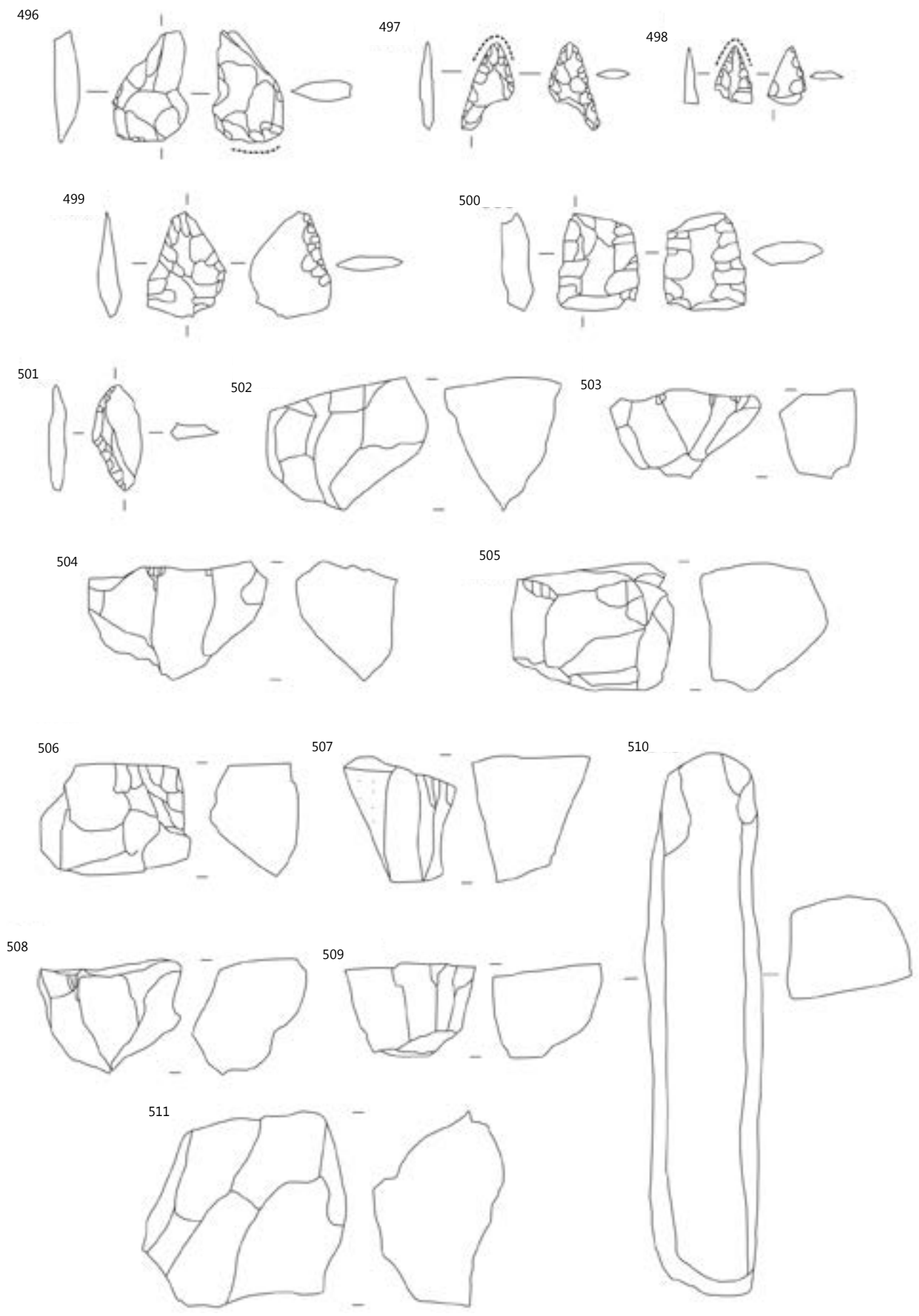
513 SE 11, kv. 173/3, PN 5732, inv. št. COL 513

Ploščat prodnik, ki ima na obeh površinah sledi okre.

514 SE 2/1, kv. 51/4, PN 5752, inv. št. COL 514

Tolkač. Na vrhnjem delu orodja so sledi rdeče barve, ki kažejo, da so orodje uporabljali za drobljenje okre.

SE 1; 510 merilo 1:2, ostalo merilo 1:1.